

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică

RAPORT la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative nr. 427 din 24.11.2022, lec. II

În conformitate cu prevederile Regulamentului Parlamentului, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a fost sesizată spre dezbateri în fond cu proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, înregistrat în Parlament cu nr. 427 din 23.11.2022.

Proiectul legii a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă a deputaților în Parlamentul Republicii Moldova și vizează modificarea mai multor acte normative în acord cu evoluțiile legislației Uniunii Europene în domeniu, cum ar fi: *Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, Legea nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor, Codul de executare al Republicii Moldova, Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară și Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor.*

Întru asigurarea executării prevederilor art. 491 din Regulamentul Parlamentului a fost anunțată demararea consultărilor publice pe marginea acestui proiect, fiind organizate după aprobarea în prima lectură a proiectului multiple consultări publice, cum ar fi la: 25.11.2022, 23.01.2023, 13.03.2023, inclusiv și ședințe în grupuri de lucru pentru definitivarea acestuia.

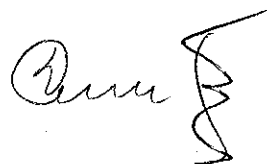
La consultări publice au participat reprezentanți ai Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Băncii Naționale, Procuraturii Generale, Centrului Național Anticorupție, Ministerului Justiției, Serviciului de Informații și Securitate, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Comisiei Naționale a Pieței Financiare, Serviciului Fiscal de Stat, Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, precum și reprezentanți ai altor instituții. De asemenea, la dezbateri au participat și reprezentanții societății civile, asociațiilor profesionale (Uniunea Avocaților, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, Asociația Investitorilor Străini, Camera de Comerț Americană, Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști ș.a.) mediului de afaceri și băncilor comerciale.

În cadrul pregătirii acestuia pentru dezbateri în a doua lectură, la ședința Comisiei au fost examinate amendamentele, propunerile și obiecțiile înaintate de comisiile parlamentare, Guvern, Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, Centrul Național Anticorupție (*conform Raportului de expertiză anticorupție*), Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare, alte autorități, reprezentanți ai mediului de afaceri, de societatea civilă, rezultatele cărora sânt expuse în sinteză care este parte componentă a prezentului raport.

Proiectul care se anexează la raportul dat a fost ajustat urmare consultărilor publice reieșind din propunerile și obiecțiile acceptate.

În concluzie, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, în rezultatul examinării proiectului respectiv în ședința sa din 29 martie 2023 a propus cu votul majorității membrilor comisiei adoptarea proiectului de către Parlament.

Lilian CARP
Președintele Comisiei

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lilian Carp', with a stylized flourish extending from the end.

LEGE

pentru modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune parțial Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 156 din 19 iunie 2018.

Art. I. – Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 58–66, art. 133), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În clauza de armonizare, textul „2015, precum și al” se substituie cu textul „2015 și a prevederilor Directivei (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE (text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 156 din 19 iunie 2018, precum și în scopul”.

2. Articolul 2 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Unitatea de informații financiare a Republicii Moldova este Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, denumit în continuare *Serviciu*.”

3. Articolul 3:

la noțiunea „activitate sau tranzacție suspectă”, cuvântul „rezonabil” se exclude;

după noțiunea „activitate sau tranzacție suspectă” se introduce o noțiune nouă cu următorul cuprins:

„*activ virtual* – reprezentare digitală a valorii care nu este emisă sau garantată de o bancă centrală sau de o autoritate publică, nu este în mod obligatoriu legată de o monedă instituită legal și nu deține statutul legal de monedă sau de bani, dar care poate fi tranzacționată în mod electronic, transferată sau utilizată în scopul efectuării de plăți sau investiții. Activele virtuale nu includ reprezentările digitale ale monedelor fiduciare (fiat), ale valorilor mobiliare și ale altor active financiare stabilite de legislația națională;”

la noțiunea „bancă fictivă”, cuvântul „efectuează” se substituie cu cuvântul „exercită”;

noțiunea „beneficiar efectiv” se exclude;

la noțiunea „bunuri”, după textul „mijloace financiare,” se introduce textul „active virtuale,”;

la noțiunea „bunuri suspecte”, cuvintele „rezonabil de suspiciune că acestea poartă un caracter ilicit” se substituie cu cuvintele „de suspiciune că acestea ar putea fi bunuri ilicite”;

la noțiunea „client”, textul „ori a beneficiat sau beneficiază de serviciile entității raportoare” se substituie cu textul „, a beneficiat sau beneficiază de serviciile entității raportoare ori desfășoară cu aceasta alte operațiuni cu caracter permanent sau ocazional”;

după noțiunea „finanțare a terorismului” se introduc două noțiuni noi cu următorul cuprins:

„furnizor de servicii privind activele virtuale – persoană fizică sau juridică care prestează în calitate de profesionist, pentru/sau în numele altei persoane fizice sau juridice, una sau mai multe dintre următoarele activități sau operațiuni:

- a) schimb între activele virtuale și monedele fiduciare;
- b) schimb între una sau mai multe forme de active virtuale;
- c) transfer de active virtuale;
- d) păstrare și/sau administrare a activelor virtuale sau a instrumentelor care conferă dreptul de control asupra activelor virtuale;
- e) participare la și prestare de servicii financiare privind oferta unui emitent și/sau vânzarea unui activ virtual;

infrațiune predicat – orice infrațiune prevăzută de Codul penal susceptibilă să genereze bunuri care pot face obiectul infrațiunii de spălare a banilor prevăzute la art. 243 din Cod penal;”

noțiunile „infrațiuni asociate spălării banilor”, „liber-profesionist”, „membri ai familiilor persoanelor expuse politic”, „persoane asociate persoanelor expuse politic”, „persoane expuse politic”, „persoane fizice care exercită funcții publice importante la nivel internațional” și „persoane fizice care exercită funcții publice importante la nivel național” se exclud;

noțiunea „relație de afaceri” va avea următorul cuprins:

„*relație de afaceri* – relație profesională sau comercială legată de activitățile prestate de către entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1), despre care, la momentul stabilirii contactului, se consideră a fi de o anumită durată;”

după noțiunea „spălare a banilor” se introduce o noțiune nouă cu următorul cuprins:

„*transfer al activelor virtuale* – efectuare a unei tranzacții în numele altei persoane fizice sau juridice care transferă un activ virtual de la o adresă sau cont virtual la alta/altul;

noțiunea „tranzacție” se completează cu cuvintele „ori care reprezintă contravaloarea furnizării unor servicii”;

articolul se completează cu o noțiune nouă cu următorul cuprins:

„*tranzacții/operațiuni care au legătură între ele* – tranzacții/operațiuni a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse de prezenta lege), care au în comun cel puțin unul dintre următoarele elemente: contractul, părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate.”

4. La articolul 4:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

(1) Sub incidența prezentei legi cad următoarele persoane fizice și juridice, denumite în continuare *entități raportoare*:

- a) băncile;
- b) unitățile de schimb valutar (altele decât băncile);
- c) societățile de investiții;

- d) societățile de registru, Depozitarul central unic al valorilor mobiliare;
- e) asigurătorii sau reasigurătorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții;
- f) administratorii fondurilor de pensii facultative, societățile de administrare a investițiilor;
- g) organizațiile de creditare nebancaară, asociațiile de economii și împrumut;
- h) agenții imobiliari, inclusiv atunci când acționează în calitate de intermediari în închirierea de bunuri imobile, dar numai în ceea ce privește tranzacțiile pentru care valoarea chiriei lunare este mai mare de 200 000 de lei;
- i) societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică și furnizorii de servicii poștale, cu excepția prestatorilor de servicii de informare cu privire la conturi și a prestatorilor de servicii de inițiere a plății, care activează în conformitate cu Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;
- j) avocații, notarii, administratorii autorizați executorii judecătorești și alți liber profesioniști, în cazul în care acordă asistență pentru întocmirea sau perfectarea de operațiuni pentru clienții lor privind cumpărarea ori vânzarea de bunuri imobile, acțiuni sau părți sociale ori elemente ale fondului de comerț, administrarea instrumentelor financiare, a valorilor mobiliare sau a altor bunuri ale clienților, operațiuni sau tranzacții care implică o sumă de bani sau un transfer de proprietate, constituirea sau administrarea de conturi bancare, de economii ori de instrumente financiare, organizarea procesului de subscriere a aporturilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți, pentru constituirea, administrarea ori conducerea unor astfel de societăți, a organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare, precum și în cazul în care participă în numele sau pentru clienții lor în orice operațiune cu caracter financiar ori vizând bunuri imobile, creare, funcționare sau administrare de fiducii, societăți, fundații sau structuri similare;
- k) organizatorii jocurilor de noroc;
- l) auditorii, persoanele juridice și întreprinzătorii individuali care prestează, ca activitate economică sau profesională principală, servicii de contabilitate și consultanță fiscală;
- m) alte persoane fizice și juridice care comercializează bunuri (inclusiv persoanele fizice și juridice care practică activități cu metale prețioase și pietre prețioase) în sumă de cel puțin 200000 de lei sau echivalentul acesteia numai în cazul în care plățile sunt efectuate în numerar, indiferent dacă tranzacția este efectuată printr-o operațiune sau prin mai multe operațiuni care au legătură între ele;
- n) persoane fizice/juridice care desfășoară activitate fiduciară, alții decât cei prevăzuți la lit. f) și j);
- o) persoanele care depozitează, comercializează opere de artă sau care acționează ca intermediari în comerțul de opere de artă, inclusiv atunci când această activitate este desfășurată de galerii de artă și case de licitații și de rezidenții din zone

economice libere, dacă valoarea tranzacției sau a tranzacțiilor/operațiunilor ce au legătură între ele este de 200000 de lei sau mai mult;

p) furnizori de servicii de finanțare participativă.”

articolul se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Se interzice pe teritoriul Republicii Moldova activitatea de prestare a serviciilor privind activele virtuale, inclusiv în cazurile în care această activitate este auxiliară/suplimentară activității de bază. Desfășurarea activității contrar interdicției se pedepsește în conformitate cu art. 263 alin. (9) din Codul contravențional nr. 218/2008 sau art. 241 alin. (1) lit. b) din Codul penal nr. 985/2002.”

la alineatul (2), textul „cel târziu la data de 15 a lunii imediat următoare lunii de gestiune” se substituie cu „cel târziu până la data de 5 a lunii următoare de gestiune”, iar cuvintele „băncile licențiate” – cu cuvântul „bănci”;

articolul se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Agenția Servicii Publice comunică imediat Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor informațiile referitoare la cazurile suspecte identificate în procesul de prestare a serviciilor publice. Datele respective se comunică în cel mult 24 de ore de la identificarea circumstanțelor care generează suspiciuni.”

5. Articolul 5:

în cuprinsul articolului, inclusiv în denumire, cuvintele „măsuri de precauție”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „măsuri standard de precauție” la forma gramaticală corespunzătoare;

alineatul (1):

la litera a), cuvântul „până” se exclude;

la litera b), cifra „300000” se substituie cu cifra „200000”;

la literele c) și f), cuvintele „par a avea” se substituie cu cuvântul „au”;

la alineatul (2), literele a)–c) vor avea următorul cuprins:

„a) identificarea și verificarea identității clienților în baza actelor de identitate, precum și a documentelor, a datelor sau a informațiilor obținute dintr-o sursă sigură și independentă, inclusiv, dacă sunt disponibile, a mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere relevante sau a oricărui alt proces de

identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele cu funcții de supraveghere;

b) identificarea beneficiarului efectiv și adoptarea de măsuri rezonabile, adecvate și bazate pe risc pentru verificarea identității acestuia, utilizând documente, date și informații relevante obținute dintr-o sursă sigură, astfel încât entitatea raportoare să aibă certitudinea că știe cine este beneficiarul efectiv și înțelege structura proprietății și structura de control ale clientului;

c) evaluarea și înțelegerea scopului și a naturii dorite a relației de afaceri și, dacă este necesar, obținerea de informații suplimentare despre acestea;”

articolul se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) La evaluarea scopului și naturii relației de afaceri, entitățile raportoare sunt obligate să ia în considerare cel puțin unul dintre următorii factori:

- a) scopul inițierii relației de afaceri sau al efectuării unei tranzacții ocazionale;
- b) tipul serviciilor solicitate;
- c) destinația plății;
- d) volumul activelor depuse sau mărimea tranzacțiilor efectuate de client;
- e) frecvența tranzacțiilor și potențiala durată a relației de afaceri.”

la alineatul (3), textul „conformarea la cerințele prevăzute la alin. (2) lit. a)–c)” se substituie cu textul „aplicarea măsurilor standard de precauție privind clienții”, cuvintele „să termine” – cu cuvintele „să înceteze”, iar cuvintele „să aibă în vedere transmiterea formularelor” – cu cuvintele „să transmită formularele”;

articolul se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Entitățile raportoare, atunci când există o suspiciune privind spălarea banilor sau finanțarea terorismului, nu vor finaliza măsurile standard de precauție privind clienții dacă consideră în mod rezonabil că acest fapt va determina încălcarea obligației de nedivulgare și vor transmite Serviciului formularul special privind raportarea activității sau tranzacției suspecte în raport cu potențialul client în conformitate cu prevederile art. 11.”

la alineatul (4), textul „conturi pe nume fictive, carnete de economii anonime,” se substituie cu textul „casete de siguranță anonime, conturi pe nume fictive, carnete de economii anonime, să emită și să accepte plăți efectuate prin utilizarea de carduri preplătite anonime,”;

articolul se completează cu alineatele (4¹)–(4⁴) cu următorul cuprins:

„(4¹) Entităților raportoare li se interzice să deschidă și să țină conturi clienților nerezidenți în scopul efectuării tranzacțiilor în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale din alte state.

(4²) Entităților raportoare li se interzice să deschidă și să țină conturi pentru/la prestatorii de servicii privind activele virtuale din alte state.

(4³) Entitățile raportoare nu efectuează tranzacții ocazionale în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale din alte state.

(4⁴) Entitățile raportoare, la efectuarea tranzacțiilor de către clienții rezidenți în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state, nu admit tranzacții cu un volum ce depășește cumulativ echivalentul a 50000 de lei pe parcursul unei luni.”

la alineatul (5), ultimul enunț va avea următorul cuprins: „Corectitudinea și veridicitatea documentelor prezentate, inclusiv a documentelor prezentate prin mijloace electronice, sunt certificate de către clienți în mod obligatoriu.”

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Măsurile standard de precauție privind clienții sunt aplicate de către entitățile raportoare atât clienților noi, cât și clienților existenți, prin adoptarea de măsuri adecvate și bazate pe risc. Circumstanțele relevante care pot determina necesitatea aplicării măsurilor standard de precauție clienților existenți includ cel puțin: neaplicarea anterioară a măsurilor standard de precauție privind clienții, perioada aplicării acestora, gradul de adecvare a datelor obținute, noi cerințe normative privind măsurile standard de precauție și/sau modificarea circumstanțelor relevante privind clientul.”

la alineatul (8), cifrele „200000” se substituie cu cifrele „10000”;

la alineatul (9):

partea introductivă va avea următorul cuprins:

„Pe baza unei evaluări corespunzătoare a riscurilor, care demonstrează existența unui risc scăzut de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, entitățile raportoare prestatoare de servicii de plată și emitente de monedă electronică specificate în Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, cu excepția cazurilor de răscumpărare în numerar sau retragere a numerarului ce depășește suma de 1000 de lei și a cazurilor de tranzacții de plată la

distanță, pot aplica măsuri standard de precauție simplificate privind clienții referitoare la moneda electronică în cazurile de respectare a următoarelor condiții.”;

la litera a), cifrele „5000” se substituie cu cifrele „3000”;

litera b) va avea următorul cuprins:

„b) valoarea transferurilor lunare nu depășește suma de 3000 de lei;”

literele c) și d) se abrogă;

alineatul (9¹) se abrogă;

la alineatul (11), cuvintele „și anuităților” se substituie cu cuvintele „și al asigurărilor cu participarea la investiții”;

la alineatul (12), textul „lit. a) și b)” se exclude, iar cuvintele „și anuități” se substituie cu cuvintele „și asigurări cu participarea la investiții”;

alineatul (15) se abrogă.

6. Legea se completează cu articolele 5¹ și 5² cu următorul cuprins:

„Articolul 5¹. Identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice

(1) Identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (2) lit. a) se admite în cazul persoanelor fizice cetățeni ai Republicii Moldova, precum și în cazul persoanelor juridice rezidente ai căror reprezentanți, fondatori, administratori și beneficiari efectivi sunt cetățeni ai Republicii Moldova.

(2) Identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice se realizează în baza unei evaluări corespunzătoare a riscurilor și prin utilizarea uneia sau a mai multor dintre următoarele metode, în funcție de risc:

a) prin mijloace de identificare electronică cu un nivel de securitate suficient și conform cu standardele stabilite în Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;

b) prin mijloace electronice care asigură cumulativ transmiterea directă a video și audio sau foto cu elementele de verificare a prezenței fizice, înregistrarea originalului actului de identitate în timpul transmiterii directe și captarea imaginii faciale a clientului;

c) prin alte mijloace electronice oferite de către un prestator de servicii de încredere calificat, acreditat în condițiile Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.

(3) Cerințele privind identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice se stabilesc de către organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare și includ cerințe privind politicile și procedurile necesare, sistemul de control intern, riscurile și măsurile de protecție, cerințele tehnice minime.

Articolul 5². Beneficiarul efectiv

(1) Beneficiarul efectiv este orice persoană fizică ce deține sau controlează în ultimă instanță clientul și/sau persoana fizică în numele ori în interesul căruia/căreia se realizează, direct sau indirect, o activitate sau o tranzacție.

(2) Noțiunea de beneficiar efectiv include cel puțin:

1) în cazul persoanelor juridice cu scop lucrativ (comercial):

a) persoana fizică/persoanele fizice care deține/dețin sau controlează în ultimă instanță o persoană juridică prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unei cote-părți din numărul de acțiuni ori din drepturile de vot sau prin participația în capitalul social al persoanei juridice respective, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace, alta decât o societate cotate pe o piață reglementată care face obiectul cerințelor de divulgare a informațiilor în conformitate cu standardele internaționale echivalente care asigură transparența corespunzătoare a informațiilor privind exercitarea dreptului de proprietate.

Deținerea a 25% plus o acțiune sau participarea în capitalul social al unei persoane juridice cu peste 25% de către o persoană fizică este un criteriu al exercitării directe a dreptului de proprietate.

Deținerea a 25% plus o acțiune sau participarea în capitalul social al unei persoane juridice cu peste 25% de către o altă persoană juridică care se află sub controlul unei persoane fizice sau de către mai multe persoane juridice care se află sub controlul aceleiași persoane fizice este un criteriu al exercitării indirecte a dreptului de proprietate;

b) persoana fizică care ocupă funcția de administrator al clientului, în cazul în care, după epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune, nu se identifică nicio persoană în calitate de beneficiar efectiv. Entitățile raportoare țin evidența măsurilor luate în vederea identificării beneficiarilor efectivi pentru fiecare client în parte și o prezintă, la cerere, Serviciului și/sau organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare;

2) în cazul fiduciilor sau construcțiilor juridice similare, toate persoanele fizice, după cum urmează:

a) constituintorul/constituintorii, precum și persoanele desemnate să îi/le reprezinte interesele în condițiile legii;

b) fiduciarul/fiduciarii;

c) protectorul/protectorii (dacă există);

d) beneficiarul/beneficiarii fiduciilor sau construcțiilor juridice similare sau, în cazul în care identitatea acestuia/acestora încă nu este identificată, categoria de persoane în al căror interes principal se constituie sau funcționează fiducia ori construcția juridică similară;

e) oricare altă persoană fizică care exercită controlul în ultimă instanță asupra fiduciei sau a construcției juridice similare prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate sau prin alte mijloace;

3) în cazul organizațiilor necomerciale, persoana fizică/persoanele fizice care exercită controlul în ultimă instanță asupra organizației necomerciale;

4) în cazul persoanelor juridice, altele decât cele prevăzute la pct. 1)–3) și al entităților care administrează și distribuie fonduri:

a) persoana fizică beneficiară a cel puțin 25% din bunurile, respectiv, părțile sociale sau acțiunile unei persoane juridice sau ale unei entități fără personalitate juridică, în cazul în care viitorii beneficiari au fost deja identificați;

b) grupul de persoane în al căror interes principal se constituie ori funcționează o persoană juridică sau entitate fără personalitate juridică, în cazul în care persoanele fizice care beneficiază de persoana juridică sau de entitatea juridică nu au fost identificate;

c) persoana sau persoanele fizice care exercită controlul asupra a cel puțin 25% din bunurile unei persoane juridice sau entități fără personalitate juridică, inclusiv prin exercitarea puterii de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor organelor de administrație, conducere sau supraveghere a entității respective.

(3) În cazul în care, în cadrul aplicării măsurilor de precauție privind clienții, entitățile raportoare constată neconcordanță între informațiile disponibile în Registrul de stat al unităților de drept privind beneficiarul efectiv și informațiile prezentate de către client privind beneficiarul efectiv, acestea informează în termen de 5 zile lucrătoare Serviciul Fiscal de Stat și Agenția Servicii Publice. În acest caz, entitățile raportoare sunt obligate să nu efectueze nicio activitate sau tranzacție, inclusiv printr-un cont de plăți, să nu stabilească nicio relație de afaceri ori să înceteze o relație de afaceri existentă și să solicite imediat clientului actualizarea datelor privind beneficiarul efectiv la organul înregistrării de stat.

(4) În baza informațiilor transmise de entitățile raportoare, Agenția Servicii Publice efectuează, în termen de 5 zile lucrătoare, o înscriere provizorie în Registrul de stat al unităților de drept privind existența unei neconcordanțe. După soluționarea neconcordanței, Agenția Servicii Publice radiază, în termen de 5 zile lucrătoare, înscrierea provizorie.

(5) Până la soluționarea neconcordanței, Agenția Servicii Publice nu efectuează nicio înregistrare în Registrul de stat al unităților de drept referitoare la operarea modificărilor în actele de constituire ale persoanei juridice, reorganizarea sau radierea acesteia.”

7. Articolul 6:

la alineatul (1):

în primul enunț, textul „, , precum și de criteriile și factorii stabiliți de organele cu funcții de supraveghere” se exclude;

în enunțul al doilea, cuvintele „se aprobă și se actualizează periodic” se substituie cu textul „sunt consemnate într-un raport de evaluare, aprobat de către persoana cu funcție de conducere de rang superior desemnată responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din cadrul entității raportoare, și se actualizează anual”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Entitățile raportoare asigură implementarea abordării bazate pe risc prin proceduri de identificare, evaluare, monitorizare, gestionare și diminuare a riscului de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, aprobate de către persoana de conducere responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din cadrul entității raportoare.”

la alineatul (9), după cuvintele „ordinul directorului” se introduc cuvintele „sau al directorului adjunct al”;

alineatul (11) se abrogă.

8. La articolul 7 alineatul (2), litera a) va avea următorul cuprins:

„a) verificarea identității clientului și a beneficiarului efectiv după stabilirea relației de afaceri, care se realizează cât mai curând posibil, dar nu mai târziu decât o lună de la stabilirea contactului initial, atunci când aceasta este necesar pentru a nu întrerupe practicile comerciale normale, iar riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului sunt eficient gestionate;”.

9. Articolul 8:

alineatul (2):

în partea introductivă, textul „conform criteriilor și factorilor stabiliți de organele cu funcții de supraveghere,” se exclude;

la litera a), după cuvintele „despre client” se introduc cuvintele „și beneficiarul efectiv”;

litera c) se completează cu textul „ale beneficiarului efectiv și a averii deținute de către client”;

la litera f), cuvântul „timpului” se substituie cu cuvintele „a frecvenței”;

la alineatul (3);

litera b) va avea următorul cuprins:

„b) clienții care își au reședința în țările (jurisdicțiile) prevăzute la art. 8²;

litera c) se completează cu textul „, cu excepția clienților identificați prin aplicarea mijloacelor electronice”;

litera q) va avea următorul cuprins:

„q) clienții și tranzacțiile efectuate în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizate în alte state;”

alineatul se completează cu litera r) cu următorul cuprins:

„r) alți factori identificați în cadrul evaluării.”

la alineatul (4), textul „În relațiile bancare transfrontaliere, băncile,” se substituie cu textul „În relațiile transfrontaliere de corespondență, entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i),”;

la alineatul (5), litera c) se completează cu textul „și a sursei averii”;

articolul se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:

„(5¹) În tranzacțiile sau în relația de afaceri cu clienții rezidenți care efectuează tranzacții în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizate în alte state, entitățile raportoare, suplimentar la măsurile de precauție prevăzute la art.

5, aplică măsurile de precauție sporită prevăzute de prezentul articol, inclusiv următoarele măsuri:

a) deschiderea conturilor speciale clienților care efectuează tranzacții în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizati în alte state;

b) implementarea soluțiilor IT specializate în scopul monitorizării sporite a tranzacțiilor efectuate cu prestatorii de servicii privind activele virtuale de către clienții rezidenți, inclusiv pentru stabilirea sursei bunurilor implicate și asigurarea trasabilității tranzacțiilor.”

alineatul (6) se abrogă;

alineatul (7):

în partea introductivă, cuvintele „sau ai unei anuități” se substituie cu cuvintele „sau ai unei polițe de asigurare cu participarea la investiții”, iar după cuvintele „persoane expuse politic” se introduce textul „ , persoane cunoscute ca fiind asociați apropiați sau membri de familie ai persoanelor expuse politic”;

alineatul se completează cu litera c) cu următorul cuprins:

„c) raportează Serviciului tranzacția de plată a veniturilor corespunzătoare poliței de asigurare.”

10. Legea se completează cu articolele 8¹ și 8² cu următorul cuprins:

„Articolul 8¹. Persoanele expuse politic

(1) Persoană expusă politic este persoana fizică care exercită sau a exercitat funcții publice importante, cum ar fi:

- a) șefi de stat, șefi de guvern, miniștri și miniștri adjuncți sau secretari de stat;
- b) membri ai Parlamentului sau ai unor organe legislative similare;
- c) membri ai organelor de conducere ale partidelor politice;
- d) membri ai curților supreme, ai curților constituționale sau ai altor instanțe judecătorești de nivel înalt ale căror hotărâri nu fac obiectul altor căi de atac decât în circumstanțe excepționale;
- e) membri ai curților de conturi sau ai consiliilor băncilor centrale;
- f) ambasadori, însărcinați cu afaceri și ofițeri superiori în forțele armate;
- g) membri ai organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale întreprinderilor publice;
- h) directori, directori adjuncți și membri ai consiliului de administrație sau membri cu funcții echivalente în cadrul unei organizații internaționale.

(2) Lista funcțiilor publice importante la nivel național care determină calitatea de persoană expusă politic în conformitate cu prevederile prezentei legi se elaborează de către Serviciu și se publică pe pagina sa web oficială.

(3) Membri de familie ai persoanei expuse politic sunt:

- a) soțul/soția unei persoane expuse politic sau o persoană aflată în relații asemănătoare aceluia dintre soți cu persoana expusă politic;
- b) copiii și soții/soțiile lor sau cu care copiii se află în relații asemănătoare aceluia dintre soți;
- c) părinții și frații/surorile unei persoane expuse politic.

(4) Persoane cunoscute ca fiind asociați apropiați, atât din punct de vedere profesional, cât și social, ai persoanelor expuse politic includ:

- a) persoanele fizice cunoscute ca fiind beneficiarii efectivi, împreună cu o persoană expusă politic, ai unei persoane juridice sau ai unei construcții juridice ori ca având orice altă relație strânsă de afaceri cu o astfel de persoană;
- b) persoanele fizice care sunt singurii beneficiari efectivi ai unei entități juridice sau ai unei construcții juridice cunoscute ca fiind înființate în beneficiul de facto al unei persoane expuse politic.

(5) Organizațiile internaționale acreditate pe teritoriul Republicii Moldova întocmesc lista funcțiilor publice importante, în sensul alin. (1) lit. h), pe care o transmit Serviciului. Serviciul actualizează această listă pe baza datelor și informațiilor comunicate de organizațiile internaționale acreditate pe teritoriul Republicii Moldova, transmise nu mai târziu de 5 zile de la data intervenirii de modificări.

(6) Pentru o perioadă de 12 luni de la încetarea exercitării funcției publice importante la nivel național sau internațional, entitățile raportoare iau în considerare riscul sporit pe care persoana expusă politic îl prezintă. După expirarea acestei perioade, în baza unei evaluări a riscului, entitățile raportoare pot decide dacă persoana respectivă mai prezintă sau nu mai prezintă un risc specific persoanelor expuse politic.

**Articolul 8². Contramăsurile privind țările (jurisdicțiile)
cu risc sporit desemnate/monitorizate de
Grupul de Acțiune Financiară Internațională**

(1) În relațiile de afaceri sau în cazul tranzacțiilor cu clienții și instituțiile financiare din țările (jurisdicțiile) cu risc sporit desemnate/monitorizate de GAFI, entitățile raportoare, suplimentar la măsurile de precauție sporită prevăzute la art. 8, aplică, în conformitate cu acțiunile solicitate de GAFI și în dependență de risc, una sau mai multe dintre următoarele măsuri:

a) limitarea relațiilor de afaceri și/sau a tranzacțiilor ori, după caz, încetarea acestora;

b) evaluarea, modificarea sau, după caz, încetarea relațiilor transfrontaliere de corespondență;

c) efectuarea auditului extern pentru sucursalele sau reprezentanțele entităților raportoare situate în țările (jurisdicțiile) în cauză;

d) închiderea sucursalei, a reprezentanței entității raportoare situate în țările (jurisdicțiile) în cauză.

(2) Serviciul și organele cu funcții de supraveghere pot impune, conform competenței, entităților raportoare să aplice în relațiile de afaceri sau în cazul tranzacțiilor cu clienții și instituțiile financiare din țările (jurisdicțiile) cu risc sporit desemnate/monitorizate de GAFI una sau mai multe măsuri de atenuare a riscurilor asociate țărilor (jurisdicțiilor) în cauză:

a) aplicarea unor elemente suplimentare de măsuri de precauție sporită;

b) aplicarea unei sau a mai multor măsuri dintre cele prevăzute la alin. (1).

(3) Serviciul și organele cu funcții de supraveghere aplică, după caz, conform competenței, una sau mai multe dintre următoarele măsuri în ceea ce privește țările (jurisdicțiile) cu risc sporit desemnate/monitorizate de GAFI:

a) stabilirea unor obligații și mecanisme suplimentare de raportare pentru entitățile raportoare;

b) impunerea unor cerințe sporite de supraveghere și/sau de efectuare a auditului extern pentru sucursalele și reprezentanțele entităților raportoare situate în țările (jurisdicțiile) în cauză, precum și pentru grupurile financiare în ceea ce privește oricare dintre sucursalele, reprezentanțele entităților raportoare situate în țările (jurisdicțiile) în cauză;

c) refuzul stabilirii de către entitățile raportoare a unor sucursale sau reprezentanțe în țările (jurisdicțiile) în cauză sau impunerea unor cerințe suplimentare pentru stabilire;

d) refuzul stabilirii unor sucursale sau reprezentanțe ale instituțiilor financiare din țările (jurisdicțiile) în cauză sau impunerea unor cerințe suplimentare pentru stabilire;

e) alte măsuri necesare pentru atenuarea riscurilor asociate țărilor (jurisdicțiilor) în cauză.

(4) Măsurile prevăzute la alin. (1)–(3) pot fi aplicate și în privința altor țări (jurisdicții) cu risc sporit decât cele desemnate/monitorizate de GAFI, la solicitarea/decizia Serviciului sau a organelor cu funcții de supraveghere.”

11. La articolul 9:

alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:

„(1) „În dependență de metoda de identificare aplicată, entitățile raportoare păstrează, pe o perioadă de 5 ani de la încetarea relației de afaceri sau de la data efectuării unei tranzacții ocazionale, toate datele aferente tranzacțiilor naționale și internaționale în măsura în care să poată răspunde operativ solicitărilor Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare și organelor de drept. Datele păstrate trebuie să fie suficiente ca să permită reconstituirea fiecărei tranzacții în maniera în care să servească în caz de necesitate ca probă în cadrul procedurii penale, contravenționale și altor proceduri legale.

(2) Entitățile raportoare păstrează toate documentele și informațiile necesare pentru respectarea măsurilor de precauție privind clienții și beneficiarii efectivi, inclusiv, dacă sunt disponibile, informațiile obținute prin mijloacele de identificare electronică, servicii de încredere relevante sau orice alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale abilitate prin lege, și copiile documentelor de identificare, arhiva conturilor și documentelor primare, corespondența de afaceri, rezultatele analizelor și cercetărilor efectuate, pe o perioadă de 5 ani de la încetarea relației de afaceri sau de la data unei tranzacții ocazionale.”

articolul se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Serviciul sau organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare pot solicita, pentru anumite tipuri de documente și informații dintre cele prevăzute la alin. (1) și (2), prelungirea termenului lor de păstrare pentru o perioadă care nu poate depăși 5 ani suplimentari.”

alineatele (5), (6) și (7) se abrogă.

12. Articolul 10:

alineatul (2):

în partea introductivă, textul „și art. 9” se exclude;

literele b) și c) vor avea următorul cuprins:

„b) entitățile raportoare adoptă și implementează proceduri eficiente pentru a se asigura că obțin imediat de la persoana terță toate informațiile necesare aferente măsurilor de precauție prevăzute la art. 5 alin. (2), precum și copiile datelor de identificare și alte documente aferente acestor măsuri de precauție;

c) persoanele terțe sunt reglementate și supravegheate adecvat și îndeplinesc cerințe similare celor prevăzute de prezenta lege, inclusiv măsuri de precauție privind clienții și păstrarea a datelor;”

alineatele (4) și (6) se abrogă;

la alineatul (7), textul „lit. a)–c)” se substituie cu textul „, inclusiv datele obținute prin mijloacele de identificare electronică sau alt proces de identificare utilizat la distanță sau electronic”.

13. La articolul 11:

alineatele (2) și (3) vor avea următorul cuprins:

„(2) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200000 de lei, efectuate printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, în decursul unei luni, începând cu prima zi și terminând cu ultima zi a lunii. Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului până la data 5 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate activitățile sau tranzacțiile.

(3) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune a cărei valoare de cel puțin 200000 de lei și care nu se încadrează în prevederile alin. (2). Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului până la data de 10 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.”

articolul se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu următorul cuprins:

„(3¹) Entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i) au obligația de a raporta Serviciului remiterile de bani cu o valoare care reprezintă echivalentul a cel puțin 40000 de lei. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului în termen de 5 zile din momentul efectuării tranzacției.

(3²) În situația în care tranzacțiile prevăzute la alin. (3) sunt derulate prin intermediul unei entități raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i), obligația de raportare revine acesteia. Prin excepție, obligația de raportare se menține pentru notari în calitate de entitate raportoare prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. j).”

la alineatul (4), după textul „precum și în cazul comisionului de la deservirea conturilor bancare și al spezelor bancare” se substituie cu textul „între bănci și

sistemele de remiteri de bani, între bănci și sisteme internaționale de plată, între emitenți de monedă electronică/prestatori de servicii de plată nebankari și bănci, între emitenți de monedă electronică/prestatori de servicii de plată nebankari și Banca Națională a Moldovei”;

alineatul (5) se abrogă;

la alineatul (6), textul „alin. (1)–(3)” se substituie, în ambele cazuri, cu textul „alin. (1)–(3²)”, iar cuvântul „canalul” – cu cuvintele „un canal”;

alineatul (7) se abrogă;

la alineatul (8), după cuvântul „structura,” se introduce cuvântul „conținutul,” iar textul „lin. (1)–(3) și (7)” se substituie cu textul „alin. (1)–(3²)”;

la alineatul (9), ultimul enunț se exclude;

la alineatul (10), cuvântul „periodic” se substituie cu cuvântul „anual”;

alineatul (11) va avea următorul cuprins:

„(11) Prevederile alin. (1)–(3²) nu se aplică entităților raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. j) și l) numai în măsura în care informațiile sunt primite de la unul dintre clienții lor sau sunt obținute în legătură cu acesta în cursul evaluării situației juridice a clientului respectiv sau al îndeplinirii sarcinii de apărare ori de reprezentare a clientului în procese de judecată sau în legătură cu acestea, inclusiv de consiliere privind inițierea sau evitarea proceselor de judecată, indiferent dacă aceste informații sunt primite sau obținute înaintea proceselor de judecată, în timpul acestora sau după acestea.”

articolul se completează cu alineatul (12) cu următorul cuprins:

„(12) Persoanele juridice care au deținut calitatea de entități raportoare informează Serviciul despre activitățile sau tranzacțiile clienților potrivit cerințelor alin. (1)–(3) până la stingerea tuturor obligațiilor aferente genului de activitate licențiat/autorizat.”

14. Articolul 12 alineatul (5):

la litera a), textul „lit. a)–c), g), h) și k)” se substituie cu textul „lit. a)–g), i), j) și l)”, iar după cuvântul „obligații” se introduce cuvântul „similare”;

la literele b) și c), textul „lit. g) și k)” se substituie cu textul „lit. j) și l)”.

15. La articolul 13:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Entitățile raportoare stabilesc politici, proceduri și efectuează controale interne pentru a atenua și a gestiona cu eficacitate riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului identificate la nivel național, precum și, nemijlocit, în cadrul entităților raportoare.”

alineatul (3):

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) politici, metode, practici, proceduri scrise, măsuri de control intern și reguli stricte pentru prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului, care includ măsuri de precauție privind clienții, de identificare a tranzacțiilor complexe și neordinare, a tranzacțiilor clienților rezidenți cu prestatorii de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state, de raportare, proceduri de evaluare și gestionare a riscurilor, proceduri de gestionare a riscurilor privind condițiile în care un client poate utiliza relația de afaceri înainte de aplicarea măsurilor de verificare a identității și alte măsuri relevante în domeniu;”

litera e) se abrogă;

articolul se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, în dependență de complexitatea și natura activității entității raportoare supravegheate, în scopul verificării conformității acestora cu politicile, controalele interne și procedurile respective, stabilesc cerințele privind efectuarea auditului extern.”

la alineatul (4), primul enunț va avea următorul cuprins: „Entitățile raportoare, cu excepția celor prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. j) și l), desemnează persoanele învestite cu atribuții de executare a prezentei legi, inclusiv cele cu funcții de conducere de rang superior, ale căror nume se comunică, în decurs de 5 zile lucrătoare din data desemnării, Serviciului și organelor cu funcții de supraveghere prevăzute la art. 15 alin. (1), împreună cu natura și limitele responsabilităților.”

articolul se completează cu alineatele (4¹) și (4²) cu următorul cuprins:

„(4¹) Entitățile raportoare instituie mecanisme interne de protejare a persoanelor desemnate responsabile de asigurarea conformității și a angajaților care

raportează încălcări ale legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

(4²) Entitățile raportoare instituie mecanisme interne de raportare de către angajații proprii a situațiilor sau a suspiciunilor în legătură cu acte sau fapte de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului ori de nerespectare a legislației incidente în vigoare sau a procedurilor interne.”

la alineatul (11), cuvântul „credibilitatea” se substituie cu cuvântul „reputația”.

16. Articolul 14:

la alineatul (1), cuvintele „persoanelor juridice și ai întreprinzătorilor individuali” se substituie cu textul „persoanelor juridice, ai întreprinzătorilor individuali și ai organizațiilor necomerciale”;

la alineatul (2), cuvintele „Persoanele juridice și întreprinzătorii individuali” se substituie cu textul „Persoanele juridice, întreprinzătorii individuali și organizațiile necomerciale”;

la alineatul (3), cuvintele „persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali” se substituie cu textul „persoanelor juridice, a întreprinzătorilor individuali și a organizațiilor necomerciale”;

articolul se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Beneficiarii efectivi ai persoanelor juridice, ai întreprinzătorilor individuali și ai organizațiilor necomerciale înregistrate în Republica Moldova, inclusiv care dețin acțiuni, drepturi de vot, cote sociale sau exercită controlul prin alte mijloace, au obligația să furnizeze respectivelor persoane juridice, întreprinzători individuali și organizații necomerciale toate informațiile necesare pentru a se conforma obligațiilor stabilite la alin. (2).”

alineatul (4) se abrogă;

la alineatul (5), textul „, precum și altor persoane în cazul existenței unui interes legitim” se exclude;

alineatele (14)–(19) se abrogă;

la alineatul (20), cuvintele „ale persoanelor fizice și juridice” se substituie cu textul „, al casetelor de siguranță ale persoanelor fizice și juridice și informația cu privire la beneficiarul efectiv al acestora”;

articolul se completează cu alineatul (21) cu următorul cuprins:

„(21) Serviciul Fiscal de Stat creează, gestionează și actualizează Registrul fiduciilor, care conține inclusiv informațiile privind beneficiarul efectiv al fiduciilor conform art. 5² alin. (2) pct. 3.”

17. La articolul 15:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare sunt:

a) Banca Națională a Moldovei – pentru entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a), b), e), g) și i);

b) Comisia Națională a Pieței Financiare – pentru entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. c), d), f), și p);

c) Camera Notarială – pentru notarii prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. j);

d) Uniunea Avocaților – pentru avocații prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. j);

e) Uniunea administratorilor autorizați – pentru administratorii autorizați prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. j);

f) Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești – pentru executorii judecătorești prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. j);

g) Consiliul de supraveghere publică a auditului – pentru entitățile de audit prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. l);

h) Serviciul – pentru toate entitățile raportoare, cu excepția celor care nu sunt supuse supravegherii autorităților prevăzute la lit. a)–g) din prezentul articol, în limita monitorizării și verificării respectării prevederilor prezentei legi.”

alineatul (2) se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) solicită documentele și informațiile necesare în scopul stabilit la lit. c).”

articolul se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Organele cu funcție de supraveghere informează agentul constator, precum și organul de urmărire penală și procuratura la identificarea cazurilor de desfășurare a activității de prestare a serviciilor privind activele virtuale contrar prevederilor art. 4 alin. (1¹).”

la alineatul (8), textul „ , ori deținerea funcțiilor de conducere ale beneficiarului efectiv” se exclude.

18. La articolul 16:

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Informațiile obținute în temeiul prezentei legi și transmise (diseminate) de către Serviciu în adresa organelor de drept sau altor autorități competente nu pot fi divulgate ulterior fără acordul prealabil, scris, al Serviciului. De asemenea, acestea nu pot fi admise ca probe în cadrul procedurilor judiciare, civile, administrative sau penale și nu pot fi puse la baza sentinței, cu excepția documentării faptelor ce constituie încălcări în conformitate cu prevederile Legii nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor. Organele cu funcții de supraveghere pot utiliza, în conformitate cu prevederile prezentei legi, informația transmisă de către Serviciu în procesul de autorizare/licențiere/emitere a unei permisiuni de achiziționare a cotei într-o instituție licențiată/autorizată și la aprobarea persoanelor cu funcții de conducere de rang superior.”

la alineatul (5), textul „și au dreptul să proceseze această informație în urma autorizării prealabile obținute de la conducerea Serviciului” se exclude;

la alineatul (6), cuvintele „Schimbul informațional” se substituie cu cuvintele „Schimbul de informații”, iar după cuvântul „protejat” se completează cu cuvântul „astfel”;

la alineatul (8), cuvântul „terminării” se substituie cu cuvântul „încheierii”.

19. La articolul 17:

alineatele (1)–(5) vor avea următorul cuprins:

„(1) Serviciul poate face schimb de informații, din proprie inițiativă sau la cerere, în baza reciprocității, prin canale protejate de comunicare, cu instituții similare sau cu alte autorități competente din alte țări (jurisdicții), care au obligația păstrării secretului în condiții similare, dacă asemenea solicitări sunt făcute în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului, inclusiv în ceea ce privește recuperarea produselor acestor infracțiuni.

(2) Informațiile primite de Serviciu de la o instituție similară prevăzută la alin. (1) pot fi transmise doar organelor de drept și autorităților competente, numai cu

autorizația prealabilă a unității de informații financiare care a furnizat informațiile, și pot fi utilizate numai în scopul pentru care au fost solicitate.

(3) Serviciul desemnează cel puțin o persoană de contact, responsabilă pentru primirea solicitărilor de informații din partea unităților de informații financiare din alte țări (jurisdicții).

(4) Serviciul, la cererea organelor de drept sau a autorităților competente la nivel național, motivată de suspiciuni de spălare a banilor, infracțiuni predicat sau de finanțare a terorismului, va disemina informațiile deținute către acestea. Cererea de informații cuprinde, în mod obligatoriu, cel puțin următoarele elemente: faptele relevante, contextul, motivele cererii și modul în care se vor utiliza informațiile furnizate.

(5) Decizia privind transmiterea informațiilor prevăzute la alin. (4) aparține Serviciului, iar în cazul netransmiterii, acesta motivează organelor de drept și autorităților competente solicitante refuzul schimbului de informații.”

alineatele (7) și (8) vor avea următorul cuprins:

„(7) Pentru toate informațiile primite de la Serviciu în cadrul cooperării naționale și internaționale, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare și organele de drept prezintă Serviciului, în termene rezonabile, informații detaliate cu privire la rezultatul examinării acestora. Lipsa informației detaliate cu privire la rezultatul examinării informațiilor furnizate anterior poate constitui temei pentru suspendarea schimbului informațional în cadrul cooperării naționale și internaționale.

(8) În cazul în care există motive de fapt pentru a presupune că furnizarea informației ar avea un impact negativ asupra investigațiilor penale sau analizelor în curs de desfășurare ori, în circumstanțe excepționale, în cazul în care divulgarea informațiilor ar fi în mod clar disproporțională față de interesele legitime ale unei persoane fizice sau juridice ori ar fi irelevantă în ceea ce privește scopurile pentru care a fost solicitată, Serviciul nu dă curs cererilor de informații prevăzute la alin. (1).”

alineatele (9), (10) și (11) se abrogă;

articolul se completează cu alineatul (12) cu următorul cuprins:

„(12) Entitățile raportoare, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, organele de drept și alte autorități publice oferă asistență și suport

informațional necesar Serviciului în procesul cooperării cu organizațiile internaționale de profil.”

20. Articolul 18:

la alineatul (1), textul „(în continuare – *Serviciu*)” se exclude;

la alineatul (3), după cuvintele „să asigure activitate” se substituie cu cuvintele „să asigure o activitate”.

22. Articolul 19:

la alineatul (1):

litera b) va avea următorul cuprins:

„b) informează organele de drept competente imediat ce stabilește suspiciuni cu privire la spălarea banilor, finanțarea terorismului sau la alte infracțiuni ce s-au soldat cu obținerea bunurilor ilicite, precum și Serviciul de Informații și Securitate în partea ce ține de finanțarea terorismului;” iar textul „ce s-au soldat cu obținerea bunurilor ilicite” se exclude;

la litera c), cuvântul „sesizează” se substituie cu cuvântul „notifică”;

la litera d), cuvintele „scopul identificării sursei bunurilor suspecte de spălare a banilor și de finanțare a terorismului” se substituie cu cuvintele „condițiile prezentei legi”;

litera f¹) se abrogă;

la litera h), după cuvântul „desfășoară” se introduce textul „, asigură”;

literele t) și u) vor avea următorul cuprins:

„t) constată și examinează faptele ce constituie încălcări conform Legii nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor;

u) aplică sancțiuni conform Legii nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor;”.

la alineatul (5), după cuvântul „parvenite” se introduce cuvântul „și”.

23. Articolul 20 alineatul (1):

la punctul 1), după cuvintele „entităților raportoare” se introduce textul „ , precum și, după caz, altor autorități și instituții publice competente”;

punctul 2):

la litera a), după cuvintele „clienții acestora” se introduce textul „ , autoritățile și instituțiile publice competente”;

litera d) de abrogă;

la litera f), după cuvântul „autoritățile” se introduc cuvintele „și instituțiile”;

punctul 4) se abrogă;

la punctul 7), cuvintele „schimbul informațional” se substituie cu cuvintele „schimbul de informații”.

24. La articolul 21 alineatul (9), litera f) se abrogă.

25. La articolul 22 alineatul (1), litera c) se abrogă.

26. La articolul 25:

alineatul (1):

se completează cu d¹) cu următorul cuprins:

d¹) reducere a efectivului de personal sau lichidare a funcției;”

litera e) se abrogă;

la alineatul (2), textul „ , cu excepția cazului prevăzut la alin. (1) lit. g)” se exclude.

29. La articolul 28 alineatul (2), după cuvântul „organul” se introduc cuvintele „de drept”.

30. La articolul 31 alineatul (2), litera c) se abrogă.

31. Articolul 33:

la alineatul (1), după textul „entitățile raportoare,” se introduce textul „Agenția Servicii Publice,”;

la alineatul (2), după cuvintele „Entitățile raportoare” se introduc cuvintele „și Agenția Servicii Publice”, iar cuvintele „până la” și ”pertinente” se exclud;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Măsurile aplicate conform prevederilor alin. (2) încetează din oficiu la expirarea termenului pentru care au fost aplicate. Măsurile aplicate conform alin. (2) pot înceta înainte de expirarea termenului doar în baza permisiunii scrise a Serviciului.”

la alineatul (4), cuvântul „pertinente” și textul „, fapt despre care notifică persoana fizică sau juridică subiect al sistării” se exclud;

alineatul (5):

în partea introductivă, cuvintele „este obligată” se substituie cu textul „, autoritatea și/sau instituția de drept public sunt obligate”;

la litera c), textul „, inclusiv” se substituie cu cuvântul „sau”;

litera d) va avea următorul cuprins:

„d) în momentul parvenirii solicitărilor din partea clientului sau a reprezentantului acestuia privind efectuarea unor activități, tranzacții sau operațiuni cu bunuri sistate, să elibereze o copie a deciziei Serviciului.”

alineatele (8) și (9) se abrogă;

la alineatul (10), textul „alin. (9)” se substituie cu textul „alin. (4)”, iar după cuvântul „organele” se introduc cuvintele „de drept sau autoritățile”;

alineatul (11) va avea următorul cuprins:

„(11) Deciziile Serviciului emise în baza prevederilor alin. (4) pot fi contestate în modul stabilit de legislație.”

alineatele (12)–(16) se abrogă;

alineatul (17) va avea următorul cuprins:

„(17) Prin derogare de la prevederile alin. (2), entitatea raportoare și Agenția Servicii Publice efectuează activitatea sau tranzacția suspectă dacă abținerea de la executarea acesteia este imposibilă sau poate crea impedimente la urmărirea beneficiarilor unei activități sau tranzacții suspecte de spălare a banilor, de infracțiuni predicat, de finanțare a terorismului sau a proliferării armelor de distrugere în masă, cu informarea imediată, dar nu mai târziu de 24 de ore, a Serviciului atât despre activitatea sau tranzacția efectuată, cât și despre motivele neabținerii. Prevederile prezentului alineat nu aduc atingere obligațiilor ce rezultă din executarea sancțiunilor financiare aferente activităților teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă.”

32. Articolul 34:

la alineatul (1), după cuvintele „Entitățile raportoare” se introduc cuvintele „și Agenția Servicii Publice”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Entitățile raportoare se abțin de la executarea de activități și tranzacții care sunt în curs de pregătire, de tentativă, de realizare ori sunt deja realizate, în favoarea sau beneficiul, direct sau indirect, deținute sau controlate integral sau în comun cu persoanele, grupurile și entitățile incluse în lista menționată la alin. (11), precum și al persoanelor juridice care aparțin sau sunt controlate, direct sau indirect, de aceste persoane, grupuri și entități.”

la alineatele (4), (5) și (7), după cuvintele „Entitățile raportoare” se introduc cuvintele „și Agenția Servicii Publice”;

la alineatul (8), după textul „Serviciul de Informații și Securitate,” se introduce textul „, în conformitate cu prevederile rezoluțiilor Organizației Națiunilor Unite relevante,”.

alineatul (11) se completează cu litera e) cu următorul cuprins:

„e) lista Uniunii Europene și a Consiliului Europei cu privire la persoanele, grupurile și entitățile implicate în activități teroriste.”

articolul se completează cu alineatul (19) cu următorul cuprins:

„(19) Organizațiile și persoanele incluse în mod eronat în lista organizațiilor și persoanelor cu privire la care există informații despre implicarea lor în proliferarea

armelor de distrugere în masă sau care fac obiectul excluderii din aceasta în conformitate cu alin. (11), dar care nu sunt excluse din lista specificată, se adresează Serviciului de Informații și Securitate cu o cerere motivată scrisă cu privire la excluderea lor din lista specificată. Serviciul de Informații și Securitate, în termen de 10 zile lucrătoare de la data primirii unei astfel de cereri, ia una dintre următoarele decizii motivate:

- a) excluderea organizației sau a persoanei din lista specificată;
- b) refuzul satisfacerii cererii.

Serviciul de Informații și Securitate informează solicitantul cu privire la decizia luată. Decizia Serviciului de Informații și Securitate poate fi contestată conform legislației în vigoare.”

33. Articolul 35:

la alineatul (1), textul „contravențională,” se exclude;

la alineatul (2), textul „lit. a)–1)” se exclude;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor sunt reglementate prin Legea nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor.”

alineatele (4)–(12) se abrogă.

34. Articolul 36:

la alineatul (2), textul „la art. 2 alin. (2) lit. d) din” se substituie cu cuvântul „în”;

la alineatul (4), textul „alin. (7) și alin. (9) lit. e)” se exclude;

alineatul (6) se abrogă.

35. În cuprinsul legii, cuvintele „asociate acesteia”, „asociate acestora” și „asociate spălării banilor” se substituie cu cuvântul „predicat”, iar sintagma „Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvântul „Serviciu” la forma gramaticală corespunzătoare.

Art. II. – Legea nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 142–146, art. 260) se modifică după cum urmează:

1. Articolul 2:

după noțiunea „angajat al entității raportoare” se introduc două noțiuni noi cu următorul cuprins:

„*control inopinat* – control care nu este inclus în planul anual al controalelor și care se efectuează cu scopul de a verifica respectarea cerințelor stabilite de legislație;

„*control planificat* – control efectuat conform planului anual al controalelor, în baza analizei și evaluării conform criteriilor de risc;”

noțiunea „proces-verbal de efectuare a vizitei de control” va avea următorul cuprins:

„*proces-verbal de efectuare a vizitei de control* – act în care se înregistrează constatările și acțiunile efectuate pe parcursul vizitei de control.”

2. Articolul 4:

la alineatul (4), textul „lit. a), b) și i)” se substituie cu textul „lit. a), b), e), g) și i) ”;

la alineatul (5), textul „lit. c)” se substituie cu textul „lit. c), d), f) și p)”.

3. Articolul 6:

la alineatul (1), după cuvântul „Controlul” se introduce cuvântul „planificat”, iar textul „, în particular,” se exclude;

la alineatul (5) literele a) și b), cuvintele „cel târziu” se exclud.

4. La articolul 8, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Serviciul notifică entitatea raportoare despre inițierea procedurii de control planificat cu cel puțin 10 zile lucrătoare înainte de începerea procedurii de control.”

5. Articolul 9:

alineatul (2):

la litera a), cuvintele „legal de efectuare a” se substituie cu cuvintele „inițierii și tipul”;

la litera b), cuvintele „împuternicită cu efectuarea controlului” se substituie cu cuvintele „care efectuează controlul”;

la litera i), cuvintele „informația privind” se exclud.

6. La articolul 10:

alineatul (1) se completează cu textul „, , cu sau fără efectuarea vizitei de control”;

articolul se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu următorul cuprins:

„(3¹) Din motive justificate legate de complexitatea procedurii de control, termenul general de efectuare a procedurii de control poate fi prelungit până la 30 de zile sau poate fi suspendat până la înlăturarea cauzelor care au dus la suspendarea procedurii de control.

(3²) Perioada de suspendare a procedurii de control nu este inclusă în termenele prevăzute la art. 11 și 19.”

alineatul (5) se abrogă.

7. Articolul 11:

alineatele (5)–(7) vor avea următorul cuprins:

„(5) Termenul de efectuare a vizitei de control nu depășește 5 zile lucrătoare și poate fi prelungit pe un termen de până la 10 zile lucrătoare, în funcție de gravitatea și durata presupusei încălcări, precum și de circumstanțele care ar afecta desfășurarea vizitei.

(6) După finalizarea vizitei de control, în temeiul probelor acumulate, inspectorul întocmește procesul-verbal de efectuare a vizitei de control în care se indică acțiunile efectuate, circumstanțele constatate, actele și/sau dispozitivele de stocare a datelor prezentate, precum și obiecțiile entității raportoare supuse controlului.

(7) Procesul-verbal de efectuare a vizitei de control se întocmește în două exemplare și se semnează pe fiecare pagină de către inspecții și reprezentantul entității raportoare supuse controlului. Refuzul reprezentantului entității raportoare de a semna procesul-verbal de efectuare a vizitei de control se consemnează în procesul-verbal și poate fi înregistrat audio/video, cu consemnarea refuzului și anexarea înregistrării la procesul-verbal.”

articolul se completează cu alineatul (10) cu următorul cuprins:

„(10) Refuzul reprezentantului entității raportoare de a semna procesul-verbal de efectuare a vizitei de control nu împiedică finalizarea efectuării vizitei de control și aplicarea sancțiunii.”

8. Articolul 12:

alineatul (1):

în partea introductivă, cuvintele „pune la dispoziția acestuia” se substituie cu cuvântul „prezintă”, iar cuvântul „sarcinilor” – cu cuvântul „atribuțiilor”;

la litera c), cuvântul „depozitării” se substituie cu cuvântul „aflării”;

la litera e), după cuvintele „entității raportoare” se completează cu cuvintele „și cu clienții acesteia”;

la litera f), cuvântul „aspecte” se substituie cu cuvântul „informații”;

la alineatul (2) litera a) și la alineatul 3), cuvintele „puse la dispoziție” se substituie cu cuvântul „prezentate”.

9. Articolul 14:

în denumirea articolului, cuvântul „Responsabilitățile” se substituie cu cuvintele „Drepturile și obligațiile”;

alineatul (1) se completează cu litera e) cu următorul cuprins:

„e) desfășurarea procedurii de control fără impedimente.”

articolul se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Pe parcursul efectuării procedurii de control, entitatea raportoare are următoarele drepturi:

- a) să ia cunoștință cu ordinul efectuare a controlului sau ordinul de efectuare a vizitei de control și să obțină o copie de pe acesta;
- b) să prezinte probe;
- c) să prezinte explicații, înregistrate sub orice formă, referitoare la obiectul și scopul controlului;
- d) să fie asistat de un avocat, de alți reprezentanți împuterniciți conform legislației. Lipsa acestora nu poate fi invocată de către entitatea raportoare drept temei pentru amânarea controlului;
- e) să obțină un exemplar al procesului-verbal de efectuare a vizitei de control și/sau al raportului de control;
- f) să asiste personal sau prin reprezentantul său la procedura de control.”

10. La articolul 15 alineatul (1), cuvântul „inițierea” se substituie cu cuvântul „efectuarea”.

11. La articolul 16:

denumirea articolului va avea următorul cuprins:

**„Articolul 16. Drepturile și obligațiile inspectorilor
în cadrul procedurii de control”**

la alineatul (1), cuvintele „privind delegarea acestora în scopul efectuării vizitei” se substituie cu cuvintele „de control în scopul efectuării procedurii”;

la alineatul (2) litera e), cuvintele „ca informația aflată” se substituie cu cuvintele „prezentarea informației aflate”, iar cuvintele „să fie prezentată” se exclud;

la alineatul (3):

în primul enunț, cuvintele „în cadrul vizitei” se substituie cu cuvintele „în cadrul procedurii”, iar după cuvintele „a vizitei de control” se introduce textul „și/sau în raportul de control”;

în enunțul al doilea, cuvintele „finalizarea vizitei” se substituie cu cuvintele „finalizarea procedurii”;

alineatele (6) și (7) se abrogă.

12. Articolul 17:

în denumirea articolului, cuvântul „verbale” se exclude;

alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:

„(1) Explicațiile se consemnează în procesul-verbal de efectuare a vizitei de control sau în raportul de control, care sunt semnate de către persoana care oferă explicații.

(2) Refuzul oferirii explicațiilor se consemnează în procesul-verbal de efectuare a vizitei de control sau în raportul de control, cu indicarea motivului refuzului.”

la alineatul (3), după cuvintele „vizitei de control” se introduc cuvintele „sau în raportul de control”.

13. La articolul 19 alineatul (2) litera g), cuvântul „iregularități”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvântul „încălcări” la forma gramaticală corespunzătoare.

14. La articolul 21 alineatul (4), după textul „5 zile” se introduce cuvântul „lucrătoare”.

15. Articolul 24 se abrogă.

16. La articolul 26 alineatul (2) litera b), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”.

17. La articolul 32 litera g), după cuvintele „refuzul de” se introduc cuvintele „a permite efectuarea procedurii de control și de”.

18. Articolul 34:

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Aplicarea sancțiunilor prevăzute la alin. (1) lit. c) și e) nu este condiționată de existența unor sancțiuni anterioare.”

alineatele (3) și (5), textul „lit. a), b) și i)” se substituie cu textul „lit. a), b), e), g) și i)”;

articolul se completează cu alineatele (6) și (7) cu următorul cuprins:

„(6) Prin derogare de la prevederile art. 26, 27 și 28, comiterea de către entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. c), d), f) și p) din Legea nr. 308/2017 sau de către alți subiecți supuși sancțiunii din cadrul acestor entități

raportoare a oricăror încălcări ale prevederilor legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului poate fi sancționată de către Comisia Națională a Pieței Financiare, cu oricare dintre sancțiunile prevăzute la alin. (1) din prezentul articol, ținând cont de prevederile alin. (2).

(7) În aplicarea prevederilor alin. (6), sancțiunile prevăzute la alin. (1) lit. c) și d) pot fi dispuse ca sancțiuni complementare.”

19. La articolul 37 alineatul (6), cuvintele „în interiorul” se substituie cu cuvintele „în limitele”.

20. Articolul 38 alineatul (1):

în partea introductivă, textul „ lit. a), b) și i)” se substituie cu textul „lit. a), b), e), g) și i)”;

la litera a), textul „lit. c)” se substituie cu textul „lit. c), d), f) și p)”.

21. Articolul 39 alineatul (1):

în partea introductivă, textul „lit. a), b) și i)” se substituie cu textul „lit. a), b), e), g) și i)”;

la litera a), textul „lit. c)” se substituie cu textul „lit. c), d), f) și p)”.

22. Articolul 40:

la alineatul (1) se completează cu textul „ , dar nu mai mult decât mărimea dublă din valoarea beneficiului rezultat din încălcarea obligațiilor prevăzute de prezenta lege și Legea nr. 308/2017, în cazul în care beneficiul respectiv poate fi stabilit”;

la alineatul (2) literele a) și b), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”;

alineatele (4) și (5) se abrogă;

articolul se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare pot aplica sancțiunea sub formă de amendă până la cuantumul maxim al acesteia indiferent de numărul și tipul încălcărilor constatate în cadrul controlului, conform criteriilor generale de individualizare a sancțiunilor, dacă există suspiciuni pertinente că fapta

materializată prin acțiune sau inacțiune a subiectului supus sancțiunii a fost asociată unor acțiuni de spălare a banilor, infracțiuni predicat, acțiuni de finanțare a terorismului sau a proliferării armelor de distrugere în masă, în curs de pregătire, de tentativă, de realizare ori deja realizate. Pertinența suspiciunilor se stabilește de către organul cu funcție de supraveghere.”

23. Articolul 41:

la alineatul (1) literele c) și d), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”;

la alineatul (2) la literele c), d), e) și f), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”.

24. Articolul 42:

la alineatul (1) literele c) și d), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”;

la alineatul (2) literele b), c), d), e) și f), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”.

25. Legea se completează cu articolul 42¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 42¹. Încălcarea interdicțiilor privind relațiile de afaceri și tranzacțiile asociate activelor virtuale

(1) Încălcarea interdicției de a deschide/ține conturi pentru/la prestatorii de servicii privind activele virtuale din alte state, clienților nerezidenți care efectuează tranzacții în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale din alte state, de a efectua tranzacții ocazionale în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale din alte state, precum și de a admite efectuarea tranzacțiilor pentru clienții rezidenți în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state cu un volum ce depășește cumulativ echivalentul sumei de 50 mii lei/lunar se sancționează cu:

a) prescripție sau amendă de la 20000 de lei până la 50000 de lei aplicată persoanei cu funcție de răspundere, persoanei cu funcție de conducere de rang superior din cadrul entității raportoare;

b) prescripție sau amendă de la 50000 de lei până la 1000000 de lei aplicată entității raportoare, alta decât cele prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a), c) –g), i) și p) din Legea nr. 308/2017;

c) prescripție sau amendă de la 50000 de lei până la 5000000 de lei aplicată entității raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a), c)–g), i) și p) din Legea nr. 308/2017.

(2) Aceeași faptă, dacă constituie încălcare gravă, se sancționează cu:

a) amendă de la 50000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 1000000 de euro aplicată persoanei cu funcție de răspundere, persoanei cu funcție de conducere de rang superior din cadrul entității raportoare, alta decât cele prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a), c) –g), i) și p) din Legea nr.308/2017;

b) amendă de la 20000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 5000000 de euro aplicată angajatului entității raportoare prevăzute la art.4 alin.(1) lit. a), c)–g), i) și p) din Legea nr. 308/2017;

c) amendă de la 50000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 5000000 de euro aplicată persoanei cu funcție de răspundere, persoanei cu funcție de conducere de rang superior din cadrul entității raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a), c)–g), i) și p) din Legea nr. 308/2017;

d) amendă de la 1000000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 1000000 de euro sau până la 5% din cifra de afaceri anuală totală, dar nu mai mult de echivalentul în lei al sumei de 1000000 de euro, aplicată entității raportoare, alta decât cele prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a), c)–g), i) și p) din Legea nr. 308/2017;

e) amendă de la 5000000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 5000000 de euro sau până la 10% din cifra de afaceri anuală totală, dar nu mai mult de echivalentul în lei al sumei de 5000000 de euro, aplicată entității raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a), c)–g), i) și p) din Legea nr. 308/2017.”

26. Articolul 43:

la alineatul (1) literele c) și d), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”;

la alineatul (2) literele b), c), d), e) și f), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”.

27. Articolul 44:

la alineatul (1) literele c) și d), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”;

la alineatul (2) literele b), c), d), e) și f), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”.

28. Articolul 45:

la alineatul (1) literele c) și d), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”;

la alineatul (2) literele b), c), d), e) și f), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”.

29. Articolul 46:

la alineatul (1) literele c) și d), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”;

la alineatul (2) literele b), c), d), e) și f), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”.

30. La articolul 47 literele c) și d), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”.

31. Articolul 48:

la alineatul (1) literele c) și d), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”;

la alineatul (2) literele b), c), d), e) și f), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”.

32. Articolul 49:

la alineatul (1) literele c) și d), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”;

la alineatul (2) literele b), c), d), e) și f), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”.

33. Articolul 50:

la alineatul (1) literele c) și d), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”;

la alineatul (2) literele b), c), d), e) și f), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”.

34. Articolul 51:

în denumire, cuvintele „în numerar” se exclud;

la alineatul (1):

partea introductivă va avea următorul cuprins:

„Neinformarea Serviciului în termenele stabilite despre activități sau tranzacții conform prevederilor art. 11 alin. (2) și (3) din Legea nr. 308/2017 se sancționează cu:”;

la literele c) și d), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”;

la alineatul (2) literele b), c), d), e) și f), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”.

35. Articolul 52 se abrogă.

35. Articolul 53:

la alineatul (1) literele c) și d), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”;

la alineatul (2) literele b), c), d), e) și f), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”.

36. Articolul 54 se abrogă.

37. Articolul 55:

la alineatul (1) literele c) și d), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”;

la alineatul (2) literele b), c), d), e) și f), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”.

38. La articolul 56:

denumirea articolului se completează cu cuvintele „și obstrucționarea controlului”.

alineatul (1):

în partea introductivă, după cuvintele „propriu de activitate” se introduce textul „, precum și obstrucționarea efectuării procedurii de control”;

la literele c) și d), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit a), c)–g), i) și p)”;

la alineatul (2) literele b), c), d), e) și f), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”.

39. Articolul 57:

la alineatul (1) literele c) și d), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”;

la alineatul (2) literele b), c), d), e) și f), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”.

40. Articolul 58:

la alineatul (1) literele c) și d), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”;

la alineatul (2) literele b), c), d), e) și f), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”.

41. Articolul 59:

la alineatul (1) literele c) și d), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”;

la alineatul (2) literele b), c), d), e) și f), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”.

42. La articolul 60 literele b), c), d), e) și f), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”.

44. La articolul 61 literele b), c), d), e) și f), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”.

45. La articolul 62 literele b), c), d), e) și f), textul „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu textul „lit. a), c)–g), i) și p)”.

Art. III. – La articolul 3 din Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 423–429 art. 859), cu modificările ulterioare, punctul 15) va avea următorul cuprins:

„15) *beneficiar efectiv* – astfel cum este definit în Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.”

Art. IV. – Articolul 11 din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214–220, art. 704), cu modificările ulterioare, se completează cu litera s) cu următorul cuprins:

„s) deciziile emise de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.”

Art. V. – Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 184–187, art. 711), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 11 alineatul (4), textul „, , numele și prenumele beneficiarului efectiv/beneficiarilor efectivi, țara de reședință a acestuia/acestora” se exclude.

2. La articolul 34¹ alineatul (2), textul „, , de asemenea conține date privind numele, prenumele, țara de reședință ale beneficiarului efectiv/beneficiarilor efectivi ai persoanei juridice și ai întreprinzătorului individual” se exclude.

Art. VI. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78–84, art. 100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 263 se completează cu alineatul (9) cu următorul cuprins:

„(9) Desfășurarea activității de prestare a serviciilor privind activele virtuale, inclusiv în cazurile în care această activitate este auxiliară/suplimentară activității de bază,

se sancționează cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale.”

2. Codul se completează cu articolul 263² cu următorul cuprins:

„**Articolul 263².** Nedeclararea informației cu privire la beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi

Nedeclararea, declararea incompletă sau incorectă a informației cu privire la beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi al/ai persoanelor juridice, al/ai întreprinzătorilor individuali și al/ai organizațiilor necomerciale se sancționează cu o amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale.”

3. La articolul 400 alineatul (1), după textul „art. 263 alin. (1)” se introduce textul „și (9)”.

4. La articolul 402 alineatul (1), textul „art. 263 și 265,” se substituie cu textul „art. 263, 263², 265,”.

Art. VII. – Legea nr. 209/2022 pentru modificarea unor acte normative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 246–250, art. 480) se modifică după cum urmează:

1. Articolul VI se abrogă.

2. La articolul VII alineatul (3), ultima liniuță se abrogă.

Art. VII. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 iulie 2023.

(2) Prin derogare de la prevederile art. 56 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, articolele 24 și 54 din Legea nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor intră în vigoare la data publicării.

(3) Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

(4) Entitățile prevăzute la art. 15 alin. (1) din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, vor aduce actele lor normative în concordanță cu prezenta lege.

(5) Entitățile prevăzute la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și Agenția Servicii Publice, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, vor adopta documentele de politici interne în concordanță cu prezenta lege.

(6) Persoanele juridice, întreprinzătorii individuali și organizațiile necomerciale înregistrate în Republica Moldova vor prezenta și/sau vor actualiza

informația cu privire la beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi la Agenția Servicii Publice în termen de 18 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Sinteza amendamentelor, obiecțiilor și propunerilor la proiectul Legii nr. 427 din 24.11.2022				
Nr. Crt.	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Poziția SPCSB	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	
1.	Ministerul Afacerilor Interne În titlul actului elaborat se recomandă completarea cu cuvintele „unor acte normative”.	Se acceptă	Se acceptă poziția SPCSB	
2.	Guvernul RM Ce ține de terminologia generică a proiectului, aceasta urmează a fi adusă în concordanță cu actele normative generale de specialitate, în special Codul civil al Republicii Moldova (de exemplu, noțiunea de „filială” și „reprezentanță” au fost substituite cu noțiunea de „sucursală”), Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată și Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni.	Se acceptă, prin operarea modificărilor la art. 8²	Se acceptă poziția SPCSB	
3.	Guvernul RM Suplimentar, vor fi revizuite și ajustate în mod corespunzător instrumentele procesului de armonizare (clauza de armonizare, nota informativă și tabelul de concordanță).	Se acceptă, prin introducerea clauzei de modificare la proiectul de lege	Se acceptă poziția SPCSB	
4.	Banca Națională a Moldovei Reiterăm propunerea enunțată în avizele precedente ale BNM privind operarea modificărilor corespunzătoare în Capitolul IV din Lege, prin preluarea normelor corespunzătoare din proiectul de Lege nr. 406/MF/BNM/2022. Aceste modificări sunt necesare pentru a asigura corelarea dispozițiilor din Capitolul IV cu normele imperative ale art. 34 alin. (5), art. 38 alin. (1) , art. 39 alin. (1) și pentru a evita potențialele conflicte de competențe.	Nu se accepta Luând în considerare scopul proiectului de lege propus și modificările existente, se constată faptul că proiectul nr. 406/MF/BNM/2022 urmează a fi ajustat în contextul modificărilor propuse în proiectul nr. 427.	Se acceptă poziția SPCSB	
5.	Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției	Proiectul de lege până la înregistrare a fost discutat în cadrul a 2 consultări	Se acceptă poziția SPCSB	

	<p>Proiectul este înregistrat în Parlament la 24 noiembrie 2022 cu numărul 427, ca inițiativă legislativă a unui grup de deputați, în conformitate cu prevederile art.73 din Constituție. Totuși, nota informativă la proiect menționează că proiectul a fost elaborat de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor. Acest fapt constituie o încălcare a procedurilor de elaborare și promovare a actelor legislative. Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției a menționat și anterior că eludarea prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative referitoare la procesul de asigurare a calității actului normativ constituie un gest de favoritism politic și poate periclita calitatea proiectului de lege. În particular, proiectul legislativ nu a trecut etapele de: expertiză a gradului de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene; expertiză juridică; analiză de impact; consultări publice și altele. Asemenea practici periclitează calitatea actului, condiționează revizuirea acestuia, iar pe viitor trebuie excluse.</p>	<p>publice organizate de către Comisia securitate națională, apărare și ordine publică. Ulterior, fiind supus expertizei gradului de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene, expertizei juridice și anticorupție.</p>	
<p>6.</p>	<p>Centrul de Armonizare a Legislației Cu referire la Clauza de armonizare Ținând cont de prevederile art. 31, alin (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și pct. 30 din HG 1171/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, clauza de armonizare va fi inserată după preambul și clauza de adoptare a proiectului național, în conformitate cu modelul stabilit în Anexa nr. 2 la Regulament, și se va expune în următoarea redacție: <i>Prezenta Lege transpune parțial dispozițiile Directivei (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivei 2009/138/CE și 2013/36/UE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 156/43 din 19 iunie 2018.</i></p>	<p>Se acceptă</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
<p>7.</p>	<p>EBA Clauza de armonizare Recomandările GAFI au fost adoptate în februarie 2012, și modificate subsecvent. Ultima versiune a recomandărilor a fost publicată în luna februarie 2023.</p>	<p>Nu se acceptă Prevederile Recomandărilor FATF de bază au fost aprobate în 2012, conform prevederilor legii în vigoare.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

8.	<p>Centrul de Armonizare a Legislației</p> <p>Cu referire la Tabelul de concordanță menționăm că, la etapa elaborării proiectului național, nu au fost respectate cerințele art. 21, 31 și 36 din Legea nr. 100/2017 privind întocmirea și prezentarea tabelului de concordanță pentru proiectul care urmărește armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene. Totodată, din motive de eficiență precum și în scopul respectării cadrului legal menționat, autoritatea națională responsabilă (Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor) a elaborat și prezentat Tabelul de concordanță pentru examinare în adresa Centrului de armonizare a legislației, în procesul avizării. Astfel, în rezultatul examinării, apreciem că acesta în mare parte corespunde cerințelor stabilite pentru elaborarea și prezentarea TC din HG nr. 1171/2018.</p> <p>Totodată, reieșind din faptul că TC indică nivelul de conformitate atins prin proiectul național actual supus examinării, evidențiem că, după adoptarea actului normativ autorii vor actualiza TC pentru a corespunde versiunii textului adoptat și pentru a reflecta corect gradul de realizare a obligațiilor de armonizare legislativă atins, precum și vor transmite în adresa Centrului versiunea finală a TC pentru a fi inclus în baza de date a legislației naționale armonizate.</p>	<p>Se acceptă, după adoptarea actului respective se vor elabora normele corespunzătoare</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
9.	<p>Centrul de Armonizare a Legislației</p> <p>Cu referire la Nota informativă</p> <p>Nota informativă la proiect se va completa după modelul stabilit de Anexa nr. 1 la Legea nr. 100/2017, în special, în ceea ce privește completarea Compartimentului 3 „Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene” și, respectiv, a Compartimentului 9 „Constatările expertizei de compatibilitate”.</p> <p>Totodată, reieșind din faptul că intervenția rezultă din angajamentele asumate de Republica Moldova în cadrul acordurilor bilaterale cu Uniunea Europeană, se vor indica succint: prevederile relevante din acord; în ce măsură proiectul contribuie la realizarea angajamentelor asumate și la implementarea prevederilor relevante din acord; gradul de compatibilitate atins de actul național cu actul UE ce se transpune; mențiunea privind elaborarea TC al proiectului de act normativ. Reieșind din compatibilitatea</p>	<p>Se acceptă</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

	<p>parțială realizată prin proiectul național, se vor indica succint motivele care stau la bază, precum și lista proiectelor de acte normative planificate și termenul-limită pentru realizarea transunerii complete a actului UE.</p> <p>În rezultat, apreciem că proiectul național și-a atins parțial finalitatea propusă privind transpunerea dispozițiilor Directivei (UE) 2018/843 în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, cu observațiile de compatibilitate expuse supra. Suplimentar, vor fi revizuite și ajustate în mod corespunzător instrumentele procesului de armonizare (Clauza de armonizare, Nota informativă și Tabelul de concordanță), conform obiectivelor formulate în prezenta Opinie.</p>		
10.	<p>Guvernul RM</p> <p>Având în vedere prevederile pct. 3 subpct. 1) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019, atenționăm despre necesitatea însoțirii proiectului a analizei impactului de reglementare, deoarece proiectul include prevederi ce stabilesc drepturi, obligații și cerințe față de entitățile raportoare, în special pentru bănci; unitățile de schimb valutar; societățile de registru; societățile de investiții, asiguratorii, liberii profesioniști etc.</p> <p>Astfel, analiza impactului de reglementare va permite identificarea problemelor apărute, stabilirea obiectivelor, determinarea opțiunilor de soluționare a problemei ori de atingere a obiectivului și estimarea impactului, efectelor sau consecințelor opțiunilor respective, cu scopul de a fundamenta și argumenta necesitatea unei reglementări în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Reieșind din prevederile art. 25 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și al art. 13 din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nu se constată necesitatea efectuării analizei impactului de reglementare.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
11.	<p>Ministerul Finanțelor</p> <p>În corespundere cu art. 42 din Legea nr.100/2017, denumirea proiectului urmează de completat cu sintagma „unor acte normative”, având în vedere că prin proiectul prezentat se modifică 3 acte normative, iar denumirea acestuia trebuie să conțină o formulă generală referitoare la modificarea unor acte normative.</p>	<p>Se acceptă</p>	Se acceptă poziția SPCSB
12.	<p>Guvernul RM</p> <p>Cu referire la clauza de armonizare, ținând cont de prevederile art. 31 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și pct. 30 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu</p>	<p>Se acceptă</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018, clauza de armonizare va fi inserată după preambul și clauza de adoptare a proiectului național, în conformitate cu modelul stabilit în anexa nr. 2 la Regulament, și se va expune în următoarea formulare:</p> <p>„Prezenta lege transpune parțial dispozițiile Directivei (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 156/43 din 19 iunie 2018.”</p>		
13.	<p>SPCSB</p> <p>Pe tot parcursul textului, cuvintele ”asociate acestora”, ”asociate acestora” și ”asociate spălării banilor”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvântul ”predicat” la forma gramaticală corespunzătoare.</p>	Se acceptă	Se acceptă poziția SPCSB
14.	<p>SPCSB</p> <p>Pe tot parcursul textului, cuvintele ”Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvântul ”Serviciul” la forma gramaticală corespunzătoare.</p>	Se acceptă	Se acceptă poziția SPCSB
15.	<p>SPCSB</p> <p>Se propune includerea următoarelor prevederi: ”La articolul 4 alineatul (2) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, după cuvintele ”combateră a corupției,” se completează cu cuvintele ”ai serviciului prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”.”</p>	Se acceptă	Se acceptă poziția SPCSB
16.	<p>SPCSB/BNM</p> <p>Se propune includerea următoarelor prevederi: ”Art. VI. Codul Convențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al republicii Moldova, 2017, nr. 78 – 84, art. 100) se modifică după cum urmează:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Articolul 263 se completează cu alin (9) cu următorul conținut: “(9) Desfășurarea unor genuri de activitate interzise de lege se sancționează cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale. 2. se completează cu articolul 263² în următoarea redacție: ”Articolul 263². Declarația informatiei cu privire la beneficiarii efectiv/beneficiarii efectiv 	<p>Se acceptă.</p> <p>Cu ajustarea la următoarea redacție: ”Articolul 263². Nedeclararea informatiei cu privire la beneficiarii efectiv/beneficiarii efectiv</p> <p>Nedeclararea, declararea incompletă sau incorectă a informatiei cu privire la beneficiarii efectiv/beneficiarii efectiv al/ai persoanelor juridice.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>Nedeclararea, declararea incompletă sau incorectă a informației cu privire la beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi a persoanelor juridice, întreprinzătorilor individuali și organizațiilor necomerciale, se sancționează cu o amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale.”</p> <p>3. La articolul 400 alineatul (1), după textul „art.263 alin.(1)” se introduce textul „și alin.(9)”</p> <p>4. La articolul 402 alineatul (1), după textul ”la art. 263” se completează cu sintagma ”263”.</p>	<p>al/ai întreprinzătorilor individuali și al/ai organizațiilor necomerciale se sancționează cu o amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale.”</p> <p>3. La articolul 400 alineatul (1), după textul „art.263 alin.(1)” se introduce textul „și (9)”</p> <p>4. La articolul 402 alineatul (1), textul „art. 263 și 265.” se substituie cu textul „art. 263, 2632, 265.”</p>	
17.	<p>SPCSB</p> <p>Se propune includerea în dispoziții finale și tranzitorii a următoarei prevederi: ”Persoanele juridice, întreprinzătorii individuali și organizațiile necomerciale înregistrate în Republica Moldova, vor prezenta și/sau actualiza informația cu privire la beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi la Agenția Servicii Publice în termen de 18 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.”</p>	Se acceptă	Se acceptă poziția SPCSB
18.	<p>EBA</p> <p>Considerăm necesară stabilirea unui termen de intrare a Legii în vigoare, de cel puțin 3 luni după publicarea în Monitorul Oficial. Propunerea reiese din faptul că, proiectul Legii stabilește unele reguli noi în privința raportării tranzacțiilor, fapt care necesită implementarea de către entități raportoare a unor dezvoltări în sistemul informațional, care să permită automatizarea procesului de raportare. Propunem să fie redus termenul termenul preconizat pentru aducerea actelor normative ale organelor cu funcții de supraveghere, în concordanță cu Lege, de la 6 luni până la cel mult 2 luni, sau de stabilit pentru SPCSB un termen mai redus pentru aprobarea actelor normative legate de stabilirea cerințelor față de raportarea tranzacțiilor conform prevederilor modificate ale art.11 din Lege.</p>	Nu se acceptă, termenele respective au fost stabilite reieșind din anumite termene stabilite în cadrul legal conex și angajamentele asumate de Republica Moldova la nivel internațional.	Se acceptă poziția SPCSB

19.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Considerăm necesară stabilirea unui termen de intrare a Legii în vigoare, de cel puțin 3 luni după publicarea în Monitorul Oficial. Propunerea reiese din faptul că, proiectul Legii stabilește unele reguli noi în privința raportării tranzacțiilor, fapt care necesită implementarea de către entități raportoare a unor dezvoltări în sistemul informațional, care să permită automatizarea procesului de raportare. Propunem să fie redus termenul termenul preconizat pentru aducerea actelor normative ale organelor cu funcții de supraveghere, în concordanță cu Lege, de la 6 luni până la cel mult 2 luni, sau de stabilit pentru SPCSB un termen mai redus pentru aprobarea actelor normative legate de stabilirea cerințelor față de raportarea tranzacțiilor conform prevederilor modificate ale art.11 din Lege.</p>	Nu se acceptă, termenele respective au fost stabilite reieșind din anumite termene stabilite în cadrul legal conex și angajamentele asumate de Republica Moldova la nivel internațional.	Se acceptă poziția SPCSB
20.	<p>BC MAIB SA Considerăm necesară stabilirea unui termen de intrare a Legii în vigoare, de cel puțin 3 luni după publicarea în Monitorul Oficial. Propunerea reiese din faptul că, proiectul Legii stabilește unele reguli noi în privința raportării tranzacțiilor, fapt care necesită implementarea de către entități raportoare a unor dezvoltări în sistemul informațional, care să permită automatizarea procesului de raportare. Propunem să fie redus termenul termenul preconizat pentru aducerea actelor normative ale organelor cu funcții de supraveghere, în concordanță cu Lege, de la 6 luni până la cel mult 2 luni, sau de stabilit pentru SPCSB un termen mai redus pentru aprobarea actelor normative legate de stabilirea cerințelor față de raportarea tranzacțiilor conform prevederilor modificate ale art.11 din Lege.</p>	Nu se acceptă, termenele respective au fost stabilite reieșind din anumite termene stabilite în cadrul legal conex și angajamentele asumate de Republica Moldova la nivel internațional.	Se acceptă poziția SPCSB
21.	<p>Ministerul Finanțelor Totodată, pe tot parcursul proiectului, în articolele la care sunt propuse modificări cu referire la cuantumul/valoarea tranzacțiilor, se propune ca tranzacțiile, valoarea acestora să fie legate de o perioadă de timp (lună, an) sau sumele să derive din una sau mai multe tranzacții.</p>	În lipsa unei argumentări, nu este posibil analiza propunerii.	Se acceptă poziția SPCSB
22.	<p>Ministerul Finanțelor Suplimentar, se propune examinarea posibilității includerii în proiectul de Lege a unei norme, privind furnizarea în adresa Serviciului Fiscal de Stat a informației recepționate și incluse în Registrului electronic al Serviciului</p>	Nu se acceptă Conform prevederilor Legii nr. 308/2017:	Se acceptă poziția SPCSB

Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (compartmentul informații furnizate de către instituțiile financiare).

- art. 16 alin. (5) „Accesul direct al persoanelor terțe la resursele informaționale deținute de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor este interzis. Numai angajații Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor au acces la informația din bazele de date deținute de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și au dreptul să proceseze această informație în urma autorizării prealabile obținute de la conducerea Serviciului.”.

- art. 17 alin. (3) „Schimbul informațional dintre Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și organele de drept se efectuează prin intermediul unui ofițer de legătură, în condițiile respectării prezentei legi. Procedura de obținere și prelucrare a informațiilor este reglementată printr-un ordin interdepartamental comun.”.

- art. 17 alin (8) „Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor răspunde cererilor de informații dacă acestea sunt suficient motivate de suspiciuni privind infracțiuni de spălare a banilor, infracțiuni asociate acestora și cele de finanțare a terorismului. În cazul în care există motive de fapt pentru a presupune că furnizarea unor astfel de informații ar avea un impact negativ asupra investigațiilor financiare sau analizelor

în curs de desfășurare ori, în circumstanțe excepționale, în cazul în care divulgarea informațiilor ar fi în mod clar disproporțională față de interesele legitime ale unei persoane fizice sau juridice ori ar fi irelevantă în ceea ce privește scopurile pentru care a fost solicitată, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nu dă curs cererii de informații.”

- art. 19 alin. (1) lit. v) „oferă, la solicitarea organului de urmărire penală, informațiile deținute cu privire la activitățile și tranzacțiile suspecte, în condițiile prezentei legi;”

Obținerea informațiilor ce constituie secret bancar, comercial, fiscal și profesional de către persoane terțe, inclusiv autorități publice este limitată, iar în cazul organelor de drept, accesul la acest tip de informații este reglementat de Codul de procedură penală (art. 41, art. 126) și Legea nr. 59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigație (lit. f) pct. 1) alin. (1) art. 18).

Informațiile deținute de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în conformitate cu art. 11 din Legea 308/2017 constituie secret bancar, comercial, fiscal și profesional, iar regimul acestor tipuri de informații este reglementat de Codul civil (art. 1745, 2047 – 2049).

Recepționarea, păstrarea, analiza și prelucrarea de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a informațiilor bancare și comerciale, prin derogare de la prevederile Codului Civil, Codului Procedură Penală și Legea nr. 59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigație, este condiționată expres de necesitatea prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului, în vederea asigurării securității statului, prin protejarea sistemului național financiar-bancar și financiar-nebancar, în conformitate cu Legea 308/2017 „cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”.

Totodată, accesul părților terțe la Sistemul Informațional automatizat de informare și comunicare privind prevenirea și combaterea spălării banilor contravin standardelor internaționale în domeniu, și anume: Metodologia Grupului de Acțiune Financiară (FATF/GAFI) de evaluare a conformității tehnice cu recomandările FATF și eficacitatea sistemelor CSB/CFT din februarie 2013 (actualizat în 2018) prevede: Recomandarea 29

- 29.6 Unitatea de Informații Financiare trebuie să protejeze informația prin:

(c) „asigurarea accesului limitat la locațiile și informațiile sale, inclusiv la sistemele informatice”.

- 29.7 FIU trebuie să fie independentă din punct de vedere operațional și autonomă prin:
 - (d) „să fie capabilă să obțină și să instaleze resursele necesare pentru îndeplinirea funcțiilor sale, pe bază individuală sau de rutină, fără nici o influență sau interferență politică, guvernamentală sau industrială nejustificată, care ar putea compromite independența sa operațională”.
- pct. 32 al Principiilor Schimbului de Informație al Grupului Egmont, care prevede că „Schimbul de informații trebuie utilizat doar în scopul pentru care au fost solicitate sau furnizate. Orice diseminare a informațiilor către alte autorități sau părți terțe sau orice utilizare a acestor informații în scopuri administrative, de investigații, de urmărire penală sau de drept, în afara celor aprobate inițial, ar trebui să facă obiectul unei autorizări prealabile de către Unitatea de Inteligență Financiară”.

Ținem să menționăm faptul că Serviciul Prevenirea Combaterea Spălării Banilor este membru cu drepturi depline în cadrul Grupului Egmont și beneficiază de accesul la Egmont Secure Web (ESW). ESW reprezintă o platformă securizată de

comunicare, care permite comunicarea criptată cu alte Servicii similare membre Egmont.

În acest sens Serviciul este obligat să respecte cu strictețe principiile schimbului de informații obținute prin intermediul platformei securizate ESW. În caz de schimbări în structura organizațională, mandatul și modul de operare a membrilor Egmont, aceștia sunt obligați să informeze Secretariatul Grupului Egmont despre aceste schimbări, ceea ce poate conduce inclusiv la suspendarea calității de membru.

Mai mult ca atât, Directiva Uniunii Europene nr. 1153/2019 din 20.06.2019 de stabilire a normelor de facilitare a utilizării informațiilor financiare și de alt tip în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmării penale a anumitor tipuri de infracțiuni, prevede: „unitățile financiare au obligația de a coopera cu autoritățile sale competente pentru prevenirea, depistarea, investigarea sau urmărirea penală a infracțiunilor și de a fi în măsură să răspundă în timp util solicitărilor motivate de informații financiare sau de analize financiare venite din partea autorităților respective”.

23.	<p>Banca Națională a Moldovei De asemenea, observăm că proiectul nu remediază unele dificultăți curente în aplicarea Legii 308/2017, în particular, cu referire la incertitudinile privind delimitarea domeniilor de competență ale SPCSB, pe de o parte, și cele ale organelor de supraveghere, pe de altă parte - fapt care conduce la conflicte pozitive sau negative de competență. Drept exemplu pot servi atribuțiile paralele ale Serviciului și ale organelor de supraveghere de a efectua controale și aplica sancțiuni pentru admiterea de către entitățile raportoare a acelorși categorii/tipologii de încălcări.</p>	<p>Nu se acceptă În lipsa unor propuneri de modificare, nu este clar la care articole se referă obiecția. Competențele organelor cu funcții de supraveghere sunt stabilite prin art. 15 din Legea nr. 308/2017.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
24.	<p>Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției La punctele 6 și 10 nu sunt complete noțiunile de „beneficiar efectiv” și „persoană expusă politic”, corespunzător reglementărilor europene.</p>	<p>Se acceptă prin redactarea prevederilor respective. Noțiunea de beneficiar efectiv de la art. 5² urmează a fi expus în următoarea redacție: ”1) în cazul persoanelor juridice cu scop lucrativ (comercial): a) persoana fizică/persoanele fizice care deține/dețin sau controlează în ultimă instanță o persoană juridică prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unei cote-părți din numărul de acțiuni ori din drepturile de vot sau prin participația în capitalul social al persoanei juridice respective, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace, alta decât o societate cotată pe o piață reglementată care face obiectul cerințelor de divulgare a informațiilor în conformitate cu standardele internaționale echivalente care asigură transparența corespunzătoare a informațiilor privind exercitarea dreptului de proprietate.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

Deținerea a 25% plus o acțiune sau participarea în capitalul social al unei persoane juridice cu peste 25% de către o persoană fizică este un criteriu al exercitării directe a dreptului de proprietate.

Deținerea a 25% plus o acțiune sau participarea în capitalul social al unei persoane juridice cu peste 25% de către o altă persoană juridică care se află sub controlul unei persoane fizice sau de către mai multe persoane juridice care se află sub controlul aceleiași persoane fizice este un criteriu al exercitării indirecte a dreptului de proprietate;

b) în cazul în care, după epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune, nu se identifică nicio persoană în calitate de beneficiar efectiv, persoana fizică care ocupă funcția de administrator al clientului este considerată beneficiar efectiv.

Entitățile raportoare țin evidența măsurilor luate în vederea identificării beneficiarilor efectivi pentru fiecare client în parte și o prezintă, la cerere, Serviciului și/sau organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare;

2) în cazul fiduciarilor sau construcțiilor juridice similare, toate persoanele fizice, după cum urmează:

	<p>a) constitutorul/constitutorii, precum și persoanele desemnate să îi/le reprezinte interesele în condițiile legii;</p> <p>b) fiduciarul/fiduciarii;</p> <p>c) protectorul/protectorii (dacă există);</p> <p>d) beneficiarul/beneficiarii fiduciiilor sau construcțiilor juridice similare sau, în cazul în care identitatea acestuia/acestora încă nu este identificată, categoria de persoane în al căror interes principal se constituie sau funcționează fiducia ori construcția juridică similară;</p> <p>e) oricare altă persoană fizică care exercită controlul în ultimă instanță asupra fiduciei sau a construcției juridice similare prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate sau prin alte mijloace;</p> <p>3) în cazul organizațiilor necomerciale, persoana fizică/persoanele fizice care exercită controlul în ultimă instanță asupra organizației necomerciale;</p> <p>4) în cazul persoanelor juridice, altele decât cele prevăzute la pct. 1)–3) și al entităților care administrează și distribuie fonduri:</p> <p>a) persoana fizică beneficiară a cel puțin 25% din bunurile, respectiv, părțile sociale sau acțiunile unei persoane juridice sau ale unei entități fără personalitate juridică, în cazul în care viitorii beneficiari au fost deja identificați;</p>	
--	--	--

b) grupul de persoane în al căror interes principal se constituie ori funcționează o persoană juridică sau entitate fără personalitate juridică, în cazul în care persoanele fizice care beneficiază de persoana juridică sau de entitatea juridică nu au fost identificate;

c) persoana sau persoanele fizice care exercită controlul asupra a cel puțin 25% din bunurile unei persoane juridice sau entități fără personalitate juridică, inclusiv prin exercitarea puterii de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor organelor de administrație, conducere sau supraveghere a entității respective.”

Prevederile cu privire la persoana expusă politic se expun în următoarea redacție:

”(1) Persoană expusă politic este persoana fizică care exercită sau a exercitat funcții publice importante și include:

- a) șefi de stat, șefi de guvern, miniștri și miniștri adjuncți sau secretari de stat;
- b) membri ai Parlamentului sau ai unor organe legislative similare;
- c) membri ai organelor de conducere ale partidelor politice;
- d) membri ai curților supreme, ai curților constituționale sau ai altor instanțe judecătorești de nivel înalt ale căror hotărâri nu fac obiectul altor căi

		<p>de atac decât în circumstanțe excepționale;</p> <p>e) membri ai curților de conturi sau ai consiliilor băncilor centrale;</p> <p>f) ambasadori, însărcinați cu afaceri și ofițeri superiori în forțele armate;</p> <p>g) membri ai organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale întreprinderilor publice;</p> <p>h) directori, directori adjuncți și membri ai consiliului de administrație sau membri cu funcții echivalente în cadrul unei organizații internaționale..”</p>	
<p>25.</p>	<p>Centrul de Antreprenoriat și Politici Economice</p> <p>Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și a Legii nr.75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor este o inițiativă care vine să îmbunătățească cadrul normativ național și să-l alinieze la standardele și angajamentele internaționale asumate de către Republica Moldova .</p> <p>Acest proiect de lege abordează un aspect important pentru securitatea economică a țării, fiind definit beneficiarul efectiv al companiilor și reglementate cerințe obligatorii și proceduri care se referă la informațiile privind persoana care deține sau controlează în ultimă instanță companiile din sectoare importante a economiei. Aceste norme sunt importante și în contextul scandalurilor de rezonanță regională și internațională, care a implicat Republica Moldova în ultimii 10 ani. Mai multe detalii despre acest subiect pot fi găsite în Raport de analiză: Mecanismul de evaluare a investițiilor străine directe, elaborat de către CAPE.</p> <p>Propuneri pentru proiectul de lege</p> <p>Propunere: Proiectul de lege trebuie să prevadă norme exprese privind transparentizarea informației cu privire la beneficiarii finali ai companiilor.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Luând în considerare decizia Curții de Justiție a Uniunii Europene privind declararea prevederilor art. 1 (15), lit. (c) din Directiva 2018/843/UE drept nevalabile, în proiect, au fost incluse propunerile de excludere a prevederilor aferente obligației de oferire a accesului public la informația privind beneficiarul efectiv.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

	<p>Argumentare: Începând cu anul 2020, informații detaliate cu privire la companiile înregistrate în Moldova era posibil de obținut doar de la Agenția Servicii Publice (ASP) și doar dacă persoana era înregistrată ca operator de date cu caracter personal. În luna martie 2020, ASP, sub idea creării unei noi platforme de date publice, a închis accesul la registrul public, limitând astfel accesul la informație, fiind posibilă doar opțiunea de prezență fizică pentru a consulta dosarul companiilor. Mai mult ca atât, odată cu începerea pandemiei acest acces a fost limitat la trei companii pe zi. Astfel, sub paravanul protecției datelor cu caracter personal, dar și a reformei, a fost limitat accesul publicului la informațiile de interes public.</p> <p>Analizând experiența internațională se observă un interes sporit în transparentizarea informației cu privire la beneficiarii finali ai companiilor. Legea privind transparența corporativă din SUA, aprobată la 1 ianuarie 2021 are ca scop obligarea companiilor cu răspundere limitată să publice mai multe informații, inclusiv cele cu privire la beneficiarul final. Scopul acestei legi este lupta împotriva cleptocrației. Pe de altă parte, autoritățile din Marea Britanie, prin intermediul Casei companiilor din Marea Britanie (agenție guvernamentală autofinanțată care gestionează registrul public a companiilor înregistrate în Marea Britanie) publică nu doar informația cu privire la beneficiarul final, dar și informații financiare sau decizii.</p> <p>Conform experienței internaționale, și anume cea a Biroului Comisarului pentru informații din Marea Britanie, datele cu privire la companii nu reprezintă date cu caracter personal, iar acestea trebuie să fie disponibile publicului larg. Mai mult ca atât, din 2021 Parlamentul britanic a aprobat o lege prin care teritoriile offshore aflat sub jurisdicția britanică sunt obligate să publice informația cu privire la beneficiarul final.</p>	
26.	<p>Agencia Servicii Publice</p> <p>Având în vedere că potrivit Legii nr. 133/2018 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative, noțiunile de "filială" și "reprezentanță" au fost substitute cu noțiunea de "sucursală", Legea nr. 308/2017 urmează să fie adusă în concordanță și modificată corespunzător.</p>	Se acceptă
27.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>Propunem completarea proiectului de lege cu un articol nou cu următorul conținut: „Articolul 3 punct 15) din Legea nr.62/2008 privind reglementarea valutară va avea următorul cuprins: „15) beneficiar efectiv –</p>	Se acceptă

	<p>persoană astfel cum este definită de Legea nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.”</p>		
28.	<p>Banca Națională a Moldovei Introducerea unui articol nou în proiect (modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008): 1. La art. 263 după alin. (8) se introduce un alineat nou în următoarea redacție: „(9) Desfășurarea unor genuri de activitate interzise de lege se sancționează cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale.” 2. La art. 400 alin.(1), după textul „...art.263 alin.(1)”se introduce textul „și alin. (9)”.</p>	Se acceptă	Se acceptă
29.	<p>Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal În conformitate cu prevederile art. 4 alin. (1) lit. a), b), c), e) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, datele cu caracter personal care fac obiectul prelucrării trebuie să fie: prelucrate în mod corect și conform prevederilor legii; colectate în scopuri determinate, explicite și legitime, iar ulterior să nu fie prelucrate într-un mod incompatibil cu aceste scopuri; să fie adecvate, pertinente și neexcesive în ceea ce privește scopul pentru care sunt colectate și/sau prelucrate ulterior; stocate într-o formă care să permită identificarea subiecților datelor cu caracter personal pe o perioadă care nu va depăși durata necesară atingerii scopurilor pentru care sînt colectate și ulterior prelucrate. Prin urmare, este necesar ca operațiunile de prelucrare a datelor cu caracter personal să fie proporționale, neexcesive și limitate în timp, raportate strict la scopul urmărit de operator, iar după atingerea celor scontate, să se respecte celelalte rigori privind distrugerea și/sau ștergerea datelor cu caracter personal în conformitate cu limitele legale. Pornind de la aceste raționamente legale, am constatat că proiectul supus consultării vine cu completări la noțiunile de: “client” – persoană fizică sau juridică care este în procesul stabilirii unei relații de afaceri sau deja a stabilit o relație de afaceri cu entitatea raportoare ori a beneficiat sau beneficiază de serviciile entității raportoare ori cu care desfășoară alte operațiuni cu caracter permanent sau ocazional; “relație de afaceri” care reprezintă relație profesională legată de activitățile prestate de către entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) din prezenta lege despre care, la momentul stabilirii contactului, se consideră a fi de o anumită durată. Totuși, aceste noțiuni în continuare au un caracter general</p>	<p>Nu se acceptă Noțiunile de “client” și “relație de afaceri” au fost definite luînd în considerare aplicarea măsurilor de precauție privind clienții. Luînd în considerare scopul Legii nr. 308/2017, definiția de client semnifică orice persoană cu care, în desfășurarea activităților sale, entitatea raportoare a început efectuarea unei tranzacții/incheierea unui contract, chiar dacă respectiva tranzacție/contract nu s-a finalizat, precum și orice persoană care beneficiază sau care a beneficiat, în trecut, de serviciile unei entități raportoare. Corespunzător, se consideră păstrarea redacției curente. Cu referire la termenul de păstrare a documentelor, menționăm că, termenele stabilite prin Legea nr. 308/2017 transpun prevederile Directivei 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>și ambiguu, nefiind clar dacă înglobează în sine relația înainte de încheierea contractului dintre entitate și “potențialul client”, precum și care ar fi durata relației de afaceri, în cazul în care în final între persoanele vizate nu a fost încheiat un contract, spre exemplu la solicitarea unui credit, acordarea căruia nu a fost acceptată.</p> <p>Nu în ultimul rând, ținem a specifica că aceste ambiguități necesită a fi precizate în contextul aplicării celorlalte norme de la art. 9 din lege, care stabilește că entitățile raportoare păstrează, pe o perioadă de 5 ani de la terminarea relației de afaceri, toate datele aferente activităților și tranzacțiilor naționale și internaționale în măsura în care să poată răspunde operativ solicitărilor Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare și organelor de drept. Drept urmare, în ipoteza în care “potențialul client” sau entitatea raportoare și-a manifestat opoziția/refuzul de a stabili relații de afaceri, se conturează 2 întrebări: această etapă pre-contractuală este parte a relației de afaceri? datele cu caracter personal prelucrate la această etapă vor fi supuse unui termen de 5 ani de păstrare pentru a le prezenta, eventual, organelor competente? Termenul de 5 ani de păstrare a datelor cu caracter personal ce vizează persoanele care nu au încheiat propriu-zis relații de afaceri cu entitatea, îl considerăm a fi unul excesiv or, durata de păstrare a datelor cu caracter personal a acestor subiecți urmează a fi mai restrânsă și proporțională cu scopul colectării și limitată faptului neconsumat.</p> <p>În altă ordine de idei, cu titlu informativ pentru operatorii de date ținem să specificăm că prin Legea nr. 175/2021 pentru modificarea unor acte normative au fost efectuate modificări la Legea nr.133/2011, fiind instituită obligația operatorului de date cu caracter personal de a efectua evaluarea impactului asupra protecției datelor cu caracter personal, în cazul în care prelucrarea datelor poate genera un risc sporit pentru drepturile și libertățile persoanelor, precum și desemnarea unei persoane responsabile cu protecția datelor cu caracter personal (art. 23-25 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal). Astfel, ținând cont de prevederile art. 23 alin. (6) din Legea 133/2011, în cazul în care, tipurile de prelucrare a datelor cu caracter personal, reglementate prin actul normativ prenotat sunt susceptibile să genereze un risc sporit pentru drepturile și libertățile persoanelor, reieșind cel puțin din faptul prelucrării la scară largă a datelor</p>	<p>financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului.</p> <p>Totodată, menționăm că, conform prevederilor Codului penal, termenul de prescripție pentru infracțiunea de spălare de bani este de 15 ani. Corespunzător, termenele de păstrarea a documentelor stabilite conform Legii nr. 308/2017 nu pot fi considerate excesive.</p>
--	---	--

	cu caracter personal, este necesară efectuarea evaluării impactului asupra prelucrării datelor cu caracter personal, în contextul adoptării respectivului act normativ. Reieșind din cele menționate supra, considerăm indispensabilă realizarea evaluării impactului asupra protecției datelor, anterior începerii operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, în scopul stabilirii și confirmării legalității prelucrării datelor cu caracter personal în contextul, în care, acestea pot genera un risc sporit pentru drepturile și libertățile persoanelor.		
30.	SPCSB Articolul 2 din Legea 308 se completează cu (3) cu următorul conținut: „Unitatea de informații financiare a Republicii Moldova este Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, denumit în continuare Serviciul”	Se acceptă	Se acceptă
31.	EBA Art. 1 Alin. (2) includerea definiției de unitate financiară contravine regulilor de tehnică legislativă, în special art. 45 alin. (1) lit. c), acestea urmând să fie definite la art. 3 din proiect.	Nu se acceptă Prevederea respectivă este stabilită în temeiul competențelor legale deținute.	Se acceptă poziția SPCSB
32.	SPCSB Se propune introducerea următoarei definiții ”infracțiune predicat – orice infracțiune prevăzută de Codul penal susceptibilă să genereze bunuri care pot face obiectul infracțiunii de spălare a banilor prevăzute la art. 243 Cod penal.”		Se acceptă
33.	SPCSB De exclus noțiunea ”infracțiuni asociate spălării banilor”	Se acceptă	Se acceptă
34.	Gubernul RM La pct. 2, referitor la art. 3, definiția „relație de afaceri” nu corespunde în totalitate definiției din art. 3 pct. 13 din Directiva (UE) 2015/849, transpusă corespunzător în versiunea actuală a Legii nr. 308/2017. Astfel, din definiția „relație de afaceri” a fost exclus textul „și (relație) comercială”, ceea ce nu corespunde definiției prezentate în actul Uniunii Europene.	Se acceptă	Se acceptă
35.	Centrul de Armonizare a Legislației Definiția „relație de afaceri” din art. 3 al Legii nr. 308/2017 nu corespunde în totalitate definiției din art. 3, pct. 13 din Directiva (UE) 2015/849, transpusă corespunzător în versiunea actuală a Legii nr. 308/2017. Astfel,	Se acceptă	Se acceptă

	din definiția „relație de afaceri” au fost excluse cuvintele „și (relație) comercială”, ceea ce nu corespunde definiției prezentate în actual UE.		
36.	Guvernul RM Nu a fost preluată definiția „furnizorului de portofel digital”, astfel cum este stabilită în art. 1 pct. 2 lit. (d) din Directiva (UE) 2018/843, care modifică art. 3 prin introducerea pct. 19.	Se acceptă parțial Conform definiției, activitatea ”furnizorilor de portofele digitale” au fost incluse în categoria activităților ”furnizorilor de servicii privind activele virtuale”. Corespunzător, această definiție este considerată că a fost transpusă.	Se acceptă poziția SPCSB
37.	Centrul de Armonizare a Legislației Nu a fost preluată definiția „furnizorului de portofel digital”, astfel cum este stabilită în art. 1, pct. 2, lit. (d) din Directiva (UE) 2018/843, care modifică art. 3 prin introducerea pct. 19.	Se acceptă parțial Conform definiției, activitatea ”furnizorilor de portofele digitale” au fost incluse în categoria activităților ”furnizorilor de servicii privind activele virtuale”. Corespunzător, această definiție este considerată a fost transpusă.	Se acceptă poziția SPCSB
38.	SPCSB În vederea transunerii Directivei 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, se propune la art. 3 din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului includerea noțiunii de ”furnizor de portofel digital – persoană juridică care oferă servicii de păstrare în siguranță a unor chei criptografice private în numele clienților săi, pentru deținerea, stocarea și transferul de monedă virtuală”.	Se acceptă parțial Conform definiției, activitatea ”furnizorilor de portofele digitale” au fost incluse în categoria activităților ”furnizorilor de servicii privind activele virtuale”. Corespunzător, această definiție este considerată a fost transpusă.	Se acceptă poziția SPCSB
39.	Banca Națională a Moldovei ”R. 19 – LC, 19.1 There is no express requirement for FIs to apply ECDD measures towards customers from countries for which is called for by the FATF. 19.2 There are no provisions that provide for the application of the relevant risk-mitigating countermeasures when this is called for by the FATF or independently, except in one case. Proiectul propus nu conține modificări necesare pentru realizarea recomandării Comitetului MONEYVAL și a FATF-GAFI - R. 19 – LC”. În acest sens, considerăm	Se acceptă prin includerea unui articol nou privind măsurile respective (art. 8 ²).	Se acceptă

	<p>necesar suplinirea proiectului propus cu prevederi care să stabilească obligația entităților raportoare și organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, de a întreprinde, în limitele competențelor stabilite de legislație, contramăsuri de atenuarea riscurilor aferente apelurilor lansate de FATF sau aferente circumstanțelor de risc major identificate la nivel de țară/sector.</p>		
40.	<p>Banca Națională a Moldovei Cu titlu generic- semnălam că proiectul nu remediază unele dificultăți curente în aplicarea Legii nr. 308/2017. În particular, ne referim la incertitudinile privind delimitarea domeniilor de competență ale SPCSB, pe de o parte, și cele ale organelor de supraveghere, pe de altă parte - fapt care conduce la conflicte pozitive sau negative de competență. Drept exemplu pot servi atribuțiile paralele ale Serviciului și ale organelor de supraveghere de a efectua controale și aplica sancțiuni pentru admiterea de către entitățile raportoare a acelorași categorii/tipologii de încălcări.</p>	<p>În lipsa unei propuneri de modificare și/sau argumentări, nu poate fi analizat avizul.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
41.	<p>Banca Națională a Moldovei Având în vedere acordul de asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova și Recomandarea nr. 1/2022 a Consiliului de Asociere UE-R. Moldova din 22.08.2022 privind Programul de asociere UE-R. Moldova, R. Moldova urmează să îndeplinească criteriile pentru a adera în cele din urmă la zona unică de plăți în euro (SEPA). În contextul eforturilor depuse de către Republica Moldova în vederea îndeplinirii criteriilor de aderare la SEPA, este de remarcat că transpunerea Directivei 2018/843 reprezintă unul dintre criteriile critice care necesită a fi abordate de R.Moldova cu deosebită atenție, fiind un aspect care este verificat cu strictețe de către Comisia Europeană. Una dintre etapele de verificare a cadrului național legat de prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului este obținerea opiniei favorabile din partea Direcției Generală Stabilitate Financiară, Serviciii Financiare și Uniunea Piețelor de Capital (DG FISMA) din cadrul Comisiei Europene. DG FISMA va atrage o atenție deosebită aspectelor legate de prevenirea spălării banilor, iar lipsa unui aviz pozitiv pentru orice neregularitate va cauza o respingere a dosarului de aderare. Pentru a preveni eventuale obiecții sau observații pe domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului la etapa depunerii și examinării dosarului de aplicare</p>	<p>Nu se acceptă De menționat că, la elaborarea proiectului a participat Consilierul de Rang Inalt al Consiliului Europei în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, a cărui recomandări au fost incluse în proiectul propus pentru consultări.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

42.	<p>pentru aderare la SEPA, recomandăm să fie solicitată opinia DG FISMA pe marginea proiectului de lege.</p> <p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>Potrivit art. 13 alin. (1) al Directivei 2015/849, în procesul de identificare a clientului și verificare a identității acestuia prin mijloace de identificare 7 electronică se vor utiliza servicii de încredere relevante prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE; sau „oricare alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale relevante”. Astfel, constatăm că, în privința metodelor de identificare a clienților, cadrul legal european citat distinge, inclusiv, următoarele metode de identificare a clientului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prin mijloace de identificare electronică conform prevederilor Regulamentului 910/2014 – în acest caz cadrul național privind E-KYC ar urma să fie conformat la noua lege nr.124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere (Legea nr. 124/2022), aprobată recent în Parlament, sau - prin oricare alt proces de identificare la distanță sau electronic - care urmează să fie reglementat/aprobat printr-un act normativ la nivel național. În această ordine de idei, este de relevat că, un act normativ al oricărui organ cu funcții de supraveghere al entităților raportoare, ar trebui să derive din reglementările care urmează a fi aprobate la nivel național (menționate supra), și să fie corelate cu Legea nr.124/2022. Prin urmare, în condițiile în care proiectul nu prevede includerea unor prevederi suplimentare, corelate cu Legea nr.124/2022, care ar specifica cerințele legiuitorului față de stabilirea relațiilor de către entitățile raportoare cu clienții săi la distanță și ar permite autorităților de supraveghere emiterea unor acte normative cu detalierea mecanismelor și instrumentelor de rigoare, considerăm că modificările propuse în pct. 4 (al treilea alineat), cu referire la alin. (2) din art. 5 din Legea nr. 308/2017, nu sunt suficiente și induc riscul aplicării neuniforme și deficitare a cerințelor de identificare la distanță a clienților. 	Se acceptă
	<p>Se acceptă</p> <p>Proiectul a fost completat cu un articol nou care vizează cerințele privind identificarea prin mijloace electronice, în următoarea redacție:</p> <p>”Articolul 5¹. Identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice</p> <p>(1) Identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (2) lit. a) se admite în cazul persoanelor fizice cetățeni ai Republicii Moldova, precum și în cazul persoanelor juridice rezidente ai căror reprezentanți, fondatori, administratori și beneficiari efectivi sunt cetățeni ai Republicii Moldova.</p> <p>(2) Identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice se realizează în baza unei evaluări corespunzătoare a riscurilor și prin utilizarea uneia sau a mai multor dintre următoarele metode, în funcție de risc:</p> <p>a) prin mijloace de identificare electronică cu un nivel de securitate suficient și conform cu standardele stabilite în Legea nr. 124/2022 privind</p>	Se acceptă

43.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>Suplimentar, în contextul necesității organizării activităților interinstituționale, având în vedere obiectivele naționale aferente domeniului relevant, angajamentele externe asumate de către Republica Moldova cu privire la implementarea standardelor internaționale în domeniu în vederea creșterii eficienței sistemului național de p.c.s.b.f.t., BNM propune crearea unui Comitet interinstituțional de analiză și monitorizare a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului, la nivel național, ale cărui concluzii și recomandări vor fi utile, atât pentru aplicarea prevederilor Legii nr. 308/2017, în vigoare la momentul (art. 6, alin.</p>	<p>identificarea electronică și serviciile de încredere;</p> <p>b) prin mijloace electronice care asigură cumulativ transmiterea directă a video și audio sau foto cu elementele de verificare a prezenței fizice, înregistrarea originalului actului de identitate în timpul transmisiunii directe și captarea imaginii faciale a clientului;</p> <p>c) prin alte mijloace electronice oferite de către un prestator de servicii de încredere calificat, acreditat în condițiile Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.</p> <p>(3) Cerințele privind identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice se stabilesc de către organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare și includ cerințe privind politicile și procedurile necesare, sistemul de control intern, riscurile și măsurile de protecție, cerințele tehnice minime.”</p>	
		<p>Se acceptă parțial</p> <p>Comentariu: Crearea unui Comitet interinstituțional poate fi prin Hotărâre de Guvern, nefiind necesar de modificat Legea nr. 308/2017.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>(8), (11)-(12)), cât și aplicării potențialelor prevederi (în cazul în care se vor include modificările necesare) cu privire la obligația organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, de a întreprinde, în limitele competențelor stabilite de legislație, contramăsuri de atenuarea riscurilor aferente apelurilor lansate de FATF sau aferente circumstanțelor de risc major identificate la nivel de țară/sector, așa după cum se solicită în recomandările Comitetului MONEYVAL - R. 19 – LC, (a se vedea pct. 1.10. de mai sus).</p>		
44.	<p>EBA Definiția "activ virtual" Noțiunea de „activ virtual” nu corespunde definiției din Directivă, inclusiv a terminologiei utilizate, contrar prevederilor art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017. Directiva: «monede virtuale» înseamnă o reprezentare digitală a valorii care nu este emisă sau garantată de o bancă centrală sau de o autoritate publică, nu este în mod obligatoriu legată de o monedă instituită legal și nu deține statutul legal de monedă sau de bani, dar este acceptată de către persoane fizice sau juridice ca mijloc de schimb și care poate fi transferată, stocată și tranzacționată în mod electronic; La art. 3 se propune definirea furnizorilor de servicii privind activele virtuale. Art. 4 alin. 1 nu include în categoria entităților raportoare acești furnizori. La alin. 11 se interzice activitatea de prestare a serviciilor privind activele virtuale. În ce scop este inclusă definiția? Ce se întâmplă cu platformele de crypto exchange autorizate în alte state care sunt accesate de cetățenii moldoveni, devin entități raportoare? Conform art. 5 alin. (4⁴) Entitățile raportoare, la efectuarea tranzacțiilor de către clienții rezidenți în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state, nu admit tranzacții cu un volum ce depășește cumulativ echivalentul în lei a sumei de 50 000 lei pe parcursul unei luni.</p>	<p>Nu se acceptă Prin propunerile respective se instituie un sistem de restricționare a acestui tip de activități. Corespunzător, în acest sens sunt necesare prevederile respective.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
45.	<p>Banca Națională a Moldovei Proiectul propune definirea activelor virtuale drept, reprezentare digitală a valorii care nu este emisă sau garantată de o bancă centrală sau de o autoritate publică, nu este în mod obligatoriu legată de o monedă instituită legal și nu deține statutul legal de monedă sau de bani, dar care este acceptată de către persoane fizice sau juridice drept mijloc de plată și poate fi transferată, stocată sau tranzacționată prin mijloace electronice. Ținem să</p>	<p>De menționat că, atât Directiva 2018/843, cât și Recomandarea FATF stabilesc noțiunile aferente domeniului și cerințele ce urmează a fi implementate de către autorități.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>subliniem că, potrivit art. 56, alin. (2), din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (în continuare „Legea nr. 548/1995”), mijlocul legal de plată pe teritoriul Republicii Moldova este leul moldovenesc. Concomitent, Directiva 2015/849 cu modificările ulterioare, definește moneda virtuală drept „reprezentare digitală a valorii” acceptată „ca mijloc de schimb”.</p> <p>Este de menționat că, la nivel internațional în general, nu există o percepție clară asupra „identității” monedelor virtuale. Astfel, la momentul actual monedele virtuale, prin prisma utilizării/funcționalității acestora, sunt percepute în mod divers, și anume, fie drept mijloc de schimb, mărfuri și/sau derivate, mijloc de plată sau chiar valoare mobilă. În acest mod, din punct de vedere al definirii activelor virtuale la nivel național, considerăm că o astfel de noțiune ar urma să fie introdusă în cadrul legal doar după o determinare a funcționalității acestora pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv, din punct de vedere al aspectelor legate de domeniul fiscal.</p>		
46.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>Propunem pe parcursul textului proiectului substituirea sintagmei „activ virtual” cu sintagma „monedă virtuală”, precum și transpunerea fidelă a textului noțiunii de „monedă virtuală” de la art. 3 din proiect, în special utilizarea sintagmei „mijloc de schimb” în locul „mijloc de plată”, similar terminologiei utilizate în Directiva (UE) 2018/843 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului. Totodată, atragem atenția că la nivel de UE există un proiect de regulament privind piețele criptoactivelor care va veni cu noțiuni specifice aferente criptoactivelor, iar utilizarea terminologiei diferite de cea din Directiva (UE) 2018/843 ar putea crea dificultăți în procesul de interpretare și aplicare ulterioară;</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform prevederilor Recomandărilor FATF, se utilizează noțiunea de activ virtual, care include moneda virtuală și alte active virtuale.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
47.	<p>Procuratura Generală</p> <p>Lipsa menționării și argumentării inter alia a următoarelor aspecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Motivul excluderii unor entități raportoare din lista prevăzută la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 308/2017, în particular cele prevăzute la lit. g), h) și k.1); - modificarea alin. (2) al art. 4 din Legea nr. 308/2017, prin excluderea obligativității comunicării Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării 	<p>Se acceptă, abordările respective au fost dezbătute în cadrul consultărilor publice</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>Banilor de către Serviciul Vamal a informațiilor privind valorile valutare declarate de către persoanele juridice;</p> <p>- transpunerea de către autorii conceptului a definiției "monedei virtuale" prevăzută în Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30.05.2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE, pentru noțiunea de "Activ virtual", care este propusă pentru a fi inclusă în conținutul art. 3 din Legea nr. 308/2017. În acest context, considerăm că "Activul virtual" constituie o noțiune mai largă decât noțiunea de "monedă virtuală", prima urmînd să înglobeze aînt moneda virtuală cît și alte valori virtuale; precum și alte modificări care au fost propuse și care intervin spre modificarea substanțială a ordinii juridice a reglementărilor legale, asupra căror autorii proiectului nu au făcut referire în nota informativă, și care vor fi analizate în mod detaliat și particular în cadrul unei eventuale proceduri de avizare în ordinea Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>În susținerea necesității argumentării detaliate a Notei informative la proiectul de modificare a legilor, menționăm că, aceasta servește în corespundere art. 71 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, la interpretarea actului normativ și la identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul normativ. Plenitudinea argumentării modificărilor/completărilor propuse va facilita identificarea aînt de către autoritățile ce urmează să avizeze proiectul, cît și de către destinatarii finali ai modificărilor, a finalităților urmărite de proiect, precum și a gradului de oportunitate a modificărilor propuse.</p>		
48.	<p>Procuratura Generală</p> <p>În virtutea principiului echilibrului instituțional, cunoscut sub denumirea "checks and balances", propunem crearea unui mecanism de control exercitat de către procuratura Anticorupție, aferent soluțiilor adoptate de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în urma examinării informațiilor privind activitățile și tranzacțiile suspecte de spălare a banilor, a faptelor care ar putea avea legătură cu spălarea banilor sau cu finanțarea terorismului, prezentate de entitățile raportoare și de organele cu funcții de</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Procesele funcționale ale SPCSB sunt bazate pe principiile generale de activitate a Unităților de Informație Financiară (UIF) și Recomandărilor FATF, fiind caracterizate de regimul de confidențialitate foarte strictă și diseminare către terți, doar cu acordul</p>	Se acceptă poziția SPCSB

<p>supraveghere a entităților raportoare, precum și a altor informații relevante obținute în temeiul prevederilor Legii nr. 308/2017.</p> <p>Considerăm că, asigurarea și reglementarea unui asemenea mecanism, nu poate fi calificată ca fiind o diminuare sau excludere a independenței SPCSB, garantate de art. 18 alin. (1) și (3) din Legea nr. 308/2017, întrucât existența și exercitarea unui asemenea control, ar avea exclusiv drept scop evaluarea și analiza faptelor/tranzacțiilor/operațiunilor prin prisma înținerii de către acestea a elementelor componente de infracțiune (e.g. în principal cele prevăzute la art. 243, art. 279 Cod penal, și a altor fapte infracționale, inclusiv fapte de corupție și alte acte conexe).</p> <p>Or, Procuratura fiind investită în temeiul Codului de procedură penală și Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, cu atribuții de conducere și/sau exercitarea urmăririi penale – este entitatea care ar putea evalua în mod obiectiv, în ordinea controlului exercitat asupra actelor finale ale SPCSB, existența sau inexistența bănuielii rezonabile de pregătire sau săvârșire a infracțiunilor.</p> <p>În acest context, este de menționat că, potrivit art. 11 alin. (1) – (3) din Legea nr. 308/2017:</p> <p>”(1) Entitățile raportoare sînt obligate să informeze imediat Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor despre bunurile suspecte, activitățile sau tranzacțiile suspecte de spălare a banilor, de infracțiuni asociate acestora și de finanțare a terorismului, care sînt în curs de pregătire, de tentativă, de realizare sau sînt deja realizate. Datele privind activitățile, tranzacțiile suspecte și bunurile suspecte se indică în formulare speciale, care se remit Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în cel mult 24 de ore de la identificarea actului sau circumstanțelor care generează suspiciuni.</p> <p>(2) Entitățile raportoare informează Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor despre activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200000 de lei ori prin mai multe operațiuni în numerar care par a avea o legătură între ele. Datele privind activitățile sau tranzacțiile realizate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în decurs de 10 zile calendaristice, începînd cu prima zi a lunii de gestiune și terminînd cu ultima zi a lunii calendaristice.</p>	<p>prealabil al părții care a furnizat informația.</p> <p>Recepționarea, păstrarea, analiza și prelucrarea de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a informațiilor de către entitățile raportoare în baza prevederilor Legii nr. 308/2017, este condiționată expres de necesitatea prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului, în vederea asigurării securității statului, prin protejarea sistemului național financiar-bancar și financiar-nebancar, în conformitate cu Legea 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.</p> <p>Aceste competențe de bază derivă din prevederile standardelor internaționale. Astfel, conform Metodologiei Grupului de Acțiune Financiară (FATF/GAFI) de evaluare a conformității tehnice cu recomandările FATF și eficacitatea sistemelor CSB/CFT din februarie 2013 (actualizat în 2021) prevede:</p> <p>Recomandarea 29</p> <p>29.7 Unitatea de Informații Financiare trebuie să fie independentă din punct de vedere operațional și autonomă prin:</p> <p>a) autoritatea și capacitatea de a-și îndeplini liber funcțiile, inclusiv de lua decizii autonom privind analiza,</p>
---	--

<p>(3) Entitățile raportoare informează Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor despre tranzacțiile clienților realizate prin virament, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 50000 de lei. Datele privind tranzacțiile realizate prin virament se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor cel târziu la data de 15 a lunii următoare lunii de gestiune.”</p> <p>Totodată, potrivit art. 15 alin. (10) din Legea nr. 308/2017:</p> <p>”(10) Organele cu funcții de supraveghere prevăzute la alin.(1) lit.a)-g) informează imediat, dar nu mai târziu de 24 de ore, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în cazul în care, pe parcursul controalelor pe care le efectuează la entitățile raportoare prevăzute la art.4 alin.(1) sau în oricare alt mod, descoperă fapte care ar putea avea legătură cu spălarea banilor sau cu finanțarea terorismului, conform unor proceduri și criterii elaborate de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în comun cu organele cu funcții de supraveghere.”</p> <p>Subsecvent, potrivit art. 19 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 308/2017:</p> <p>”În scopul executării prevederilor prezentei legi, Serviciul are următoarele atribuții:</p> <p>b) sesizează organele de drept competente imediat ce stabilește suspiciuni pertinente cu privire la spălarea banilor, finanțarea terorismului sau la alte infracțiuni ce s-au soldat cu obținerea bunurilor ilicite, precum și Serviciul de Informații și Securitate în partea ce ține de finanțarea terorismului.”</p> <p>La fel, conform art. 22 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 308/2017:</p> <p>”(1) Directorul:</p> <p>b) adoptă decizii ce țin de primirea, înregistrarea, analiza, prelucrarea și transmiterea către organele competente a informațiilor privind activitățile și tranzacțiile suspecte de spălare a banilor, de infracțiuni asociate acesteia și de finanțare a terorismului, prezentate de entitățile raportoare, precum și a altei informații relevante obținute în temeiul prevederilor prezentei legi;</p> <p>c) adoptă decizii ce țin de inițierea, efectuarea și terminarea investigațiilor financiare;”</p> <p>În ordinea normelor pre-citate, se atestă că, potrivit Legii nr. 308/2017, prerogativa stabilirii/constatării suspiciunilor pertinente cu privire la spălarea banilor, finanțarea terorismului sau alte infracțiuni ce s-au soldat</p>	<p>solicitarea și/sau diseminarea informațiilor;</p> <p>b) posibilitatea de a face schimb de informații independent cu alte autorități naționale competente și/sau servicii similare străine;</p> <p>d) să fie capabilă să obțină și să instaleze resursele necesare pentru îndeplinirea funcțiilor sale, pe bază individuală sau de rutină, fără nici o influență sau interferență politică, guvernamentală sau industrială nejustificată, care ar putea compromite independența sa operațională.</p> <p>Ținem să menționăm faptul că Serviciul Prevenirea Combaterea Spălării Banilor este membru cu drepturi depline în cadrul Grupului Egmont și beneficiază de accesul la Egmont Secure Web (ESW). ESW reprezintă o platformă securizată de comunicare, care permite comunicarea criptată cu alte Servicii similare membre Egmont.</p> <p>În acest sens SPCSB este obligat să respecte cu strictețe Statutul Grupului Egmont care stipulează expres obligația de independență a Unității de Informații Financiare și neadmisibilitatea interferenței în activitatea sa de orice tip. În caz de schimbări în structura organizațională, mandatul și modul de operare a membrilor Egmont, aceștia sunt obligați să informeze Secretariatul</p>
--	---

<p>cu obținerea bunurilor ilicite, precum și discreția privind sesizarea organelor de drept, aparține SPCSB.</p> <p>Prin urmare, deciziile adoptate urmare a examinării informațiilor de către SPCSB despre fapte care ar putea avea legătură cu spălarea banilor sau cu finanțarea terorismului, rămân în afara vreunui control, cu excepția măsurilor asigurătorii pe marginea cărora este exercitat controlul jurisdicțional exercitat în ordinea procedurii de contencios administrativ, în cazul contestării deciziilor de sistare a executării activităților sau tranzacțiilor suspecte – în ordinea art. 33 alin. (4) și alin. (11) al aceluiași articol din Legea nr. 308/2017.</p> <p>A contrario, un alt tip de control a deciziilor adoptate urmare a evaluării tranzacțiilor sau activităților suspecte de către SPCSB nu este realizat. Într-un alt registru, se mai atestă că, în acord cu prevederile art.274 din Codul de procedură penală:</p> <p>”(1) Organul de urmărire penală sau procurorul sesizat în modul prevăzut în art. 262 și 273 dispune în termen de 30 de zile, prin ordonanță, începerea urmăririi penale în cazul în care, din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor de constatare, rezultă cel puțin o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită o infracțiune și nu există vreuna din circumstanțele care exclud urmărirea penală, informând despre aceasta persoana care a înaintat sesizarea sau organul respectiv.”</p> <p>Prin urmare, reieșind din prevederile art. 19 alin.(1) lit. b) din Legea nr. 308/2017, care prevede atribuția Serviciului de a sesiza organele de drept competente imediat ce stabilește suspiciuni pertinente cu privire la spălarea banilor, considerăm judicioasă și operarea modificărilor la art.273 din Codul de procedură penală, prin oferirea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a statutului de organ de constatare în sensul Codului de procedură penală, pentru infracțiunile prevăzute la art.243, 279 din Codul penal.</p> <p>Prin urmare, reieșind din prevederile art. 19 alin.(1) lit.b) din Legea nr. 308/2017, care prevede atribuția Serviciului de a sesiza organele de drept competente imediat ce stabilește suspiciuni pertinente cu privire la spălarea banilor, considerăm judicioasă și operarea modificărilor la art.273 din Codul de procedură penală, prin oferirea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a statutului de organ de</p>	<p>Grupului Egmont despre aceste schimbări, ceea ce poate conduce inclusiv la suspendarea calității de membru.</p> <p>Totodată, încălcarea gravă a prevederilor menționate, constituie o premisă determinantă de pierdere a calității de membru a Republicii Moldova din cadrul Grupului, datorită incompatibilității cu principiile fundamentale în baza cărora acesta își desfășoară activitatea.</p> <p>Suplimentar menționăm că, art. 32 a Directivei UE 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului prevede ”Fiecare unitate de informații financiare este independentă și autonomă, ceea ce înseamnă că aceasta are autoritatea și capacitatea de a-și exercita funcțiile în mod liber, inclusiv abilitatea de a lua decizii autonome de a analiza, solicita și comunica informații specifice. Unitatea de informații financiare, în calitate sa de unitate centrală națională, este responsabilă de primirea și analizarea rapoartelor privind tranzacții suspecte și a altor informații relevante pentru spălarea banilor, infracțiuni principale asociate sau finanțarea terorismului. Unitatea de informații financiare este responsabilă de comunicarea către autoritățile competente a rezultatelor</p>
--	--

	constatare în sensul Codului de procedură penală, pentru infracțiunile prevăzute la art.243, 279 din Codul penal.	analizei sale și a oricăror informații suplimentare relevante, în cazul în care există motive de a suspecta spălarea banilor, infracțiuni principale asociate sau finanțări ale terorismului. Aceasta este în măsură să obțină informații suplimentare de la entitățile obligate.” Astfel, încălcarea prevederilor sus-menționate pot atrage consecințe negative asupra sistemului național, afectând grav situația Republicii Moldova pe plan internațional.	
49.	Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC Art. 2 al. (2) Considerăm ca sunt date noțiuni de tranzacții, este necesar de exclus pe text cuvintul „operatiuni”.	Nu se acceptă În dependență de profilul activității entității raportoare poate fi cazul de tranzacții și/sau operațiuni.	Se acceptă poziția SPCSB
50.	Banca Națională a Moldovei Art. 3 noțiunea ”activitate sau tranzacție suspectă” Considerăm necesar revizuirea propunerii de a exclude sintagma „inclusiv cu mijloace financiare și fonduri” din noțiunea ”activitate sau tranzacție suspectă”, întrucât nu este clar motivul pentru care aceste sintagme se exclud, având în vedere că acestea contribuie la o înșiruire mai clară a ideii de activitate sau tranzacție suspectă cu bunuri - mijloace financiare și fonduri;	Se acceptă, a fost exclusă modificarea respectivă	Se acceptă poziția SPCSB
51.	Banca Națională a Moldovei Art. 3 noțiunea ”client” observăm, că termenul de „client” a fost extins, pentru a include atât persoanele care au intrat /intră în relații de afaceri cu entitatea raportoare, cât și persoanele care desfășoară operațiuni ocazionale cu entitatea raportoare. Noțiunea de „relație de afaceri” rămâne a fi una îndreptată spre instituirea unui raport de durată între client și entitatea raportoare. Corespunzător, aparent, termenul de „client” include atât contrapărțile entității raportoare în cadrul unei relații de afaceri, cât și contrapărțile în cadrul unei tranzacții ocazionale. În același timp, la art. 5 alin. (2) sunt enumerate:	Nu se acceptă Legea prevede măsurile ce urmează a fi aplicate de către entitatea raportoare în raport cu clienții ”permanenți” și cei ”ocazionali”.	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>•măsuri de precauție aplicabile atât clienților în cadrul unei relații de afaceri, cât și clienților în cadrul unor tranzacții ocazionale (literale a) și b));</p> <p>•masuri de precauție aplicabile doar clienților în cadrul relației de afaceri (lit. c) și d)).</p>		
52.	<p>EBA</p> <p>Definiția "client"</p> <p>De completat: Se consideră client al unei entități raportoare și orice persoană cu care, în desfășurarea activităților sale, entitatea raportoare a negociat o tranzacție, chiar dacă respectiva tranzacție nu s-a finalizat.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Definiția existentă pentru noțiunea de "client" cuprinde inclusiv astfel de situații.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
53.	<p>Ministerul Finanțelor</p> <p>Art. 3</p> <p>La pct. 2, art. 3 din proiect, urmează de concretizat la noțiunea de client ce se înțelege prin „alte operațiuni cu caracter permanent sau ocazional”, or art. 54 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, conținutul proiectului se expune clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc. În aceeași ordine de idei, urmează de revăzut noțiunea „construcție juridică” în partea termenului „și fidecomiso”, deoarece conform articolului citat terminologia utilizată trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative. Totodată, la noțiunea de „patrimoniu”, după sintagma „al Codului civil” de completat cu sintagma „nr.1107/2022”, potrivit art.55 alin.(5) din Legea nr.100/2017. La noțiunea de „tranzacții/operațiuni care au legătură între ele”, sintagma „care au elemente comune cum ar fi cel puțin unul dintre care” de substituit cu sintagma „care au cel puțin unul din elementele comune”.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Sintagma „alte operațiuni cu caracter permanent sau ocazional” este relevant în dependență de tipul activităților desfășurate de către entitatea raportoare în raport cu clientul.</p> <p>Noțiunile "patrimoniu" și "construcție juridică" se exclude din proiect.</p> <p>Noțiunea "tranzacții/operațiuni care au legătură între ele" se expune în următoarea redacție:</p> <p>tranzacții/operațiuni a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse de prezenta lege), care au în comun cel puțin unul dintre următoarele elemente: contractul, părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate."</p>	Se acceptă poziția SPCSB
54.	<p>EBA</p> <p>Definiție "tranzacție"</p>	Se acceptă	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>De compeltat cu: sau care reprezintă contravaloarea furnizării unor servicii; Notă: O tranzacție poate avea legătură cu o activitate care poate acoperi nu numai transferul de bunuri, ci și furnizarea de servicii.</p>		
55.	<p>EBA Definiția "tranzacții/operațiuni care par a avea o legătură între ele" De completat după sintagma: în care se încadrează tranzacțiile cu: perioada de timp agreată de către părți în relația contractuală Notă: Conform terminologiei din Directiva UE 849/2019, sintagma este "operațiuni care par a avea o legătură între ele". Entitatea raportoare identifică potențiala legătură prin elementele comune ale operațiunilor, nu oferă o asigurare.</p>	<p>Nu se acceptă Definiția propusă stabilește criteriile care urmează a fi luate în considerare la stabilirea legăturii între tranzacții.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
56.	<p>Banca Națională a Moldovei La Articolul I din proiect: Recomandăm precizarea noțiunii de "tranzacții care au legătură între ele", având în vedere faptul că de această noțiune sunt legate un șir de consecințe juridice semnificative, cum sunt incidența statutului de entitate raportoare, obligații de aplicare a măsurilor de precauție, obligații de raportare. Observăm, că potrivit Sintezei, autorii au comunicat părților interesate care au semnalat caracterul deficitar al acestei noțiuni, faptul că noțiunea va fi completată cu un nou criteriu – derularea operațiunilor într-o perioadă de 30 zile. Cu toate acestea, credem că acest criteriu adițional nu remediază vulnerabilitățile acestei noțiuni, și, în plus, acest criteriu pare a fi aplicabil doar în cazul obligațiilor de raportare, nu și în cazul altor situații care vizează noțiunea de "tranzacții care au legătură între ele".</p>	<p>Nu se acceptă Introducerea definiției respective a avut drept scop facilitarea implementării anumitor prevederi din Legea nr. 308/2017 de către entitățile raportoare. Corespunzător, prin stabilirea unor indicatori minimi, entitatea raportoare va putea stabili existența legăturii între anumite tranzacții. Totodată, menționăm că, în dependență de profilul activității entității raportoare, perioada supusă analizei în vederea relevării tranzacțiilor care au legătură între ele poate să fie foarte diferit de la o entitate raportoare la alta. Totodată, în vederea raportării tranzacțiilor efectuate în numerar, care conform proiectului este obligatorie pentru anumite categorii de entități raportoare, s-a completat proiectul cu prevederi privind perioada de timp în vederea stabilirii</p>	

			tranzacțiilor/operațiunilor ce au legătură între ele.	
57.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 3</p> <p>cu referire la noțiunile „patrimoniu” și „remitere de bani”, observăm caracterul redundant al modificării propuse, având în vedere că noțiunea este deja reglementată de un alt act normativ și, sensul acesteia avut în vedere în prezentul proiect de lege, este același;</p> <p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>Pentru sporirea gradului de compatibilitate la nivel tehnic a textului proiectului nr. 427/2022 cu standardele internaționale în domeniul stabilite de Grupul de Acțiune Financiară, propunem următoarele amendamente la art. 1 din proiect (Legea nr.308/2017):</p> <p>1. La art. 3, reiterăm propunerea enunțată în avizele precedente privind introducerea noțiunii de „control”, care este un termen-cheie pentru definiția de “beneficiar efectiv”, prevăzută la Art. 52. Potrivit prevederilor Art. 3 alin. (6) lit. a) i) din Directiva 2015/849, statele – membre pot defini acest termen (“control”) prin raportare la criteriile prevăzute la alineatele (1) – (5) din Art. 22 al Directivei 2013/34¹.</p>		Se acceptă prin excluderea noțiunilor respective.	Se acceptă poziția SPCSB
58.			Prevederile respective urmează a fi incluse în cadrul legal secundar care vor stabili normele privind noțiunea de beneficiar efectiv și control.	
59.	<p>Ministerul Afacerilor Interne Art. 3</p> <p>La art. 1 din proiectul de lege:</p> <p>La pct. 2 amendamentul ce vizează completarea cu noțiuni de patrimoniu și remitere de bani, în temeiul regulilor privind tehnica legislativă se consenmează despre irelevanța definirii noțiunilor prin indicarea unor norme de trimitere. Respectiv, dacă se preia definițiile din cadrul altor acte normative, ar fi binevenit ca proiectul să consemneze despre acest fapt. Prin urmare, se va releva că în lege se vor utiliza noțiunile definite în actele normative relevante, la caz art.453 din Codul civil și art. 3 din Legea nr.114/2012, după care va urma lista noțiunilor definite. Ex: „În sensul prezentei legi se utilizează noțiunile definite la art. 453 din Codul civil și art. 3 din Legea nr.114/2012”. Totodată, remarcăm că, în conformitate cu prevederile art. 2 lit. d) a Directivei (UE) 2019/713 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind combaterea fraudelor și a contrafacerii în legătură cu mijloacele de plată fără număr și de</p>		Se acceptă prin excluderea definițiilor de patrimoniu și remitere de bani. De asemenea, noțiunea de ”activ virtual” se expune în următoarea redacție: ”reprezentare digitală a valorii care nu este emisă sau garantată de o bancă centrală sau de o autoritate publică, nu este în mod obligatoriu legată de o monedă instituită legal și nu deține statutul legal de monedă sau de bani, dar care poate fi tranzacționată în mod electronic, transferată sau utilizată în scopul efectuării de plăți sau investiții. Activele virtuale nu includ reprezentările digitale a monedelor fiduciare (fiat), a valorilor mobiliare și	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>înlocuire a Deciziei-cadru 2001/413/JAI a Consiliului, noțiunea „monedă virtuală” înseamnă o reprezentare digitală de valoare care nu este emisă sau garantată de o bancă centrală sau de o autoritate publică, nu este în mod obligatoriu legată de o monedă instituită legal și nu deține statutul legal de monedă sau de bani, dar este acceptată de către persoane fizice sau juridice ca mijloc de schimb și poate fi transferată, stocată și tranzacționată în mod electronic. Astfel, propunem la amendamentul ce vizează completarea cu noțiunea de „Activ virtual” substituirea cuvintelor „tranzacționată prin mijloace electronice” cu cuvintele „tranzacționată în mod electronic”, astfel fiind în concordanță cu Directiva menționată.</p>	<p>altor active financiare stabilite de legislația națională.”</p>	
60.	<p>CNPF Punctul 2, Articolul 3, propunem detalierea/explicarea expresiei „monede fiduciare”. Or, în lipsa elementelor explicative relevante, nu va fi certă în implementare noțiunea de ”furnizori de servicii privind monedele virtuale”.</p>	<p>Nu se acceptă În vederea excluderii unei situații când ar putea fi utilizate monedele fiduciare (altele decât cele naționale) se consideră oportun păstrarea redacției respective.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
61.	<p>Guvernul RM La noțiunea „Furnizori de servicii pentru fiducii, societăți și alte entități sau construcții juridice”, subpct. 1 va avea următorul cuprins: „1. acordă asistență la constituirea persoanei juridice;”. Se va ține cont că, potrivit prevederilor Codului civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 (în continuare – Cod civil), persoanele juridice sunt constituite de fondatori, iar potrivit prevederilor proiectului, furnizorii de servicii pentru fiducii, societăți și alte entități sau construcții juridice sunt persoane fizice sau juridice ce prestează unor terți mai multe servicii. La subpct. 2, cuvintele „de director sau” se vor exclude, deoarece, potrivit art. 177 din Codul civil, persoana juridică își exercită, de la data constituirii, drepturile și își execută obligațiile prin administrator. Prevederile subpct. 3, de asemenea, se vor revizui, dat fiind că actele normative naționale nu operează cu noțiunea de „adresă administrativă”, iar cuvintele „sau orice alt serviciu similar acestora” se vor exclude ținând cont de art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>	<p>Se acceptă a fost exclusă noțiunea.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
62.	<p>Banca Națională a Moldovei</p>	<p>Nu se acceptă</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>Art. 3 noțiunea "Furnizori de servicii pentru fiducii, societăți și alte entități sau construcții juridice" recomandăm revizuirea noțiunii de „furnizor de servicii pentru fiducii, societăți și alte entități sau construcții juridice”, din perspectiva aplicabilității acesteia în cadrul legal național. Astfel, pe de o parte, semnalăm caracterul extensiv al acesteia, care poate conduce la aplicabilitatea acestei noțiuni unor categorii adiționale de persoane/includerea eronată a unor categorii. Acesta ar putea fi, spre exemplu, cazul serviciilor de constituire a persoanelor juridice, care pot fi prestate de avocați, sau punere la dispoziție a sediului /adresei juridice (existând posibilitatea ca serviciile de locațiune a imobilelor prestate în beneficiul persoanelor juridice să fie asimilate serviciilor de la pct. 3 din definiție). Pe de alta parte, formula de la pct. 5 din definiție, care stabilește posibilitatea prestării cu titlu profesional a serviciilor de fondator, acționar nominal al persoanei juridice pare să legitimeze ipoteza deținerilor nominative, lipsite de substanță economică și juridică. Având în vedere faptul că, acești furnizori vor reprezenta entități raportoare în sensul Legii 308/2017 (corespunzător, serviciile respective vor fi prestate pe teritoriul Republicii Moldova), considerăm potrivită revederea de către autori a aplicabilității acestei definiții, integral, în jurisdicția națională;</p>	<p>Luând în considerare inaplicabilitatea acestei noțiuni în contextul legal al Republicii Moldova, se consideră oportun excluderea acestei prevederi din art. 3 și art. 4.</p>	
63.	<p>Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova Art. 3</p> <p>La definiția de "Furnizori de servicii pentru fiducii, societăți și alte entități sau construcții juridice" Este necesar de concretizat: Condițiile enumerate în pct. 1-5 urmează să se respecte concomitent sau doar unul din ele. În cazul în care se va considera că este suficient respectarea unei condiții, aferent pct. 3 urmează să fie concretizat dacă în această categorie intră și persoanele care oferă spații în locațiune, inclusiv unde alte persoane au înregistrat sediu/adresă comercială/poștală/administrativă. Legea nu definește noțiunea de fondator, asociat sau acționar nominal. Este necesar de concretizat.</p>	<p>Nu se acceptă Luând în considerare inaplicabilitatea acestei noțiuni în contextul legal al Republicii Moldova, se consideră oportun excluderea acestei prevederi din art. 3 și art. 4.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
64.	<p>Agenția Servicii Publice Art. 3, la noțiunea "Furnizori de servicii pentru fiducii, societăți și alte entități sau construcții juridice":</p>	<p>Nu se acceptă Luând în considerare inaplicabilitatea acestei noțiuni în contextul legal al</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>- subpct. 1 urmează să fie reformulat, întrucât potrivit Codului civil al Republicii Moldova și legislației din domeniu persoanele juridice sunt constituite de către fondatori – persoane fizice și/sau juridice, iar cuvintele ”de orice tip” de exclus.</p> <p>- la subpct. 2, cuvintele ”director sau” de exclus. Conform art. 177 al Codului civil, persoana juridică își exercită, de la data constituirii, drepturile și își execută obligațiile prin administrator.</p> <p>- subpct. 3 urmează să fie revăzut, întrucât legislația Republicii Moldova nu conține noțiunea de ”adresă administrativă”. Totodată, cuvintele ”sau orice alt serviciu similar acestora” de exclus, deoarece conform art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, conținutul proiectului se expune într-un limbaj clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc.</p> <p>- la subpct. 5 de revăzut noțiunile de ”fondator, asociat sau acționar nominal al persoanelor juridice”. Noțiunea de ”deținători nominali de acțiuni” era prevăzută pentru societățile pe acțiuni de tip închis, însă ca urmare a modificării în anul 2015 a Legii nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni, această specificare a fost exclusă. Concomitent, cuvintele ”de orice tip” de exclus.</p>	<p>Republicii Moldova, se consideră oportun excluderea acestei prevederi din art. 3 și art. 4.</p>	
65.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 3 Noțiunea ”construcție juridică” cu referire la noțiunea „Construcție juridică”[...] (custodie și fideicomiso), sugerăm utilizarea noțiunilor reglementate de legislația Republicii Moldova;</p>	<p>Se acceptă prin excluderea noțiunii respective.</p>	
66.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 3 Atenționăm asupra caracterului incert al noțiunii de „tranzacții care au legătura între ele”, care: •nu stabilește clar elementele comune enumerate sunt cu titlu exhaustiv, sau nu; •în cazul în care enumerarea nu este exhaustivă, ci alte categorii adiționale pot fi identificate în baza definiției - nu indică tipul de elemente comune care trebuie evaluate pentru a decide cu privire la înscrierea tranzacțiilor respective în aceasta categorie; •include în șirul acestor tranzacții și operațiunile care au drept element comun natura sau categoria în care se încadrează sumele implicate –</p>	<p>Se acceptă parțial Introducerea definiției respective a avut drept scop facilitarea implementării anumitor prevederi din Legea nr. 308/2017 de către entitățile raportoare. Corespunzător, prin stabilirea unor indicatori minimi, entitatea raportoare va putea stabili existența legăturii între anumite tranzacții. Totodată, menționăm că, în</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

	<p>elemente atât de generale, încât în absența altor identificatori pot conduce la o acoperire excesivă a acestei noțiuni.</p>	<p>dependență de profilul activității entității raportoare, perioada supusă analizei în vederea relevării tranzacțiilor care au legătură între ele poate să fie foarte diferit de la o entitate raportoare la alta. Totodată, în vederea raportării tranzacțiilor efectuate în numerar, care conform proiectului este obligatorie pentru anumite categorii de entități raportoare, s-a completat proiectul cu prevederi privind perioada de timp în vederea stabilirii tranzacțiilor/operațiunilor ce au legătură între ele.</p> <p>Astfel, noțiunea respective se expune în următoarea redacție: ”tranzacții/operațiuni care au legătură între ele – tranzacții/operațiuni a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse de prezenta lege), care au în comun cel puțin unul dintre următoarele elemente: contractul, părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate.</p>	
67.	<p>Asociația Businessului European Art. 3 Noțiunea ”tranzacții/operațiuni care au legătură între ele” Nu există o claritate privind modalitatea de identificare a tranzacțiilor care au legătura între ele – spre exemplu, tranzacțiile de pe conturile executorilor judecătorești, care constau în ridicări de numerar consecutive pentru</p>	<p>Se acceptă parțial Introducerea definiției respective a avut drept scop facilitarea implementării anumitor prevederi din Legea nr. 308/2017 de către entitățile raportoare. Corespunzător, prin stabilirea unor indicatori minimi,</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>achitarea datorii fata de diferiti creditori - se vor considera tranzactii care au legatura intre ele sau nu?</p> <p>Pentru a se asigura stabilitatea, accesibilitatea și coerența legii, definiției propuse este oportun a-i fi aduse clarități, după cum urmează:</p> <p>1) Necesită specificare cu privire la care tranzacții concret va fi necesar de raportat prin formular (spre exemplu, din 3 tranzacții care au legătură între ele,</p> <ul style="list-style-type: none"> - O tranzacție în valoare 50 000 lei. - O tranzacție în valoare 100 000 lei, - O tranzacție în valoare 250 000 lei, <p>Două tranzacții cad sub incidența acestei definiții, ca urmare câte și care tranzacții trebuie raportate?</p> <p>2) Este foarte dificilă automatizarea identificării elementelor comune, ca ulterior pentru acestea să se formeze formulare.</p> <p>3) Elementul comun "natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate" sunt interpretabile. Necesită a se da claritate.</p>	<p>entitatea raportoare va putea stabili existența legăturii între anumite tranzacții. Totodată, menționăm că, în dependență de profilul activității entității raportoare, perioada supusă analizei în vederea relevării tranzacțiilor care au legătură între ele poate să fie foarte diferit de la o entitate raportoare la alta. Totodată, în vederea raportării tranzacțiilor efectuate în numerar, care conform proiectului este obligatorie pentru anumite categorii de entități raportoare, s-a completat proiectul cu prevederi privind perioada de timp în vederea stabilirii tranzacțiilor/operațiunilor ce au legătură între ele.</p> <p>Astfel, noțiunea respective se expune în următoarea redacție:</p> <p>"tranzacții/operațiuni care au legătură între ele – tranzacții/operațiuni a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse de prezenta lege), care au în comun cel puțin unul dintre următoarele elemente: contractul, părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate."</p> <p>Inclusiv, de menționat că, ulterior, prevederi detaliate vor fi incluse în cadrul legal secundar.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
68.	Asociația Businessului European	Se acceptă parțial	Se acceptă poziția SPCSB

<p>Noțiunea "tranzacții/operațiuni care au legătură între ele"</p> <p>Nu există o claritate privind modalitatea de identificare a tranzacțiilor care au legătura între ele – spre exemplu, tranzacțiile de pe conturile executorilor judecătorești, care constau în ridicări de numerar consecutive pentru achitarea datorilor față de diferiți creditorii - se vor considera tranzacții care au legătura între ele sau nu?</p> <p>Pentru a se asigura stabilitatea, accesibilitatea și coerența legii, definiției propuse este oportun a-i fi aduse clarități, după cum urmează:</p> <p>1) Necesită specificare cu privire la care tranzacții concret va fi necesar de raportat prin formular (spre exemplu, din 3 tranzacții care au legătură între ele,</p> <ul style="list-style-type: none"> - O tranzacție în valoare 50 000 lei - O tranzacție în valoare 100 000 lei, - O tranzacție în valoare 250 000 lei, <p>Două tranzacții cad sub incidența acestei definiții, ca urmare câte și care tranzacții trebuie raportate?</p> <p>2) Este foarte dificilă automatizarea identificării elementelor comune, ca ulterior pentru acestea să se formeze formulare.</p> <p>3) Elementul comun "natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate" sunt interpretabile. Necesită a se da claritate.</p>	<p>Introducerea definiției respective a avut drept scop facilitarea implementării anumitor prevederi din Legea nr. 308/2017 de către entitățile raportoare. Corespunzător, prin stabilirea unor indicatori minimi, entitatea raportoare va putea stabili existența legăturii între anumite tranzacții. Totodată, menționăm că, în dependență de profilul activității entității raportoare, perioada supusă analizei în vederea relevării tranzacțiilor care au legătură între ele poate să fie foarte diferit de la o entitate raportoare la alta. Totodată, în vederea raportării tranzacțiilor efectuate în numerar, care conform proiectului este obligatorie pentru anumite categorii de entități raportoare, s-a completat proiectul cu prevederi privind perioada de timp în vederea stabilirii tranzacțiilor/operațiunilor ce au legătură între ele.</p> <p>Astfel, noțiunea respective se expune în următoarea redacție: "tranzacții/operațiuni care au legătură între ele – tranzacții/operațiuni a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse de prezenta lege), care au în comun cel puțin unul dintre următoarele elemente: contractul, părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se</p>
---	---

		<p>încadrează tranzacțiile și sumele implicate.” Inclusiv, de menționat că, ulterior, prevederi detaliate vor fi incluse în cadrul legal secundar.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
69.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 3 noțiunea de "tranzacții/operațiuni care au legătură între ele”</p> <p>1) În opinia noastră nu există o claritate privind modalitatea de identificare a tranzacțiilor care au legatură între ele – spre exemplu, tranzacțiile de pe conturile executorilor judecătorești, care constau în ridicarea de numerar consecutive pentru achitarea datoriilor fata de diferiți creditori - se vor considera tranzacții care au legatură între ele sau nu?</p> <p>2) Necesită specificare cu privire la care tranzacții concret va fi necesar de raportat prin formular (spre exemplu, din 3 tranzacții care au legătură între ele,</p> <ul style="list-style-type: none"> - O tranzacție în valoare 50 000 lei - O tranzacție în valoare 100 000 lei, - O tranzacție în valoare 250 000 lei, <p>Două tranzacții cad sub incidența acestei definiții, ca urmare câte și care tranzacții trebuie raportate?</p> <p>3) Este foarte dificilă automatizarea identificării elementelor comune, ca ulterior pentru acestea să se formeze formulare.</p> <p>4) Elementul comun "natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate” sunt interpretabile. Necesită a se da claritate.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Introducerea definiției respective a avut drept scop facilitarea implementării anumitor prevederi din Legea nr. 308/2017 de către entitățile raportoare. Corespunzător, prin stabilirea unor indicatori minimi, entitatea raportoare va putea stabili existența legăturii între anumite tranzacții. Totodată, menționăm că, în dependență de profilul activității entității raportoare, perioada supusă analizei în vederea relevării tranzacțiilor care au legătură între ele poate să fie foarte diferit de la o entitate raportoare la alta. Totodată, în vederea raportării tranzacțiilor efectuate în numerar, care conform proiectului este obligatorie pentru anumite categorii de entități raportoare, s-a completat proiectul cu prevederi privind perioada de timp în vederea stabilirii tranzacțiilor/operațiunilor ce au legătură între ele.</p> <p>Astfel, noțiunea respective se expune în următoarea redacție: "tranzacții/operațiuni care au legătură între ele – tranzacții/operațiuni a căror valoare este fragmentată/fracționată în</p>	

		<p>tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse de prezenta lege), care au în comun cel puțin unul dintre următoarele elemente: contractul, părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate.”</p> <p>Inclusiv, de menționat că, ulterior, prevederi detaliate vor fi incluse în cadrul legal secundar.</p>	
70.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC</p> <p>Art. 3. Noțiuni principale</p> <p>La definiția de ”Tranzacții/operațiuni care au legătură între ele” Propunem a înlocui cuvântul ”operații” cu cuvântul ”operațiuni” sau excluderea.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În dependență de profilul activității entității raportoare poate fi cazul de tranzacții și/sau operațiuni.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
71.	<p>Asociația Băncilor din Moldova</p> <p>Art. 3</p> <p>Noua redacție a noțiunii ”relație de afaceri” permite interpretări diferite. Nu este pe deplin clar dacă relațiile de afaceri cu entitățile comerciale în scopul asigurării unității de raportare cu produse de igienă, mobilier etc. se încadrează în această definiție. În acest caz, partenerul nu este un client al unității raportoare, dar nu este clar dacă aceste relații se încadrează în definiția unei relații de afaceri.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Relație de afaceri, conform definiției propuse, se referă la activitățile prestate de către entitățile raportoare. Astfel, art. 4 alin. (1) include entități raportoare conform specificului activității prestate față de clienți și care nu are legătura cu producerea/comercializare produselor de igienă, mobilier etc. care sunt aferente activității curente.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
72.	<p>Asociația Businessului European</p> <p>Art. 3</p> <p>Noua redacția noțiunii ”relația de afaceri” permite interpretări diferite. Nu este pe deplin clar dacă relațiile de afaceri cu entitățile comerciale în scopul furnizării unității de raportare cu produse de igienă, mobilier etc. se încadrează în această definiție. În acest caz, partenerul nu este un client al unității raportoare, dar nu este clar dacă aceste relații se încadrează în definiția unei relații de afaceri.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Relație de afaceri, conform definiției propuse, se referă la activitățile prestate de către entitățile raportoare. Astfel, art. 4 alin. (1) include entități raportoare conform specificului activității prestate față de clienți și care nu are legătura cu producerea/comercializare produselor</p>	Se acceptă poziția SPCSB

73.	<p>BC FINCOMBANK SA Art. 3</p> <p>Noua redacția noțiunii "relația de afaceri" permite interpretări diferite. Nu este pe deplin clar dacă relațiile de afaceri cu entitățile comerciale în scopul furnizării unității de raportare cu produse de igienă, mobilier etc. se încadrează în aceeași definiție. În acest caz, partenerul nu este un client al unității raportoare, dar nu este clar dacă aceste relații se încadrează în definiția unei relații de afaceri.</p>	<p>de igienă, mobilier etc. care sunt aferente activității curente.</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>Relație de afaceri, conform definiției propuse, se referă la activitățile prestate de către entitățile raportoare. Astfel, art. 4 alin. (1) include entități raportoare conform specificului activității prestate față de clienți și care nu are legătura cu producerea/comercializarea produselor de igienă, mobilier etc. care sunt aferente activității curente.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
74.	<p>BC FINCOMBANK SA Art. 3</p> <p>Introducerea noțiunii "activ virtual" necesită determinarea măsurilor de reducere a riscurilor asociate acestora. În prezent, nu există cerințe față de măsuri de precauție cu furnizorii de active virtuale și clienții care le folosesc.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În proiectul propus, se includ prevederi ce vizează "interzicerea pe teritoriul Republicii Moldova a activității de prestare a serviciilor privind activele virtuale, inclusiv și în cazurile în care această activitate este auxiliară/suplimentară activității contr bază. Desfășurarea activității contrar interdicției se pedepsește în conformitate cu art. 263 alin. (9) din Codul Contravențional al Republicii Moldova și art. 241 alin. (1) lit. b) din Codul Penal al Republicii Moldova." Astfel, autoritățile publice naționale vor asigura sistemul respectiv de interdicție a acestui tip de activități.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
75.	<p>Banca Națională a Moldovei La art. 3, definiția noțiunii de „monedă virtuală” se expune în următoarele redacție: „activ virtual - reprezentare digitală a valorii care nu este emisă sau garantată de o bancă centrală sau de o autoritate publică, nu este în mod</p>	<p>Se acceptă</p>	Se acceptă

	obligatoriu legată de o monedă instituită legal și nu deține statutul legal de monedă sau de bani, dar care poate fi tranzacționată în mod electronic, transferată sau utilizată în scopul efectuării de plăți sau investiții. Activele virtuale nu includ reprezentările digitale a monedelor fiduciare (fiat), a valorilor mobiliare și altor active financiare stabilite de legislația națională”.		
76.	Comisia Națională a Pieței Financiare La art. 3: - în noțiunea „bunuri”, cuvintele ”active virtuale” urmează a fi substituite cu cuvintele ”monedă virtuală”, în vederea ajustării cu noțiunea completată de ”monedă virtuală” și prevederile conexe din proiectul de lege;-în noțiunea de „furnizori de servicii privind monedele virtuale” se utilizează expresia „monedele fiduciare”, ceea ce nu se detaliază printr-o definiție adițională.	Nu se acceptă În vederea transunerii Recomandărilor FATF, urmează a fi folosită noțiunea de ”active virtual” pentru tot proiectul, care include moneda virtuală și alte tipuri de valori virtuale.	Se acceptă poziția SPCSB
77.	Banca Națională a Moldovei La art. 3, în definiția „bunuri”, cuvântul „monede” se substituie cu cuvântul „active”	Se acceptă	Se acceptă poziția SPCSB
78.	Asociația Businessului European Art. 3 Introducerea noțiunii ”activ virtual” necesita determinarea măsurilor de reducere a riscurilor asociate acestora. În prezent, nu există cerințe față de măsuri de precauție cu furnizorii de active virtuale și clienții care le folosesc.	Nu se acceptă În proiectul propus, se includ prevederi ce vizează ”interzicerea pe teritoriul Republicii Moldova a activității de prestare a serviciilor privind activele virtuale, inclusiv și în cazurile în care această activitate este auxiliară/suplimentară activității de bază. Desfășurarea activității contrar interdicției se pedepsește în conformitate cu art. 263 alin. (9) din Codul Contravențional al Republicii Moldova și art. 241 alin. (1) lit. b) din Codul Penal al Republicii Moldova.” Astfel, autoritățile publice naționale vor asigura sistemul respectiv de interdicție a acestui tip de activități.	Se acceptă poziția SPCSB
79.	Asociația Băncilor din Moldova Art. 3	Nu se acceptă	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>Introducerea noțiunii "activ virtual" necesita determinarea măsurilor de reducere a riscurilor asociate acestora. În prezent, nu există cerințe față de măsuri de precauție cu furnizorii de active virtuale și clienții care le folosesc</p>	<p>În proiectul propus, se includ prevederi ce vizează "interzicerea pe teritoriul Republicii Moldova a activității de prestare a serviciilor privind activele virtuale, inclusiv și în cazurile în care această activitate este auxiliară/suplimentară activității de bază. Desfășurarea activității contrar interdicției se pedepsește în conformitate cu art. 263 alin. (9) din Codul Contravențional al Republicii Moldova și art. 241 alin. (1) lit. b) din Codul Penal al Republicii Moldova." Astfel, autoritățile publice naționale vor asigura sistemul respectiv de interdicție a acestui tip de activități.</p>	
80.	<p>Guvernul RM Art. 3 La noțiunea „Furnizori de servicii privind monedele virtuale”, cuvintele „monedele fiduciare” se vor substitui cu cuvintele „monedele naționale”, ținând cont de prevederile art. 3 din Legea nr. 1232/1992 cu privire la bani, potrivit căreia „moneda națională – leul – este mijlocul legal de plată pe teritoriul Republicii Moldova. Plățile și transferurile în valută străină pot fi permise/efectuate pe teritoriul Republicii Moldova numai în cazurile și în modul stabilite de lege.”</p>	<p>Nu se acceptă În vederea excluderii unei situații când ar putea fi utilizate monedele fiduciare (altele decât cele naționale) se consideră oportun păstrarea redacției respective.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
81.	<p>Banca Națională a Moldovei La art. 3, definiția de „furnizori de servicii de schimb privind monedele virtuale” se expune în următoarea redacție: „prestator de servicii privind activele virtuale - sunt persoanele fizice sau juridice, ce prestează în calitate de profesionist, pentru/sau în numele altor persoane fizice sau juridice, una sau mai multe activități sau operațiuni: 1. schimbul între activele virtuale și monedele fiduciare; 2. schimbul între una sau mai multe forme de active virtuale; 3. transferul activelor virtuale;</p>	<p>Se acceptă</p>	Se acceptă

	<p>4. păstrarea și/sau administrarea activelor virtuale sau a instrumentelor care conferă dreptul de control asupra activelor virtuale;</p> <p>5. participarea la, precum și prestarea serviciilor financiare privind oferta unui emitent și/sau vânzarea unui activ virtual.”</p>		
82.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>La art. 3, se introduce o definiție nouă în următoarea redacție: „transfer al activelor virtuale – transfer în contextul activelor virtuale înseamnă efectuarea unei tranzacții în numele altei persoane fizice sau juridice care transferă un activ virtual de la o adresă sau cont virtual la alta/altul.”</p>	Se acceptă	Se acceptă poziția SPCSB
83.	<p>Guvernul RM</p> <p>Totodată, în vederea respectării principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea actelor normative, este necesar de a se indica în baza căror acte permise furnizorul de servicii privind monedele virtuale își va putea desfășura activitatea.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În proiectul propus, se includ prevederi ce vizează ”interzicerea pe teritoriul Republicii Moldova a activității de prestare a serviciilor privind activele virtuale, inclusiv și în cazurile în care această activitate este auxiliară/suplimentară activității de bază. Desfășurarea activității contrar interdicției se pedepsește în conformitate cu art. 263 alin. (9) din Codul Contravențional al Republicii Moldova și art. 241 alin. (1) lit. b) din Codul Penal al Republicii Moldova.”</p> <p>Astfel, autoritățile publice naționale vor asigura sistemul respectiv de interdicție a acestui tip de activități, fără eliberare</p>	Se acceptă poziția SPCSB
84.	<p>Guvernul RM</p> <p>Totodată, la pct. 2 se propune completarea noțiunii de „cont anonim” cu următorul text: „Nu constituie cont anonim, contul bancar nenominal și instrumentele de plată aferente, deschis la solicitarea și gestionat de către o autoritate publică, în scopul efectuării plăților salariale și/sau altor plăți ce decurg din contractul de muncă, cu referire la funcționarii publici cu statut special a căror identitate este atribuită la secret de stat. În acest caz, titularul</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Prevederile Directivei 2015/849, 2018/843, Recomandările FATF/GAFI stabilesc obligația de interzicere a deschiderii conturilor anonime, fără excepții. Astfel de prevederi pot genera riscuri majore</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>final/nemijlocit este identificat la nivelul autorității publice care solicită deschiderea contului.” Această propunere rezultă din prevederile art. 64 alin. (1) din Legea nr. 170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate, potrivit căreia datele despre identitatea și calitatea ofițerului de informații constituie secret de stat. În conformitate cu art. 64 alin. (5) din Legea nr. 170/2007, datele despre identitatea și calitatea ofițerului de informații nu pot fi incluse în resursele informaționale, publice sau în resursele cu accesibilitate limitată ale autorităților publice, ale persoanelor fizice și juridice, cu excepția bazelor de date ale Serviciului de Informații și Securitate.</p>	<p>pentru Republica Moldova, afit la nivel național, cît și internațional. Totodată, de menționat că, toate țările dispun de servicii de informații secrete, dar din examinarea experienței internaționale, nu s-au atestat prevederi care ar permite exceptarea de la norma imperativă, prin permiterea deschiderii unor conturi anonime.</p>	
85.	<p>Serviciul de Informații și Securitate La pct. 2, la articolul 3 la noțiunea ”cont anonim” propunem completarea la final cu următorul text: ”Nu constituie cont anonim, contul bancar nenominal și instrumentele de plată aferente, deschis la solicitarea și gestionat de către o autoritate publică, în scopul efectuării plăților salariale și/sau altor plăți ce decurg din contractul de muncă, cu referire la funcționarii publici cu statut special a căror identitate este atribuită la secretul de stat. În cazul dat, titularul final, nemijlocit este identificat la nivelul autorității publice care solicită deschiderea contului.” Raționamentul acestei prevederi rezultă din faptul că, la momentul actual, salariile ofițerilor de informații sunt repartizate prin intermediul casieriei Serviciului. În procesul de contractare a instituției bancare care ar presta serviciile respective ofițerilor de informații din cadrul SIS s-a stabilit că, pentru eliberarea unui card bancar este necesar, în mod obligatoriu, prezentarea datelor veridice de identitate ale ofițerului de informații și securitate. Însă, această obligație contravine statutului de ofițer de informații. Astfel, potrivit prevederilor art. 64 din Legea nr. 170/2007, datele despre identitatea și calitatea ofițerului de informații constituie secret de stat. Respectiv, utilizarea și difuzarea acestor date este supusă restricțiilor în conformitate cu Legea nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat. Înstituirea acestui mecanism de protecție a ofițerilor de informații și securitate rezultă din specificul activității desfășurate de către aceștia. Astfel, divulgarea datelor cu privire la identitatea și calitatea ofițerului de informații duce la</p>	<p>Nu se acceptă Prevederile Directivei 2015/849, 2018/843, Recomandările FATF/GAFI stabilesc obligația de interzicere a deschiderii conturilor anonime, fără excepții. Astfel de prevederi pot genera riscuri majore pentru Republica Moldova, afit la nivel național, cît și internațional. Reiterăm faptul că, din analiza experienței internaționale, nu s-au atestat cazuri care ar stabili astfel de excepții.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

deconspirarea lui, implicând iminent și deconspirarea misiunilor de serviciu, precum și sporesc factorii de risc la adresa vieții și integrității corporale a ofițerului și a membrilor familiei sale. De asemenea, se creează o stare de vulnerabilitate în raport cu serviciile speciale străine, aspect în măsură să afecteze securitatea statului.

În contextul celor enunțate, art. 64 alin. (5) din Legea nr. 170/2007 stabilește că datele despre identitatea și calitatea ofițerului de informații nu pot fi incluse în resursele informaționale, publice sau în resursele cu accesibilitate limitată ale autorităților publice, ale persoanelor fizice și juridice.

Atragem atenția asupra faptului că, completarea propusă de către Serviciu nu va afecta standardele de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului, deoarece se stabilește un control strict în cadrul autorităților publice centrale care au angajați a căror identitate și calitate este atribuită la secret de stat, respectiv, la necesitate acestea vor fi prezentate către Serviciul Prevenirii și Combaterii Spălării Banilor, sau alte autorități publice, în conformitate cu prevederile Legii nr. 245/2008.

Într-un alt context, chiar dacă completarea propusă nu se regăsește în Directivele UE 2015/849, 2018/843 care stabilesc obligația de interzicere a deschiderii conturilor anonime, susținem că statul are dreptul de a institui următoarele excepții, din următoarele motive:

1. La art. 6 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, sunt prevăzute expres categoriile de acte normative din care este constituită legislația Republicii Moldova, printre care nu se enumeră Directivele UE, ceea ce ar însemna că acestea nu au aplicabilitate directă pe teritoriul național. În pofida faptului că Republica Moldova și-a asumat obligații de ajustare a cadrului normativ cu legislația UE, trebuie să se țină cont și de existența relațiilor sociale specifice naționale;

2. de asemenea, enunțăm că Constituția Republicii Moldova nu a fost modificată în sensul transferării sau renunțării la suveranitate, în consecință, statul este capabil să modifice actele normative în măsura în care noile relații sociale impun acest fapt;

3. atragem atenția că completarea propusă se referă doar la persoanele a căror identitate este atribuită la secretul de stat și care activează în cadrul autorităților publice și nu vizează alte categorii de persoane fizice sau juridice. Prin urmare, nu există riscul ca instituțiile statului să admită acțiuni

<p>86.</p>	<p>de spălare a banilor și finanțare a terorismului prin intermediul propriilor angajați.</p> <p>În aceeași ordine de idei, prevederea dată nu își propune instituirea unor excepții de la legislația în vigoare de natură să compromită conformitatea față de standardele internaționale sau să creeze vulnerabilități pe segmentul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Ideea prevederilor propuse este de a combate caracterul presupus "anonim" în cazul conturilor ce vizează ca titulari funcționari publici cu statut special a căror identitate constituie secret de stat. În acest context, Serviciul va figura în calitate de client de bază cu care entitatea raportoare inițiază relații de afaceri. Deși instituția bancară nu va avea acces la datele nominale ale titularilor nemijlociți ale conturilor, identificarea acestora se va realiza la nivelul Serviciului. Aceste circumstanțe argumentează ideea că în cazul de față nu putem vorbi de facto despre situația unui cont anonim.</p> <p>Asociația Băncilor din Moldova</p> <p>Noțiune "Furnizori de servicii privind activele virtuale"</p> <p>Se propune:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Substituirea sintagmelor: "fizice și juridice" cu "fizice sau juridice" 2) Completarea sintagmei "în calitate de profesionist" cu sintagma "în baza actelor permise corespunzătoare" <p>Argumentare:</p> <p>Atât în legislația națională cât și în reglementările internaționale consultate nu am regăsit noțiunea de "furnizori de servicii privind activele virtuale", cu excepția definiției oferite de FATF: Virtual asset service provider means any natural or legal person who is not covered elsewhere under the Recommendations, and as a business conducts one or more of the following activities or operations for or on behalf of another natural or legal person: [...]</p> <p>Totodată, noțiunea de profesionist este una foarte largă (art.3, alin.(2) din Codul Civil) și acest fapt, va crea dificultăți în identificarea acestei categorii de furnizori printre clienții băncii, ceea ce nu va permite băncilor să aplice măsuri de precauție sporită în raport cu această categorie de clienți.</p> <p>Astfel, propunem alinierea maximală a noțiunii cu cea oferită de FATF și utilizarea unor criterii determinante pentru noțiunea de profesionist</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Noțiunea se expune în următoarea redacție "furnizori de servicii privind activele virtuale - sunt persoanele fizice sau juridice, ce prestează în calitate de profesionist, pentru/sau în numele altor persoane fizice sau juridice, una sau mai multe activități sau operațiuni:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. schimbul între activele virtuale și monedele fiduciare; 2. schimbul între una sau mai multe forme de active virtuale; 3. transferul activelor virtuale; 4. păstrarea și/sau administrarea activelor virtuale sau a instrumentelor care conferă dreptul de control asupra activelor virtuale; 5. participarea la, precum și prestarea serviciilor financiare privind oferta 	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
------------	--	---	---------------------------------

		<p>unui emitent și/sau vânzarea unui activ virtual.”</p> <p>Totodată, de menționat că, în proiectul propus, se includ prevederi ce vizează ”interzicerea pe teritoriul Republicii Moldova a activității de prestare a serviciilor privind activele virtuale, inclusiv și în cazurile în care această activitate este auxiliară/suplimentară activității de bază.”</p>	
87.	<p>Asociația Băncilor din Moldova</p> <p>Noțiunea de ”Certificat în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului”</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Din definiția propusă rezultă că Diplomele, Certificările emise de organizații internaționale și instituții de învățământ, precum CAMS, ACCA, ICA etc., recunoscute la nivel internațional, nu sunt recunoscute ca certificate relevante în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor? 2. Nu se face referire la actul normativ care reglementează activitatea Centrului de instruire continuă în domeniul AML, drepturile, îndatoririle, componența acestuia. Lipsa unei reglementări adecvate a procesului de certificare poate crea condiții favorabile pentru corupție. De asemenea, ținând cont de competențele autorității de reglementare în aprobarea funcțiilor cheie pentru posturile de AML\Conformitate și competențe de certificare în același domeniu, poate apărea o situație care să conducă la un conflict de interese, abuz de autoritate și utilizarea procesului de certificare ca mecanism de manipulare a procesului de aprobare pentru o funcție cheie (Bazate pe opinia subiectiva). 3. Nu există precizări privind certificarea obligatorie, recunoașterea certificatelor primite anterior, subiectele certificării etc. 	<p>Se acceptă prin excluderea prevederii respective.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
88.	<p>BC FINCOMBANK SA</p> <p>Definiția ”Certificat în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului”</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Din definiția propusă rezultă că Diplomele, certificările emise de organizații internaționale și instituții de învățământ, precum CAMS, ACCA, 	<p>Se acceptă prin excluderea prevederii respective.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

	<p>ICA etc. nu sunt recunoscute ca certificare relevantă în ciuda cotației lor internaționale?</p> <p>2. Nu se face referire la actul normativ care reglementează Centrul de instruire continuă în domeniul AML, drepturile, îndatoririle, componența acestuia. Lipsa unei reglementări adecvate a procesului de certificare poate crea condiții favorabile pentru corupție. De asemenea, înănd cont de competente autorității de reglementare în aprobarea funcțiilor cheie pentru posturile de AML \ Cconformitate și competențe de certificare în același domeniu, poate apărea o situație care să conducă la un conflict de interese, abuz de autoritate și utilizarea procesului de certificare ca mecanism de manipulare a procesului de aprobare pentru o funcție cheie (Bazate pe opinia subiectiva).</p> <p>3. Nu există precizări privind certificarea obligatorie, recunoașterea certificatelor primite anterior, subiectele certificării etc.</p>		
89.	<p>Asociația Băncilor din Moldova</p> <p>Noțiunea de "Tranzacții/operațiuni care au legătură între ele"</p> <p>Se propune: De exclus elementul „contractul” din criteriile de baza pentru identificarea tranzacțiilor care au legătura între ele.</p> <p>Argumentare: Contractul este un element de date care este inclus în câmpul „destinația plății” în tranzacții, Totodată, acest câmp „destinația plății nu este un câmp obligatoriu în tranzacțiile valutare și datele fără cerințe stricte pentru tranzacțiile de pe piața internă – nu este clar cum va fi realizată cerința de a colecta tranzacțiile legate de un contract? Interpretarea propusă obligă unitățile raportoare să efectueze manual analiza, ceea ce este o povară considerabilă și un atavism - în condițiile în care tindem spre digitalizare.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Introducerea definiției respective a avut drept scop facilitarea implementării anumitor prevederi din Legea nr. 308/2017 de către entitățile raportoare. Corespunzător, prin stabilirea unor indicatori minimi, entitatea raportoare va putea stabili existența legăturii între anumite tranzacții. Totodată, menționăm că, în dependență de profilul activității entității raportoare, perioada supusă analizei în vederea relevării tranzacțiilor care au legătură între ele poate să fie foarte diferit de la o entitate raportoare la alta. Totodată, în vederea raportării tranzacțiilor efectuate în numerar, care conform proiectului este obligatorie pentru anumite categorii de entități raportoare, s-a completat proiectul cu</p>	

		<p>prevederi privind perioada de timp în vederea stabilirii tranzacțiilor/operațiunilor ce au legătură între ele.</p> <p>Astfel, noțiunea respective se expune în următoarea redacție:</p> <p>”tranzacții/operațiuni care au legătură între ele – tranzacții/operațiuni a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse de prezenta lege), care au în comun cel puțin unul dintre următoarele elemente: contractul, părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate.”</p> <p>Inclusiv, de menționat că, ulterior, prevederi detaliate vor fi incluse în cadrul legal secundar.</p>	
<p>90.</p>	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 3</p> <p>Noțiune ”Tranzacții/operațiuni care au legătură între ele”</p> <p>Se propune pentru această noțiune următoarea definiție::</p> <p>”Tranzacții/operațiuni care au legătură între ele - tranzacții/operațiuni a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse de prezenta lege), care au elemente comune cum ar fi cel puțin una dintre: părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi ai clienților sau alte elemente identificate în procesul de monitorizare”</p> <p>Argumentare:</p> <p>Există mai multe limite stabilite de legislație pe diferite domenii, de exemplu Legea 62/2008 privind reglementarea valutară, care permite efectuarea transferurilor în sumă de 10 000 de EUR fără documente confirmative. În acest context, se propune completarea sintagmei ”prin raportare la limitele impuse” cu sintagma ”de prezenta lege”.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Introducerea definiției respective a avut drept scop facilitarea implementării anumitor prevederi din Legea nr. 308/2017 de către entitățile raportoare. Corespunzător, prin stabilirea unor indicatori minimi, entitatea raportoare va putea stabili existența legăturii între anumite tranzacții. Totodată, menționăm că, în dependență de profilul activității entității raportoare, perioada supusă analizei în vederea relevării tranzacțiilor care au legătură între ele poate să fie foarte diferit de la o</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

	<p>Referitor la elementele comune "contractul, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate", nu există careva elemente obligatorii în datele tranzacții care să facă posibilă implementarea mecanismelor de identificare a tranzacțiilor care au legătură între ele. SPCSB a indicat că, conform definiției, este prevăzut "cum ar fi cel puțin una" și că acest element va fi analizat în situația în care va fi relevantă această informație. Totuși din redacția actuală pentru a stabili dacă este relevant sau nu trebuie să fie identificate aceste elemente.</p> <p>Astfel, propunem excluderea acestor elemente din noțiunea respectivă și ajustarea redacției pentru a corespunde scopului.</p>	<p>entitate raportoare la alta. Totodată, în vederea raportării tranzacțiilor efectuate în numerar, care conform proiectului este obligatorie pentru anumite categorii de entități raportoare, s-a completat proiectul cu prevederi privind perioada de timp în vederea stabilirii tranzacțiilor/operațiunilor ce au legătură între ele.</p> <p>Astfel, noțiunea respective se expune în următoarea redacție: "tranzacții/operațiuni care au legătură între ele – tranzacții/operațiuni a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse de prezenta lege), care au în comun cel puțin unul dintre următoarele elemente: contractul, părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate."</p> <p>Inclusiv, de menționat că, ulterior, prevederi detaliate vor fi incluse în cadrul legal secundar.</p>	
<p>91.</p>	<p>BC FINCOMBANK SA Art. 3 Definiția "Tranzacții/operațiuni care au legătură între ele"</p> <p>Având în vedere că contractul este un element de date care este inclus în câmpul „destinația plății” în tranzacții, în condițiile în care „destinația plății” nu este un câmp obligatoriu în tranzacțiile valutare și datele fără cerințe stricte pentru tranzacțiile de pe piața internă – nu este clar Cum va fi realizata cerința de a colecta tranzacții legate de un contract? Interpretarea</p>	<p>Se acceptă parțial Conform definiției, este prevăzut "cum ar fi cel puțin una". Astfel, acest element va fi analizat în situația în care va fi relevantă această informație.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

	<p>propusă obligă unitățile raportoare să efectueze manual analiza, ceea ce este o povara semnificativă și un atavism în epoca digitalizării .</p> <p>Propunerea: De exclus notiunea contractual din criteriile de baza pentru identificarea tranzacțiilor care au legătura între ele</p>		
92.	<p>Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova Art. 3</p> <p>La definiția de "Furnizori de servicii privind activele virtuale" De concretizat – condițiile enumerate în pct. 1-5 urmează să se respecte concomitent sau doar unul din ele pentru ca entitatea să fie considerată furnizor de servicii privind activele virtuale.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Noțiunea se expune în următoarea redacție "furnizori de servicii privind activele virtuale - sunt persoanele fizice sau juridice, ce prestează în calitate de profesionist, pentru/sau în numele altor persoane fizice sau juridice, una sau mai multe activități sau operațiuni:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. schimbul între activele virtuale și monedele fiduciare; 2. schimbul între una sau mai multe forme de active virtuale; 3. transferul activelor virtuale; 4. păstrarea și/sau administrarea activelor virtuale sau a instrumentelor care conferă dreptul de control asupra activelor virtuale; 5. participarea la, precum și prestarea serviciilor financiare privind oferta unui emitent și/sau vânzarea unui activ virtual." <p>Totodată, de menționat că, în proiectul propus, se includ prevederi ce vizează "interzicerea pe teritoriul Republicii Moldova a activității de prestare a serviciilor privind activele virtuale, inclusiv și în cazurile în care această activitate este auxiliară/suplimentară activității de bază."</p> 	Se acceptă poziția SPCSB
93.	<p>Asociația Băncilor din Moldova</p>	<p>Nu se acceptă</p>	Se acceptă poziția SPCSB

94.	<p>Art. 3 noțiunea de „liber profesionist” Deși la art.3 se propune excluderea noțiunii de „liber profesionist” această noțiune se utilizează în art.1 și 21 (alin.4 și 5, literele (i))</p> <p>BC MAIB SA</p> <p>Art. 3 La art. I, pct.2 al proiectului Legii (modificarea art.3 din Legea nr.308/2017): 1.1. La noțiunea „Furnizori de servicii privind activelor virtuale”, pct.1, sintagma „monedele fiduciare” propunem să fie înlocuit cu sintagma „activele virtuale”, ca în Lege să se utilizeze termeni identici. 1.2. La noțiunea „Tranzacții /operațiuni care au legătură între ele”, considerăm necesară completarea noțiunii cu unele clarificări adiționale, în special ce ține de natura sau categoria în care se încadrează tranzacția și sumele implicate. Aceste clarificări vor putea fi utilizate pentru implementarea procesului automatizat de selectare a tranzacțiilor care necesită a fi raportate.</p>	<p>Noțiunea este definită în Legea nr. 489/1999.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
<p>Se acceptă în vederea uniformizării noțiunilor utilizate în proiect, au fost substituite noțiunile respective cu "activ virtual". Cu referire la noțiunea "tranzacții/operațiuni care au legătură între ele", introducerea definiției respective a avut drept scop facilitarea implementării anumitor prevederi din Legea nr. 308/2017 de către entitățile raportoare. Corespunzător, prin stabilirea unor indicatori minimi, entitatea raportoare va putea stabili existența legăturii între anumite tranzacții. Totodată, menționăm că, în dependență de profilul activității entității raportoare, perioada supusă analizei în vederea relevării tranzacțiilor care au legătură între ele poate să fie foarte diferit de la o entitate raportoare la alta. Totodată, în vederea raportării tranzacțiilor efectuate în numerar, care conform proiectului este obligatorie pentru anumite categorii de entități raportoare, s-a completat proiectul cu prevederi privind perioada de timp în vederea stabilirii tranzacțiilor/operațiunilor ce au legătură între ele.</p>			

		<p>Astfel, noțiunea respective se expune în următoarea redacție: ”tranzacții/operațiuni care au legătură între ele – tranzacții/operațiuni a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse de prezenta lege), care au în comun cel puțin unul dintre următoarele elemente: contractul, părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate.” Inclusiv, de menționat că, ulterior, prevederi detaliate vor fi incluse în cadrul legal secundar.</p>	
<p>95.</p>	<p>SPCSB Se propune expunerea art. 4 alin. (1) în următoarea redacție: ”(1) Sub incidența prezentei legi cad următoarele persoane fizice și juridice, denumite în continuare entități raportoare: a) băncile; b) unitățile de schimb valutar (altele decât băncile); c) societățile de investiții; d) societățile de registru, Depozitarul central unic al valorilor mobiliare; e) asiguratorii sau reasiguratorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții; f) administratorii fondurilor de pensii facultative; g) organizațiile de creditare nebancară, asociațiile de economii și împrumut; h) agenții imobiliari, inclusiv atunci când acționează în calitate de intermediari în închirierea de bunuri imobiliare, dar numai în ceea ce privește tranzacțiile pentru care valoarea chiriei lunare este în valoare de peste 200 000 de lei; i) societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică și furnizorii de servicii poștale, cu excepția prestatorilor de servicii de</p>		<p>Se acceptă</p>

	<p>informare cu privire la conturi și a prestatorilor de servicii de inițiere a plății, care activează în conformitate cu Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;</p> <p>j) avocații, notarii, administratorii autorizați, executorii judecătorești și alți liber profesioniști, în cazul în care acordă asistență pentru întocmirea sau perfectarea de operațiuni pentru clienții lor privind cumpărarea ori vânzarea de bunuri imobile, acțiuni sau părți sociale ori elemente ale fondului de comerț, administrarea instrumentelor financiare, valorilor mobiliare sau a altor bunuri ale clienților, operațiuni sau tranzacții care implică o sumă de bani sau un transfer de proprietate, constituirea sau administrarea de conturi bancare, de economii ori de instrumente financiare, organizarea procesului de subscriere a aporțurilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți; constituirea, administrarea ori conducerea unor astfel de societăți, organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare, precum și în cazul în care participă în numele sau pentru clienții lor în orice operațiune cu caracter financiar ori vizînd bunuri imobile; crearea, funcționarea sau administrarea de fiducii, societăți, fundații sau structuri similare;</p> <p>k) organizatorii jocurilor de noroc ;</p> <p>l) auditorii, persoanele juridice și întreprinzătorii individuali care prestează, ca activitate economică sau profesională principală, servicii de contabilitate și consultanță fiscală;</p> <p>m) alte persoane fizice și juridice care comercializează bunuri (inclusiv persoanele fizice și juridice care practică activități cu metale prețioase și pietre prețioase) în sumă de cel puțin 200 000 de lei sau echivalentul acesteia numai în cazul în care plățile sînt efectuate în numerar, indiferent dacă tranzacția este efectuată printr-o operațiune sau prin mai multe operațiuni care au legătură între ele;</p> <p>n) persoane fizice/juridice care desfășoară activitate fiduciară, alții decât cei prevăzuți la lit. j);</p> <p>q) persoanele care depozitează, comercializează opere de artă sau care acționează ca intermediari în comerțul de opere de artă, inclusiv atunci când această activitate este desfășurată de galerii de artă și case de licitații, inclusiv atunci cînd această activitate este desfășurată de rezidenții din zone economice libere, în cazul în care valoarea tranzacției sau a</p>	
--	---	--

	tranzacțiilor/operațiunilor ce au legătură între ele, este de 200 000 de lei sau mai mult; r) furnizori de servicii de finanțare participativă.”			
96.	Banca Națională a Moldovei Art. 4 alin. (1) pentru similaritate cu celelalte litere din alin. (1) și pentru evitarea inducerii în eroare (formula utilizată poate duce la concluzia că există diferite tipuri de bănci), propunem reformularea lit. a) prin utilizarea formulei „băncile”;		Se acceptă	Se acceptă poziția SPCSB
97.	Banca Națională a Moldovei Art. 4 alin. (1) la lit. c) este necesar de indicat denumirea completă a Depozitarului Central Unic al valorilor mobiliare. Suplimentar, vă informăm ca, la enumerare, ar fi oportun de indicat Depozitarul Central Unic al valorilor mobiliare – cu o literă separat;		Se acceptă parțial Luând în considerare că DCU este operator al pieții de capital, se consideră oportun păstrarea redacției existente.	Se acceptă poziția SPCSB
98.	CNPF Punctul 3, Articolul 4 alin.(1), în vederea aducerii în concordanță a proiectului de lege cu prevederile legislației sectoriale: -la lit. c), de exclus cuvintele „operatorii de piață, operatorii de sistem;” din următoarele considerente. În calitatea sa de operator de piață și operator de sistem, S.A. ”BURSA DE VALORI A MOLDOVEI” are ca și funcție de bază acordarea serviciilor pentru efectuarea tranzacțiilor civile cu valori mobiliare între participanții pieței de capital. Astfel, în baza licenței de operator de piață, corespunzător a autorizației de sistem multilateral de tranzacționare (MTF), eliberate conform art. 60-61 și art. 72-73 din Legea nr. 171/2012 privind piața de capital, S.A. ”BURSA DE VALORI A MOLDOVEI” dispune de un sistem de tranzacționare pentru instrumentele financiare, administrând și exploatarea piața reglementată și MTF. Având în vedere prevederile art. 2 alin. (1) din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, operatorii de piață și operatorii de sistem nu cad sub incidența calității de entitate raportoare.		Se acceptă	Se acceptă
99.	Banca Națională a Moldovei Art. 4 alin. (1)		Se acceptă parțial Norma a fost expusă în următoarea redacție: ”e) asigurătorii sau	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>potrivit prevederilor de la lit. d), sub incidența legii vor cădea asigurătorii (reasigurătorii), intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate de asigurare de viață. Respectiv, atragem atenția că redacția art. 4 alin. (1) lit. d) este interpretabilă, astfel nu este foarte clar cui se aplică condiția „desfășoară activitate de asigurare de viață” – intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări sau și asigurătorilor (reasigurătorilor);</p> <p>1.5 În această ordine de idei atragem atenția că, în cazul în care condiția „desfășoară activitatea de asigurare” se referă doar la intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări, atunci sintagma „desfășoară activitatea de asigurare” nu este una potrivită deoarece în conformitate cu prevederile art. 1 al Legii nr. 407 cu privire la asigurări, intermediarii în asigurări și/sau reasigurări, desfășoară activitate de intermediere în asigurare/reasigurare;</p>	<p>reasigurătorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții;”</p>	
100.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare</p> <p>La art. 4 alin. (1) se propune expunerea lit. e) în redacția, precum urmează: „e) asigurătorii sau reasigurătorii care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții, de asigurări de credite, de asigurări de garanții, de asigurări de pierderi financiare, de asigurări de protecție juridică și de asigurări avia, precum și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate de intermediere a claselor respective de asigurări;”.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Norma a fost expusă în următoarea redacție: ”e) asigurătorii sau reasigurătorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții;”</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
101.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare</p> <p>la lit.e), propunem următoarea redacție „asigurătorii sau reasigurătorii care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții, de asigurări de credite, de asigurări de garanții, de asigurări de pierderi financiare, de asigurări de protecție juridică și de asigurări avia, precum și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate de intermediere a claselor respective de asigurări;”.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În baza prevederilor Directivelor UE și a Recomandărilor, entități raportoare sunt asigurătorii (reasigurătorii), intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate de asigurare de viață și a alte tipuri de asigurări legate de investiții.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
102.	<p>Guvernul RM</p> <p>La pct. 3, ce ține de modificarea art. 4 (definiția de entități raportoare), comunicăm că prevederile lit. e) urmează a fi aduse în concordanță cu clasele de asigurări prevăzute de Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Norma a fost expusă în următoarea redacție: ”e) asigurătorii sau reasigurătorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

103.	<p>AMCHAM În vederea unei mai bune clarificări a conținutului normativ al articolului și ajustării textului lui la terminologia și clasele utilizate în Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare, propunem expunerea literei în următoarea redacție: „e) asigurătorii sau reasigurătorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții sau care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții;”</p>	<p>desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții;” Se acceptă parțial Norma a fost expusă în următoarea redacție: ”e) asigurătorii sau reasigurătorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții;”</p>	Se acceptă poziția SPCSB
104.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare la lit. f) propunem substituirea textului „administratorii fondurilor nestatale de pensii” cu textul „administratorii fondurilor de pensii facultative”, conform Legii nr. 198/2020 privind fondurile de pensii facultative.</p>	Se acceptă	Se acceptă poziția SPCSB
105.	<p>Gubernul RM Referitor la pct. 3, menționăm că, prin art. 4 alin. (1) lit. j), o), r), s) din Legea nr. 308/2017, în categoria entităților raportoare au fost incluse persoanele fizice și juridice, astfel cum au fost enumerate în art. 1 pct. 1 lit. (a), (b), (c) din Directiva (UE) 2018/843, care modifică art. 2 alin. (1) pct. 3 lit. (a), (d), (g), (i), (j).</p>	Se acceptă	Se acceptă
106.	Centrul de Armonizare a Legislației	Se acceptă parțial	Se acceptă poziția SPCSB

107.	<p>Cu referire la pct. 3 al proiectului național privind modificarea art. 4 Prin lit. j), o), r), s), alin. (1), art. 4 al Legii nr. 308/2017 au fost incluse în categoria entităților raportoare, persoanele fizice și juridice, astfel cum au fost enumerate în art. 1, pct. 1, lit. (a), (b), (c) din Directiva (UE) 2018/843, care modifică art. 2, alin. (1), pct. 3, lit. (a), (d), (g), (i), (j).</p> <p>Constatăm că nu au fost incluși în lista entităților raportoare „furnizorii de portofele digitale”, lit.(h) introdusă prin art. 1, pct. 1, lit. (c) din Directiva (UE) 2018/843, „furnizorii implicați în servicii de schimb între monede virtuale și monede fiduciare” lit. (g), astfel cum este prevăzut la art. 1, pct. 1, lit. (c) din Directiva (UE) 2018/843, iar TC nu conține motivele sau mențiunile relevante care stau la baza netranspunerii acestor prevederi. Consecutiv, nu au fost preluate dispozițiile actului UE privind reglementarea acestor subiecte (de ex. art. 1, pct. 29 din Directiva (UE) 2018/843 care a modificat alin. (1), art. 47 „Supravegherea”).</p>	<p>Conform definiției, activitatea „furnizorilor de portofele digitale” au fost incluse în categoria activităților „furnizorilor de servicii privind activelor virtuale”. Corespunzător, această definiție a fost transpusă. Totodată, datorită impunerii unui sistem de interzicere a acestor tipuri de activități, entitățile raportoare nu pot include această categorie.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
108.	<p>Guvernul RM</p> <p>Constatăm că în lista entităților raportoare nu au fost incluși „furnizorii de portofele digitale”, lit. (h) introdusă prin art. 1 pct. 1 lit. (c) din Directiva (UE) 2018/843, „furnizorii implicați în servicii de schimb între monede virtuale și monede fiduciare”, lit. (g), astfel cum este prevăzut la art. 1 pct. 1 lit. (c) din Directiva (UE) 2018/843, iar tabelul de concordanță nu conține motivele sau mențiunile relevante care stau la baza netranspunerii acestor prevederi. De asemenea, nu au fost preluate dispozițiile actului UE privind reglementarea acestor subiecte (de exemplu, art. 1 pct. 29 din Directiva (UE) 2018/843 care a modificat alin. (1) art. 47 „Supravegherea”).</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Conform definiției, activitatea „furnizorilor de portofele digitale” au fost incluse în categoria activităților „furnizorilor de servicii privind activelor virtuale”. Corespunzător, această definiție a fost transpusă. Totodată, datorită impunerii unui sistem de interzicere a acestor tipuri de activități, entitățile raportoare nu pot include această categorie.</p>	Se acceptă
109.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>La art. 3, definiția de „furnizor de portofel digital” se exclude</p> <p>Guvernul RM</p> <p>Totodată, la pct. 3, constatăm excluderea din lista entităților raportoare, prevăzute în art. 4 alin. (1) din Legea nr. 308/2017, a autorităților publice și a întreprinderilor de stat, fără expunerea în nota informativă a raționamentelor corespunzătoare. Astfel, considerăm judicioasă includerea în lista entităților raportoare, prevăzute la art. 4 alin. (1), a cuvintelor „autoritățile publice și întreprinderile de stat”.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Prevederile respective aferente stabilirii autorităților publice și întreprinderilor de stat ca entități raportoare contravin cerințelor standardelor internaționale în domeniu, precum și a practicii altor state. Totodată, în sensul prevederilor</p>	Se acceptă poziția SPCSB

		<p>legislației naționale cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, autoritățile publice și întreprinderile de stat nu prezintă caracteristicile activității unei entități raportoare, precum și a obligațiilor care derivă din prevederile menționate. De asemenea, menționăm că, în perioada de la aprobarea acestei norme nu au fost înregistrate careva tranzacții raportate de către această autoritate publică și întreprinderi de stat.</p>	
110.	<p>SPCSB în același context, reieșind din prevederile Directivei menționate, se propune la art. 4 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 308/2017, după cuvintele ”avocații, notarii” de completat cu următorul text ”și alți liber profesioniști”.</p>		Se acceptă
111.	<p>Guvernul RM La pct. 3, referitor la art. 4 alin. (1) lit. m), menționăm necesitatea completării art. 4 alin. (1) lit. m) prin specificarea exactă a situațiilor în care executorul judecătoresc cade sub incidența legii în cauză și are calitatea de entitate raportoare, la fel ca în cazul avocaților și notarilor (art. 4 alin. (1) lit. k)). Singurul moment în care executorul judecătoresc ar putea avea calitatea de entitate raportoare și urmează să întreprindă măsuri de precauție este în cazul vânzării bunurilor la licitație, și anume la etapa în care persoana dorește să se înscrie în calitate de participant la licitație. Or, doar în acest caz mijloacele bănești de la terțe persoane intervin în cadrul procedurii de executare prin achitarea unor sume bănești la contul executorului judecătoresc, pe când părțile procedurii de executare sunt obligate printr-un act judecătoresc definitiv la achitarea unor sume bănești, respectiv, în privința părților procedurii de executare (debitor și creditor) aplicarea măsurilor prudențiale nu se justifică.</p>	<p>Se acceptă prin expunerea în următoarea redacție a art. 4 alin. (1) lit. j): ”j) avocații, notarii, administratorii autorizați, executorii judecătorești și alți liber profesioniști, în cazul în care acordă asistență pentru întocmirea sau perfectarea de operațiuni pentru clienții lor privind cumpărarea ori vânzarea de bunuri imobile, acțiuni sau părți sociale ori elemente ale fondului de comerț, administrarea instrumentelor financiare, valorilor mobiliare sau a altor bunuri ale clienților, operațiuni sau tranzacții care implică o sumă de bani sau un transfer de proprietate, constituirea sau administrarea de conturi bancare, de</p>	Se acceptă poziția SPCSB

		<p>economii ori de instrumente financiare, organizarea procesului de subscriere a aporturilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți; constituirea, administrarea ori conducerea unor astfel de societăți, organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare, precum și în cazul în care participă în numele sau pentru clienții lor în orice operațiune cu caracter financiar ori vizînd bunuri imobiliare; crearea, funcționarea sau administrarea de fiducii, societăți, fundații sau structuri similare.”</p>	
112.	<p>Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției La punctul 3, redacția nouă al articolului 4 privind entitățile raportoare din Legea nr. 308/2017 necesită completarea cu situațiile în care raportează executorul judecătoresc. La punctul 3, redacția nouă al articolului 4 privind entitățile raportoare din Legea nr.308/2017 necesită completarea cu situațiile în care raportează executorul judecătoresc: „(1), lit. m) executorii judecătorești, în procedurile de executare care depășesc valoarea de 200.000 lei;”</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se propune comasarea la art. 4 alin. (1) lit. k) și lit. l) și m) prin expunerea în următoarea redacție:</p> <p>”j) avocații, notarii, administratorii autorizați, executorii judecătorești și alți liber profesioniști, în cazul în care acordă asistență pentru întocmirea sau perfectarea de operațiuni pentru clienții lor privind cumpărarea ori vînzarea de bunuri imobiliare, acțiuni sau părți sociale ori elemente ale fondului de comerț, administrarea instrumentelor financiare, valorilor mobiliare sau a altor bunuri ale clienților, operațiuni sau tranzacții care implică o sumă de bani sau un transfer de proprietate, constituirea sau administrarea de conturi bancare, de</p>	Se acceptă poziția SPCSB

		<p>economii ori de instrumente financiare, organizarea procesului de subscriere a aporturilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți; constituirea, administrarea ori conducerea unor astfel de societăți, organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare, precum și în cazul în care participă în numele sau pentru clienții lor în orice operațiune cu caracter financiar ori vizând bunuri imobiliare; crearea, funcționarea sau administrarea de fiducii, societăți, fundații sau structuri similare.”</p>	
<p>113.</p>	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 4 alin. (1) lit. j) nu este clară excluderea sintagmei „și/sau conturilor de plăți” din conținutul lit. j), în contextul în care pot fi utilizate în acest sens și conturile de plată de la PSP. Tot aici, constatam inaplicabilitatea definiției asupra activității executorilor judecătorești, al căror mandat nu presupune „acordarea asistenței”;</p>	<p>Se acceptă prin expunerea în următoarea redacție a art. 4 alin. (1) lit. j): ”) avocații, notarii, administratorii autorizați, executorii judecătorești și alți liber profesioniști, în cazul în care acordă asistență pentru întocmirea sau perfectarea de operațiuni pentru clienții lor privind cumpărarea ori vânzarea de bunuri imobiliare, acțiuni sau părți sociale ori elemente ale fondului de comerț, administrarea instrumentelor financiare, valorilor mobiliare sau a altor bunuri ale clienților, operațiuni sau tranzacții care implică o sumă de bani sau un transfer de proprietate, constituirea sau administrarea de conturi bancare, de economii ori de instrumente</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

		<p>financiare, organizarea procesului de subscriere a aporturilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți; constituirea, administrarea ori conducerea unor astfel de societăți, organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare, precum și în cazul în care participă în numele sau pentru clienții lor în orice operațiune cu caracter financiar ori vizînd bunuri imobile; crearea, funcționarea sau administrarea de fiducii, societăți, fundații sau structuri similare.”</p>	
114.	<p>CNPF Punctul 6, Articolul 4 alin.(1): -lit. f) de completat cu textul „societățile de administrare a investițiilor”, -corespunzător, lit. n) urmează a fi completată cu textul „și lit. f)”, avînd în vedere cerințele Legii nr. 171/2012 privind piața de capital și a Legii nr.2/2020 privind organismele de plasament colectiv alternative, potrivit căroră societățile de administrare a investițiilor, implicite cele de administrare fiduciară a investițiilor sau calitatea de participant profesionist la piața de capital. Corespunzător, acestea cad sub incidența prerogativei de supraveghere a CNPF.</p>	Se acceptă	Se acceptă
115.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 4 alin. (1) lit. p) cu referire la textul „activitatea este desfășurată de zone economice libere” menționăm că activitatea este desfășurată de rezidenții zonelor economice libere, nu de însăși zonele respective. Propunem revizuirea punctului.</p>	Se acceptă prin expunerea în următoarea redacție: ”persoanele care depositează, comercializează opere de artă sau care acționează ca intermediari în comerțul de opere de artă, inclusiv atunci când această activitate este desfășurată de galerii de artă și case de licitații, inclusiv atunci când această activitate este desfășurată de rezidenții din zone economice	Se acceptă poziția SPCSB

116.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 4 alin. (1)</p> <p>În aceeași ordine de idei, având în vedere -proiectul de lege privind serviciile de finanțare participativă (număr unic 150/MEI/2021), - prevederile Regulamentului (UE) 2020/1503 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 octombrie 2020 privind furnizorii europeni de servicii de finanțare participativă pentru afaceri și de modificare a Regulamentului (UE) 2017/1129 și Directivei (UE) 2019/1937, serviciile de finanțare participativă pot fi expuse riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, astfel cum se subliniază în Raportul Comisiei adresat Parlamentului European și Consiliului la 26 iunie 2017 privind evaluarea riscurilor privind spălarea banilor și finanțarea terorismului care afectează piața internă și sunt legate de activități transfrontaliere, proiectul de Regulament (UE) 2021/0239 al Parlamentului European și al Consiliului din 20.07.2021 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, prin care furnizorii de finanțare participativă (crowdfunding) se propun a fi incluși în lista entităților raportoare cu obligații de respectare și aplicare a cerințelor Directivei 2015/849, în scopul implementării adecvate a cerințelor standardelor internaționale, considerăm necesară completarea proiectului avizat cu prevederi de modificare a art. 4, alin. (1) Legea nr.308/2017, și anume includerea furnizorilor de servicii de finanțare participativă în rândul entităților raportoare. Consecvent, completarea proiectului cu modificări aferente art. 15, alin. (1) din Legea nr.308/2017, în ceea ce ține de stabilirea organului cu funcție de supraveghere de rigoare, în concordanță cu proiectul de lege 150/MEI/2021.</p>	<p>libere, în cazul în care valoarea tranzacției sau a tranzacțiilor/operațiunilor ce au legătură între ele, este de 200 000 de lei sau mai mult;”</p> <p>Se acceptă prin modificarea art. 4 alin. (1) cu includerea literei s) în următoarea redacție: ”s) furnizori de servicii de finanțare participativă”</p>	Se acceptă poziția SPCSB
117.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>Concomitent, cu referire la art. I din proiect, atragem atenția că, prin Legea nr. 209 din 15.07.2022 pentru modificarea unor acte normative, la art. VI. a fost introdusă o modificare la art.4 alin.(2) lit. i) din Legea nr. 308/2017,</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Ordinea entităților raportoare prin proiect va fi ajustată la Legea nr. 209/2022.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>care va intra în vigoare la data de 05.08.2024. Astfel, sugerăm ca propunerea modificării ordinii entităților raportoare prin proiect să fie ajustată la Legea nr. 209/2022 sau să fie păstrată ordinea actuală cu adăugarea entităților raportoare noi la sfârșitul art. 4 alin. (1) din proiect.</p>		
118.	<p>Banca Națională a Moldovei Pentru entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. j), conform pct.3, art. I din proiect, nu au fost identificate prevederi aplicabile în art. II de modificare a Legii 75/2022.</p>	<p>Se acceptă cu includerea modificărilor respective</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
119.	<p>Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești Art. 4 alin. (1) Potrivit pct. 3 al proiectului (art.4 din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului), executorii judecătorești sunt incluși în lista entităților raportoare atunci când acordă asistență pentru planificarea, participarea și efectuarea, în numele și pentru client, a tranzacțiilor financiare sau imobiliare, ce țin de vânzarea - cumpărarea imobilelor, donatia bunurilor, gestionarea mijloacelor financiare, valorilor mobiliare și altor bunuri ale clientului, deschiderea sau gestionarea conturilor bancare, constituirea, înregistrarea sau administrarea persoanelor juridice, gestionarea, cumpărarea, vânzarea bunurilor aflate în administrare fiduciară. Prin urmare, o astfel de modificare va duce la admiterea blocării dreptului la o executare din motivul necesității raportării în condițiile lit. f) alin. (2) art. 5 din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului atunci când se efectuează tranzacții ocazionale în numerar în valoare de cel puțin 200000 de lei, indiferent dacă tranzacția se efectuează printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni care par a avea o legătură între ele. În situația în care va fi impusă în calitate de condiție aplicarea măsurilor de precauție, aceasta va duce la multiple situații când creditorii vor apela la alte modalități de executare „extrastatale” în vederea evitării unor astfel de raportări. Totodată, ținem să menționăm că hotărârea judecătorească, fiind expresie a puterii judecătorești de a tranșa litigiile, are forța, recunoscută de lege, asigurând astfel stabilitatea și securitatea raporturilor juridice. Ceea ce s-a tranșat juridicțional se opune între părți cu valoare absolută. Respectiv, în cazul în care executorul judecătorec aplică prevederile alin. (2) art. 5 din Legea nr. 308/2017 (ex. asigură monitorizarea continuă a relației de afaceri,</p>	<p>Nu se acceptă Conform Raportului "Republica offshore" privind analiza factorilor care au contribuit la fraudă sistemică și spălarea banilor în sectorul bancar, de asigurări și financiar din Moldova, elaborat și publicat de către Comitetul Consultativ Independent Anticorupție, înființat prin Decret prezidențial, se recomandă ca "Parlamentul să modifice legislația pentru a obliga executorii judecătorești să transmită informații privind tranzacțiile suspecte către SPCSB și să prevadă sancțiuni descurajatoare pentru neîndeplinirea acestei obligații." De menționat că, această recomandare obligatorie pentru executare, a fost emisă de către Comitetul Consultativ Independent Anticorupție, în baza constatărilor privind implicarea directă a executorilor judecătorești, prin încalcarea legislației, în scheme sistemice de spălare a banilor. Corespunzător, această prevedere, elaborată în baza recomandării citate, este cu scopul excluderii unor posibile</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

inclusiv examinarea tranzacțiilor încheiate pe toată durata relației respective, pentru a se asigura că tranzacțiile realizate sînt conforme cu informațiile deținute de entitățile raportoare referitoare la client, la profilul activității și la profilul riscului, inclusiv la sursa bunurilor, și că documentele, datele sau informațiile deținute sînt actualizate) executorului judecătoresc îi revine atribuția de a supune controlului deciziile deja luate ce se conțin într-o hotărîre judecătorească ce a stat la baza documentului executoriu emis și pus în executare, care au trecut controlul judecătoresc. Menționăm că, executarea silită, potrivit art. 6, 120 din Constituție, reprezintă ultima fază, a procesului judiciar, astfel că prin instituirea unor mecanisme de raportare s-ar îngădi accesul liber la justiție și ar demotiva reclamantul/creditorul de a apela la calea judiciară de soluționare a litigiului. Or, asemenea raportare ar fi inadmisibil de prevăzut ca o obligație a instanței de judecată la depunerea cererii de chemare în judecată. De asemenea, articolul 15 alineatul (1) pune în sarcina UNEJ, în calitate de organ cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, reglementarea și controlul modului de executare a legii de către executorii judecătorești. Însă, ținem să menționăm că nici proiectul, nici nota informativă a proiectului nu prevăd reglementări ce țin de alocarea bugetului pentru instituirea și menținerea în statele de personal a persoanei ca va asigura controlul executării obligațiilor impuse. Un alt moment asupra căruia ținem să atenționăm e că nu am identificat în textul notei informative a proiectului motivarea completării listei entităților responsabile cu executorii judecătorești, scopurile proiectului fiind bazate pe alte idei. UNEJ consideră că în cazul includerii executorilor judecătorești în lista entităților raportoare urmează a fi fundamental motivată, dar și echilibrată cu specificul activității executorului judecătoresc. În același timp, UNEJ este extrem de îngrijorată prin prisma eventualelor repercusii defavorabile și persistente în timp, ce ar putea fi generate în legătură cu modificările propuse.

situații similare care au afectat grav sistemul financiar al Republicii Moldova.

Totodată, menționăm că, conform legislației României, se constată că, executorii judecătorești sunt calificați ca entități raportoare, cu toate obligațiile ce derivă conform legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

Totodată, menționăm că, prevederea respectivă se expune în următoarea redacție: ”j) avocații, notarii administratorii autorizați executorii judecătorești și alți liber profesioniști, în cazul în care acordă asistență pentru întocmirea sau perfectarea de operațiuni pentru clienții lor privind cumpărarea ori vînzarea de bunuri imobiliare, acțiuni sau părți sociale ori elemente ale fondului de comerț, administrarea instrumentelor financiare, valorilor mobiliare sau a altor bunuri ale clienților, operațiuni sau tranzacții care implică o sumă de bani sau un transfer de proprietate, constituirea sau administrarea de conturi bancare, de economii ori de instrumente financiare, organizarea procesului de subscriere a aporturilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți; constituirea, administrarea ori conducerea unor astfel de societăți,

		<p>organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare, precum și în cazul în care participă în numele sau pentru clienții lor în orice operațiune cu caracter financiar ori vizând bunuri imobile; crearea, funcționarea sau administrarea de fiducii, societăți, fundații sau structuri similare.”</p>	
120.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare La art. 4 alin. (1), în vederea aducerii în concordanță a proiectului de lege cu prevederile legislației sectoriale: 1) la lit. c), după textul ”Depozitarul central unic” de adăugat textul ”al valorilor mobiliare”, potrivit Legii nr. 234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare, 2) la lit. d), textul ”asigurătorii (reasigurătorii), intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate de asigurare de viață” de substituit cu textul ”asigurătorii sau reasigurătorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții, de asigurări de credite, de asigurări de garanții, de asigurări de pierderi financiare, de asigurări de protecție juridică și de asigurări avia”. Menționăm aici, că Legea nr. 407/2006 cu privire la asigurări, precum și Legea nr.92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare (în vigoare din 01.01.2023) nu operează cu noțiuni ”asigurări legate de investiții”, iar Recomandările FATF, care reprezintă standarde internaționale privind combaterea spălării banilor și finanțarea terorismului, stabilesc un cadru cuprinzător și consistent de măsuri pe care țările ar trebui să le implementeze pentru a preveni și combate spălarea banilor și finanțarea terorismului, acestea fiind aplicate în cazul asigurărilor de viață și altor tipuri de asigurări legate de investiții-atât de către companiile de asigurare, cât și de către intermediarii de asigurări. Cerințe similare se regăsesc și în Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării</p>	<p>Se acceptă parțial Prevederea privind entitățile raportoare din categoria asiguratorilor se expune în următoarea redacție: ”e) asigurătorii sau reasigurătorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții.”</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei. Astfel, în România, prin Legea nr. 315 din data de 28 decembrie 2021 au fost operate modificări la Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, potrivit căreia, acțiunea Legii în cauză se răsfrânge asupra asigurătorilor și intermediarilor în asigurări care desfășoară activitate de asigurare, inclusiv activitate de distribuție, în legătură cu produsele de investiții bazate pe asigurări, cu produsele de asigurare de viață sau cu cele încadrate în categoria asigurărilor de garanții. Practici similare, în concordanță cu prevederile Directivei UE 2015/849, au fost transpuse în legislația aferentă prevenirii și combaterii spălării banilor și în alte state europene, cum ar fi Polonia (Legea din 1 martie 2018 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului), Cehia (Legea nr.253/2008, Coll. 5 iunie 2008, privind anumite măsuri de combatere a legalizării veniturilor din activități infracționale și finanțării terorismului), Slovacia (Legea nr.297/2008 Coll., cu privire la prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului și modificarea unor acte legislative). Totodată, o evaluare aferentă activității asigurărilor generale, relevă necesitatea includerii prestatorilor de servicii de asigurări în domeniul aerian –în calitate de entități raportoare, reieșind din valoarea semnificativă a primelor de asigurare, precum și posibilitatea achitării unor despăgubiri semnificative în cazul survenirii riscului asigurat.</p>		
121.	<p>AMCHAM Art. 4 alin. (1) lit. e) În vederea unei mai bune clarificări a conținutului normativ al articolului și ajustării textului lui la terminologia și clasele utilizate în Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare, propunem expunerea literei în următoarea redacție: „e) asigurătorii sau reasigurătorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții sau care desfășoară activitate în limitele următoarelor clase de asigurări generale:</p>	<p>Se acceptă parțial Prevederea privind entitățile raportoare din categoria asigurătorilor se expune în următoarea redacție: ”e) asigurătorii sau reasigurătorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții.”</p>	Se acceptă poziția SPCSB

122.	<p>asigurări de credite, asigurări de garanții, asigurări de pierderi financiare, asigurări de protecție juridică și asigurările de răspundere civilă avia”.</p> <p>AMCHAM Art. 4 alin. (1) lit. i)</p> <p>în vederea unei mai bune clarificări a conținutului normativ al articolului și în vederea excluderii oricăror interpretări neuniforme în ceea ce privește entitățile raportoare care cad sub incidența noilor reglementări, propunem expunerea art. 4 alin. (1) lit. e) în următoarea redacție:</p> <p>„i) societățile de plată, societățile emidente de monedă electronică și furnizorii de servicii poștale care activează în conformitate cu Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, cu excepția prestatorilor de servicii de informare cu privire la conturi și a prestatorilor de servicii de inițiere a plății”.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Prin Legea nr. 209 din 15.07.2022 pentru modificarea unor acte normative, la art. VI. a fost introdusă o modificare la art.4 alin.(2) lit. i) din Legea nr. 308/2017, care va intra în vigoare la data de 05.08.2024. Astfel, redacția respectivă a fost ajustată prevederilor legii în vigoare și se expune în următoarea redacție: ”i) societățile de plată, societățile emidente de monedă electronică și furnizorii de servicii poștale, cu excepția prestatorilor de servicii de informare cu privire la conturi și a prestatorilor de servicii de inițiere a plății, care activează în conformitate cu Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;”</p>	Se acceptă poziția SPCSB
123.	<p>BC MAIB SA Art. 4 alin. (1) lit. j), propunem de divizat administratorii autorizați și executorii judecătorești într-o categorie separată de entități, cu specificarea valorii activelor gestionate, în cazul administratorilor autorizați, și a valorii documentului executoriu, în cazul executorilor judecătorești (de exemplu, valoarea care depășește 200 000 MDL). Propunerea este legată de faptul că categoriile indicate de entități cu atribuții speciale care se deosebesc de atribuțiile notarilor și/sau avocaților, deoarece primii nu acordă asistență pentru planificarea, participarea și efectuarea, în numele și pentru client, a tranzacțiilor, ci își exercită atribuțiile de administrare /de executare silită, conform legislației. Or, considerăm că în cazul redacției propuse a acestei norme, administratorii autorizați și executorii judecătorești nu vor cădea sub incidența Legii nr.308/2017, deoarece nu se vor afla în</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>în vederea specificării categoriilor de tranzacții ce cad sub incidența Legii nr. 308/2017, se consideră oportun stabilirea în aceeași categorie a executorilor judecătorești cu alți liber profesioniști.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	situațiile prevăzute la lit. j). Corespunzător, pentru această categorie de entități nu va deveni obligatorie respectarea cerințelor Legii nr. 308/2017, inclusiv aplicarea măsurilor de precauție, raportarea ș.a		
124.	Banca Națională a Moldovei La art. 4 alin. (1), literele o) „furnizori de servicii privind monedele virtuale” și p) „furnizori de portofele digitale” se exclud.	Se acceptă	Se acceptă
125.	Banca Națională a Moldovei La art. 4 după alineatul (1), se introduce un alineat nou în următoarea redacție: „(1 ¹) Se interzice pe teritoriul Republicii Moldova activitatea de prestare a serviciilor privind activele virtuale, inclusiv și în cazurile în care această activitate este auxiliară/suplimentară activității de bază. Desfășurarea activității contrar interdicției se pedepsește în conformitate cu art. 263 alin. (9) din Codul Contravențional al Republicii Moldova și art. 241 alin. (1) lit. b) din Codul Penal al Republicii Moldova”.	Se acceptă	Se acceptă
126.	EBA Art. 4 alin. (1¹) La alin. (1 ¹), la ultima propoziție, propunem excluderea indicării trimiterilor la prevederile normelor materiale contravenționale și penale, pe motiv că este inversată sarcina cadrului legal. A se menționa că conform art. 1 alin. (2) din Codul contravențional și art. 2 alin. (4) din Codul de procedură penală, normele de procedură în special care se referă la: componența de contravenție/infrațiune se determină de agentul constatatator/organul de urmărire penală și în final de instanța de judecată. Mai mult, ambele răspunderi sunt delimitate prin prepoziția „și” ceea ce conform regulilor de tehnică legislativă prezumă aplicarea concomitentă a ambelor situații ceea ce contravine principiului „nimeni nu poate fi sancționat de 2 și mai multe ori pentru una și aceeași faptă”. Nu în ultimul rând de menționat că art. 263 alin. (9) NU se regăsește în Codul contravențional.	Se acceptă parțial prin substituirea sintagmei ”și” cu ”sau”. De asemenea, menționăm că, proiectul include propunerea de completare a art. 263 Codul contravențional cu alin. (9).	Se acceptă poziția SPCSB
127.	Banca Națională a Moldovei Art. 4 alin. (2) Referitor la modificarea propusă în pct. 3 din art. 1 din proiect, cu referire la art. 4 alin. (2) din Legea nr. 308/2017, nu susținem excluderea sintagmei „și juridice”, întrucât conform art. 33, alin. (5) din Legea nr. 62/2008, persoanele juridice menționate la art. 30 alin.(1) lit.a) și b) sînt obligate să	Se acceptă	Se acceptă

	<p>declare în scris organelor vamale ale Republicii Moldova toate valorile valutare care se introduc în /se scot din Republica Moldova. Tot cu referire la acest punct, propunem înlocuire sintagmei „băncile licențiate” cu cuvântul „bănci”.</p>		
128.	<p>Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova La art. 4 alin. (2) Reducerea termenului de raportare va genera o povară semnificativă mai mare asupra entităților raportoare și majora riscul de raportări eronate.</p>	<p>Nu se acceptă Art. 4 alin. (2) din Legea nr. 308/2017 nu se referă la entitățile raportoare, dar la Serviciul Vamal. Astfel, în temeiul art. 33 din Legea nr. 62/2008, persoanele fizice și juridice sunt obligate să declare în scris organelor vamale informația privind valorile valutare la introducerea/scoaterea lor în/din Republica Moldova. Corespunzător, Serviciul Vamal urmează să expedieze informația deja colectată în adresa Serviciului. Astfel, termenul nu poate implica careva impedimente de aplicare.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
129.	<p>Agenția Servicii Publice Ținând cont de faptul că, art. 4 al Legii nr. 308/2017 se propune de a fi completat cu alin. (6), potrivit căruia Agenția Servicii Publice este obligată să comunice imediat, dar nu mai târziu de 24 ore, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, informațiile referitoare la cazurile suspecte identificate în procesul de prestare a serviciilor publice, în proiect urmează în mod obligatoriu să se specifice expres ”cazurile suspecte”, pentru a înlătura discrepanțele și neclaritățile, precum și a exclude intervențiile de clarificare a sensului normei.</p>	<p>Nu se acceptă Legea nr. 308/2017 stabilește cadrul general legal în acest domeniu. Astfel, pentru stabilirea ”cazurilor suspecte” urmează să fie elaborat și aprobat cadrul legal secundar.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
130.	<p>Agenția Servicii Publice În pct. 6, reieșind din faptul că art. 4 al Legii nr. 308/2017 se propune de a fi completat cu alineatul (6), potrivit căruia ”Agenția Servicii Publice este obligată să comunice imediat Serviciului informațiile referitoare la cazurile suspecte identificate în procesul de prestare a serviciilor publice, iar datele respective urmează a fi comunicate în cel mult 24 ore de la identificarea circumstanțelor care generează suspiciuni”, în proiect se impune necesitatea</p>	<p>Nu se acceptă Prin prisma prevederilor art. 11 alin. (1), considerăm oportun păstrarea redacției actuale. Totodată, luând în considerare scopul legii nr. 308/2017 de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, nu</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	specificării modalității calculării corecte a termenului. În opinia ASP, modul de calculare a termenului de 24 de ore urmează să fie efectuat în corelare cu Codul administrativ.	pot fi aplicate careva termene din codul contravențional, care în acest context sunt inoportune.	
131.	SPCSB În denumirea articolului 5 și la alineatul (2), după cuvântul "Măsurile" se completează cu cuvântul "standard", în ambele cazuri. La alineatul (1), după cuvintele "aplică măsuri" se completează cu cuvântul "standard";	Se acceptă	Se acceptă poziția SPCSB
132.	Banca Națională a Moldovei Art. 5 alin. (1) Aferent modificărilor propuse la art. 5 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 308/2017, considerăm inoportun a fi inclus textul „serviciului de plăți poștale și al”, deoarece serviciile de plăți prestate de furnizorii de servicii poștale se încadrează în serviciile de plată prestate de prestatorii de servicii de plată (definiți în art. 5 alin. (1) din Legea nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică).	Se acceptă	Se acceptă
133.	Banca Națională a Moldovei La art. 5 alin. (1), prima propoziție, cuvântul "standard" se exclude, întrucât pentru situațiile enumerate la alin. (1) pot fi aplicate orice tip de măsuri de precauție, în funcție de gradul de risc atribuit.	Nu se acceptă În vederea stabilirii unor norme clare care se referă la aplicarea măsurilor de către entitățile raportoare, este necesar păstrarea acestui cuvânt.	Se acceptă poziția SPCSB
134.	Asociația Businessului European Art. 5 alin. (1) lit. a) Prevederea propusă este neaplicabilă, propunem excluderea acesteia. Or, Băncile în procesul cunoașterii clienților acumulează informații până la inițierea relațiilor de afaceri (încheierea contractului). Cu trimitere la modificarea propusă, ce implică completarea art. 5 cu alin. (21), în care sunt descriși factorii pe care entitățile raportoare le iau în considerație la evaluarea scopului și naturii relației de afaceri, menționăm că toți factorii propuși în modificarea legislativă, sunt luați la moment în considerare de către Bancă până la inițierea relației de afaceri (scopul inițierii relației de afaceri, tipul serviciilor solicitate, etc)	Nu se acceptă Conform art. 11 din Directiva UE 2015/849, este stabilită necesitatea de aplicare a măsurilor de precauție privind clienții "la stabilirea unei relații de afaceri".	Se acceptă poziția SPCSB
135.	Asociația Băncilor din Moldova Art. 5 alin. (1) lit. a) Se propune menținerea cuvântului „până”	Nu se acceptă Conform art. 11 din Directiva UE 2015/849, este stabilită necesitatea de	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>Argumentare: Prevederea propusă este neaplicabilă. Or, Băncile în procesul cunoașterii clienței acumulează informații până la inițierea relațiilor de afaceri (încheierea contractului). Cu trimitere la modificarea propusă, ce implică completarea art. 5 cu alin. (2¹), în care sunt descriși factorii pe care entitățile raportoare le iau în considerare la evaluarea scopului și naturii relației de afaceri, menționăm că toți factorii propuși în modificarea legislativă, sunt luați la moment în considerare de către Bancă până la inițierea relației de afaceri (scopul inițierii relației de afaceri, tipul serviciilor solicitate, etc).</p>	<p>aplicare a măsurilor de precauție privind clienții "la stabilirea unei relații de afaceri".</p>	
136.	<p>Guvernul RM La pct. 4, referitor la modificările propuse la art. 5, care prevede măsurile de precauție privind clienții, alin. (1) lit. b) din Legea nr. 308/2017, se propune modificarea prin micșorare a valorii tranzacției ocazionale. În acest context, menționăm că actul Uniunii Europene la art. 11 lit. (i) prevede o valoare de cel puțin 15 000 de euro, indiferent dacă tranzacția se efectuează printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni care par a avea o legătură între ele.</p>	<p>Nu se acceptă Directiva permite stabilirea unor măsuri mai restrictive la nivel național. Astfel, se consideră oportun păstrarea limitei respective.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
137.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5 alin. (1) lit. b) Propunerea de modificare a lit. b) din art. 5 alin. (1) nu se acceptă. Pe lângă faptul că contravine prevederilor Directivei (UE) 2015/849, micșorarea plafoanelor sumelor pentru care se vor aplica măsuri de precauție sporită, va avea un impact semnificativ de negativ asupra activității băncilor, necesitând resurse umane și logistice suplimentare, nejustificat.</p>	<p>Nu se acceptă Prevederile Directivei UE permit aplicarea unor limite mai stricte, corespunzător, nu poate fi calificată propunerea respectivă că ar contravine cu normele stabilite.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
138.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC La art.5 alin. (1) lit. (b) Reiesind din faptul că în cazul unei tranzacții de peste 200 000 lei trebuie aplicate măsuri de precauție nu are sens sintagma "una sau", respectiv propunem excluderea acesteia</p>	<p>Nu se acceptă Sintagma "prin una sau mai multe operațiuni" se referă la situația dacă tranzacția se efectuează prin una sau prin mai multe operațiuni, care cumulativ ar depăși suma de 200 000 lei. Astfel, este inoportun de exclus sintagma.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
139.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5 alin. (1)</p>	<p>Nu se acceptă.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>Se propune menținerea cifrei de „200 000”</p> <p>Argumentare:</p> <p>Prevederea propusă nu este oportună, reieșind din actualitatea crizei economice din țară. Nu este rezonabilă înăsprirea măsurilor de precauție, având în vedere amplificarea presiunilor inflaționiste, precum și deprecierea leului moldovenesc.</p>	<p>Directiva permite stabilirea unor măsuri mai restrictive la nivel național. Astfel, se consideră oportun păstrarea limitei respective.</p> <p>Modificarea respectivă are drept scop alinierea prevederilor art. 5 cu art. 11 din Legea nr. 308/2017.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
140.	<p>Asociația Businessului European</p> <p>Art. 5 alin. (1)</p> <p>Cifra „300 000” se substituie cu cifra „200 000”</p> <p>Prevederea propusă nu este oportună, reieșind din actualitatea crizei economice din țară propunem nemodificarea acestei prevederi legislative. Totodată, atragem atenția asupra amplificării presiunilor inflaționiste, precum și deprecierea leului moldovenesc, prin urmare la moment înăsprirea măsurilor de precauție este nerazonabilă.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Directiva permite stabilirea unor măsuri mai restrictive la nivel național. Astfel, se consideră oportun păstrarea limitei respective.</p> <p>Modificarea respectivă are drept scop alinierea prevederilor art. 5 cu art. 11 din Legea nr. 308/2017.</p>	<p>Se acceptă</p>
141.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>La art. 5 alin. (1) lit. g) se exclude.</p>	<p>Se acceptă</p>	<p>Se acceptă</p>
142.	<p>Guvernul RM</p> <p>La pct. 4, ce ține de modificarea art. 5 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 308/2017, menționăm că norma expusă nu stabilește criterii clare și previzibile în privința respectării de către entitățile raportoare a măsurilor de precauție privind clienții. Or, formulările „dintr-o sursă sigură și independentă” sau „serviciilor de încredere relevante” ce va permite identificarea și verificarea identității clienților nu asigură claritate. Astfel, propunem revizuirea conceptuală a acestei norme, cu respectarea nemijlocită a principiului securității raportului juridic, fără ca entitățile raportoare să fie puse într-o situație defavorabilă și imprevizibilă.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Prevederea respectivă transpune cerințele stabilite prin articolul 13 alineatul (1) litera (a) după cum a fost modificat prin Directiva 2018/843. De asemenea, menționăm că sintagma ”dintr-o sursă sigură și independentă” se regăsește și în redacția actuală a legii.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
143.	<p>EBA</p> <p>Art. 5 alin. (2)</p> <p>Lit. a) cuvintele „actelor de identitate” se propune a fi excluse din motiv că:</p> <p>a) Un text similar nu se regăsește la art. 13 alin. (1) lit. a) din Directiva 2015/849, „identificarea clientului și verificarea identității clientului pe baza documentelor, datelor sau informațiilor obținute dintr-o sursă credibilă și independentă;</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În vederea asigurării procesului de identificare veridic și corect, nu poate fi exclusă etapa de prezentare a ”actelor de identitate”. Totodată, cu referire la alte obiecții, se consideră oportun păstrarea redacției existente.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

b) Se conturează precondiția de a cere actul de identitate a administratorului persoanei juridice chiar și în cazul în care persoana juridică în calitate de client este reprezentantă de către altă persoană;

c) Se restrânge nejustificat posibilitatea utilizării altor tipuri de documente cum ar fi: permisul de conducere sau a altor mijloace (serviciile de încredere –semnătura electronică certificat calificat, copiile actelor autentificate etc.)

d) Se creează impresia că premergător altor tipuri de identificare în mod imperios se necesită actul de identitate;

e) Cerința este inconsistentă, deoarece la lit. b) pentru beneficiarii efectivi, actul de identitate nu este specificat, acesta rezumându-se din „documente”. -Cuvintele „la distanță sau electronic” se propune a fi exclus, pe motiv generează unul și același înțeles și care rezultă din cuvintele premergătoare: „sau a oricărui alt proces de identificare sigur”;

- După cuvintele „de nedivulgare” se va completa cu cuvintele „a tranzacției suspecte”. În formularea propusă nu este clar la ce se referă nedivulgarea.

-Ultima propoziție de la alin. (5) propunem a fi expusă în următoarea redacție: „Autenticitatea documentelor prezentate, se contrasemnează de client sau reprezentantul legal, prin aplicarea semnăturii olografe asupra înscrisurilor pe suport de hârtie fie prin aplicarea semnăturii electronice în cazul documentelor prezentate în format electronic.” Redacția din proiect nu este previzibilă deoarece nu definește înțelesul „certificării”. A se menționa că în prezent există o practică neuniformă în care se improvizează asupra modului de certificare: prin aplicarea ștampilei, prin scanarea coloră a semnăturii olografe și aplicarea pe înscrisuri, prin indicarea unui text și asumarea răspunderii penale etc. Este necesară definirea “sursei sigure, credibile și independente”. Ghidul Autorității Bancare Europene (EBA) nr. EBA/GL/2021/02 din 01 martie 2021, include referințe privind elementele care determină independența datelor sau informațiilor. “Firmele trebuie să ia în considerare diferite grade de independență, pe care trebuie să le stabilească în funcție de măsura în care persoana sau instituția care a emis sau a furnizat inițial datele sau informațiile: i. are o relație cu clientul prin legături personale, profesionale sau familiale directe; și ii. ar fi putut fi influențată în mod necorespunzător de client. În majoritatea cazurilor, firmele trebuie să fie în măsură să trateze informațiile sau datele emise de guvern ca oferind cel mai înalt nivel de independență și fiabilitate.”

144.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5 alin. (2) lit. a)</p> <p>Considerăm oportună revizuirea propunerii, cu stabilirea concretă a condițiilor/criteriilor care urmează să le întrunească sursele sigure, precum și sursele independente. Or, acest aspect nu poate fi lăsat la discreția entităților raportoare.</p> <p>Argumentare:</p> <p>1. Analizând conținutul propunerilor de modificare din Proiectul de lege pentru modificarea Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 308 din 22.12.2017 prevăzute la pct. 4 - articolul 5 alineatul (2) litera a) și la pct. 10 – articolul , 9 alineatul (2), prima propoziție, VB constată că autorii intenționează să extindă măsurile de precauție inclusiv din perspectiva identificării și verificării clienților prin modalități electronice, care permit identificarea electronică de la distanță. Așa dar, potrivit modificărilor operate la art. 5 alin. (2) din Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 308 din 22.12.2017 înțelegem că identificarea și verificarea clienților (ca mecanism de aplicare a măsurilor de precauție) urmează să aibă loc inclusiv prin intermediul mijloacelor de identificare electronice la distanță. Proces și mecanism care, de altfel, urmează a fi reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele de funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente.</p> <p>În același timp, specificăm că potrivit prevederilor Hotărârii BNM cu privire la aprobarea Regulamentului privind prestarea serviciilor de plată prin intermediul sistemelor automatizate de servicii la distanță nr. 62 din 09.03.2017, BNM este autoritatea cu funcție de supraveghere care confirmă înregistrarea sistemului automatizat de servicii la distanță a prestatorului serviciului de plată. Așa dar, sub incidența acestei Hotărâri BNM nu cad sistemele de identificare la distanță care urmează a fi recunoscute, aprobate sau acceptate de către alte autorități naționale competente.</p> <p>Pe de altă parte, menționăm că, astăzi, nu există o reglementare care să desemneze o altă autoritate națională competentă să recunoască, aprobe sau să accepte soluțiile/mijloacele de identificare electronice la distanță printr-un mecanism consolidat și reglementat.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
Se acceptă		<p>Organele cu funcții de supraveghere urmează să stabilească, prin cadrul legal secundar aprobat, cerințele ce urmează a fi îndeplinite în vederea asigurării unui proces de identificare la distanță cu date corecte, veridice și verificate.</p> <p>De menționat că, în vederea elucidării unor aspecte privind identificarea prin mijloace electronice, proiectul de lege a fost completat cu un articol nou ce vizează modalitate de identificare prin mijloace electronice.</p>

	<p>În consecință, implementarea acestei modificări de lege ar putea constitui un gol de reglementare, atâta timp cât nu va fi fundamentată procedura de reglementare, recunoaștere, aprobare sau acceptare a soluțiilor/mijloacelor de identificare electronice la distanță de către autoritățile naționale competente.</p> <p>În concluzie, suntem de părerea că aceste modificări legislative ar putea crea confuzii la nivel de aplicare, astfel recomandăm ca dispozițiile finale și tranzitorii ale Proiectului de lege să fie completate corespunzător în așa fel încât să fie asigurat un proces de tranziție pentru eventualele cazuri în care soluțiile de identificare la distanță să fie deja implementate de subiecții legii la momentul intrării în vigoare a legii.</p> <p>2. Întrucât în lege nu este definită/exemplificată noțiunea de sursă sigură, precum și noțiunea de sursă independentă, prevederea menționată este neclară. Norma propusă trebuie să corespundă criteriilor de calitate: accesibilitate, previzibilitate și claritate.</p> <p>Conform pct. 44 din Directiva UE 2018/843, este important să se asigure faptul că normele de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului sunt puse în aplicare în mod corect de către entitățile obligate.</p> <p>3. Conform redacției propuse – nu este clar ce se are în vedere prin „serviciilor de încredere relevante”? De asemenea ce se are în vedere prin sintagma ”sursă sigură și independentă”?</p> <p>Ce presupune formularea „sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente”.</p>		
145.	<p>BC MAIB SA</p> <p>La art. 5 alin. (2) lit. a) – considerăm necesară concretizarea modului în care mijloacele de identificare electronice vor fi reglementate, recunoscute, aprobate sau acceptate de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente și anume:</p> <p>a) dacă sintagma „reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente” se referă doar la alte procese de identificare sigure, la distanță sau electronice, oriși la mijloace de identificare electronică și servicii de încredere relevante;</p> <p>b) dacă fiecare dintre organele cu funcții de supraveghere indicate în art. 15 al Legii nr.30/2017 va emite acte normative separate care</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Organele cu funcții de supraveghere urmează să stabilească, prin cadrul legal secundar aprobat, cerințele ce urmează a fi îndeplinite în vederea asigurării unui proces de identificare la distanță cu date corecte, veridice și verificate.</p> <p>De menționat că, în vederea elucidării unor aspecte privind identificarea prin mijloace electronice, proiectul de lege</p>	Se acceptă poziția SPCSB

<p>reglementează utilizarea mijloacelor respective, sau va fi un singur act agreat decătoretoate organele cu funcții de supraveghere;</p> <p>c) ce autorități (cel puțin din ce domeniu) se consideră „autoritățile naționale competente”, în sensul normei examinate;</p> <p>d) având în vedere că, potrivit art. 15 alin. (1) din Legea nr. 308/2017, reglementarea și controlul modului de executare a Legii sunt asigurate de organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare(în cazul băncilor licențiate –Banca Națională a Moldovei), propunem să fie examinată oportunitatea excluderii din textul art. 5 alin.(2) al Legii a sintagmei „și autoritățile naționale competente”.</p>	<p>a fost completat cu un articol nou ce vizează modalitate de identificare prin mijloace electronice în următoarea redacție:</p> <p>”Articolul 5¹. Aplicarea prin mijloace de identificare electronică a măsurilor de precauție privind clienții</p> <p>(1) Identificarea și verificarea identității clienților conform art. 5 alin. (2) efectuată prin mijloace de identificare electronică poate fi aplicată doar față de persoane fizice - cetățeni ai Republicii Moldova, a reprezentantului persoanei juridice rezidente și beneficiarului efectiv.</p> <p>(2) Identitatea clientului persoană fizică cetățean al Republicii Moldova, a reprezentantului persoanei juridice rezidente și beneficiarului efectiv, este stabilită fără prezența fizică, în următoarele cazuri:</p> <p>a) la utilizarea mijloacelor de identificare electronică cu un nivel de securitate suficient și conform cu standardele stabilite în Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;</p> <p>b) informația despre identitatea clientului este confirmată cu utilizarea semnăturii electronice calificate emise și/sau validate conform prevederilor Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;</p>	
--	--	--

c) la utilizarea mijloacelor electronice care asigură cumulativ, transmiterea video și audio directă sau foto cu elementele de verificare a prezenței fizice, înregistrarea originalului actului de identitate în timpul transmisiunii directe și captarea imaginii faciale a clientului;

d) la utilizarea documentelor, datelor sau informațiilor obținute de la persoane terțe conform prevederilor art. 10 din prezenta lege.

(3) Entitățile raportoare, la identificarea și verificarea clientului - persoană fizică cetățean al Republicii Moldova, a reprezentantului persoanei juridice rezidente și beneficiarului efectiv, prin mijloace de identificare electronică, utilizează abordarea bazată pe risc la aplicarea măsurilor de precauție astfel încât să se asigure că acțiunile întreprinse sunt proporționale riscului de spălare a banilor și de finanțare a terorismului implicat.

(4) La identificarea și verificarea identității clientului, entitatea raportoare este obligată să verifice datele de identificare conform actelor de identitate și să întreprindă măsuri suficiente pentru verificarea validității altor documente, date sau informații prezentate din surse credibile și independente.

(5) Responsabilitatea pentru respectarea măsurilor de precauție

<p>146.</p>	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5 alin. (2) lit. a) Se propune: 1) Substituirea sintagmelor: a) ”precum și” cu sintagma ”sau” b) ”inclusiv” cu sintagma ”sau”</p>	<p>privind clienții aplicate prin mijloace de identificare electronică revine entității raportoare. (6) Datele cu caracter personal obținute și prelucrate la identificarea și verificarea clientului prin mijloace de identificare electronică se efectuează în conformitate cu cerințele Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal. (7) Cerințele privind aplicarea măsurilor de precauție privind clienții prin intermediul mijloacelor de identificare electronică se stabilesc de către organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare. (8) Cerințele stabilite conform alin. (7) trebuie să conțină cel puțin următoarele prevederi: politici privind identificarea și verificarea identității persoanei fizice prin metodele stabilite de prezenta lege, inclusiv cerințele tehnice minime, cerințele privind sistemul de control intern al entității raportoare, riscuri și măsuri de protecție, prelucrarea și păstrarea datelor cu caracter personal.”</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
-------------	--	---	---------------------------------

<p>c) "organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente" cu "organele cu funcții de supraveghere sau autoritățile naționale competente"</p> <p>2) Modificarea textului expus la litera (c) și expunerea în următoarea redacție:</p> <p>"(c) evaluarea scopului și naturii preconizate a relației de afaceri și, dacă este necesar, obținerea de informații suplimentare despre acestea;"</p> <p>Argumentare:</p> <p>Art. 5 alin. (2) lit. a) prevede că "identificarea să efectuează în baza actelor de identitate, precum și a documentelor, datelor sau informațiilor obținute...", ceea ce presupune utilizarea ambelor surse cumulat. Totodată, art.13, alin1 al Directivei (UE) 2015/849 conține următoarea redacție pentru această măsură de precauție:</p> <p>(a) identificarea clientului și verificarea identității clientului pe baza documentelor, a datelor sau a informațiilor obținute dintr-o sursă sigură și independentă, inclusiv, dacă sunt disponibile, a mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere relevante prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului (conform Regulamentul (UE) nr. 910/2014) sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale relevante;</p> <p>(c) evaluarea și, după caz, obținerea de informații privind scopul și natura dorită a relației de afaceri</p> <p>Astfel, considerăm oportun efectuarea ajustărilor propuse, conform Directivei UE, din următoarele considerente:</p> <p>a) Sintagma "precum și" – presupune obligația entității raportoare de a identifica și verifica identitatea clientului prin cel puțin 2 metode cumulative: preluarea pentru identificare a actului de identitate ("identificarea și verificarea identității clienților în baza actelor de identitate") și vizualizarea/colectarea altor date și informații conform textului acestei prevederi.</p> <p>b) Referitor la mijloacele de identificare electronică și serviciile de încredere relevante – din sintagma "de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente", rezultă că entitățile raportoare urmează să se adreseze la 2 categorii diferite de organe pentru aprobarea/acceptarea</p>	<p>alte tipuri de documente, date, informații vor fi cumulate și utilizate în vederea aplicării măsurilor de cunoaștere a clientului.</p>
--	---

	instrumentului de identificare la distanță pe care vor să-l utilizeze și, respectiv, procesul de coordonare poate dura foarte mult. Referitor la prevederea ce ține evaluarea privind scopul și natura relației de afaceri propunem ajustarea textului de la alin. (2), lit.c), conform textului din Directiva UE.		
147.	Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC Art. 5 alin. 2 lit. (a) propunem înlocuirea textului „recunoscut, aprobat sau acceptat” cu cuvântul ”acceptat” ”autoritățile naționale competente”-	Se acceptă parțial Pentru claritatea normei propuse, s-a inclus un articol nou care reglementează modalitățile electronice de identificare la distanță.	Se acceptă poziția SPCSB (Art. I, pct. 8
148.	Asociația Businessului European Art. 5 alin. (1) lit. a) Conform redacției propuse – nu este clar ce se are în vedere prin „serviciilor de încredere relevante”? De asemenea ce se are în vedere prin sintagma ”sursă sigură și independentă”? Ce presupune formularea „sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente”. Întrucât în lege nu este definită/exemplificată noțiunea de sursă sigură, precum și noțiunea de sursă independentă, prevederea menționată este neclară. Norma propusă trebuie să corespundă criteriilor de calitate: accesibilitate, previzibilitate și claritate. Conform pct. 44 din Directiva UE 2018/843, este important să se asigure faptul că normele de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului sunt puse în aplicare în mod corect de către entitățile obligate. Considerăm oportună revizuirea propunerii, cu stabilirea concretă a condițiilor/criteriilor care urmează să le întrunească sursele sigure, precum și sursele independente. Or, acest aspect nu poate fi lăsat la discreția entităților raportoare.	Se acceptă parțial Proiectul a fost completat cu un articol nou care vizează cerințele privind identificarea prin mijloace electronice.	Se acceptă poziția SPCSB (Art. I, pct. 8
149.	Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova La art. 5 alin. (2) lit. a) Este necesar ca organele competente să publice lista a surselor reglementate, recunoscute, aprobate sau acceptate.	Se acceptă parțial Organele cu funcții de supraveghere urmează să stabilească, prin cadrul legal secundar aprobat, cerințele ce urmează a fi îndeplinite în vederea asigurării unui proces de identificare la	Se acceptă poziția SPCSB (Art. I, pct. 8

		<p>distanță cu date corecte, veridice și verificate.</p> <p>De menționat că, în vederea elucidării unor aspecte privind identificarea prin mijloace electronice, proiectul de lege a fost completat cu un articol nou ce vizează modalitate de identificare prin mijloace electronice.</p>	
150.	<p>Asociația Businessului European Art. 5 alin. (2) Analizând conținutul propunerilor de modificare din Proiectul de lege pentru modificarea Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 308 din 22.12.2017 prevăzute la pct. 4 - articolul 5 alineatul (2) litera a) și la pct. 10 – articolul , 9 alineatul (2), prima propoziție, VB constată că autorii intenționează să extindă măsurile de precauție inclusiv din perspectiva identificării și verificării clienților prin modalități electronice, care permit identificarea electronică de la distanță. Așa dar, potrivit modificărilor operate la art. 5 alin.(2) din Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 308 din 22.12.2017 înțelegem că identificarea și verificarea clienților (ca mecanism de aplicare a măsurilor de precauție) urmează să aibă loc inclusiv prin intermediul mijloacelor de identificare electronice la distanță. Proces și mecanism care, de altfel, urmează a fi reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele de funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente.</p> <p>În același timp, specificăm că potrivit prevederilor Hotărârii BNM cu privire la aprobarea Regulamentului privind prestarea serviciilor de plată prin intermediul sistemelor automatizate de deservire la distanță nr. 62 din 09.03.2017, BNM este autoritatea cu funcție de supraveghere care confirmă înregistrarea sistemului automatizat de deservire la distanță a prestatorului serviciului de plată. Așa dar, sub incidența acestei Hotărâri BNM nu cad sistemele de identificare la distanță care urmează a fi recunoscute, aprobate sau acceptate de către alte autorități naționale competente.</p> <p>Pe de altă parte, menționăm că, astăzi, nu există o reglementare care să desemneze o altă autoritate națională competentă să recunoască, aprobe sau</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Proiectul a fost completat cu un articol nou care vizează cerințele privind identificarea prin mijloace electronice. De menționat că, Banca Națională a Moldovei, în calitate de organ cu funcții de supraveghere, urmează în baza prevederilor eventual aprobate a Legii nr. 308/2017 să elaboreze și să aprobe cadrul legal secundar în vederea asigurării implementării acestei prevederi.</p> <p>Totodată, dispozițiile finale și tranzitorii au fost modificate.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB (Art. I, pct. 8</p>

	<p>să accepte soluțiile/mijloacele de identificare electronice la distanță printr-un mecanism consolidat și reglementat. În consecință, implementarea acestei modificări de lege ar putea constitui un gol de reglementare, atâta timp cât nu va fi fundamentată procedura de reglementare, recunoaștere, aprobare sau acceptare a soluțiilor/mijloacelor de identificare electronice la distanță de către autoritățile naționale competente.</p> <p>În concluzie, suntem de părere că aceste modificări legislative ar putea crea confuzii la nivel de aplicare, astfel recomandăm ca dispozițiile finale și tranzitorii ale Proiectului de lege să fie completate corespunzător în așa fel încât să fie asigurat un proces de tranziție pentru eventuale cazuri în care soluțiile de identificare la distanță să fie deja implementate de subiecții legii la momentul intrării în vigoare a legii.</p>	
151.	<p>AMCHAM</p> <p>La art. 5 alin. (2) lit. a) propunem substituirea cuvintelor „organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente” cu ”organele cu funcții de supraveghere sau autoritățile naționale competente”. La art. 5 alin. (2) lit. c), propunem expunerea conținutului normativ al alineatului în următoarea redacție: „(c) evaluarea scopului și naturii dorite a relației de afaceri și, dacă este necesar, obținerea de informații suplimentare despre acestea”.</p> <p>Argumentare: Menționăm că art. 13, alin. (1) lit. a) și c) al Directivei (UE) 2015/849 conține următoarea redacție pentru aceste măsuri de precauție: „(a) identificarea clientului și verificarea identității clientului pe baza documentelor, adatelor sau a informațiilor obținute dintr-o sursă sigură și independentă, inclusiv, dacă sunt disponibile, a mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere relevante prevăzute în Regulamentul (UE) nr.910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale relevante;[...] (c) evaluarea și, după caz, obținerea de informații privind scopul și natura dorită a relației de afaceri”. Astfel, considerăm oportun efectuarea ajustărilor propuse, conform Directivei UE, după caz ținând cont de specificul reglementării naționale, din următoarele considerente:</p> <p>a)Referitor la mijloacele de identificare electronică și serviciile de încredere relevante –din sintagma „de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente”, rezultă că entitățile raportoare urmează</p>	<p>Se acceptă prin substituirea textului ”organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente” cu textul ”organele cu funcții de supraveghere”</p> <p>Se acceptă poziția SPCSB (Art. I, pct. 7</p>

	<p>să se adreseze la 2 categorii diferite de organe pentru aprobarea/acceptarea instrumentului de identificare la distanță pe care vor să-l utilizeze și, respectiv, procesul de coordonare ar putea dura mai mult în timp. b) Referitor la prevederea ce ține de evaluarea privind scopul și natura relației de afaceri propunem ajustarea textului de la alin. (2) lit. c) conform sensului normei din Directiva UE. Menționăm că propunerea a fost respinsă în lipsa unei argumentări.</p>		
152.	<p>AMCHAM Art. 5 alin. (2) lit. a) Proiectul de lege prevede că identificarea și verificarea identității clienților va putea fi efectuată în baza datelor și informațiilor obținute dintr-o sursă sigură și independentă, inclusiv, dacă vor fi disponibile, prin intermediul mijloacelor de identificare electronică, serviciilor de încredere relevante sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente. Cu referire la acest aspect, considerăm oportun prescrierea în lege a principiului neutralității modelelor tehnologice. Respectivul principiu ar trebui să asigure destinatarilor legii că noile reglementări nu vor crea situații de părtinire față de orice tehnologie de autentificare care ar putea fi introdusă pe piață în viitor (i.e. orice standarde de autentificare (dacă acestea vor fi adoptate de orice autoritate competentă) ar trebui să asigure neutralitatea tehnologiei și a modelului de afaceri). De asemenea, considerăm oportun indicarea și concretizarea în lege a modalității de reglementare, recunoaștere, aprobare și acceptare a procedurilor de identificare la distanță.</p>	<p>Nu se acceptă Conform prevederilor proiectului, organele cu funcții de supraveghere urmează să aprobe cadrul legal secundar aferent identificării prin mijloace electronice. Totodată, a fost inclus un articol nou în următoarea redacție: ”Articolul 5¹. Aplicarea prin mijloace de identificare electronică a măsurilor de precauție privind clienții (1) Identificarea și verificarea identității clienților conform art. 5 alin. (2) efectuată prin mijloace de identificare electronică poate fi aplicată doar față de persoane fizice - cetățeni ai Republicii Moldova, a reprezentantului persoanei juridice rezidente și beneficiarului efectiv. (2) Identitatea clientului persoană fizică cetățean al Republicii Moldova, a reprezentantului persoanei juridice rezidente și beneficiarului efectiv, este stabilită fără prezența fizică, în următoarele cazuri: a) la utilizarea mijloacelor de identificare electronică cu un nivel de securitate suficient și conform cu</p>	Se acceptă poziția SPCSB

standardele stabilite în Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;

b) informația despre identitatea clientului este confirmată cu utilizarea semnăturii electronice calificate emise și/sau validate conform prevederilor Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;

c) la utilizarea mijloacelor electronice care asigură cumulativ, transmiterea video și audio directă sau foto cu elementele de verificare a prezenței fizice, înregistrarea originalului actului de identitate în timpul transmisiunii directe și captarea imaginii faciale a clientului;

d) la utilizarea documentelor, datelor sau informațiilor obținute de la persoane terțe conform prevederilor art. 10 din prezenta lege.

(3) Entitățile raportoare, la identificarea și verificarea clientului - persoană fizică cetățean al Republicii Moldova, a reprezentantului persoanei juridice rezidente și beneficiarului efectiv, prin mijloace de identificare electronică, utilizează abordarea bazată pe risc la aplicarea măsurilor de precauție astfel încât să se asigure că acțiunile întreprinse sunt proporționale riscului de spălare a banilor și de finanțare a terorismului implicat.

- (4) La identificarea și verificarea identității clientului, entitatea raportoare este obligată să verifice datele de identificare conform actelor de identitate și să întreprindă măsuri suficiente pentru verificarea validității altor documente, date sau informații prezentate din surse credibile și independente.
- (5) Responsabilitatea pentru respectarea măsurilor de precauție privind clienții aplicate prin mijloace de identificare electronică revine entității raportoare.
- (6) Datele cu caracter personal obținute și prelucrate la identificarea și verificarea clientului prin mijloace de identificare electronică se efectuează în conformitate cu cerințele Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.
- (7) Cerințele privind aplicarea măsurilor de precauție privind clienții prin intermediul mijloacelor de identificare electronică se stabilesc de către organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare.
- (8) Cerințele stabilite conform alin. (7) trebuie să conțină cel puțin următoarele prevederi: politici privind identificarea și verificarea identității persoanei fizice prin metodele stabilite de prezenta lege, inclusiv cerințele tehnice minime, cerințele privind sistemul de control intern al entității

153.	<p>Guvernul RM</p> <p>La pct. 4 din proiect, referitor la modificarea art. 5 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 308/2017, atragem atenția asupra faptului nu ține cont de situațiile în care evidența structurii proprietății clientului nu este ținută de o entitate independentă, cum ar fi entitățile de registru. De exemplu, în Statele Unite ale Americii și în multe alte țări registrul acționarilor companiilor private este ținut de client și nu există registre publice care ar putea elibera extrase privind structura acționariatului companiei private după modelul extraselor emise în Republica Moldova sau în țările europene. Lipsa unei reglementări în acest domeniu face imposibilă verificarea identității beneficiarului efectiv al unor asemenea clienți din surse „independente” de client. Acest fapt creează obstacole pentru companiile americane, în special în domeniul IT (dar și din alte sfere de activitate), care nu sunt listate la o bursă, dar care deja posedă un business de scară mare și o structură de acționariat foarte diversă (cu implicarea multor grupuri de investitori și a fondurilor de investiții private, care, la rândul lor, au în spate alte fonduri de investiții private), la efectuarea investițiilor în companii din Republica Moldova. Astfel, formularea propusă la lit. b) cu textul „utilizând documente, informații și date relevante obținute dintr-o sursă sigură și independentă” va face imposibilă aplicarea identificării beneficiarului efectiv în scopul inițierii relațiilor de afaceri, deschiderea conturilor bancare etc. cu o importanță categoric de clienți. În plus, o asemenea completare depășește cadrul existent al cerințelor în domeniu, stabilite conform directivelor Uniunii Europene.</p>	<p>raportare, riscuri și măsuri de protecție, prelucrarea și păstrarea datelor cu caracter personal.”</p> <p>Se acceptă parțial, prin expunerea prevederii în următoarea redacție: ”b) identificarea beneficiarului efectiv și adoptarea de măsuri rezonabile, adecvate și bazate pe risc pentru verificarea identității acestuia, utilizând documente, informații și date relevante obținute dintr-o sursă sigură, astfel încât entitatea raportoare să aibă certitudinea că știe cine este beneficiarul efectiv și înțelege structura proprietății și structura de control ale clientului.”</p>	Se acceptă poziția SPCSB (pct. 7)
154.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>La art. 5 alin. (2) lit. b), reintroducerea referinței privind obligația de verificare a informației din surse sigure. După sintagma ”identității acestuia” urmează a fi inserată propoziția ”utilizând documente, informații și date relevante obținute din surse sigure”. Modificarea este necesară pentru implementarea Recomandarea 10 FATF (R.10), criteriul 10.5 (“using the relevant information or data obtained from a reliable source”).</p>	<p>Se acceptă parțial în contextul prevederii Recomandării 10 FATF, se propune păstrarea redacției de ”din surse sigure”.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

155.	<p>AMCHAM</p> <p>Considerăm oportun elaborarea unui mecanism care să reglementeze modalitatea de activitate în situațiile în care evidența structurii proprietății clientului este dusă nemijlocit de client, dar nu de un registru public, atunci când identitatea beneficiarului efectiv al clientului poate fi verificată doar utilizând documente, informații și date relevante obținute direct de la client.</p> <p>În S.U.A., de exemplu, registrul acționarilor companiilor private este dus de client fără a exista registre publice, care ar putea elibera extrase privind structura acționarului companiei private după modelul extraselor emise în Republica Moldova sau în țările europene. Lipsa unei reglementări în acest domeniu face imposibilă verificarea identității beneficiarului efectiv al unor asemenea clienți din surse „independente” de client. Acest fapt creează obstacole pentru companiile americane, în special, în domeniul IT (dar și din alte sfere de activitate), care nu sunt listate la o bursă, dar care deja posedă un business de scară mare și o structură de acționariat foarte diversă (cu implicarea multor grupuri de investitori și a fondurilor de investiții private, care, la rândul lor, au în spate alte fonduri de investiții private), la efectuarea investițiilor în companii din Republica Moldova. În tabelul de sinteză propunerea nu a fost acceptată, însă în cadrul runde de consultări publice problema a fost recunoscută ca existând. Deoarece soluționarea acesteia ar trebui pe cât posibil să nu fie amânată, considerăm că dezlegarea ei trebuie să fie efectuată cel puțin prin intermediul actelor subordonate legii și prin cooperare cu organele cu funcții de supraveghere.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerea respectivă contravine arăt Directivelor UE, cât și standardelor internaționale în domeniu. Totodată, din analiza experienței internaționale, nu se atestă derogări pentru tipul respectiv de clienți.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
156.	<p>Gubernul RM</p> <p>Suplimentar, propunem completarea dispoziției art. 5 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 308/2017, astfel după cum este expusă în proiect, cu următorul enunț: „În situațiile în care evidența structurii proprietății clientului este ținută nemijlocit de client, dar nu de un registru public, se acceptă verificarea identității beneficiarului efectiv al clientului, utilizând documente, informații și date relevante obținute direct de la client.”</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerea respectivă contravine arăt Directivelor UE, cât și standardelor internaționale în domeniu. Totodată, din analiza experienței internaționale, nu se atestă derogări pentru tipul respectiv de clienți.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
157.	<p>AMCHAM</p> <p>Art. 5 alin. (2) lit. b)</p> <p>Considerăm oportun completarea art. 5 alin. (2) lit. b) cu o propoziția nouă care să prevadă că, în situațiile în care evidența structurii proprietății</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerea respectivă se referă la toate tipurile de informații care pot fi obținute inclusiv cele prezentate de</p>	

	<p>clientului este dusă nemijlocit de client, dar nu de un registru public, atunci se acceptă verificarea identității beneficiarului efectiv al clientului, utilizând documente, informații și date relevante obținute direct de la client.</p> <p>În S.U.A., de exemplu, registrul acționarilor companiilor private este dus de client fără a exista registre publice, care ar putea elibera extrase privind structura acționariatului companiei private după modelul extraselor emise în Republica Moldova sau în țările europene. Lipsa unei reglementări în acest domeniu face imposibilă verificarea identității beneficiarului efectiv al unor asemenea clienți din surse „independente” de client. Acest fapt creează obstacole pentru companiile americane, în special, în domeniul IT (dar și din alte sfere de activitate), care nu sunt listate la o bursă, dar care deja posedă un business de scară mare și o structură de acționariat foarte diversă (cu implicarea multor grupuri de investitori și a fondurilor de investiții private, care, la rândul lor, au în spate alte fonduri de investiții private), la efectuarea investițiilor în companii din Republica Moldova.</p>	<p>client, care urmează a fi verificate de către entitatea raportoare.</p>	
158.	<p>Uniunea Avocaților</p> <p>Articolul I pct. 4 din proiect, referitor la modificarea art. 5 alin. (2) lit. b) al Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, nu ține cont de situațiile în care evidența structurii proprietății clientului nu este ținută de o entitate independentă, precum ar fi entitățile de registru. De exemplu, în Statele Unite ale Americii și multe alte țări, registrul acționarilor companiilor private este dus de client și nu există registre publice, care ar putea elibera extrase privind structura acționariatului companiei private după modelul extraselor emise în Republica Moldova sau în țările europene. Lipsa unei reglementări în acest domeniu face imposibilă verificarea identității beneficiarului efectiv al unor asemenea clienți din surse „independente” de client. Acest fapt creează obstacole pentru companiile americane, în special, în domeniul IT (dar și din alte sfere de activitate), care nu sunt listate la o bursă, dar care deja posedă un business de scară mare și o structură de acționariat foarte diversă (cu implicarea multor grupuri de investitori și a fondurilor de investiții private, care, la rândul lor, au în spate alte fonduri de investiții private), la efectuarea investițiilor în companii din Republica Moldova. Obligatorietatea verificării identității (i) clientului și (ii) a beneficiarului efectiv al clientului</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerea respectivă contravine afiș Directivelor UE, cât și standardelor internaționale în domeniu. Totodată, din analiza experienței internaționale, nu se atestă derogări pentru tipul respectiv de clienți.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

rezultă din prevederile Articolului 13, alin. (1) lit. (a) și (b) ale Directivei UE 2015/849 și Articolului 5, alin. (2) (a) și (b) al Legii 308/2017, după cum urmează:

Articolul 13 (1) Măsurile de precauție privind clientela cuprind:

1(a) identificarea clientului și verificarea identității clientului pe baza documentelor, a datelor sau a informațiilor obținute dintr-o sursă sigură și independentă, inclusiv, dacă sunt disponibile, a mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere relevante prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului (1) sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale relevante;

(b) identificarea beneficiarului real și adoptarea unor măsuri rezonabile pentru a verifica identitatea acestuia, astfel încât entitatea obligată să aibă certitudinea că știe cine este beneficiarul real, inclusiv, în ceea ce privește persoanele juridice, fiduciile, societățile, fundațiile și construcțiile juridice similare, adoptarea unor măsuri rezonabile pentru a înțelege structura de proprietate și de control a clientului

Art. 5 (2) Măsurile de precauție privind clienții cuprind:

a) identificarea și verificarea identității clienților în baza actelor de identitate, precum și a documentelor, datelor sau informațiilor obținute dintr-o sursă credibilă și independentă;

b) identificarea beneficiarului efectiv și adoptarea de măsuri adecvate și bazate pe risc pentru verificarea identității acestuia, astfel încât entitatea raportoare să aibă certitudinea că cunoaște cine este beneficiarul efectiv, inclusiv adoptarea unor măsuri rezonabile pentru a înțelege structura proprietății și structura de control ale clientului;

Comparând normele de mai sus, observăm următoarele:-norma națională este inspirată aproape integral din textul omolog al Directivei UE;- identificarea clientului se face în baza unor surse credibile și independente (e.g. extrase din registre publice);-sursele credibile și independente nu sunt obligatorii la identificarea beneficiarului efectiv al clientului.

Propunerea proiectului supus consultărilor publice de a completa punctul (b) al alineatului (2) al Articolului 5 al Legii 308/2017 cu textul “utilizând documente, informații și date relevante obținute dintr-o sursă

	<p>sigură și independentă” va face imposibilă aplicarea practică a identificării beneficiarului efectiv în scopul inițierii relațiilor de afaceri, deschiderea conturilor bancare, etc. cu o importanță categorică de clienți. În plus, o asemenea completare depășește cadrul existent ale cerințelor în domeniu, stabilite conform directivei UE.</p> <p>Suplimentar, propunem completarea dispoziției art. 5 alin. (2) lit. b) al Legii nr. 308/2017, astfel după cum este expusă în proiect, cu un nou enunț, cu următorul conținut: „În situațiile în care evidența structurii proprietății clientului este dusă nemijlocit de client, dar nu de un registru public, atunci se acceptă verificarea identității beneficiarului efectiv al clientului, utilizând documente, informații și date relevante obținute direct de la client.”.</p>		
159.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>La art. 5 alin. (2) lit. c), sintagma ”evaluarea privind scopul și natura relației de afaceri” urmează a fi substituită prin sintagma ”evaluarea și înțelegerea scopului și a naturii dorite a relației de afaceri”. Modificarea este necesară pentru asigurarea compatibilității cu R.10 FATF, criteriul 10.6 (“should be required to understand”).</p>	Se acceptă	Se acceptă
160.	<p>AMCHAM</p> <p>Art. 5 alin. (2) lit. a) și c)</p> <p>La art. 5 alin. (2) lit. a) propunem substituirea cuvintelor „organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente” cu ”organele cu funcții de supraveghere sau autoritățile naționale competente”.</p> <p>La art. 5 alin. (2) lit. c), propunem expunerea conținutului normativ al alineatului în următoarea redacție:</p> <p>„(c) evaluarea scopului și naturii dorite a relației de afaceri și, dacă este necesar, obținerea de informații suplimentare despre acestea.”.</p> <p>Argumentare:</p> <p>Menționăm că art. 13, alin. (1) lit. a) și c) al Directivei (UE) 2015/849 conține următoarea redacție pentru aceste măsuri de precauție:</p> <p>„(a) identificarea clientului și verificarea identității clientului pe baza documentelor, a datelor sau a informațiilor obținute dintr-o sursă sigură și independentă, inclusiv, dacă sunt disponibile, a mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului sau a oricărui</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>La alin. (2) lit. a) se substituie cu cuvintele ”organele cu funcții de supraveghere”.</p> <p>La art. 5 alin. (2) lit. c), sintagma ”evaluarea privind scopul și natura relației de afaceri” urmează a fi substituită prin sintagma ”evaluarea și înțelegerea scopului și a naturii dorite a relației de afaceri”. Modificarea este necesară pentru asigurarea compatibilității cu R.10 FATF, criteriul 10.6 (“should be required to understand”).</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale relevante; [...]</p> <p>(c) evaluarea și, după caz, obținerea de informații privind scopul și natura dorită a relației de afaceri”.</p> <p>Astfel, considerăm oportun efectuarea ajustărilor propuse, conform Directivei UE, după caz ținând cont de specificul reglementării naționale, din următoarele considerente:</p> <p>a) Referitor la mijloacele de identificare electronică și serviciile de încredere relevante – din sintagma „de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente”, rezultă că entitățile raportoare urmează să se adreseze la 2 categorii diferite de organe pentru aprobarea/acceptarea instrumentului de identificare la distanță pe care vor să-l utilizeze și, respectiv, procesul de coordonare ar putea dura mai mult în timp.</p> <p>b) Referitor la prevederea ce ține de evaluarea privind scopul și natura relației de afaceri propunem ajustarea textului de la alin. (2) lit. c) conform sensului normei din Directiva UE.</p>		
161.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>Art. 5 alin. (2) lit. b)</p> <p>R. 10 – PC, 10.5 There is no specific requirement to verify the BOs identity based on information or data obtained from a reliable source in case of FEOs (Foreign exchange Offices). Proiectul propus (pct.4, al doilea alineat) conține modificări doar cu referire la verificarea identității clientului (art. 5, alin. (2), lit. a) din Legea nr. 308/2017), nu și cu referire la verificarea identității beneficiarului efectiv (art. 5, alin. (2), lit. b) din Legea nr. 308/2017). Prin urmare, considerăm oportună revizuirea modificării propuse în al doilea alineat din pct. 4 din proiect și includerea modificărilor conform recomandării R. 10 – PC, 10.5 din raportul de evaluare al Comitetului MONEYVAL.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Art. 5 alin. (2) lit. b) se expune în următoarea redacție:</p> <p>”b) identificarea beneficiarului efectiv și adoptarea de măsuri rezonabile, adecvate și bazate pe risc pentru verificarea identității acestuia, utilizând documente, informații și date relevante obținute dintr-o sursă sigură, astfel încât entitatea raportoare să aibă certitudinea că știe cine este beneficiarul efectiv și înțelege structura proprietății și structura de control ale clientului;”</p>	Se acceptă poziția SPCSB
162.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC</p> <p>Art. 5 alin. (2) lit. b)</p> <p>Propunem înlocuirea textului „inclusiv adoptarea unor măsuri rezonabile pentru a” cu cuvântul ”și”</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Art. 5 alin. (2) lit. b) se propune în următoarea redacție: ”b) identificarea beneficiarului efectiv și adoptarea de</p>	Se acceptă poziția SPCSB

		măsuri rezonabile, adecvate și bazate pe risc pentru verificarea identității acestuia, utilizând documente, informații și date relevante obținute dintr-o sursă sigură, astfel încât entitatea raportoare să aibă certitudinea că știe cine este beneficiarul efectiv și înțelege structura proprietății și structura de control ale clientului.”	
163.	Centrul de Armonizare a Legislației La art. 5, care prevede măsurile de precauție privind clienții, alin. (1), lit. b) al Legii nr. 308/2017, se propune modificarea prin micșorare a valorii tranzacției ocazionale. În context, menționăm că actul UE la art. 11 (i) prevede o valoare de cel puțin 15 000 EUR, indiferent dacă tranzacția se efectuează printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni care par a avea o legătură între ele.	Nu se acceptă. Directiva permite stabilirea unor măsuri mai restrictive la nivel național. Astfel, se consideră oportun păstrarea limitei respective. Modificarea respectivă are drept scop alinierea prevederilor art. 5 cu art. 11 din Legea nr. 308/2017.	Se acceptă poziția SPCSB
164.	Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC Art. 5 alin. (2) lit. c) propunem revenirea la redacția actuala, care este în vigoare la moment.	Nu se acceptă În lipsa unei argumentări, propunerea nu poate fi analizată	Se acceptă poziția SPCSB
165.	Ministerul Finanțelor Art. 5 alin. (2 ¹) La pct. 4 din proiect, art. 5 alin. (2 ¹) a se revedeă ordinea alfabetică. La litera c), sintagma „volumul activelor depuse sau mărimea tranzacției efectuate de client” de completat cu sintagma „precum și proveniența acestora”.	Se acceptă renunțarea. De menționat că, prevederi privind ”sursa” se regăsesc în alte articole ale Legii nr. 308/2017.	Se acceptă poziția SPCSB
166.	Asociația Businessului European Conform prevederilor Directivei UE nr. 843/2015 și Directivei nr. 849/2018 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, Anexa 1: ”...variabile de risc pe care entitățile obligate le iau în considerare atunci când stabilesc în ce măsură să aplice măsurile de precauție privind clientela... sunt: (i) scopul unui cont sau al unei relații;	Conform definiției, este prevăzut ”cum ar fi cel puțin una”. Astfel, acest element este opțional și va fi analizat de către entitatea raportoare în situația în care va fi relevantă această informație.	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>(ii) nivelul activelor care urmează a fi depuse de un client sau dimensiunea tranzacțiilor efectuate;</p> <p>(iii) regularitatea sau durata relației de afaceri.”</p> <p>Proiectul de lege prevede date suplimentare care sunt obligatorii pentru analiză și nu sunt prevăzute direct de Directivele UE.</p> <p>De asemenea, ținând cont de faptul că scopul plății nu sunt datele obligatorii în tranzacții, este imposibilă desfășurarea activităților de evaluare a conformității datelor declarate cu cele efectuate efectiv în mod automatizat și va obliga entitățile raportoare să efectueze analiza manual.</p> <p>Propunerea:</p> <p>La art. 5 de a exclude „destinația plății” din factori obligatorii la evaluarea scopului și naturii relației de afaceri, lăsând acest factor ca opțional.</p>		
167.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5 alin. (2¹)</p> <p>Conform prevederilor Directivei UE nr. 843/2015 și Directivei nr. 849/2018 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, Anexa I:</p> <p>„...variabile de risc pe care entitățile obligate le iau în considerare atunci când stabilesc în ce măsură să aplice măsurile de precauție privind clientela... sunt:</p> <p>(i) scopul unui cont sau al unei relații;</p> <p>(ii) nivelul activelor care urmează a fi depuse de un client sau dimensiunea tranzacțiilor efectuate;</p> <p>(iii) regularitatea sau durata relației de afaceri.”</p> <p>Proiectul de lege prevede date suplimentare care sunt obligatorii pentru analiză și nu sunt prevăzute direct de Directivele UE.</p> <p>De asemenea, ținând cont de faptul că scopul plății nu reprezintă date obligatorii în tranzacții, este imposibilă desfășurarea activităților de evaluare a conformității datelor declarate cu cele efectuate efectiv în mod automatizat și va obliga entitățile raportoare să efectueze analiza manual.</p> <p>Propunerea:</p> <p>A exclude „destinația plății” din factori obligatorii la evaluarea scopului și naturii relației de afaceri, lăsând acest factor ca opțional.</p>	<p>Conform definiției, este prevăzut ”cum ar fi cel puțin una”. Astfel, acest element este opțional și va fi analizat de către entitatea raportoare în situația în care va fi relevantă această informație.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
168.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5 alin. (2¹)</p>	Se acceptă	

		<p>Se propune substituirea sintagmelor:</p> <p>a) "entitățile raportoare sunt obligate să ia în considerare cel puțin următorii factori:" cu sintagma "entitățile raportoare sunt obligate să ia în considerare cel puțin unul sau mai mulți din următorii factori:"</p> <p>b) "frecvența și durata relației de afaceri" cu sintagma "Frecvența tranzacțiilor și durata relației de afaceri".</p> <p>Argumentare:</p> <p>Alineatul nou introdus 2¹ conține factori care nu sunt aplicabili pentru toate categoriile de clienți și/sau produse/servicii oferite de entitățile raportoare, de exemplu: procurare VMS; Servicii de locațiune a casetelor individuale (nu are destinația plății); servicii notariale etc.</p> <p>Astfel, modificarea propusă va oferi posibilitatea organelor cu funcții de supraveghere să detalieze factorii respectivi, corespunzător specificului activității entităților raportoare.</p>	
<p>169.</p>	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5 alin. (2¹)</p> <p>1. Propunem excluderea lit. „c), destinația plății”.</p> <p>2. Urmează a fi corectată eroarea la consecutivitatea literelor, de două ori fiind indicată lit. c)</p> <p>3. La factorul “volumul activelor depuse sau mărimea tranzacțiilor efectuate de client”, după cuvântul tranzacțiilor propunem adăugarea cuvântului “preconizate”;</p> <p>4. Cu referire la factorul propus la lit. d), propunem revizuirea sau excluderea acestuia.</p> <p>Argumentare pe marginea propunerii 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se dublează cu ideea indicată la lit. a), care conține inclusiv informația cu privire la destinația plății - reieșind din sute de tranzacții pe care clienții le planifică/execută, este imposibilă obținerea unei informații complete (toate tipurile de destinația plății) la etapa inițierii relațiilor de afaceri. - „destinația plății” nu este un câmp obligatoriu în tranzacțiile valutare și se referă la date fără cerinți stricte pentru tranzacțiile de pe piața internă – nu este clar cum vor fi evaluați sute de mii de clienți în circumstanțele în care nu va fi indicată destinația plății, sau aceasta va fi indicată în formă 	<p>Nu se acceptă</p> <p>Introducerea alineatului 2¹ este necesar în vederea stabilirii unei prevederi care ar oferi posibilitatea entităților raportoare de a avea stabilite un set minim de factori în vederea efectuării evaluării scopului și naturii relației de afaceri.</p> <p>Corespunzător, în baza prevederile propuse, entitatea raportoare va lua în considerare, după caz, factorii relevanți clientului pe care îi va analiza și va fi în posibilitate să stabilească gradul de risc aferent clientului analizat.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

	<p>prescurtată. Cerința data obligă entitățile raportoare să efectueze manual evaluarea, ceea ce este practic imposibil.</p> <p>4. Motivarea pe marginea propunerii 4: este faptul, că în cazul unor servicii bancare, spre exemplu la deschiderea conturilor bancare, nu este stabilită o durată anumită. Răspunsul la această întrebare, va fi întotdeauna același: nu se cunoaște.</p>		
170.	<p>Asociația Businessului European Art. 5 alin. (2¹) Propunem excluderea lit. „c), destinația plății”. Motivare: 1) se dublează cu ideea indicată la lit. a), care conține inclusiv informația cu privire la destinația plății 2) reieșind din sute de tranzacții pe care clienții le planifică/execută, este imposibilă obținerea unei informații complete (toate tipurile de destinația plății) la etapa inițierii relațiilor de afaceri. Urmează a fi corectată eroarea la consecutivitatea literelor, de două ori fiind indicată lit. c) La factorul “volumul activelor depuse sau mărimea tranzacțiilor efectuate de clienți”, după cuvântul tranzacțiilor propunem adăugarea cuvântului “preconizate/” Cu referire la factorul propus la lit. d), propunem revizuirea sau excluderea acestuia. Motivarea este faptul, că în cazul unor servicii bancare, spre exemplu la deschiderea conturilor bancare, nu este stabilită o durată anumită. Răspunsul la această întrebare, va fi întotdeauna același: nu se cunoaște.</p>	<p>Nu se acceptă Introducerea alineatului (2¹) este necesar în vederea stabilirii unei prevederi care ar oferi posibilitatea entităților raportoare de a avea stabilite un set minim de factori în vederea efectuării evaluării scopului și naturii relației de afaceri. Corespunzător, în baza prevederile propuse, entitatea raportoare va lua în considerare, după caz, factorii relevanți cliențului pe care îi va analiza și va fi în posibilitate să stabilească gradul de risc aferent cliențului analizat.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
171.	<p>EBA Conform art. 5, alin. (2¹), litera e), entitatea raportoare este obligată să obțină din partea cliențului informația privind durata relației cu banca? În acest context, se propune de a fi modificată redacția prevederii date și anume “frecvența tranzacțiilor și potențiala (planificata) durată a relației de afaceri”, deoarece nici cliențului și nici entitatea nu poate cunoaște pe ce durată poate fi relația de afaceri.</p>	Se acceptă	Se acceptă
172.	<p>BC FINCOMBANK SA La art. 5 alin. (2¹) „destinația plății” nu este un câmp obligatoriu în tranzacțiile valutare și datele fără cerințe stricte pentru tranzacțiile de pe piața internă – nu este clar cum vor fi evaluați sute de mii de clienți în</p>	<p>Nu se acceptă Introducerea alineatului 2¹) este necesar în vederea stabilirii unei prevederi care ar oferi posibilitatea</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>circumstanțe cînd destinația plății nu este, sau este indicată în forma prescurtată? Iarși ne ciocnim ca interpretarea propusă obligă unitățile raportoare să efectueze manual evaluarea, ceea ce este practic imposibil.</p>	<p>entităților raportoare de a avea stabilite un set minim de factori în vederea efectuării evaluării scopului și naturii relației de afaceri.</p> <p>Corespunzător, în baza prevederile propuse, entitatea raportoare va lua în considerare, după caz, factorii relevanți clientului pe care îi va analiza și va fi în posibilitate să stabilească gradul de risc aferent clientului analizat.</p>	
173.	<p>BC MAIB SA</p> <p>Conform art. 5, alin. (2¹), litera e), entitatea raportoare este obligată să obțină din partea clientului informația privind durata relației cu banca? În acest context, se propune de a fi modificată redacția prevederii date și anume ”frecvența tranzacțiilor și potențiala (planificata) durată a relației de afaceri”, deoarece nici clientul și nici entitatea nu poate cunoaște pe ce durată poate fi relația de afaceri.</p>	<p>Se acceptă</p>	<p>Se acceptă</p>
174.	<p>Asociația Băncilor din Moldova</p> <p>Conform art. 5, alin. (2¹), litera e), entitatea raportoare este obligată să obțină din partea clientului informația privind durata relației cu banca? În acest context, se propune de a fi modificată redacția prevederii date și anume ”frecvența tranzacțiilor și potențiala (planificata) durată a relației de afaceri”.</p> <p>Se consideră că nici clientul precum și nici entitatea nu pot cunoaște pentru ce durată poate fi relația de afaceri.</p>	<p>Se acceptă</p>	<p>Se acceptă</p>
175.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC</p> <p>Art. 5 la alin. (2¹)</p> <p>Nu este clar cum pot fi realizate subpunctele c)-e).</p> <p>c) destinația plății poate fi indicată pentru o tranzacție concretă, în cazul în care prin cont se fac diferite tipuri de tranzacții, nu este posibil de indicat o destinație a plății generală.</p> <p>d) Întru evitarea interpretării diferite, ar fi să fie explicat sau detaliat acest subpunct, nu este clar ce se are în vedere</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Introducerea alineatului 2¹) este necesar în vederea stabilirii unei prevederi care ar oferi posibilitatea entităților raportoare de a avea stabilite un set minim de factori în vederea efectuării evaluării scopului și naturii relației de afaceri.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

	<p>e) nu este clar ce presupune „frecvența”, are un caracter incert și poate interpreta diferit, iar durata relației de afaceri este o prevedere contractuală. În aceasta ordine de idei considerăm necesar de a fi excluse subpunctele menționate supra.</p>	<p>Corespunzător, în baza prevederilor propuse, entitatea raportoare va lua în considerare, după caz, factorii relevanți clientului pe care îi va analiza și va fi în posibilitate să stabilească gradul de risc aferent clientului analizat.</p>	
176.	<p>Banca Națională a Moldovei La art. 5 alin. (3¹), după sintagma ”Entitățile raportoare” se completează cu sintagma ”, atunci când există o suspiciune privind spălarea banilor sau finanțarea terorismului”, sintagma ”dacă acest fapt” urmează a fi substituită prin sintagma ”dacă consideră în mod rezonabil că acest fapt”, iar sintagma ”vor avea în vedere transmiterea” urmează a fi substituită prin sintagma ”vor transmite”. Modificările sunt necesare în contextul implementării R.10 FATF, criteriului 10.20 (“In cases where...form a suspicion of money laundering or terrorist financing”; ”reasonably believe”; ”should be required to file an STR”).</p>	<p>Se acceptă</p>	<p>Se acceptă</p>
177.	<p>Banca Națională a Moldovei La modificările propuse la art. 5 alin. (4) din Legea nr. 308/2017, comunicăm că nu este clar după care cuvinte „conturi anonime” se completează cu un text, ținând cont de faptul că în alineatul respectiv sunt indicate de două ori cuvintele „conturi anonime”. Totodată, la textul care se propune a fi completat „sau casetele de siguranță anonime și nici servicii de acceptare spre plată a cardurilor preplătite anonime”, considerăm oportun excluderea cuvântului „nici”, deoarece în sintaxa actuală nu își găsește relevanță.</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea propunerii de modificare în următoarea redacție: la alineatul (4), după prima mențiune a cuvintelor ”conturi anonime” se completează cu textul ”, casete de siguranță anonime, să emită și să accepte plăți efectuate prin utilizarea de carduri preplătite anonime”.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
178.	<p>Guvernul RM Art. 5 alin. (4) Nu au fost transpuse dispozițiile art. 1 pct. 7 lit. (c), care adaugă alin. (3) la art. 12, privind regulile de acceptare a plăților efectuate cu carduri preplătite anonime emise în alte țări, precum și cerințele acceptabile față de astfel de carduri prevăzute la art. 12 alin. (1) și (2). În acest context, autorii menționează în tabelul de concordanță că instituțiile financiare licențiate în Republica Moldova nu emit carduri preplătite anonime, dar în situația</p>	<p>Se acceptă prin includerea în proiect a propunerii de a interzice cardurile preplătite anonime.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

	<p>utilizării unui astfel de card în Republica Moldova băncile nu sunt în posibilitate de a interzice utilizarea lor. Prin urmare, evidențiem necesitatea transpunerii cerințelor acceptabile privind utilizarea unor astfel de carduri în Republica Moldova, astfel cum este prevăzut de actul Uniunii Europene (Recital 15). Totodată, menționăm că actul Uniunii Europene lasă la latitudinea statului de a decide neacceptarea unor plăți efectuate prin utilizarea de carduri preplătite anonime pe teritoriul lor.</p>		
179.	<p>Centrul de Armonizare a Legislației Nu au fost transpuse dispozițiile din art. 1, pct. 7, lit. (c), care adaugă alin. (3) la art. 12, privind regulile de acceptare a plăților efectuate cu carduri preplătite anonime emise în alte țări, precum și a cerințelor acceptabile față de astfel de carduri prevăzute la alin. (1) și (2) ale art. 12. În context, autorul menționează în TC că instituțiile financiare licențiate în Republica Moldova nu emit carduri preplătite anonime, dar în situația utilizării unui astfel de card în Republica Moldova, băncile nu sunt în posibilitate de a interzice utilizarea lor. În context, evidențiem necesitatea transpunerii cerințelor acceptabile privind utilizarea unor astfel de carduri în Republica Moldova, astfel cum este prevăzut de actul UE (Recital 15)2. Totodată, menționăm că actul UE lasă la latitudinea statului de a decide neacceptarea unor plăți efectuate prin utilizarea de carduri preplătite anonime pe teritoriul lor.</p>	<p>Se acceptă prin stabilirea interdicției de a emite și a utiliza carduri preplătite anonime pe teritoriul Republicii Moldova.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
180.	<p>Asociația Businessului European Art. 5 alin. (4) Prevederea propusă este irealizabilă la eliberarea mijloacelor bănești prin bancomate.</p>	<p>Se acceptă parțial prin redactarea propunerii de modificare. Menționăm că, Directiva 2018/843 stabilește astfel de restricții.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
181.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC Art. 5 alin. 4. Mentionăm ca, Directiva prevede doar sa fie limitate sumele. Propunem să fie exclusă sintagma ”și nici servicii de acceptare spre plată a cardurilor preplătite anonime” Cardurile preplătite anonime sunt un instrument de plată utilizat pe larg în multe țări în cazurile în care clientul nu dorește să parcurgă careva proceduri îndelungate de deschidere a conturilor de plată și are nevoie de un instrument de plată pentru a efectua plăți electronice. Ar fi oportun să fie stabilite limite rezonabile a sumelor înregistrate în aceste instrumente de plată similare cu cele pentru portofele electronice anonime.</p>	<p>Se acceptă parțial prin reformularea propunerii incluse în proiect. Menționăm că, Directiva 2018/843 stabilește astfel de restricții.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

182.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5 alin. (4) Se propune a fi exclusă propunerea de modificare. Comentariu: Din punct de vedere tehnic banca acceptantă nu poate implementa astfel de funcțional la bancomate, prin urmare prevederea propusă este irealizabilă la eliberarea mijloacelor bănești prin bancomate. Banca nu are informații cu privire la tipul produsului cardului și dacă acesta este anonim sau nu. Totodată, posibil reprezentanții autorităților autorizate pot solicita companiilor VISA/Mastercard să blocheze la nivel de țară (Republica Moldova) acceptarea cardurilor preplătite anonime.</p>	Se acceptă parțial prin redactarea propunerii de modificare. Menționăm că, Directiva 2018/843 stabilește astfel de restricții.	Se acceptă poziția SPCSB
183.	<p>Banca Națională a Moldovei La art. 5 după alin. (4) se introduc patru alineate noi în următoarea redacție: „(4¹) Entităților raportoare li se interzice să deschidă și să țină conturi clienților nerezidenți în scopul efectuării tranzacțiilor în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale din alte state. (4²) Entităților raportoare li se interzice să deschidă și să țină conturi pentru/la prestatorii de servicii privind activele virtuale din alte state. (4³) Entitățile raportoare nu efectuează tranzacții ocazionale în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale din alte state. (4⁴) Entitățile raportoare, la efectuarea tranzacțiilor de către clienții rezidenți în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state, nu admit tranzacții cu un volum ce depășește cumulativ echivalentul în lei a sumei de 50 mii lei/lunar.”</p>	Se acceptă	Se acceptă
184.	<p>EBA Art. 5 alineatele (4³) și (4⁴) conțin norme contradictorii: alin. (4³) instituie interdicția efectuării tranzacțiilor ocazionale în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale din alte state [fără a specifica, dacă prestatorul este autorizat sau nu], iar alin.(4⁴) permite efectuarea astfel de tranzacții, stabilind doar volumul maxim lunar al acestora. La moment Băncile se confruntă cu dificultăți în identificarea tranzacțiilor în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale. Unii merchants au SIC codul corespunzător după care este posibil de selectat tranzacțiile (Ex. Mastercard –MCC –6051 –Cryptocurrency Merchants; Visa –BID –10050211 etc). Totodată în mai multe cazuri</p>	Nu se acceptă. Opinie BNM: Alin. (4 ³) stabilește interdicția efectuării tranzacțiilor ocazionale, iar alin. (4 ⁴) permite efectuarea tranzacțiilor doar în cadrul unei relații de afaceri – tranzacțiile cu clienții, în relația de afaceri cu clienții, și cu respectarea limitei impuse. Prin urmare, normele nu sunt contradictorii. Stabilirea unei liste a prestatorilor care activează în toate	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>companii folosesc alte coduri SIC (Jocuri, Portofele) pentru a cumpăra/vinde monedă virtuală, care nu sunt destinate direct acestor scopuri; În același timp alți comercianți (microcredit și instituții financiare) utilizează aceste codurile SIC pentru tranzacțiile care nu au legătură cu cumpărarea/vânzarea monedei virtuale – ceea ce nu permite se identifici care anume tranzacții cad sub incidența Legii. La art. 5 alin. 4 se face referire la sintagme “prestatori de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state”. Se propune folosirea unei singure terminologii în cuprinsul proiectului de lege.</p>	<p>statele este imposibilă. Determinarea acestora urmează să fi efectuată de către entitatea raportoare din surse publice, client, informația privind scopul tranzacției/ relației, alte date obținute în cadrul monitorizării etc. Mai mult, interdicția de la alin. (4³) se referă atât la prestatorii autorizați, cât și la cei neautorizați. Planul de conturi permite entităților raportoare să stabilească în nomenclatorul intern un cont analitic destinat pentru evidența operațiunilor în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale.</p>	
185.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5 alin. (4³) și (4⁴) Completarea normelor cu mențiunea despre autoritatea care va furniza/publica lista prestatorilor de servicii privind activele virtuale din alte state, sau cel puțin, sursele oficiale pe care s-ar putea baza entitățile raportoare Alineatele (4³) și (4⁴) conțin norme contradictorii: alin. (4³) instituie interdicția efectuării tranzacțiilor ocazionale în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale din alte state [fără a specifica, dacă prestatorul este autorizat sau nu], iar alin. (4⁴) permite efectuarea astfel de tranzacții, stabilind doar volumul maxim lunar al acestora. Pentru a asigura aplicarea corectă și uniform a normelor alin. (4⁴), considerăm necesară furnizarea de către autoritățile cu funcții de supraveghere, în adresa entităților raportoare, a listei prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state, sau comunicarea modului de obținere a acestei liste. Conform FATF Updated Guidance: a risk-based approach to virtual assets and virtual asset service providers, țările trebuie să mențină surse de încredere independente care să contribuie la efortul comun de identificare a prestatorilor de servicii privind activele virtuale. Țările care au reglementat</p>	<p>Nu se acceptă. Opinie BNM: Alin. (4³) stabilește interdicția efectuării tranzacțiilor ocazionale, iar alin. (4⁴) permite efectuarea tranzacțiilor doar în cadrul unei relații de afaceri – tranzacțiile cu clienții, în relația de afaceri cu clienții, și cu respectarea limitei impuse. Prin urmare, normele nu sunt contradictorii. Stabilirea unei liste a prestatorilor care activează în toate statele este imposibilă. Determinarea acestora urmează să fi efectuată de către entitatea raportoare din surse publice, client, informația privind scopul tranzacției/ relației, alte date obținute în cadrul monitorizării etc. Mai mult, interdicția de la alin. (4³) se referă atât la prestatorii autorizați, cât și la cei neautorizați. Planul de conturi</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>și supraveghează activitatea cu activele virtuale, de regulă, asigură existența unor registre ale prestatorilor de servicii privind activele virtuale. Astfel, considerăm oportun fortificarea schimbului de informații pentru a asigura diligența necesară la implementarea alineatelor nr. 4³ și 4⁴ ale art.5, inclusiv din perspectiva completării art. 8.</p>	<p>permite entităților raportoare să stabilească în nomenclatorul intern un cont analitic destinat pentru evidența operațiunilor în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale.</p>	
<p>186.</p>	<p>BS MAIB SA Alineatele (4³) și (4⁴) conțin norme contradictorii: alin.(4³) instituie interdicția efectuării tranzacțiilor ocazionale în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale din alte state [fără a specifica, dacă prestatorul este autorizat sau nu], iar alin.(4⁴) permite efectuarea astfel de tranzacții, stabilind doar volumul maxim lunar al acestora. Pentru a asigura aplicarea corectă și uniform a normelor alin.(4⁴), considerăm necesară furnizarea de către autoritățile cu funcții de supraveghere, în adresa entităților raportoare, a listei prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state, sau comunicarea modului de obținere a acestei liste. La moment băncile se confruntă cu dificultăți în identificarea tranzacțiilor în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale. Unii merchants au SIC codul corespunzător după care este posibil de selectat tranzacțiile (Ex. Mastercard – MCC – 6051 – Cryptocurrency Merchants; Visa - BID – 10050211 etc). Totodată în mai multe cazuri companii folosesc alte coduri SIC (Jocuri, Portofele) pentru a cumpăra/vinde monedă virtuală, care nu sunt destinate direct acestor scopuri; În același timp alți comercianți (microcredit și instituții financiare) utilizează aceste codurile SIC pentru tranzacțiile care nu au legătură cu cumpărarea/vânzarea monedei virtuale – ceea ce nu permită se identifiți care anume tranzacții cad sub incidența Legii. Ce ține la deschiderea conturilor speciale pentru acest tip tranzacții: La moment Planul de conturi nr.55/11-01 al evidenței contabile în bănci și alte instituții financiare din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al BNM nr.15 din 26 martie 1997 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.33-34/54 din 22.05.97) cu modificările și completările ulterioare nu conține un cont predestinat anume</p>	<p>Nu se acceptă. Opinie BNM: Alin. (4³) stabilește interdicția efectuării tranzacțiilor ocazionale, iar alin. (4⁴) permite efectuarea tranzacțiilor doar în cadrul unei relații de afaceri – tranzacțiile cu clienții, în relația de afaceri cu clienții, și cu respectarea limitei impuse. Prin urmare, normele nu sunt contradictorii. Stabilirea unei liste a prestatorilor care activează în toate statele este imposibilă. Determinarea acestora urmează să fi efectuată de către entitatea raportoare din surse publice, client, informația privind scopul tranzacției/ relației, alte date obținute în cadrul monitorizării etc. Mai mult, interdicția de la alin. (4³) se referă atât la prestatorii autorizați, cât și la cei neautorizați. Planul de conturi permite entităților raportoare să stabilească în nomenclatorul intern un cont analitic destinat pentru evidența operațiunilor în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

	<p>tranzacțiilor în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizati în alte state.</p> <p>Suplimentar, nu este clar mecanismul reflectării tranzacțiilor în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizati în alte state, în cazul efectuării acestora într-un cont deja existent (deschis anterior). La momentul deschiderii unui cont, clientul poate să nu declare băncii că își planifică efectuarea astfel de tranzacții.</p> <p>La momentul actual instituțiile financiare nu au mecanisme de a aplica măsurile de precauție enumerate în proiectul de Lege. Este necesar de explicat ce soluții IT se presupun la lit.b) și cine trebuie să le dețină? Băncile sau prestatorii de servicii de plată nebankari?</p>	
<p>187.</p> <p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5 alin. (5)</p> <p>Se propune:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modificarea ultimei propoziții ("Corectitudinea și veridicitatea documentelor prezentate sînt certificate de către clienți în mod obligatoriu") și expunerea în următoarea redacție: "Corectitudinea și veridicitatea documentelor prezentate sînt certificate de către clienți în mod obligatoriu. În cazul prezentării documentelor prin mijloacele indicate la art.5, alin. (2), acestea se consideră a fi certificate de către client." <p>Argumentare:</p> <p>Certificarea documentelor prezentate, la identificarea clientului cu prezența lui fizică, se efectuează prin aplicarea semnăturii olografe, iar, în cazul identificării prin mijloacele descrise la art.5, alin.(2), metoda de certificare nu este prevăzută, cu excepția cazului când clientul deține semnătura electronică avansat calificată. În această ordine de idei, în scopul promovării instrumentelor privind identificarea electronică, propunem modificarea sintagmei "Corectitudinea și veridicitatea documentelor prezentate sunt certificate de către clienți în mod obligatoriu." prin completarea acesteia cu metoda alternativă în cazul identificării prin mijloace electronice.</p> <p>Menționăm că în cazul identificării prin mijloace electronice, ținând cont și de art.XI, alin (2) al Legii nr.80/31.03.2022 ((în vigoare 01.01.2023):</p> <p>(2) De la data intrării în vigoare a prezentei legi, entitățile definite în calitate de entități raportoare conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 308/2017 [...],</p>	<p>Se acceptă prin expunerea în următoarea redacție: "Corectitudinea și veridicitatea documentelor prezentate sînt certificate de către clienți în mod obligatoriu, inclusiv a documentelor prezentate prin mijloace electronice."</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

	<p>autoritățile publice, persoanele juridice de drept public și asociații ale acestor autorități sau persoane, definite în calitate de autorități contractante conform art.13 alin. (1) din Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice, instanțele judecătorești și destinatarii finali ai informațiilor din registrele de stat nu vor solicita prezentarea pe suport de hârtie a informațiilor necesare efectuării procedurilor administrative sau altor proceduri prevăzute de lege.</p>		
<p>188.</p>	<p>Asociația Businessului European Noua ediție la art. 5 alin. (6) are un efect retroactiv asupra clienților existenți și are cerințe generale privind lista de masuri de precauție. Ținând cont de prezența clienților care au devenit astfel chiar înainte de apariția primelor cerințelor legislative în AML, nu este clar cum să se aplice noile cerințe în mod retroactiv unor astfel de clienți, în special la depozitele anilor 90. Propunerea 1. A lăsa redacția actuală a alineatului sau 2. Formularea notelor explicative/recomandărilor privind aplicarea paragrafului specificat</p>	<p>Nu se acceptă Redacția existentă a art. 5 alin. (6) prevede: (6) Măsurile de precauție privind clienții sînt aplicate de către entitățile raportoare nu doar tuturor clienților noi, ci și clienților existenți, în funcție de risc, la necesitate, inclusiv atunci cînd circumstanțele relevante privind clientul se modifică. Astfel, redacția propusă are drept scop de a clarifica situațiile cînd este necesar aplicarea măsurilor de precauție la clienții existenți.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
<p>189.</p>	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5 alin. (6) Noua redacție are un efect retroactiv asupra clienților existenți și are cerințe generale privind lista de măsuri de precauție. Ținând cont de prezența clienților care au devenit astfel chiar înainte de apariția primelor cerințe legislative în domeniul AML, nu este clar cum se vor aplica retroactiv noile cerințe retroactiv în privința acestor clienți, în special la depozitele anilor 90. Se propune: 1. A menține redacția actuală a alineatului, sau 2. Formularea notelor explicative/recomandărilor privind aplicarea paragrafului specificat.</p>	<p>Nu se acceptă Redacția existentă a art. 5 alin. (6) prevede: (6) Măsurile de precauție privind clienții sînt aplicate de către entitățile raportoare nu doar tuturor clienților noi, ci și clienților existenți, în funcție de risc, la necesitate, inclusiv atunci cînd circumstanțele relevante privind clientul se modifică. Astfel, redacția propusă are drept scop de a clarifica situațiile cînd este necesar aplicarea măsurilor de precauție la clienții existenți.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

190.	<p>Banca Națională a Moldovei La modificările propuse la art. 5 alin. (8) din Legea nr. 308/2017, referitor la identificarea clienților la efectuarea operațiunilor de schimb valutar, propunem revizuirea pragului aplicat sau, eventual, examinarea oportunității excluderii acestuia, având în vedere, pe de o parte, pragurile de identificare a persoanelor stabilite în Recomandările FATF -GAFI, iar pe de altă parte, riscurile potențiale asociate operațiunilor de schimb valutar identificate în Raportul național de evaluare a riscurilor de spălarea banilor și finanțarea terorismului.</p>	Se acceptă prin stabilirea unei limite de 10 000 lei.	Se acceptă poziția SPCSB
191.	<p>Banca Națională a Moldovei La modificările propuse la art. 5 alin. (8) din Legea nr. 308/2017, referitor la măsurile de precauție privind clienții la efectuarea operațiunilor de schimb valutar, propunem excluderea pragului setat pentru identificarea clienților. Raționamentul dat derivă pe de o parte din riscurile asociate operațiunilor de schimb valutar identificate în Raportul național de evaluare a riscurilor de spălarea banilor și finanțarea terorismului, dar și a lipsei eficienței în implementarea cerințelor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului asociat acestui sector, inclusiv identificat de experții Consiliului Europei (MONEYVAL) în cadrul celei de a 5-ea evaluare naționale.</p>	Se acceptă parțial prin stabilirea unei limite de 10000 lei.	Se acceptă poziția SPCSB
192.	<p>EBA Art. 5 alin. (8) Față de pragul initial de 200 000 lei, noul prag propus pentru operațiunile de schimb valutar va scădea de 20 ori, pentru inițierea procedurilor de identificare. Propunem alinierea cu prevederile art. 5 alin 1 privind tranzacția ocazională în valoare de peste 20 000 de lei, dacă aceasta se efectuează printr-o singură operațiune (impactul aplicării unui prag foarte scăzut poate fi relevant din perspectivă de costuri de conformitate pentru entitățile raportoare financiare). Conform Directivei UE 849/2015 (preambul, alin. 5) se menționează faptul că “statele membre aplică un prag maxim pe client și pe tranzacție unică, indiferent dacă tranzacția este efectuată într-o singură operațiune sau în mai multe operațiuni care par a avea o legătură între ele. Pragul maxim respectiv se stabilește la nivel național, în funcție de tipul de activitate financiară. Pragul maxim trebuie să fie suficient de scăzut, pentru a se asigura faptul că tipurile de tranzacții</p>	Nu se acceptă Art. 5 alin. (8) prevede obligativitatea prezentării actelor de identitate pentru efectuarea schimbului valutar. Corespunzător, în baza propunerilor parvenite din partea Băncii Naționale a Moldovei se consideră oportun păstrarea limitei de 10 000 lei.	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>în cauză constituie o metodă dificil de aplicat și ineficientă de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, și nu depășește 1 000 EUR (n.r. echivalentul a 20 000 lei).” Dacă la nivelul SPCSB sunt identificate elemente care indică o creștere a fenomenului de spălare a banilor prin aceste tipuri de operațiuni (posibil în contextul situației refugiaților din Ucraina), atunci această propunere de scădere la 10 000 lei poate fi considerată ca măsură adecvată.</p>		
193.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>Cu privire la modificările propuse la art. 5 alin. (8) din Legea nr. 308/2017, referitor la măsurile de precauție privind clienții la efectuarea operațiunilor de schimb valutar, propunem minimizarea pragului setat pentru identificarea clienților. Raționamentul dat derivă, pe de o parte, din riscurile asociate operațiunilor de schimb valutar identificate în Raportul național de evaluare a riscurilor de spălare a banilor și finanțarea terorismului, iar pe de altă parte, din faptul lipsei eficienței în implementarea cerințelor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului asociat acestui sector, inclusiv identificat de experții Consiliului Europei (MONEYVAL) în cadrul celei de a 5-ea runde naționale.</p> <p>Menționăm că, anterior aprobării Legii nr. 308/2017, pragul setat (Legea nr. 190/2007) pentru identificarea persoanelor care efectuează operațiuni de schimb valutar era, la fel, suma de 50 mii lei, iar conform Raportului național de evaluare a riscurilor din 2017 și analizei experților Consiliului Europei în domeniul (Raportul Moneyval de evaluare națională din 2019) s-a constatat ineficiența aplicării măsurilor de precauție la CSV, deoarece se practică divizarea sumelor pentru schimbul valutar, iar operațiuni ce ar presupune aplicarea măsurilor de identificare sunt puține sau deloc, fapt ce conduce la neaplicarea a unui șir adițional de măsuri cum sunt: identificarea persoanei fizice, identificarea PEP, verificarea cu lista persoanelor desemnate, evaluarea riscului de SB/FT, aplicarea măsurilor de precauție sporită, unde este cazul, raportarea tranzacțiilor etc. În același context menționăm, că BNM anual alocă resurse substanțiale pentru supravegherea CSV-urilor, iar ca rezultat al aplicării pragului înalt setat pentru identificarea clienților din lege, eficiența sistemului nu poate fi demonstrată, iar autoritățile competente nu au disponibile informații valoroase care ar putea fi utilizate pentru analiza pieței valutare.</p>	Se acceptă prin stabilirea unei limite de 10 000 lei.	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>Prin urmare, având în vedere că propunerea anterioară a BNM de excludere a limitei actuale a pragului setat pentru identificarea clienților nu a fost luată în calcul, considerăm oportună stabilirea unui prag de 20 mii lei pentru identificarea clienților CSV, ceea ce va aduce operațiunile de schimb valutar în aria de tranzații ocazionale.</p>	<p>S-a acceptat menținerea pragului de 10 000.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
<p>194.</p>	<p>Banca Națională a Moldovei La modificările propuse la art. 5 alin. (8) din Legea nr. 308/2017, referitor la măsurile de precauție privind clienții la efectuarea operațiunilor de schimb valutar, propunem micșorarea pragului setat pentru identificarea clienților, pentru operațiunea de schimb valutar în numerar, de la 20 000 lei la 10 000 de lei. Raționamentul dat derivă pe de o parte din riscurile asociate operațiunilor de schimb valutar identificate în Raportul național de evaluare a riscurilor de spălarea banilor și finanțarea terorismului, dar și a lipsei eficienței în implementarea cerințelor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului asociat acestui sector, inclusiv identificat de experții Consiliului Europei (MONEYVAL) în cadrul celei de a 5-ea runde de evaluare.</p>	<p>S-a acceptat menținerea pragului de 10 000.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
<p>195.</p>	<p>Asociația Businessului European Menținerea pragurile curente pentru conturile clienților asupra cărora putem omite aplicarea măsurilor de precauție referitoare la moneda electronică sau instrumentul de plată preplătit în cazurile de respectare a anumitor condiții A se păstra pragurile precedente pentru Art.5 alin (9) adică cifra "2000" sa nu fie substituita cu cifra "1000"; la litera a), cifra "5000" sa nu fie substituita cu cifra "3000"; iar la litera b), cifra "5000" sa nu fie substituita cu cifra "3000", iar textul ", iar pentru instrumentele de plată care pot fi utilizate doar pe teritoriul Republicii Moldova, aceasta poate fi majorată până la 10 000 de lei" sa nu fie exclus;</p> <p>Acestea se propun în legătură cu faptul ca indicatorul inflației in Republica Moldova din anul curent este de peste 30%, conform Biroului National de Statistica, respectiv valoarea pragului de 5 000 MDL indicat in prezent in Legea 308/2017 este echivalentul a 3 500 MDL din 2021 (in termeni reali). În comparație cu anul 2018 când această lege a fost implementată, echivalentul real ar fi și mai jos. Această reducere a limitei ar împiedica</p>	<p>Nu se acceptă Directiva 2018/843, prin care se modifică Directiva 2015/849, exclude prevederea "În sensul literei (b) din primul paragraf, un stat membru poate mări această limită până la 500 EUR pentru instrumentele de plată care pot fi utilizate numai în statul membru respectiv." Care a fost transpusă în varianta Legii nr. 308/2017. Corespunzător, prin abrogarea acestei prevederi, pentru asigurarea alinierii legislației naționale la normele UE, această normă necesită a fi exclusă. De asemenea, reiterăm că, limitele stabilite conform proiectului transpun prevederile Directivei 2018/843.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

<p>atingerea obiectivului major de a crește utilitatea produselor digitale și scăderea utilizării numerarului în economie.</p>	<p>196. Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC Propunem pct. 4 din proiect să fie expus în următoarea redacție: "4. Alineatul (9) se expune în următoarea redacție: "(9) Pe baza unei evaluări corespunzătoare a riscurilor, care demonstrează existența unui risc scăzut de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, entitățile raportoare prestatoare de servicii de plată și emitente de monedă electronică specificate în Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, cu excepția cazurilor de răscumpărare în numerar sau retragere a numerarului ce depășește suma de 1000 de lei sau în cazul tranzacțiilor de plată la distanță, pot aplica măsuri de precauție simplificate privind clienții referitoare la moneda electronică în cazurile de respectare a următoarelor condiții: ";la litera a), cifra "5000" se substituie cu cifra "3000";la litera b), cifra "5000" se substituie cu cifra "3000"."Considerăm că textul de la lit. b) ce este propus a fi exclus:", iar pentru instrumentele de plată care pot fi utilizate doar pe teritoriul Republicii Moldova, aceasta poate fi majorată pînă la 10000 de lei" -necesită a fi păstrat, tinând cont de procesele inflaționiste ce au loc în prezent în țara noastră și creșterea preturilor la majoritatea serviciilor și produselor, inclusiv cele comunale. Astfel, reducerea rulajului lunar(transferurilor)la suma de 3000 de lei, practic va exclude posibilitatea de utilizare a acestor tipuri de instrumente de plată. Considerăm foarte reduse riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului prin intermediul instrumentelor de plată în cauză, grație următoarelor prevederi din art. 5 alin.(9) din Legea nr.308/2017: "c) instrumentul de plată este utilizat exclusiv pentru a achiziționa bunuri și servicii;d) instrumentul de plată nu poate fi finanțat cu monedă electronică anonimă; e) emitentul efectuează o monitorizare suficientă a tranzacțiilor sau a relației de afaceri pentru a permite depistarea tranzacțiilor suspecte." Respectiv, fiind interzise tranzacțiile de tip p2pși alimentarea acestor instrumente de plată cu monede electronice anonime, în practică instrumentele de plată în cauză sunt utilizate preponderent pentru</p>
<p>Nu se acceptă</p>	<p>Directiva 2018/843, prin care se modifică Directiva 2015/849, exclude prevederea "În sensul literei (b) din primul paragraf, un stat membru poate mări această limită până la 500 EUR pentru instrumentele de plată care pot fi utilizate numai în statul membru respectiv." Care a fost transpusă în varianta Legii nr. 308/2017. Corespunzător, prin abrogarea acestei prevederi, pentru asigurarea alinierii legislației naționale la normele UE, această normă necesită a fi exclusă. De asemenea, reiterăm că, limitele stabilite conform proiectului transpun prevederile Directivei 2018/843.</p>
<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>	

achitarea de servicii (în special comunale), iar alimentarea instrumentelor de plată în cauză se realizează cu utilizarea cardurilor bancare deschise pe numele persoanelor identificate, astfel fiind posibilă verificarea surselor mijloacelor financiare. La rândul său, entitatea ce emite instrumentele de plată date efectuează monitorizarea tranzacțiilor indiferent de valoarea acestora. Menționăm că utilizarea instrumentelor de plată cu valoare redusă ce permit aplicarea măsurilor de precauție simplificată este comodă pentru utilizatorii, datorită modului simplu de a le deschide în scopul efectuării unor tranzacții curente, fără necesitatea parcurgerii unor proceduri anevoioase ce necesită mult timp pentru a deschide conturi de plată. De asemenea, acest instrument de plată poate fi deschis și utilizat de către cetățenii noștri din diasporă în vederea efectuării tranzacțiilor pentru a achita careva bunuri sau servicii în Republica Moldova, aflându-se în afara țării, ținând cont că moneda electronică emisă este echivalentă leului moldovenesc (De exemplu: achitarea serviciilor comunale aferente unui imobil din Republica Moldova în timp ce plătitorul se află peste hotare). Un aspect important este că instrumentele de plată în care se utilizează moneda electronică (portofelele electronice) în conformitate cu prevederile Legii nr. 114/2012 se deschid pentru utilizatori de către emitenții de monedă electronică licențiați de Banca Națională a Moldovei (BNM), care stabilește cerințe stricte pentru a obține acest tip de licență, inclusiv valoarea capitalului propriu în cuantum de cel puțin 6 milioane de lei (art.82), ce depășește cu mult valoarea capitalului propriu ce se cuprinde între 900 mii lei și 2,2 milioane de lei, stabilit de art. 12 a Legii nr. 114/2012 necesar pentru a obține de către societățile de plată a licenței pentru a presta servicii de plată de la BNM. Astfel, reducerea valorii lunare a transferurilor prin instrumente de plată date la suma de 3000 de lei, practic va duce la faptul că se va reduce considerabil numărul utilizatorilor de portofele electronice, eventual societățile emitente de monedă electronică pot chiar rămâne fără clienți, și în consecință nu mai este rezonabil să obții licență privind activitatea de emisie de monedă electronică de la BNM, investind o sumă enormă, fără obținerea de venituri ulterioare. Acest aspect trebuie examinat nu doar din perspectiva Legii nr. 308/2017 dar și prin prisma actelor normative emise de BNM și a mecanismelor de dezvoltare a businessului reglementat și monitorizat

197.	<p>foarte minuțios. De asemenea, considerăm că limitarea utilizării instrumentelor de plată față de care se aplică măsurile de precauție simplificată vor influența negativ și politica promovată de autoritățile publice în vederea reducerii numerarului și digitalizării economie.</p> <p>Banca Națională a Moldovei Art. 5 alin. (9)</p> <p>Articolul 12, alin. (1) din Directiva 2015/849 (cu modificările ulterioare), oferă posibilitatea omiterii aplicării măsurilor de precauție privind clientela, în anumite condiții specificate, doar în raport cu clientela cu privire la moneda electronică. Concomitent, art. 5, alin. (9) din Legea nr. 308/2017, permite derogarea, inclusiv, pentru „instrumentul de plată preplătit”. La fel, potrivit alin. (2) al articolului 12 din Directiva 2015/849, excepția cu referire la derogarea oferită, se referă, inclusiv la „tranzacțiile de plată la distanță”, în timp ce prevederile autohtone, doar la „cazurile de răsкупărare în numerar sau retragere a numerarului”. Prin urmare, considerăm necesară transpunerea fidelă a Directivei (UE) 2015/849, în vederea întrunirii de către Republica Moldova a criteriilor de aderare la zona unică de plăți în euro (de ex. modificările propuse la art. 5 alin. (9) din Legea nr. 308/2017 nu corespund prevederilor art. 12 alin. (1) din Directiva 2015/849, inclusiv lit. a) din directivă limitează tranzacțiile doar la nivelul unei țări, ceea ce nu este prevăzut în textul legii propuse); Totodată, menționăm că Recomandările Grupului de Acțiuni Financiară Internațională nu permit derogări de la aplicarea măsurilor de precauție față de clienți. Totuși, în anumite circumstanțe în care riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului este mic, pot fi aplicate măsuri de precauție simplificate.</p>	<p>Se acceptă prin expunerea în următoarea redacție: ”(9) Pe baza unei evaluări corespunzătoare a riscurilor, care demonstrează existența unui risc scăzut de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, entitățile raportoare prestatoare de servicii de plată și emitente de monedă electronică specificate în Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, cu excepția cazurilor de răsкупărare în numerar sau retragere a numerarului ce nu depășește suma de 1000 de lei sau în cazul tranzacțiilor de plată la distanță, pot aplica măsuri de precauție simplificate privind clienții referitoare la moneda electronică în cazurile de respectare a următoarelor condiții.”;</p>	Se acceptă poziția SPCSB
198.	<p>Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC La art. 5 alin. (9)</p> <p>Menținerea pragurile curente pentru conturile clientilor asupra carora putem omite aplicarea măsurilor de precauție referitoare la moneda electronică sau instrumentul de plată preplătit în cazurile de respectare a anumitor condiții.</p> <p>A se păstra pragurile precedente pentru Art. 5 alin (9) adica cifra ”2000” sa nu fie substituita cu cifra ”1000”;</p> <p>la litera a), cifra ”5000” sa nu fie substituita cu cifra ”3000”;</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Luând în considerare că propunerile expuse nu au fost motivate, nu este clară necesitatea păstrării redacției inițiale.</p> <p>Totodată, menționăm că limitele propuse la art. 5 alin. (9) transpun prevederile art. 12 din Directiva UE 2018/843.</p>	

	la litera b), cifra "5000" sa nu fie substituita cu cifra "3000", iar textul ", iar pentru instrumentele de plată care pot fi utilizate doar pe teritoriul Republicii Moldova, aceasta poate fi majorată până la 10 000 de lei" sa nu fie exclus;		
199.	Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC Art. 5 alin. (9) Solicităm să fie păstrată norma actuală de 2000 de lei. Limitarea la suma de 1000 lei o considerăm excesivă.	Nu se acceptă în lipsa unei argumentări, propunerea nu poate fi analizată	Se acceptă poziția SPCSB
200.	Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC La art. 5 alin. (9) lit. a) și lit. b) Solicităm să fie păstrată norma actuală. Limitarea propusă la suma de 3000 lei o considerăm excesivă. Normele propuse vor exclude în calitate de instrument plată portofelul electronic, care este comod pentru clienții care nu doresc să deschidă conturi de plată și îl utilizează pentru plăți de valoare mică.	Nu se acceptă Menționăm că limitele propuse la art. 12 5 alin. (9) transpun prevederile art. 12 din Directiva UE 2018/843.	Se acceptă poziția SPCSB
201.	AMCHAM Art. 5 alin. (9) Menționăm despre lipsa unei note de argumentare în ceea ce privește modificarea condițiilor (inclusiv a valorilor exprimate în lei), care permit omiterea aplicării măsurilor de precauție privind clienții referitoare la moneda electronică sau instrumentul de plată preplătit. De asemenea, menționăm în mod separat despre considerarea caracterului inoportun al excluderii textului „iar pentru instrumentele de plată care pot fi utilizate doar pe teritoriul Republicii Moldova, aceasta poate fi majorată până la 10000 de lei”. Credem că respectivul text necesită a fi păstrat, or modificarea respectivului rulaj ar putea exclude în mod practic posibilitatea de utilizare a acestor tipuri de instrumente de plată.	Modificările respective transpun Directiva 2018/843	Se acceptă poziția SPCSB
202.	AMCHAM Credem că textul „iar pentru instrumentele de plată care pot fi utilizate doar pe teritoriul Republicii Moldova, aceasta poate fi majorată până la 10000 de lei” ar putea fi păstrat. Considerăm ca fiind relativ scăzute riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului prin intermediul instrumentelor de plată în cauză, având în vedere următoarele prevederi din art. 5 alin.(9) din Legea nr.308/2017: ”c) instrumentul de plată este	Nu se acceptă Directiva 2018/843, prin care se modifică Directiva 2015/849, exclude prevederea ”În sensul literei (b) din primul paragraf, un stat membru poate mări această limită până la 500 EUR pentru instrumentele de plată care pot	

	<p>utilizat exclusiv pentru a achiziționa bunuri și servicii; d) instrumentul de plată nu poate fi finanțat cu monedă electronică anonimă; e) emitentul efectuează o monitorizare suficientă a tranzacțiilor sau a relației de afaceri pentru a permite depistarea tranzacțiilor suspecte.”</p> <p>Respectiv, fiind interzise tranzacțiile de tip p2p și alimentarea acestor instrumente de plată cu monede electronice anonime, instrumentele de plată sunt de cele mai mult ori utilizate pentru achitarea de servicii (în special comunale), iar alimentarea instrumentelor de plată se realizează inclusiv cu utilizarea cardurilor bancare deschise pe numele persoanelor identificate. La rândul său, entitatea ce emite instrumentele de plată date efectuează monitorizarea tranzacțiilor indiferent de valoarea acestora. Menționăm că utilizarea instrumentelor de plată cu valoare redusă ce permit aplicarea măsurilor de precauție simplificată este comodă pentru utilizatorii, datorită modului simplu de a le deschide în scopul efectuării unor tranzacții curente, fără necesitatea parcurgerii unor proceduri anevoioase ce necesită mult timp pentru a deschide conturi de plată. Un aspect important este că instrumentele de plată în care se utilizează moneda electronică (portofelele electronice) în conformitate cu prevederile Legii nr. 114/2012 se deschid pentru utilizatori de către emitenții de monedă electronică licențiați de Banca Națională a Moldovei (BNM), care stabilește cerințe stricte pentru a obține acest tip de licență, inclusiv valoarea capitalului propriu. Acest aspect trebuie examinate nu doar din perspectiva Legii nr. 308/2017, dar și prin prisma actelor normative emise de BNM și a mecanismelor de dezvoltare a businessului reglementat și monitorizat.</p>	<p>fi utilizate numai în statul membru respectiv.” Care a fost transpusă în varianta Legii nr. 308/2017. Corespunzător, prin abrogarea acestei prevederi, pentru asigurarea alinierii legislației naționale la normele UE, această normă necesită a fi exclusă.</p>	
203.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>Considerăm necesară reformularea modificărilor propuse la art. 5 alin. (9) lit. b) din Legea nr. 308/2017 în vederea transunerii prevederilor art. 12 alin. (1) lit. a) din Directiva (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, care de fapt presupune limitarea utilizării monedei electronice anonime la nivelul unei țări. Transpunerea acestei norme este importantă în sensul limitării circulației internaționale a fondurilor parvenite din surse neidentificate, ce ar putea afecta economia atât din perspectiva ieșirilor de capital, cât și din perspectiva reputațională, în cazul în care se va adevăra sursa infracțională a fondurilor. Transpunerea fidelă a Directivei și</p>	Se acceptă	Se acceptă poziția SPCSB

204.	<p>prevenirea posibilelor afectări economice și reputaționale este critică din perspectiva aderării Republicii Moldova la zona SEPA.</p> <p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC</p> <p>Propunem pct. 4 din proiect să fie expus în următoarea redacție:”4.Alineatul (9) se expune în următoarea redacție:”(9) Pe baza unei evaluări corespunzătoare a riscurilor, care demonstrează existența unui risc scăzut de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, entitățile raportoare prestatoare de servicii de plată și emitente de monedă electronică specificate în Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, cu excepția cazurilor de răscumpărare în numerar sau retragere a numerarului ce depășește suma de 1000 de lei sau în cazul tranzacțiilor de plată la distanță, pot aplica măsuri de precauție simplificate privind clienții referitoare la moneda electronică în cazurile de respectare a următoarelor condiții:”la litera a), cifra ”5000” se substituie cu cifra ”3000”;la litera b), cifra ”5000” se substituie cu cifra ”3000”.”Considerăm că textul de la lit. b) ce este propus a fi exclus: ”,iar pentru instrumentele de plată care pot fi utilizate doar pe teritoriul Republicii Moldova, acestea poate fi majorată până la 10000 de lei” -necesită a fi păstrat, tinând cont de procesele inflaționiste ce au loc în prezent în țara noastră și creșterea preturilor la majoritatea serviciilor și produselor, inclusiv cele comunale. Astfel, reducerea rulajului lunar la suma de 3000 de lei, practic va exclude posibilitatea de utilizare a acestor tipuri de instrumente de plată</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Scopul Legii nr. 308/2017 nu sunt procesele inflaționiste. Totodată, menționăm că limitele propuse la art. 5 alin. (9) transpun prevederile art. 12 din Directiva UE 2018/843.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
205.	<p>Ministerul Afacerilor Interne</p> <p>La pct. 4 amendamentul ce vizează alin. (9¹) din art. 5 pentru exprimarea normativă a intenției de scoatere din vigoare, se utilizează cuvintele „se abrogă” și nu „se exclude”. Sintagma „se exclude” se utilizează doar în cazul excluderii unor cuvinte, sintagme, propoziții.</p>		<p>În procesul redacării se va uniformiza</p>
206.	<p>Ministerul Afacerilor Interne</p> <p>La art. 5, se propune examina necesității abrogării alineatului 9¹ din lege, or acesta a fost inclus recent prin Legea nr. 184 din 7 iulie 2022 pentru modificarea unor acte normative. Mai mult, se menționează că autorul proiectului nu a argumentat relevanța operării unei astfel de amendament. Se atrage atenția, că potrivit art. 3 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, la elaborarea unui act normativ se respectă</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Alin. (9¹) se referă la derogarea de la aplicarea măsurilor de precauție privind clienții de către asigurătorii (reasigurătorii), precum și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări în cazul eliberării poliței de</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

	<p>principiile: c) legalitatea și echilibrul între reglementările concurente; d) oportunitatea, coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice. În concluzie, se consideră judicios ca amendamentul nominalizat să fie reevaluat în ipoteza în care se atentează la siguranța raporturilor juridice.</p>	<p>asigurare obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudiciul produs de autovehicule. Corespunzător, alin. (9¹) nu este relevant și trebuie abrogat luând în considerare că proiectul propus prevede excluderea din lista entităților raportoare a categoriei respective de asiguratori/reasiguratori/intermediari în asigurări/reasigurări.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
207.	<p>Asociația Businessului European Art. 5 alin. (12) Considerăm neoportună această modificare. Or, ar fi neclară legea, cu neindicarea în ce cazuri urmează a fi verificată identitatea beneficiarilor. O prevedere care să conțină doar sintagma “în cazurile menționate”, cu nespecificarea acestora, ar constitui o normă juridică imprecisă.</p>	<p>Nu se acceptă Exceptarea normei nu afectează cazurile de aplicare stabilite în alineatul 11.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
208.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5 alin. (12) excluderea sintagmei „lit. a) și b)” Comentariu: Considerăm neoportună această modificare. Or, ar fi neclară legea, cu neindicarea în ce cazuri urmează a fi verificată identitatea beneficiarilor. O prevedere care să conțină doar sintagma “în cazurile menționate”, cu nespecificarea acestora, ar constitui o normă juridică imprecisă.</p>	<p>Nu se acceptă Exceptarea normei nu afectează cazurile de aplicare stabilite în alineatul 11.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
209.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare La art. 5 alin. (11) și alin. (12), propunem substituirea textului ”și anuităților”, respectiv, ”și anuități” cu textul ”și asigurărilor cu participarea la investiții” și, corespunzător, ”și asigurări cu participarea la investiții”, având în vedere transpunerea prevederilor Directivei UE 2015/849 și a Recomandărilor FATF privind alte tipuri de asigurări legate de investiții. Respectiv, cu propunere similară se intervine la art. 8 alin. (7), și anume substituirea textului ”sau ai unei anuități” cu textul ”sau ai unei polițe de asigurare cu participarea la investiții”.</p>	<p>Se acceptă</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
210.	<p>Serviciul de Informații și Securitate La pct. 4, articolul 5, propunem completarea acestuia cu alineatul (16) cu următorul conținut:</p>	<p>Nu se acceptă Prevederile Directivei 2015/849, 2018/843, Recomandările</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

<p>”(16) Prin derogare de la prevederile alin. (1), (2) și (4) din prezentul articol, se permite deschiderea conturilor în cadrul instituțiilor bancare, fără identificarea și verificarea beneficiarului efectiv, în scopul realizării obligației de asigurare financiară a salariaților proprii de către autoritățile publice centrale în cadrul cărora activează persoane a căror identitate și calitate constituie secret de stat în conformitate cu legislația. Autoritatea publică respectivă asigură evidența efectivă a persoanelor care beneficiază de conturile deschise conform prezentului alineat”.</p> <p>Raționamentul acestei prevederi rezultă din faptul că, la momentul actual, salariile ofițerilor de informații sunt repartizate prin intermediul casieriei Serviciului. În procesul de contractare a instituției bancare care ar presta serviciile respective ofițerilor de informații din cadrul SIS s-a stabilit că, pentru eliberarea unui card bancar este necesar, în mod obligatoriu, prezentarea datelor veridice de identitate ale ofițerului de informații și securitate.</p> <p>Însă, această obligație contravine statutului de ofițer de informații. Astfel, potrivit prevederilor art. 64 din Legea nr. 170/2007, datele despre identitatea și calitatea ofițerului de informații constituie secret de stat. Respectiv, utilizarea și difuzarea acestor date este supusă restricțiilor în conformitate cu Legea nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat. Instituirea acestui mecanism de protecție a ofițerilor de informații și securitate rezultă din specificul activității desfășurate de către aceștia. Astfel, divulgarea datelor cu privire la identitatea și calitatea ofițerului de informații duce la deconspirarea lui, implicând iminent și deconspirarea misiunilor de serviciu, precum și sporesc factorii de risc la adresa vieții și integrității corporale a ofițerului și a membrilor familiei sale. De asemenea, se creează o stare de vulnerabilitate în raport cu serviciile speciale străine, aspect în măsură să afecteze securitatea statului.</p> <p>În contextul celor enunțate, art. 64 alin. (5) din Legea nr. 170/2007 stabilește că datele despre identitatea și calitatea ofițerului de informații nu pot fi incluse în resursele informaționale, publice sau în resursele cu accesibilitate limitată ale autorităților publice, ale persoanelor fizice și juridice.</p> <p>Atragem atenția că, completarea propusă de către Serviciu nu va afecta standardele de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului, deoarece se stabilește un control strict în cadrul autorităților</p>	<p>FATF/GAFI stabilesc obligația de interzicere a deschiderii conturilor anonime, fără excepții. Astfel de prevederi pot genera riscuri majore pentru Republica Moldova, atât la nivel național, cât și internațional.</p>
---	--

211.	<p>publice centrale care au angajați a căror identitate și calitate este atribuită la secret de stat, respectiv, la necesitate acestea vor fi prezentate către Serviciul Prevenirii și Combaterii Spălării Banilor, sau alte autorități publice, în conformitate cu prevederile Legii nr. 245/2008.</p> <p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5¹</p> <p>În cazul în care aplicarea prin mijloace de identificare electronică a măsurilor de precauție se intenționează de a fi limitate doar la rezidența/cetățenia RM, se propune ajustarea redacției alineatelor nr. (1) și (2), cu anumite concretizări relevante, cum ar fi de exemplu:</p> <p>(1) Identificarea și verificarea identității clienților conform art. 5 alin. (2) efectuată prin mijloace de identificare electronică poate fi aplicată doar față de persoane fizice - cetățeni ai Republicii Moldova, a reprezentantului (cetățean al RM) persoanei juridice rezidente și beneficiarului efectiv (cetățean al RM).</p> <p>În redacția propusă, interpretăm că restricția privind definirea cetățeniei/rezidența RM se referă la persoanele fizice și juridice, însă nu și la reprezentanții persoanei juridice sau beneficiarii efectivi ai acestora. Adică în cazul unor persoane juridice rezidente, cu reprezentanți sau beneficiari efectivi nerezidenți, identificarea va fi posibilă, de asemenea, prin mijloace electronice.</p>	<p>Se acceptă prin expunerea în următoarea redacție: "Articolul 5¹. Identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice</p> <p>(1) Identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (2) lit. a) se admite în cazul persoanelor fizice cetățeni ai Republicii Moldova, precum și în cazul persoanelor juridice rezidente ai căror reprezentanți, fondatori, administratori și beneficiari efectivi sunt cetățeni ai Republicii Moldova.</p> <p>(2) Identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice se realizează în baza unei evaluări corespunzătoare a riscurilor și prin utilizarea uneia sau a mai multor dintre următoarele metode, în funcție de risc:</p> <p>a) prin mijloace de identificare electronică cu un nivel de securitate suficient și conform cu standardele stabilite în Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;</p> <p>b) prin mijloace electronice care asigură cumulativ transmiterea directă</p>	Se acceptă poziția SPCSB
------	--	--	--------------------------

		<p>a video și audio sau foto cu elementele de verificare a prezenței fizice, înregistrarea originalului actului de identitate în timpul transmisiunii directe și captarea imaginii faciale a clientului;</p> <p>c) prin alte mijloace electronice oferite de către un prestator de servicii de încredere calificat, acreditat în condițiile Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.</p> <p>(3) Cerințele privind identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice se stabilesc de către organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare și includ cerințe privind politicile și procedurile necesare, sistemul de control intern, riscurile și măsurile de protecție, cerințele tehnice minime.”</p>	
212.	<p>EBA Art. 5¹ alin. (1) Litera a) și b), urmează a fi revăzute și comasate, deoarece reprezintă o tautologie juridică și reflectă cerințele de identificare prevăzute de Legea nr. 124/2022. Menționăm că nu pot exista alte mijloace electronice decât cele care au fost supuse acreditării în condițiile Legii nr. 124/2022, drept urmare fiind acreditat ca serviciu de încredere. Suplimentar atenționăm că proiectul de lege nejustificat restricționează identificarea doar în cazul prezenței certificatului calificat al semnăturii electronice, însă Legea nr. 124/2022, prevede posibilitatea identificării și prin alte servicii electronice de încredere (a se vedea art. 5 din Legea nr. 124/2022). În acest context propunem următorul text urmare a comasării celor două litere: „Identificarea electronică a clientului și autentificarea documentelor prezentate, este realizată cu semnătură electronică</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Se consideră oportun expunerea în următoarea redacție: ”Articolul 5¹. Identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice</p> <p>(1) Identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (2) lit. a) se admite în cazul persoanelor fizice, cetățeni ai Republicii Moldova, precum și în cazul persoanelor juridice rezidente ai căror reprezentanți,</p>	Se acceptă poziția SPCSB

<p>certificat calificat sau alte servicii de încredere în conformitate cu prevederile Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;”-Menționăm că la art. 51 din proiect, nu se regăsesc soluții concrete cu privire la identificarea electronică inclusiv mijloace alternative decât cele prevăzute de Legea nr. 124/2022. -Mai mult, prevederile alin. (3), (4), (5) și (6) –sunt declarative și nu aduc o plus valoare trebuințelor existente la moment cu privire la identificarea la distanță. Așadar, considerăm irelevante aceste norme propuse, pe motiv că repetă obiectul de reglementare prevăzut de proiect fără a aduce o reglementare reală, cum ar fi: -Să se determine clar de ce identificarea la distanță poate fi aplicată doar cetățenilor Republicii Moldova rezidenți, atât timp cât Republica Moldova eliberează acte de identitate naționale și persoanelor care NU dețin cetățenia Republicii Moldova (permis de ședere, documente de călătorie apatrizilor, beneficiarilor de protecție umanitară). Mai mult, aceste date se regăsesc și în Registrul de stat al populației și în actele oficiale eliberate de Autoritățile Republicii Moldova. Inclusiv nu este clar de ce aceste măsuri de identificare sunt condiționate doar persoanelor care au rezidență în RM, având în vedere faptul că circa 2 milioane de cetățeni ai Republicii Moldova din diasporă, ar putea să dețină acte de identitate din RM însă să nu aibă reședință oficială în RM.-La alin. (2) lit. c), ținem să informăm că modul de verificare a identității persoanei este unul nesigur, pe motiv că norma vizată prevede obținerea înregistrării buletinului (acest aspect ar însemna colectarea excesivă a datelor, inclusiv a celor care nu sunt relevante precum; grupa sanguină, evidența militară, prezența la vot, locul nașterii etc.), și contrapunerea imaginii din buletin cu imaginea persoanei din înregistrare fără a valida aceste date cu datele autentice regăsite în Registrul de stat al populației. Așadar, prevederile în cauză deși ar trebui să instituie un regim de validare a datelor mai înalt decât cel prevăzut de art. 5 alin. (2) în cazul prezenței fizice, în practică se adeverește inversul. Așadar, situațiile ordinare (cele mai ușoare) de falsificare a identității fiind: includerea datelor de identificare ale unei persoane reale cu substituirea imaginii din buletin. În acest fel, se va verifica doar imaginea persoanei (cea din buletin care poate fi falsificată ușurință) cu cea a persoanei din înregistrare, însă nu va fi verificată existența unei astfel de identități cu</p>	<p>fondatori, administratori și beneficiari efectivi sunt cetățeni ai Republicii Moldova.</p> <p>(2) Identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice se realizează în baza unei evaluări corespunzătoare a riscurilor și prin utilizarea uneia sau a mai multor din următoarele metode, în funcție de risc:</p> <p>a) prin mijloace de identificare electronică cu un nivel de securitate suficient și conform cu standardele stabilite în Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;</p> <p>b) prin mijloace electronice care asigură cumulativ, transmiterea directă a video și audio sau foto cu elementele de verificare a prezenței fizice, înregistrarea originalului actului de identitate în timpul transmisiunii directe și captarea imaginii faciale a clientului;</p> <p>c) prin alte mijloace electronice oferite de către un prestator de servicii de încredere calificat acreditat în condițiile Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.”</p>
---	---

	<p>datele persoanele indicate în buletin !În cele din urmă, autorul în condiții neclare optează în favoarea înregistrării copiei actului de identitate deși această procedură nu aduce nici un fel de siguranță, și din motive neclare nu optează pentru metoda cea mai sigură care nu poate fi falsificată: contrapunerea imaginii persoanei din înregistrare cu ultima fotografie din Registrul de stat al populației cu includerea unor softuri de recunoaștere facială, inclusiv cu controlul suplimentar al operatorului (angajatului entității raportoare) pentru a efectua dublul control.În contextul vizat venim cu următoarea propunere: „identitatea clientului este confirmată prin extragerea datelor necesare din actul identitate: nume, prenume, data luna și anul nașterii, IDNP, imaginea facială și adresa de domiciliu prin intermediul înregistrării video și audio, sau foto, în ambele cazuri cu aplicarea elementelor de siguranță privind prezența instanțelor a clientului și contrapunerea datelor și a imaginii excerptate din actul de identitate cu cele din Registrul de stat al populației, prin metode tehnice sigure care demonstrează autenticitatea seturilor de date și confirmate asupra corespunderii de entitatea raportoare.”</p> <p>-La alin. (6) propunem a fi exclus, având în vedere faptul că prevederile art. 36 alin. (1) repetă același aspect;-La alin. (7) propunem a determina expres organele care vor fi responsabile;-La alin. (8) cuvintele ”prelucrarea și păstrarea” se va substitui cu cuvintele „inclusiv modul de prelucrare a”. Propunerea se justifică prin faptul că conform art. 3 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal,păstrarea datelor se include în termenul de prelucrare a datelor, iar cerințele trebuie să determine inclusiv modul în care pot fi prelucrate datele.</p>	
213.	<p>Asociația Businessului European La art. 5¹ alin. (1), propunem completare la final, „inclusiv, persoanele care dispun de mijloace electronice conforme Legii nr. 124/2022. Propunerea se justifică prin faptul că Legea nr. 124/2022, instituie mecanismul de recunoaștere a mijloacelor electronice de identificare, inclusiv față de rezidenții UE, care pot fi atât cetățeni cât și cetățeni ale UE, în acest sens, norma vizată în redacția actuală limitează nejustificat punerea în aplicării acestui mecanism.</p>	<p>Nu se acceptă În vederea protejării sistemului național financiar, conform propunerii Băncii Naționale a Moldovei, în baza unei analize efectuate și reiesind din posibilitățile tehnice existente, s-a convenit asupra reglementării posibilității identificării la distanță pentru cetățenii Republicii Moldova. Această etapă poate fi premergătoare,</p>

214.	<p>Asociația pentru protecția vieții private La art. 5¹, alin. (1), propunem completare la final, „inclusiv, persoanele care dispun de mijloace electronice conforme Legii nr. 124/2022.” Propunerea se justifică prin faptul că Legea nr. 124/2022, instituie mecanismul de recunoaștere a mijloacelor electronice de identificare, inclusiv față de rezidenții UE, care pot fi atât cetățeni cât și cetățeni ale UE, în acest sens, norma vizată în redacția actuală limitează nejustificat punerea în aplicării acestui mecanism.</p>	<p>ulterior fiind examinată posibilitatea de reglementare suplimentară a altor categorii de clienți. Nu se acceptă în vederea protejării sistemului național financiar, conform propunerii Băncii Naționale a Moldovei, în baza unei analize efectuate și reiesind din posibilitățile tehnice existente, s-a convenit asupra reglementării posibilității identificării la distanță pentru cetățenii Republicii Moldova. Această etapă poate fi premergătoare, ulterior fiind examinată posibilitatea de reglementare suplimentară a altor categorii de clienți.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
215.	<p>Asociația Businessului European Articolul 5¹ Conform prevederilor Guidance on Digital ID emise de FATF, APPENDIX A: DESCRIPTION OF A BASIC DIGITAL IDENTITY SYSTEM AND ITS PARTICIPANTS în compartimentul 3) Verification: ” Verification involves confirming that the validated identity relates to the individual (applicant) being identity- proofed. For example, the IDSP could ask the applicant to take and send a mobile phone video or photo with other liveness checks; compare the applicant’s submitted photo to the photos on the passport identity evidence or the photo on file in the government’s passport or license database” Propunerea: Schimbarea sintagmei ”transmiterea video și audio direct” în ”transmiterea video și audio directă sau photo cu elementele de verificare prezentei fizice”</p>	<p>Se acceptă parțial în vederea reglementării detaliate a procesului de identificare electronică, va fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar. Corespunzător, propunerea respectivă va fi inclusă în regulament.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
216.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5¹ alin. (2) Introducerea concretizărilor corespunzătoare, dacă înțelegerea noastră nu este una corectă.</p>	<p>Se acceptă parțial prin stabilirea reglementărilor respective în cadrul legal secundar. Totodată, menționăm privind expunerea în următoarea redacție a</p>	Se acceptă poziția SPCSB

<p>Propunem de concretizat, dacă mijloace de identificare electronică pot fi aplicate pentru stabilirea identității unei persoane juridice, și dacă în astfel de cazuri reprezentantul persoanei juridice rezidente și beneficiarii efectivi de asemenea trebuie să fie cetățeni ai Republicii Moldova.</p> <p>Nu este clar, dacă prevederea art. 5¹, alin. (2), literele a)-c), în cazul identificării electronice se aplică ca condiție cumulativă, sau sunt 4 scenarii separate ce pot fi aplicate de entități?</p> <p>Punctul c) este expus foarte confuz și necesită o redacție modificată, astfel ca să fie clar ce fel de soluții de identificare electronică pot fi utilizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - video și audio ca o modalitate/soluție separată? - foto cu elemente de prezență fizică și a buletinului de identitate în aceeași soluție? <p>Textul lit. c) prevede întrunirea cumulativă a anumitor cerințe, nefiind clar care sunt cerințele care trebuie întrunite, cumulativ, în cazul utilizării mijloacelor electronice de transmitere video și audio directă, și care – în cazul utilizării mijloacelor electronice de foto.</p> <p>Propunem expunerea mai clară a prevederilor care stabilesc cerințele care trebuie întrunite cumulativ, pentru fiecare tip de mijloace electronice utilizate, sau de eliminat necesitatea asigurării cumulative a mai multor cerințe.</p> <p>Prevederea de la art. 5¹ alin. (7) și anume cerințele privind aplicarea măsurilor de precauție privind clienții prin intermediul mijloacelor de identificare electronică se stabilesc de către organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, este una de caracter generic.</p> <p>Se propune, să se completeze cu anumite clarificări și anume, ce ar presupune stabilirea cerințelor aferent aplicării măsurilor de precauție de către organele cu funcții de supraveghere și ce ar include aceste cerințe?</p> <p>Considerăm imperativ să fie stipulat dacă soluțiile aplicate de către entitățile raportoare trebuie înregistrate/aprobate de către organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare (sau eventual – de către alte autorități abilitate) și în ce condiții.</p> <p>Înțelegerea noastră, inclusiv din Ghidul FATF/OECD, este că cazurile enumerate urmează a fi aplicate separat fără întrunirea concomitență a condițiilor enumerate la literele a)-d). Solicităm confirmarea înțelegerii noastre sau introducerea concretizărilor relevante.</p>	<p>prevederii: ”(2) Identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice se realizează în baza unei evaluări corespunzătoare a riscurilor și prin utilizarea uneia sau a mai multor din următoarele metode, în funcție de risc:</p> <p>a) prin mijloace de identificare electronică cu un nivel de securitate suficient și conform cu standardele stabilite în Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;</p> <p>b) prin mijloace electronice care asigură cumulativ, transmiterea directă a video și audio sau foto cu elementele de verificare a prezenței fizice, înregistrarea originalului actului de identitate în timpul transmisiunii directe și captarea imaginii faciale a clientului;</p> <p>c) prin alte mijloace electronice oferite de către un prestator de serviciu de încredere calificat acreditat în condițiile Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.”</p>
---	--

217.	<p>EBA Art. 5¹ alin. (2) Prevederea art. 5¹, alin. (2), literele a)-c), în cazul identificării electronice se aplică ca condiție cumulativă? Sau sunt 4 scenarii separate ce pot fi aplicate de entități? Punctul c) este expus foarte confuz și necesită o redacție modificată. Din redacția curentă nu este clar ce fel de soluție IT totuși poate fi utilizată. - video și audio ca o modalitate/soluție separată? - foto cu elemente de prezență fizică și a buletinului de identitate în aceeași soluție? c) la utilizarea mijloacelor electronice care asigură cumulativ, transmiterea video și audio directă sau foto cu elementele de verificare a prezenței fizice, înregistrarea originalului actului de identitate în timpul transmisiunii directe și captarea imaginii faciale a clientului; Textul lit.c) prevede întrunirea cumulativă a anumitor cerințe, nefiind clar care sunt cerințele care trebuie întrunite, cumulativ, în cazul utilizării mijloacelor electronice de transmitere video și audio directă, și care - în cazul utilizării mijloacelor electronice de foto. Propunem expunerea mai clară a prevederilor care stabilesc cerințele care trebuie întrunite cumulativ, pentru fiecare tip de mijloace electronice utilizate.</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție: ”(2) Identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice se realizează în baza unei evaluări corespunzătoare a riscurilor și prin utilizarea uneia sau a mai multor din următoarele metode, în funcție de risc: a) prin mijloace de identificare electronică cu un nivel de securitate suficient și conform cu standardele stabilite în Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere; b) prin mijloace electronice care asigură cumulativ, transmiterea directă a video și audio sau foto cu elementele de verificare a prezenței fizice, înregistrarea originalului actului de identitate în timpul transmisiunii directe și captarea imaginii faciale a clientului; c) prin alte mijloace electronice oferite de către un prestator de serviciu de încredere calificat acreditat în condițiile Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.”</p>	Se acceptă poziția SPCSB
218.	<p>Asociația Businessului European La art. 5¹ alin. (2) lit. b) propunem a fi exclusă, pe motiv că norma vizată se include la lit. a).</p>	<p>Se acceptă parțial Prevederea se expune în următoarea redacție: ”(2) Identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice se realizează în baza unei evaluări corespunzătoare a riscurilor și prin</p>	Se acceptă poziția SPCSB

		<p>utilizarea uneia sau a mai multor din următoarele metode, în funcție de risc:</p> <p>a) prin mijloace de identificare electronică cu un nivel de securitate suficient și conform cu standardele stabilite în Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;</p> <p>b) prin mijloace electronice care asigură cumulativ, transmiterea directă a video și audio sau foto cu elementele de verificare a prezenței fizice, înregistrarea originalului actului de identitate în timpul transmisiunii directe și captarea imaginii faciale a clientului;</p> <p>c) prin alte mijloace electronice oferite de către un prestator de serviciu de încredere calificat acreditat în condițiile Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.”</p>	
219.	<p>Asociația pentru protecția vieții private La art. 5¹ alin. (2), lit. b) propunem a fi exclusă, pe motiv că norma vizată se include la lit. a).</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Prevederea se expune în următoarea redacție: ”(2) Identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice se realizează în baza unei evaluări corespunzătoare a riscurilor și prin utilizarea uneia sau a mai multor din următoarele metode, în funcție de risc:</p> <p>a) prin mijloace de identificare electronică cu un nivel de securitate suficient și conform cu standardele stabilite în Legea nr. 124/2022 privind</p>	Se acceptă poziția SPCSB

		<p>identificarea electronică și serviciile de încredere;</p> <p>b) prin mijloace electronice care asigură cumulativ, transmiterea directă a video și audio sau foto cu elementele de verificare a prezenței fizice, înregistrarea originalului actului de identitate în timpul transmisiunii directe și captarea imaginii faciale a clientului;</p> <p>c) prin alte mijloace electronice oferite de către un prestator de serviciu de încredere calificat acreditat în condițiile Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.”</p>
220.	<p>Ministerul Finanțelor Art. 5¹ alin. (3)</p> <p>La pct. 5, art. 5¹ alin. (3) din proiect, sintagma „Serviciul Fiscal de Stat” de substituit cu sintagma „Agenția Servicii Publice”, din motiv că în conformitate cu prevederile art. 33 alin. (1) lit. i2) din Legea nr.220/2007, în Registrul de stat al persoanelor juridice se înscriu date despre numele, prenumele, numărul de identificare personal (IDNP), domiciliul, numărul de telefon ale beneficiarului efectiv/beneficiarilor efectivi ai persoanelor fizice, astfel cum sunt definiți în Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, iar Registrul de stat al persoanelor juridice privind beneficiarul efectiv este ținut de către I.P. ASP, în conformitate cu prevederile art.35 alin.(3) lit.b) din Legea nr.220/2007.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În vederea asigurării transparenței prevederilor din art. 30 din Directiva 2018/843 care stabilește ”Statele membre solicită ca informațiile păstrate în registrul central menționat la alineatul (3) să fie adecvate, corecte și actualizate și introduc mecanisme în acest sens. Astfel de mecanisme includ solicitarea ca entitățile obligate și, dacă este cazul și în măsura în care această cerință nu interferează nejustificat cu funcțiile lor, autoritățile competente să raporteze orice discrepanțe între informațiile disponibile în registrele centrale privind beneficiarii reali și informațiile privind beneficiarii reali pe care le dețin. În caz de discrepanțe raportate,</p>
		Se acceptă poziția SPCSB

		<p>statele membre se asigură că sunt luate măsurile corespunzătoare pentru a le soluționa în timp util și, dacă este cazul, că o mențiune specifică este inclusă între timp în registrul central.” este necesar stabilirea mecanismului de raportare a cazurilor de divergență. În baza studiului efectuat al experienței țărilor UE s-a stabilit ca autoritatea fiscală în comun cu autoritatea de înregistrare de stat sunt responsabile de acest proces.</p>	
221.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 5¹ Cu referire la pct. 5, art. I din proiect, aferent includerii unui articol nou – art. 5¹: i) atenționăm, că termenul de „control” este un concept-cheie al noțiunii de „beneficiar efectiv” și urmează a fi definit; ii) constatăm că noțiunea de la lit. a), alin. (2) este confuză, deoarece definește beneficiarul efectiv al persoanei juridice drept persoana care deține sau controlează în ultima instanță o entitate juridică prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unei cote-parți, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace. Ulterior, deținerea unei cote de cel puțin 25% (în capitalul anumitor entități) este definită drept un criteriu al exercitării dreptului de proprietate (direct/indirect). Observăm, că definiția generică din prima propoziție a literei a), nu stabilește cota procentuală deținută în capitalul entității, care ar conduce la calificarea deținătorului drept beneficiar efectiv (în virtutea criteriului de „deținere”, și nu cel al „controlului”). Înțelegem, că cota de 25% reprezintă doar una dintre cotele, deținerea cărora poate conduce la incidența statutului de „beneficiar efectiv”, fiind posibilă calificarea unei persoane drept beneficiar efectiv și în cazul altor dețineri, situate sub 25% (fără a fi aplicabil criteriul de „control”). Având în vedere importanța acestei noțiuni, atât pentru această lege, cât și pentru multe alte legi care fac trimitere la noțiunea respectivă, considerăm necesară revvederea atență a acesteia, pentru a prescrie clar deținerile care conduc la incidența statutului de</p>	<p>Se acceptă parțial. Prevederile respective urmează a fi incluse în cadrul legal secundar care vor stabili normele privind noțiunea de beneficiar efectiv și control.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>„beneficiar efectiv” și termenul de „control”, care va fi aplicabil în toate celelalte cazuri; iii) sugerăm corelarea lit. b) cu prima parte a alin. (2), având în vedere că noțiunea se explică prin aceeași sintagmă – „Noțiunea de beneficiar efectiv include cel puțin: [...] și „b) 3. beneficiarul efectiv/beneficiarul efectiv”.</p>	
222.	<p>Banca Națională a Moldovei Se propune expunere art. 5¹ în următoarea redacție: ”Articolul 5¹. Identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice</p> <p>(1) Identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (2) lit. a) se admite în cazul persoanelor fizice, cetățeni ai Republicii Moldova, precum și în cazul persoanelor juridice rezidente ai căror reprezentanți, fondatori, administratori și beneficiari efectivi sunt cetățeni ai Republicii Moldova.</p> <p>(2) Identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice se realizează în baza unei evaluări corespunzătoare a riscurilor și prin utilizarea uneia sau a mai multor din următoarele metode, în funcție de risc:</p> <p>a) prin mijloace de identificare electronică cu un nivel de securitate suficient și conform cu standardele stabilite în Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;</p> <p>b) prin mijloace electronice care asigură cumulativ, transmiterea directă a video și audio sau foto cu elementele de verificare a prezenței fizice, înregistrarea originalului actului de identitate în timpul transmisiunii directe și captarea imaginii faciale a clientului;</p> <p>c) prin alte mijloace electronice oferite de către un prestator de serviciu de încredere calificat acreditat în condițiile Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.</p> <p>(3) Cerințele privind identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice se stabilesc de către organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare și vor include cerințe privind politicile și procedurile necesare, sistemul de control intern, riscurile și măsurile de protecție, cerințele tehnice minime.”</p>	Se acceptă
223.	<p>Asociația Băncilor din Moldova</p>	Nu se acceptă

Se acceptă poziția SPCSB

	<p>Art. 5¹ S-a admis o eroare, presupunem că urmează a fi indicat „de cel puțin 25%”</p>	<p>Se consideră oportun păstrarea redacției propuse care transpune textul Directivei 2018/843.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
224.	<p>Asociația Businessului European Art. 5¹ S-a admis o eroare, presupunem că urmează a fi indicat „de cel puțin 25%”</p>	<p>Nu se acceptă Se consideră oportun păstrarea redacției propuse care transpune textul Directivei 2018/843.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
225.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5² În scopul interpretării corecte a punctelor indicate se propune de a da definiția noțiunii ”Persoana juridică fara scop lucrativ”. Comentariu: În situația în care toate aceste 5 categorii fac parte dintr-o anumită persoană juridică fără scop lucrativ, care din categoriile indicate urmează a fi considerate beneficiari efectivi? Propunem a se da precizie acestei norme.</p>	<p>Se acceptă parțial Conform prevederilor art. 171 Cod civil este stabilit ”(3) Persoana juridică poate fi organizată în mod corporativ sau în baza calității de membru, poate fi dependentă sau independentă de un anumit număr de membri, poate avea scop lucrativ sau nelucrativ.” și art. 175 Cod civil prevede ”(2) Persoanele juridice de drept privat pot avea scop lucrativ (comercial) și scop nelucrativ (necomercial).” Totodată, menționăm că, prevederea respectivă se expune în următoarea redacție: ”3) în cazul organizațiilor necomerciale persoana fizica/persoanele fizice care exercită controlul în ultimă instanță asupra organizației necomerciale.”</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
226.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5² alin. (3) În scopul aplicării corecte prevederilor aricolului în cauza este necesar de a prezenta tălmăcirea pe marginea următorului subiect: Conform prevederilor art. 20 al Codului familiei ”Proprietatea în devălmășie a soților” - Bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei aparțin ambilor cu drept de proprietate în devălmășie, conform legislației. În cazul stabilirii neconcordanței dintre beneficiar efectiv reflectat în Registrul de stat și informația prezentată de către clientul, cînd este vorba</p>	<p>Nu se acceptă Aplicarea prevederilor respective urmează a fi reglementată în cadrul legal secundar.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

	<p>de soții – nu este clar daca prevederile articolul 5² alin. (3) trebuie sa fie aplicate. Aceași situația poate să apară și în privința altor membrii de familie (copil-părinte, bunicii si nepoți, etc). Acesta prevederi trebuie să fie tălmăciți.</p>		
227.	<p>Asociația Businessului European Art. 5¹ În cazul persoanelor juridice fără scop lucrativ, nu este destul de clar în privința identificării BE, care anume categorie este BE, oricare? Sau toate? A se vedea lit. b a aceluiași articol unde se menționează ”toate persoanele” poate o formulare similară ar fi de ajutor.</p>	<p>Se acceptă parțial Conform prevederilor art. 171 Cod civil este stabilit ”(3) Persoana juridică poate fi organizată în mod corporativ sau în baza calității de membru, poate fi dependentă sau independentă de un anumit număr de membri, poate avea scop lucrativ sau nelucrativ.” și art. 175 Cod civil prevede ”(2) Persoanele juridice de drept privat pot avea scop lucrativ (comercial) și scop nelucrativ (necomercial).” Totodată, menționăm că, prevederea respectivă se expune în următoarea redacție: ”3) în cazul organizațiilor necomerciale persoana fizica/persoanele fizice care exercită controlul în ultimă instanță asupra organizației necomerciale.”</p>	
228.	<p>BC FINCOMBANK SA Art. 5² În scopul intelegerii corecte a punctelor unducate se propune de a include definiția noțiunii ”Persoana juridica fara scop lucrativ”</p>	<p>Se acceptă parțial Conform prevederilor art. 171 Cod civil este stabilit ”(3) Persoana juridică poate fi organizată în mod corporativ sau în baza calității de membru, poate fi dependentă sau independentă de un anumit număr de membri, poate avea scop lucrativ sau nelucrativ.” și art. 175 Cod civil prevede ”(2) Persoanele juridice de drept privat pot avea scop</p>	Se acceptă poziția SPCSB

		lucrativ (comercial) și scop nelucrativ (necomercial).” Totodată, menționăm că, prevederea respectivă se expune în următoarea redacție: ”3) în cazul organizațiilor necomerciale persoana fizica/persoanele fizice care exercită controlul în ultimă instanță asupra organizației necomerciale.”	
229.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5¹ alin. (2) Comentarii: La alin. (2) sunt enumerate mai multe cazuri de stabilire a identității prin mijloace de identificare electronică, nefiind clar dacă fiecare caz în parte se examinează separat, sau o acțiune trebuie să fie continuată cu o altă acțiune din listă (de exemplu, utilizarea transmiterii în direct a video și audio trebuie să fie continuată ulterior cu aplicarea semnăturii electronice).</p>	<p>Se acceptă prin reformularea propunerii în următoarea redacție: ”(2) Identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice se realizează în baza unei evaluări corespunzătoare a riscurilor și prin utilizarea uneia sau a mai multor din următoarele metode, în funcție de risc:</p> <p>a) prin mijloace de identificare electronică cu un nivel de securitate suficient și conform cu standardele stabilite în Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;</p> <p>b) prin mijloace electronice care asigură cumulativ, transmiterea directă a video și audio sau foto cu elementele de verificare a prezenței fizice, înregistrarea originalului actului de identitate în timpul transmisiunii directe și captarea imaginii faciale a clientului;</p> <p>c) prin alte mijloace electronice oferite de către un prestator de servicii de încredere calificat acreditat în</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>condițiile Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.”</p>		
230.	<p>AMCHAM Art. 5¹ alin. (2) Propunem luarea în considerare a opțiunii stabilirii identității clientului prin mijloace de identificare electronică inclusiv prin captarea imaginii faciale a clientului și/sau transmiterea imaginii faciale a clientului în comun cu înregistrarea originalului actului de identitate, în cazul ultimului mijloc folosit, în măsura în care entitatea raportoare ar putea dispune și folosi echipamente software și hardware care permit excluderea asumării identității false din imaginea foto transmisă.</p>	<p>AMCHAM Art. 5¹ alin. (2) Nu se acceptă Organele cu funcții de supraveghere urmează să stabilească reglementările respective.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
231.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5² alin. (2) lit. a) Se propune: Introducerea unor ajustări în textul literei (a), după cum urmează: 1. Completarea primei propoziții după textul: "sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace" cu textul: "alta decât o societate ale cărei valori mobiliare sunt tranzacționate pe o piață reglementată/ sistem multilateral de tranzacționare care impune cerințe de divulgare a informațiilor, fie prin norme bursiere, fie prin legislația aplicabilă, pentru a asigura transparența adecvată a beneficiarului efectiv, sau este o filială cu capital majoritar al unei astfel de societăți" 2. Substituirea sintagmelor: a) "unei persoane fizice" cu sintagma "unei (unor) persoane fizice" "aceleași persoane fizice" cu sintagma "aceleiași (acelorași) persoane fizice" Argumentare: Conform Directivei (UE) 2015/849, art. 3, pct. 6a, definirea continua cu urmatorul text (care se regăsește și în Regulamentul BNM nr.200/2018 (pct.31): alta decât o societate cotate pe o piață reglementată care face obiectul cerințelor de divulgare a informațiilor în conformitate cu dreptul Uniunii sau al unor standarde internaționale echivalente care asigură transparența corespunzătoare a informațiilor privind exercitarea dreptului de proprietate.</p>	<p>Se acceptă prin expunerea în următoarea redacție: (2) Noțiunea de beneficiar efectiv include cel puțin: 1) în cazul persoanelor juridice cu scop lucrativ (comercial): a) persoana fizică/persoanele fizice care deține/dețin sau controlează în ultimă instanță o persoană juridică prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unei cote-părți din numărul de acțiuni ori din drepturile de vot sau prin participația în capitalul social al persoanei juridice respective, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace, alta decât o societate cotate pe o piață reglementată care face obiectul cerințelor de divulgare a informațiilor în conformitate cu standardele internaționale echivalente care asigură transparența corespunzătoare a informațiilor</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>Menționăm și Hotărârea BNM nr. 200/2018, care, la pct. 31, stabilește că: ”Atunci când clientul sau deținătorul pachetului de control este o societate ale cărei valori mobiliare sunt tranzacționate pe o piață reglementată/ sistem multilateral de tranzacționare care impune cerințe de divulgare a informațiilor, fie prin norme bursiere, fie prin legislația aplicabilă, pentru a asigura transparența adecvată a beneficiarului efectiv, sau este o filială cu capital majoritar al unei astfel de societăți nu este necesară identificarea și verificarea identității oricărui dintre acționari sau beneficiari efectivi ai acestor societăți. Banca obține datele de identificare relevante din registre publice, de la client sau din alte surse sigure” Ținând cont de experiența acumulată în privința măsurilor de precauție aplicate în raport cu companiile care au în structura sa de proprietate alte societăți ale căror valori mobiliare sunt tranzacționate pe o piață reglementată din cadrul UE, sugerăm expunerea normei articolului 51 într-un mod cât mai apropiat de reglementarea conținută în art. 3 pct. 6 lit. a) din Directiva (UE) 2015/849.</p>	<p>privind exercitarea dreptului de proprietate. Deținerea a 25% plus o acțiune sau participarea în capitalul social al unei persoane juridice cu peste 25% de către o persoană fizică este un criteriu al exercitării directe a dreptului de proprietate. Deținerea a 25% plus o acțiune sau participarea în capitalul social al unei persoane juridice cu peste 25% de către o altă persoană juridică care se află sub controlul unei persoane fizice sau de către mai multe persoane juridice care se află sub controlul aceleiași persoane fizice este un criteriu al exercitării indirecte a dreptului de proprietate; b) în cazul în care, după epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune, nu se identifică nicio persoană în calitate de beneficiar efectiv, persoana fizică care ocupă funcția de administrator al clientului este considerată beneficiar efectiv. Entitățile raportoare țin evidența măsurilor luate în vederea identificării beneficiarilor efectivi pentru fiecare client în parte și o prezintă, la cerere, Serviciului și/sau organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare;</p>
--	--	---

2) în cazul fiducierilor sau construcțiilor juridice similare, toate persoanele fizice, după cum urmează:

- a) constituitorul/constituitorii, precum și persoanele desemnate să îi/le reprezinte interesele în condițiile legii;
- b) fiduciarul/fiduciarii;
- c) protectorul/protectorii (dacă există);
- d) beneficiarul/beneficiarii fiducierilor sau construcțiilor juridice similare sau, în cazul în care identitatea acestuia/acestora încă nu este identificată, categoria de persoane în al căror interes principal se constituie sau funcționează fiducia ori construcția juridică similară;
- e) oricare altă persoană fizică care exercită controlul în ultimă instanță asupra fiduciei sau a construcției juridice similare prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate sau prin alte mijloace;

3) în cazul organizațiilor necomerciale, persoana fizică/persoanele fizice care exercită controlul în ultimă instanță asupra organizației necomerciale;

4) în cazul persoanelor juridice, altele decât cele prevăzute la pct. 1)–3) și al entităților care administrează și distribuie fonduri:

- a) persoana fizică beneficiară a cel puțin 25% din bunurile, respectiv, părțile sociale sau acțiunile unei persoane juridice sau ale unei entități

		<p>fără personalitate juridică, în cazul în care viitorii beneficiari au fost deja identificați;</p> <p>b) grupul de persoane în al căror interes principal se constituie ori funcționează o persoană juridică sau entitate fără personalitate juridică, în cazul în care persoanele fizice care beneficiază de persoana juridică sau de entitatea juridică nu au fost identificate;</p> <p>c) persoana sau persoanele fizice care exercită controlul asupra a cel puțin 25% din bunurile unei persoane juridice sau entități fără personalitate juridică, inclusiv prin exercitarea puterii de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor organelor de administrație, conducere sau supraveghere a entității respective.</p>	
232.	<p>Asociația Businessului European lit. c), va avea următorul cuprins „c) la utilizarea mijloacelor electronice care asigură cumulativ, transmiterea și captarea în timp real (neîntrerupt), a formatului foto, video și audio a internetului, care să răspundă în mod adecvat la întrebările de control, cu deținerea și prezentarea în original a actului de identitate, care să permită datelor de identificare și recunoașterea facială a persoanei prin contrapunerea imaginii din actul de identitate deținut în original, a fotografiei efectuate în timp real și a celei regăsite în Registrul de stat al populației.” – propunerea vine să concretizeze procedura de lucru cu datele și excluderea unor incertitudini și interpretări cu privire la acest aspect import, or, formularea în versiunea proiectului, nu descrie pe deplin din punct de vedere a fundamentării juridice și respectării procesului tehnologic cu privire la recunoașterea persoanei conform datelor biometrice (imaginei faciale).;</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Cerințele privind identificarea la distanță vor fi prevăzute prin cadrul legal secundar care vor include prevederi privind normele tehnice de identificare electronică.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
233.	Asociația pentru protecția vieții private	Se acceptă parțial	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>Alin. (2) lit. c) va avea următorul cuprins „c) la utilizarea mijloacelor electronice care asigură cumulativ, transmiterea și captarea în timp real (neîntrerupt), a formatului foto, video și audio a internautului, care să răspundă în mod adecvat la întrebările de control, cu deținerea și prezentarea în original a actului de identitate, care să permită datelor de identificare și recunoașterea facială a persoanei prin contrapunerea imaginii din actul de identitate deținut în original, a fotografiei efectuate în timp real și a celei regăsite în Registrul de stat al populației.” –propunerea vine să concretizeze procedura de lucru cu datele și excluderea unor incertitudini și interpretări cu privire la acest aspect import, or, formularea în versiunea proiectului, nu descrie pe deplin din punct de vedere a fundamentării juridice și respectării procesului tehnologic cu privire la recunoașterea persoanei conform datelor biometrice (imaginii faciale).</p>	<p>În vederea reglementării detaliate a procesului de identificare electronică, va fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar. Corespunzător, propunerea respectivă va fi inclusă în regulament.</p>	
234.	<p>Asociația Businessului European La art. 5¹ alin. (4) după cuvintele „ conform actelor de identitate” se completează cu cuvintele „sau sistemele informaționale de stat acolo unde este posibil” – propunerea are sarcina de a oferi posibilitatea de a verifica/valida datele din sistemele informațional de stat, or, articolul în cauză se referă la măsurile de identificare electronică, ceea ce presupune în mod cert utilizarea serviciilor de încredere și a identificării electronice, corespunzător art. 124/2022.</p>	<p>Nu se acceptă Conform redacției propuse, entitatea raportoare urmează să verifice datele prezentate de către client conform actelor de identitate deținute, inclusiv în sistemul informațional de stat, dacă este disponibil. Prezentarea actelor de identitate de către client nu poate fi exclusă din obligațiile clientului.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
235.	<p>Asociația pentru protecția vieții private La art. 5¹ alin. (4) după cuvintele „ conform actelor de identitate” se completează cu cuvintele „sau sistemele informaționale de stat acolo unde este posibil” –propunerea are sarcina de a oferi posibilitatea de a verifica/valida datele din sistemele informațional de stat, or, articolul în cauză se referă la măsurile de identificare electronică, ceea ce presupune în mod cert utilizarea serviciilor de încredere și a identificării electronice, corespunzător art. 124/2022.</p>	<p>Nu se acceptă Conform redacției propuse, entitatea raportoare urmează să verifice datele prezentate de către client conform actelor de identitate deținute, inclusiv în sistemul informațional de stat, dacă este disponibil. Prezentarea actelor de identitate de către client nu poate fi exclusă din obligațiile clientului.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
236.	<p>Banca Națională a Moldovei</p>	<p>Se acceptă, a fost expus în nouă redacție.</p>	

	<p>La articolul 5¹ alin. (7) recomandăm o abordare uniformă, la nivel național, cu referire la cerințele privind aplicarea măsurilor de precauție privind clienții prin intermediul mijloacelor de identificare electronică. Opinăm, că aceste cerințe urmează a fi emise de o autoritate unică, cu competențe în acest domeniu, iar autoritățile de supraveghere ar putea să emită niște reglementări detaliate, ajustate particularităților domeniului supravegheat, în baza cerințelor uniformizate.</p>		
237.	<p>EBA Art. 5¹ alin. (7) Prevederea de la art. 5¹ alin. (7) și anume cerințele privind aplicarea măsurilor de precauție privind clienții prin intermediul mijloacelor de identificare electronică se stabilesc de către organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare este una de caracter generic. Se propune, să se completeze cu anumite clarificări și anume, ce ar presupune stabilirea cerințelor aferent aplicării măsurilor de precauție de către organele cu funcții de supraveghere și ce ar include aceste cerințe? Necesită completări prevederea. Este imperativ să fie stipulat dacă soluțiile aplicate de către entitățile raportoare trebuie înregistrate/aprobate către organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare și în ce condiții.</p>	<p>Nu se acceptă Normele respective urmează a fi incluse în cadrul legal secundar.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
238.	<p>Banca Națională a Moldovei Având în vedere importanța și complexitatea definiției de "beneficiar efectiv", care reprezintă un termen – cheie pentru domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, și ținând cont de avizul precedent al BNM, reiterăm propunerea de revvedere a noțiunii și corelare a acesteia dispozițiilor Directivei 2015/849 și standardelor internaționale (R.24 și 25 ale FATF-GAFI). În acest sens, urmează a se ține cont, cel puțin de următoarele aspecte: - art. 3 pct. 6 din Directiva 2015/849 definește beneficiarul efectiv prin raportarea la exercitarea dreptului de proprietate asupra unui procent suficient din acțiuni ori din drepturi de vot. La fel, aceeași prevedere din directivă stabilește unul dintre criteriile exercitării directe/indirecte a dreptului de proprietate (deținerea directă sau prin control a unei cote egale cu sau ce depășește 25% din acțiunile sau capitalurile proprii ale persoanei juridice) – criteriu, preluat și în Proiectul supus avizării. Alte cazuri și</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea articolului respectiv în următoarea redacție: Articolul 5². Beneficiarul efectiv (1) Beneficiarul efectiv este orice persoană fizică ce define sau controlează în ultimă instanță clientul și/sau persoana fizică în numele ori în interesul căruia/căreia se realizează, direct sau indirect, o tranzacție sau o activitate. (2) Noțiunea de beneficiar efectiv include cel puțin: 1) în cazul persoanelor juridice cu scop lucrativ (comercial):</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

<p>criterii care conduc la incidența statutului de "beneficiar efectiv" sunt determinate, în Directivă, prin aplicarea calificativului de "procent suficient". Or, în cazul Proiectului supus avizării, exercitarea dreptului de proprietate asupra oricărei cote din capitalul social/drepturi de vot, fără nici un calificativ adițional, poate conduce la determinarea subiectului respectiv drept "beneficiar efectiv".</p> <p>Art. 3, pct. 6 din Directivă stabilește că noțiunea de "control" – pivot al conceptului de "beneficiar efectiv" – ar putea fi definită, în legislațiile naționale, în conformitate cu criteriile din articolul 22 alineatele (1)-(5) din Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului. Corespunzător, reiterăm importanța reglementării în lege a acestei noțiuni.</p>	<p>a) persoana fizică/persoanele fizice care dețin sau controlează în ultimă instanță o persoană juridică prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unei cote-părți din numărul de acțiuni ori din drepturile de vot ori prin participarea în capitalul social ale persoanei juridice respective, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace, alta decât o societate cotate pe o piață reglementată care face obiectul cerințelor de divulgare a informațiilor în conformitate cu standardele internaționale echivalente care asigură transparența corespunzătoare a informațiilor privind exercitarea dreptului de proprietate</p> <p>Deținerea a 25% plus o acțiune sau participarea în capitalul social a unei persoane juridice într-un procent de peste 25% de către o persoană fizică, este un criteriu al exercitării directe a dreptului de proprietate.</p> <p>Deținerea a 25% plus o acțiune sau participarea în capitalul social al unei persoane juridice într-un procent de peste 25% de către altă persoană juridică, care se află sub controlul unei persoane fizice, sau de către mai multe persoane juridice, care se află sub controlul aceleiași persoane fizice, este un criteriu al exercitării indirecte a dreptului de proprietate.</p>
---	--

b) În cazul în care, după epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune, nu se identifică nici o persoană în calitate de beneficiar efectiv, persoana fizică care ocupă funcția de administrator al clientului este considerată beneficiar efectiv. Entitățile raportoare țin evidența măsurilor luate în vederea identificării beneficiarilor efectivi pentru fiecare client în parte și le prezintă, la cerere, Serviciului și/sau organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare.

2) în cazul fiduciarilor sau construcțiilor juridice similare, toate persoanele fizice, după cum urmează:

- a) Constitutorul/constituitorii, precum și persoanele desemnate să îi/le reprezinte interesele în condițiile legii;
- b) Fiduciarul/fiduciarii;
- c) Protectorul/protectorii (dacă există);
- d) Beneficiarul/beneficiarii fiduciarilor sau construcțiilor juridice similare sau, în cazul în care identitatea acestuia/acestora încă nu este identificată, categoria de persoane în al căror interes principal se constituie sau funcționează fiducia sau construcția juridică similară;
- e) Oricare altă persoană fizică care exercită controlul în ultimă instanță asupra fiduciei sau a construcției juridice similare prin exercitarea

directă sau indirectă a dreptului de proprietate sau prin alte mijloace;

3) în cazul organizațiilor necomerciale persoana fizică/persoanele fizice care exercită controlul în ultimă instanță asupra organizației necomerciale.

4) în cazul persoanelor juridice, altele decât cele prevăzute la pct. 1) – 3) și al entităților care administrează și distribuie fonduri:

a) Persoana fizică beneficiară a cel puțin 25% din bunurile, respectiv părțile sociale sau acțiunile unei persoane juridice sau ale unei entități fără personalitate juridică, în cazul în care viitorii beneficiari au fost deja identificați;

b) Grupul de persoane în al căror interes principal se constituie ori funcționează o persoană juridică sau entitate fără personalitate juridică, în cazul în care persoanele fizice care beneficiază de persoana juridică sau de entitatea juridică, nu au fost identificate.

c) Persoana sau persoanele fizice care exercită controlul asupra a cel puțin 25% din bunurile unei persoane juridice sau entități fără personalitate juridică, inclusiv prin exercitarea puterii de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor organelor de administrație, conducere sau supraveghere a respectivei entități.

239.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>- sunt imprecise și suscită interpretări noțiunile de "persoană juridică organizată în mod corporativ" și "persoanele juridice, altele decât cele prevăzute la lit. a) – c)". Spre exemplu, în cazul celei din urmă noțiune, aceasta face trimitere la "persoana fizică beneficiară a cel puțin 25% din ...acțiunile unei persoane juridice" – inducând concluzia că această noțiune ar fi aplicabilă în cazul societăților pe acțiuni. Pe de altă parte, înțelegem că societățile pe acțiuni nimeresc sub incidența noțiunii de "persoană juridică organizată în mod corporativ".</p>	Se acceptă prin expunerea în următoarea redacție a articolului 5 ² (<i>potrivit redacției de la pct. precedent</i>).	Se acceptă poziția SPCSB
240.	<p>AMCHAM</p> <p>Propunem luarea în considerare a opțiunii de expunere a normei articolului 5² într-un mod cât mai apropiat de reglementarea conținută în art. 3 pct. 6 lit. a) din Directiva (UE) 2015/849. Menționăm că, potrivit prevederilor Directivei, „beneficiar real” înseamnă orice persoană (persoane) fizică (fizice) care dețin(e) sau controlează în ultimă instanță clientul și/sau persoana fizică (persoanele fizice) în numele căreia (căroră) se realizează o tranzacție sau o activitate și care includ(e) cel puțin:(a) în cazul entităților corporative: (i) persoana fizică (persoanele fizice) care dețin(e) sau controlează în ultimă instanță o entitate juridică prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unui procent suficient din acțiuni ori din drepturile de vot ori prin participația în capitalurile proprii ale entității respective, inclusiv prin deținerea de acțiuni la purtător, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace, alta decât o societate cotate pe o piață reglementată care face obiectul cerințelor de divulgare a informațiilor în conformitate cu dreptul Uniunii sau al unor standarde internaționale echivalente care asigură transparența corespunzătoare a informațiilor privind exercitarea dreptului de proprietate[...]. Considerăm oportun reglementarea unei excepții similare și în legea analizată, ținând cont de specificul național. Prin comparație, menționăm despre experiența aplicării Hotărârii BNM nr. 200/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor, care, la pct. 31, stabilește că „atunci când clientul sau deținătorul pachetului de control este o societate ale cărei valori mobiliare sunt tranzacționate pe o piață reglementată/sistem multilateral de tranzacționare care impune cerințe de divulgare a</p>	Se acceptă, potrivit redacției de la pct. 241 mdin Sinteză	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>informațiilor, fie prin norme bursiere, fie prin legislația aplicabilă, pentru a asigura transparența adecvată a beneficiarului efectiv, sau este o filială cu capital majoritar al unei astfel de societăți nu este necesară identificarea și verificarea identității oricărui dintre acționari sau beneficiari efectivi ai acestor societăți. Banca obține datele de identificare relevante din registre publice, de la client sau din alte surse sigure.” Menționăm că propunerea a fost acceptată la etapa consultărilor publice însă nu se regăsește în textul proiectului de lege în lipsa unei argumentări.</p>		
241.	<p>Guvernul RM La pct. 6: Art. 5² privind beneficiarul efectiv nu include ca parte a fiduciiilor protectorul (protectorii), astfel cum este prevăzut în art. 1 pct. 2 lit. (b) din Directiva (UE) 2018/843, aceasta fiind o dispoziție opțională. De asemenea, referitor la pct. 6, este de menționat că Convenția Consiliului Europei privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitatea infracțională și finanțarea terorismului, adoptată la Varșovia la 16 mai 2005, și, respectiv, Directiva UE 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului European de modificare a Directivei UE 2015/89 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului operează cu noțiunea de „beneficiar real”. Conform prevederilor art. 3 alin. (6) din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, „beneficiar real” înseamnă orice persoană (persoane) fizică (fizice) care dețin(e) sau controlează în ultimă instanță clientul și/sau persoana fizică (persoanele fizice) în numele căreia (căroră) se realizează o tranzacție sau o activitate” și care includ(e) cel puțin una din condițiile stipulate în articolul respectiv. Din aceste raționamente, în scopul de a înlătura disputele practice cu privire la aplicarea legii la acest capitol, considerăm oportună folosirea în actul normativ prenotat a noțiunii de „beneficiar real”.</p>	<p>Se acceptă parțial Se introduce prevederea privind protectorul. Cu referire la noțiunea de ”beneficiar real”, de menționat că această noțiune a fost definită în varianta de ”beneficiar efectiv”, care în sens direct sunt sinonime, încă anterior definită prin Legea nr. 190/2007, abrogată prin Legea nr. 308/2017. În același context, atragem atenția că, noțiunea respectivă se regăsește în legislația națională, atât în cadrul legal primar, cât și secundar (Codul de procedură penală, Legea privind reglementarea valutară, Recomandări ale BNM cu privire la identificarea beneficiarului efectiv, aprobate prin HCA al BNM nr. 147/2014, Hotărârea BNM Nr. 200/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor etc.)</p>	Se acceptă poziția SPCSB
242.	Centrul de Armonizare a Legislației	Se acceptă	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>Art. 5² privind beneficiarul efectiv din Legea nr. 308/2017 nu include ca parte a fiduciarilor, protectorul (protectorii), astfel cum este prevăzut în art. 1, pct. 2, lit. (b) din Directiva (UE) 2018/843, aceasta fiind o dispoziție opțională.</p>	
243.	<p>BC MAIB SA</p> <p>Propunem de concretizat, dacă mijloace de identificare electronică pot fi aplicate pentru stabilirea identității unei persoane juridice, și dacă în astfel de cazuri reprezentantul persoanei juridice rezidente și beneficiarii efectivi de asemenea trebuie să fie cetățeni ai Republicii Moldova.</p> <p>Nu este clar, dacă prevederea art. 5¹, alin. (2), literele a)-c), în cazul identificării electronice se aplică ca condiție cumulativă, sau sunt 4 scenarii separate ce pot fi aplicate de entități?</p> <p>Punctul c) este expus foarte confuz și necesită o redacție modificată, astfel ca să fie clar ce fel de soluții de identificare electronică pot fi utilizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - video si audio ca o modalitate/soluție separată? - foto cu elemente de prezența fizică și a buletinului de identitate in aceeași soluție? <p>Textul lit.c) prevede întrunirea cumulativă a anumitor cerințe, nefiind clar care sunt cerințele care trebuie întrunite, cumulativ, în cazul utilizării mijloacelor electronice de transmitere video și audio directă, și care – în cazul utilizării mijloacelor electronice de foto.</p> <p>Propunem expunerea mai clară a prevederilor care stabilesc cerințele care trebuie întrunite cumulativ, pentru fiecare tip de mijloace electronice utilizate, sau de eliminat necesitatea asigurării cumulative a mai multor cerințe.</p> <p>Prevederea de la art. 5¹ alin. (7) și anume cerințele privind aplicarea măsurilor de precauție privind clienții prin intermediul mijloacelor de identificare electronică se stabilesc de către organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, este una de caracter generic.</p> <p>Se propune, să se completeze cu anumite clarificări și anume, ce ar presupune stabilirea cerințelor aferent aplicării măsurilor de precauție de către organele cu funcții de supraveghere și ce ar include aceste cerințe?</p> <p>Considerăm imperativ să fie stipulat dacă soluțiile aplicate de către entitățile raportoare trebuie înregistrate/aprobate de către organele cu funcții de</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Opinie BNM: Prevederile art. 5¹ alin.(1) și (2) vor fi amendate pentru clarificarea categoriilor de clienți pentru care pot fi utilizate mijloacele de identificare electronică, precum și posibilitate de utilizare a uneia sau mai multor metode din cele enumerate.</p> <p>Cerințele detaliate, inclusiv pentru evaluarea soluțiilor identificate/aplicate de către entitatea raportoare urmează a fi stabilite suplimentar prin actele organului de supraveghere.</p>
		Se acceptă poziția SPCSB

<p>244.</p>	<p>supraveghere a entităților raportoare (sau eventual – de către alte autorități abilitate) și în ce condiții.</p> <p>BC MAIB SA</p> <p>La art. 5¹ alin. (2) lit. a), în ultima propoziție, propunem să fie excluse cuvintele „străină” și „străine”. Propunerea rezultă din faptul că, deținerea și exercitarea indirectă a dreptului de proprietate, în cazul persoanelor juridice organizate în mod corporativ, poate avea loc prin intermediul unei /mai multor entități corporative autohtone.</p> <p>4.2. La alin. (2) lit. b):</p> <p>a) la pct. 1, propunem de stabilit o anumită cotă (de exemplu, cel puțin 25% din active transmise în fiducie);</p> <p>b) la pct. 3, propunem ca sintagma „Beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi” să fie înlocuită cu sintagma „Beneficiarul/beneficiarii fiduciei”.</p> <p>4.3. La alin. (2) lit. c):</p> <p>a) la pct. 1, propunem de stabilit o anumită cotă (de exemplu, cel puțin 25% de voturi). În caz dacă se insistă ca, beneficiarii efectivi să se considere toți asociații sau fondatorii, propunem de completat Legea nr.308/2017 (eventual –de inițiat completarea altor acte normative care să prevadă obligativitatea înregistrării la organul competent a oricărui modificări în componența fondatorilor /asociațiilor acestui tip de persoane juridice, și posibilitatea obținerii din registrul public (sursa independentă și sigură) a datelor actuale privind toți fondatorii /asociații persoanei juridice fără scop lucrativ. Subliniem importanța instituirii obligației /posibilității menționate, în contextul completării Legii nr. 308/2017 cu art. 51 alin. (3), care prevede informarea SFS în cazul constatării neconcordanței informației privind beneficiarul efectiv;</p> <p>b) considerăm necesară concretizarea noțiunilor din pct. 2 și 3: „consiliul director” și „persoanele cu funcții executive împuternicite de consiliul director să exercite atribuții ale acestuia”.</p> <p>4.4. La alin. (3), considerăm necesară stabilirea modalității de informare a SFS despre cazurile constatate. Adicional, subliniem, că situația de neconcordanță între datele privind beneficiarul efectiv, poate fi soluționată prin solicitarea și obținerea de la client a informațiilor actualizate.</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție:</p> <p>”(1) Beneficiarul efectiv este orice persoană fizică ce deține sau controlează în ultimă instanță clientul și/sau persoana fizică în numele ori în interesul căruia/căreia se realizează, direct sau indirect, o tranzacție sau o activitate.</p> <p>(2) Noțiunea de beneficiar efectiv include cel puțin:</p> <p>1) în cazul persoanelor juridice cu scop lucrativ (comercial):</p> <p>a) persoana fizică/persoanele fizice care dețin sau controlează în ultimă instanță o persoană juridică prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unei cote-părți din numărul de acțiuni ori din drepturile de vot ori prin participația în capitalul social ale persoanei juridice respective, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace, alta decât o societate cotate pe o piață reglementată care face obiectul cerințelor de divulgare a informațiilor în conformitate cu standardele internaționale echivalente care asigură transparența corespunzătoare a informațiilor privind exercitarea dreptului de proprietate</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
-------------	--	--	---------------------------------

<p>Suplimentar, propunem de completat alin. (3) sau o altă normă a Legii nr. 308/2017, cu acțiunile entităţii raportoare în raport cu clientul respectiv –dacă poate fi acceptată iniţierea /continuarea relaţiei de afaceri. 4.5. În contextul completării Legii cu art. 5¹, este necesară o clarificare adiţională referitoare la aplicarea în continuare a prevederilor art.5 alin. (15) din Legea nr. 308/2017.</p>	<p>Deţinerea a 25% plus o acţiune sau participarea în capitalul social a unei persoane juridice într-un procent de peste 25% de către o persoană fizică, este un criteriu al exercitării directe a dreptului de proprietate.</p> <p>Deţinerea a 25% plus o acţiune sau participarea în capitalul social al unei persoane juridice într-un procent de peste 25% de către altă persoană juridică, care se află sub controlul unei persoane fizice, sau de către mai multe persoane juridice, care se află sub controlul aceleiaşi persoane fizice, este un criteriu al exercitării indirecte a dreptului de proprietate.</p> <p>b) În cazul în care, după epuizarea tuturor mijloacelor posibile şi cu condiţia că nu există motive de suspiciune, nu se identifică nici o persoană în calitate de beneficiar efectiv, persoana fizică care ocupă funcţia de administrator al clientului este considerată beneficiar efectiv.</p> <p>Entităţile raportoare ţin evidenţa măsurilor luate în vederea identificării beneficiarilor efectivi pentru fiecare client în parte şi le prezintă, la cerere, Serviciului şi/sau organelor cu funcţii de supraveghere a entităţilor raportoare.</p> <p>2) în cazul fiduciiilor sau construcţiilor juridice similare, toate persoanele fizice, după cum urmează:</p>	
--	--	--

	<p>a) Constitutorul/constituitorii, precum și persoanele desemnate să îi/le reprezinte interesele în condițiile legii;</p> <p>b) Fiduciarul/fiduciarii;</p> <p>c) Protectorul/protectorii (dacă există);</p> <p>d) Beneficiarul/beneficiarii fiduciiilor sau construcțiilor juridice similare sau, în cazul în care identitatea acestuia/acestora încă nu este identificată, categoria de persoane în al căror interes principal se constituie sau funcționează fiducia sau construcția juridică similară;</p> <p>e) Oricare altă persoană fizică care exercită controlul în ultimă instanță asupra fiduciei sau a construcției juridice similare prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate sau prin alte mijloace;</p> <p>3) în cazul organizațiilor necomerciale persoana fizică/persoanele fizice care exercită controlul în ultimă instanță asupra organizației necomerciale.</p> <p>4) în cazul persoanelor juridice, altele decât cele prevăzute la pct. 1) – 3) și al entităților care administrează și distribuie fonduri:</p> <p>a) Persoana fizică beneficiară a cel puțin 25% din bunurile, respectiv părțile sociale sau acțiunile unei persoane juridice sau ale unei entități fără personalitate juridică, în cazul în care viitorii beneficiari au fost deja identificați;</p>
--	---

		<p>b) Grupul de persoane în al căror interes principal se constituie ori funcționează o persoană juridică sau entitate fără personalitate juridică, în cazul în care persoanele fizice care beneficiază de persoana juridică sau de entitatea juridică, nu au fost identificate.</p> <p>c) Persoana sau persoanele fizice care exercită controlul asupra a cel puțin 25% din bunurile unei persoane juridice sau entități fără personalitate juridică, inclusiv prin exercitarea puterii de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor organelor de administrație, conducere sau supraveghere a respectivei entități”</p> <p>Referitor la obiecția 4.5. Obligația conform art. 5 alin. (15) este prevăzută pentru situațiile când, după epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune, nu se identifică nicio persoană în calitate de beneficiar efectiv. Obligația instituită prin art. 5¹ alin. (3) se referă la cazurile de divergență.</p>	
245.	<p>Banca Națională a Moldovei La literele b) și d) din art. 5², nu este clară definirea beneficiarului efectiv prin trimiterea la persoana fizică beneficiară/beneficiar efectiv (o trimitere circulară, inaplicabilă, care sporește confuzia). Corespunzător, reiterăm importanța asigurării unor criterii clare și previzibile pentru identificarea beneficiarilor efectivi, atât pentru entitățile raportoare, cât și pentru autoritățile de supraveghere, fără a știrbi din</p>	<p>Se acceptă prin expunerea în următoarea redacție a articolului 5²: (1) Beneficiarul efectiv este orice persoană fizică ce deține sau controlează în ultimă instanță clientul și/sau persoana fizică în numele ori în interesul căruia/căreia se realizează,</p>	Se acceptă poziția SPCSB

flexibilitatea pe care o reclamă această noțiune – aspecte, care au fost discutate extensiv și în cadrul ședinței din 21.11.2022.

direct sau indirect, o tranzacție sau o activitate.
(2) Noțiunea de beneficiar efectiv include cel puțin:
1) în cazul persoanelor juridice cu scop lucrativ (comercial):
a) persoana fizică/persoanele fizice care dețin sau controlează în ultimă instanță o persoană juridică prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unei cote-părți din numărul de acțiuni ori din drepturile de vot ori prin participația în capitalul social ale persoanei juridice respective, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace, alta decât o societate cotate pe o piață reglementată care face obiectul cerințelor de divulgare a informațiilor în conformitate cu standardele internaționale echivalente care asigură transparența corespunzătoare a informațiilor privind exercitarea dreptului de proprietate
Deținerea a 25% plus o acțiune sau participația în capitalul social a unei persoane juridice într-un procent de peste 25% de către o persoană fizică, este un criteriu al exercitării directe a dreptului de proprietate.
Deținerea a 25% plus o acțiune sau participația în capitalul social al unei persoane juridice într-un procent de peste 25% de către altă persoană

juridică, care se află sub controlul unei persoane fizice, sau de către mai multe persoane juridice, care se află sub controlul aceleiași persoane fizice, este un criteriu al exercitării indirecte a dreptului de proprietate.

b) În cazul în care, după epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune, nu se identifică nici o persoană în calitate de beneficiar efectiv, persoana fizică care ocupă funcția de administrator al clientului este considerată beneficiar efectiv.

Entitățile raportoare țin evidența măsurilor luate în vederea identificării beneficiarilor efectivi pentru fiecare client în parte și le prezintă, la cerere, Serviciului și/sau organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare.

2) În cazul fiduciarilor sau construcțiilor juridice similare, toate persoanele fizice, după cum urmează:

- a) Constitutorul/constituitorii, precum și persoanele desemnate să îi/le reprezinte interesele în condițiile legii;
- b) Fiduciarul/fiduciarii;
- c) Protectorul/protectorii (dacă există);
- d) Beneficiarul/beneficiarii fiduciarilor sau construcțiilor juridice similare sau, în cazul în care identitatea acestuia/acestora încă nu este identificată, categoria de persoane în al căror interes principal se constituie sau

funcționează fiducia sau construcția juridică similară;

e) Oricare altă persoană fizică care exercită controlul în ultimă instanță asupra fiduciei sau a construcției juridice similare prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate sau prin alte mijloace;

3) în cazul organizațiilor necomerciale persoana fizică/persoanele fizice care exercită controlul în ultimă instanță asupra organizației necomerciale.

4) în cazul persoanelor juridice, altele decât cele prevăzute la pct. 1) – 3) și al entităților care administrează și distribuie fonduri:

a) Persoana fizică beneficiară a cel puțin 25% din bunurile, respectiv părțile sociale sau acțiunile unei persoane juridice sau ale unei entități fără personalitate juridică, în cazul în care viitorii beneficiari au fost deja identificați;

b) Grupul de persoane în al căror interes principal se constituie ori funcționează o persoană juridică sau entitate fără personalitate juridică, în cazul în care persoanele fizice care beneficiază de persoana juridică sau de entitatea juridică, nu au fost identificate.

c) Persoana sau persoanele fizice care exercită controlul asupra a cel puțin 25% din bunurile unei persoane juridice sau entități fără personalitate

juridică, inclusiv prin exercitarea puterii de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor organelor de administrație, conducere sau supraveghere a respectivei entități.

(3) În cazul în care, în cadrul aplicării măsurilor de precauție privind clienții, entitățile raportoare, constată neconcordanță între informațiile disponibile în Registrul de stat al unităților de drept privind beneficiarul efectiv și informațiile prezentate de către client privind beneficiarul efectiv, informează în termen de 5 zile lucrătoare Serviciul Fiscal de Stat și Agenția Servicii Publice. În acest caz, entitățile raportoare sînt obligate să nu efectueze nicio activitate sau tranzacție, inclusiv printr-un cont de plăți, să nu stabilească nicio relație de afaceri ori să înceteze o relație de afaceri existentă și să solicite imediat clientului actualizarea datelor privind beneficiarul efectiv la organul înregistrării de stat.

(4) Pe baza informațiilor transmise de entitățile raportoare, Agenția Servicii Publice efectuează, în termen de 5 zile lucrătoare, o înscriere provizorie în Registrul de stat al unităților de drept privind existența unei neconcordanțe. După soluționarea neconcordanței, în termen de 5 zile lucrătoare, Agenția Servicii Publice radiază înscrierea provizorie.

		<p>(5) Pîna la soluționarea neconcordanței, Agenția Servicii Publice nu efectuează nici o înregistrare în Registrul de stat al unităților de drept referitoare la operarea modificărilor în actele de constituire ale persoanei juridice, reorganizarea sau radierea acesteia.</p>	
246.	<p>Banca Națională a Moldovei Se propune expunerea art. 5² alin. (1) și (3) în următoarea redacție: ”(1) Beneficiarul efectiv este orice persoană fizică ce deține sau controlează în ultimă instanță clientul și/sau persoana fizică în numele ori în interesul căruia/căreia se realizează, direct sau indirect, o tranzacție sau o activitate. (3) în cazul organizațiilor necomerciale persoana fizică/persoanele fizice care exercită controlul în ultimă instanță asupra organizației necomerciale.” Recomandarea este de a păstra terminologia generică a Codului Civil, art. 296 – organizații necomerciale, care include toate categoriile de organizații care nu au drept scop principal obținerea de venit: asociațiile, inclusiv și cultele religioase și părțile componente (art. 297 (2)), fundațiile și instituțiile private. Ulterior, cerințele pot fi detaliate pentru fiecare categorie în parte în Ghidul Serviciului. Aceasta ne va da flexibilitate pentru stabilirea unor noi categorii de organizații în cazul stabilirii acestora prin lege, excluderea unor categorii care nu prezintă interes (ex: în temeiul NRA), modificarea persoanelor/ organelor de control (dacă vor interveni probleme în practica de aplicare, de ex: membrii adunării generale, etc.). Sintagma ”controlul în ultimă instanță” (substituie ”controlul efectiv”) este mai potrivită pentru că coresp. unde terminologiei deja stabilite la alin. 1 al art. 5/2 și al Directivei UE. Ref. expresia ”controlul...asupra organizației comerciale” corespunde definiției de beneficiar efectiv de la alin. 1, din recomandarea FATF (10, 24) și din Directiva UE. Expresia ”controlul...asupra activelor organizației necomerciale” restricționează sensul și va înregistrată în calitate de deficiență tehnică.</p>	<p>Se acceptă, potrivit redacției de la pct. precedent.</p>	<p>Se acceptă</p>

247.	<p>Agenția Servicii Publice La pct. 9, cu referire la art. 5² alineatul (2):</p> <ul style="list-style-type: none"> - în subpunctul 1) urmează să fie definite criteriile de identificare a exercitării controlului asupra unei persoane juridice, precum și a mijloacelor de exercitare a acestuia; - în subpunctul 3) lit. a), urmează să fie indicați drept beneficiari efectivii membrii consiliului și administratorul numit în modul prevăzut de statutul organizației necomerciale sau a oricărei persoane juridice cu scop nelucrativ; - din subpunctul 3), lit. b) urmează să fie exclude, din consierentul că beneficiar al activității organizațiilor necomerciale poate fi un număr nedefinit de persoane, cu referire la care nu se face trimitere direct în actele de constituire. 	Se acceptă parțial redacția nouă expusă la poziția 248 din Sinteză.	Se acceptă poziția SPCSB
248.	<p>Gvernul RM Totodată, la pct. 6, propunem expunerea lit. c) a alin. (2) în următoarea formulare:</p> <p>„c) în cazul persoanelor juridice fără scop lucrativ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. membrii în consiliul director; 2. membrii organului executiv unipersonal sau colegial; 3. oricare altă persoană fizică ce exercită controlul în ultimă instanță, prin orice mijloace, asupra persoanei juridice fără scop lucrativ;”. <p>Considerentele pentru care s-a ajuns anume la formularea expusă anterior sunt următoarele:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) fondatorii asociațiilor nu au niciun rol în asociație după fondare. Doar în anumite cazuri, după fondarea asociației, fondatorii acesteia devin membri; 2) multe asociații obștești nu consemnează calitatea de membru; 3) membrii uniunilor profesionale de avocați, notari etc. nu sunt beneficiari efectivii ai acestora, nu exercită controlul asupra acestora. Uniunile profesionale ale avocaților, notarilor etc. sunt constituite în scopul asigurării independenței profesiei și exercitării libere a acesteia, în interesul general al profesiei, și nu al unei anumite persoane; 4) fundațiile nu au membri; 5) organizațiile necomerciale nu se constituie în interesul unor persoane fizice concrete, astfel încât identificarea unor asemenea persoane și 	<p>Nu se acceptă</p> <p>Prevederea se expune în următoarea redacție:</p> <p>”3) în cazul organizațiilor necomerciale fizice/persoanele fizice care exercită controlul în ultimă instanță asupra organizației necomerciale.”</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>calificarea lor drept beneficiari efectivi ar crea multe obstacole în procesul de cunoaștere a clientului.</p>		
249.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5¹ alin. (2) lit. c) Conform prevederilor Guidance on Digital ID emise de FATF, APPENDIX A: DESCRIPTION OF A BASIC DIGITAL IDENTITY SYSTEM AND ITS PARTICIPANTS în compartimentul 3) Verification: "Verification involves confirming that the validated identity relates to the individual (applicant) being identity-verified. For example, the IDSP could ask the applicant to take and send a mobile phone video or photo with other liveness checks; compare the applicant's submitted photo to the photos on the passport identity evidence or the photo on file in the government's passport or license database" Propunerea: Substituirea sintagmei "transmiterea video și audio direct" cu sintagma "transmiterea video și audio directă sau photo cu elementele de verificare a prezenței fizice"</p>	<p>Se acceptă parțial în vederea reglementării detaliate a procesului de identificare electronică, va fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar. Corespunzător, propunerea respectivă va fi inclusă în regulament.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
250.	<p>BC MAIB SA În scopul aplicării corecte prevederilor aricolului în cauza este necesar de a prezenta tălmăcirea pe marginea următorului subiect: Conform prevederilor art. 20 al Codului familiei "Proprietatea în devălmășie a soților" - Bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei aparțin ambilor cu drept de proprietate în devălmășie, conform legislației în cazul stabilirii neconcordanței dintre beneficiar efectiv reflectat în Registrul de stat și informația prezentată de către clientul, când este vorba de soții – nu este clar dacă prevederile articolului 5² alin. (3) trebuie sa fie aplicate. Aceeși situația poate să apară și în privința altor membrii de familie (copii-părinți, bunei și nepoți, etc). Aceste prevederi trebuie să fie tălmăciți.</p>	<p>Nu se acceptă Aplicarea prevederilor respective urmează a fi reglementată în cadrul legal secundar.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
251.	<p>Serviciul Fiscal de Stat Cu referire la norma propusă la pct. 9, art. 5² alin. (3) din Legea nr. 308/2017, comunicăm că în conformitate cu prevederile pct. 61 din Instrucțiunea privind evidența contribuabililor, aprobată prin Ordinul</p>	<p>Nu se acceptă Luînd în considerare că prin prevederile legale SFS menține Registrul conturilor de plăți și bancare</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>Directorului Serviciului Fiscal de Stat nr. 352/2017, Serviciul Fiscal de Stat înregistrează, ține evidența și actualizează datele cu privire la beneficiarii efectivi ai contribuabililor, cu excepția celor înregistrați de I.P. „Agenția Servicii Publice”.</p> <p>Ca urmare, reieșind din cele menționate suprași având în vedere că în conformitate cu art. 35 alin. (3) lit. b) din Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, atribuția privind ținerea Registrului de stat al persoanelor juridice, care conține și datele privind beneficiarii efectivi ai persoanelor juridice, aparține exclusiv organului înregistrării de stat –I.P. „Agenția Servicii Publice”, la pct. 9, art. 52, alin. (3) din proiectul de lege menționat, sintagma „Serviciul Fiscal de Stat” urmează a fi exclusă. Suplimentar, menționăm că la etapa actuală, schimbul de date între Serviciul Fiscal de Stat și Agenția Servicii Publice se efectuează în temeiul Legii cu privire la schimbul de date și interoperabilitate nr. 142/2018, astfel includerea suplimentară a Serviciului Fiscal de Stat ca fiind instituție responsabilă de recepționarea informației, ar împovăra activitatea instituțiilor raportoare.</p>	<p>ale persoanelor fizice și juridice și a beneficiarilor acestora, informarea SFS privind divergențele existente este obligatorie, în vederea asigurării unor informații corecte și actuale în Registrul respectiv. Procedura respectivă nu stabilește efectuarea unor controale, procese reglementate prin alte acte normative.</p> <p>Totodată, de menționat că, norma respectivă transpune prevederile Recomandării FATF 24, cu modificările aprobate în 2022 și a art. 30 din Directiva 2018/843.</p>	
252.	<p>EBA Art. 5¹ alin. (3) În scopul aplicării corecte prevederilor aricolului în cauza este necesar de a prezenta tălmăcirea pe marginea următorului subiect: Conform prevederilor art. 20 al Codului familiei ”Proprietatea în devălmășie a soților” - Bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei aparțin ambilor cu drept de proprietate în devălmășie, conform legislației în cazul stabilirii neconcordanței dintre beneficiar efectiv reflectat în Registrul de stat și informația prezentată de către clientul, când este vorba de soții –nu este clar dacă prevederile articolul 5, 2 alin. (3) trebuie să fie aplicate. A aceeași situația poate să apară și în privința altor membrii de familie (copil-părinte, bunei și nepoți, etc).</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Aplicarea prevederilor respective urmează a fi reglementată în cadrul legal secundar.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
253.	<p>Asociația Businessului European Art. 5¹ alin. (2) lit. c) În situația în care toate aceste 5 categorii fac parte dintr-o anumită persoană juridică fără scop lucrativ, care din categoriile indicate urmează a fi considerate beneficiari efectivi? Propunem a se da precizie acestei norme.</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție: ”3) în cazul organizațiilor necomerciale persoana fizica/persoanele fizice care exercită</p>	Se acceptă poziția SPCSB

254.	<p>AMCHAM</p> <p>Insistăm asupra regândirii mecanismului propus a fi reglementat în art. 5² alin. (2) lit. c), care este unul mai mult decât neclar și chiar lacunar din punct de vedere al legilor care reglementează activitatea organizațiilor necomerciale. Spre exemplu:</p> <p>-Beneficiarii efectivi ai persoanelor juridice fără scop lucrativ urmează a se considera toți subiecții listați în mod cumulativ în cadrul punctelor 1-5, în ordinea descrescătoare listată sau în alt mod?</p> <p>-Punctul 4 pare a fi în contradicție cu prima propoziție a literei c), care se referă la faptul că pct. 1-5 este aplicabil tuturor categoriilor de persoane juridice fără scop lucrativ, însă pct. 4 face referință în mod specific la asociații și fundații, acest fapt presupunând că în cazul ultimelor, destinarii legii nu urmează a se conduce de prevederile pct. 1-3, fapt care admite existența interpretărilor neuniforme.</p> <p>-La pct. 4 se face referire la termenul generic de „asociații”, totodată, legislația națională operează cu termene precum „asociații obștești” (Legea nr. 86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale) sau asociații patronale (legea patronatelor nr. 976/2000), fapt care admite existente interpretărilor multiple. Cu titlu de exemplu, în cazul asociațiilor patronale, pare a fi dificil de identificat persoanele fizice în al căror interes principal a fost constituită asociația, ultimele reprezentând interesele tuturor membrilor săi în mod egal. Propunem expunerea literei cel puțin în următoarea redacție:</p> <p>1. Membrii consiliului director;</p> <p>2. Membrii organului executiv unipersonal sau colegial;</p> <p>3. Oricare altă persoană fizică ce exercită controlul în ultimă instanță, prin orice mijloace, asupra persoanei juridice fără scop lucrativ. Considerăm că noua redacție ar putea înlătura mai multe din problemele care ar putea apărea în cazul promovării literei în redacția inițială, spre exemplu:</p> <p>-fondatorii nu în toate cazurile pot fi considerați beneficiari efectivi (e.g. fondatorii pot înființa asociații și figura în actele de constituire, însă ulterior se pot retrage sau pot fi excluși din lista de membri ai asociațiilor, fără a avea ulterior niciun rol în asociație);</p>	<p>controlul în ultimă instanță asupra organizației necomerciale.”</p> <p>Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție:</p> <p>”3) în cazul organizațiilor necomerciale persoana fizica/persoanele fizice care exercită controlul în ultimă instanță asupra organizației necomerciale.”</p>	Se acceptă poziția SPCSB
------	--	---	--------------------------

	<p>-Membrii unui cult religios sau ai unei organizații sindicale nu sunt beneficiari efectivi ai organizațiilor respective;</p> <p>-Fundațiile nu au membri;</p> <p>-Multe organizații obștești nu consemnează calitatea de membru;</p> <p>-Membrii uniunilor profesionale de avocați, notari, executori judecătorești, etc. nu sunt beneficiari efectivi ai acestor organizații.</p>		
255.	<p>Asociația Businessului European Art. 5¹ alin. (3)</p> <p>Nu este clar cum va fi organizat procesul de informare? Prin Sistem automatizat, cutii electronice, corespondenta oficiala?</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Un proiect de lege nu poate stabili în detaliu toate procesele aferente procedurii de informare.</p> <p>Corepunzător, în acest sens, va fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar în vederea implementării acestei norme care va stabili prevederi privind modalitatea de transmitere, forma, conținutul etc.</p> <p>Totodată, cu referire la cazurile de lipsa a informației, menționăm că prevederea propusă se referă la cazurile de divergență dintre informația existentă, înregistrată de către Agenția Servicii Publice.</p> <p>De asemenea, de menționat că, obligația de raportare a acestei categorii de informații se referă la toate entitățile raportoare.</p> <p>Scopul transmiterii informației privind neconcordanța datelor deținute în Registrul de Stat și a celor prezentate de către client este asigurarea deținerii unor informații corecte, actuale și veridice privind beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi ai unei entități juridice și, inclusiv, dispunerea</p>	Se acceptă poziția SPCSB

		<p>sanționării cazurilor de declarare falsă.</p> <p>În același context, de notat că, această prevedere este una din recomandările Forumului Global al OECD, care a efectuat o analiză a cadrului legal aferent entităților juridice și beneficiarului efectiv, fiind relevate deficiențe importante în cadrul sistemului.</p>	
<p>256.</p>	<p>Asociația Businessului European Art. 5¹ alin. (3)</p> <p>Propunem detalierea, ce trebuie concret să conțină informația trimisă către SFS. Reținuând din faptul că urmează a fi prioritizate canalele electronice de furnizare a informației, este necesar a se da claritate cu privire la forma/conținutul concret a informațiilor ce urmează a fi furnizate. De asemenea care este scopul acestei informări în adresa SFS?</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Un proiect de lege nu poate stabili în detaliu toate procesele aferente procedurii de informare. Corespunzător, în acest sens, va fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar în vederea implementării acestei norme care va stabili prevederi privind modalitatea de transmitere, forma, conținutul etc.</p> <p>Totodată, cu referire la cazurile de lipsa a informației, menționăm că prevederea propusă se referă la cazurile de divergență dintre informația existentă, înregistrată de către Agenția Servicii Publice.</p> <p>De asemenea, de menționat că, obligația de raportare a acestei categorii de informații se referă la toate entitățile raportoare.</p> <p>Scopul transmiterii informației privind neconcordanța datelor deținute în Registrul de Stat și a celor prezentate de către client este asigurarea deținerii unor informații corecte, actuale și</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

257.	<p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova Asociația Promo-LEX Centrul de Instruire și Consultanță Organizațională Asociația EcoContact</p> <p>Organizațiile semnate salută intenția de îmbunătățire a legislației naționale în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului și armonizarea acesteia la directivele Uniunii Europene. În același timp, menționăm că unele prevederi care se referă la organizațiile necomerciale necesită a fi revizuite. În cele ce urmează, ne vom referi cu precădere la definiția beneficiarului efectiv pentru organizațiile necomerciale (art. 5² lit. c) din proiectul de lege). Această definiție este prea largă și necesită a fi adaptată specificului acestor organizații. În definiție sunt incluși „asociații” (probabil membrii) și „fondatorii”. Fondatorii și membrii organizațiilor necomerciale de cele mai multe ori nu participă la administrarea organizațiilor și ar putea fi descurajați să creeze și să devină membri ai unei organizații necomerciale pe viitor în asemenea condiții. În același timp, există organizații necomerciale care au un număr foarte mare de membri (de exemplu: Asociația Bibliotecarilor din Moldova – peste 1000 de membri activi sau Amnesty International peste 10.000 de membri în întreaga lume, etc.). Având în vedere diversitatea fundațiilor și specificul instituțiilor private, pot fi menționați în calitate de beneficiari efectivi, fondatorii, doar dacă și-au rezervat dreptul de control</p>	<p>verdice privind beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi ai unei entități juridice și, inclusiv, dispunerea sancționării cazurilor de declarare falsă.</p> <p>În același context, de notat că, această prevedere este una din recomandările Forumului Global al OECD, care a efectuat o analiză a cadrului legal aferent entităților juridice și beneficiarului efectiv, fiind relevante deficiențe importante în cadrul sistemului.</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție: ”3) în cazul organizațiilor necomerciale persoana fizica/persoanele fizice care exercită controlul în ultimă instanță asupra organizației necomerciale.”</p> <p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
------	---	---	---

asupra organizației. Sintagma „persoanele în interesul principal al cărora au fost constituite”, de asemenea, este foarte largă și nu este în concordanță cu activitatea organizațiilor necomerciale și nici cu scopulcreării și existenței acestora. Organizațiile necomerciale sunt înființate foarte diferit, atât din punct de vedere al mandatului, cât și din punct de vedere economic. Acestea își folosesc veniturile pentru a-și promova obiectivele mai degrabă decât pentru a distribui veniturile între fondatori, lideri sau membrii organizației. Prin urmare, nu există un "beneficiar efectiv" ca atare, deoarece beneficiul revine publicului. Cu toate acestea, admitem că ar putea să existe cazuri când persoanele responsabile de funcționarea organizației, pot să folosească organizația contrar mandatului și, în asemenea cazuri, ar fi necesare asigurări suplimentare. În același timp, informația despre aceste persoane sunt disponibile la autoritățile competente, deoarece face parte din procedura standard de înregistrare și autorizare a organizațiilor necomerciale în scopuri fiscale (scutiri) în majoritatea țărilor. Definiția beneficiarului efectiv pentru organizațiile necomerciale nu este prevăzută în directivele Uniunii Europene și este lăsată la latitudinea statelor, care urmează însă să respecte anumite reguli. În primul rând, această definiție trebuie să fie elaborată și consultată cu organizațiile necomerciale. În al doilea rând, la elaborarea definiției trebuie să se țină cont de mai multe principii: - să nu fie pusă o sarcină disproporționată pe organizațiile necomerciale care în mod evident nu sunt supuse riscului de a fi implicate în spălarea de bani și finanțarea terorismului; - să nu fie create impedimente în partea ce ține de abilitatea organizațiilor necomerciale de a acționa în conformitate cu Carta drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene, în special cu dreptul la libertatea de asociere. Prin urmare, având în vedere specificul organizațiilor necomerciale, propunem ca definiția beneficiarului efectiv pentru acestea să fie separată de definiția altor persoane juridice fără scop lucrativ, și să fie redată în felul următor: "În cazul asociațiilor obștești, vor fi introduse în registrul corespunzător datele administratorului sau administratorilor asociației, sau, la alegerea asociației, datele membrilor Adunării Generale acesteia. În cazul fundațiilor și instituțiilor private vor fi introduse datele privind fondatorul, doar dacă fondatorul și-a rezervat dreptul de control asupra organizației. În cazul în care fondatorul Instituției Private sau Fundației a predat controlul organizației către un Consiliu, vor fi

	<p>introduse datele membrilor Consiliului sau ale administratorului. Organizațiile necomerciale sunt scutite de obligația de a prezenta organului înregistrării de stat declarația cu privire la beneficiarul efectiv, dacă datele din Registrul de stat privind beneficiarul efectiv au rămas neschimbate, iar calitatea de beneficiar efectiv va fi atribuită automat conform prevederilor din alineatul anterior”.</p>		
258.	<p>Asociația pentru protecția vieții private La art. 5² alin. (3), nu este clară obligația de a informa Serviciul Fiscal de Stat în contextul depistării devierilor cu privire la informațiile declarate de către client și cele incluse în Registrul de stat al unităților de drept, inclusiv obligația de a cere rectificarea acestor date la ASP. Așadar, informarea SFS ar presupune declanșarea în mod automat a unor controale fiscale în privința declarantului ceea ce ar fi un exercițiu excesiv, inclusiv, nu este clară acțiunile SFS în situațiile în care clientul modifică datele privind beneficiarului efectiv către entitatea raportoare și nu la ASP, și viceversa. Dacă se urmărește scopul de a actualiza informațiile în registrele deținute de entitățile raportoare și cele de stat, atunci se necesită a fi pus în aplicare mecanismul prevăzut de Legea cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, modificările de rigoare să aibă loc într-un regim automatizat.</p>	<p>Luând în considerare că prin proiectul de lege SFS menține Registrul conturilor de plăți și bancare ale persoanelor fizice și juridice și a beneficiarilor acestora, informarea SFS privind divergențele existente este obligatorie, în vederea asigurării unor informații corecte și actuale în Registrul respectiv. Procedura respectivă nu stabilește efectuarea unor controale, procese reglementate prin alte acte normative.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
259.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5¹ alin. (3) 1. Pe marginea acestei propuneri se impune: - detaliera procesului de informare prin defnirea rolurilor, platformei de informare, precum și detalierea informației (forma/conținutul concret al informației) care se transmite la SFS, cu indicarea scopului pentru care se transmite această informație la SFS. - Clarificarea modului în care trebuie să procedeze entitatea în situația când în Registrul de stat al persoanelor juridice nu există informații privind beneficiarul efectiv la toate persoanele juridice. (este necesar de informat Serviciul Fiscal de Stat?). 2. Se propune ca acest schimb de informații între banca și Serviciul Fiscal de Stat să fie efectuat prin sistemul informațional automatizat de creare și circulație a documentelor electronice (SIA CCDE), pentru a avea un proces mai eficient și rapid și de a nu majora costurile operaționale pentru bănci.</p>	<p>Nu se acceptă Un proiect de lege nu poate stabili în detaliu toate procesele aferente procedurii de informare. Corespunzător, în acest sens, va fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar în vederea implementării acestei norme care va stabili prevederi privind modalitatea de transmitere, forma, conținutul etc. Totodată, cu referire la cazurile de lipsa a informației, menționăm că prevederea propusă se referă la cazurile de divergență dintre</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>Comentariu: Nu este clar cum va fi organizat procesul de informare? Prin Sistem automatizat, cutii electronice, corespondenta oficiala? Reieșind din faptul că urmează a fi prioritizate canalele electronice de furnizare a informației, este necesar a se da claritate cu privire la forma/conținutul concret a informațiilor ce urmează a fi furnizate. De asemenea nu este clar care este scopul transmiterii acestei informări în adresa SFS?</p>	<p>informația existentă, înregistrată de către Agenția Servicii Publice. De asemenea, de menționat că, obligația de raportare a acestei categorii de informații se referă la toate entitățile raportoare. Scopul transmiterii informației privind neconcordanța datelor deținute în Registrul de Stat și a celor prezentate de către client este asigurarea deținerii unor informații corecte, actuale și veridice privind beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi ai unei entități juridice și, inclusiv, dispunerea sancționării cazurilor de declarare falsă. În același context, de notat că, această prevedere este una din recomandările Forumului Global al OECD, care a efectuat o analiză a cadrului legal aferent entităților juridice și beneficiarului efectiv, fiind relevante deficiențe importante în cadrul sistemului.</p>	
260.	<p>BC FINCOMBANK SA Art. 5¹ alin. (3) Nu este clar cum va fi organizat procesul de informare? Prin Sistem automatizat, cutii electronice, corespondenta oficiala? Propunerea: Detalierea procesului de informare prin definirea roturilor, platformei de informare.</p>	<p>Nu se acceptă Un proiect de lege nu poate stabili în detaliu toate procesele aferente procedurii de informare. Corespunzător, în acest sens, va fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar în vederea implementării acestei norme care va stabili prevederi privind modalitatea de transmitere, forma, conținutul etc.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

		<p>Totodată, cu referire la cazurile de lipsa a informației, menționăm că prevederea propusă se referă la cazurile de divergență dintre informația existentă, înregistrată de către Agenția Servicii Publice.</p> <p>De asemenea, de menționat că, obligația de raportare a acestei categorii de informații se referă la toate entitățile raportoare.</p> <p>Scopul transmiterii informației privind neconcordanța datelor deținute în Registrul de Stat și a celor prezentate de către client este asigurarea deținerii unor informații corecte, actuale și veridice privind beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi ai unei entități juridice și, inclusiv, dispunerea sancționării cazurilor de declarare falsă.</p> <p>În același context, de notat că, această prevedere este una din recomandările Forumului Global al OECD, care a efectuat o analiză a cadrului legal aferent entităților juridice și beneficiarului efectiv, fiind relevate deficiențe importante în cadrul sistemului.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
261.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare</p> <p>La art. 5¹, noțiunea de beneficiar efectiv are ca scop transpunerea definiției din Directiva UE 2015/849. Subsecvent, noțiunea din proiectul de lege urmează să fie ajustată utilizând terminologia actelor normative ale Republicii în Moldova (spre exemplu, substituirea termenilor "persoană juridică organizată în mod corporativ", "entitate juridică", "societate", "entitate corporativă străină" cu textul "persoană juridică").</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea potrivit redacției de la pct. 248 din Sintează.</p>	

262.	<p>Guvernul RM</p> <p>La pct. 5, cu titlu redacțional, propunem următorul cuprins pentru alin. (6) al art. 5¹ din proiect: „(6) Datele cu caracter personal obținute la identificarea și verificarea clientului prin mijloace de identitate electronică se prelucrează în conformitate cu cerințele Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.”</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform art. 36 din redacția actuală a Legii nr. 308/2017, se stabilește că ”Prelucrarea datelor cu caracter personal în temeiul prezentei legi se efectuează în condițiile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal”. Corespunzător, luând în considerare cerințele existente la elaborarea proiectelor de acte normative, se consideră inoportun duplicarea acestei prevederi.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
263.	<p>Centrul Național Anticorupție</p> <p>Art. 5²</p> <p>Prevederile proiectului citate supra, conțin deficiențe generice, care pot determina riscuri de corupție aferente proceselor reglementate. În context, se remarcă reglementarea lacunară a termenelor administrative relevante desfășurării unor anumite proceduri administrative</p> <p>(i) termenul în care entitatea raportoare urmează să înceteze o relație de afaceri existentă și să solicite clientului actualizarea datelor privind beneficiarul efectiv la organul înregistrării de stat;</p> <p>ii) termenul de radiere a înscrierii provizorii de către Agenția Servicii Publice și temeiul realizării acesteia (la cerere/din oficiu). Carențele prenotate, determină precondiții pentru interpretarea extinsă a normei și aplicarea aleatorie a acesteia, atât de către agenții publici responsabili de implementarea normei, cât și de către subiecții privați vizați de acțiunile acestora. Lipsa unor termene concrete condiționează discreția excesivă a agentului public, de a aprecia și stabili, în fiecare caz separat, termene care îi sunt convenabile, atât pentru propriile acțiuni, cât și pentru acțiunile altor subiecți de drept cărora aceste termene le sunt aplicabile.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Reglementarea termenului administrativ relevant executării acțiunilor prescise.</p>	<p>Se acceptă prin introducerea termenelor pentru încetarea relației de afaceri cu clientul (imediat) și termenul de radiere de către ASP a înscrierii provizorii (5 zile lucrătoare).</p>	Se acceptă poziția SPCSB
264.	<p>Asociația Băncilor din Moldova</p> <p>Art. 5²</p>	<p>Se acceptă parțial</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>Comentariu: În contextul completării Legii cu art.5², este necesară o clarificare adițională referitoare la aplicarea în continuare a prevederilor art. 5 alin. (15) din Legea nr. 308/2017.</p>	Prevederea de la art. 5 alin. (15) se integrează în textul articolului 5 ² .	
265.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare La art. 5² alin. (2) din proiectul de lege, întru oferirea unei formulări exhaustive a noțiunii de "beneficiar efectiv", reiterăm asupra necesității revizuirii sintagmelor "persoană juridică organizată în mod corporativ", "entitate juridică", "societate", "entitate corporativă străină" prin uniformizarea și substituirea acestora cu sintagma "persoană juridică".</p>	Se acceptă	Se acceptă
266.	<p>AMCHAM Art. 5² alin. (2) lit. a) I. Sugerăm substituirea cuvintelor „organizate în mod corporativ” cu „cu scop lucrativ”, cuvintelor „entitate juridică” cu „persoană juridică”, cuvântului „societății” cu „persoanei juridice”, cuvintelor „entitate corporativă” la orice formă gramatică cu „persoană juridică” la forma gramatică corespunzătoare. Respectiva propunere ar asigura corelarea noțiunilor cu noțiunile deja existente în legislația națională. II. De asemenea, propunem luarea în considerare a opțiunii de expunere a noii articole 5² într-un mod cât mai apropiat de reglementarea conținută în art. 3 pct. 6 lit. a) din Directiva (UE) 2015/849. Menționăm că, potrivit prevederilor Directivei, „beneficiar real” înseamnă orice persoană (persoane) fizică (fizice) care dețin(e) sau controlează în ultimă instanță clientul și/sau persoana fizică (persoanele fizice) în numele căreia (cărora) se realizează o tranzacție sau o activitate și care includ(e) cel puțin: (a) în cazul entităților corporative: (i) persoana fizică (persoanele fizice) care dețin(e) sau controlează în ultimă instanță o entitate juridică prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unui procent suficient din acțiuni ori din drepturile de vot ori prin participația în capitalurile proprii ale entității respective, inclusiv prin deținerea de acțiuni la purtător, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace, alta decât o societate cotate pe o piață reglementată care face obiectul cerințelor de divulgare a informațiilor în conformitate cu dreptul</p>	Se acceptă potrivit redacție de la pct. 248 din Sinteză.	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>Uniunii sau al unor standarde internaționale echivalente care asigură transparența corespunzătoare a informațiilor privind exercitarea dreptului de proprietate [...].</p> <p>Considerăm oportun reglementarea unei excepții similare și în legea analizată, ținând cont de specificul național.</p> <p>Prin comparație, menționăm despre experiența aplicării Hotărârii BNM nr. 200/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor, care, la pct. 31, stabilește că „atunci când clientul sau deținătorul pachetului de control este o societate ale cărei valori mobiliare sunt tranzacționate pe o piață reglementată/sistem multilateral de tranzacționare care impune cerințe de divulgare a informațiilor, fie prin norme bursiere, fie prin legislația aplicabilă, pentru a asigura transparența adecvată a beneficiarului efectiv, sau este o filială cu capital majoritar al unei astfel de societăți nu este necesară identificarea și verificarea identității oricărui dintre acționari sau beneficiari efectivi ai acestor societăți. Banca obține datele de identificare relevante din registre publice, de la client sau din alte surse sigure.”</p>		
267.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5² alin. (2) lit. a)</p> <p>Se propune:</p> <p>La alin.(2) lit.a), în ultima propoziție, propunem să fie excluse cuvintele „străină” și „străine”.</p> <p>Propunerea rezultă din faptul că, deținerea și exercitarea indirectă a dreptului de proprietate, în cazul persoanelor juridice organizate în mod corporativ, poate avea loc prin intermediul unei /mai multor entități corporative autohtone.</p>	Se acceptă, art. 5 ² a fost expus în redacție nouă (pct. 248 din Sinteza).	Se acceptă poziția SPCSB
268.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5² alin. (2) lit. b)</p> <p>La alin.(2) lit.b):</p> <p>a) la pct.1, propunem de stabilit o anumită cotă (de exemplu, cel puțin 25% din active transmise în fiducie);</p> <p>b) la pct.3, propunem ca sintagma „Beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi” să fie înlocuită cu sintagma „Beneficiarul/beneficiarii fiduciei”.</p>	Se acceptă parțial, art. 5 ² a fost expus în redacție nouă (pct. 248 din Sinteza). Cota de 25% nu este factor determinant pentru stabilirea beneficiarului efectiv/beneficiarii efectivi, propunerea fiind în contradicție cu prevederile Directivei 2018/843.	Se acceptă poziția SPCSB

269.	<p>Uniunea Avocaților La articolul 5², propunem expunerea alin. (2) lit. c) în următoarea redacție: „c) în cazul persoanelor juridice fără scop lucrativ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Membrii în consiliul director; 2. Membrii organului executiv unipersonal sau colegial; 3. Oricare altă persoană fizică ce exercită controlul în ultimă instanță, prin orice mijloace, asupra persoanei juridice fără scop lucrativ;”. <p>Considerentele pentru care s-a ajuns anume la redacția expusă anterior, sunt următoarele:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fondatorii asociațiilor nu au nici un rol în asociație după fondare. Doar în anumite cazuri, după fondarea asociației, fondatorii acesteia devin membri; 2. Multe asociații obștești nu consemnează calitatea de membru; 3. Membrii uniunilor profesionale de avocați, notari, etc. nu sunt beneficiari efectivi ai acestora, nu exercită controlul asupra acestora. Uniunile profesionale ale avocaților, notarilor, etc. sunt constituite în scopul asigurării independenței profesiei și exercitării libere a acesteia, în interesul general al profesieiși nu al unei anumite persoane. 4. Fundațiile nu au membri; 5. Organizațiile necomerciale nu se constituie în interesul unor persoane fizice concrete, astfel încât identificarea unor asemenea persoane și calificarea lor drept beneficiari efectivi ar crea multe obstacole în procesul decunoașterea a clientului. 	Se acceptă parțial prin expunerea prevederii în următoarea redacție: ”3) în cazul organizațiilor necomerciale persoana fizica/persoanele fizice care exercită controlul în ultimă instanță asupra organizației necomerciale.”	Se acceptă poziția SPCSB
270.	<p>AMCHAM Art. 5² alin. (2) lit. c)</p> <p>Menționăm despre existența mai multor neclarități în ceea ce privește modalitatea de identificare a beneficiarilor efectivi ai persoanelor juridice fără scop lucrativ și modul de expunere a conținutului normativ al articolului.</p> <p>Propunem expunerea literei în următoarea redacție:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Membrii consiliului director; 2. Membrii organului executiv unipersonal sau colegial; 3. Oricare altă persoană fizică ce exercită controlul în ultimă instanță, prin orice mijloace, asupra persoanei juridice fără scop lucrativ. 	Se acceptă parțial prin expunerea prevederii în următoarea redacție: ”3) în cazul organizațiilor necomerciale persoana fizica/persoanele fizice care exercită controlul în ultimă instanță asupra organizației necomerciale.”	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>Considerăm că noua redacție va înlătura mai multe din problemele care ar putea apărea în cazul promovării literei în redacția inițială, spre exemplu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fondatorii nu în toate cazurile pot fi considerați beneficiari efectivi (e.g. fondatorii pot înființa asociații și figura în actele de constituire, însă ulterior se pot retrage sau pot fi excluși din lista de membri ai asociațiilor, fără a avea ulterior niciun rol în asociație); - Membrii unui cult religios sau ai unei organizații sindicale nu sunt beneficiari efectivi ai organizațiilor respective; - Fundațiile nu au membri; - Multe organizații obștești nu consemnează calitatea de membru; - Membrii uniunilor profesionale de avocați, notari, executori judecătorești, etc. nu sunt beneficiari efectivi ai acestor organizații; - Organizațiile necomerciale nu se constituie în interesul unor persoane fizice concrete, astfel încât identificarea unor asemenea persoane și calificarea lor drept beneficiari efectivi ar crea multe obstacole (e.g. în cazul asociațiilor patronale, pare a fi dificil de identificat persoanele fizice în al căror interes principal a fost constituită asociația, ultimele reprezentând interesele tuturor membrilor săi în mod egal, majoritatea cărora sunt persoane juridice). 		
271.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5² alin. (2) lit. c) La alin. (2) lit. c):</p> <p>a) la pct. 1, propunem de stabilit o anumită cotă (de exemplu, cel puțin 25% de voturi). În caz dacă se insistă ca, beneficiarii efectivi să se considere toți asociații sau fondatorii, propunem de completat Legea nr. 308/2017 (eventual – de inițiat completarea altor acte normative care să prevadă obligativitatea înregistrării la organul competent a oricărui modificări în componența fondatorilor /asociațiilor acestui tip de persoane juridice, și posibilitatea obținerii din registrul public (sursa independentă și sigură) a datelor actuale privind toți fondatorii /asociații persoanei juridice fără scop lucrativ.</p> <p>b) considerăm necesară concretizarea noțiunilor din pct.2 și 3: „consiliul director” și „persoanele cu funcții executive împuternicite de consiliul director să exercite atribuții ale acestuia”.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Beneficiar efectiv/beneficiari efectivi pot fi persoane terțe, inclusiv care nu dețin careva cote. În vederea reglementării acestor norme, va fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar.</p> <p>Totodată, prevederea respectivă a fost modificată și expusă în următoarea redacție: ”3) în cazul organizațiilor necomerciale persoana fizica/persoanele fizice care exercită controlul în ultimă instanță asupra organizației necomerciale.”</p>	Se acceptă poziția SPCSB
272.	Guvernul RM	Nu se acceptă	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>La pct. 6, referitor la norma propusă la art. 5² alin. (3) din Legea nr. 308/2017, menționăm că, în conformitate cu prevederile pct. 61 din Instrucțiunea privind evidența contribuabililor, aprobată prin Ordinul directorului Serviciului Fiscal de Stat nr. 352/2017, Serviciul Fiscal de Stat înregistrează, ține evidența și actualizează datele cu privire la beneficiarii efectivi ai contribuabililor, cu excepția celor înregistrați de I.P. Agenția Servicii Publice.</p> <p>În același timp, art. 14 alin. (1) din Legea nr. 308/2017 stabilește că verificarea, înregistrarea, ținerea evidenței și actualizarea datelor cu privire la beneficiarii efectivi ai persoanelor juridice îi revine organului înregistrării de stat (I.P. Agenția Servicii Publice).</p> <p>În conformitate cu art. 35 alin. (3) lit. b) din Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, atribuția privind ținerea Registrului de stat al persoanelor juridice, care conține și datele privind beneficiarii efectivi ai persoanelor juridice, aparține exclusiv organului înregistrării de stat – I.P. Agenția Servicii Publice. Or, la pct. 6 art. 52 alin. (3) din proiectul de lege menționat, sintagma „Serviciul Fiscal de Stat” urmează a fi exclusă.</p> <p>De asemenea, în susținerea propunerii în cauză, remarcăm că prevederile propuse la alin. (4) și (5) ale art. 52 din proiectul de lege menționat reglementează doar acțiunile ce intră în domeniul de competență al I.P. Agenția Servicii Publice.</p>	<p>Luând în considerare că prin prevederile legale SFS menține Registrul conturilor de plăți și bancare ale persoanelor fizice și juridice și a beneficiarilor acestora, informarea SFS privind divergențele existente este obligatorie, în vederea asigurării unor informații corecte și actuale în Registrul respectiv. Procedura respectivă nu stabilește efectuarea unor controale, procese reglementate prin alte acte normative.</p> <p>Totodată, de menționat că, art. 52 alin. (4) și (5) transpun prevederile Recomandării FATF 24, cu modificările aprobate în 2022.</p>	
273.	<p>Guvernul RM</p> <p>La pct. 6, referitor la prevederile alin. (3)-(5) art. 5², referința la „Registrul de stat al persoanelor juridice” se va substitui cu referința la „Registrul de stat al unităților de drept”, deoarece registrul respectiv este a parte al Registrului de stat al unităților de drept și nu este instituit prin hotărâre a Guvernului în calitate de registru de stat separat.</p>	<p>Art. 5² se expune în redacție nouă (poziția 248 din Sinteza)</p>	Se acceptă poziția SPCSB
274.	<p>Asociația Businessului European</p> <p>La art. 5² alin. (3), nu este clară obligația de a informa Serviciul Fiscal de Stat în contextul depistării devierilor cu privire la informațiile declarate de către client și cele incluse în Registrul de stat al unităților de drept, inclusiv obligația de a cere rectificarea acestor date la ASP. Așadar, informarea SFS ar presupune declanșarea în mod automat a unor controale fiscale în privința declarantului ceea ce ar fi un exercițiu excesiv, inclusiv, nu este clară</p>	<p>Luând în considerare că prin proiectul de lege se stabilește că SFS menține Registrul conturilor de plăți și bancare ale persoanelor fizice și juridice și a beneficiarilor acestora, informarea SFS privind divergențele existente este obligatorie, în vederea asigurării unor</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>acțiunile SFS în situațiile în care clientul modifică datele privind beneficiarului efectiv către entitatea raportoare și nu la ASP, și viceversa. Dacă se urmărește scopul de a actualiza informațiile în registrele deținute de entitățile raportoare și cele de stat, atunci se necesită a fi pus în aplicare mecanismul prevăzut de Legea cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, modificările de rigoare să aibă loc într-un regim automatizat.</p>	<p>informații corecte și actuale în Registrul respectiv. Procedura respectivă nu stabilește efectuarea unor controale, procese reglementate prin alte acte normative.</p>	
275.	<p>AMCHAM Art. 5² alin. (3) Se propune excluderea textului „În acest caz, entitatea raportoare solicită clientului actualizarea datelor privind beneficiarul efectiv la organul înregistrării de stat.”, ținând cont de faptul că obligația de a informa autoritățile competente despre existența neconcordanțelor constituie deja o sarcină pusă în seama entităților raportoare. Schimbul ulterior de informații ar putea fi realizat între autoritățile publice vizate. Totodată, menționăm despre caracterul neclar al obligației mai ales în ceea ce privește modalitatea de solicitare a actualizării datelor și probarea îndeplinirii măsurii.</p>	<p>Nu se acceptă În situația identificării divergenței de date, este necesar includerea unor prevederi privind acțiunile entității raportoare. Astfel, în acest caz, urmează să nu înceteze relația de afaceri pînă la momentul cînd clientul își corectează datele.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
276.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 5² alin. (3) Interpretarea actuală evidențiază acțiunile Băncii în cazul unei discrepante în datele referitor la UBO (Ultimate Beneficiar Owner – Beneficiarul efectiv) pînă la etapa de raportare la SFS. Ținând cont de prevederile lit. a) - c) alin. (2) a articolului 5 (în partea identificării UBO) și alin. (3) a articolului 5 (motive de reziliere/refuz în stabilirea relațiilor de afaceri), nu este clar ce trebuie să facă entitatea de raportare în cazul în care: datele despre UBO diferă + clientul declară alt UB, dar refuză să înregistreze modificări la ASP + beneficiarul efectiv este identificat. Propunerea este de a include prevederi directe/clare referitor la acțiunile/măsurile necesare față de clienții a căror date cu privire la beneficiarul efectiv din sursele oficiale diferă de datele prezentate de către client.</p>	<p>Se acceptă prin expunerea în următoarea redacție a prevederii: ”(3) În cazul în care, în cadrul aplicării măsurilor de precauție privind clienții, entitățile raportoare, constată neconcordanță între informațiile disponibile în Registrul de stat al unităților de drept privind beneficiarul efectiv și informațiile prezentate de către client privind beneficiarul efectiv, informează în termen de 5 zile lucrătoare Serviciul Fiscal de Stat și Agenția Servicii Publice. În acest caz, entitățile raportoare sînt obligate să nu efectueze nicio activitate sau tranzacție, inclusiv printr-un cont de plăți, să nu stabilească nicio relație de</p>	Se acceptă poziția SPCSB

		<p>afaceri ori să înceteze o relație de afaceri existentă și să solicite imediat clientului actualizarea datelor privind beneficiarul efectiv la organul înregistrării de stat.”</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
<p>277.</p>	<p>Asociația Businessului European Articolul 5² Interpretarea actuală evidențiază acțiunile Băncii în cazul unei discrepanțe în datele referitor la UBO pînă la etapa de raportarea la SFS. Ținând cont de prevederile p. a)-c) alin. 2 a articolului 5 (în partea identificării UBO) și alin 3 a articolului 5 (motive de rezeliere/refuz în stabilirea relațiilor de afaceri), nu este clar ce trebuie să facă entitatea de raportare în cazul în care: datele despre UBO se diferă + clientul declară alt UB,dar refuză să înregistreze modificări în ASP + beneficiarul este identificat. Propunerea este de a include prevederile directe/clare referitor la acțiunile/masuri necesare față de clienți a caror datele cu privire la beneficiar efectiv se diferă în surse oficiale si datele prezentate de catre client.</p>	<p>Se acceptă prin introducerea unor prevederi care ”entitățile raportoare sînt obligate să nu efectueze nicio activitate sau tranzacție, inclusiv printr-un cont de plăți, să nu stabilească nicio relație de afaceri ori să înceteze o relație de afaceri existentă și să solicite imediat clientului actualizarea datelor privind beneficiarul efectiv la organul înregistrării de stat.”</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
<p>278.</p>	<p>Guvernul RM La pct. 7, referitor la completarea art. 6 alin. (1), se recomandă revizuirea conținutului normativ în vederea expunerii clare a acestuia, or, amendamentele propuse oferă noimei de drept un caracter ambiguu, contrar rigorilor art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit căruia conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație.</p>	<p>Redacția existentă se consideră oportună cu utilizarea noțiunilor aferente legislației în domeniu.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
<p>279.</p>	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 6 alin. (1) R. 1 – LC, 1.11 There are no provisions to ensure approval by senior management (with the exception of entities supervised by NCFM) for policies, controls and procedures on risk management/mitigation of FIs and DNFBPs. Proiectul propus (pct.6) nu conține modificări ale art. 6, în ceea ce ține de introducerea cerințelor de aprobare a politicilor, controalelor și</p>	<p>Se acceptă Art. 6 alin. (3) se expune în următoarea redacție ”Entitățile raportoare asigură implementarea abordării bazate pe risc prin aprobarea procedurii de identificare, evaluare, monitorizare, gestionare și diminuare a riscului de spălare a banilor și de finanțare a</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

<p>procedurilor interne ale entităților raportoare, cu privire la managementul/gestionarea riscurilor în cadrul entităților raportoare (care reprezintă instituții financiare și DNFBPs), de către managementul superior (organele de conducere) a entității în cauză. Ținem să subliniem, că modificările propuse cu referire la obligația de aprobare a raportului de evaluare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în domeniul propriu de activitate, de către persoana desemnată din cadrul entității raportoare, nu acoperă recomandarea R. 1 – LC, 1.11, întrucât recomandarea și modificările propuse se referă la chestiuni diferite. Astfel, modificările din proiect se referă la raportul de evaluare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în domeniul propriu de activitate, care se solicită entității raportoare în temeiul art. 6, alin. 1 din Legea nr. 308/2017 și care este indispensabil stabilirii elementelor cheie în cadrul aplicării principiului abordării pe risc. Iar recomandarea Comitetului MONEYVAL - R. 1 – LC, 1.11, se referă la art. 6, alin. (3), art. 13, alin. (1) și (2) din Legea nr. 308/2017, și are în vedere cadrul normativ intern al entităților raportoare, care include politici, regulamente și proceduri menite să prescrie/stabilească obiectivele, principiile, regulile de gestionare, atribuțiile și responsabilitățile fiecărei subunități și/sau fiecărui funcționar al entității, în ceea ce ține de managementul/gestionarea riscurilor în cadrul entităților raportoare, identificate în rezultatul aprobării raportului de evaluare a riscurilor, avut în vedere în modificările propuse în alineatul întâi pct. 6 din proiect. Tot în acest context notăm că, având în vedere diversitatea entităților raportoare și diferențele majore de guvernanță/organizare și funcționare a acestora, dar și ținând cont de recomandarea Comitetului MONEYVAL - R. 1 – LC, 1.11, care se referă la „senior management”</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Considerăm că, propunerea de a include o cerință unică/fixă cu privire la aprobarea raportului de evaluare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în domeniul propriu de activitate de către o singură persoană este inoportună, întrucât contravine principiilor celor mai bune practici de activitate ale anumitor entități raportoare (ex. bănci). 2. Prin urmare, considerăm oportună revizuirea modificării propuse în pct. 6 din proiect și includerea modificărilor conform recomandării R. 1 – LC, 1.11 din raportul de evaluare al Comitetului MONEYVAL. 	<p>terorismului, aprobată de către persoana de conducere responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din cadrul entității raportoare”.</p>
---	--

280.	<p>EBA Art. 6 alin. (1) Se propune includerea și a aprobării sau informării organului de conducere a entității. Totodată, se propune actualizarea anuală de către entitate a evaluării riscurilor.</p>	<p>Se acceptă parțial prin substituirea cuvântul "periodic" cu "anual"</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
281.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 6 alin. (1) Se propune: Substituirea sintagmei "persoana de conducere responsabilă" cu sintagma "persoane cu funcții de conducere de rang superior desemnată responsabilă" Argumentare: Propunem de a utiliza aceeași sintagmă, care este definită prin lege, și anume: persoane cu funcții de conducere de rang superior</p>	<p>Nu se acceptă Entitățile raportoare, prin activitatea desfășurată, pot prezenta diferite caracteristici. Inclusiv cu referire la bănci, este necesar de desemnat o persoană cu funcții de conducere responsabilă de asigurarea implementării prevederilor respective.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
282.	<p>Asociația Businessului European Articolul 6 Conform prevederilor Legii privind activitatea băncilor nr. 202 din 06.10.2017 și Regulamentului privind cadrul de administrare a activității băncilor nr. 322 din 20.12.2018 Organul executiv al băncii este responsabil pentru aprobarea reglementari interne secundare (proceduri). Redactia propusa contravine cadrului legal actual.</p>	<p>Art. 6 alin. (1) prevede obligația de aprobare a raportului de evaluare de către persoana cu funcții de conducere de rang superior desemnată responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din cadrul entității raportoare.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
283.	<p>Ministerul Afacerilor Interne Art. 6 alin. (1) La pct. 6 la amendamentul cu privire la substituirea sintagmei „se aprobă” cu textul: „sunt desemnate într-un raport de evaluare, aprobat de către persoana de conducere responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din cadrul entității raportoare”; menționăm că prin completarea propusă, s-a instituit atribuția „persoanei de conducere responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării</p>	<p>Nu se acceptă Prin norma propusă se instituie obligației persoanei de conducere responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din cadrul entității raportoare de a aproba raportul de evaluare respectiv.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

	<p>banilor și finanțării terorismului din cadrul entității raportoare” să întocmească raportul privind evaluarea riscurilor.</p> <p>Însă, acțiunea de „actualizare periodică” a raportului nominalizat rămâne, în continuare, potrivit proiectului să fie competența „entității raportoare”. În această ordine de idei, este necesar de determinat clar care este competența „persoanei de conducere responsabilă” și a „entității raportoare” prin prisma amendamentelor propuse și conținutului normativ actual ce reglementează domeniul vizat.</p>	<p>Corespunzător, persoana, fiind înputernicită în vederea asigurării respectării legislației în domeniu urmează să stabilească norme, reguli, procese etc. prin care să asigure efectuarea și actualizarea procesului de evaluare internă.</p>	
<p>284.</p>	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 6 alin. (1) Nu este clar cum va fi posibil respectarea prevederilor alin. (1) art. 6 în cazul excluderii alin. (11).</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform mecanismului de evaluare a riscurilor prevăzut de Directiva UE 2015/849, care stipulează efectuarea unei evaluări a riscurilor la nivel național de fiecare stat-membru, care identifică sectoarele sau domeniile cu risc mai scăzut sau mai ridicat de spălare a banilor și finanțare a terorismului, o utilizează în scopul îmbunătățirii regimului său de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, în special prin identificarea domeniilor în care entitățile raportoare trebuie să aplice măsuri sporite și, după caz, prin specificarea măsurilor care trebuie luate. Totodată, evaluarea menționată se pune de îndată la dispoziția entităților raportoare pentru facilitarea desfășurării propriilor evaluări ale riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Astfel, în cadrul evaluării naționale a riscurilor, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare au efectuat o analiză și descriere sectorială a</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

		<p>domeniilor sale de competență, a vulnerabilităților și factorilor de risc asociate fiecărui din aceste sectoare. Respectiv, o evaluare repetată a criteriilor și factorilor care generează riscuri reduce și sporite de spălare a banilor și finanțare a terorismului în activitatea entităților raportoare supravegheate nu face decât să contribuie la alocarea unor resurse suplimentare pentru o acțiune care se va finaliza cu aceleași concluzii care deja se regăsesc, la fiecare dintre sectoarele aferente domeniului de supravegheare în Raportul național de evaluare a riscurilor.</p>	
285.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 6 alin. (3) Conform prevederilor Legii privind activitatea băncilor nr. 202 din 06.10.2017 și Regulamentului privind cadrul de administrare a activității băncilor nr. 322 din 20.12.2018, Organul executiv al băncii este responsabil pentru aprobarea reglementărilor interne secundare (proceduri). Obiecție: Redacția propusa contravine cadrului legal actual. Se propune excluderea textului „.....aprobată de către persoana de conducere responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din cadrul entității raportoare”. Argumentare: Legislația bancară conține reglementări care stabilesc competența organelor băncii privind aprobarea reglementărilor interne, inclusiv pe domeniul AML.</p>	<p>Nu se acceptă Stabilirea expresă a obligației de aprobare a procedurii de identificare, evaluare, monitorizare, gestionare și diminuare a riscului de spălare a banilor și de finanțare a terorismului nu contravine legislației în vigoare.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
286.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 6 alin. (11)</p>	<p>Nu se acceptă</p>	Se acceptă poziția SPCSB

<p>De a nu exclude alin.(11) al art.6 și de a fi expus în următoarea redacție:</p> <p>”(11) Organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, în baza evaluării riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului la nivel național, precum și în cazul unor riscuri emergente, elaborează și remit entităților supravegheate criteriile și factorii care prezintă riscuri sporite informații privind elementele specifice aferente măsurilor de precauție față de clienți ce urmează a fi aplicate în funcție de riscurile identificate”.</p> <p>În sinteză, nr. d/o 257, s-a făcut referință la Directiva UE 2015/849, care stipulează efectuarea unei evaluări a riscurilor la nivel național de fiecare stat-membru, și s-a indicat:</p> <p>Astfel, în cadrul evaluării naționale a riscurilor, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare au efectuat o analiză și descriere sectorială a domeniilor sale de competență, a vulnerabilităților și factorilor de risc asociate fiecărui din aceste sectoare. Respectiv, o evaluare repetată a criteriilor și factorilor care generează riscuri reduce și sporite de spălare a banilor și finanțare a terorismului în activitatea entităților raportoare supravegheate nu face decât să contribuie la alocarea unor resurse suplimentare pentru o acțiune care se va finaliza cu aceleași concluzii care deja se regăsesc, la fiecare dintre sectoarele aferente domeniului de supraveghere în Raportul național de evaluare a riscurilor.</p> <p>Având în vedere prevederile DIRECTIVEI (UE) 2019/2177 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 (art.17 și 18 conform expunerii de mai jos), precum și faptul că Frecvența evaluării riscurilor la nivelul UE este de cel puțin o dată în 2 ani (art.6, alin..(7) din Directiva UE, iar la nivelul Republicii Moldova s-a efectuat o evaluare la nivel național în anul 2017 și alta în anul 2022, reiterăm propunerea de a menține alineatul (11) în redacție ajustată. Menționăm că în conformitate cu reglementările secundare, entitățile raportoare sunt obligate să efectueze evaluarea riscurilor la nivelul instituției anual, iar sesizările și recomandările organelor cu funcții de supraveghere sunt foarte valoroase în acest scop. Banca Națională a Moldovei informează băncile cu regularitate despre riscurile emergente și recomandă măsuri necesare de întreprins în legătură cu aceste riscuri.</p> <p>Art.17, prima teză: „Până la 26 iunie 2017, AES emit ghiduri, adresate autorităților competente și instituțiilor de credit și instituțiilor financiare, în conformitate cu articolul 16 din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010, cu</p>	<p>În temeiul prevederilor ce stabilesc competențele organelor cu funcții de supraveghere, în cazul apariției unor situații, riscuri noi, organul cu funcție de supraveghere urmează să informeze entitățile raportoare corespunzătoare. Astfel, alin. (11) se referă doar la evaluarea efectuată de organele cu funcții de supraveghere care dublează procesul de evaluare națională.</p>
--	--

	<p>privire la factorii de risc care trebuie luați în considerare și la măsurile care trebuie adoptate în situațiile în care sunt adecvate măsuri de precauție simplificate privind clientela. Începând cu 1 ianuarie 2020, ABE emite, după caz, astfel de ghiduri.”</p> <p>articolul 18 alineatul (4), prima teză: (4) Până la 26 iunie 2017 AES emit, ghiduri, adresate autorităților competente și instituțiilor de credit și instituțiilor financiare, în conformitate cu articolul 16 din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010, cu privire la factorii de risc care trebuie luați în considerare și la măsurile care trebuie adoptate în situațiile în care sunt adecvate măsuri de precauție sporită privind clientela. Începând cu 1 ianuarie 2020, ABE emite, după caz, astfel de ghiduri.</p>		
287.	<p>BC FINCOMBANK SA</p> <p>Alineatul 11 al art. 6 la moment prevede:</p> <p>” Organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, în baza evaluării riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului la nivel național, elaborează și publică informații privind criteriile și factorii care generează riscuri reduse și sporite de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în activitatea entităților raportoare supravegheate, precum și procedura de aplicare a măsurilor de precauție aferente, în funcție de riscurile identificate, care se revizuiesc periodic, dar cel puțin o dată pe an”</p> <p>În baza acestui articol și datelor publicate de către autorități competente, entități raportoare execut obligatiile stipulate în alin. 1 art. 6:</p> <p>”(1) Entitățile raportoare sînt obligate să întreprindă acțiuni privind identificarea și evaluarea riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în domeniul propriu de activitate, ținînd cont de evaluarea riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului la nivel național, precum și de criteriile și factorii stabiliți de organele cu funcții de supraveghere. Rezultatele evaluării în domeniul propriu de activitate a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului se aprobă și se actualizează periodic de entitatea raportoare, iar la cerere se prezintă Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor sau organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare.”</p> <p>Nu este clar cum va fi posibil respectarea prevederilor alin 1 art 6 în cazul excluderii alin. 11.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>La articolul 6 alineatul (1) se exclude sintagma ”precum și de criteriile și factorii stabiliți de organele cu funcții de supraveghere”.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

288.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC Art. 6 alin. (11) Considerăm oportun ca alineatul (11) să fie păstrat pentru ca entitățile raportoare să obțină acces permanent la criteriile și factorii ce generează riscuri de spălare a banilor și finanțare a terorismului.</p>	<p>Nu se acceptă Conform mecanismului de evaluare a riscurilor prevăzut de Directiva UE 2015/849, care stipulează efectuarea unei evaluări a riscurilor la nivel național de fiecare stat-membru, care identifică sectoarele sau domeniile cu risc mai scăzut sau mai ridicat de spălare a banilor și finanțare a terorismului, o utilizează în scopul îmbunătățirii regimului său de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, în special prin identificarea domeniilor în care entitățile raportoare trebuie să aplice măsuri sporite și, după caz, prin specificarea măsurilor care trebuie luate. Totodată, evaluarea menționată se pune de îndată la dispoziția entităților raportoare pentru facilitarea desfășurării propriilor evaluări ale riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Astfel, în cadrul evaluării naționale a riscurilor, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare au efectuat o analiză și descriere sectorială a domeniilor sale de competență, a vulnerabilităților și factorilor de risc asociate fiecărui din aceste sectoare. Respectiv, o evaluare repetată a criteriilor și factorilor care generează riscuri reduse și sporite de spălare a banilor și finanțare a terorismului în activitatea entităților raportoare</p>	Se acceptă poziția SPCSB
------	---	--	--------------------------

		<p>supravegheate nu face decît să contribuie la alocarea unor resurse suplimentare pentru o acțiune care se va finaliza cu aceleași concluzii care deja se regăsesc, la fiecare dintre sectoarele aferente domeniului de supraveghere în Raportul național de evaluare a riscurilor.</p>	
<p>289.</p>	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 6 alin. (11) Se propune: A menține alineatul (11) cu modificarea redacției după cum urmează: ”(11) Organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, în baza evaluării riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului la nivel național, elaborează și remit entităților supravegheate informații privind elementele specifice aferente măsurilor de precauție față de clienți ce urmează a fi aplicate în funcție de criteriile și factorii care prezintă riscuri sporite” Argumentare: În Evaluarea națională a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului publicată în anul curent, la sectorul bancar este indicat printre alte lacune și ”Lipsa unor elemente aferente măsurilor de precauție față de clienți (vis-a-vis de trusturi, legalitatea imputernicirilor, identitate persoanelor care dețin funcție de management superior, verificarea informației despre clienți și beneficiarul efectiv din surse sigure și independente, identificarea beneficiarului efectiv, etc.);” Astfel, nu este clar raționamentul excluderii acestui alineat, cu referință la evaluarea națională a riscului de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Se propune menținerea acestuia într-o redacție simplificată.</p>	<p>Nu se acceptă Conform mecanismului de evaluare a riscurilor prevăzut de Directiva UE 2015/849, care stipulează efectuarea unei evaluări a riscurilor la nivel național de fiecare stat-membru, care identifică sectoarele sau domeniile cu risc mai scăzut sau mai ridicat de spălare a banilor și finanțare a terorismului, o utilizează în scopul îmbunătățirii regimului său de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, în special prin identificarea domeniilor în care entitățile raportoare trebuie să aplice măsuri sporite și, după caz, prin specificarea măsurilor care trebuie luate. Totodată, evaluarea menționată se pune de îndată la dispoziția entităților raportoare pentru facilitarea desfășurării propriilor evaluări ale riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Astfel, în cadrul evaluării naționale a riscurilor, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare au efectuat o analiză și descriere sectorială a</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

		<p>domeniilor sale de competență, a vulnerabilităților și factorilor de risc asociate fiecărui din aceste sectoare. Respectiv, o evaluare repetată a criteriilor și factorilor care generează riscuri reduse și sporite de spălare a banilor și finanțare a terorismului în activitatea entităților raportoare supravegheate nu face decât să contribuie la alocarea unor resurse suplimentare pentru o acțiune care se va finaliza cu aceleași concluzii care deja se regăsesc, la fiecare dintre sectoarele aferente domeniului de supraveghere în Raportul național de evaluare a riscurilor.</p>	
290.	<p>Asociația Businessului European Art. 6 alin. (11) Nu este clar cum va fi posibil respectarea prevederilor alin 1 art 6 in cazul excluderii alin. 11.</p>	<p>Se acceptă prin modificarea alineatului (1) prin excluderea sintagmei ”, precum și de criteriile și factorii stabiliți de organele cu funcții de supraveghere”.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
291.	<p>BC MAIB SA La art. 6 alin. (11) nu este clar motivul excluderii din art. 6 a alin. (11). Propunem menținerea în art.6 a alin. (11) în redacția actuală, deoarece prevede determinarea și publicarea criteriilor și factorilor care generează riscuri reduse și sporite de spălare a banilor, specifice pentru fiecare categorie de entități raportoare. Alin. (1) al art.6 din Legea nr.308/2017 prevede obligația entităților raportoare să țină cont, în cadrul evaluării riscurilor SBFT, de criteriile și factorii stabiliți de organele cu funcții de supraveghere.</p>	<p>Nu se acceptă Conform mecanismului de evaluare a riscurilor prevăzut de Directiva UE 2015/849, care stipulează efectuarea unei evaluări a riscurilor la nivel național de fiecare stat-membru, care identifică sectoarele sau domeniile cu risc mai scăzut sau mai ridicat de spălare a banilor și finanțare a terorismului, o utilizează în scopul îmbunătățirii regimului său de prevenire și combateră a spălării banilor și finanțării terorismului, în special prin identificarea domeniilor în</p>	Se acceptă poziția SPCSB

		<p>care entitățile raportoare trebuie să aplice măsuri sporite și, după caz, prin specificarea măsurilor care trebuie luate. Totodată, evaluarea menționată se pune de îndată la dispoziția entităților raportoare pentru facilitarea desfășurării propriilor evaluări ale riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Astfel, în cadrul evaluării naționale a riscurilor, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare au efectuat o analiză și descriere sectorială a domeniilor sale de competență, a vulnerabilităților și factorilor de risc asociate fiecărui din aceste sectoare. Respectiv, o evaluare repetată a criteriilor și factorilor care generează riscuri reduse și sporite de spălare a banilor și finanțare a terorismului în activitatea entităților raportoare supravegheate nu face decât să contribuie la alocarea unor resurse suplimentare pentru o acțiune care se va finaliza cu aceleași concluzii care deja se regăsesc, la fiecare dintre sectoarele aferente domeniului de supraveghere în Raportul național de evaluare a riscurilor.</p>	
292.	<p>Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova La art. 6 alin. (11) care se exclude, considerăm că obligația trebuie păstrată. Entitățile raportoare au nevoie de suport informațional și metodologic.</p>	<p>Nu se acceptă Conform mecanismului de evaluare a riscurilor prevăzut de Directiva UE 2015/849, care stipulează efectuarea unei evaluări a riscurilor la nivel național de fiecare stat-membru, care</p>	Se acceptă poziția SPCSB

identifică sectoarele sau domeniile cu risc mai scăzut sau mai ridicat de spălare a banilor și finanțare a terorismului, o utilizează în scopul îmbunătățirii regimului său de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, în special prin identificarea domeniilor în care entitățile raportoare trebuie să aplice măsuri sporite și, după caz, prin specificarea măsurilor care trebuie luate. Totodată, evaluarea menționată se pune de îndată la dispoziția entităților raportoare pentru facilitarea desfășurării propriilor evaluări ale riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Astfel, în cadrul evaluării naționale a riscurilor, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare au efectuat o analiză și descriere sectorială a domeniilor sale de competență, a vulnerabilităților și factorilor de risc asociate fiecărui din aceste sectoare. Respectiv, o evaluare repetată a criteriilor și factorilor care generează riscuri reduse și sporite de spălare a banilor și finanțare a terorismului în activitatea entităților raportoare contribuie la alocarea unor resurse suplimentare pentru o acțiune care se va finaliza cu aceleași concluzii care deja se regăsesc, la fiecare dintre sectoarele aferente domeniului de

			supraveghere în Raportul național de evaluare a riscurilor.	
293.	<p>Banca Națională a Moldovei Se propune expunerea art. 7 alin. (2) lit. a) în următoarea redacție: ”a) verificarea identității clientului și beneficiarului efectiv după stabilirea relației de afaceri se realizează cât mai curând posibil, dar nu mai târziu decât o lună de la stabilirea contactului inițial, atunci când aceasta este necesar pentru a nu întrerupe practicile comerciale normale, iar riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului sunt eficient gestionate.”</p> <p>Modificare în contextul propunerii din partea unei bănci. Corespunde prevederilor existente din Regulamentele BNM (ex. pct. 51 alin. 2 din Regulamentul 200/2018).</p>		Se acceptă	Se acceptă
294.	<p>BC MAIB SA Art. 7 alin. (2) Considerăm necesară concretizarea sintagmei „cât mai curând posibil”, pentru a exclude posibile interpretări. De exemplu, sintagma respectivă poate fi expusă într-o altă redacție: „cât mai curând posibil, dar nu mai târziu de o lună”</p>		Se acceptă	Se acceptă poziția SPCSB
295.	<p>EBA Art. 7 alin. (2) Considerăm necesară concretizarea sintagmei „cât mai curând posibil”, pentru a exclude posibile interpretări. De exemplu, sintagma respectivă poate fi expusă într-o altă redacție: „cât mai curând posibil, dar nu mai târziu de o lună”.</p>		Se acceptă	Se acceptă poziția SPCSB
296.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 7 alin. (2) Considerăm necesară concretizarea sintagmei „cât mai curând posibil”, pentru a exclude posibile interpretări. De exemplu, sintagma respectivă poate fi expusă într-o altă redacție: „cât mai curând posibil, dar nu mai târziu de o lună”.</p>		Se acceptă	Se acceptă poziția SPCSB
297.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare La art. 7 alin. (2) lit. a), la final propunem completarea cu următoarea redacție ”cât mai curând posibil”, în vederea păstrării consecutivității acțiunii.</p>		Se acceptă	Se acceptă poziția SPCSB
298.	<p>Banca Națională a Moldovei</p>		Se acceptă	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>Art. 7 alin. (2) lit. a) R. 10.14 There is no specific requirement to complete verification as soon as reasonably practicable. Establishing the business relationship prior to verification is allowed even if it is not essential for an uninterrupted conduct of business. Proiectul propus (pct. 7) conține modificări care includ doar specificarea termenului „cât de curând posibil” („as soon as reasonably practicable”), dar nu și condiția „atunci când aceasta este necesar pentru a nu întrerupe practicile comerciale normale” („if it is not essential for an uninterrupted conduct of business”). Prin urmare, considerăm oportună revizuirea modificării propuse în pct. 7 din proiect și includerea modificărilor conform recomandării R. 14 din raportul de evaluare al Comitetului MONEYVAL și art. 14, alin. (2) din Directiva 2015/849.</p>	<p>Art. 7 alin. (2) lit. a) se expune în următoarea redacție: ”a) verificarea identității clientului și beneficiarului efectiv după stabilirea relației de afaceri se realizează cât mai curând posibil, dar nu mai târziu decât o lună de la stabilirea contactului inițial, atunci când aceasta este necesar pentru a nu întrerupe practicile comerciale normale, iar riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului sunt eficient gestionate;”</p>	
299.	<p>Banca Națională a Moldovei La Articolul 7 alin. (2) lit. a) – recomandăm revederea redacției normei, care poate fi interpretată în sensul verificării identității clientului/beneficiarului efectiv cât mai curând posibil (după stabilirea relației de afaceri) doar dacă această verificare este necesară pentru a nu întrerupe practicile comerciale normale.</p>	<p>Se acceptă prin preluarea textului din Directiva 2018/843.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
300.	<p>BC MAIB SA la art. 7 alin. (2) lit. a) considerăm necesară concretizarea sintagmei „cât mai curând posibil”, pentru a exclude posibile interpretări. De exemplu, sintagma respectivă poate fi expusă într-o altă redacție: „cât mai curând posibil, dar nu mai târziu de o lună”.</p>	<p>Nu se acceptă Conform art. 14 din Directivei 2015/849 este stabilit ”Prin derogare de la alineatul (1), statele membre pot permite ca verificarea identității clientului și a beneficiarului real să se realizeze în timpul constituirii unei relații de afaceri, în cazul în care acest lucru este necesar pentru a nu întrerupe practicile comerciale normale și în cazul în care riscul de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului este redus. În astfel de situații, procedurile respective se realizează cât mai curând posibil după contactul inițial.”. Corespunzător, norma a fost completată conform Directivei.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

301.	<p>Ministerul Finanțelor Art. 7 alin. (2) lit. a) La pct. 7, art. 7 alin. (2) lit.a) din proiect, la textul „se realizează cât mai curând posibil”, considerăm oportun de a fi concretizat termenul exact a verificării identității clientului și beneficiarului efectiv după stabilirea relației de afaceri, întru stabilirea unei clarități în acest sens.</p>	<p>Nu se acceptă Art. 14 din Directiva 2015/849 stabilește ”Prin derogare de la alineatul (1), statele membre pot permite ca verificarea identității clientului și a beneficiarului real să se realizeze în timpul constituirii unei relații de afaceri, în cazul în care acest lucru este necesar pentru a nu întrerupe practicile comerciale normale și în cazul în care riscul de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului este redus. În astfel de situații, procedurile respective se realizează cât mai curând posibil după contactul inițial.” Astfel, în vederea transpunerii Directivei menționate, nu poate fi stabilit careva termen.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
302.	<p>Asociația Businessului European Art. 7 alin. (3) lit. g) Respectiv toate polițele de asigurări care depășesc aceste valori se supun măsurilor sporite de precauție. In opinia noastră valorile de 20000 MDL si 50000 MDL trebuie actualizate pentru ca nu mai corespund contextului economic. Argumente: 1. Analiza din punct de vedere a creșterii preturilor de consum. 2. Analiza din punct de vedere a evoluției câștigului salarial.</p>	<p>Nu se acceptă Prevederea respectivă se referă la polițele de asigurări de viață. Astfel, argumentarea de modificare a limitelor în baza creșterii preturilor și a salariilor nu este oportună, acest fapt nefiind subiectul proiectului de lege.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
303.	<p>AMCHAM Art. 7 alin. (3) lit. g) din Lege reglementează pragurile financiare ale polițelor de asigurare de viață (anuală – 20000 lei/unică - 50000lei) drept factori care generează riscuri reduse de spălare a banilor și de finanțare a terorismului și care determină necesitatea aplicării măsurilor de precauție simplificată privind clienții.</p>	<p>Nu se acceptă Prevederea respectivă se referă la polițele de asigurări de viață. Astfel, argumentarea de modificare a limitelor în baza creșterii preturilor și a salariilor nu este oportună, acest fapt nefiind subiectul proiectului de lege.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>Pragurile respective au fost introduse în anul 2017, însă pe parcursul ultimilor 5 ani, parametrii și indicatorii economici au evaluat, fapt ce a determinat ca pragurile financiare să nu mai corespundă realităților economice, impunând companiile să depună un efort nejustificat în implementarea măsurilor de precauție.</p> <p>Un indicator relevant în acest sens îl reprezintă salariul mediu lunar pe economic, care a evoluat în această perioadă de la un nivel de 5 637 lei (trimestrul II 2017) la 10 376 lei (trimestrul II 2022)[1]. În contextul tendințelor inflaționiste - acest indicator va crește și mai mult în perioadă imediat următoare.</p> <p>În vederea reducerii efortului companiilor în procesul de acordare a polițelor de asigurare de viață (un sector al asigurărilor subdezvoltat), se propune ajustarea pragurilor financiare la evoluțiile economice (anuală – 50 000lei/unică – 150 000 lei) și expunerea art. 7 alin. (3) lit. g) în următoarea redacție:</p> <p>”g) polițele de asigurare de viață includ prima anuală ce nu depășește valoarea de 50000 de lei sau prima unică ce nu depășește valoarea de 150000 de lei.”.</p>		
304.	<p>AMCHAM</p> <p>Art. 7 alin. (3) lit. g) din Lege reglementează pragurile financiare ale polițelor de asigurare de viață (anuală –20000lei/unică – 50000 lei) drept factori care generează riscuri reduce de spălare a banilor și de finanțare a terorismului și care determină necesitatea aplicării măsurilor de precauție simplificată privind clienții. Pragurile respective au fost introduse în anul 2017, însă pe parcursul ultimilor 5 ani, parametrii și indicatorii economici au evaluat, fapt ce a determinat ca pragurile financiare să nu mai corespundă realităților economice, impunând companiile să depună un efort nejustificat în implementarea măsurilor de precauție. Un indicator relevant în acest sens îl reprezintă salariul mediu lunar pe economic, care a evoluat în această perioadă de la un nivel de 5 637 lei (trimestrul II 2017) la 10 376 lei (trimestrul II 2022). În contextul tendințelor inflaționiste -acest indicator va crește și mai mult în perioadă imediat următoare. În vederea reducerii efortului companiilor în procesul de acordare a polițelor de asigurare de viață (un sector al asigurărilor subdezvoltat), se propune ajustarea pragurilor financiare la evoluțiile economice (anuală –50 000lei/unică –150 000lei) și</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Argumentarea de modificare a limitelor în baza proceselor inflaționiste nu este oportună, acest fapt nefiind subiectul proiectului de lege.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>expunerea art. 7 alin. (3) lit. g) în următoarea redacție: ”g) polițele de asigurare de viață includ prima anuală ce nu depășește valoarea de 50000 de lei sau prima unică ce nu depășește valoarea de 150000 de lei;”. Respectiva propunere a fost respinsă la etapa consultărilor publice din motiv că aceasta contravine standardelor internaționale, fapt cu care nu suntem de acord, din următoarele considerente. Din perspectiva asociației, propunerea nu contravine standardelor internaționale, acestea lăsând la discreția statelor să determine acel nivel minim al primelor de asigurare care indică că tranzacția este cu risc sporit și indicând doar exemple în acest sens. Extrase din Directiva AML și recomandările FATF:-(Directiva (UE) 2015/849, Anexa II): „Următoarele reprezintă o listă neexhaustivă a factorilor și tipurilor de dovezi cu privire la riscurile potențial reduce menționate la articolul 16:Factori de risc privind produsele, serviciile, tranzacțiile sau canalele de distribuție: a) polițe de asigurare de viață a căror primă este scăzută;” - (Recomandările FATF, nota de interpretare la recomandarea nr. 10) „When assessing the money laundering and terrorist financing risks relating to types of customers, countries or geographic areas, and particular products, services, transactions or delivery channels, examples of potentially lower risk situations include the following:-Life insurance policies where the premium is low(e.g.an annual premium of less than USD/EUR 1,000 or a single premium of less than USD/EUR 2,500).</p>		
305.	<p>AMCHAM Art. 8 alin. (2) Menționăm că textul din alin. (2) al art. 8 („conform criteriilor și factorilor stabiliți de organele cu funcții de supraveghere” – în vigoare) ar putea să nu corespundă cu propunerea de excludere a alin. (11) al art. 6, deoarece anume acesta prevede obligația de stabilirea a criteriilor și factorilor de risc. Referitor la completările propuse pentru art. 8, alin. (2), lit. (c), se propune regândirea oportunității utilizării următoarelor două termene: „după caz” și „patrimoniului” din următoarele considerente: - „Dupa caz” lasă loc de interpretări atât pentru entitățile raportoare, cât și pentru autoritățile cu funcții de supraveghere. În calitate de propunere alternativă, ar putea fi luată în considerare opțiunea reglementării exprese a respectivelor cazuri în actele normative subordonate legii.</p>	<p>Se acceptă Se va exclude sintagma ”după caz” și substituția termenului de ”patrimoniul” cu ”avere”.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

306.	<p>- În ceea ce privește utilizarea noțiunii de „patrimoniu”, menționăm că în Directiva (UE) 2015/849 se utilizează noțiunea de „wealth” (avere). Aceeași noțiune se utilizează și în Ghidul FATF aferent PEP, pct. 87. Astfel, în art.8, alin. (2) lit. (c), cuvintele ”a patrimoniului deținut de către client” ar putea fi substituite cu cuvintele „sursa averii clientului”.</p> <p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>La Articolul 8 alin. (2) lit. c) – sunt imprecise normele care obligă organele cu funcții de supraveghere și monitorizare a entităților raportoare (fără nici o referință la relația dintre acestea și entitățile din jurisdicțiile cu risc sporit desemnate/monitorizate de GAFI). La fel, nu este clară corelația dintre normele din literale c) și d), care par a se suprapune parțial cu referire la auditul extern.</p>	<p>În lipsa unei argumentări sau propuneri de modificare, nu poate fi analizată obiecția.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
307.	<p>Asociația Bancilor din Moldova</p> <p>Art. 8 alin. (2) și (5)</p> <p>Se propune:</p> <p>1) Revizuirea oportunității menținerii sintagmei ”conform criteriilor și factorilor stabiliți de organele cu funcții de supraveghere”, în dependentă de modul de ajustare a art.6, alin.(11)</p> <p>2) Substituirea în art.8, alin. (2) și (5), lit.(c) sintagmei ”după caz” cu sintagma ”conform reglementărilor secundare”</p> <p>Substituirea în art.8, alin.(2) lit.(c) a sintagmei ”patrimoniului deținut de către client” cu sintagma ”sursa bunurilor clientului”</p> <p>Argumentare:</p> <p>Sintagma din alin.(2) al art.8 (”conform criteriilor și factorilor stabiliți de organele cu funcții de supraveghere”) nu corespunde cu propunerea de excludere a alin.11 de la art.6, deoarece anume acesta prevede obligația de stabilirea a acestor criterii și factori de risc și elementele de precauție specifice aplicate în funcție de aceste criterii.</p> <p>Referitor la completările propuse pentru art.8, alin.(2), lit.(c), se propune revizuirea oportunității utilizării a 2 termene: ”după caz” și ”patrimoniului” din următoarele considerente:</p> <p>☐ ”Dupa caz” lasă loc de interpretare atât pentru entitățile raportoare, cât și pentru autoritățile cu funcții de supraveghere, de aceea propunem o altă redacție (conform reglementărilor secundare);</p>	<p>Se acceptă parțial, art. 8 alin. (2) se va exclude sintagma ”conform criteriilor și factorilor stabiliți de organele cu funcții de supraveghere”.</p> <p>Se va exclude sintagma ”după caz” și substituirea termenului de ”patrimoniu” cu ”avere”.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>În Directiva (UE) 2015/849 se utilizează noțiunea de "wealth" (avere), iar în versiunea tradusă în română este inclus termenul de "patrimoniu". Ținând cont de experiența și modul de aplicare în practică a măsurilor de precauție sporită, nu vedem fezabil aplicarea obligației de obținere a informației despre patrimoniul clientului (în special a obligațiilor acestuia, conform definiției din art. 453 al Codului Civil). În acest context, conducându-ne de detalierea noțiunii de "wealth" în Ghidul FATF aferent PEP, se propune substituirea termenului "patrimoniu" cu "bunuri" (pct.87: The source of wealth refers to the origin of the PEP's entire body of wealth (i.e., total assets). This information will usually give an indication as to the volume of wealth the customer would be expected to have, and a picture of how the PEP acquired such wealth. Although financial institutions and DNFBPs may not have specific information about assets not deposited or processed by them, it may be possible to gather general information from commercial databases or other open sources).</p>		
308.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 8 alin. (2) Cu privire la pct. 8, art. 1 din proiect aferent articolului 8 din Legea nr. 308/2017, semnalăm că nu este clar în ce cazuri are loc identificarea sursei patrimoniului clientului.</p>	<p>Nu se acceptă Se va exclude sintagma "după caz" și substituirea termenului de "patrimoniu" cu "avere".</p>	Se acceptă poziția SPCSB
309.	<p>Asociația Businessului European Art. 8 alin. (2) lit. a) În situațiile persoanelor juridice cu structură de proprietate foarte complexă este dificilă obținerea informațiilor menționate (genul de activitate, volumul activelor, cifra de afacere, etc.) de la beneficiarii efectivi. Propunem excluderea acestei modificări. Motivare: este imposibilă obținerea informației (genul de activitate, volumul activelor, cifra de afacere, etc.) de la beneficiarii efectivi, reieșind din faptul că acestea sunt persoane fizice și nu dețin astfel de informații, astfel această propunere legislativă este neaplicabilă.</p>	<p>Se acceptă parțial prin excluderea cuvântului "independente". Directiva 2018/843 reiterează importanța identificării beneficiarului efectiv a entităților juridice și stabilește obligații suplimentare în vederea asigurării faptului că entitățile corporative și alte entități juridice înregistrate pe teritoriul țării, entitățile raportoare și autoritățile publice obțin și dețin informații adecvate, corecte și actualizate cu privire la beneficiarul efectiv. Necesitatea de a deține informații corecte și actualizate cu privire la beneficiarul efectivi este un</p>	

		<p>factor-cheie în depistarea infractorilor care, altfel, și-ar putea ascunde identitatea în spatele unei entități juridice de orice tip. Dat fiind că sistemul financiar este interconectat la nivel global, fondurile pot fi ascunse și mutate în jurul lumii, iar persoanele care spală bani și cele care finanțează terorismul, precum și alți infractori utilizează din ce în ce mai mult această posibilitate.</p>	
310.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 8 alin. (2) R. 12 – PC, 12.1 c) FIs are not required to take reasonable measures to establish the source of wealth (origin of the entire body of wealth) of customers and their beneficial owners identified as PEPs. Deși proiectul inițiat (pct. 8) propune modificarea art. 8, alin. (2), lit. c) și alin. (5), lit. c) prin includerea obligației de a obține informație și de a stabili, după caz, sursa patrimoniului, considerăm că modificările respective nu vor înlătura pe deplin deficiențele specifice de Comitetul MONEYVAL în R. 12 – PC, 12.1 c). În acest mod, dar și considerând necesitatea armonizării termenilor utilizați în cadrul normativ autohton relevant („avere” vis-a-vis de „patrimoniu”), apreciem oportună revizuirea modificărilor propuse pentru asigurarea înlăturării deficiențelor menționate în R. 12 – PC, 12.1 c), inclusiv prin excluderea sintagmei „după caz” din modificările propuse pentru alin. (5), lit. c) din Legea 308/2017.</p>	<p>Se acceptă Se va exclude sintagma ”după caz” și substituirea termenului de ”patrimoniu” cu ”avere”.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
311.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 8 alin. (2) la litera a), după cuvintele ”despre client” se completează cu cuvintele ”și beneficiarul efectiv”; Se propune excluderea acestei modificări. Argumentare: În situațiile persoanelor juridice cu structură de proprietate foarte complexă este dificilă obținerea informațiilor menționate (genul de activitate, volumul activelor, cifra de afaceri, etc.) de la beneficiarii efectivi,</p>	<p>Nu se acceptă Directiva 2018/843 reiterează importanța identificării beneficiarului efectiv a entităților juridice și stabilește obligații suplimentare în vederea asigurării faptului că entitățile corporative și alte entități juridice înregistrate pe teritoriul țării, entitățile</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>reieșind din faptul că acestea sunt persoane fizice și nu dețin astfel de informații. Astfel această propunere legislativă este neaplicabilă.</p>	<p>raportoare și autoritățile publice obțin și dețin informații adecvate, corecte și actualizate cu privire la beneficiarul efectiv. Necesitatea de a deține informații corecte și actualizate cu privire la beneficiarul efecti este un factor-cheie în depistarea infractorilor care, altfel, și-ar putea ascunde identitatea în spatele unei entități juridice de orice tip. Dat fiind că sistemul financiar este interconectat la nivel global, fondurile pot fi ascunse și mutate în jurul lumii, iar persoanele care spală bani și cele care finanțează terorismul, precum și alți infractori utilizează din ce în ce mai mult această posibilitate. Astfel, acest amendament a proiectului transpune prevederile Directivei 2018/843.</p>	
312.	<p>Asociația Businessului European Art. 8 alin. (2) lit. c) Ne exprimăm dezacordul cu sintagma propusă "după caz", aceasta este interpretabilă. Norma juridică urmează să stabilească o conduită precisă și concretă</p>	<p>Se acceptă prin excluderea sintagmei "după caz" și substituirea termenului de "patrimoniu" cu "avere".</p>	Se acceptă poziția SPCSB
313.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC Art. 8 alin. (2) lit. c) Propunem excluderea sintagmei "a beneficiarului efectiv" pe motiv că are un caracter excesiv și din punct de vedere practic obținerea informației privind sursa bunului beneficiarului efectiv va fi foarte complicat de realizat cu veridicitate, mai ales în cazurile când lanțul este de mai multe nivele și respectiv clientul nu are legătură directă cu beneficiarul efectiv final -persoană fizică. Cerința dată impune presiune excesivă asupra entității raportoare, care pe motivul imposibilității obținerii informației în cauză va fi nevoită să refuze relația de afaceri.</p>	<p>Nu se acceptă Conform Directivei UE 2015/849 să adopte măsuri adecvate pentru a stabili sursa patrimoniului și sursa fondurilor implicate în relații de afaceri sau în tranzacții cu astfel de persoane. Corespunzător, în sensul prevederilor Legii nr. 308/2017, entitățile raportoare, urmare a unei evaluări, la stabilirea unor riscuri cu grad înalt vor</p>	Se acceptă poziția SPCSB

314.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 8 alin. (2) la lit. c), la final se completează cu următorul text: “a beneficiarului efectiv, și după caz a patrimoniului deținut de către client” Ne exprimăm dezacordul cu sintagma propusă “după caz”, aceasta este interpretabilă Argumentare: Norma juridică urmează să stabilească o conduită precisă și concretă.</p>	<p>aplica măsuri în vederea verificării sursei patrimoniului deținut. Se acceptă Se va exclude sintagma ”după caz” și substituirea termenului de ”patrimoniu” cu ”avere”.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
315.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 8 alin. (2) lit. c) Se propune: - a introduce obținerea de către entitățile raportoare a informației privind patrimoniul deținut de client. Argumentare: Potrivit art. 453 din Codul civil al RM, „Patrimoniul reprezintă totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale (care pot fi evaluate în bani), privite ca o sumă de valori active și pasive legate între ele, aparținând unor persoane fizice și juridice determinate.”, or, în cadrul măsurilor de precauție sporită entitatea raportoare va trebui să obțină informația nu numai privind activele, dar și privind pasivele (datoriile) clientului și a beneficiarului efectiv. Propunem de exclus această obligație, sau de reformulat prin înlocuirea cuvântului „patrimoniului” cu cuvântul „bunurilor”. Potrivit Codului civil (art. 455) cuvântul ”bun” include atât lucrurile cât și drepturile patrimoniale, fiind mai potrivit în cazul dat.</p>	<p>Se acceptă parțial Cuvântul ”patrimoniu” a fost substituit cu cuvântul ”avere”.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
316.	<p>Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova La art. 8 alin. (2) lit. c), un act normativ nu poate conține sintagme de tipul ”după caz”, care pot crea confuzii și abuzuri de diferit gen.</p>	<p>Se acceptă prin excluderea sintagmei ”după caz”.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
317.	<p>Banca Națională a Moldovei Se propune expunerea art. 8 alin. (3) lit. b) în următoarea redacție: ”b) clienții care își au reședința în țările/jurisdicțiile cu risc sporit de spălare a banilor și finanțare a terorismului.” Modificarea propusă prin proiectul de Lege îngustează gradul de implementare a standardului FATF și nu corespunde categoriilor de</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție: ”b) clienții care își au reședința în țările/jurisdicțiile prevăzute la art. 8² din prezenta lege.”</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>jurisdicții cu risc sporit stabilite mai jos la lit. m -p din același alin., precum și categoriilor de jurisdicții cu risc sporit din Ghidul Serviciului (nr.15, după criteriul geografic). Recomandare: păstrarea redacției actuale a lit. b) de la alin. 3, art. 8. Stabilirea expresă a obligației de aplicare a măsurilor de precauție sporită în cazul jurisdicțiilor monitorizate se regăsește deja la art. 8/2 alin. 1.</p>		
318.	<p>BC MAIB SA Art. 8 alin. (3) Considerăm necesară concretizarea sintagmei „organizații internaționale relevante”. Concretizarea poate fi făcută prin completarea textului normei cu sintagma „, conform actelor normative ale Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor”. O astfel de concretizare va putea permite de a asigura aplicarea uniformă a legislației în domeniu.</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție: ”b) clienții care își au reședința în țările/jurisdicțiile prevăzute la art. 8² din prezenta lege.”</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
319.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 8 alin. (3) Completarea normelor cu mențiunea despre autoritatea care va furniza/publica lista prestatorilor de servicii privind activele virtuale din alte state, sau cel puțin, sursele oficiale pe care s-ar putea baza entitățile raportoare. Considerăm necesară concretizarea sintagmei „organizații internaționale relevante”. Concretizarea poate fi făcută prin completarea textului normei cu sintagma „, conform actelor normative ale Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor”. O astfel de concretizare va putea permite de a asigura aplicarea uniformă a legislației în domeniu. Pentru a implementa normele propuse, trebuie să fie creat un mecanism la nivel de Stat care să permită entităților raportoare să identifice acei prestatori de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state. De asemenea, nu există mecanisme de implementare a obligației stabilite la litera b) ”stabilirea sursei bunurilor implicate și asigurarea trasabilității tranzacțiilor”. În vederea implementării măsurilor de precauție sporite, specifice tranzacțiilor privind activele virtuale. La moment băncile se confruntă cu dificultăți în identificarea tranzacțiilor în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale. Unii merchants au SIC codul corespunzător după care este posibil de selectat</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție: ”b) clienții care își au reședința în țările/jurisdicțiile prevăzute la art. 8² din prezenta lege.”</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

	<p>tranzacțiile (Ex. Mastercard – MCC – 6051 – Cryptocurrency Merchants; Visa - BID – 10050211 etc).</p> <p>Totodată în mai multe cazuri companii folosesc alte coduri SIC (Jocuri, Portofele) pentru a cumpăra/vinde monedă virtuală, care nu sunt destinate direct acestor scopuri; În același timp alți comercianți (microcredit și instituții financiare) utilizează aceste codurile SIC pentru tranzacțiile care nu au legătură cu cumpărarea/vânzarea monedei virtuale – ceea ce nu permită se identifiți care anume tranzacții cad sub incidența Legii.</p> <p>Ce ține la deschiderea conturilor speciale pentru acest tip tranzacții: La moment Planul de conturi nr.55/11-01 al evidenței contabile în bănci și alte instituții financiare din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al BNM nr.15 din 26 martie 1997 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.33-34/54 din 22.05.97) cu modificările și completările ulterioare nu conține un cont predestinat anume tranzacțiilor în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizati în alte state.</p> <p>Suplimentar, nu este clar mecanismul reflectării tranzacțiilor în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizati în alte state, în cazul efectuării acestora într-un cont deja existent (deschis anterior). La momentul deschiderii unui cont, clientul poate să nu declare băncii că își planifică efectuarea astfel de tranzacții.</p> <p>La momentul actual instituțiile financiare nu au mecanisme de a aplica măsurile de precauție enumerate în proiectul de Lege. Este necesar de explicat ce soluții IT se presupun la lit.b) și cine trebuie să le dețină? Băncile sau prestatorii de servicii de plată nebankari?</p>		
320.	<p>AMCHAM Art. 8 alin. (3) Se propun următoarele: - Menținerea redacției actuale a art. 8 alin. (3) lit. (b); - Modificarea art. 8 alin. (3) lit. (c) și expunerea în următoarea redacție: „c) clienții care nu se prezintă personal la identificare, fiind reprezentați de persoane împuternicite” - Excluderea art. 8 alin. (3) lit. j).</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>La moment, în redacția actuală este o normă imposibil de aplicat, din cauza inexistenței unei liste care include jurisdicții cu risc sporit de spălare de bani și finanțare a terorismului, care ar fi emis de către o organizație internațională. Organizațiile internaționale specializate, în baza evaluărilor efectuate și a</p>	Se acceptă poziția SPCSB

<p>Argumentare: Completarea propusă la art. 8 alin. (3) lit. (b) ar putea crea o confuzie pentru destinatarii legii comparativ cu redacția actuală a acestei litere.</p> <p>Redacția propusă (aflate sub monitorizarea organizațiilor internaționale relevante) creează confuzie despre ce fel de monitorizare este vorba, ce anume presupune monitorizarea, care sunt organismele relevante, etc. Astfel, ar putea fi considerată opțiunea menținerii redacției actuale a prevederii respective sau expunerea normei într-o redacție mai explicită care să clarifice aspectele sus-invocate.</p> <p>De asemenea, în scopul aducerii normelor în concordanță cu modificările propuse prin intermediul proiectului de lege, considerăm necesar a modifica și prevederile lit. c) și lit. j) din alin. (3) al art. 8 din legea în vigoare, care constituie, în redacția actuală, factori generatori de riscuri sporite.</p> <p>În acest context, sintagma „nu se prezintă personal la identificare” (art. 8 alin. (3) lit. c) în redacția în vigoare) creează confuzie în contextul tendinței de digitalizare a procesului de identificare, și anume confuzie privind situațiile concrete care generează risc sporit (în mod implicit): clienții pentru care se efectuează identificarea prin intermediul unei persoane împuternicite sau clienții care se identifică prin mijloace electronice.</p> <p>Modificarea acestei norme ar fi necesară, altfel, entitatea raportoare va trebui să aplice, referitor la acești clienți, măsuri de precauție sporită, fapt care pare a fi în contradicție cu scopul modificărilor propuse la lit. a) alin. (2) art. 5, așa cum entitățile raportoare vor fi nevoite să nu opteze pentru identificarea la distanță, pentru a nu majora numărul clienților cu grad de risc sporit, care, implicit, necesită de la entități un efort suplimentar în vederea deservirii acestora.</p> <p>Menționăm că în timp cota acestor categorii de clienți va predomina în portofoliile entităților raportoare, în unele tipuri de entități raportoare deja fiind predominante. Astfel, se propune ajustarea redacției art. 8 alin. (3) lit. (c), astfel încât factorul de risc sporit să constituie, spre exemplu, clienții reprezentați de către persoane împuternicite și nu cei identificați la distanță prin instrumentele prevăzute de această lege.</p> <p>Excluderea din prevederile legale a criteriilor menționate supra, ca factori generatori de risc sporit, nu înseamnă că entitățile raportoare nu vor putea</p>	<p>monitorizărilor continue a sistemelor naționale privind gradul de conformitate cu standardele internaționale, fiind elaborate liste ”sure”, ”negre” de jurisdicții, fiind abordate diferite aspecte relevante pentru sistemul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Corespunzător, entitățile raportoare în cadrul aplicării măsurilor de precauție, urmează obligatoriu să ia în considerare jurisdicția clientului și verificarea ei conform listelor publicate de organizațiile internaționale relevante.</p>
--	--

321.	<p>stabili, de sine stătător, criterii după care unii dintre clienții din categoria respectivă vor fi tratați totuși ca având un grad de risc sporit, doar că obligația de a identifica criteriile respective va rămânea pe răspunderea fiecărei entități raportoare, acestea având, și la ziua de azi, obligația legală de a stabili criterii în baza evaluării proprii, nu doar în baza celor expres stabilite de legislația aplicabilă (abordarea bazată pe risc).</p> <p>Uniunea Avocaților Art. 8 alin. (3) lit. b) Cu referire la modificarea Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, menționăm că, în contextul dispoziției lit. b) alin. (3) art. 8, care face referire la jurisdicțiile aflate sub monitorizarea organizațiilor internaționale relevante, se impune completarea alin. (6) art. 10 cu o dispoziție care să stabilească obligația SPCSB de a publica și actualiza lista jurisdicțiilor aflate sub monitorizarea organizațiilor internaționale relevante. În lipsa unei asemenea lista, norma nu satisface principiul previzibilității.</p>	<p>Nu se acceptă SPCSB nu emite astfel de liste. Corespunzător, urmează să fie consultate listele aprobate și publicate de către organizațiile internaționale specializate. Informația este cu acces public și gratuit.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
322.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 8 la alin. (3) lit. b), textul „cu risc sporit de spălare a banilor și de finanțare a terorismului” se substituie cu textul “aflate sub monitorizarea organizațiilor internaționale relevante” Se propune fie nominalizarea organizațiilor internaționale relevante, fie nomenclatură normei actuale. Argumentare: Prevederea este neaplicabilă. Întru asigurarea faptului că legea modificată este clară și precisă pentru entitățile raportoare care urmează să o pună în aplicare, organizațiilor internaționale relevante, urmează a fi nominalizate.</p>	<p>Nu se acceptă La momentul, în redacția actuală este o normă imposibil de aplicat, din cauza inexistenței unei liste care ar include jurisdicții cu risc sporit de spălare de bani și finanțare a terorismului, care ar fi emis de către o organizație internațională. Organizațiile internaționale specializate, în baza evaluărilor efectuate și a monitorizărilor continue a sistemelor naționale privind gradul de conformitate cu standardele internaționale, fiind elaborate liste ”sure”, ”negre” de jurisdicții, fiind abordate diferite aspecte relevante pentru sistemul de prevenire și combatere a spălării banilor și</p>	Se acceptă poziția SPCSB

		<p>finanțării terorismului. Corespunzător, entitățile raportoare în cadrul aplicării măsurilor de precauție, urmează obligatoriu să ia în considerare jurisdicția clientului și verificarea ei conform listelor publicate de organizațiile internaționale relevante.</p>	
<p>323.</p>	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 8 alin. (3) Se propune: 1) Menținerea redacției actuale a art.8, alin.(3), lit.(b). 2) Modificarea art.8, alin.(3), lit.(c) și expunerea în următoarea redacție: ”c) clienții care nu se prezintă personal la identificare, fiind reprezentați de persoane împuternicite” 3) Excluderea lit. (j) sau modificarea acesteia și expunerea în următoarea redacție: j) relațiile de afaceri sau tranzacțiile la distanță, stabilite într-un alt mod decât cel prevăzut la art. 5, alin.(2) Argumentare: Completarea propusă la art.8, alin.(3), lit.(b), creează confuzie comparativ cu redacția actuală a acestui punct. Actualmente entitățile raportoare utilizează liste ale organismelor internaționale care publică jurisdicțiile care prezintă riscuri de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Redacția propusă (aflate sub monitorizarea organizațiilor internaționale relevante) creează confuzie despre ce fel de monitorizare este vorba, ce anume presupune monitorizare, care sunt organismele relevante etc. Astfel, propunem menținerea redacției actuale a prevederii respective sau expunerea într-o redacție mai explicită. În scopul aducerii normelor Legii 308 în concordanță cu modificările propuse, considerăm necesar a modifica și prevederile lit. c) și lit. j) din alin. (3) al art. 8 din această lege, care constituie, în redacția actuală, factori generatori de riscuri sporite. În acest context, sintagma “nu se prezintă personal la identificare” creează confuzie în contextul tendinței de digitalizare a procesului de identificare, și</p>	<p>Se acceptă parțial La pct. 1, art. 8 alin. (3) lit. b) se expune în următoarea redacție: ” b) clienții care își au reședința în țările (jurisdicțiile) prevăzute la art. 8²” La pct. 2, art. 8 alin. (3) lit. c) se completează la final cu următorul text ” , : ”cu excepția clienților identificați prin aplicarea mijloacelor electronice”; Propunerea referitor la lit. j) se acceptă.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

	<p>anume confuzie privind situațiile concrete care generează risc sporit (în mod implicit): clienții pentru care se efectuează identificarea prin intermediul unei persoane împuternicite sau clienții care se identifică prin mijloace electronice. Modificarea acestei norme este strict necesară, altfel, entitatea raportoare va trebui să aplice, referitor la acești clienți, măsuri de precauție sporită, fapt care este în contradicție cu scopul modificărilor propuse la lit. a) alin. (2) art. 5., așa cum entitățile raportoare vor fi nevoite să nu opteze pentru identificarea la distanță, pentru a nu majora numărul clienților cu grad de risc sporit, care, implicit, necesită de la entități un efort suplimentar în vederea servirii acestora. Menționăm că în timp cota acestor categorii de clienți va predomina în portofoliile entităților raportoare, în unele tipuri de entități raportoare deja fiind predominante. Astfel, se propune ajustarea redacției art.8, alin.(3), lit.(c), astfel, factorul de risc sporit să constituie clienții reprezentați de către persoane împuternicite și nu cei identificați la distanță prin instrumentele prevăzute de această lege.</p> <p>Excluderea din prevederile legale a criteriilor menționate supra, ca factori generatori de risc sporit, nu înseamnă că entitățile raportoare nu vor putea stabili, de sine stătător, criterii după care unii dintre clienții din categoria respectivă vor fi tratați totuși ca având un grad de risc sporit, doar că obligația de a identifica criteriile respective va rămâne pe răspunderea fiecărei entități raportoare, acestea având, și la ziua de azi, obligația legală de a stabili criterii în baza evaluării proprii, nu doar în baza celor expres stabilite de legislația aplicabilă (abordarea bazată pe risc).</p>		
324.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 8 alin. (3) lit. b) Se propune: - cuvântul „relevante” să fie înlocuit cu sintagma „determinate conform art. 8² din prezenta Lege”. O astfel de concretizare va putea permite de a asigura aplicarea uniformă a legislației în domeniu.</p>	Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție: ”b) clienții care își au reședința în țările/jurisdicțiile prevăzute la art. 8 ² din prezenta lege.”	Se acceptă poziția SPCSB
325.	<p>Asociația Businessului European Art. 8 alin. (3) lit. b) Prevederea este neaplicabilă. Întru asigurarea faptului că legea modificată este clară și precisă pentru entitățile raportoare care urmează să o pună în</p>	Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție: ”b) clienții care își au reședința în țările/jurisdicțiile prevăzute la art. 8 ² din prezenta lege.”	Se acceptă poziția SPCSB

326.	<p>aplicare, propunem denumirea organizațiilor internaționale relevante, or nemodificarea normei actuale.</p> <p>BC MAIB SA</p> <p>La art. 8 alin. (3) lit. b), în redacție nouă, considerăm necesară concretizarea sintagmei „organizații internaționale relevante”. Concretizarea poate fi făcută prin completarea textului normei cu sintagma „ conform actelor normative ale Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor”. O astfel de concretizare va putea permite de a asigura aplicarea uniformă a legislației în domeniu.</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție: ”b) clienții care își au reședința în țările/jurisdicțiile prevăzute la art. 8² din prezenta lege.”</p>	Se acceptă poziția SPCSB
327.	<p>Uniunea Avocaților</p> <p>În contextul dispoziției lit. b) alin. (3) art. 8 propunem completarea alin. (6) art. 10 cu o dispoziție care să stabilească obligația SPCSB de a publica și actualiza lista jurisdicțiilor aflate sub monitorizarea organizațiilor internaționale relevante.</p> <p>În același context, propunem completarea alin. (3), după litera p) cu o nouă literă care să se refere la țările și teritoriile (formațiunile de tip statal) de destinație, proveniență, care sunt recunoscute drept regimuri teroriste sau care finanțează regimurile teroriste.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>La moment, în redacția actuală este o normă imposibil de aplicat, din cauza inexistenței unei liste care ar include jurisdicții cu risc sporit de spălare de bani și finanțare a terorismului, care ar fi emis de către o organizație internațională. Organizațiile internaționale specializate, în baza evaluărilor efectuate și a monitorizărilor continue a sistemelor naționale privind gradul de conformitate cu standardele internaționale, fiind elaborate liste ”sure”, ”negre” de jurisdicții, fiind abordate diferite aspecte relevante pentru sistemul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Corespunzător, entitățile raportoare în cadrul aplicării măsurilor de precauție, urmează obligatoriu să ia în considerare jurisdicția clientului și verificarea ei conform listelor publicate de organizațiile internaționale relevante.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

328.	<p>EBA Art. 8 alin. (3) Considerăm necesară concretizarea sintagmei „organizații internaționale relevante”. Concretizarea poate fi făcută prin completarea textului normei cu sintagma „, conform actelor normative ale Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor”. O astfel de concretizare va putea permite de a asigura aplicarea uniformă a legislației în domeniu.</p>	Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție: ”b) clienții care își au reședința în țările/jurisdicțiile prevăzute la art. 8 ² din prezenta lege.”	Se acceptă poziția SPCSB
329.	<p>EBA Art. 8 alin. (3) lit. c) De completat la final cu: dacă nu sunt identificate alte elemente care să conducă la aplicarea nivelului de risc sporit; Se necesită clarificare dacă la lit. c se propune ca clienții identificați prin aplicarea mijloacelor electronice să nu fie clasificați automat cu nivel de risc sporit. Formularea poate induce în eroare entitățile, deoarece pot exista și alte elemente care pot ridica nivelul de risc al acestor clienți. Se propune completarea cu sintagma “dacă nu sunt identificate alte elemente care să conducă la aplicarea nivelului de risc sporit”.</p>	Se acceptă parțial Litera c) se completează la final cu următorul text: ”cu excepția clienților identificați prin aplicarea mijloacelor electronice”.	Se acceptă poziția SPCSB
330.	<p>EBA Art. 8 alin. (3) lit. r) Conform Ghidului European Bank Authorities, 2021, pct. 2.5: “Următorii factori de risc pot fi relevanți atunci când se are în vedere riscul asociat reputației unui client sau a beneficiarilor reali: a) Există rapoarte mediatice negative sau alte surse relevante de informații despre client, de exemplu există acuzații împotriva clientului sau a beneficiarului real privind comiterea de infracțiuni sau acte de terorism? În caz afirmativ, sunt acestea fiabile și credibile? Firmele trebuie să determine credibilitatea acuzațiilor pe baza calității și independenței sursei datelor și a persistenței în raportarea acuzațiilor respective, printre alte considerente. Firmele trebuie să știe că simplulipsă a condamnării penale nu este suficientă pentru a respinge acuzațiile de comitere a unor fapte ilegale. b) Au fost blocate activele clientului, ale beneficiarului real sau ale oricărei persoane cunoscute public ca fiind în legătură strânsă cu acesta ca urmare a unor acțiuni administrative sau penale sau a unor acuzații de terorism sau finanțare a terorismului? Are firma motive rezonabile să suspecteze că, la un moment dat în trecut, clientul sau beneficiarul real sau orice persoană</p>	Nu se acceptă Aspectele respective urmează a fi reglementate în cadrul legal secundar.	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>cunoscută public ca fiind în legătură strânsă cu acesta a făcut obiectul unei astfel de acțiuni de blocare a activelor?</p> <p>c) Cunoaște firma dacă clientul sau beneficiarul real a făcut obiectul unui raport de tranzacții suspecte în trecut?</p> <p>d) Are firma informații din interior cu privire la integritatea clientului sau a beneficiarului real, obținute, de exemplu, în cadrul unei relații de afaceri de lungă durată?"</p>		
331.	<p>AMCHAM</p> <p>Se propun următoarele: -Modificarea art. 8 alin. (3) lit. (c) și expunerea în următoarea redacție: „c) clienții care nu se prezintă personal la identificare, fiind reprezentați de persoane împuternicite”-Excluderea art. 8 alin. (3) lit. j).</p> <p>Argumentare: În scopul aducerii normelor în concordanță cu modificările propuse prin intermediul proiectului de lege, considerăm necesar a modifica și prevederile lit. c) și lit. j) din alin. (3) al art. 8 din legea în vigoare, care constituie, în redacția actuală, factori generatori de riscuri sporite. În acest context, sintagma „nu se prezintă personal la identificare” (art. 8 alin. (3) lit. c) în redacția în vigoare) creează confuzie în contextul tendinței de digitalizare a procesului de identificare, și anume confuzie privind situațiile concrete care generează risc sporit (în mod implicit): clienții pentru care se efectuează identificarea prin intermediul unei persoane împuternicite sau clienții care se identifică prin mijloace electronice. Modificarea acestei norme ar fi necesară, altfel, entitatea raportoare va trebui să aplice, referitor la acești clienți, măsuri de precauție sporită, fapt care pare a fi în contradicție cu scopul modificărilor propuse la lit. a) alin. (2) art. 5, așa cum entitățile raportoare vor fi nevoite să nu opteze pentru identificarea la distanță, pentru a nu majora numărul clienților cu grad de risc sporit, care, implicit, necesită de la entități un efort suplimentar în vederea deservirii acestora. Menționăm că în timp cota acestor categorii de clienți va predomina în portofoliile entităților raportoare, în unele tipuri de entități raportoare deja fiind predominante. Astfel, se propune ajustarea redacției art. 8 alin. (3) lit. (c), astfel încât factorul de risc sporit să constituie, spre exemplu, clienți reprezentați de către persoane împuternicite și nu cei identificați la distanță prin instrumentele prevăzute de această lege. Excluderea din prevederile legale a criteriilor menționate supra, ca factori generatori de risc sporit, nu</p>	<p>Se acceptă, prin introducerea unei excepții pentru clienții identificați la distanță:</p> <p>litera c) se completează la final cu următorul text: ”cu excepția clienților identificați prin aplicarea mijloacelor electronice”</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

	însemna că entitățile raportoare nu vor putea stabili, de sine stătător, criteriile după care unii dintre clienții din categoria respectivă vor fi tratați totuși ca având un grad de risc sporit, doar că obligația de a identifica criteriile respective va rămâne pe răspunderea fiecărei entități raportoare, acestea având, și la ziua de azi, obligația legală de a stabili criteriile în baza evaluării proprii, nu doar în baza celor expres stabilite de legislația aplicabilă (abordarea bazată pe risc).		
332.	Banca Națională a Moldovei La art. 8 alin. (3) lit. q) va avea următoarea redacție: „q) clienții și tranzacțiile efectuate în/din adresa prestatorilor de servicii privind activelor virtuale autorizați în alte state;”, iar alin. (3) se completează cu o lit. nouă: „r) alți factori identificați în cadrul evaluării.”	Se acceptă	Se acceptă poziția SPCSB
333.	Banca Națională a Moldovei Adițional, considerăm oportună și necesară modificarea art. 8 alin. (4) din Legea nr. 308/2017, prin includerea după cuvântul ”băncile” a textului ”societățile de plată, societățile emidente de monedă electronică și furnizorii de servicii poștale care activează în conformitate cu Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;” sau pe scurt ”entitățile raportoare specificate la art. 4 alin. (1) lit. i)”.	Se acceptă	Se acceptă poziția SPCSB
334.	Banca Națională a Moldovei La art. 8, alin. (4), sintagma ”În relațiile bancare transfrontaliere” urmează a fi substituită prin sintagma ”În relațiile transfrontaliere de corespondență”.	Se acceptă	Se acceptă poziția SPCSB
335.	Asociația Băncilor din Moldova Art. 8 alin. (5) lit. c) Se propune: - înlocuirea cuvântului „patrimoniului” cu cuvântul „bunuri”.	Se acceptă parțial Se va substitui cuvântul ”patrimoniul” cu ”avere”.	Se acceptă poziția SPCSB
336.	Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC Art. 8 alin. (5) lit. c - solicităm excluderea obligației de stabilire pe lingă sursa bunului tranzacționat, suplimentar a sursei proprietății clientului. Propunem excluderea sintagmei date, pe motiv că este incert faptul în ce cazuri va fi necesară stabilirea sursei patrimoniului. De asemenea, este important de cunoscut sursa bunurilor implicate în relația de afaceri cu care interacționează entitatea raportoare, dar nu sursa patrimoniului cu care nu se interacționează.	Nu se acceptă Conform Directivei UE 2015/849 să adopte măsuri adecvate pentru a stabili sursa patrimoniului și sursa fondurilor implicate în relații de afaceri sau în tranzacții cu astfel de persoane. Corespunzător, în sensul prevederilor Legii nr. 308/2017, entitățile raportoare, urmare a unei evaluări, la	Se acceptă poziția SPCSB

			stabilirea unor riscuri cu grad înalt vor aplica măsuri în vederea verificării sursei patrimoniuului deținut.	
337.	Asociația Businessului European Art. 8 alin. (5) lit. c) Propunerea este interpretabilă. Propunem revizuirea sau excluderea acesteia, atragem atenția asupra faptului că sintagma legislativă “după caz” induce în eroare, iar entitățile raportoare ar întâlni impedimente la aplicarea legislației.		Se acceptă prin excluderea cuvântului ”după caz”.	Se acceptă poziția SPCSB
338.	Asociația Băncilor din Moldova Articolul 8 la alin. (5) litera c) la final se completează cu textul “și, după caz, a patrimoniuului” Propunem revizuirea sau excluderea completării propuse. Argumentare: Propunerea este interpretabilă. Sintagma legislativă “după caz” induce în eroare, iar entitățile raportoare ar întâlni impedimente la aplicarea legislației.		Se acceptă prin excluderea cuvântului ”după caz”.	Se acceptă poziția SPCSB
339.	Banca Națională a Moldovei La art. 8 după alin. (5) se introduce un alineat nou în următoarea redacție: „5 ¹) în tranzacțiile sau în relația de afaceri cu clienții rezidenți care efectuează tranzacții în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state, entitățile raportoare, suplimentar la măsurile de precauție prevăzute la art. 5, aplică măsurile de precauție sporită prevăzute de prezentul articol, inclusiv următoarele măsuri: a) deschiderea conturilor speciale clienților care efectuează tranzacții în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state; b) implementarea soluțiilor IT specializate în scopul monitorizării sporite a tranzacțiilor efectuate cu prestatorii de servicii privind activele virtuale de către clienții rezidenți, inclusiv pentru stabilirea sursei bunurilor implicate și asigurarea trasabilității tranzacțiilor.”.		Se acceptă	Se acceptă
340.	EBA Art. 8 alin. (5¹) La moment Planul de conturi nr.55/11-01 al evidenței contabile în bănci și alte instituții financiare din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea		Nu se acceptă Propunerea respectivă nu cade sub incidența Legii nr. 308/2017.	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>Consiliului de Administrație al BNM nr.15 din 26 martie 1997 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 33-34/54 din 22.05.97) cu modificările și completările ulterioare nu conține un cont predestinat anume tranzacțiilor în/din adresa prestatorilor de servicii privind activelor virtuale autorizați în alte state. La momentul actual instituțiile financiare nu au mecanisme de a aplica măsurile de precauție enumerate în proiectul de Lege. Este necesar de explicat ce soluții IT se presupun la punctul b) și cine trebuie să le dețină? Băncile sau prestatorii de servicii?</p>		
341.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Articolul 8, la alineatul (7) se completează cu litera c) cu următorul conținut: “c) raportează Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor tranzacția de plată a veniturilor corespunzătoare poliței de asigurare” Este oportună concretizarea, căror entități raportoare le este aplicabilă norma</p>	<p>Nu se acceptă Art. 8 alin. (7) se referă integral la măsurile întreprinse cu referire la polițe de asigurări de viață. Corespunzător, entitățile raportoare care desfășoară activități în acest domeniu sunt obligate să aplice aceste măsuri.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
342.	<p>Asociația Businessului European Art. 8 alin. (7) li. c) Este oportună concretizarea, căror entități raportoare le este aplicabilă norma</p>	<p>Nu se acceptă Entitățile raportoare care desfășoară activități de asigurări de viață urmează să aplice prevederile respective.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
343.	<p>Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC Art. 8¹ De menționat faptul ca identificarea persoanelor expuse politic este un pas indispensabil pentru procesul de Cunoaștere a clientului (KYC). În prezent, nu există un mecanism sigur și eficient pentru a cunoaște ferm dacă clientul este PEP la inițierea relațiilor, sau devine PEP pe parcursul relației de afaceri. Acest lucru poate fi implementat prin crearea unei baze (registru) de date publice cu lista funcțiilor PEP, dar și numele, prenumele persoanelor care dețin această funcție în prezent. Totodată actualizarea registrului frecvent pentru includerea informației despre persoanele care au fost PEP în ultimele 12 luni. O soluție alternativă ar fi includerea în bazele de date ale Agenției Servicii Publice a unui "flag" pentru persoanele expuse politic (PEP), care ar fi atribuit la nivel de IDNP și ar rezolva situațiile când un client are același nume ca și un PEP.</p>	<p>Nu se acceptă Conform legislației în vigoare, ASP nu deține astfel de competențe și, totodată, nu dispune de instrumentele necesare efectuării acestei analize. Aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientului este obligația entității raportoare. Astfel, entitățile raportoare trebuie să dispună de sisteme adecvate de gestionare a riscurilor pentru a stabili dacă un client sau beneficiarul efectiv al unui client este o persoană expusă politic.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

		<p>De notat că, conform Directivei 2018/843 sunt stabilite următoarele prevederi ”În vederea identificării persoanelor expuse politic, ar trebui emise liste ce indică funcțiile specifice care, în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative interne, sunt considerate funcții publice importante.”</p>	
<p>344.</p>	<p>Asociația Businessului European Implementarea unui registru la nivel național pentru entitățile raportoare pentru identificarea și verificarea persoanelor expuse politic (PEP) Articolul 8¹ al Legii 308/2017 va fi completat cu: (1) Persoană expusă politic este persoana fizică care exercită sau au exercitat funcții publice importante, atât la nivel național, cât și internațional. (2) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor elaborează și publică lista funcțiilor (inclusiv numele și prenumele persoanelor ce ocupă aceste funcții) care determină calitatea de persoană expusă politic la nivel național în conformitate cu prevederile prezentei legi. De menționat faptul că identificarea persoanelor expuse politic este un pas indispensabil pentru procesul de Cunoaștere a clientului (KYC). În prezent, nu există un mecanism sigur și eficient pentru a cunoaște ferm dacă clientul este PEP la inițierea relațiilor, sau devine PEP pe parcursul relației de afaceri. Acest lucru poate fi implementat prin crearea unei baze (registru) de date publice cu lista funcțiilor PEP, dar și numele, prenumele persoanelor care dețin această funcție în prezent. Totodată actualizarea registrului frecvent pentru includerea informației despre persoanele care au fost PEP în ultimele 12 luni. O soluție alternativă ar fi includerea în bazele de date ale Agenției Servicii Publice a unui ”flag” pentru persoanele expuse politic (PEP), care ar fi atribuit la nivel de IDNP și ar rezolva situațiile când un client are același nume ca și un PEP.</p>	<p>Nu se acceptă Conform legislației în vigoare, ASP nu deține astfel de competențe și, totodată, nu dispune de instrumentele necesare efectuării acestei analize. Aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientului este obligația entității raportoare. Astfel, entitățile raportoare trebuie să dispună de sisteme adecvate de gestionare a riscurilor pentru a stabili dacă un client sau beneficiarul efectiv al unui client este o persoană expusă politic. De notat că, conform Directivei 2018/843 sunt stabilite următoarele prevederi ”În vederea identificării persoanelor expuse politic, ar trebui emise liste ce indică funcțiile specifice care, în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative interne, sunt considerate funcții publice importante.”</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
<p>345.</p>	<p>Guvernul RM La pct. 10:</p>	<p>Se acceptă prin expunerea în următoarea redacție a art. 8¹:</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

	<p>Cu referire la art. 8¹ alin. (1) și (2) „Persoane expuse politic”, atragem atenția că la pct. 9 din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei, definiția „persoană expusă politic” diferă de cea propusă în proiect, concomitent fiind indicate lista funcțiilor expuse politic și excepțiile, iar stabilirea acestor funcții de către Guvern poate crea dificultăți.</p>	<p>”Articolul 8¹. Persoanele expuse politic</p> <p>(1) Persoană expusă politic este persoana fizică care exercită sau a exercitat funcții publice importante, și include:</p> <p>(a) șefi de stat, șefi de guvern, miniștri și miniștri adjuncți sau secretari de stat;</p> <p>(b) membri ai parlamentului sau ai unor organe legislative similare;</p> <p>(c) membri ai organelor de conducere ale partidelor politice;</p> <p>(d) membri ai curților supreme, ai curților constituționale sau ai altor instanțe judecătorești de nivel înalt ale căror hotărâri nu fac obiectul altor căi de atac decât în circumstanțe excepționale;</p> <p>(e) membri ai curților de conturi sau ai consiliilor băncilor centrale;</p> <p>(f) ambasadori, însărcinați cu afaceri și ofițeri superiori în forțele armate;</p> <p>(g) membri ai organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale întreprinderilor publice;</p> <p>(h) directori, directori adjuncți și membri ai consiliului de administrație sau membri cu funcții echivalente în cadrul unei organizații internaționale.</p> <p>(2) Lista funcțiilor publice importante la nivel național care determină calitatea de persoană expusă politic se</p>
--	---	--

elaborează și se publică de către Serviciu pe pagina web oficială.

(3) Membri ai familiei persoanei expuse politic sunt:

(a) soțul/soția unei persoane expuse politic sau o persoană aflată în relații asemănătoare aceluia dintre soți cu persoana expusă politic;

(b) copiii și soții/soțiile lor sau cu care copiii se afla în relații asemănătoare aceloradintre soți;

(c) părinții unei persoane expuse politic;

(5) Persoane cunoscute ca fiind asociați apropiați, ai persoanelor expuse politic sunt:

(a) persoanele fizice cunoscute ca fiind beneficiarii efectivi, împreună cu o persoană expusă politic, ai unei persoane juridice sau ai unei construcții juridice sau ca avînd orice altă relație strînsă de afaceri cu o astfel de persoană;

(b) persoanele fizice care sunt singurii beneficiari efectivi ai unei entități juridice sau ai unei construcții juridice cunoscute ca fiind înființate în beneficiul de facto al unei persoane expuse politic.

(6) Organizațiile internaționale acreditate pe teritoriul Republicii Moldova întocmesc lista cu funcțiile publice importante, în sensul alin. (1) lit. h), pe care o transmit Serviciului. Serviciul actualizează această listă pe

		<p>baza datelor și informațiilor comunicate de organizațiile internaționale acreditate pe teritoriul Republicii Moldova, transmise nu mai târziu de 5 zile de la data intervenirii de modificări.</p> <p>(7) Pentru o perioadă de 12 luni de la încetarea exercitării funcției publice importante la nivel național sau internațional, entitățile raportoare vor lua în considerare în evaluare riscul pe care persoana expusă politic îl prezintă. După expirarea acestei perioade, în baza unei evaluări a riscului, entitățile raportoare pot decide dacă persoana respectivă mai prezintă sau nu mai prezintă un risc specific persoanelor expuse politic.”</p>	
346.	<p>Guvernul RM</p> <p>De asemenea, la pct. 10 propunem stabilirea unor criterii clare și previzibile care vor permite fără echivoc de a stabili „persoană expusă politic” în sensul prezentei norme juridice, or, formula „persoană fizică care exercită sau a exercitat funcții publice importante, atât la nivel național, cât și internațional”, este prea generică și contravine principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și la previzibilitatea actelor normative, ținând cont de prevederile art. 23 alin. (2) din Constituție, care stabilește obligația statului de a asigura dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale.</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție a prevederilor aferente persoanelor expuse politic:</p> <p>Art. 8¹. Persoanele expuse politic</p> <p>(1) Persoană expusă politic este persoana fizică care exercită sau a exercitat funcții publice importante:</p> <p>(a) șefi de stat, șefi de guvern, miniștri și miniștri adjuncți sau secretari de stat;</p> <p>(b) membri ai parlamentului sau ai unor organe legislative similare;</p> <p>(c) membri ai organelor de conducere ale partidelor politice;</p> <p>(d) membri ai curților supreme, ai curților constituționale sau ai altor instanțe judecătorești de nivel înalt ale</p>	Se acceptă poziția SPCSB

		<p>căror hotărâri nu fac obiectul altor căi de atac decât în circumstanțe excepționale;</p> <p>(e) membri ai curților de conturi sau ai consiliilor băncilor centrale;</p> <p>(f) ambasadori, însărcinați cu afaceri și ofițeri superiori în forțele armate;</p> <p>(g) membri ai organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale întreprinderilor publice;</p> <p>(h) directori, directori adjuncți și membri ai consiliului de administrație sau membri cu funcții echivalente în cadrul unei organizații internaționale.</p> <p>(2) Lista funcțiilor publice importante la nivel național care determină calitatea de persoană expusă politic se elaborează și se publică de către Serviciu pe pagina web oficială.</p>	
347.	<p>Centrul Național Anticorupție</p> <p>Art. I pct. 10</p> <p>Obiectii: Prevederile proiectului citate supra, stabilesc atribuții extensive de reglementare în sarcina executivului, or domeniul de intervenție normativă precis, coincide cu domeniul de intervenție al legiuitorului. În context, se accentuează faptul că executivul are sarcina de a adopta acte normative într-o executare legii, și nu de completare a ei sau de instituire a unor norme primare contradictorii scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia. Se remarcă faptul că acquisul comunitar de referință, dispune de stabilitatea și predictibilitatea necesară a normelor juridice de a reglementa raporturile sociale vizate, delimitând exhaustiv categoriile de subiecți considerați ca fiind persoane expuse politic (art. 3 pct.9 Directiva (UE) 2015/849 din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a</p>	<p>Se acceptă parțial prin introducerea listei funcțiilor, prin transpunerea lor din Directiva 2018/843:</p> <p>(1) Persoană expusă politic este persoana fizică care exercită sau a exercitat funcții publice importante, și include::</p> <p>(a) șefi de stat, șefi de guvern, miniștri și miniștri adjuncți sau secretari de stat;</p> <p>(b) membri ai parlamentului sau ai unor organe legislative similare;</p> <p>(c) membri ai organelor de conducere ale partidelor politice;</p>	

<p>348.</p>	<p>Directiva 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei), după cum urmează: Articolul 39. „persoană expusă politic” înseamnă o persoană fizică căreia i se încredințează sau i s-au încredințat funcții publice importante și include:</p> <p>(a) șefi de stat, șefi de guvern, miniștri și miniștri adjuncți sau secretari de stat;</p> <p>(b) membri ai parlamentului sau ai unor organe legislative similare;</p> <p>(c) membri ai organelor de conducere ale partidelor politice;</p> <p>(d) membri ai curților supreme, ai curților constituționale sau ai altor instanțe judecătorești de nivel înalt ale căror hotărâri nu fac obiectul altor căi de atac decât în circumstanțe excepționale;</p> <p>(e) membri ai curților de conturi sau ai consiliilor băncilor centrale;</p> <p>(f) ambasadori, însărcinați cu afaceri și ofițeri superiori în forțele armate;</p> <p>(g) membri ai organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale întreprinderilor publice;</p> <p>(h) directori, directori adjuncți și membri ai consiliului de administrație sau membri cu funcții echivalente în cadrul unei organizații internaționale.</p> <p>Nicio funcție publică menționată la literele (a)-(h) nu include persoane care ocupă funcții de rang mijlociu sau inferior; în context, apreciind prin prisma practicii de reglementare a categoriilor de subiecți considerați ca fiind persoane expuse politic (citare supra), se remarcă faptul că stabilirea prerogativei Guvernului în acest sens, poate constitui un factor de risc, instituind posibilitatea stabilirii regulilor convenabile de însăși autoritatea responsabilă de executarea legii (respectarea exigențelor privind expunerea politică).</p> <p>Recomandări: Reglementarea exhaustivă a categoriilor de persoane expuse politic în cuprinsul proiectului în detrimentul delegării Executivului atribuției de reglementare a acestora.</p>	<p>(d) membri ai curților supreme, ai curților constituționale sau ai altor instanțe judecătorești de nivel înalt ale căror hotărâri nu fac obiectul altor căi de atac decât în circumstanțe excepționale;</p> <p>(e) membri ai curților de conturi sau ai consiliilor băncilor centrale;</p> <p>(f) ambasadori, însărcinați cu afaceri și ofițeri superiori în forțele armate;</p> <p>(g) membri ai organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale întreprinderilor publice;</p> <p>(h) directori, directori adjuncți și membri ai consiliului de administrație sau membri cu funcții echivalente în cadrul unei organizații internaționale.</p>	<p>Se acceptă prin expunere în următoarea redacție: ”(2) Lista funcțiilor publice importante la nivel național care determină calitatea de persoană expusă politic în conformitate cu prevederile prezentei</p> <p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 8¹ alin. (2) Se propune: - A exclude sintagma „la nivel național” sau a o substitui cu sintagma „la nivel național sau internațional”. Argumentare:</p>
-------------	--	--	---

349.	<p>Această concretizare va putea permite de a asigura aplicarea uniformă a legislației de către entitățile raportoare, în determinarea calității de persoană expusă politic la nivel internațional.</p> <p>Banca Națională a Moldovei Art. 8¹ R. 12 – PC, 12.3 The definition of close associates is too limited to cover family members of close associates of all types of PEP. Observăm că, definirea noțiunilor de „membri ai familiei persoanelor expuse politic” și „persoane cunoscute ca asociați apropiați ai persoanelor expuse politic” corespunde întocmai definițiilor expuse în Directiva 2015/849. Totuși, având în vedere deficiența consemnată de către Comitetul MONEYVAL în raportul de evaluare a nivelului de conformitate a sistemului autohton de p.c.s.b.f.t. cu Recomandările 40 ale Grupului de Acțiune Financiară Internațională (în continuare „GAFI” sau „FATF”), dar și ținând cont de lipsa definirii sau lipsa criteriilor de definire a „persoanelor echivalente ale soților/soțiilor”, sensibilitatea și dificultatea aspectelor legate de identificarea persoanelor expuse politici (PEP), considerăm oportun a revizui conținutul articolului nr. 8¹, propus în proiect, prin prisma punctelor 47 - 49 din Ghidul FATF Politically exposed persons (recommendations 12 and 22)</p> <p>4. La fel, având în vedere art. 22 din Directiva 2015/849, punctelor 44-45 din Ghidul FATF Politically exposed persons (recommendations 12 and 22), propunem revizuirea termenului prescris în pct. 9 din proiect, cu referire la art. 8¹, alin. (6).</p>	legi se elaborează de către Serviciu și se publică pe pagina sa web oficială.”	Se acceptă poziția SPCSB
<p>Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție: ”(1) Persoană expusă politic este persoana fizică care exercită sau a exercitat funcții publice importante, și include:</p> <p>a) șefi de stat, șefi de guvern, miniștri și miniștri adjuncți sau secretari de stat;</p> <p>b) membri ai parlamentului sau ai unor organe legislative similare;</p> <p>c) membri ai organelor de conducere ale partidelor politice;</p> <p>d) membri ai curților supreme, ai curților constituționale sau ai altor instanțe judecătorești de nivel înalt ale căror hotărâri nu fac obiectul altor căi de atac decât în circumstanțe excepționale;</p> <p>e) membri ai curților de conturi sau ai consiliilor băncilor centrale;</p> <p>f) ambasadori, însărcinați cu afaceri și ofițeri superiori în forțele armate;</p> <p>g) membri ai organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale întreprinderilor publice;</p> <p>h) directori, directori adjuncți și membri ai consiliului de administrație sau membri cu funcții echivalente în cadrul unei organizații internaționale.</p> <p>(2) Lista funcțiilor publice importante la nivel național care determină</p>		Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție: ”(1) Persoană expusă politic este persoana fizică care exercită sau a exercitat funcții publice importante, și include: <p>a) șefi de stat, șefi de guvern, miniștri și miniștri adjuncți sau secretari de stat;</p> <p>b) membri ai parlamentului sau ai unor organe legislative similare;</p> <p>c) membri ai organelor de conducere ale partidelor politice;</p> <p>d) membri ai curților supreme, ai curților constituționale sau ai altor instanțe judecătorești de nivel înalt ale căror hotărâri nu fac obiectul altor căi de atac decât în circumstanțe excepționale;</p> <p>e) membri ai curților de conturi sau ai consiliilor băncilor centrale;</p> <p>f) ambasadori, însărcinați cu afaceri și ofițeri superiori în forțele armate;</p> <p>g) membri ai organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale întreprinderilor publice;</p> <p>h) directori, directori adjuncți și membri ai consiliului de administrație sau membri cu funcții echivalente în cadrul unei organizații internaționale.</p> <p>(2) Lista funcțiilor publice importante la nivel național care determină</p>	

		<p>calitatea de persoană expusă politic se elaborează și se publică de către Serviciu pe pagina web oficială.</p> <p>(3) Membri ai familiei persoanei expuse politic sunt:</p> <p>a) soțul/soția unei persoane expuse politic sau o persoană aflată în relații asemănătoare acelorora dintre soți cu persoana expusă politic;</p> <p>b) copiii și soții/soțiile lor sau cu care copiii se află în relații asemănătoare acelorora dintre soți;</p> <p>c) părinții și frații/surorile unei persoane expuse politic;</p> <p>(4) Persoane cunoscute ca fiind asociați apropiați, atât din punct de vedere profesional cât și social ai persoanelor expuse politic includ:</p> <p>a) persoanele fizice cunoscute ca fiind beneficiarii efectivi, împreună cu o persoană expusă politic, ai unei persoane juridice sau ai unei construcții juridice sau ca având orice altă relație strânsă de afaceri cu o astfel de persoană;</p> <p>b) persoanele fizice care sunt singurii beneficiari efectivi ai unei entități juridice sau ai unei construcții juridice cunoscute ca fiind înființate în beneficiul de facto al unei persoane expuse politic.”</p>	
350.	<p>Guvernul RM</p> <p>La art. 8¹ alin. (3) se consideră judicios ca noțiunea de „membru de familie” să fie utilizată în sensul prevederilor art. 1331 din Codul penal nr. 985/2002</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Art. 8¹ alin. (3) se expune în următoarea redacție: ”(3) Membri ai familiei persoanei expuse politic sunt:</p>	Se acceptă

	<p>și art. 3 alin. (2) din Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie.</p> <p>Luând în considerare faptul că, claritatea este condiția indispensabilă a predictibilității legii și în vederea excluderii unor ambiguități, considerăm necesar de explicat sau reformulat noțiunea „o persoană considerată ca fiind echivalent al soțului/soției” utilizată la art. 8¹ alin. (3) lit. (a) și (b); De asemenea, opinăm pentru excluderea din prevederile art. 8¹ alin. (5) lit. (c) a sintagmei „persoanele apropiate care împărtășesc idei culturale-religioase similare”, având un sens vag și lipsit de claritate.</p>	<p>(a) soțul/soția unei persoane expuse politic sau o persoană aflată în relații asemănătoare aceluia dintre soți unei persoane expuse politic;</p> <p>(b) copiii și soții/soțiile lor sau persoanele cu care copiii se afla în relații asemănătoare aceluia dintre ale soții;</p> <p>(c) părinții unei persoane expuse politic;”</p>	
351.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>La art. 8¹, alin. (3), se va introduce un subpunct nou: ”(d) frații/surorile unei persoane expuse politic”. Modificarea este necesară pentru asigurarea conformității cu R.12 FATF și explicația privind membrii de familie apropiați ai unei persoane expuse politic din Ghidul FATF privind persoanele expuse politic, pct. 48 (“siblings”).</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Prevederea propusă este preluată dintr-un ghid FATF, care nu este obligatoriu pentru implementare și care ar putea genera situații în care ar fi imposibil aplicarea unor astfel de norme.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
352.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>La art. 8¹, alin. (5), prima propoziție va avea următorul conținut: ”Persoanele cunoscute ca fiind asociați apropiați, atât din punct de vedere profesional, cât și social ai persoanelor expuse politic includ:”. Modificarea este necesară pentru implementarea R.12 și a explicației privind asociații apropiați ai unei persoane expuse politic din Ghidul FATF privind persoanele expuse politic, pct. 49, precum creării cadrului necesar pentru detalierea categoriilor persoanelor considerate asociați apropiați la nivel de ghid (“prominent members of the same political party, civil organisation, labour or employee union”; “known sexual partners outside the family unit (e.g. girlfriends, boyfriends, mistresses); “or who are otherwise connected”). De asemenea, menționăm că redacția actuală nu implementează recomandarea Raportului Moneyal de evaluare a Moldovei (“the definition of close associates is too restrictive”). Definiția de la art. 3 a noțiunii de ”persoane asociate persoanelor expuse politic” urmează a fi modificată corespunzător: ”persoane asociate persoanelor expuse politic – persoane fizice cunoscute ca fiind asociați apropiați ai persoanelor expuse politic, atât profesional, cât și social, inclusiv persoane fizice cunoscute ca fiind, împreună cu o persoană expusă politic, beneficiari efectivi ai unei</p>	<p>Se acceptă</p>	Se acceptă

	<p>persoane juridice sau angajați în relații comune de afaceri, precum și persoane fizice cunoscute ca fiind singurii beneficiari efectivi ai unei persoane juridice despre care se știe că a fost înființată în beneficiul de facto al persoanei expuse politic;”</p>		
353.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 8¹ Se propune: Substituirea numerotării din (5) în (4) și din (6) în (5) Argumentare: Alin. (5) la care se face referință conține prevederi ce țin de Persoane cunoscute ca asociați apropiați ai persoanelor expuse politic. Totodată după alineatul (3) urmează alin.(5). Este necesară ajustarea erorii mecanice pentru ca referința la lin.(5) să fie interpretată corect.</p>	<p>Se acceptă parțial La alin. (7) s-a substituit alin. (5) cu alin. (6).</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
354.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 8¹ Cu privire la pct. 9, art. I din proiect aferent articolului nou 8¹ consemnăm că alin. (7) din articol face referință la alin (5) din articolul 8, fapt ce urmează a fi specificat. Prin urmare, propunem după textul „la alin. (5)” să se includă sintagma „din art. 8”. Totodată, recomandăm revederea /definirea termenilor „relație strânsă”, „beneficiu de facto”.</p>	<p>Se acceptă parțial Alin. (7) a fost exclus, iar prevederile propuse în proiect transpun Directiva UE 2018/843.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
355.	<p>Banca Națională a Moldovei La art. 8¹, alin. (7), pentru claritatea măsurilor de precauție care urmează a fi aplicate, după sintagma ”il prezintă” se completează cu sintagma ”și vor aplica măsurile de precauție sporită stabilite la art. 8 alin. (5)”</p>	<p>Nu se acceptă Se dublează cu prevederile art. 8 alin. (5).</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
356.	<p>Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC Art. 8¹ Implementarea unui registru la nivel național pentru entitățile raportoare pentru identificarea și verificarea persoanelor expuse politic (PEP) Articolul 8¹ al Legii 308/2017 va fi completat cu: (1) Persoană expusă politic este persoana fizică care exercită sau au exercitat funcții publice importante, atât la nivel național, cât și internațional. (2) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor elaborează și publică lista funcțiilor (inclusiv numele și prenumele persoanelor ce ocupă aceste funcții) care determină calitatea de persoană expusă politic la nivel național în conformitate cu prevederile prezentei legi. De menționat faptul</p>	<p>Nu se acceptă Aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientului este obligația entității raportoare. Astfel, entitățile raportoare trebuie să dispună de sisteme adecvate de gestionare a riscurilor pentru a stabili dacă un client sau beneficiarul efectiv al unui client este o persoană expusă politic. Corespunzător, SPCSB, în virtutea atribuțiilor sale funcționale, stabilește</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

	<p>ca identificarea persoanelor expuse politic este un pas indispensabil pentru procesul de Cunoaștere a clientului (KYC). Totodată, în prezent, nu există un mecanism sigur și eficient pentru a cunoaște ferm dacă clientul este PEP la inițierea relațiilor, sau devine PEP pe parcursul relației de afaceri. Acest lucru poate fi implementat prin crearea unei baze (registru) de date publice cu lista funcțiilor PEP, dar și numele, prenumele persoanelor care dețin această funcție în prezent. Totodată actualizarea registrului frecvent pentru includerea informației despre persoanele care au fost PEP în ultimele 12 luni. O soluție alternativă ar fi includerea în bazele de date ale Agenției Servicii Publice a unui "flag" pentru persoanele expuse politic (PEP), care ar fi atribuit la nivel de IDNP și ar rezolva situațiile când un client are același nume ca și un PEP.</p>	<p>lista funcțiilor considerate în sensul definiției de persoane expuse politic. De notat că, conform Directivei 2018/843 sunt următoarele prevederi "În vederea identificării persoanelor expuse politic, ar trebui emise liste ce indică funcțiile specifice care, în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative interne, sunt considerate funcții publice importante."</p>	
<p>357.</p>	<p>Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova La art. 8¹, este necesară o redacție mai clară. Formularea "considerat ca fiind echivalent" nu este definită în lege și nu este clară pentru interpretare.</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție: "(3) Membri ai familiei persoanei expuse politic sunt: a) soțul/soția unei persoane expuse politic sau o persoană aflată în relații asemănătoare celorlalte dintre soți cu persoana expusă politic; b) copiii și soții/soțiile lor sau cu care copiii se află în relații asemănătoare celorlalte dintre soți; c) părinții unei persoane expuse politic;"</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
<p>358.</p>	<p>BC MAIB SA La art. 8¹ alin. (2), propunem să fie exclusă sintagma „la nivel național” sau sintagma „la nivel național” să fie înlocuită cu sintagma „la nivel național sau internațional”. Această concretizare va putea permite de a asigura aplicarea uniformă a legislației de către entitățile raportoare, în determinarea calității de persoană expusă politic la nivel internațional.</p>	<p>Nu se acceptă Conform Directivei 2015/849, persoana expusă politic se consideră persoana căreia i se încredințează sau i s-au încredințat funcții publice importante atât la nivel național, cât și internațional. Aceeași definiție fiind și în Recomandările FATF/GAFI. Totodată, de menționat că, alin. (1) se expune în următoarea redacție: "(1) Persoană expusă politic este persoana</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

		<p>fizică care exercită sau a exercitat funcții publice importante, și include:</p> <p>a) șefi de stat, șefi de guvern, miniștri și miniștri adjuncți sau secretari de stat;</p> <p>b) membri ai parlamentului sau ai unor organe legislative similare;</p> <p>c) membri ai organelor de conducere ale partidelor politice;</p> <p>d) membri ai curților supreme, ai curților constituționale sau ai altor instanțe judecătorești de nivel înalt ale căror hotărâri nu fac obiectul altor căi de atac decât în circumstanțe excepționale;</p> <p>e) membri ai curților de conturi sau ai consiliilor băncilor centrale;</p> <p>f) ambasadori, însărcinați cu afaceri și ofițeri superiori în forțele armate;</p> <p>g) membri ai organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale întreprinderilor publice;</p> <p>h) directori, directori adjuncți și membri ai consiliului de administrație sau membri cu funcții echivalente în cadrul unei organizații internaționale.”</p>	
359.	<p>Asociația Businessului European Art. 8¹ alin. (5) Propunem excluderea acestei modificări. Băncile nu trebuie să admită situații când persoanele sunt fictive. În situația în care acestea sunt admise, reprezintă încălcări ale legislației.</p>	<p>Nu se acceptă Argumentarea expusă în aviz nu are legătură cu prevederea proiectului.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
360.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 8¹ alin. (5) Se propune excluderea acestei modificări.</p>	<p>Nu se acceptă Argumentarea expusă în aviz nu are legătură cu prevederea proiectului.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

361.	<p>Argumentare: Băncile nu trebuie să admită situații când persoanele sunt fictive. În situația în care acestea sunt admise, reprezintă încălcări ale legislației.</p> <p>Ministerul Afacerilor Interne Art. 8¹ La pct. 9 se propune alin. (1) al art. 8¹ și fie expus în următoarea redacție: „Persoană expusă politic este persoana fizică care exercită sau au exercitat funcții publice/de demnitate publică importante, atât la nivel național, cât și internațional”. La fel, la alin. 3 „Membri ai familiei persoanei expuse politic,, se propune reexaminarea în contextul rigorilor art. 1331 din Codul penal, care prevede că, prin membru de familie se înțelege: a) în condiția de conlocuire: persoanele aflate în căsătorie, în divorț, sub tutelă și curatelă, rudele, afinii lor, soții rudelor, persoanele aflate în relații asemănătoare celor dintre soți (concubinaj) sau dintre părinți și copii; b) în condiția de locuire separată: persoanele aflate în căsătorie, în divorț, rudele, afinii lor, copiii adoptivi, persoanele aflate sub curatelă, persoanele care se află ori s-au aflat în relații asemănătoare celorla dintre soți (concubinaj). Textul „persoană considerată ca fiind echivalent al soțului/soției” este ambiguu și interpretabil.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform cerințelor prevederilor standardelor internaționale, categoria de persoane expuse politic nu se limitează la cele de demnitate publică. Cu referire la noțiunea de ”membri ai familiei persoanei expuse politic” consemnăm că, în contextul definiției cuvântul ”echivalent” se substituie cu ”asemănătoare”.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
362.	<p>EBA Art. 8¹ alin. (3) La alin. (3) lit. c), cuvintele „și frații/surorile” nu se regăsesc în grila persoanelor indicate la pct. 11 lit. c) din Directiva 2015/849, propunem a fi exclusă această sintagmă.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Prevederea respectivă transpune Recomandările FATF și Ghidul FATF privind persoanele expuse politic.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
363.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare La art. 8¹, alin. (5), în vederea racordării prevederilor proiectului de lege la legislația civilă, propunem substituirea textului ”entitate juridică” cu textul ”persoană juridică”, iar la alin.(7), textul ”alin.(5)” se va substitui cu textul ”alin.(6)”.</p>	<p>Se acceptă</p>	Se acceptă
364.	<p>Asociația Businessului European Art. 8¹ alin. (6) Se impune ca după trecerea perioadei de 1 an entitățile raportoare să nu mai considere calitatea de PEP a clientului? Sau în baza analizei de risc se pot prelungi măsurile de precauție privind clientul pentru o perioadă la</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform art. 22 a Directivei 2015/849 ”în cazul în care o persoană expusă politic a încetat să fie însărcinată cu o funcție publică importantă de către un stat membru sau o țară terță sau cu o</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>latitudinea entității raportoare (prevedere prezentă și Ordinul SPCSB nr. 17/2018)?</p>	<p>funcție publică importantă de către o organizație internațională, entităților obligate li se impune cel puțin pentru 12 luni să ia în considerare riscul pe care persoana respectivă îl prezintă în continuare și să aplice măsuri corespuțătoare, în funcție de risc, până în momentul în care se consideră că persoana nu mai prezintă niciun risc specific persoanelor expuse politic.”</p> <p>Cerințele referitoare la persoanele expuse politic au un caracter preventiv și nu sunt de natură penală și nu ar trebui să fie interpretate ca o stigmatizare a persoanelor expuse politic în sine ca fiind implicate în activități criminale.</p> <p>Astfel, la expirarea termenului de 12 luni, persoanele expuse politic, în calitate sa de client, urmează a fi supus unei evaluări în vederea relevării aspectelor ce țin de activitatea sa.</p> <p>Astfel, persoana expusă politic, chiar și la expirarea termenului de 12 luni, prin activitatea sa, reprezenta și/sau efectua activități/tranzacții cu risc înalt.</p>
365.	<p>Asociația Businessului European Art. 8¹ alin. (6) Este necesară concretizarea normei, ce trebuie să presupună această evaluare a riscului. Totodată, propunem expunerea în următoarea redacție: (6) După expirarea termenului de 1 an de la momentul încetării deținerii de către o persoană expusă politic a unei funcții publice importante la nivel național sau internațional, entitățile raportoare nu mai consideră persoana respectivă ca fiind expusă politic</p>	<p>Nu se acceptă Conform art. 22 a Directivei 2015/849 ”În cazul în care o persoană expusă politic a încetat să fie însărcinată cu o funcție publică importantă de către un stat membru sau o țară terță sau cu o funcție publică importantă de către o organizație internațională, entităților</p>
		<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

		<p>obligate li se impune cel puțin pentru 12 luni să ia în considerare riscul pe care persoana respectivă îl prezintă în continuare și să aplice măsuri corespunzătoare, în funcție de risc, până în momentul în care se consideră că persoana nu mai prezintă niciun risc specific persoanelor expuse politic.”</p> <p>Cerințele referitoare la persoanele expuse politic au un caracter preventiv și nu sunt de natură penală și nu ar trebui să fie interpretate ca o stigmatizare a persoanelor expuse politic în sine ca fiind implicate în activități criminale.</p> <p>Astfel, la expirarea termenului de 12 luni, persoanele expuse politic, în calitate sa de client, urmează a fi supus unei evaluări în vederea relevării aspectelor ce țin de activitatea sa. Astfel, persoana expusă politic, chiar și la expirarea termenului de 12 luni, prin activitatea sa, reprezenta și/sau efectua activități/tranzacții cu risc înalt.</p>	
366.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 8¹ alin. (6) Se propune expunerea alin. (6) în următoarea redacție: (6) După expirarea termenului de 1 an de la momentul încetării deținerii de către o persoană expusă politic a unei funcții publice importante la nivel național sau internațional, entitățile raportoare nu mai consideră persoana respectivă ca fiind expusă politic. Argumentare: 1. Este necesară concretizarea normei, ce trebuie să presupună această evaluare a riscului.</p>	<p>Nu se acceptă Conform art. 22 a Directivei 2015/849 ”În cazul în care o persoană expusă politic a încetat să fie însărcinată cu o funcție publică importantă de către un stat membru sau o țară terță sau cu o funcție publică importantă de către o organizație internațională, entităților obligate li se impune cel puțin pentru 12 luni să ia în considerare riscul pe</p>	Se acceptă poziția SPCSB

		<p>care persoana respectivă îl prezintă în continuare și să aplice măsuri corespuțătoare, în funcție de risc, până în momentul în care se consideră că persoana nu mai prezintă niciun risc specific persoanelor expuse politic.”</p> <p>Cerințele referitoare la persoanele expuse politic au un caracter preventiv și nu sunt de natură penală și nu ar trebui să fie interpretate ca o stigmatizare a persoanelor expuse politic în sine ca fiind implicate în activități criminale.</p> <p>Astfel, la expirarea termenului de 12 luni, persoanele expuse politic, în calitate sa de client, urmează a fi supus unei evaluări în vederea relevării aspectelor ce țin de activitatea sa.</p> <p>Astfel, persoana expusă politic, chiar și la expirarea termenului de 12 luni, prin activitatea sa, poate reprezenta și/sau efectua activități/franzacții cu risc înalt.</p>	
367.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 8¹ alin. (7) Comentariu: Luând în considerare că în art. 8¹, alin. (5) nu sunt descrise careva măsuri de precauție, probabil sintagma „alin. (5)” necesită a fi substituită cu „ articolul 5”.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>A fost rectificat sintagma, prin substituirea ei cu ”alin. 6”</p>	Se acceptă poziția SPCSB
368.	<p>Banca Națională a Moldovei La art. 8², păstrarea textului articolului pentru a asigura conformarea cu cerințele R.19 și recomandarea Raportului Moneyal de evaluare a Moldovei (“Moldovan legislation also does not provide for the application of relevant countermeasures when called upon by the FATF or independently with two</p>	<p>Se acceptă</p>	Se acceptă

369.	<p>exceptions and FIs are not specifically advised about the weaknesses in CFT systems of other countries.”).</p> <p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>Se propune expunerea art. 8² în următoarea redacție: ”Articolul 8². Contramăsurile privind țările (jurisdicțiile) cu risc sporit desemnate/ monitorizate de Grupul de Acțiune Financiară Internațională (1) În relațiile de afaceri sau în cazul tranzacțiilor cu clienții și instituțiile financiare din țările (jurisdicțiile) cu risc sporit desemnate/ monitorizate de GAFI, entitățile raportoare, suplimentar la măsurile de precauție sporită prevăzute la art.8, aplică, în conformitate cu acțiunile solicitate de GAFI și în dependență de risc, una sau mai multe din următoarele măsuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) limitarea relațiilor de afaceri și/sau a tranzacțiilor sau, după caz, încetarea acestora; b) evaluarea, modificarea sau, după caz, încetarea relațiilor transfrontaliere de corespondență; c) efectuarea auditului extern pentru sucursalele sau reprezentanțele entităților raportoare situate în țările (jurisdicțiile) în cauză; d) închiderea sucursalei, a reprezentanței entității raportoare situate în țările (jurisdicțiile) în cauză; <p>(2) Serviciul și organele cu funcții de supraveghere pot impune, conform competenței, entităților raportoare să aplice în relațiile de afaceri sau în cazul tranzacțiilor cu clienții și instituțiile financiare din țările (jurisdicțiile) cu risc sporit desemnate/ monitorizate de GAFI, una sau mai multe măsuri de atenuare a riscurilor asociate țărilor (jurisdicțiilor) în cauză:</p> <ul style="list-style-type: none"> b) aplicarea unor elemente suplimentare de măsuri de precauție sporită; c) aplicarea unei sau mai multor măsuri din cele prevăzute la alin.(1). <p>(3) Serviciul și organele cu funcții de supraveghere aplică, după caz, conform competenței, una sau mai multe din următoarele măsuri în ceea ce privește țările (jurisdicțiile) cu risc sporit desemnate/ monitorizate de GAFI:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) stabilirea unor obligații și mecanisme suplimentare de raportare pentru entitățile raportoare; b) impunerea unor cerințe sporite de supraveghere și/sau de efectuare a auditului extern pentru sucursalele și reprezentanțele entităților raportoare situate în țările (jurisdicțiile) în cauză, precum și pentru grupurile financiare 	Se acceptă	Se acceptă
------	--	------------	------------

	<p>în ceea ce privește oricare dintre succursalele, reprezentanțele entităților raportate situate în țările (jurisdicțiile) în cauză;</p> <p>c) refuzul stabilirii de către entitățile raportate a unor succursale sau reprezentanțe în țările (jurisdicțiile) în cauză sau impunerea unor cerințe suplimentare pentru stabilire;</p> <p>d) refuzul stabilirii unor succursale sau reprezentanțe ale instituțiilor financiare din țările (jurisdicțiile) în cauză sau impunerea unor cerințe suplimentare pentru stabilire;</p> <p>e) alte măsuri necesare pentru atenuarea riscurilor asociate țărilor (jurisdicțiilor) în cauză.</p> <p>(4) Măsurile prevăzute la alin.(1)-(3) pot fi aplicate și în privința țărilor (jurisdicții) cu risc sporit, altele decât cele desemnate/monitorizate de GAFI, la solicitarea/ decizia Serviciului sau organelor cu funcții de supraveghere.”</p> <p>Contramăsurile sunt aplicabile atât pentru jurisdicțiile desemnate de FATF în ”black list”, pentru care se solicită acțiuni, cât și pentru cele din ”grey list” – risc sporit datorită deficiențelor. De asemenea, pentru implementarea R.19.3, art. 9 din Directiva UE, acestea urmează a fi aplicate și altor jurisdicții cu risc sporit desemnate de autoritățile statului – alin. (4). Art. 8/2 implementează Recomandarea FATF 19 și art. 18a din Directiva UE.</p>		
370.	<p>BC MAIB SA Art. 8²</p> <p>La data curentă lista FATF include Turcia – țara-partener strategic a Republicii Moldova. Aproximativ fiecare a 5 lea compania efectuează tranzacții cu parteneri din Turcia (pentru UTA Gagauzia acest % este și mai mare), ceea ce aduce la atribuirea acestora clienților grad de risc sporit. Suplimentar, conform prevederilor articolului nou față de acești clienți va fi necesară obținerea aprobării de către persoana cu funcții de conducere de rang superior a inițierii sau continuării relației de afaceri. În final fiecare al 5lea client va fi aprobat de către persoana cu funcții de conducere de rang superior.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Opinie BNM: Potrivit art. 8 alin. (2) aprobarea de către persoana cu funcție de conducere de rang superior nu este necesară pentru efectuarea fiecărei tranzacții, dar pentru stabilirea/continuarea relației.</p>	Se acceptă opinia SPCSB
371.	<p>EBA Art. 8²</p> <p>La data curentă lista FATF include Turcia –țara-partener strategică Republicii Moldova. Aproximativ fiecare a 5lea compania efectuează tranzacții cu parteneri din Turcia (pentru UTA Gagauzia acest % este și</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Opinie BNM: Potrivit art. 8 alin. (2) aprobarea de către persoana cu funcție de conducere de rang superior nu este necesară pentru efectuarea fiecărei</p>	Se acceptă opinia SPCSB

	<p>mai mare), ceea ce aduce la atribuirea acestora clienților grad de risc sporit. Suplimentar, conform prevederilor articolului nou față de acești clienți va fi necesară obținerea aprobării de către persoana cu funcții de conducere de rang superior a inițierii sau continuării relației de afaceri. În final fiecare al 5-lea client va fi aprobat de către persoana cu funcții de conducere de rang superior.</p>	<p>tranzacții, dar pentru stabilirea/continuarea relației.</p>	
<p>372.</p>	<p>EBA Art. 8² alin. (1) Nu este clar scopul acestui articol. Cine anume aplica contra masuri ? si contra la ce anume?Nu este clar totusi, în cazul tranzacțiilor în/din țara (jurisdicția) cu risc sporit sau cu persoane din această țară este necesar aplicarea măsurilor de precauție sporită conform prevederilor punctelor a) și b) sau încetarea relațiilor de afaceri conform punctului c)?Având în vedere statutul Republicii Moldova de țară candidat UE, se propune includerea referințelor privind lista țărilor/jurisdicțiilor cu risc ridicat adoptată de Comisia Europeană. În baza Directivei (UE) 849/2015, articolul 9, Comisia este mandatată să identifice țările terțe cu risc ridicat și care au deficiențe strategice în regimul lor privind combaterea spălării banilor și combaterea finanțării terorismului.De clarificat la ce tip de țări/jurisdicții se referă lit. c. (de exemplu, GAFI are 2 liste: 1) Lista cu jurisdicții sub monitorizare sporită (pentru care se pot aplica măsuri sporite); 2) Lista cu jurisdicții cu risc ridicat care fac obiectul unui apel la acțiune -Republica Populară Democrată Coreea, Iran (care prezintă un risc inacceptabil) și Myanmar.</p>	<p>Se acceptă. Opinie BNM: Textul art. este expus în redacție nouă. Aplicabilitatea măsurilor se referă la ambele categorii de jurisdicții. În cazul jurisdicțiilor din "black list" se vor aplica cel puțin acțiunile solicitate de FATF. În cazul celorlalte – în funcție de risc, una sau ma multe măsuri. Tipul măsurilor au fost clarificate.</p>	<p>Se acceptă opinia SPCSB</p>
<p>373.</p>	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 8² Se propun 2 opțiuni de remediere a impactului pe care îl poate avea art. 8²: Opțiunea 1: Excluderea literelor c)-e) de la alineatul (1) al art. 8² Opțiunea 2: Diferențierea măsurilor aplicate în cazul listei "negre" și a măsurilor necesare de aplicat în cazul listelor "sure". Pentru listele "negre", toate contramăsurile specificate la alineatul (1) sunt posibil de implementat. Pentru listele "sure", entitățile raportoare pot aplica unele sau toate măsurile specificate la lin.(1), în baza evaluărilor proprii.</p>	<p>Nu se acceptă Opinie BNM: Textul art. este expus în redacție nouă. Aplicabilitatea măsurilor se referă la ambele categorii de jurisdicții. În cazul jurisdicțiilor din "black list" se vor aplica cel puțin acțiunile solicitate de FATF. În cazul celorlalte – în funcție de risc, una sau ma multe măsuri. Tipul măsurilor au fost clarificate.</p>	<p>Se acceptă opinia SPCSB</p>

În sinteza publicată nu a fost acceptată propunerea de specificare a listei concrete în privința căreia trebuie aplicat art.82, fiind adus contraargumentul că în lipsa unei prevederi de delimitare a tipului de liste, se presupune toate listele stabilite de către FATF/GAFI

Menționăm că doar pentru lista "neagră" FATF solicită membrilor și îndeamnă toate jurisdicțiile să aplice o diligență sporită, iar în cele mai grave cazuri, țările sunt chemate să aplice contramăsuri. În cazul includerii jurisdicției în lista "sură" presupune că țara s-a angajat să rezolve rapid deficiențele strategice identificate în intervalele de timp convenite și este supusă unei monitorizări sporite din partea FATF.

(sursa: <https://www.fatf-gafi.org/en/countries/black-and-grey-lists.html>)

Atenționăm că în lista "sură" publicată de FATF (cea mai recentă fiind publicată la 24 februarie, 2023) figurează Turcia.

În cazul implementării art.82, alin.(1), lit. c)-e), acest lucru va afecta semnificativ relațiile bilaterale stabilite între Turcia și Republica Moldova.

Cadrul juridic bilateral include 68 acorduri bilaterale

Turcia este unul din cei mai importanți parteneri economici ai Republicii Moldova la nivel mondial, din punct de vedere comercial și investițional.

Conform datelor Biroului Național de Statistică în anul 2021 volumul comerțului bilateral între țări a crescut cu 298 milioane dolari SUA (sau 53,1%), constituind 857,27 milioane dolari SUA.

Importul de mărfuri efectuat în anul 2021 s-a ridicat la 543,7 milioane dolari SUA și a înregistrat o creștere de 40% în raport cu perioada similară din anul 2020. Exportul, în perioada de referință a însumat 313 milioane dolari SUA, înregistrând o creștere de 82,8%.

În Republica Moldova sunt înregistrate 1255 companii mixte moldo-turce (sursa: site-ul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al RM, actualizat în mai 2022)

Cine anume aplică contra masuri ? si contra la ce anume?

Nu este clar totusi, în cazul tranzațiilor în/din țara (jurisdicția) cu risc sporit sau cu persoane din această țară este necesar aplicarea măsurilor de precauție sporită conform prevederilor punctelor a) și b) sau încetarea relațiilor de afaceri conform punctului c)?

Propunem divizarea normelor astfel, ca să fie clar ce reguli urmează a fi aplicate în privința rezidenților din țările /jurisdicțiile de risc sporit (așa

374.	<p>numită „Black List”), și care – în privința țărilor /jurisdicțiilor aflate sub monitorizare (așa numită „Grey List”).</p> <p>BC MAIB SA Art. 8²</p> <p>Nu este clar scopul acestui articol. Cine anume aplică contra masuri ? si contra la ce anume?</p> <p>Nu este clar totuși, în cazul tranzacțiilor în/din țara (jurisdicția) cu risc sporit sau cu persoane din această țară este necesar aplicarea măsurilor de precauție sporită conform prevederilor punctelor a) și b) sau încetarea relațiilor de afaceri conform punctului c)?</p> <p>Propunem divizarea normelor astfel, ca să fie clar ce reguli urmează a fi aplicate în privința rezidenților din țările /jurisdicțiile de risc sporit (așa numită „Black List”), și care – în privința țărilor /jurisdicțiilor aflate sub monitorizare (așa numită „Grey List”).</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Opinie BNM: Textul art. este expus în redacție nouă. Aplicabilitatea măsurilor se referă la ambele categorii de jurisdicții. În cazul jurisdicțiilor din „black list” se vor aplica cel puțin acțiunile solicitate de FATF. În cazul celorlalte – în funcție de risc, una sau ma multe măsuri. Tipul măsurilor au fost clarificate.</p>	Se acceptă opinia SPCSB
375.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 8²</p> <p>La momentul actual Grupul de Acțiune Financiară Internațională prezintă mai multe liste de Tarile: jurisdictions currently identified as call for action si jurisdictions under increased monitoring</p> <p>Pentru aplicarea masurilor corecte propunem specificarea expresă în art. 8² a denumirii listei concrete</p>	<p>Opinie BNM: Textul art. este expus în redacție nouă. Aplicabilitatea măsurilor se referă la ambele categorii de jurisdicții. În cazul jurisdicțiilor din „black list” se vor aplica cel puțin acțiunile solicitate de FATF. În cazul celorlalte – în funcție de risc, una sau ma multe măsuri. Tipul măsurilor au fost clarificate.</p>	Se acceptă opinia SPCSB
376.	<p>Asociația Businessului European Articolul 8²</p> <p>La momentul actual Grupul de Acțiune Financiară Internațională prezintă mai multe liste de Tarile: jurisdictions currently identified as call for action si jurisdictions under increased monitoring</p> <p>Pentru aplicarea masurilor corecte propunem specificarea denumirea listei concrete in articolul 8².</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Opinie BNM: Textul art. este expus în redacție nouă. Aplicabilitatea măsurilor se referă la ambele categorii de jurisdicții. În cazul jurisdicțiilor din „black list” se vor aplica cel puțin acțiunile solicitate de FATF. În cazul celorlalte – în funcție de risc, una sau ma multe măsuri. Tipul măsurilor au fost clarificate.</p>	Se acceptă opinia SPCSB
377.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 8²</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție: "Articolul 8².</p>	Se acceptă opinia SPCSB

	<p>Se propune:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sintagma „analiza și raportarea, inclusiv sistematică, a tranzacțiilor clientului din țara (jurisdicția) cu risc sporit, în conformitate cu prevederile art.11” să fie înlocuită cu sintagma „și analiză”. <p>Argumentare:</p> <p>Art. 11 din Legea nr.3 08/2017 nu prevede raportarea, inclusiv sistematică, a tranzacțiilor clientului din țara (jurisdicția) cu risc sporit.</p>	<p>Contramăsurile privind țările (jurisdicțiile) cu risc sporit desemnate/monitorizate de Grupul de Acțiune Financiară Internațională</p> <p>(1) În relațiile de afaceri sau în cazul tranzacțiilor cu clienții și instituțiile financiare din țările (jurisdicțiile) cu risc sporit desemnate/monitorizate de GAFI, entitățile raportoare, suplimentar la măsurile de precauție sporită prevăzute la art.8, aplică, în conformitate cu acțiunile solicitate de GAFI și în dependență de risc, una sau mai multe din următoarele măsuri:</p> <ol style="list-style-type: none"> limitarea relațiilor de afaceri și/sau a tranzacțiilor sau, după caz, încetarea acestora; evaluarea, modificarea sau, după caz, încetarea relațiilor transfrontaliere de corespondență; efectuarea auditului extern pentru sucursalele sau reprezentanțele entităților raportoare situate în țările (jurisdicțiile) în cauză; închiderea sucursalei, a reprezentanței entității raportoare situate în țările (jurisdicțiile) în cauză; <p>(2) Serviciul și organele cu funcții de supraveghere pot impune, conform competenței, entităților raportoare să aplice în relațiile de afaceri sau în cazul tranzacțiilor cu clienții și instituțiile financiare din țările (jurisdicțiile) cu risc sporit desemnate/</p>
--	--	---

	<p>monitorizate de GAFI, una sau mai multe măsuri de atenuare a riscurilor asociate țărilor (jurisdicțiilor) în cauză:</p> <p>b) aplicarea unor elemente suplimentare de măsuri de precauție sporită;</p> <p>c) aplicarea unei sau mai multor măsuri din cele prevăzute la alin.(1).</p> <p>(3) Serviciul și organele cu funcții de supraveghere aplică, după caz, conform competenței, una sau mai multe din următoarele măsuri în ceea ce privește țările (jurisdicțiile) cu risc sporit desemnate/ monitorizate de GAFI:</p> <p>a) stabilirea unor obligații și mecanisme suplimentare de raportare pentru entitățile raportoare;</p> <p>b) impunerea unor cerințe sporite de supraveghere și/sau de efectuare a auditului extern pentru sucursalele și reprezentanțele entităților raportoare situate în țările (jurisdicțiile) în cauză, precum și pentru grupurile financiare în ceea ce privește oricare dintre sucursalele, reprezentanțele entităților raportoare situate în țările (jurisdicțiile) în cauză;</p> <p>c) refuzul stabilirii de către entitățile raportoare a unor sucursale sau reprezentanțe în țările (jurisdicțiile) în cauză sau impunerea unor cerințe suplimentare pentru stabilire;</p>	
--	--	--

378.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare La art. 8² alin. (1) lit. b) din proiect, propunem revizuirea textului ”implementeze sisteme informaționale automatizate specializate” din următoarele considerente. Legea nr. 308/2017 cuprinde un spectru larg de entități raportoare, fiecare având dimensiuni, activități, complexitate și natura afacerii foarte diverse de la o categorie la alta. Or, unele entități raportoare nu dispun de resurse vaste, inclusiv umane, tehnice și materiale care să le permită acestora să elaboreze/procure sisteme informaționale automatizate specializate în vederea monitorizării sporite a relațiilor de afaceri cu clienții din jurisdicții cu risc sporit.</p>	<p>d) refuzul stabilirii unor surse sau reprezentanțe ale instituțiilor financiare din țările (jurisdicțiile) în cauză sau impunerea unor cerințe suplimentare pentru stabilire;</p> <p>e) alte măsuri necesare pentru atenuarea riscurilor asociate țărilor (jurisdicțiilor) în cauză.</p> <p>(4) Măsurile prevăzute la alin.(1)-(3) pot fi aplicate și în privința țărilor (jurisdicții) cu risc sporit, altele decât cele desemnate/monitorizate de GAFI, la solicitarea/ decizia Serviciului sau organelor cu funcții de supraveghere.”</p>	
		<p>Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție: ”Articolul 8². Contramăsurile privind țările (jurisdicțiile) cu risc sporit desemnate/monitorizate de Grupul de Acțiune Financiară Internațională (1) În relațiile de afaceri sau în cazul tranzațiilor cu clienții și instituțiile financiare din țările (jurisdicțiile) cu risc sporit desemnate/monitorizate de GAFI, entitățile raportoare, suplimentar la măsurile de precauție sporită prevăzute la art.8, aplică, în conformitate cu acțiunile solicitate de GAFI și în dependență de risc, una sau mai multe din următoarele măsuri:</p> <p>a) limitarea relațiilor de afaceri și/sau a tranzațiilor sau, după caz, încetarea acestora.</p>	Se acceptă opinia SPCSB

	<p>b) evaluarea, modificarea sau, după caz, încetarea relațiilor transfrontaliere de corespondență;</p> <p>c) efectuarea auditului extern pentru sucursalele sau reprezentanțele entităților raportoare situate în țările (jurisdicțiile) în cauză;</p> <p>d) închiderea sucursalei, a reprezentanței entității raportoare situate în țările (jurisdicțiile) în cauză;</p> <p>(2) Serviciul și organele cu funcții de supraveghere pot impune, conform competenței, entităților raportoare să aplice în relațiile de afaceri sau în cazul tranzacțiilor cu clienții și instituțiile financiare din țările (jurisdicțiile) cu risc sportit desemnate/monitorizate de GAFI, una sau mai multe măsuri de atenuare a riscurilor asociate țărilor (jurisdicțiilor) în cauză:</p> <p>b) aplicarea unor elemente suplimentare de măsuri de precauție sportită;</p> <p>c) aplicarea unei sau mai multor măsuri din cele prevăzute la alin.(1).</p> <p>(3) Serviciul și organele cu funcții de supraveghere aplică, după caz, conform competenței, una sau mai multe din următoarele măsuri în ceea ce privește țările (jurisdicțiile) cu risc sportit desemnate/ monitorizate de GAFI:</p> <p>a) stabilirea unor obligații și mecanisme suplimentare de raportare pentru entitățile raportoare;</p>
--	---

		<p>b) impunerea unor cerințe sporite de supraveghere și/sau de efectuare a auditului extern pentru sucursalele și reprezentanțele entităților raportoare situate în țările (jurisdicțiile) în cauză, precum și pentru grupurile financiare în ceea ce privește oricare dintre sucursalele, reprezentanțele entităților raportoare situate în țările (jurisdicțiile) în cauză;</p> <p>c) refuzul stabilirii de către entitățile raportoare a unor sucursale sau reprezentanțe în țările (jurisdicțiile) în cauză sau impunerea unor cerințe suplimentare pentru stabilire;</p> <p>d) refuzul stabilirii unor sucursale sau reprezentanțe ale instituțiilor financiare din țările (jurisdicțiile) în cauză sau impunerea unor cerințe suplimentare pentru stabilire;</p> <p>e) alte măsuri necesare pentru atenuarea riscurilor asociate țărilor (jurisdicțiilor) în cauză.</p> <p>(4) Măsurile prevăzute la alin.(1)-(3) pot fi aplicate și în privința țărilor (jurisdicții) cu risc sporit, altele decât cele desemnate/monitorizate de GAFI, la solicitarea/ decizia Serviciului sau organelor cu funcții de supraveghere.”</p>	
379.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 8² lit. c) și e) Comentariu: La alin.(1) lit.c) și lit.e), se prevede că entitățile raportoare urmează să limiteze desfășurarea relației de afaceri sau efectuarea tranzacțiilor în/din</p>	<p>Se acceptă prin expunerea în redacție nouă a prevederii.</p>	Se acceptă opinia SPCSB

	țara/ (jurisdicția) cu risc sporit sau cu persoane din această țară. Nu este clar, ce se înțelege sub noțiunea de „limitarea desfășurării relației de afaceri sau efectuării tranzacțiilor”.			
380.	Asociația pentru protecția vieții private La art. 9 la începutul alin. (1) se completează: „În dependență de metoda de identificare aplicată”. Propunerea este înaintată pentru a nu genera interpretări duale, cum ar fi că în cazul utilizării mijloacelor electronice de identificare și/sau de prezentare a documentelor electronice emise conform Legii nr. 124/2022, să nu se solicite prezentarea pe suport de hârtie cu semnătura olografă.	Se acceptă		
381.	Asociația Businessului European La art. 9 la începutul alin. (1) se completează: „În dependență de metoda de identificare aplicată”. Propunerea este înaintată pentru a nu gera interpretări duale, cum ar fi că în cazul utilizării mijloacelor electronice de identificare și/sau de prezentare a documentelor electronice emise conform Legii nr. 124/2022, să nu se solicite prezentarea pe suport de hârtie cu semnătura olografă.	Se acceptă		
382.	Banca Națională a Moldovei Art. 9 alin. (1) 11.3 There is no express requirement in relation to non-banking foreign exchange offices to keep records on occasional transactions sufficiently to permit reconstruction of individual transactions. Proiectul propus nu conține modificările necesare pentru realizarea recomandării R. 11.3. Prin urmare, considerăm oportună includerea modificărilor la art. 9, alin. (1) din Legea nr. 308/2017, conform recomandării R. 1.1.3 din raportul de evaluare al Comitetului MONEYVAL.	Se acceptă, fiind efectuate modificările. Art. 9 la alineatul (1), cuvintele „terminarea relației de afaceri” se substituie cu cuvintele „încetarea relației de afaceri sau de la data efectuării unei tranzacții ocazionale”, iar cuvintele „activităților și” și „activități sau” se exclud;	Se acceptă opinia SPCSB	
383.	AMCHAM Art. 9 alin. (1) Sugerăm autorilor concretizarea sau planificarea concretizării în viitor a tipurilor/categoriilor de date ce urmează a fi păstrate. Conform redacției existente, și considerând modificările propuse, entitățile raportoare sunt/vor fi obligate: – să păstreze toate datele aferente activităților și tranzacțiilor astfel încât să poată răspunde operativ solicitărilor organelor abilitate și acestea să fie suficiente. Totodată organele abilitate nu au stabilit categoriile/tipurile de date	Nu se acceptă Cu referire la termenul de păstrare a documentelor, menționăm că, termenele stabilite prin Legea nr. 308/2017 transpun prevederile Directivei 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului.	Se acceptă opinia SPCSB	

	<p>care ar fi suficiente pentru a servi în caz de necesitate ca probă în procedurile legale/judiciare:</p> <p>– Alineatul (2) deja se referă la ”documente și informații” și nu se propune modificarea specificărilor privind categoriile/tipurile de documente și informații care trebuie păstrate.</p> <p>Păstrarea documentelor primare pe un termen îndelungat (pe o perioadă de cinci ani de la încetarea relației de afaceri) prezintă probleme de logistică, la fel cum și păstrarea corespondenței de afaceri;</p> <p>– De menționat că, din informații disponibile asociației, entitățile raportoare au sesizat despre dificultățile întâmpinate la implementarea art. 9 încă de la adoptarea Legii nr. 308/2017.</p> <p>Modificările propuse introduc concretizări suplimentare despre informațiile care trebuie păstrate, însă nu soluționează problema dublării informației și a termenului de păstrare în dependență de modul de obținere/deținere a informației.</p> <p>Menționăm că art. 40 alin. (1) din Directiva (UE) 2015/849, nu prevede păstrarea datelor ca normă separată față de păstrarea documentelor și informațiilor, după cum urmează:</p> <p>„(1) Statele membre solicită entităților obligate să păstreze următoarele documente și informații, în conformitate cu dreptul intern, în scopul prevenirii, depistării și investigării de către unitatea de informații financiare sau de către alte autorități competente a posibilelor cazuri de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului:</p> <p>(a) în cazul precauției privind clientela, o copie a documentelor și a informațiilor necesare pentru respectarea cerințelor de precauție privind clientela stabilite în capitolul II, inclusiv, dacă sunt disponibile, informațiile obținute prin mijloacele de identificare electronică, servicii de încredere relevante prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 910/2014, sau orice alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale relevante, pe o perioadă de cinci ani de la încetarea relației de afaceri cu clientul lor sau de la data unei tranzacții ocazionale;</p> <p>(b) documente justificative și evidențe ale tranzacțiilor, constând în documente originale sau copii admise în procedurile judiciare în temeiul</p>	<p>Totodată, menționăm că, conform prevederilor Codului penal, termenul de prescripție pentru infracțiunea de spălare de bani este de 15 ani. Corespunzător, termenele de păstrarea a documentelor stabilite conform Legii nr. 308/2017 nu pot fi considerate excesive.</p>
--	---	---

<p>384.</p>	<p>dreptului intern aplicabil, necesare pentru identificarea tranzacțiilor, pentru o perioadă de cinci ani de la la încetarea relației de afaceri cu clientul sau de la data tranzacției ocazionale.”.</p> <p>Asoțiația Băncilor din Moldova Art. 9 Se propune: De a include concretizarea tipurilor/categoriilor de date ce urmează a fi păstrate sau includerea unei prevederi care să indice autoritatea care va emite dispoziții în acest sens. Argumentare: Conform redacției existente, luând în considerare modificările propuse, entitățile raportoare sunt/vor fi obligate: ☐ Să păstreze toate datele aferente activităților și tranzacțiilor astfel încât să poată răspunde operativ solicitărilor organelor abilitate și acestea să fie suficiente. Totodată organele abilitate nu au stabilit categoriile/tipurile de date care ar fi suficiente pentru a servi în caz de necesitate ca probă în procedurile legale/judiciare ☐ Alineatul (2) deja se referă la ”documente și informații” și nu se propune modificarea specificărilor privind categoriile/tipurile de documente și informații care trebuie păstrate. Păstrarea documentelor primare pe un termen îndelungat (pe o perioadă de cinci ani de la încetarea relației de afaceri) prezintă probleme semnificative de logistică, la fel cum și păstrarea corespondenței de afaceri. ☐ De menționat că entitățile raportoare au sesizat despre dificultățile întâmpinate la implementarea art.9 încă de la adoptarea Legii nr.308/2017. Modificările propuse introduc concretizări suplimentare despre informațiile care trebuie păstrate, însă nu soluționează problema dublării informației și a termenului de păstrare în dependență de modul de obținere/deținere a informației. Menționăm că art.40, alin1 din Directiva (UE) 2015/849, nu prevede păstrarea datelor ca normă separată față de păstrarea documentelor și informațiilor, după cum urmează: (1) ”Statele membre solicită entităților obligate să păstreze următoarele documente și informații, în conformitate cu dreptul intern, în scopul prevenirii, depistării și investigării de către unitatea de informații financiare</p>	<p>Nu se acceptă Cu referire la termenul de păstrare a documentelor, menționăm că, termenele stabilite prin Legea nr. 308/2017 transpun prevederile Directivei 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului. Totodată, menționăm că, conform prevederilor Codului penal, termenul de prescripție pentru infracțiunea de spălare de bani este de 15 ani. Corespunzător, termenele de păstrare a documentelor stabilite conform Legii nr. 308/2017 nu pot fi considerate excesive.</p>	<p>Se acceptă opinia SPCSB</p>
-------------	---	---	--------------------------------

	<p>sau de către alte autorități competente a posibilelor cazuri de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului:</p> <p>(a) în cazul precauției privind clientela, o copie a documentelor și a informațiilor necesare pentru respectarea cerințelor de precauție privind clientela stabilite în capitolul II, inclusiv, dacă sunt disponibile, informațiile obținute prin mijloacele de identificare electronică, servicii de încredere relevante prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 910/2014, sau orice alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale relevante, pe o perioadă de cinci ani de la încetarea relației de afaceri cu clientul lor sau de la data unei tranzacții ocazionale;</p> <p>(b) documente justificative și evidențe ale tranzacțiilor, conștând în documente originale sau copii admise în procedurile judiciare în temeiul dreptului intern aplicabil, necesare pentru identificarea tranzacțiilor, pentru o perioadă de cinci ani de la încetarea relației de afaceri cu clientul sau de la data tranzacției ocazionale.”</p>		
385.	<p>Asociația Businessului European Art. 9 alin. (2) Propunem completarea normei, cu adăugarea după sintagma “documentelor primare”, a următoarelor: “cu excepția ordinelor de plată, ordinelor incasso, ordinelor de casă, obținute de entitățile raportoare pe suport de hârtie”.</p> <p>Motivarea:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. În situația tranzacțiilor neordinare, Băncile deține documente confirmative (contracte, invoice-uri, declarații vamale). 2. Numărul ordinelor de plată, ordinelor incasso, ordinelor de casă deținute de bancă pe suport de hârtie este foarte mare, asigurarea păstrării acestora este practic irealizabilă. 3. Păstrarea acestor documente implică un efort disproporționat față de interesul legitim care ar putea fi lezat. 	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform prevederilor Directivei 2015/849 nu sunt stabilite excepții care ar permită omiterea cărorva documente care se referă la aplicarea măsurilor de precauție privind clienții, inclusiv copile documentelor de identificare, arhiva conturilor și documentelor primare, corespondența de afaceri, rezultatele analizelor și cercetărilor efectuate privind identificarea tranzacțiilor complexe și neordinare.</p>	Se acceptă opinia SPCSB
386.	<p>EBA Art. 9 alin. (2) La final se completează: „Documentele, informațiile și datele vor fi stocate în formatul în care au fost colectate (pe suport de hârtie sau în format electronic).” Această precizare este necesară pentru evitarea stocării în formă dublă, sau imprimarea pe suport de hârtie a documentelor și</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Nu exista prevederi legale naționale cu privire la modalitatea de păstrare a unei arhive electronice.</p>	Se acceptă opinia SPCSB

387.	<p>informațiilor care au fost colectate în format electronic. A se menționa că această practică de imprimare a documentelor și informațiilor din format electronic pe suport de hârtie este pe larg răspândită în cazul entităților raportoare. Urmează a fi clarificat în ce format se pot păstra documentele?</p> <p>Se propune includerea ambelor opțiuni, în format letric sau electronic.</p> <p>Banca Națională a Moldovei Art. 9 alin. (2) R. 11 – LC, 11.2 The record-keeping requirements do not extend to the results of analyses undertaken by FIs in contexts other than identifying complex, unusual large transactions. Proiectul propus (pct.10, al doilea alineat) conține modificări doar cu referire la păstrarea rezultatelor analizelor și cercetărilor efectuate privind identificarea tranzacțiilor complexe și neordinare. Astfel, la elaborarea modificărilor expuse în acest punct, nu a fost considerată recomandarea R. 11 – LC, 11.2. Prin urmare, opinăm pentru revizuirea modificării propuse în al doilea alineat din pct. 10 din proiect și includerea modificărilor conform recomandării prenotate din raportul de evaluare al Comitetului MONEYVAL.</p>	Se acceptă, fiind efectuate modificările conform propunerii.	Se acceptă opinia SPCSB
388.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 9 alin. (2) Referitor la modificarea propusă la pct. 10 din art. I al proiectului aferent art. 9 alin. (2) din Legea nr. 308/2017, propunem revizuirea textului</p>	<p>Modificarea propusă se regăsește în proiect la art. 9 alin. (2) care se expune în următoarea redacție: "Entitățile raportoare păstrează toate documentele și informațiile necesare pentru respectarea măsurilor de precauție privind clienții și beneficiarii efectivi, inclusiv, dacă sunt disponibile, informațiile obținute prin mijloacele de identificare electronică, servicii de încredere relevante sau orice alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale abilitate prin lege, inclusiv, și copile documentelor de identificare, arhiva conturilor și documentelor primare, corespondența de afaceri, rezultatele analizelor și cercetărilor efectuate, pe o perioadă de 5 ani de la încetarea relației de afaceri sau de la data unei tranzacții ocazionale."</p> <p>În lipsa unei argumentări privind incertitudinea, propunerea de modificare nu poate fi analizată.</p>	Se acceptă opinia SPCSB

	„sau de la data unei tranzacții” dat fiind caracterul incert al formulării respective.			
389.	Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC Art. 9 alin. (2) Propunem excluderea textului „reglementat, recunoscut, aprobat sau”		Nu se acceptă În lipsa unei argumentări, propunerea nu poate fi analizată	Se acceptă opinia SPCSB
390.	Asociația Băncilor din Moldova Articolul 9 alineatul (2) Se propune: Completarea normei, cu adăugarea după sintagma “documentelor primare”, a următoarelor: “cu excepția ordinelor de plată, ordinelor incasso, ordinelor de casă, obținute de entitățile raportoare pe suport de hârtie”. Argumentare: 1. În situația tranzacțiilor neordinare, Băncile dețin documente confirmative (contracte, invoice-uri, declarații vamale). 2. Numărul ordinelor de plată, ordinelor incasso, ordinelor de casă deținute de bancă pe suport de hârtie este foarte mare, asigurarea păstrării acestora este practic irealizabilă. 3. Păstrarea acestor documente implică un efort disproportionat față de interesul legitim care ar putea fi lezat. 4. A se vedea și comentariile pe marginea propunerii de modificare a art. 5 alin. (2) lit. a).		Nu se acceptă Conform prevederilor Directivei 2015/849 nu sunt stabilite excepții care ar permite omiterea cărorva documente care se referă la aplicarea măsurilor de precauție privind clienții, inclusiv copiile documentelor de identificare, arhiva conturilor și documentelor primare, corespondența de afaceri, rezultatele analizelor și cercetărilor efectuate privind identificarea tranzacțiilor complexe și neordinare.	Se acceptă opinia SPCSB
391.	Asociația Băncilor din Moldova Art. 9 alin. (2¹) Se propune pentru art. 9, alin. (2 ¹) și anume pentru sintagma “anumite tipuri de documente și informații din cele prevăzute la alineatele (1) și (2)” să fie substituită concret cu lista de documente, pentru care necesită a fi prelungit termenul de păstrare cu 5 ani suplimentari, pentru ca entitatea raportoare să se conformeze cu solicitările parvenite din partea autorităților.		Nu se acceptă În dependență de tipul clientului și a tranzacțiilor efectuate de către el, entitatea raportoare urmează să asigure colectarea și păstrarea documentelor corespunzătoare. Astfel, aceste aspect nu pot fi incluse în cadrul legal național.	Se acceptă opinia SPCSB
392.	EBA Se propune pentru art. 9, alin. (2 ¹) și anume pentru sintagma “anumite tipuri de documente și informații din cele prevăzute la alineatele (1) și (2)” să fie substituită concret cu lista de documente, pentru care necesită a fi prelungit termenul de păstrare cu 5 ani suplimentari, pentru ca entitatea raportoare să se conformeze cu solicitările parvenite din partea autorităților.		Nu se acceptă În dependență de tipul clientului și a tranzacțiilor efectuate de către el, entitatea raportoare urmează să asigure colectarea și păstrarea documentelor corespunzătoare. Astfel, aceste aspect	Se acceptă opinia SPCSB

	nu pot fi incluse în cadrul legal național.		
393.	<p>BC MAIB SA Art. 9 alin. (2¹) Se propune pentru art. 9, alin. (2¹) și anume pentru sintagma ”anumite tipuri de documente și informații din cele prevăzute la alineatele (1) și (2)” să fie substituită concret cu lista de documente, pentru care necesită a fi prelungit termenul de păstrare cu 5 ani suplimentari, pentru ca entitatea raportoare să se conformeze cu solicitările parvenite din partea autorităților.</p>	<p>Nu se acceptă În dependență de tipul clientului și a tranzacțiilor efectuate de către el, entitatea raportoare urmează să asigure colectarea și păstrarea documentelor corespunzătoare. Astfel, aceste aspect nu pot fi incluse în cadrul legal național.</p>	Se acceptă opinia SPCSB
394.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 9 alin. (6) Se propune: - modificarea normei alin.(6) și expunerea acesteia în redacție nouă având următorul conținut: „(6) Datele și documentele specificate la alin. (1), (2) și (5) vor fi stocate pe suport de hârtie 5 ani din momentul efectuării tranzacției, ulterior – în format electronic.” Această prepunere este argumentată prin următoarele: – pentru majoritatea clienților perioada activă a relației de afaceri cu banca este permanentă, reiese că toate documentele ce atestă tranzacțiile bancare trebuie păstrate nelimitat, inclusiv pe suport de hârtie; – luând în considerare că majoritatea documentelor aferente tranzacțiilor procesate sunt păstrate în dosare în mod cronologic (separat pe zile operaționale și nu pe client), acest fapt conduce la păstrarea dosarelor în care concomitent sunt și documentele clienților activi, și documentele la care termenul de păstrare conform legii deja a expirat, din ce rezultă că documentele trebuie să fie păstrate nelimitat. II. Modificarea alin.(6) și expunerea acestuia în următoarea redacție: ”(6) Datele și documentele specificate la alin.(1), (2) și (5) sunt păstrate 5 ani pe suport de hârtie sau în format electronic, în dependență de modul de obținere/deținere a acestora și doar în scopul prevăzut de prezenta lege. La expirarea termenelor de păstrare datele și documentele se nimicesc, cu excepția cazului în care există un alt temei legitim de păstrare a acestora pentru o perioadă mai îndelungată.”</p>	<p>Nu se acceptă Cu referire la termenul de păstrare a documentelor, menționăm că, termenele stabilite prin Legea nr. 308/2017 transpun prevederile Directivei 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului. Totodată, menționăm că, conform prevederilor Codului penal, termenul de prescripție pentru infracțiunea de spălare de bani este de 15 ani. Corespunzător, termenele de păstrarea a documentelor stabilite conform Legii nr. 308/2017 nu pot fi considerate excesive. Totodată, prin modificarea propusă, entitățile raportoare vor păstra informația în modalitatea în care a fost recepționată de la client.</p>	Se acceptă opinia SPCSB

	<p>Argumentare:</p> <p>Procesul actual presupune ca la expirarea termenului informația pe support hârtie trebuie transformată în format electronic și păstrat suplimentar încă 5 ani, ceea ce implică un efort nejustificat pentru entitățile raportoare.</p> <p>Deoarece se introduce posibilitatea utilizării mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere relevante sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, sugerăm expunerea normei într-o altă redacție</p>		
395.	<p>BC MAIB SA Art. 9 alin. (6)</p> <p>Deoarece prin Lege se introduce posibilitatea utilizării mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere relevante sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, necesită de a fi modificat alin. (6) al art. 9, care stabilește păstrarea datelor și documentelor specificate la alin.(1), (2) și (5), timp de 5 ani pe suport de hârtie și ulterior –până la 5 ani –în format electronic. Propunem modificarea normei alin.(6) prin stabilirea obligației de păstrare a datelor și informațiilor în formatul în care acestea au fost obținute de către entitatea raportoare.</p>	Se acceptă prin modificarea art. 9, alin. (1)	Se acceptă opinia SPCSB
396.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 10</p> <p>R. 17 – LC, 17.1 a) FIs are not required to immediately obtain CDD data from third parties, but merely ensure that they are able to do so. Proiectul propus nu conține modificările necesare pentru realizarea recomandării R. 17 – LC, 17.1 a). Prin urmare, considerăm oportună includerea modificărilor art. 10 din Legea nr. 308/2017, conform recomandării R. 17 – LC, 17.1 a) din raportul de evaluare al Comitetului MONEYVAL, dar și conform articolului 27, alin. (1) din Directiva 2015/849.</p>	Se acceptă Prin expunerea în următoarea redacție a alin. (2) lit. b) și c) : ”,b) entitățile raportoare adoptă și implementează proceduri eficiente pentru a se asigura că obțin imediat de la persoana terță toate informațiile necesare aferente măsurilor de precauție prevăzute la art. 5 alin. (2), precum și copiile datelor de identificare și alte documente aferente acestor măsuri de precauție; ”(c) persoanele terțe sunt reglementate și supravegheate adecvat și îndeplinesc cerințe similare celor prevăzute de prezenta lege, inclusiv măsuri de precauție privind clienții și păstrarea a datelor.”””	Se acceptă opinia SPCSB

397.	<p>Banca Națională a Moldovei La art. 10, alin. (2) și pentru tot textul art. 10, referința la art. 9 urmează să fie exclusă, iar cea privind art. 5 alin. (2) completată cu sintagma "lit. a)-c)". Art. 10 alin. (2) lit. b) va avea următoarea redacție: "entitățile raportoare adoptă și implementează proceduri eficiente pentru a se asigura că obțin imediat de la persoana terță toate informațiile necesare aferente măsurilor de precauție prevăzute la art. 5 alin. (2) lit. a)-c), precum și copiile datelor de identificare și alte documente aferente acestor măsuri de precauție". Modificarea este necesară pentru asigurarea conformității cu R.17, criteriul 17.1 ("obtain immediately"; „elements (a)-(c) of the CDD measures”).</p>	Se acceptă parțial la partea introductivă a alineatului (2), sintagma „și art. 9” se exclude; iar cea privind art. 5 alin. (2) completată cu sintagma ”lit. a)-c)”. Art. 10 alin. (2) lit. b) se expune în următoarea redacție: ”entitățile raportoare adoptă și implementează proceduri eficiente pentru a se asigura că obțin imediat de la persoana terță toate informațiile necesare aferente măsurilor de precauție prevăzute la art. 5 alin. (2) lit. a)-c), precum și copiile datelor de identificare și alte documente aferente acestor măsuri de precauție.”	Se acceptă opinia SPCSB
398.	<p>Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova La art. 10 alin. (6) care se exclude, se consideră că obligația trebuie păstrată. Entitățile raportoare au nevoie de suport informațional și metodologic și de surse de informare unice.</p>	Nu se acceptă Organizațiile internaționale specializate, în baza evaluărilor efectuate a sistemelor naționale a țărilor, emit liste cu jurisdicții unde au fost relevate deficiențe ce țin de cadrul legal național și/sau implementare practică. SPCSB, în calitate de autoritate publică națională, nu poate deține competența de a efectua astfel de evaluări complexe și de a elabora astfel de liste, fapt ce contravine Recomandărilor FATF și excede domeniul de competență atribuit. Astfel, entitățile raportoare și/sau orice parte cointeresată urmează să acceseze listele corespunzătoare direct de la organizația emitentă.	Se acceptă opinia SPCSB
399.	Asociația Businessului European	Nu se acceptă	Se acceptă opinia SPCSB

	<p>Art. 10 alin. (6) Propunem excluderea acestei modificări. Or, norma actuală reprezintă un instrument în cadrul proceselor de elaborare al politicilor</p>	Norma exclusă nu se referă la procesele de elaborare a politicilor.	
400.	<p>Asociația Băncilor din Moldova La art. 10 alin. (6) care se exclude, se consideră că obligația trebuie păstrată. Argumentare: Norma actuală reprezintă un instrument în cadrul proceselor de elaborare al politicilor.</p>	<p>Nu se acceptă Norma exclusă nu se referă la procesele de elaborare a politicilor.</p>	Se acceptă opinia SPCSB
401.	<p>Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției La punctul 16 necesită revizuire completă propusă pentru clarificarea rolului executorului judecătoresc în calitate de entitate raportoare, precum și modul de organizare a raportării</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea art. 4 alin. (1) lit. k) în următoarea redacție: ”avocații, notarii, administratorii autorizați executorii judecătorești și alți liber profesioniști, în cazul în care acordă asistență pentru întocmirea sau perfectarea de operațiuni pentru clienții lor privind cumpărarea ori vânzarea de bunuri imobile, acțiuni sau părți sociale ori elemente ale fondului de comerț, administrarea instrumentelor financiare, valorilor mobiliare sau a altor bunuri ale clienților, operațiuni sau tranzacții care implică o sumă de bani sau un transfer de proprietate, constituirea sau administrarea de conturi bancare, de economii ori de instrumente financiare, organizarea procesului de subscriere a aporturilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți; constituirea, administrarea ori conducerea unor astfel de societăți, organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare, precum și în cazul în care</p>	Se acceptă opinia SPCSB

		<p>participă în numele sau pentru clienții lor în orice operațiune cu caracter financiar ori vizând bunuri imobile; crearea, funcționarea sau administrarea de fiducii, societăți, fundații sau structuri similare.”</p>	
402.	<p>Ministerul Finanțelor Art. 11 La pct.12, art.11 din proiect se operează cu noțiunea de „formular special”, prin care entitățile raportoare, informează despre tranzacții. În acest sens, considerăm necesar aprobarea prin prezentul proiect de lege a formularului respectiv.</p>	<p>Nu se acceptă Cadrul legal primar nu poate stabili toate prevederile privind reglementarea unui domeniu. În acest sens, urmează a fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar, în conformitate cu legislația în vigoare.</p>	Se acceptă opinia SPCSB
403.	<p>Uniunea Avocaților Cu referire la art. 11 alin. (2), pentru a conferi claritate textului propunem ca textul ”lit. j), l) și n)” să fie precedat de textul ”articolul 4 alineatul (1)”.</p>	<p>Se acceptă Art. 11 alin. (2) se expune în următoarea redacție: ”(2) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200000 de lei, efectuate printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, în decursul unei luni, începând cu prima zi și terminând cu ultima zi a lunii. Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului până la data 5 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate activitățile sau tranzacțiile”. Astfel, textul respectiv a fost exclus.</p>	Se acceptă opinia SPCSB
404.	<p>Asociația Businessului European Articolul 11</p>	<p>Se acceptă Art. 11 alin. (2) se expune în următoarea redacție:</p>	Se acceptă opinia SPCSB

Redacția propusă nu specifică punct de pornire calculării a 30 de zile pentru selectarea cumulativului.

Propunem utilizarea perioadei de selectare a tranzacțiilor cumulative – o luna calendaristică începând cu prima zi a lunii calendaristice și terminând cu ultima zi a lunii calendaristice.

”(2) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200 000 lei, efectuate printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200 000 de lei ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, efectuate în decursul unei luni, începând cu prima zi și terminând cu ultima zi a lunii. Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor până la data de 5 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.”

Totodată, se consideră oportun alin.

(3) de expus în următoarea redacție:

”(3) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune a cărei valoare depășește limita de 200 000 de lei și care nu se încadrează în prevederile alin. (2). Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor până la data de 10 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.”

405.	<p>Asociația Businessului European Articolul 11 In scopul aplicării corecte a prevederilor punctului nou este, necesar de a talmaci direct in articol daca tranzacțiile de remitere de bani, fiind tranzacțiile de tip numerar trebuie sa fie luati in vedere si cumulati cu alte tranzacții de tip numerar la raportarea conform alin (2) art. 11 (Formulare numerar cumulativ)</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea prevederii în următoarea redacție: ”(2) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200 000 lei, efectuate printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, efectuate în decursul unei luni, începând cu prima zi și terminând cu ultima zi a lunii. Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului pina la data 5 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.” Totodată, menționăm că pentru remiteri de bani, s-a stabilit următoare prevedere: ”(3¹) Entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i) au obligația de a raporta Serviciului remiterile de bani cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40 000 de lei. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului în termen de 5 zile de la momentul efectuării tranzacției.”</p>	Se acceptă opinia SPCSB
406.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 11 alin. (2) Propuneri: 1. La alin.(2), propunem ca sintagma „efectuate în decursul a 30 zile calendaristice” să fie înlocuită cu sintagma „efectuate în decursul lunii de gestiune, începând cu prima zi a lunii de gestiune și terminând cu ultima zi</p>	<p>Se acceptă prin expunerea prevederii în următoarea redacție: ”(2) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200 000 lei,</p>	Se acceptă opinia SPCSB

<p>a lunii calendaristice”. Astfel, va fi asigurată raportarea tranzacțiilor în numerar pe luni, fiind acoperite lunile cu 28/29, 30 și 31 zile.</p> <p>2. A substituit cifra „5” cu cifra „10”, adică de a menține termenul de 10 zile stabilit pentru entități de transmitere a formularelor către SPCSB. Aceeași obiecție e valabilă și pentru alin.(3) din art.11 a proiectului, conform căruia entitățile raportoare urmează să transmită formularele către SPCSB în decurs de 5 zile. Considerăm necesar menținerea prevederii actuale de ”data de 15 lunii următoare...”.</p> <p>3. A substituit sintagma „din momentul efectuării tranzacției” cu sintagma „după sfârșitul lunii de gestiune”.</p> <p>II. modificarea alin.(2) și expunerea în următoarea redacție: “(2) Entitățile raportoare informează Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, până la data de 5 a lunii, despre activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200000 lei ori prin mai multe operațiuni în numerar care au legătură între ele, efectuate în decursul lunii precedente, cu excepția entităților raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. k), o) și q). Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor</p> <p>Argumentare: Termenul de până la 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției, va genera dublarea tranzacțiilor raportate. Se propune de a lua în considerare un mecanism mai clar de cumulare a tranzacțiilor pentru identificarea elementelor comune în scopul stabilirii legăturilor dintre acestea.</p>	<p>efectuate printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, efectuate în decursul unei luni, începând cu prima zi și terminând cu ultima zi a lunii. Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului pînă la data 5 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.”</p>	
<p>407.</p> <p>BC FINCOMBANK SA Art. 11 alin. (2) Nu este indicată perioada pentru care se vor cumula tranzacții care au legătura între ele?</p>	<p>Se acceptă prin expunerea prevederii în următoarea redacție: ”(2) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200 000 lei, efectuate printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, efectuate în decursul unei luni, începând cu prima zi și terminând</p>	<p>Se acceptă opinia SPCSB</p>

	<p>cu ultima zi a lunii. Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului pînă la data 5 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.”</p>		<p>Se acceptă opinia SPCSB</p>
<p>408.</p>	<p>EBA Art. 11 Alin. (3), stabilind obligația de raportare a tranzacțiilor clienților care depășesc limita de 200 mii lei, pentru a determina tipul tranzacțiilor, operează cu sintagma „care nu se încadrează în prevederile alin.(2) al prezentului articol” [alin.(2) –tranzacțiile realizate în numerar]. Considerăm necesară stabilirea mai clară a tipului tranzacțiilor care vor fi obligatorii pentru raportare conform art.11 alin.(3) din Lege. În cazul în care se au în vedere tranzacțiile prin virament (care la moment se raportează cu calificativul L –limitate) –propunem de utilizat terminologia existentă, cunoscută entităților raportoare. Adicional l acele menționate supra, pentru tranzacțiile realizate în numerar prin intermediul CSV este necesar să se stabilească modalitatea de raportare a acestora, deoarece:-Identificarea clientului în cazul operațiunii realizate în numerar prin intermediul CSV este de la 10 000 lei;-Conform art. 11, alin. (2), entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200 000 lei, efectuate printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, efectuate în decursul unei luni, începînd cu prima zi și terminînd cu ultima zi a lunii. Reieșind din prevederea vizată supra, tranzacțiile realizate în numerar prin intermediul CSV se vor raporta doar cumulativ pe parcursul unei luni calendaristice? Sau aceste tipuri de operațiuni se încadrează într-o altă modalitate de raportare și care ar fi?Necesită completări prevederea din Lege și prezentarea unor clarificări în acest sens.</p>	<p>Nu se acceptă Pentru fiecare tip de tranzacție, este stabilită limita de raportare. Supliemnatr, menționăm că va fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar care va stabili cerințele suplimentare aferente acestor prevederi.</p>	<p>Se acceptă opinia SPCSB</p>
<p>409.</p>	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 11 Alin. (3), stabilind obligația de raportare a tranzacțiilor clienților care depășesc limita de 200 mii lei, pentru a determina tipul tranzacțiilor, operează</p>	<p>Nu se acceptă Pentru fiecare tip de tranzacție, este stabilită limita de raportare. Supliemnatr, menționăm că va fi elaborat și aprobat cadrul legal</p>	<p>Se acceptă opinia SPCSB</p>

	<p>cu sintagma „care nu se încadrează în prevederile alin.(2) al prezentului articol” [alin.(2) – tranzacțiile realizate în numerar].</p> <p>Considerăm necesară stabilirea mai clară a tipului tranzacțiilor care vor fi obligatorii pentru raportare conform art.11 alin.(3) din Lege.</p> <p>În cazul în care se au în vedere tranzacțiile prin virament (care la moment se raportează cu calificativul L – limitate) – propunem de utilizat terminologia existentă, cunoscută entităților raportoare.</p> <p>Adițional la acele menționate supra, pentru tranzacțiile realizate în numerar prin intermediul CSV este necesar să se stabilească modalitatea de raportare a acestora, de aceea:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identificarea clientului în cazul operațiunii realizate în numerar prin intermediul CSV este de la 10 000 lei; - Conform art. 11, alin. (2), entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200 000 lei, efectuate printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, efectuate în decursul unei luni, începând cu prima zi și terminând cu ultima zi a lunii. <p>Reieșind din prevederea vizată supra, tranzacțiile realizate în numerar prin intermediul CSV se vor raporta doar cumulativ pe parcursul unei luni calendaristice? Sau aceste tipuri de operațiuni se încadrează într-o altă modalitate de raportare și care ar fi?</p> <p>Necesită completări prevederea din Lege și prezentarea unor clarificări în acest sens.</p>	<p>secundar care va stabili cerințele suplimentare aferente acestor prevederi.</p>	
410.	<p>BC MAIB SA</p> <p>Art. 11 alin. (3), stabilind obligația de raportare a tranzacțiilor clienților care depășesc limita de 200 mii lei, pentru a detrimina tipul tranzacțiilor, operează cu sintagma „care nu se încadrează în prevederile alin.(2) al prezentului articol” [alin.(2) – tranzacțiile realizate în numerar].</p> <p>Considerăm necesară stabilirea mai clară a tipului tranzacțiilor care vor fi obligatorii pentru raportare conform art.11 alin.(3) din Lege.</p> <p>În cazul în care se au în vedere tranzacțiile prin virament (care la moment se raportează cu calificativul L – limitate) – propunem de utilizat terminologia existentă, cunoscută entităților raportoare.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Pentru fiecare tip de tranzacție, este stabilită limita de raportare. Supliemnatr, menționăm că va fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar care va stabili cerințele suplimentare aferente acestor prevederi.</p>	Se acceptă opinia SPCSB

	<p>Adițional la acele menționate supra, pentru tranzacțiile realizate în numerar prin intermediul CSV este necesar să se stabilească modalitatea de raportare a acestora, deoarece:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identificarea clientului în cazul operațiunii realizate în numerar prin intermediul CSV este de la 10 000 lei; - Conform art. 11, alin. (2), entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200 000 lei, efectuate printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, efectuate în decursul unei luni, începând cu prima zi și terminând cu ultima zi a lunii. <p>Rețesind din prevederea vizată supra, tranzacțiile realizate în numerar prin intermediul CSV se vor raporta doar cumulativ pe parcursul unei luni calendaristice? Sau aceste tipuri de operațiuni se încadrează într-o altă modalitate de raportare și care ar fi?</p> <p>Necesită completări prevederea din Lege și prezentarea unor clarificări în acest sens.</p>		
411.	<p>AMCHAM</p> <p>Art. 11 alin. (3) lit. e)</p> <p>Considerăm că entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. i) (societățile de plată, societățile emidente de monedă electronică și furnizorii de servicii poștale, cu excepția prestatorilor de servicii de informare cu privire la conturi și a prestatorilor de servicii de inițiere a plății, care activează în conformitate cu Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică), ar trebui să raporteze despre tranzacțiile clienților cu o valoare de cel puțin 200 000 MDL.</p> <p>Respectiva propunere are la bază faptul că, la fel ca în cazul altor entități raportoare (e.g. bănci), activitatea emitenților de monedă electronică și a prestatorilor de servicii de plată nebancari este reglementată de Legea nr. 114/2012, fiind prevăzute aceleași cerințe ca și față de alte entități raportoare în cadrul serviciilor de plată ce le prestează.</p> <p>Un alt aspect important constă în faptul că cerința propusă de a raporta toate tranzacțiile realizate în numerar sau virament cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40000 lei, poate genera o multitudine de raportări zilnice în adresa SPCSB din partea emitenților de monedă electronică și a</p>	<p>Se acceptă parțial prin modificarea prevederilor art. 11 în următoarea redacție: alineatele (2) și (3) se expun în următoarea redacție:</p> <p>”(2) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200 000 lei, efectuate printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, efectuate în decursul unei luni, începând cu prima zi și terminând cu ultima zi a lunii. Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului pînă la data 5 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.</p>	Se acceptă opinia SPCSB

	<p>prestatorilor de servicii de plată nebankari, ținând cont că printre clienții acestora se numără inclusiv și persoanele juridice.</p>	<p>(3) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului, tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune a cărei valoare depășește limita de 200 000 de lei și care nu se încadrează în prevederile alin. (2) al prezentului articol. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului până la data de 10 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.”</p> <p>Se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu următorul conținut:</p> <p>”(3¹) Entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i) au obligația de a raporta Serviciului remiterile de bani cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40 000 de lei. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului în termen de 5 zile de la momentul efectuării tranzacției.</p> <p>(3²) În situația în care tranzacțiile prevăzute la alin. (3) sunt derulate prin intermediul unei entități raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i), obligația de raportare revine acesteia. Prin excepție, obligația de raportare se menține pentru notari în calitate de entitate raportoare prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. j).”</p>	
412.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC</p> <p>Propunem în pct. 14 din proiect referitor la modificarea art. 11 textul alin. (3) să fie expus în următoarea redacție: ”14. ... (3) Entitățile raportoare</p>	<p>Se acceptă parțial prin modificarea prevederilor art. 11 în următoarea</p>	<p>Se acceptă opinia SPCSB</p>

<p>sunt obligate să informeze Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, după cum urmează:</p> <p>a) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin.(1) lit. a) raportează despre tranzacțiile clienților realizate prin virament, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 500000 de lei;</p> <p>b) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. i) și s), despre tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200000 lei ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, realizate în numerar sau virament; c) entitățile raportoare -notarii prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. k) și entitățile raportoare prevăzute la lit. j) despre operațiunile sau tranzacțiile clienților cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 300000 lei; d) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin.(1) lit. a) și i), în cazul remiterilor de bani cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40000 lei; e) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) r) despre operațiunile sau tranzacțiile clienților cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40000 lei, realizate în numerar sau virament;</p> <p>Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în decurs de 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției.”</p> <p>Considerăm că în alin.(3) la lit. b) trebuie incluse entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin.(1) lit. i), iar în alin.(3) lit. e) trebuie exclusă sintagma ”lit. i”-pentru o aliniere cu prevederile de modificare a art.5 alin.(1) lit. b) și art. 11 alin.(2) a Legi nr. 308/2017 propuse în proiectul în cauză, precum și pe motiv că la fel ca și în cazul bancilor activitatea emitentilor de monedă electronică și a prestatorilor de servicii de plată nebankari este reglementată de Legea nr. 114/2012, fiind prevăzute aceleași cerințe ca și față de bănci în cadrul serviciilor de plată ce le prestează. În aceeași măsură, și în Legea nr. 308/2017 în vigoare cât și în proiectul de modificare a acestei legi față de emitentii de monedă electronică și prestatorii de servicii de plată nebankari sunt prevăzute aceleași cerințe de aplicare a măsurilor de precauție. Un alt aspect important este faptul că cerința propusă de a raporta toate tranzacțiile realizate în numerar sau virament cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40000 lei, pot genera zeci și sute de raportări zilnice în adresa</p>	<p>redacție: alineatele (2) și (3) se expun în următoarea redacție:</p> <p>”(2) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200 000 lei, efectuate printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, efectuate în decursul unei luni, începând cu prima zi și terminând cu ultima zi a lunii. Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului pînă la data 5 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.</p> <p>(3) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului, tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune a cărei valoare depășește limita de 200 000 de lei și care nu se încadrează în prevederile alin. (2) al prezentului articol. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului pînă la data de 10 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.”</p> <p>Se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu următorul conținut:</p> <p>”(3¹) Entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i) au obligația de a raporta Serviciului remiterile de bani cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40 000 de lei. Datele</p>
---	---

	<p>SPCSB din partea emitentilor de moneda electronica si a prestatorilor de servicii de plata nebanca, tinand cont ca printre clientii acestora se numara si persoane juridice.</p>	<p>privind tranzactiile clientilor se indica intr-un formular special, care se remite Serviciului in termen de 5 zile de la momentul efectuării tranzacției. (3²) În situația în care tranzacțiile prevăzute la alin. (3) sunt derulate prin intermediul unei entități raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i), obligația de raportare revine acesteia. Prin excepție, obligația de raportare se menține pentru notari în calitate de entitate raportoare prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. j).”</p>	
413.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 11 alin. (3) lit. d) In scopul aplicării corecte a prevederilor punctului nou este necesar de a specifica direct in articol dacă, la raportarea conform alin. (2) art. 11 (Formulare numerar cumulativ), tranzacțiile de remitere de bani, fiind considerate ca tranzacții de tip numerar, trebuie să fie luate în considerație și cumulate cu alte tranzacții de tip numerar.</p>	<p>Nu se acceptă Remitențele urmează a fi raportate separat de tranzacțiile în numerar, la limita stabilită.</p>	Se acceptă opinia SPCSB
414.	<p>BC FINCOMBANK SA Art. 11 alin. (3) Acest tip de tranzacții de obicei este o tranzacție de tip numerar. Logic, in cazul cumularii acestor tranzacții si depășirii limitei de 200 000 lei cum vor fi raportate aceste tranzacții? Ca numerar sau ca remitere de bani? Suplimentar necesar de subliniat ca la moment pentru entitati raportoare (Banci) deja sunt obligatorii mai multe tipuri de formulare speciale: Limitate, numerar, suspecte, activitati suspecte, finantare terorismului, tranzacții refugiatilor, tranzacții legate de hidrocentrala Cuciurgani - in total 7 tipuri de raportare. In proiect de lege se adauga inca 2 – pentru remiteri de bani si pentru beneficiari efectivi – in total vor fi 9(!) tipuri de raportari, ceea ce prezinta o povara semnificativa pentru Bănci nu numai de punct de vedere resurselor IT pentru automatizarea, resurse umane pentru analiza – suplimentar</p>	<p>Se acceptă parțial Conform definiției, este prevăzut ”cum ar fi cel puțin una”. Astfel, acest element va fi analizat în situația în care va fi relevantă această informație. Remiterile de bani vor fi raportate separat. Astfel, modificările de la art. 11 urmează a fi expuse în următoarea redacție: ” alineatele (2) și (3) se expun în următoarea redacție: ”(2) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200</p>	Se acceptă opinia SPCSB

măjorează riscuri de neraportare tranzacției ceea ce aduce la riscuri de sancțiuni (pina la 5 mln de euro)

000 lei, efectuate printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, efectuate în decursul unei luni, începând cu prima zi și terminând cu ultima zi a lunii. Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului pînă la data 5 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.

(3) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului, tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune a cărei valoare depășește limita de 200 000 de lei și care nu se încadrează în prevederile alin. (2) al prezentului articol. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului pînă la data de 10 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.”

Se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu următorul conținut:

”(3¹) Entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i) au obligația de a raporta Serviciului remiterile de bani cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40 000 de lei. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului în termen de 5 zile de la momentul efectuării tranzacției.

(3²) În situația în care tranzacțiile prevăzute la alin. (3) sunt derulate prin

		intermediul unei entități raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i), obligația de raportare revine acesteia. Prin excepție, obligația de raportare se menține pentru notari în calitate de entitate raportoare prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. j).”	
415.	<p>Asociația Businessului European Art. 11 alin. (2) și (3) Conform redacției propuse nu exista o claritate privind algoritmul de identificare a tranzacțiilor care au legătura între ele, care este periodicitatea efectuării tranzacțiilor care au legătura între ele (1 zi, 5 zile, 10 zile)? Propunem excluderea necesității raportării de către Bănci a activităților sau tranzacțiilor clienților realizate prin mai multe operațiuni în numerar care au legătură cu ele. Motivarea este următoarea: 1) La moment, Banca în procesul de identificare a clienței, identifică tranzacțiile neordinare și obține documente confirmative. În urma analizei de diligență efectuate, în cazul identificării tranzacțiilor suspecte, Banca le raportează SPCSP, inclusiv tranzacțiile a căror valoare este sub limita de 200 000 lei prin numerar 2) Reieșind din numărul acestor tranzacții/formulare, Băncile depun eforturi considerabile pentru întocmirea acestora în modul stabilit de legislație. Eforturile depuse sunt disproporționate față de interesul legitim care ar putea fi lezat. Sursele utilizate pentru acest număr enorm de formulare este oportun a fi alocat pentru alte procese ca de exemplu monitorizarea și identificarea tranzacțiilor/activităților suspecte. 3) Nu este indicat clar cum se vor calcula perioadele de raportare a acestor tranzacții. Curent este din 10 în 10 zile până la sfârșitul lunii. 4) În cazul în care modificările la lege vor fi aprobate în varianta propusă, constatăm o dublare a ipotezei normei de la art. 11 alin. (3) lit. a) și lit. d). Cu referire la redacția normei propuse la art. 11 alin. (3) lit. d), constatăm că aceasta este în contradicție cu redacția normei propuse la art. 11 alin. (2)</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Astfel, modificările de la art. 11 urmează a fi expuse în următoarea redacție: ” alineatele (2) și (3) se expun în următoarea redacție: ”(2) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200 000 lei, efectuate printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, efectuate în decursul unei luni, începând cu prima zi și terminând cu ultima zi a lunii. Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului pînă la data 5 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile. (3) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului, tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune a cărei valoare depășește limita de 200 000 de lei și care nu se încadrează în prevederile alin. (2) al prezentului articol. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular</p>	Se acceptă opinia SPCSB

	<p>Cu referire la ultima propoziție "Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în decurs de 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției", propunem ca termenul de raportare pentru tranzacțiile menționate în lit a) să nu fie modificate, ci lăsate conform redacției legii actuale, care este următoarea: „cel fîrziu la data de 15 a lunii următoare lunii de gestiune”, reieșind din numărului de astfel de tranzacții, precum și a cerințelor stricte de realizare a acestora.</p> <p>Argumentare: se mărește numărul de formulare în numerar, reieșind din modificările prevăzute în lege (formulări legate de remiteri de bani și tranzacțiile care au legatură între ele)</p>	<p>special, care se remite Serviciului pînă la data de 10 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.”</p> <p>Se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu următorul conținut:</p> <p>”(3¹) Entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i) au obligația de a raporta Serviciului remiterile de bani cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40 000 de lei. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului în termen de 5 zile de la momentul efectuării tranzacției.</p> <p>(3²) În situația în care tranzacțiile prevăzute la alin. (3) sunt derulate prin intermediul unei entități raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i), obligația de raportare revine acesteia. Prin excepție, obligația de raportare se menține pentru notari în calitate de entitate raportoare prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. j).”</p>	
416.	<p>Banca Națională a Moldovei La art. 1.1, alin. (3²) se exclude</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea în redacție nouă.</p>	Se acceptă opinia SPCSB
417.	<p>Asociația Businessului European Art. 11</p> <p>Termenul prevazut în alineatul "Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în decurs de 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției." precum și modul de calcul – 5 zile de la momentul efectuării tranzacției este destul de dificil de urmat. O propunere ar fi ca aceste raportări din categoria celor care nu sunt suspecte, care sunt de prag, să fie trimise către Serviciu la o dată fixă, o dată pe luna sau pe săptămână.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>În contextul aprobării modificărilor propuse, cadrul legal secundar va fi modificat corespunzător prevederilor noi.</p>	Se acceptă opinia SPCSB

	<p>Conform redacției propuse și Anexei nr.1 la Ordinul SPCSB nr. 18 din 08.06.2018 nu există o claritate privind tipurile de tranzacții care necesită a fi raportate la SPCSB ca și operațiuni cu o valoare de cel puțin 500 000 lei. Atât formularea din redacția nouă, cât și formularea din Anexa nr.1 la Ordinul SPCSB nr. 18 din 08.06.2018 privind tranzacțiile limitate este foarte generală, fără o detaliere a tipologiilor de tranzacții care urmează a fi raportate la SPCSB. Rugăm detalierea tipului de tranzacții prin virament ce necesită a fi raportate la SPCSB conform art. 11 (3) în Lege sau în Anexa nr.1 la Ordinul SPCSB nr. 18 din 08.06.2018.</p>		
418.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 11 alin. (2) și (3) Conform pct. 12 din art. I al proiectului, alineatele (2) și (3) din art. 11 se expun în redacție nouă. Nu este clar la care entități raportoare se face referință în alin (2), expus în redacție nouă. În redacția enunțată nu este specificat la care articol se referă lit. j) l) n). Consecvent, nu este clar conținutul obligației de raportare în cazul entităților raportoare de la art. 4 lit. c), i), j), l), n). Atenționăm în acest context și asupra carențelor în numerotarea acestor alineate/litere din art. 4).</p>	<p>Nu se acceptă Astfel, modificările de la art. 11 urmează a fi expuse în următoarea redacție: ”alineatele (2) și (3) se expun în următoarea redacție: ”(2) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200 000 lei, efectuate printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, efectuate în decursul unei luni, începând cu prima zi și terminând cu ultima zi a lunii. Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului până la data 5 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile. (3) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului, tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune a cărei valoare depășește limita de 200 000 de lei și care nu se încadrează în prevederile alin. (2) al prezentului</p>	Se acceptă opinia SPCSB

		<p>articol. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului până la data de 10 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.”</p> <p>Se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu următorul conținut:</p> <p>”(3¹) Entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i) au obligația de a raporta Serviciului remiterile de bani cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40 000 de lei. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului în termen de 5 zile de la momentul efectuării tranzacției.</p> <p>(3²) În situația în care tranzacțiile prevăzute la alin. (3) sunt derulate prin intermediul unei entități raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i), obligația de raportare revine acesteia. Prin excepție, obligația de raportare se menține pentru notari în calitate de entitate raportoare prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. j).”</p>	
419.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC</p> <p>La art.11 alin. (2)</p> <p>Pentru emitenții de monedă electronică și prestatorii de servicii de plata nebankari se contrazic între ele alineatul (2) și alineatul (3) litera e), în pentru operațiunile în numerar: 200000 lei și 40000 lei. Propunem substituirea cuvintului „momentul” cu cuvintul „ziua”.</p> <p>La art. 11 alin. (3) lit. a-Propunem completarea și cu litera k), în conformitate cu propunerea formulată la subpunctul e).</p> <p>La art.11 alin.(3) lit.e-Pentru prestatori de servicii de plata nebankari nu este clar cum se concordeaza, intre ele alineatul 2 si alineatul 3 litera e), pentru</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Astfel, modificările de la art. 11 urmează a fi expuse în următoarea redacție:” alineatele (2) și (3) se expun în următoarea redacție:</p> <p>”(2) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200 000 lei, efectuate printr-o operațiune</p>	Se acceptă opinia SPCSB

	<p>operatiunile realizate in numerar. Propunem excluderea literei k) din subpunctul e) cu includerea in litera a) a alin. (3) din acest punct. Ca si bancile, societatile emitente de moneda electronica si prestatorii de servicii de plată nebankari sunt licențiați si supravegheați de catre BNM, la fel ca si bancile societatile emitente de moneda electronica și prestatorii de servicii de plată nebankari efectuiaza audit extern obligatoriu anual pe AML, care este diferenta dintre operatiunea de plata sau incasare efectuata de catre o banca vs societatile emitente de moneda electronica și prestatorii de servicii de plată nebankari? Legea 114 nu face diferenta. Respectiv norma în cauză cu stabilirea sumei de 40000 lei are un caracter discriminatoriu față de societățile emitente de moneda electronică și prestatorii serviciilor de plată nebankari față de bănci. Propunem înlocuirea cuvântului "momentul" cu cuvântul "ziua".</p>	<p>ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, efectuate în decursul unei luni, începând cu prima zi și terminând cu ultima zi a lunii. Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului pînă la data 5 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.</p> <p>(3) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului, tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune a cărei valoare depășește limita de 200 000 de lei și care nu se încadrează în prevederile alin. (2) al prezentului articol. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului pînă la data de 10 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.”</p> <p>Se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu următorul conținut:</p> <p>”(3¹) Entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i) au obligația de a raporta Serviciului remiterile de bani cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40 000 de lei. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului în termen de 5 zile de la momentul efectuării tranzacției.</p> <p>(3²) În situația în care tranzacțiile prevăzute la alin. (3) sunt derulate prin intermediul unei entități raportoare</p>
--	---	--

	<p>prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i), obligația de raportare revine acesteia. Prin excepție, obligația de raportare se menține pentru notari în calitate de entitate raportoare prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. j).”</p> <p>Menționăm că operațiunile de remitere de bani și tranzacțiile efectuate în numerar vor fi raportate corespunzător prevederilor legale stabilite.</p>		
<p>420.</p>	<p>Asociația Băncilor din Moldova Articolul 11 alineatele (2) și (3) 1. Cu referire la alin. (2) Se propune excluderea necesității raportării de către Bănci a activităților sau tranzacțiilor clienților realizate prin mai multe operațiuni în numerar care au legătură între ele. 2. Considerăm că norma propusă la art. 11 alin. (3) lit. d), vine în contradicție cu redacția normei propuse la art. 11 alin. (2). 3. Cu referire la ultima propoziție de la lit. e) “Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în decurs de 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției”, propunem ca termenele de raportare pentru tranzacțiile menționate în lit a) să nu fie modificate, ci lăsate conform redacției legii actuale, care este următoarea: „cel târziu la data de 15 a lunii următoare lunii de gestiune”, reieșind din numărului de astfel de tranzacții, precum și a cerințelor stricte de realizare a acestora. Motivarea cu referire la propunerea pe marginea alin. (2) este următoarea: ☐ Conform redacției propuse nu există o claritate privind algoritmul de identificare a tranzacțiilor care au legătura între ele, care este periodicitatea efectuării tranzacțiilor care au legătura între ele (1 zi, 5 zile, 10 zile)? ☐ La moment, Băncile, ca entități raportoare, în procesul de identificare a clienței, identifică tranzacțiile neordinare și obțin documente confirmative. În urma analizei de diligență efectuate, în cazul identificării</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>La pct. 1, propunerea de excludere în lipsa unei argumentări, nu poate fi analizată.</p> <p>La pct. 2, Menționăm că operațiunile de remitere de bani și tranzacțiile efectuate în numerar vor fi raportate corespunzător prevederilor legale stabilite.</p> <p>La pct. 3, redacția anterioară cu referire la termenul de prezentare a operațiunilor efectuate în numerar era ambiguă, fiind implementat diferențiat de către entitățile raportoare. Corespunzător, luând în considerare faptul că folosirea numerarului constituie un factor de risc, datele privind efectuarea unor astfel de operațiuni urmează a fi transmisă către SPCSB în termenul indicat.</p> <p>Ulterior aprobării proiectului supus consultării, Ordinul SPCSB nr. 18/2018 va fi abrogat și/sau modificat, fiind elaborat și aprobat cadrul legal</p>	<p>Se acceptă opinia SPCSB</p>

	<p>tranzacțiilor suspecte, Banca le raportează SPCSB, inclusiv tranzacțiile a căror valoare este sub limita de 200 000 lei prin numerar</p> <p>☐ Reieșind din numărul acestor tranzacții/formulare, Băncile depun eforturi considerabile pentru întocmirea acestora în modul stabilit de legislație. Eforturile depuse sunt disproporționate față de interesul legitim care ar putea fi lezat. Sursele utilizate pentru acest număr enorm de formulare este oportun a fi alocat pentru alte procese ca de exemplu monitorizarea și identificarea tranzacțiilor/activităților suspecte.</p> <p>☐ Nu este indicat clar cum se vor calcula perioadele de raportare a acestor tranzacții. Curent este din 10 în 10 zile până la sfârșitul lunii.</p> <p>☐ În cazul în care modificările la lege vor fi aprobate în varianta propusă, constatăm o dublare a ipotezei normei de la art. 11 alin. (3) lit. a) și lit. d).</p> <p>Comentarii cu referire la alin. (3) lit. a):</p> <p>Conform redacției propuse și Anexei nr.1 la Ordinul SPCSB nr. 18 din 08.06.2018 nu există o claritate privind tipurile de tranzacții care necesită a fi raportate la SPCSB ca și operațiuni cu o valoare de cel puțin 500 000 lei. Afiți formularea din redacția nouă, cât și formularea din Anexa nr.1 la Ordinul SPCSB nr. 18 din 08.06.2018 privind tranzacțiile limitate este foarte generală, fără o detaliere a tipologiilor de tranzacții care urmează a fi raportate la SPCSB. Rugăm detalierea tipului de tranzacții prin virament ce necesită a fi raportate la SPCSB conform art. 11 (3) in Lege sau in Anexa nr.1 la Ordinul SPCSB nr. 18 din 08.06.2018.</p> <p>Termenul prevazut în alineatul ” Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în decurs de 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției.” precum și modul de calcul – 5 zile de la momentul efectuării tranzacției este destul de dificil de urmat. O propunere ar fi ca aceste raportări din categoria celor care nu sunt suspecte, care sunt de prag, să fie trimise către Serviciu la o dată fixă, o dată pe luna sau pe săptămână.</p> <p>Comentarii cu referire la redacția lit.d):</p> <p>Acest tip de tranzacții de obicei este o tranzacția de tip numerar. În cazul cumularii acestor tranzacții și depășirii limitei de 200 000 lei cum vor fi raportate aceste tranzacții? Ca numerar sau ca remitere de bani?</p>	<p>secundar conform prevederilor aprobate.</p> <p>De asemenea, mențiunea privind raportarea către SPCSB a 7 tipuri de formulare speciale este eronată, conform Legii nr. 308/2017 fiind stabilite următoarele tipuri: tranzacții/activități suspecte, limitate, numerar.</p> <p>Astfel, conform atribuțiilor funcționale, SPCSB, efectuând evaluări periodice și identificând riscuri noi informează entitățile raportoare și solicită aplicarea măsurilor corespunzătoare. Astfel, categoriile de raportări menționate în aviz se referă la diferite categorii de riscuri, identificate de SPCSB, în dependență de conjunctura la nivel național și regional. De menționat că, aceste măsuri sunt necesare în vederea protejării sistemului financiar național.</p>
--	---	--

	<p>Suplimentar e necesar de subliniat ca la moment pentru entitatile raportoare (Banci) deja sunt obligatorii mai multe tipuri de formulare speciale: Limitate, numerar, suspeste, activitati suspecte, finantarea terorismului, tranzactii aferente refugiatilor, tranzactii legate de Hidrocentrala de la Cuciurgani - în total 7 tipuri de raportare.</p> <p>În proiectul de lege se adauga încă 2 tipuri de raportare – pentru remiteri de bani si pentru beneficiari efectivi – în total vor fi 9(!) tipuri de raportari, ceea ce prezinta o povara semnificativa pentru Bănci nu numai de punct de vedere al resurselor IT pentru automatizare, resurse umane pentru analiza, etc, dar suplimentar majoreaza riscurile de neraportare a tranzacției ceea ce comportă riscuri de sanctiuni (pina la 5 mln de euro).</p>		
421.	<p>Asociația Businessului European Art. 11 alin. (4) Propunem după cuvintele „între Banca Națională a Moldovei și Trezoreria de Stat” completarea normei cu „între Bănci și sistemele de remiteri de bani, între Bănci și sisteme internaționale de plată cum ar fi Visa, Mastercard (pentru tranzacțiile legate de acoperirea mijloacelor anterior ridicate de către clienți)”.</p>	<p>Se acceptă. În proiect este reglementat modificările la art 11: la alineatul (4), după cuvintele „între Banca Națională a Moldovei și Trezoreria de Stat” se completează cu următorul text ”între bănci și sistemele de remiteri de bani, între bănci și sisteme internaționale de plată, între emitenți de monedă electronică/prestatorii de servicii de plată nebankari și bănci, între emitenții de monedă electronică și prestatorii de servicii de plată nebankari și Banca Națională a Moldovei”, iar sintagma ”, precum și în cazul comisionului de la deservirea conturilor bancare și al spezelor bancare” se exclude;</p>	Se acceptă opinia SPCSB
422.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC La art. 11 alin. (4) - Propunem să fie completat subpunctul (4) cu sintagma: ”între emitenți de monedă electronica/prestatorii de servicii de plată nebankari și bănci, între emitenții de monedă electronică și prestatorii de</p>	<p>Se acceptă, potrivit propunerilor de la pct. Precedent din Sinteza.</p>	Se acceptă opinia SPCSB

	<p>servicii de plată nebankari și Banca Națională a Moldovei” –pe motiv că rulajul tranzacțional zilnic de regulă implică sume ce vor trebui raportate zilnic, iar entitățile date nebankare ca și băncile prestează de fapt acelelași tipuri de servicii de plată clienților, ce sunt reglementate de Legea nr. 114/2012. Respectiv, în cazul aplicării normei ce o propunem se va reduce volumul de rapoarte ce vor parveni către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor de la entitățile nebankare în cauză și se va reduce presiunea de pe acestea</p>		
423.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Articolul 11 la alineatul (4) sintagma “precum și în cazul comisionului de la deservirea conturilor bancare și al spezelor bancare” se exclude Propunem după cuvintele „între Banca Națională a Moldovei și Trezoreria de Stat” completarea normei cu „între Bănci și sistemele de remiteri de bani, între Bănci și sisteme internaționale de plată cum ar fi Visa, Mastercard (pentru tranzacțiile legate de acoperirea mijloacelor anterior ridicate de către clienți)”.</p>	<p>Se acceptă, potrivit propunerilor de la pct.424 din Sinteză.</p>	<p>Se acceptă opinia SPCSB</p>
424.	<p>EBA Art. 11 alin. (9¹) Se propune completarea conform art. 18 alin. 2 din Directiva UE 849/2015. (9¹) Entitățile raportoare au obligația de a examina, în măsura în care este posibil în mod rezonabil, contextual și scopul tuturor tranzacțiilor complexe și având valori neobișnuit de mari și al tuturor tipurilor neobișnuite de tranzacții care nu au un scop economic sau legal evident. (9²) Entitățile raportoare au obligația de a crește gradul și natura monitorizării relației de afaceri cu scopul de a stabili dacă respectivele tranzacții sau activități par suspecte.</p>	<p>Nu se acceptă Art. 11 alin. (9) prevede ”Suspiciunea privind activitățile și tranzacțiile se stabilește în baza criteriilor obiective și subiective, în conformitate cu recomandările naționale și internaționale în domeniu, inclusiv în baza criteriilor privind tranzacțiile cu jurisdicțiile cu risc sporit sau necooperante, privind lipsa sensului economic al tranzacțiilor, lipsa încrederii în persoanele care participă la activitate sau tranzacție, îndoiala în ceea ce privește corectitudinea, legalitatea faptelor acestora, modul neobișnuit în care se efectuează activitatea sau tranzacția, precum și în baza riscurilor identificate în urma</p>	<p>Se acceptă opinia SPCSB</p>

425.	<p>CNPF Adițional, la punctul 17, Articolul 11, se propune completarea cu un alineat nou, care va avea următorul cuprins: „(12) Persoanele juridice care au deținut calitatea de entități raportoare informează Serviciul despre activitățile sau tranzacțiile clienților potrivit cerințelor alin.(1) -alin.(3) din prezentul articol până la stingerea tuturor obligațiilor aferente genului de activitate licențiat/autorizat.” Oportunitatea integrării propunerii derivă din necesitatea de a asigura un control adecvat al fluxului de mijloace financiare ale persoanelor juridice care se află în procedură de lichidare, respectiv acestea nu sunt încadrate în categoria de entități raportoare. De exemplu, pe lângă asigurătorii licențiați-entități raportoare în condițiile Legii nr. 308/2017, pe piața de asigurări se atestă foste companii de asigurări de viață, care nu au finalizat procesul de stingere a obligațiilor față de clienți, dar care, în virtutea faptului că nu mai dețin licență, nu se încadrează în categoria de entități raportoare potrivit prevederilor art.4 alin.(1) din Legea nr. 308/2017. În acest sens, toate activitățile și tranzacțiile cu cliențiere au loc după retragerea licenței (fie depunerea benevoală, fie retragere forțată), nu comportă obligativitatea raportării acestora, sau, eventual, identificării unor activități/tranzacții suspecte de spălare a banilor, deși se reclamă raportarea, având în vedere că respectivele entități în continuare operează cu mijloace bănești menite să acopere rezerve tehnice create în vederea achitării despăgubirilor corelate cazurilor asigurate și onorării obligațiilor ce se impun.</p>	<p>evaluării efectuate în domeniul propriu de activitate.” Astfel, nu se consideră oportun includerea unor prevederi suplimentare.</p>	Se acceptă
426.	<p>AMCHAM Art. 12 alin. (5) lit. a) Sugerăm expunerea pct. 15 din proiect în următoarea redacție: ”la litera a), sintagma ”lit.a)-c), g), h) și k)” se substituie cu sintagma ”lit. a) – i), k), o)”.</p>	<p>Se acceptă prin concordanța prevederilor art. 4 alin. (1) cu cele de la art. 12 alin. (5) lit. a) - la litera a), textul „lit. a)–c), g), h) și k)” se substituie cu textul „lit. a)–g), i), j) și m)”.</p>	Se acceptă opinia SPCSB

427.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC Propunem pct. 15 din proiect să fie expus în următoarea redacție:”15. Articolul 12 alineatul (5) la litera a), sintagma ”lit.a)-c), g), h) și k)” se substituie cu sintagma ”lit. a) –i), k), o)”;</p> <p>Considerăm discriminatorie și neargumentată excluderea din această listă a entităților raportoare prevăzute în art. 4 alin.(1) lit. i) în raport cu alte entități raportoare. Menționăm că cerințele privind măsurile de precauție, de raportare și păstrare a datelor sunt similare.</p>	Se acceptă prin concordanța prevederilor art. 4 alin. (1) cu cele de la art. 12 alin. (5) lit. a) - la litera a), textul „lit. a)-c), g), h) și k)” se substituie cu textul „lit. a)-g), i), j) și m)”.	Se acceptă opinia SPCSB
428.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare Punctul 15, Articolul 12, alin. (5), la lit. a), propunem substituirea sintagmei ”lit. a)-c), g), h) și k)” cu sintagma ”lit. a) –i), k), o) și t)”, în vederea includerii și furnizorilor de servicii de finanțare participativă.</p>	Nu se acceptă Directiva UE 2015/849 nu prevede excepția respectivă pentru furnizorii de servicii de finanțare participativă.	Se acceptă opinia SPCSB
429.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 13 alin. (3) lit. a) R. 10.15 There is no specific requirement to adopt risk management procedures concerning situations where the business relationship is established prior to verifying the identity of customers or BOs. Proiectul propus nu conține modificările necesare pentru realizarea recomandării R. 10.15. Prin urmare, considerăm oportună includerea modificărilor art. 13, alin. (3), lit. a), conform recomandării R. 10.15 din raportul de evaluare al Comitetului MONEYVAL.</p>	Se acceptă Art. 13 alin. (3) lit. a) se expune în următoarea redacție: ”a) politici, metode, practici, proceduri scrise, măsuri de control intern și reguli stricte pentru prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului, care includ măsuri de precauție privind clienții, de identificare a tranzacțiilor complexe și neordinare, de raportare, a tranzacțiilor clienților rezidenți cu prestatorii de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state, proceduri de evaluare și gestionare a riscurilor, proceduri de gestionare a riscurilor privind condițiile în care un client poate utiliza relația de afaceri înainte de aplicarea măsurilor de verificare a identității și alte măsuri relevante în domeniu”;	Se acceptă opinia SPCSB
430.	<p>Banca Națională a Moldovei La art. 13 alin. (3) litera a) după sintagma „...a tranzacțiilor complexe și neordinare,” se completează cu următoarea sintagmă „a tranzacțiilor</p>	Se acceptă	Se acceptă

431.	<p>clienților rezidenți cu prestatorii de servicii privind activele virtuale autorizati în alte state,....”</p> <p>Asociația Businessului European Art. 13 alin. (3) lit. b) Modificarea respectivă este imposibilă a fi realizată, în caz de aprobare. Reieșind din semnificația noțiunii “desemnate”, rezultă că toți salariații Băncii urmează a fi indicați în actele normative interne pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, or toți salariații (inclusiv front-office, back-office) sunt responsabili de activități stabilite în actele normative interne, în domeniul AML.</p> <p>Pentru Bănci, fiind entități raportoare sunt stabilite mai multe controale obligatorii interne și externe pentru domeniul AML:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Audit intern (anual) 2. Audit extern (anul) 3. Controale tematice/inopinabile ale BNM 4. Control SPCSB (conform prevederilor prezentului proiect de Lege) <p>Practic banca permanent se afla într-un control, ceea ce negativ afectează procesul de prevenire spălării banilor din motivul că personalul secției AML este implicat în procesul de control (prezentarea informatiei, interviuri, analiza și prezentarea comentariilor pe marginea celor depistate de echipa de control, implementarea măsurilor stabilite după control).</p> <p>În Practica europeană bancară așa fel de controale (în afara auditului intern) sunt desfasurate numai în cazul riscurilor identificate în activitatea bancii, nu doar conform planului prestabilit.</p>	<p>Se acceptă parțial prin excluderea prevederilor cu referire la persoanele desemnate.</p> <p>Cu referire la controale, menționăm că, propunerea nu are legătură cu prevederea din proiect care se referă la Banca Națională a Moldovei, în calitate de organ cu funcții de supraveghere a băncilor și nu la controlul efectuat de către SPCSB.</p>	Se acceptă opinia SPCSB
432.	<p>BC FINCOMBANK SA Art. 13 alin. (3) Pentru Bănci, fiind entități raportoare sunt stabilite mai multe controale obligatorii interne și externe pentru domeniul AML:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Audit intern (anual) 2. Audit extern (anul) 3. Controale tematice/inopinabile ale BNM 4. Control SPCSB (conform prevederilor prezentului proiect de Lege) <p>Practic banca permanent se afla într-un control, ceea ce negativ afectează procesul de prevenire spălării banilor din motivul că personalul secției AML este implicat în procesul de control (prezentarea informatiei, interviuri,</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerea nu are legătură cu prevederea din proiect care se referă la Banca Națională a Moldovei, în calitate de organ cu funcții de supraveghere a băncilor și nu la controlul efectuat de către SPCSB.</p>	Se acceptă opinia SPCSB

	analiza și prezentarea comentariilor pe marginea celor depistate de echipa de control, implementarea măsurilor stabilite după control). In Practica europeană bancară așa fel de controale (în afara auditului intern) sunt desfasurate numai în cazul riscurilor identificate în activitatea bancii, nu doar conform planului prestabilit.		
433.	EBA Conform art. 13, alin. (3 ¹) organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare vor stabili cerințe privind efectuarea auditului extern. Se propune de a fi completată prevederea dată în ce mod se vor stabili (prin acte adiționale ale organelor) și care ar fi termenul de comunicare către entitate?	Nu se acceptă. Modul de stabilire a cerințelor și modalitatea/ termenul de comunicare către entitate se efectuează în conformitate cu legislația specială care reglementează activitatea organului de supraveghere.	Se acceptă opinia SPCSB
434.	Asociația Băncilor din Moldova Conform art. 13, alin. ((3 ¹) organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare vor stabili cerințe privind efectuarea auditului extern. Se propune de a fi completată prevederea dată în ce mod se vor stabili (prin acte adiționale ale organelor) și care ar fi termenul de comunicare către entitate?	Nu se acceptă. Modul de stabilire a cerințelor și modalitatea/ termenul de comunicare către entitate se efectuează în conformitate cu legislația specială care reglementează activitatea organului de supraveghere.	Se acceptă opinia SPCSB
435.	BC MAIB SA Conform art. 13, alin. ((3 ¹) organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare vor stabili cerințe privind efectuarea auditului extern. Se propune de a fi completată prevederea dată în ce mod se vor stabili (prin acte adiționale ale organelor) și care ar fi termenul de comunicare către entitate?	Nu se acceptă. Modul de stabilire a cerințelor și modalitatea/ termenul de comunicare către entitate se efectuează în conformitate cu legislația specială care reglementează activitatea organului de supraveghere.	
436.	Banca Națională a Moldovei Art. 13 alin. (3¹) La pct. 14 art. I din proiect, aferent art. 13 alin. (3) indice prim – formula „testarea conformității” pare improprie acestei acțiuni, cel puțin în redacția propusă, care pare să inducă ideea efectuării auditului în scopul testării de către autoritatea de supraveghere.	Se acceptă Cuvântul ”testării” se substituie cu cuvântul ”verificare”	Se acceptă opinia SPCSB
437.	Banca Națională a Moldovei La articolul 13 alin. (3¹) – a se preciza trimiterea la ”procedurile respective”.	se referă la cadrul privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.	Se acceptă opinia SPCSB

438.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 13 alin. (3¹) Se propune: Substituirea sintagmei "audit independent" cu sintagma "evaluarea independentă efectuată de o societate de audit" Argumentare: Se propune substituirea noțiunii de audit independent cu evaluarea independentă care poate fi efectuată de o societate de audit, ținând cont de faptul că testarea conformității activității entității raportoare cu politicile, controalele interne și procedurile în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului, adesea nu este calificat ca "audit" de către societățile de audit.</p>	<p>Nu se acceptă Conform normelor stabilite de Banca Națională a Moldovei prin Regulamentul nr. 118/2018, se impune obligativitatea efectuării unui audit extern în scopul verificării și evaluării adecvării și implementării politicilor și procedurilor interne ale băncii în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.</p>	Se acceptă opinia SPCSB
439.	<p>Guvernul RM La pct. 16, ce vizează completarea Legii nr. 308/2017 cu alin. (4¹)-(4⁴) la art. 13, ținem să menționăm că potrivit art. 4 din Legea nr. 308/2017, liberii profesioniști (notarii, avocații) la fel vor fi calificați ca entități raportoare în sensul prezentei legi, respectiv nu este clar cum acești subiecți vor desemna „persoanele investite cu atribuții de executare a prezentei legi” în conformitate cu art. 13 alin. (4).</p>	<p>Se acceptă prin expunerea prevederii respective în următoarea redacție: la art. 13 alineatul (4), prima propoziție se expune în următoarea redacție "Entitățile raportoare, cu excepția celor prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. j), l) și m), desemnează persoanele investite cu atribuții de executare a prezentei legi inclusiv cele cu funcții de conducere de rang superior, ale căror nume se comunică în decurs de 5 zile lucrătoare din momentul desemnării, Serviciului și organelor cu funcții de supraveghere prevăzute la art. 15 alin. (1), împreună cu natura și limitele responsabilităților."</p>	Se acceptă opinia SPCSB
440.	<p>Asociația Businessului European Articolul 13 Ținând cont de cerințele Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor nr. 200 din 09.08.2018 fiecare angajat, indiferent de poziția ocupată (front-office, back-office) este responsabil pentru respectarea și executarea cerințelor Policilor interne în domeniul AML.</p>	<p>Se acceptă parțial prin excluderea prevederilor respective din proiect.</p>	Se acceptă opinia SPCSB

	<p>Din definiția propusă reieșea că fiecare angajat al entității rapoartare poate să fie calificat drept "persoană desemnată", ceea ce aduce la mai multe consecințe conform prevederilor art. 13 :</p> <ul style="list-style-type: none"> • informarea obligatorie cu privire la modificarea statelor de persoane • certificarea obligatorie • includerea numelui în Politice interne <p>Propunem reflectarea în punctul c) definiției "angajații subdiviziunii responsabile pentru implementarea cerințelor legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului"</p>		
441.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 13 alin. (4) și (4¹) Se propune:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Definiția noțiunii de "persoană cu funcție de răspundere" 2) Substituirea la alin.(4) a sintagmei "atribuții de executare a prezentei legi" cu sintagma "atribuții de asigurare a conformității cu prezenta lege" 3) Modificarea alin. (41) și expunerea acestuia în următoarea redacție: "(4¹) Persoanele desemnate conform alin. (4) sunt după cum urmează: a) persoana cu funcție de conducere de rang superior; b) persoana cu funcție de răspundere; c) angajatul entității rapoartare abilitat cu funcții privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului" <p>Argumentare: Alineatul (4) al art. 13, "Entitățile rapoartare desemnează persoanele învestite cu atribuții de executare a prezentei legi, ale căror nume și date de contact se comunică, ...Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și organelor cu funcții de supraveghere ... împreună cu natura și limitele responsabilităților". Totodată, alin. (4¹) indică și natura responsabilităților (identice celor specificate la lit.b), alin.(3), art.13) fără a face diferențierea între literele a), b) și c) ale alin. (41). Astfel, pentru claritate, se propune uniformizarea noțiunilor (atribuții de executare versus atribuții de asigurare a conformității) și doar enumerarea la alin. (41) a persoanelor care trebuie desemnate. De asemenea, se propune definirea noțiunii de "persoană cu funcție de răspundere", având în vedere că entitățile rapoartare au diferite forme</p>	Se acceptă parțial prin excluderea prevederilor respective.	Se acceptă opinia SPCSB

442.	<p>organizatorico-juridice, precum și faptul că legislația prevede diferite noțiuni pentru acest termen (Codul penal, Codul Contravențional, Legea privind societățile pe acțiuni etc.).</p> <p>AMCHAM Art. 13 alin. (4)¹ Se propune: - Definierea noțiunii de ”persoană cu funcție de răspundere”; - Modificarea alin. (4)¹ și expunerea acestuia în următoarea redacție: „(4)¹ Persoanele desemnate conform alin. (4) sunt după cum urmează: a) persoana cu funcție de conducere de rang superior; b) persoana cu funcție de răspundere; c) angajatul entității raportoare abilitat cu funcții privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”.</p> <p>Argumentare: Alineatul (4) al art. 13 prevede că, „Entitățile raportoare desemnează persoanele învestite cu atribuții de executare a prezentei legi, ale căror nume și date de contact se comunică, [...] Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și organelor cu funcții de supraveghere [...] împreună cu natura și limitele responsabilităților”.</p> <p>Totodată, alin. (41) indică și natura responsabilităților (identice celor specificate la lit. b), alin. (3), art. 13) fără a face diferențierea între literale a), b) și c) ale alin. (41).</p> <p>Astfel, pentru claritate, se propune doar enumerarea persoanelor care trebuie desemnate.</p> <p>De asemenea, se propune definirea noțiunii de ”persoană cu funcție de răspundere”, având în vedere că entitățile raportoare au diferite forme organizatorico-juridice, precum și faptul că legislația prevede diferite noțiuni pentru acest termen (Codul penal, Codul Contravențional, Legea privind societățile pe acțiuni, etc.).</p>	Se acceptă parțial prin excluderea prevederilor respective.	Se acceptă opinia SPCSB
443.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 13 alin. (4)¹ Considerăm nejustificată stabilirea mai multor nivele a persoanelor desemnate cu atribuții de executare a Legii, întrucât conform Regulamentului BNM nr. 200/2018, fiecare angajat, indiferent de poziția ocupată (front-office, back-office) este responsabil pentru respectarea și</p>	Se acceptă parțial prin excluderea prevederilor	Se acceptă opinia SPCSB

	<p>executarea cerințelor Politicilor interne în domeniul AML. Stabilirea a 3 nivele de angajați în domeniul AML este o povară financiară suplimentară nejustificată pentru bănci, iar o asemenea divizare nici nu este prevăzută de Directivele cu care Legea 308 se armonizează.</p> <p>Din conținutul lit. c) a alin. (41) reiese că fiecare angajat al entității raportoare poate să fie calificat drept ”persoană desemnată”, ceea ce duce la mai multe consecințe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • informarea obligatorie cu privire la modificarea statelor de personal; • certificarea obligatorie; • includerea numelui persoanei în Politice interne. <p>Propunem:</p> <p>Revizuirea conținutului alin. (41) în sensul stabilirii unui singur nivel de persoane, sau concretizarea categoriilor de persoane desemnate indicate la alin. (41), cu explicarea diferenței dintre categoriile indicate la lit.a) și lit.b). Totodată, considerăm necesară corelarea categoriilor de persoane indicate la alin.(41) a art.13 a Legii nr.308/2017 cu normele Legii nr.75/2020 privind răspunderea pentru faptele ce constituie încălcări ale legislației în domeniul PCSBFT.</p>		
444.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 13 alin. (4)¹</p> <p>Tot la pct. 14 art. I din proiect, aferent art. 13, alin. (4) indice prim, corelat cu prevederile Legii 75/2022 – observăm că alineatul nou-introdus în art. 13 din Legea 308/2017 definește categoriile de persoane care sunt desemnate cu atribuții de executare a Legii 308/2017. Propunem revederea termenului de „persoana cu funcție de răspundere” sau precizarea acestuia, precum și asigurarea corelării acestor noțiuni cu cele din textul Legii 75/2022. La fel, nu este clară necesitatea reținerii obligației entității raportoare de a comunica persoana desemnată – angajat, având în vedere excluderea acestei categorii de persoane din sfera subiecților pasibili sancționării potrivit Legii 75/2020.</p>	Se acceptă parțial prin excluderea prevederilor respective	Se acceptă opinia SPCSB
445.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC La art. 13 alin. (4)¹-</p> <p>Nu susținem și propunem excluderea din acest subpunct a persoanelor cu funcție de conducere de rang superior, care în esența sunt conducătorii entităților.</p>	Se acceptă parțial prin excluderea prevederii.	Se acceptă opinia SPCSB

446.	<p>AMCHAM Art. 13 alin. (4)² Notăm despre lipsa argumentării în partea referitoare la obligația de a asigura instruirea și certificarea persoanelor desemnate nu mai târziu de un interval de 2 ani. Credem că, în vederea evitării unor probleme care se pot contura pe viitor (birocrația legată de rezolvarea pe cale administrativă a chestiunii instruirii persoanelor desemnate, obligatorie într-un anumit interval de timp), legiuitorul ar trebui să lase entitățile raportoare să decidă în mod de sine stătător, conform propriilor politici interne, dacă și când va fi nevoie ca persoanele desemnate să fie instruite sau instruite suplimentar. Propunem regândirea mecanismului propus, ținând cont de sugestiile indicate, în vederea neadmiterii unor preocupări excesive de latura formală a problemei care se dorește a fi soluționată. Aceeași obiecție este valabilă și pentru mecanismul propus prin intermediul art. 131 în partea referitoare la instruirea angajaților entităților raportoare.</p>	Se acceptă prin excluderea propunerii de modificare.	Se acceptă opinia SPCSB
447.	<p>AMCHAM Notăm despre neînțelegerea argumentării în partea referitoare la obligația de a asigura instruirea și certificarea persoanelor desemnate nu mai târziu de un interval de 2 ani. Potrivit tabelul de sinteză, acest interval există datorită faptului că, „Din experiența anterioară, și de asemenea, din practica cooperării cu entitățile raportoare, se atestă, rotația frecventă a personalului, deseori fiind persoane necalificate și cu cunoștințe insuficiente în domeniu. Totodată, entitățile raportoare solicită permanent organizarea instruirilor specializate”. Menționăm despre neînțelegerea modului cum intervalul de 2 ani ar putea soluționa problema rotației frecvente a personalului și angajării persoanelor necalificate, atât timp cât angajarea lor poate fi precedată cu mult timp desfășurării instruirilor. De asemenea, nu este clar faptul existenței unui interval atunci când se solicită organizarea instruirilor din partea entităților raportoare, atât timp cât Serviciul deja deține atribuții suficiente astfel cum sunt reglementate la art. 19 alin. (1) lit. h);,(1) În scopul executării prevederilor prezentei legi, Serviciul are următoarele atribuții:[...h) inițiază, desfășoară și participă la instruirea entităților raportoare și a organelor cu funcții de supraveghere a entităților</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	Se acceptă opinia SPCSB

	<p>raportare privind implementarea prevederilor prezentei legi;”. Credem că, în vederea evitării unor probleme care se pot contura pe viitor (birocrația legată de rezolvarea pe cale administrativă a chestiunii instruirii persoanelor desemnate, obligatorie într-un anumit interval de timp), legiuitorul ar trebui să lase entitățile raportoare să decidă în mod de sine stătător, conform propriilor politici interne, dacă și când va fi nevoie ca persoanele desemnate să fie instruite sau instruite suplimentar. Propunem regândirea mecanismului propus, ținând cont de sugestiile indicate, în vederea neadmiterii unor preocupări excesive de latura formală a problemei care se dorește a fi soluționată. Aceeași obiecție este valabilă și pentru mecanismul propus prin intermediul art. 131 în partea referitoare la instruirea angajaților entităților raportoare.</p>		
448.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 13 alin. (4²) La propunerea de completare a art.13 cu alineatul 4², după cuvântul ”internațională” de completat cu cuvintele ”sau centrul de instruire continuă”. Adicional considerăm necesar de exclus obligativitatea instruirii la intervale de 2 ani a angajaților responsabili, atât timp cât persoana responsabilă deja instruită și care activează permanent în domeniul AML, dispune de cunoștințe suficiente pentru executarea Legii.</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	Se acceptă opinia SPCSB
449.	<p>Asociația Businessului European Art. 13 alin. (4²) Propunem excluderea sau revizuirea sintagmei ”certificarea”, or Banca nu poate garanta trecerea testelor de către salariați, ca urmare a cursurilor de instruire. După situație, pot fi întreprinse acțiuni în caz de nesustinere a testelor, însă asigurarea certificării nu poate fi pusă în sarcina Băncilor.</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	Se acceptă opinia SPCSB
450.	<p>BC FINCOMBANK SA Art. 13 alin. (4²) Nu este clar ce fel de certificarea se aiba în vedere: internaționala, prezentata de catre regulator?</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	Se acceptă opinia SPCSB
451.	<p>BC MAIB SA Art. 13 alin. (4²) Propunem completarea alin. (4²) cu norme prin care să fie stabilit că, deținerea unui certificat de calificare eliberat de o organizație internațională recunoscută în domeniul pregătirii specialiștilor (de exemplu, ACAMS)</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	Se acceptă opinia SPCSB

	scutește persoanele desemnate conform alin. (4 ¹) de instruire, cel puțin pe perioada de valabilitate a certificatului respectiv de calificare internațională. Totodată, pentru a asigura deținerea de către toate persoanele desemnate ale entităților raportoare a certificatului de calificare eliberat conform Legii nr. 308/2017, propunem să fie prevăzută eliberarea la astfel de persoane a certificatului de calificare al Centrului de instruire continuă în domeniul PCSBFT.		
452.	Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC La art. 13 alin. (4)³ Pentru a exclude interpretări eronate, urmează a fi precizată sintagma „instituire mecanisme interne de protejare a persoanelor desemnate”, nu este clar ce se are în vedere prin aceste „mecanisme”	Entitățile raportoare urmează prin aprobarea de norme interne să stabilească diferite nivele de acces informațional, proceduri de raportare către persoane cu funcții de răspundere și de protecție a angajaților desemnate responsabile de asigurarea conformității și a angajaților responsabili.	Se acceptă poziția SPCSB
453.	Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC La art. 13 alin. (4)⁴ În vederea asigurării clarității și a realizării eficiente a acestei prevederi, propunem sa fie revizuita in ansamblu formularea acestui punct.	În lipsa unei argumentări, propunerea nu poate fi analizată	Se acceptă poziția SPCSB
454.	Guvernul RM Art. 13¹ Totodată, proiectul nu prevede dacă Centrul de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului va percepe sau nu mijloace bănești de la entitățile raportoare pentru instruirile și certificarea persoanelor, având în vedere că acest certificat va fi obligatoriu pentru toate entitățile raportoare, la intervalul de 2 ani. Adicional, la alin. (4 ²) se va exclude textul „ori de câte ori este nevoie”, deoarece este o formulă abuzivă și laconică, defavorabilă entităților raportoare.	Se acceptă prin excluderea propunerilor din proiect privind Centrul de instruire.	Se acceptă poziția SPCSB
455.	Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției Punctul 17 stabilește crearea Centrului de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, dar nu clarifică mai multe aspecte obligatorii. Nota informativă la proiect menționează că implementarea proiectului de lege nu necesită cheltuieli	Se acceptă prin excluderea articolului din proiectul propus.	Se acceptă poziția SPCSB

456.	<p>financiare suplimentare din bugetul de stat. În acest context nu este clar statutul Centrului și sursele financiare pentru activitatea acestuia.</p> <p>Guvernul RM</p> <p>La pct. 17: Se propune instituirea unui centru de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, care urmează să realizeze instruirea, perfecționarea și certificarea în domeniu a angajaților entităților raportoare. În acest context, constatăm că nota informativă nu conține informații importante precum: justificarea necesității creării acestuia, statutul juridic și impactul economico-financiar asupra bugetului, respectiv, nu au fost respectate prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>De asemenea, ținem să menționăm că conform art. 123 alin. (4) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, decizia cu privire la autorizarea de funcționare provizorie, la acreditare, neacreditare sau la retragerea dreptului de organizare a unui program de formare profesională continuă se adoptă de Ministerul Educației și Cercetării, astfel proiectul de lege urma să fie remis spre avizare și Ministerului Educației și Cercetării.</p> <p>În același timp, atenționăm și asupra prevederilor art. 127 din Codul educației, precum și ale pct. 65 din Regulamentul cu privire la formarea continuă a adulților, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 193/2017, care stipulează expres faptul că, formarea continuă a adulților se finanțează din mijloace achitate de persoane fizice și juridice prin taxe pentru studii, din mijloace ale asociațiilor profesionale și ale patronatelor, din sponsorizări, donații, contribuții personale, fonduri externe (proiecte) și din alte surse legale.</p>	Se acceptă prin proiect din proiect privind Centrul de instruire.	Se acceptă poziția SPCSB
457.	<p>Guvernul RM</p> <p>De asemenea, la pct. 17 este necesară revizuirea elementelor structurale de la art. 13¹.</p>	Prevederea respectivă a fost exclusă.	Se acceptă poziția SPCSB
458.	<p>Uniunea Avocaților</p> <p>Art. 13¹</p> <p>Considerăm necesară reglementarea prin lege a statutului juridic al Centrului de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (entitate distinctă cu personalitate juridică (subiect de drept), structură a SPCSB sau a BNM, instituție de învățământ</p>	Se acceptă prin prevederile respective.	Se acceptă poziția SPCSB

	etc.). Acest statut juridic nu poate fi reglementat de însăși consiliul consultativ al acestei entități, or determinarea statutului juridic al unei entități trebuie să preceadă crearea acesteia și a organelor sale de conducere și să fie realizată prin lege sau în temeiul dispozițiilor exprese ale legii care conferă temei juridic de reglementare în acest sens unui alt organ.		
459.	Asociația Băncilor din Moldova Art. 13¹ La propunerea de completare a Legii cu art. 13 ¹ , este necesar de stabilit expres că instruirea de către Centru se efectuează gratuit din surse alocate din bugetul de stat. Altfel, se creează premise pentru stabilirea încă a unui mod de a taxa entitățile raportoare.	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	Se acceptă poziția SPCSB
460.	Centrul Național Anticorupție Art. 13¹ La art. I pct. 15 din proiect se propune ca Regulamentul Centrului de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului să fie aprobat de către Guvern. Totodată, nu este clar statutul juridic al Centrului de instruire, sursa de finanțare, regimul de activitate al Consiliului Consultativ (membrii vor fi sau nu remunerați), precum și regimul juridic aplicabil instruirilor efectuate (gratuite/contra cost, sunt obligatorii instruirile sau facultative, etc.). De asemenea, sintagma ”la solicitare, instruirea și certificarea poate fi acordată și altor subiecți” este confuză și nu relevă claritate referitor la subiecții care pot solicita instruire și certificare în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	Se acceptă poziția SPCSB
461.	Uniunea Avocaților Art. 13¹ Considerăm necesară reglementarea prin lege a statutului juridic al Centrului de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (entitate distinctă cu personalitate juridică (subiect de drept), structură a SPCSB sau a BNM, instituție de învățământ, etc.).	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	Se acceptă poziția SPCSB
462.	Asociația Businessului European Art. 13¹ 1. Din definiția propusă rezultă că Diplomele, certificările emise de organizații internaționale și instituții de învățământ, precum CAMS, ACCA,	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>ICA etc. nu sunt recunoscute ca certificate relevante în ciuda cotației lor internaționale?</p> <p>2. Nu se face referire la actul normativ care reglementează Centrul de instruire continuă în domeniul AML, drepturile, îndatoririle, componența acestuia. Lipsa unei reglementări adecvate a procesului de certificare poate crea condiții favorabile pentru corupție. De asemenea, ținând cont de competențe autorității de reglementare în aprobarea funcțiilor cheie pentru posturile de AML \ Cconformitate și competențe de certificare în același domeniu, poate apărea o situație care să conducă la un conflict de interese, abuz de autoritate și utilizarea procesului de certificare ca mecanism de manipulare a procesului de aprobare pentru o funcție cheie (Bazate pe opinia subiectiva).</p> <p>3. Nu există precizări privind certificarea obligatorie, recunoașterea certificatelor primite anterior, subiectele certificării etc.</p>		
463.	<p>BC FINCOMBANK SA Art. 13¹</p> <p>1. Din definiția propusă rezultă că Diplomele, certificările emise de organizații internaționale și instituții de învățământ, precum CAMS, ACCA, ICA etc. nu sunt recunoscute ca certificate relevante în ciuda cotației lor internaționale?</p> <p>2. Nu se face referire la actul normativ care reglementează Centrul de instruire continuă în domeniul AML, drepturile, îndatoririle, componența acestuia. Lipsa unei reglementări adecvate a procesului de certificare poate crea condiții favorabile pentru corupție.</p> <p>De asemenea, ținând cont de competențe autorității de reglementare în aprobarea funcțiilor cheie pentru posturile de AML\conformitate și competențe de certificare în același domeniu, poate apărea o situație care să conducă la un conflict de interese, abuz de autoritate și utilizarea procesului de certificare ca mecanism de manipulare a procesului de aprobare pentru o funcție cheie (Bazate pe opinia subiectiva).</p> <p>3. Nu există precizări privind certificarea obligatorie, recunoașterea certificatelor primite anterior, subiectele certificării (fiecare angajat, sau cel desemnat pentru respectarea cerințelor AML) etc.</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	Se acceptă poziția SPCSB
464.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>La art. 13¹ din proiectul de lege, propunem includerea unui angajat al CNPF în calitate de membru al Consiliului consultativ al Centrului de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Potrivit Legii nr.178/2020 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare din 01.07.2023, atribuțiile de supraveghere a pieței de capital și a fondurilor de pensii facultative rămân în aria de supraveghere a CNPF. Respectiv, angajații entităților raportoare care activează în domeniile menționate, vor beneficia de instruirii specifice ariei proprii de activitate.</p>		
465.	<p>Guvernul RM</p> <p>La pct. 17 care se referă la art. 13¹ alin. (2) lit. c), în vederea excluderii unor neclarități referitor la componența Consiliului consultativ al Centrului de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului și în scopul predictibilității aplicării proiectului legii supus avizării, considerăm necesar de concretizat care este mecanismul de selectare a instituției sau instituțiilor de învățământ superior care vor desemna reprezentanții mediului academic în cadrul Centrului respectiv și cum se va desfășura procesul (la solicitare, din oficiu, calificarea persoanei desemnate etc.). Aici este de punctat că ar fi rațional de substituit sintagma „o instituție de învățământ” cu sintagma „instituții de învățământ”;</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	Se acceptă poziția SPCSB
466.	<p>Asociația Băncilor din Moldova</p> <p>Articolul 13 alin. (3) la litera b) textul “inclusiv ale celor cu funcții de conducere de rang superior” se substituie cu cuvântul “desemnate”. Modificarea respectivă este imposibilă a fi realizată, în caz de aprobare. Reieșind din semnificația noțiunii “desemnate”, rezultă că toți salariații Băncii urmează a fi indicați în actele normative interne pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, or, în cazul băncilor, toți salariații (inclusiv front-office, back-office) sunt responsabili de activități stabilite în actele normative interne, în domeniul AML.</p>	Nu se acceptă Se acceptă parțial prin excluderea prevederilor respective.	Se acceptă opinia SPCSB
467.	<p>Asociația Băncilor din Moldova</p> <p>Art. 13 alin. (3¹)</p> <p>Pentru Bănci, în calitate de entități raportoare sunt stabilite mai multe controale obligatorii interne și externe pentru domeniul AML:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Audit intern (anual) 2. Audit extern (anul) 	Nu se acceptă Propunerea nu are legătură cu prevederea din proiect care se referă la Banca Națională a Moldovei, în calitate de organ cu funcții de	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>3. Controale tematice/inopinate ale BNM</p> <p>4. Control SPCSB (conform prevederilor prezentului proiect de Lege)</p> <p>Practic banca se afla intr-un control permanent, ceea ce afecteaza negativ procesul de prevenire a spălării din motivul ca personalul sectiei AML este implicat continuu într-un proces de control ((prezentarea informatiei, interviuri, analiză si prezentarea comentariilor pe marginea celor depistate de echipa de control, implementarea masurilor stabilite dupa control, etc).</p> <p>In Practica europeana bancara asa fel de controale (in afara auditului intern) sunt desfasurate doar in cazul riscurilor identificate în activitatea bancii și nu conform unui plan prestabilit.</p>	supraveghere a băncilor și nu la controlul efectuat de către SPCSB.	
468.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 13 alin. (4²) Propunem excluderea sau revizuirea sintagmei "certificarea". Argumentare: Banca nu poate garanta trecerea testelor de către salariați, ca urmare a cursurilor de instruire. După situație, pot fi întreprinse acțiuni în caz de nesuștinere a testelor, însă asigurarea certificării nu poate fi pusă în sarcina Băncilor.</p>	Se acceptă. A fost exclusă prevederea respectivă.	Se acceptă
469.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 13 alin. (4²) Comentarii: A se vedea comentariile de la Pct. 2 Art. 3 asupra noțiunii „Certificat în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului” Nu este clar ce fel de certificare se are în vedere: internațională, prezentată de catre regulator, sau altceva?</p>	Se acceptă. A fost exclusă prevederea respectivă.	Se acceptă
470.	<p>Asociația Businessului European Art. 13 alin. (3) Sub noțiunea de persoane desemnate conform argumentelor expuse de Banca mai sus, cad toti salariatii Băncii, astfel consideram neoportuna modificarea propusa</p>	Se acceptă. A fost exclusă prevederea respectivă.	Se acceptă
471.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 13 alin. (13) textul "inclusiv cele cu funcții de conducere de rang superior" se substituie cu cuvântul "desemnate" Comentarii:</p>	Se acceptă. A fost exclusă prevederea respectivă.	Se acceptă

	<p>Sub noțiunea de persoane desemnate conform argumentelor expuse de Banca mai sus, cad toți salariații Băncii, astfel considerăm neoportuna modificarea propusă.</p>		
472.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 13¹ În ceea ce ține de propunerea din pct. 15 din proiect, având în vedere lipsa informațiilor suplimentare despre statutul, forma organizatorică, condițiile de funcționare a Centrul de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, dar și ținând cont de mandatul și statutul Băncii Naționale a Moldovei - considerăm necesară revederea fondatorilor Centrului dat, prin excluderea BNM. Totodată, în cazul în care scopul instituirii Centrului de instruire prenotat este asigurarea unui nivel minim de cunoștințe pentru persoanele desemnate ale entităților raportoare în conformitate cu alineatul nou inclus în art. 13 (alin. 41), așa după cum există practici în alte state, opinăm că acest lucru ar putea fi realizat în cadrul organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, în temeiul prevederilor de rigoare la nivel de lege, dar și în conformitate cu cerințele stabilite în actele emise de organele de supraveghere și în baza oricăror instruiri disponibile entităților raportoare. În acest sens, cu titlu informativ vă comunicăm că, anterior a existat practica organizării instruirilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, prin eforturile comune ale Centrului de Excelență în Economie și Finanțe, Centrul de formare continuă FINPractice, reprezentanții BNM. În același context, fiind elaborat un curriculum de studiu, care urma să fie înregistrat la Ministerul Educației și Cercetării de către Centrul de Excelență, însă BNM la această etapă nu are informație despre stadiul acestui proces.</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	Se acceptă
473.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 13¹ Comentarii: 1. Din definiția propusă rezultă că Diplomele, certificările emise de organizații internaționale și instituții de învățământ, precum CAMS, ACCA, ICA etc. nu sunt recunoscute ca certificare relevantă? 2. Nu se face referire la actul normativ care reglementează activitatea Centrului de instruire continuă în domeniul AML, drepturile, îndatoririle,</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	Se acceptă

	<p>componenta acestuia. Lipsa unei reglementări adecvate a procesului de certificare poate crea condiții favorabile pentru corupție.</p> <p>De asemenea, ținând cont de competențele autorității de reglementare în aprobarea funcțiilor cheie pentru posturile de AML\Conformitate și competențe de certificare în același domeniu, poate apărea o situație care să conducă la un conflict de interese, abuz de autoritate și utilizarea procesului de certificare ca mecanism de manipulare a procesului de aprobare pentru o funcție cheie (Bazate pe o opinie subiectivă).</p> <p>3. Nu există precizări privind certificarea obligatorie, recunoașterea certificatelor primite anterior, subiectele certificării (fiecare angajat, sau cel desemnat pentru respectarea cerințelor AML) etc.</p>		
474.	<p>SPCSB</p> <p>La art. 14 alineatele (1), (2) și (3), textul ”persoanelor juridice și ai întreprinzătorilor individuali” se substituie cu textul ”persoanelor juridice, întreprinzătorilor individuali și organizațiilor necomerciale”;</p>	Se acceptă	Se acceptă
475.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare</p> <p>La art. 14, propunem completarea cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins: “(2¹) Beneficiarii efectivi ai persoanelor juridice înregistrate în Republica Moldova, inclusiv care dețin acțiuni, drepturi de vot, cote sociale sau exercită controlul prin alte mijloace, au obligația să furnizeze respectivelor persoane juridice toate informațiile necesare pentru a se conforma cu obligațiile stabilite la alin. (2). ”Potrivit Directivei UE 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivei 2009/138/CE și 2013/36/UE, la art. 30 alin.(1) a fost introdus un nou paragraf care prevede obligația beneficiarilor efectivi de a remite toate informațiile necesare executării prevederilor legislației.</p>	Se acceptă prin expunerea în următoarea redacție: “(3 ¹) Beneficiarii efectivi ai persoanelor juridice, întreprinzătorilor individuali și organizațiilor necomerciale înregistrate în Republica Moldova, inclusiv care dețin acțiuni, drepturi de vot, cote sociale sau exercită controlul prin alte mijloace, au obligația să furnizeze respectivelor persoane juridice, întreprinzători individuali și organizații necomerciale toate informațiile necesare pentru a se conforma cu obligațiile stabilite la alin. (2).”	Se acceptă
476.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 14 alin. (6)</p>	Nu se acceptă prin excluderea prevederii respective.	Se acceptă poziția SPCSB

Propunem completarea normei, cu adăugarea după cuvântul “public” a cuvântului “gratuit”.

În măsura în care această dispoziție a modificat articolul 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei (JO 2015, L 141, p. 73), precum și interpretarea, pe de o parte, a articolului 30 alineatul (9) din Directiva 2015/849, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2018/843 (denumită în continuare „Directiva 2015/849 modificată”), și, pe de altă parte, a articolului 5 alineatul (1) literele (a)-(c) și (f), a articolului 25 alineatul (2), precum și a articolelor 44-50 din Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO 2016, L 119, p. 1, denumit în continuare „RGPD”).

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară: Articolul 1 punctul 15 litera (c) din Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE este nevalid în măsura în care a modificat articolul 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei în sensul că acest articol 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) prevede, în versiunea astfel modificată, că statele membre trebuie să se asigure că informațiile privind beneficiarul real al entităților corporative și al altor entități juridice înregistrate pe teritoriul lor sunt accesibile în toate cazurile oricărui membru al publicului larg.

477.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 14 alin. (6¹) Cu referire la modificările propuse în pct. 16 din art. I al proiectului menționăm că, art. 34 indice 1 din Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali deja prevede obligația organului înregistrării de stat de a asigura vizualizarea publică a informației din Registrul de stat pe pagina sa web oficială (inclusiv numele, prenumele, țara de reședință ale beneficiarului efectiv/ beneficiarilor efectivi ai persoanei juridice și ai întreprinzătorului individual). Prin urmare, acest alineat dublează prevederile arătate mai sus și pare a fi redundant, singura diferență fiind precizarea că informația trebuie să fie și în limba engleză</p>	<p>Nu se acceptă prin excluderea prevederii respective. În măsura în care această dispoziție a modificat articolul 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei (JO 2015, L 141, p. 73), precum și interpretarea, pe de o parte, a articolului 30 alineatul (9) din Directiva 2015/849, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2018/843 (denumită în continuare „Directiva 2015/849 modificată”), și, pe de altă parte, a articolului 5 alineatul (1) literele (a)-(c) și (f), a articolului 25 alineatul (2), precum și a articolelor 44-50 din Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO</p>	Se acceptă poziția SPCSB
------	---	---	--------------------------

2016, L 119, p. 1, denumit în continuare „RGPD”).

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară: Articolul 1 punctul 15 litera (c) din Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE este nevalid în măsura în care a modificat articolul 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei în sensul că acest articol 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) prevede, în versiunea astfel modificată, că statele membre trebuie să se asigure că informațiile privind beneficiarul real al entităților corporative și al altor entități juridice înregistrate pe teritoriul lor

478.	<p>Asociația Businessului European Art. 14 alin. (6¹) Propunem completarea normei, cu adăugarea după cuvântul “public” a cuvântului “gratuit”.</p>	<p>sunt accesibile în toate cazurile oricărui membru al publicului larg.</p> <p>Nu se acceptă prin excluderea prevederii respective.</p> <p>În măsura în care această dispoziție a modificat articolul 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei (JO 2015, L 141, p. 73), precum și interpretarea, pe de o parte, a articolului 30 alineatul (9) din Directiva 2015/849, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2018/843 (denumită în continuare „Directiva 2015/849 modificată”), și, pe de altă parte, a articolului 5 alineatul (1) literele (a)-(c) și (f), a articolului 25 alineatul (2), precum și a articolelor 44-50 din Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare</p>	Se acceptă poziția SPCSB
------	---	---	--------------------------

a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO 2016, L 119, p. 1, denumit în continuare „RGPD”).

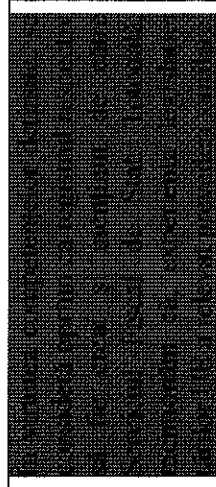
Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară: Articolul 1 punctul 15 litera (c) din Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE este nevalid în măsura în care a modificat articolul 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei în sensul că acest articol 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) prevede, în versiunea astfel modificată, că statele membre trebuie să se asigure că informațiile privind beneficiarul real al entităților corporative și al altor entități

479.	<p>Asociația Businessului European Art. 14 alin. 4¹ lit. b) și c) Neclaritatea constă în faptul că se referă la două persoane diferite? Funcții diferite?</p>	juridice înregistrate pe teritoriul lor sunt accesibile în toate cazurile oricărui membru al publicului larg.	Se acceptă opinia SPCSB
480.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare La art. 14, opinăm reiterat asupra excluderii alin. (14) - alin. (19) având în vedere următoarele. 1) Obligațiile CNPF în calitate sa de organ de supraveghere a societăților de investiții rezidă clar din prevederile art. 4 alin. (1) lit. c) și art. 15 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 308/2017. În acest sens, CNPF asigură respectarea prevederilor ce țin de identificarea beneficiarilor efectivi ai fondatorilor/acționarilor nu doar a societăților de investiții, dar a tuturor entităților raportoare de care se face responsabilă, în condițiile art. 14 alin. (7) din Legea dată. 2) Similar celorlalte entități raportoare, obligația de a deține informații adecvate, veridice și actualizate, care includ identificarea clienților, a beneficiarului efectiv al acestora, date cu privire la investițiile efectuate îi revine nemijlocit persoanei care administrează societatea de investiții, potrivit art. 14 alin. (12) din aceeași Lege. 3) Activitățile aferente identificării, colectării și actualizării datelor privind beneficiarii efectivi ai investițiilor efectuate de către clienții unei societăți de investiții – sunt impropriei unei autorități de supraveghere, având în vedere faptul că o astfel de obligație nu se regăsește nici în practică europeană (Directiva UE 2015/849 și Directiva UE 2018/843), nici în textul Recomandărilor FATF.</p>	Se acceptă	Se acceptă
481.	<p>Agenția Servicii Publice În partea ce ține de completarea art. 14 cu alineatul (6¹) menționăm că, crearea și ținerea registrelor se efectuează în baza principiilor stipulate la art. 4 al Legii nr. 71/2007 cu privire la registrele printr-o singură limbă. Totodată, potrivit art. 19 alin. (3) al Legii prenotate registrul se ține în limba de stat. Totodată, potrivit art. 19 alin. (3) al Legii prenotate registrul se ține în limba de stat. Concomitent,</p>	Nu se acceptă prin excluderea prevederii respective. În măsura în care această dispoziție a modificat articolul 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai	Se acceptă poziția SPCSB

potrivit art. 32 alin. (4) din Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, Registrul se ține în limba de stat.

2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei (JO 2015, L 141, p. 73), precum și interpretarea, pe de o parte, a articolului 30 alineatul (9) din Directiva 2015/849, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2018/843 (denumită în continuare „Directiva 2015/849 modificată”), și, pe de altă parte, a articolului 5 alineatul (1) literele (a)-(c) și (f), a articolului 25 alineatul (2), precum și a articolelor 44-50 din Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO 2016, L 119, p. 1, denumit în continuare „RGPD”).
Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară: Articolul 1 punctul 15 litera (c) din Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de

		<p>modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivei 2009/138/CE și 2013/36/UE este nevalid în măsura în care a modificat articolul 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei în sensul că acest articol 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) prevede, în versiunea astfel modificată, că statele membre trebuie să se asigure că informațiile privind beneficiarul real al entităților corporative și al altor entități juridice înregistrate pe teritoriul lor sunt accesibile în toate cazurile oricărui membru al publicului larg.</p>	
482.	<p>SPCSB Se propune completarea art. 14 cu alineatul (21) cu următorul conținut: “(21) _____, care conține inclusiv informațiile privind beneficiarul efectiv al fiduciarilor conform art. 52 alin. (2) pct. 3 din prezenta lege.”</p>		Se acceptă
483.	Serviciul Fiscal de Stat		

	<p>Referitor la includerea art. 14 alin. (21) la pct. 20 din proiectul de lege, urmează de menționat că fiducia este un raport juridic prin care unul sau mai mulți constituitori transferă drepturi reale, drepturi de creanță, garanții ori alte drepturi patrimoniale sau un ansamblu de asemenea drepturi, prezente ori viitoare, către unul sau mai mulți fiducieri care le exercită cu un scop determinat, în folosul unuia sau mai multor beneficiari. În acest sens, ținând cont de faptul că Agenția Servicii Publice definește Registrele bunurilor imobile, mobile (mijloacelor de transport) și registrul de stat al unităților de drept, la etapele adoptate a proiectului de lege, considerăm oportun excluderea Serviciului Fiscal de Stat ca deținător al Registrului Fiduciarilor, iar instituția responsabilă care va deține și gestiona Registrul Fiduciarilor să fie identificată ulterior, la etapa aprobării legislației secundare.</p>		
484.	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>Proiectul propune includerea a două articole – 14¹ și 14² cu referire la obligațiile de autorizare a furnizorilor de servicii privind activele virtuale și desemnarea autorității competente cu privire la eliberarea autorizațiilor respective. Astfel, în rezultatul examinării conținutului propunerilor respective reținem următoarele. La nivel european și mondial, constatăm lipsa unei abordări univoce cu privire la modalitatea de reglementare și supraveghere a furnizorilor de servicii privind activele virtuale. În Uniunea Europeană, propunerea conexă Regulamentului European COM 2020/593 privind piața activelor virtuale ar putea servi drept reper în elaborarea reglementărilor naționale. La nivel global, sunt relevante studiile recente publicate de Financial Stability Board, care identifică modele eterogene naționale de abordare a acestui subiect și intervin cu recomandări generice pentru luarea în considerație de către jurisdicții. În aceeași ordine de idei, cu referire la condițiile de activitate a furnizorilor de servicii privind activele virtuale specificate în proiect notăm că, însăși UE în procesul de elaborarea a cadrului de reglementare aferent piețelor criptoactivelor, subliniază necesitatea introducerii unor cerințe stricte pentru prestatorii de servicii de criptoactive, pentru a proteja portofelele consumatorilor și pentru a consacra responsabilitatea acestora în cazul în care pierd criptoactivele investitorilor. În acest sens considerăm că, expunerea actuală a prevederilor aferente condițiilor de eliberarea a autorizației pentru</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	Se acceptă opinia SPCSB

	<p>desfășurarea activității de furnizor de servicii privind activele virtuale, este prea generalistă și necesită o revizuire complexă. La fel, atenționăm că prevederile propuse nu asigură în deplină măsură protecția populației R. Moldova de la riscurile ce generează utilizarea și deținerea activelor virtuale (în sensul monedelor virtuale), acestea având un impact considerabil asupra utilizatorilor săi. Prevederile de la art.142 din proiect, ce încorporează elemente de supraveghere, nu sunt suficiente pentru a efectua o supraveghere eficientă a prestatorilor de servicii privind active virtuale în vederea protejării sistemului financiar și a utilizatorilor activelor virtuale. În acest sens propunem clarificarea și detalierea atribuțiilor de supraveghere. Totodată, proiectul nu explicită atribuțiile de reglementare – competențele autorității de a elabora acte normative privind activitatea prestatorilor de servicii privind active virtuale, inclusiv supravegherea și modificarea deținătorilor de cote în capitalul social al acestora, astfel propunem includerea în proiect a prevederilor ce vor asigura realizarea acestor competențe. Astfel, având în vedere complexitatea subiectului, care este la confluința competențelor diferitor autorități și reclamă cooperare inter-instituțională, precum și în lipsa unor modele ce pot fi preluate imediat, opinăm că cele două articole sunt insuficiente, iar acest domeniu urmează a fi analizat adițional în vederea instituirii unor reglementari solide vizând autorizarea/supravegherea acestuia, corelate evoluțiilor legislative la nivel european și mondial. În acest context, solicităm evaluarea suplimentară și fortificarea mecanismelor de supraveghere a prestatorilor de servicii corespunzătoare.</p>		
485.	<p>Banca Națională a Moldovei Cu referire la reglementarea și supravegherea furnizorilor de servicii privind monedele virtuale (VASP), BNM nu susține introducerea cerințelor de reglementare și supraveghere a furnizorilor de servicii privind monedele virtuale, în special în redacția laxă propusă prin proiect, dat fiind riscurile și impactul pe care vor avea piață necunoscută le aduce, pe de o parte, persoanelor care vor investi în astfel de active, și pe de altă parte, autorităților competente, care vor trebui indirect să legitimeze activitatea unor persoane juridice care efectuează unele operațiuni, care prin natura lor tehnologică fac imposibil de identificat persoana căreia îi aparține un activ sau operațiunile care le-a efectuat cu acest activ. Riscurile acestei piețe au</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective	Se acceptă opinia SPCSB

fost pe larg evidențiate și sunt cunoscute, fiind recunoscut, la nivel internațional, faptul că această activitate periclitează sistemul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, protecția consumatorilor/investitorilor, bunăstarea și siguranța socială, politica monetară etc. Bunoară este de remarcat exemplul bursei ce a activat din 2019 cu un volum al capitalizării impresionant care a dat faliment (FTX Trading) într-un termen scurt, aducând pierderi considerabile investitorilor. Suplimentar menționăm, că Republica Moldova are obligația de a implementa standardele FATF-GAFI, în special Recomandarea 15 "noile tehnologii" care are tangență directă și cu tehnologiile "blockchain" și "crypto". Totodată, atragem atenția, că Metodologia de evaluare FATF-GAFI precum și ghidul emis de către FATF-GAFI privind abordarea bazată pe risc în activitatea VASP, în special cu scop de ghidare a țărilor/jurisdicțiilor în abordarea subiectelor cu referire la "crypto" și VASP, învederează 2 direcții de implementare a standardului, fie reglementarea și supravegherea acestei piețe, fie limitarea sau interzicerea. Respectiv, prin asigurarea unui cadru ce interzice VASP în R. Moldova și luarea de măsuri pentru a gestiona riscurile asociate și a limita efectiv această activitate, R. Moldova se va conforma cerințelor standardelor internaționale.

Conform avertismentului comun al autorităților de supraveghere europene (ESMA-Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe, ABE - Autoritatea Bancară Europeană și EIOPA - Autoritatea Europeană de Asigurări și Pensii Ocupaționale) monedele virtuale pot fi extrem de riscante și sunt de obicei foarte speculative, iar consumatorii sunt expuși direct/indirect la o serie de riscuri, și anume: volatilitate extremă și risc de bulă; risc de protecție; lipsa de opțiuni de ieșire; lipsa de transparență a prețului; întreruperi operaționale; informații înșelătoare și caracterul inadecvat al monedelor virtuale pentru majoritatea scopurilor, inclusiv pentru investiții sau planuri de pensii. Suplimentar, este de menționat că activele virtuale nu au o valoare economică intrinsecă sau un activ de referință și sunt utilizate pentru a finanța activități ilicite.

În acest context, ținând cont de eficiența scăzută a sistemului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului documentat și evidențiat de experții Consiliului Europei (Raportul MONEYVAL din 2019) și amenințările cu care se confruntă RM (corupția, contrabanda,

	<p>evaziunea fiscală, traficul de droguri și crimele informatice), conform Raportului național de evaluare a riscurilor de SB/FT din 2022, considerăm prematură permiterea desfășurării activităților de prestare a serviciilor legate de active virtuale. În această ordine de idei, proiectul urmează a fi completat cu prevederi care interzic prestarea acestor servicii pe teritoriul Republicii Moldova, mecanismele de implementare a acestor interdicții, precum și care stabilesc interdicții pentru bănci/eventual și alți intermediari profesioniști pe piața financiară privind derularea operațiunilor cu asemenea prestatori.</p>		
486.	<p>Uniunea Avocaților Art. 14¹ și 14² referitoare la crearea, autorizarea și condițiile de activitate ale furnizorilor de servicii privind activele virtuale nu țin de obiectul de reglementare a Legii nr. 308/2017.</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	Se acceptă opinia SPCSB
487.	<p>Uniunea Avocaților Art. 14¹ și 14² referitoare la crearea, autorizarea și condițiile de activitate ale furnizorilor privind activele virtuale nu țin de obiectul juridic de reglementare al Legii nr. 308/2017, care are drept scop instituirea de măsuri de prevenire și de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului. Autorizarea furnizorilor de servicii privind activele virtuale, condițiile de autorizare și desemnarea autorității publice competente să reglementeze și supravegheze activitatea furnizorilor de servicii privind activele virtuale țin de domeniul de reglementare al Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și monedă electronică.</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	Se acceptă opinia SPCSB
488.	<p>Banca Națională a Moldovei Articolele 14¹ și 14² se exclud.</p>	Se acceptă	Se acceptă
489.	<p>Guvernul RM La pct. 19, ce vizează completarea Legii nr. 308/2017 cu art. 14¹, la alin. (3), înând cont de normele de tehnică legislativă în conformitate cu Legea nr. 100/2017, considerăm oportună substituirea textului „prin Regulament, aprobat de către Banca națională a Moldovei” cu cuvintele „actele normative ale Băncii Naționale”.</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	Se acceptă
490.	<p>Guvernul RM De asemenea, la pct. 19 din proiectul de lege, care se referă la art. 14² alin. (1) lit. a) considerăm că noțiunea „bună reputație și competență” este generică și urmează a fi revizuită. Utilizarea în context a noțiunii cu un sens</p>	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	Se acceptă

491.	<p>ambiguu, poate fi considerată ca un factor de risc pentru comiterea actelor de corupție la eliberarea autorizației de către Banca Națională a Moldovei.</p> <p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>În contextul pct. 18 din proiect cu privire la modificarea art. 15, alin. (1) semnalăm că, la 1 iulie 2023 va intra în vigoare Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative (în continuare „Legea nr. 178/2020”). În conformitate ce prevederile din articolul I. din aceasta, atribuțiile Băncii Națională a Moldovei vor include licențierea/autorizarea/emiterea avizului pentru înregistrarea de stat, reglementarea și supravegherea activității asigurătorilor, reasigurătorilor și a intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări, [...], a asociațiilor de economii și împrumut, a birourilor istoriilor de credit și a organizațiilor de creditare nebancaară. În acest sens, consemnăm că prevederile din proiect nu reflectă luarea în calcul a modificărilor menționate supra. Prin urmare, propunem a considera oportunitatea includerii modificărilor de rigoare în Legea nr. 308/2017, cu stabilirea unui termen ulterior de intrare în vigoare a acestora. Drept reper pot fi preluate prevederile corespunzătoare din proiectul de lege 406/2022, promovat de Ministerul Finanțelor.</p>	<p>Se acceptă prin modificarea art. 15 alin. (1) în următoarea reacție:</p> <p>„(1) Organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare sunt:</p> <p>a) Banca Națională a Moldovei – pentru entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a), b), e), g) și i);</p> <p>b) Comisia Națională a Pieței Financiare – pentru entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. c), d), f), și p);</p> <p>c) Camera Notarială – pentru notarii prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. j);</p> <p>d) Uniunea Avocaților – pentru avocații prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. j);</p> <p>e) Uniunea administratorilor autorizați – pentru administratorii autorizați prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. j);</p> <p>f) Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești – pentru executorii judecătorești prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. j);</p> <p>g) Consiliul de supraveghere publică a auditului – pentru entitățile de audit prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. m);</p> <p>h) Serviciul – pentru toate entitățile raportoare, cu excepția celor care nu sunt supuse supravegherii autorităților prevăzute la lit. a) - g) din prezentul articol, în limita monitorizării și</p>	Se acceptă poziția SPCSB
------	--	---	--------------------------

		verificării respectării prevederilor prezentei legi.”	
492.	Banca Națională a Moldovei La art. 15 alin. (1) lit. a), referința la literele o) și p) se exclude.	Se acceptă	Se acceptă
493.	Banca Națională a Moldovei Art. 15 alin. (1) lit. b) Având în vedere proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind serviciile de finanțare participativă (număr unic 150/MEI/2021), considerăm necesar ca autoritate de supraveghere pentru entitățile referite la art.4 alin.(1) lit.t) să fie atribuită Comisiei Naționale a Pieței Financiare (art.15 alin.(1) lit.b)).	Se acceptă	Se acceptă
494.	Banca Națională a Moldovei Cu referire la autoritatea de reglementare și supraveghere a furnizorilor de servicii privind activele virtuale, după cum a fost menționat și în cadrul ședinței de consultări publice din 12 octombrie 2022 asupra conceptului proiectului de lege, acest subiect necesită a fi discutat sub prisma identificării unei instituții responsabile, având în vedere competențele Băncii Naționale în materie de reglementare și supraveghere bancară conferite de legiuitor prin Legea nr. 548/1995 și legile speciale care guvernează domeniile de competență ale BNM. Totodată, reținem că expunerea actuală a prevederilor aferente condițiilor de eliberarea a autorizației pentru desfășurarea activității de furnizor de servicii privind monedele virtuale și reglementarea și supravegherea acestor entități, deși ajustată puțin, este prea generalistă și necesită o revizuire suplimentară. Bunăoară, considerăm necesar clarificarea și detalierea suplimentară a atribuțiilor de supraveghere, precum și a celor de reglementare, inclusiv competențele autorității de a elabora acte normative privind activitatea prestatorilor de servicii privind active virtuale.	Se acceptă prin excluderea prevederilor respective.	Se acceptă
495.	Comisia Națională a Pieței Financiare La art. 15 alin. (1), propunem excluderea sintagmei ”și t)” de la lit.a) și includerea acestei sintagme la lit. b), având în vedere prevederile proiectului de lege privind serviciile de finanțare participativă (număr unic 150/MEI/2021) care stabilește în calitate de autoritate de supraveghere – Comisia Națională a Pieței Financiare. Subsecvent, urmează a fi reajustate referințele la entitățile raportoare în cauză pe tot parcursul Legii	Se acceptă	Se acceptă

	<p>nr. 75/2020.-alin. (2), propunem completarea cu lit. d) cu următorul cuprins: „d) solicită documentele și informațiile necesare în scopul stabilit la lit. c).” Propunerea dată vine să asigure conformarea cu Recomandarea MONEYVAL ce ține de atribuțiile supraveghetorilor (Criteriul 27.3). Astfel, una din deficiențe se referă la faptul că Legea nr. 308/2017 nu prevede în mod explicit posibilitatea autorităților de supraveghere a solicitărilor informații relevante pentru monitorizarea conformității cu cerințele în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.</p>		
496.	<p>Banca Națională a Moldovei La articolul 15, după alin. (2), se introduce un alineat nou în următoarea redacție: „2¹) Organele cu funcție de supraveghere informează agentul constator, precum și organul de urmărire penală și procuratura la identificarea cazurilor de desfășurare a activității de prestare a serviciilor privind activele virtuale contrar prevederilor art. 4 alin. 1¹)”.</p>	Se acceptă	Se acceptă
497.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 15 alin. (8) Propunem includerea în proiect a unei modificări suplimentare cu referire la art. 15, alin. (8) din Legea nr. 308/2017 întrucât, sintagma „deținerea funcțiilor de conducere ale beneficiarului efectiv” pare a fi eronată din următoarele considerente. Noțiunea de beneficiar efectiv se referă la o persoană fizică, astfel cum este definită în legea în vigoare, dar și în varianta proiectului de lege supus examinării. Prin urmare, funcțiile de conducere s-ar referi mai degrabă fie la entitatea raportoare, fie la deținători/fondatori/asociați/acționari - persoane juridice, dar nu la beneficiarul efectiv - persoană fizică.</p>	Se acceptă prin excluderea următoarei sintagme: „, ori deținerea funcțiilor de conducere ale beneficiarului efectiv”	Se acceptă
498.	<p>SPCSB Se propune expunerea art. 16 alin. (3) în următoarea redacție: ”(3) Informațiile obținute în temeiul prezentei legi și transmise (diseminate) de către Serviciu în adresa organelor de drept sau altor autorități competente nu poate fi divulgată ulterior fără acordul prealabil, în scris, al Serviciului. De asemenea, acestea nu potate fi admise ca probe în cadrul niciunor proceduri judiciare, civile, administrative sau penale și nu poate fi pusă la baza sentinței, cu excepția documentării faptelor ce constituie încălcări în conformitate cu prevederile Legii nr. 75/2020 privind procedura de</p>		Se acceptă

	<p>constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor. Organele cu funcții de supraveghere pot utiliza, în conformitate cu prevederile prezentei legi, informația transmisă de către Serviciu în procesul de autorizare/licențiere/emitere a unei permisiuni de achiziționare a cotei într-o instituție licențiată/autorizată și la aprobarea persoanelor cu funcții de conducere de rang superior.”</p>		
499.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare Punctul 21, Articolul 16, la completarea alineatului cu textul corespunzător, propunem utilizarea sintagmei „instituție licențiată/autorizată”.</p>	Se acceptă	Se acceptă
500.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 16 alin. (3) Ce ține de propunerea prevăzută la pct. 19, art. I din proiect, aferent art.16 alin.(3) prin care se intenționează ca orice informație obținută de la SPCSB în adresa organelor cu funcții de supraveghere să nu poate fi pusă la baza sentinței (cu excepția faptelor prevăzute în Legea nr. 75/2020), atenționăm că în cazul procesului de autorizare/licențiere/ emiterii unei permisiuni de achiziționare a cotei într-o instituție licențiată, aparent, din redacția propusă, concluziile formulate de SPCSB ca urmare a investigațiilor financiare nu vor mai putea fi utilizate, ce implică un risc enorm de intrare pe piața financiară a unor actori care nu sunt potriviți și adecvați în sensul Legii 308/2017 și a altor acte normative relevante (Legea 208, Legea 114 etc.). Pe de altă parte, redacția respectivă ar putea fi interpretată în sensul admiterii situațiilor în care SPCSB va constata anumite încălcări în domeniul PCSBFT, va remite aceste constatări organelor de supraveghere, iar acestea din urmă vor fi ținute de constatări SPCSB pentru a aplica sancțiunile corespunzătoare – ipoteză inadmisibilă, care distorsionează delimitarea competențelor și responsabilității autorităților publice. Propunem revizuirea prevederilor respective.</p>	Se acceptă	Se acceptă
501.	<p>Banca Națională a Moldovei La modificările propuse pentru art.16 alin. (3), sfârșitul alin. (3) urmează a fi completat cu următorul text: ”...și la aprobarea persoanelor cu funcții de conducere de rang superior.”. Raționamentul derivă din necesitatea implementării depline a cerinței standardului internațional – R.26 FATF, criteriul 26.3.</p>	Se acceptă	Se acceptă

502.	<p>SPCSB La pct. 22, referitor la art. 16, de completat cu textul: la alin. (5), textul ”și au dreptul să proceseze această informație în urma autorizării prealabile obținute de la conducerea Serviciului” se exclude;</p>		Se acceptă
503.	<p>Ministerul Afacerilor Interne Art. 17 La pct. 20 , privind completarea art. 17 cu alin. (12), referitor la acordarea suportului informațional Serviciului Prevenire și Combaterea Spălării Banilor de către organele de drept se remarcă că actele normative ce reglementează activitatea de urmărire penală, de investigații restricționează accesibilitatea furnizării informației ce se referă la activitățile menționate. Așadar, la acest aspect se invocă prevederile art. 7 lit. (1) lit. d) din Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație (informații ce țin de activitatea operativă și de urmărire penală a organelor de resort, dar numai în cazurile în care divulgarea acestor informații ar putea prejudicia urmărirea penală, interveni în desfășurarea unui proces de judecată, lipsi persoana de dreptul la o judecare corectă și imparțială a cazului său, ori ar pune în pericol viața sau securitatea fizică a oricărei persoane -aspecte reglementate de legislație), art. 212 „Confidențialitatea urmării penale” din Codul de procedură penală nr.122/2003 și Legea nr.5 9/2012 privind activitatea specială de investigații. Prin urmare, se concluzionează că dreptul de informare a Serviciului este un drept restrâns și nu poate fi unul absolut, după cum se subînțelege din proiect.</p>	<p>Nu se acceptă Prevederea propusă în proiect se referă la oferirea asistență și suportului informațional necesar SPCSB în procesul cooperării cu organizațiile internaționale de profil și nu se referă la fapte după cum este menționat în aviz. Această propunere are drept scop eliminarea impedimentelor și neadmiterea eschivării subiecților menționați de a prezenta informații necesare la solicitarea organizațiilor internaționale de profil (Fondul Monetar Internațional, Consiliul Europei etc.).</p>	Se acceptă poziția SPCSB
504.	<p>SPCSB Se propune expunerea articolului 17 alineatele (1) – (5) în următoarea redacție: ”(1) Serviciul poate face schimb de informații, din proprie inițiativă sau la cerere, în baza reciprocității, prin canale protejate de comunicare, cu instituții similare sau cu alte autorități competente din alte țări (jurisdicții), care au obligația păstrării secretului în condiții similare, dacă asemenea solicitări sunt făcute în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, inclusiv în ceea ce privește recuperarea produselor acestor infracțiuni.</p>		Se acceptă

	<p>(2) Informațiile deținute de Serviciu de la o instituție similară prevăzută la alin. (1) al prezentului articol pot fi transmise doar organelor de drept și autorităților competente, numai cu autorizarea prealabilă a unității de informații financiare care a furnizat informațiile, și pot fi utilizate numai în scopul pentru care au fost solicitate.</p> <p>(3) Serviciul desemnează cel puțin o persoană de contact, responsabilă pentru primirea solicitărilor de informații din partea unităților de informații financiare din alte țări (jurisdicții).</p> <p>(4) Serviciul, la cererea organelor de drept sau a autorităților competente la nivel național, motivată de suspiciuni de spălare a banilor, infracțiuni predicat sau de finanțare a terorismului, va disemina informațiile deținute către acestea. Cererea de informații cuprinde, în mod obligatoriu, cel puțin următoarele elemente: faptele relevante, contextul, motivele cererii și modul în care se vor utiliza informațiile furnizate.</p> <p>(5) Decizia privind transmiterea informațiilor prevăzute la alin. (4) din prezentul articol aparține Serviciului, iar în cazul netransmiterii, acesta motivează organelor de drept și autorităților competente solicitante refuzul schimbului de informații.”</p>		
505.	<p>Guvernul RM</p> <p>La pct. 22 din proiectul de lege, considerăm judicios de completat art. 17 alin. (1) cu textul „fără a aduce atingere prevederilor Capitolului IX „ASISTENȚA JURIDICĂ INTERNAȚIONALĂ ÎN MATERIE PENALĂ”, Titlul III „PROCEDURI SPECIALE” din Partea specială a Codului de procedură penală.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Art. 17 alin. (1) a fost expus în următoarea redacție:</p> <p>”(1) Serviciul poate face schimb de informații, din proprie inițiativă sau la cerere, în baza reciprocității, prin canale protejate de comunicare, cu instituții similare sau cu alte autorități competente din alte țări (jurisdicții), care au obligația păstrării secretului în condiții similare, dacă asemenea solicitări sunt făcute în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului, inclusiv în ceea ce privește recuperarea produselor acestor infracțiuni.”</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

Totodată, atragem atenția că, art. 17 nu stabilește prevederi privind schimbul de informații în materie penală. Codul de procedură penală stabilește strict prevederile cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, fiind inexistente careva interferențe dintre prevederile Legii nr. 308/2017 și Codul de procedură penală.

În același context, la art. 17 au fost efectuate suplimentar următoarele amendamente:

alineatele (2) – (5) se expun în următoarea redacție:

”(2) Informațiile deținute de Serviciu de la o instituție similară prevăzută la alin. (1) pot fi transmise doar organelor de drept și autorităților competente, numai cu autorizația prealabilă a unității de informații financiare care a furnizat informațiile, și pot fi utilizate numai în scopul pentru care au fost solicitate.

(3) Serviciul desemnează cel puțin o persoană de contact, responsabilă pentru primirea solicitărilor de informații din partea unităților de informații financiare din alte țări (jurisdicții).

(4) Serviciul, la cererea organelor de drept sau a autorităților competente la nivel național, motivată de suspiciuni de spălare a banilor, infracțiuni predicat sau de finanțare a

terorismului, va disemina informațiile deținute către acestea. Cererea de informații cuprinde, în mod obligatoriu, cel puțin următoarele elemente: faptele relevante, contextul, motivele cererii și modul în care se vor utiliza informațiile furnizate.

(5) Decizia privind transmiterea informațiilor prevăzute la alin. (4) aparține Serviciului, iar în cazul netransmiterii, acesta motivează organelor de drept și autorităților competente solicitante refuzul schimbului de informații.”

la alineatul (7), după cuvintele ”informațiile primite” se completează cu cuvintele ”de la Serviciu”, textul ”Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor” se exclude, cuvântul ”furnizorului” se substituie cu cuvântul ”Serviciului”;

alineatul (8) se expune în următoarea redacție:

”(8) În cazul în care există motive de fapt pentru a presupune că furnizarea unor astfel de informații ar avea un impact negativ asupra investigațiilor penale sau analizelor în curs de desfășurare ori, în circumstanțe excepționale, în cazul în care divulgarea informațiilor ar fi în mod clar disproporțională față de interesele legitime ale unei persoane fizice sau juridice ori ar fi irelevantă în ceea ce privește scopurile pentru care a fost

	<p>SPCSB La art. 17 la alin. (7) se propune următoarea modificare: "la alineatul (7), după cuvintele "informațiile primite" se completează cu cuvintele "de la Serviciu", textul "Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor" se exclude, cuvântul "furnizorul" se substituie cu cuvântul "Serviciului", iar la final se completează cu următorul text: "Lipsa informației detaliate cu privire la rezultatul examinării informațiilor anterior furnizate poate constitui temei pentru suspendarea schimbului informațional în cadrul cooperării naționale și internaționale."</p>	<p>solicitată, Serviciul nu dă curs cererilor de informații prevăzute la alin. (1). alineatele (9), (10) și (11) se exclud;</p>	
506.			Se acceptă
507.	<p>SPCSB Se propune expunerea art. 17 alin. (8) în următoarea redacție: "(8) În cazul în care există motive de fapt pentru a presupune că furnizarea unor astfel de informații ar avea un impact negativ asupra investigațiilor penale sau analizelor în curs de desfășurare ori, în circumstanțe excepționale, în cazul în care divulgarea informațiilor ar fi în mod clar disproporțională față de interesele legitime ale unei persoane fizice sau juridice ori ar fi irelevantă în ceea ce privește scopurile pentru care a fost solicitată, Serviciul nu dă curs cererilor de informații prevăzute la alin. (1)"</p>		Se acceptă
508.	<p>Asociația Businessului European Art. 17 alin. (12) Propunem completarea modificării propuse, cu următoarele: "La solicitare, se asigură respectarea prevederilor legislației în vigoare". Motivarea este faptul, că legea prevede obligația furnizării informațiilor către autoritățile publice, dar totodată legislația de specialitate, și anume art. 96, 97 din Legea nr. 202/2017 cu privire la activitatea băncilor, prevede o conduită imperativă cu privire la furnizarea/ nefurnizarea informațiilor în cazuri specifice.</p>	<p>Nu se acceptă Prevederea propusă în proiect se referă la oferirea asistență și suportului informațional necesar SPCSB în procesul cooperării cu organizațiile internaționale de profil și nu se referă la fapte după cum este menționat în aviz. Această propunere are drept scop eliminarea impedimentelor și neadmiterea eschivării subiecților menționați de a prezenta informații necesare la solicitarea organizațiilor</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>internationale de profil (Fondul Monetar Internațional, Consiliul Europei etc.).</p>	Se acceptă poziția SPCSB
<p>509.</p> <p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 17 alin. (12) Propunem completarea modificării propuse, cu următoarele: “La solicitare, se asigură respectarea prevederilor legislației în vigoare”. Motivarea este faptul, că legea prevede obligația furnizării informațiilor către autoritățile publice, dar totodată legislația de specialitate, și anume art. 96, 97 din Legea nr. 202/2017 cu privire la activitatea băncilor, prevede o conduită imperativă cu privire la furnizarea/ nefurnizarea informațiilor în cazuri specifice.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Prevederea propusă în proiect se referă la oferirea asistență și suportului informațional necesar SPCSB în procesul cooperării cu organizațiile internaționale de profil și nu se referă la fapte după cum este menționat în aviz.</p> <p>Această propunere are drept scop eliminarea impedimentelor și neadmiterea eschivării subiecților menționați de a prezenta informații necesare la solicitarea organizațiilor internaționale de profil (Fondul Monetar Internațional, Consiliul Europei etc.).</p>	Se acceptă poziția SPCSB
<p>510.</p> <p>Ministerul Finanțelor Art. 17 alin. (12) La pct.20, art.17 alin.(12) din proiect, se propune de a exclude prepoziția „în”, care se repetă.</p>	<p>Se acceptă</p>	Se acceptă
<p>511.</p> <p>SPCSB La art. 18 se propun următoarele modificări: ”alineatul (1) se textul „în continuare – Serviciu” se exclude dependent.” la alineatul (3), după cuvântul ”asigure” se completează cu cuvântul ”o”.”</p>	<p>Se acceptă</p>	Se acceptă
<p>512.</p> <p>Ministerul Afacerilor Interne Art. 19 alin. (1) La pct. 21, cu referire la substituirea cuvântului sesizează cu cuvintele informează și notifică, se subliniază că, sesizarea constituie forma prevăzută</p>	<p>Nu se acceptă în vederea clarificării aspectelor cu privire la atribuția de ”sesizare” a SPCSB, care nu este clară sub aspectul</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>de legislație procesuală (Codul contravențional, Codul de procedură penală) de a aduce la cunoștința organului de urmărire despre comiterea unei ilegalități. Așadar, substituirea cuvântului „sesizare” cu cuvintele „informează” și „notifică” nu este relevantă. Cu atât mai mult, că legislația pertinentă stabilește exhaustiv modalitatea de sesizare.</p>	<p>forme, fiind tratată ambiguu: ca o simplă informare sau ca un denunț, în sensul art. 263 alin. (2) din Codul de procedură penală. Conform legislației în vigoare, ”sesizarea” este definită ca aducerea la cunoștința organelor judiciare penale competente a împrejurării săvârșirii unei infracțiuni, în vederea luării măsurilor procesuale prevăzute de lege, iar cu referire la denunț, se menționează că acesta este un act informativ care se face exclusiv în interesul societății. Corespunzător, în vederea elucidării acestor aspecte, s-a propus modificarea în proiectul de lege.</p>
<p>513.</p>	<p>Ministerul Finanțelor Art. 19 alin. (1) Totodată, propunem completarea art.19 alin.(1) din Legea nr.308/2017 cu lit.j1) cu următorul cuprins: „j1) prin derogare de la art.16, prezintă Serviciului Fiscal de Stat informația recepționată de la entitățile raportoare prevăzute la art.4 alin.(1) lit.a), în vederea îndeplinirii atribuțiilor stabilite de lege.” În susținerea propunerii menționate, notăm că unul din obiectivele Serviciului Fiscal de Stat îl constituie monitorizarea disciplinei fiscale manifestată nu doar prin determinarea corectă și achitarea în termen de către contribuabili a impozitelor și taxelor, dar și prin excluderea oricăror scheme menite să diminueze obligațiile fiscale față de buget. Modificările propuse sunt orientate în vederea fortificării capacităților și instrumentelor Serviciului Fiscal de Stat de identificare/investigare a fraudelor fiscale, fapt ce ar conduce la majorarea nivelului de depistare și eliminare a acestora, întreprinderea măsurilor operative de control, precum și de conformare a contribuabililor. În prezent, legislația stabilește obligația băncilor de a comunica, la cererea organelor fiscale, rulajele și soldurile conturilor</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p> <p>Nu se acceptă Conform prevederilor Legii nr. 308/2017: - art. 16 alin. (5) „Accesul direct al persoanelor terțe la resursele informaționale deținute de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor este interzis. Numai angajații Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor au acces la informația din bazele de date deținute de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și au dreptul să proceseze această informație în urma autorizării prealabile obținute de la conducerea Serviciului.”. - art. 17 alin. (3) „Schimbul informațional dintre Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării</p>

deschise la acestea, scopul fiind de a stabili situația fiscală reală a respectivei persoane. Solicitarea se face, de regulă, în cadrul acțiunilor de control fiscal, făpte constatate în majoritatea cazurilor mult prea târziu. Astfel, modificarea legii enunțate prin completarea art.19 alin. (1) cu lit.j,l) va îmbunătăți activitatea de administrare fiscală a Serviciului Fiscal de Stat prin valorificarea informației raportată de instituțiile bancare, atât în scopul identificării cazurilor de evaziune fiscală (venituri nedeclarate), cât și în scopul administrării eficiente a tuturor plătitorilor de impozite.

Banilor și organele de drept se efectuează prin intermediul unui ofițer de legătură, în condițiile respectării prezentei legi. Procedura de obținere și prelucrare a informațiilor este reglementată printr-un ordin interdepartamental comun.”.

- art. 17 alin (8) „Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor răspunde cererilor de informații dacă acestea sunt suficient motivate de suspiciuni privind infracțiuni de spălare a banilor, infracțiuni asociate acesteia și cele de finanțare a terorismului. În cazul în care există motive de fapt pentru a presupune că furnizarea unor astfel de informații ar avea un impact negativ asupra investigațiilor financiare sau analizelor în curs de desfășurare ori, în circumstanțe excepționale, în cazul în care divulgarea informațiilor ar fi în mod clar disproporțională față de interesele legitime ale unei persoane fizice sau juridice ori ar fi irelevantă în ceea ce privește scopurile pentru care a fost solicitată, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nu dă curs cererii de informații.”.

- art. 19 alin. (1) lit. v) „oferă, la solicitarea organului de urmărire penală, informațiile deținute cu privire la activitățile și tranzacțiile suspecte, în condițiile prezentei legi.”.

Obținerea informațiilor ce constituie secret bancar, comercial, fiscal și profesional de către persoane terțe, inclusiv autorități publice este limitată, iar în cazul organelor de drept, accesul la acest tip de informații este reglementat de Codul de procedură penală (art. 41, art. 126) și Legea nr. 59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigație (lit. f) pct. 1) alin. (1) art. 18).

Informațiile deținute de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în conformitate cu art. 11 din Legea 308/2017 constituie secret bancar, comercial, fiscal și profesional, iar regimul acestor tipuri de informații este reglementat de Codul civil (art. 1745, 2047 – 2049).

Recepționarea, păstrarea, analiza și prelucrarea de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a informațiilor bancare și comerciale, prin derogare de la prevederile Codului Civil, Codului Procedură Penală și Legea nr. 59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigație, este condiționată expres de necesitatea prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului, în vederea asigurării securității statului, prin protejarea sistemului național financiar-bancar și financiar-nebancar, în conformitate cu Legea 308/2017 „cu

privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”.

Totodată, accesul părților terțe la Sistemul Informațional automatizat de informare și comunicare privind prevenirea și combaterea spălării banilor contravin standardelor internaționale în domeniu, și anume: Metodologia Grupului de Acțiune Financiară (FATF/GAFI) de evaluare a conformității tehnice cu recomandările FATF și eficacitatea sistemelor CSB/CFT din februarie 2013 (actualizat în 2018) prevede:

Recomandarea 29

- 29.6 Unitatea de Informații Financiare trebuie să protejeze informația prin:

(c) „asigurarea accesului limitat la locațiile și informațiile sale, inclusiv la sistemele informatice”.

- 29.7 FIU trebuie să fie independentă din punct de vedere operațional și autonomă prin:

(d) „să fie capabilă să obțină și să instaleze resursele necesare pentru îndeplinirea funcțiilor sale, pe bază individuală sau de rutină, fără nici o influență sau interferență politică, guvernamentală sau industrială nejustificată, care ar putea compromite independența sa operațională”.

- pct. 32 al Principiilor Schimbului de Informație al Grupului

Egmont, care prevede că „Schimbul de informații trebuie utilizat doar în scopul pentru care au fost solicitate sau furnizate. Orice diseminare a informațiilor către alte autorități sau părți terțe sau orice utilizare a acestor informații în scopuri administrative, de investigații, de urmărire penală sau de drept, în afara celor aprobate inițial, ar trebui să facă obiectul unei autorizări prealabile de către Unitatea de Inteligență Financiară”.

Ținem să menționăm faptul că Serviciul Prevenirea Combaterea Spălării Banilor este membru cu drepturi depline în cadrul Grupului Egmont și beneficiază de accesul la Egmont Secure Web (ESW). ESW reprezintă o platformă securizată de comunicare, care permite comunicarea criptată cu alte Servicii similare membre Egmont.

În acest sens Serviciul este obligat să respecte cu strictețe principiile schimbului de informații obținute prin intermediul platformei securizate ESW. În caz de schimbări în structura organizațională, mandatul și modul de operare a membrilor Egmont, aceștia sunt obligați să informeze Secretariatul Grupului Egmont despre aceste schimbări, ceea ce poate conduce inclusiv la suspendarea calității de membru.

		<p>Mai mult ca a�t, Directiva Uniunii Europene nr. 1153/2019 din 20.06.2019 de stabilire a normelor de facilitare a utilizării informațiilor financiare �i de alt tip în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmării penale a anumitor tipuri de infracțiuni, prevede: „unităţile financiare au obligaţia de a coopera cu autorităţile sale competente pentru prevenirea, depistarea, investigarea sau urmărirea penală a infracțiunilor �i de a fi în măsură să răspundă în timp util solicitărilor motivate de informații financiare sau de analize financiare venite din partea autorităților respective”.</p>	
514.	<p>SPCSB La art. 19 alin. (1) lit. b) cuvântul ”pertinente” se exclude, iar textul ”ce s-au soldat cu obţinerea bunurilor ilicite” se exclude; la alineatul (5), după cuvântul ”parvenite” se completează cu cuvântul ”�i”.</p>		Se acceptă
515.	<p>Guvernul RM La pct. 23 se propune completarea art. 19 cu alin. (6) cu următorul cuprins: „(6) Decizia adoptată în ordinea art. 22 alin. (1) lit. b) se expediază în termen de 15 zile organului competent prevăzut la art. 269 din Codul de procedură penală, în vederea verificării legalităţii, precum �i stabilirii existenţei sau lipsei b�nuetelii rezonabile de săvârşire a infracțiunii.”</p>	<p>Nu se acceptă Procesele func�ionale ale SPCSB sunt bazate pe principiile generale de activitate a Unităților de Informație Financiară (UIF) �i Recomandărilor FATF, fiind caracterizate de regimul de confidenţialitate foarte strictă �i diseminare către terţi, doar cu acordul prealabil al părţii care a furnizat informația. Recepţionarea, păstrarea, analiza �i prelucrarea de către Serviciul Prevenirea �i Combaterea Spălării Banilor a informațiilor de către</p>	Se acceptă poziţia SPCSB

entitățile raportoare în baza prevederilor Legii nr. 308/2017, este condiționată expres de necesitatea prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului, în vederea asigurării securității statului, prin protejarea sistemului național financiar-bancar și financiar-nebancar, în conformitate cu Legea 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Aceste competențe de bază derivă din prevederile standardelor internaționale. Astfel, conform Metodologiei Grupului de Acțiune Financiară (FATF/GAFI) de evaluare a conformității tehnice cu recomandările FATF și eficacitatea sistemelor CSB/CFT din februarie 2013 (actualizat în 2021) prevede:

Recomandarea 29

29.7 Unitatea de Informații Financiare trebuie să fie independentă din punct de vedere operațional și autonomă prin:

- a) autoritatea și capacitatea de a-și îndeplini liber funcțiile, inclusiv de lua decizii autonom privind analiza, solicitarea și/sau diseminarea informațiilor;
- b) posibilitatea de a face schimb de informații independent cu alte autorități naționale competente și/sau servicii similare străine;

d) să fie capabilă să obțină și să instaleze resursele necesare pentru îndeplinirea funcțiilor sale, pe bază individuală sau de rutină, fără nici o influență sau interferență politică, guvernamentală sau industrială nejustificată, care ar putea compromite independența sa operațională.

Ținem să menționăm faptul că Serviciul Prevenirea Combaterea Spălării Banilor este membru cu drepturi depline în cadrul Grupului Egmont și beneficiază de accesul la Egmont Secure Web (ESW). ESW reprezintă o platformă securizată de comunicare, care permite comunicarea criptată cu alte Servicii similare membre Egmont.

În acest sens SPCSB este obligat să respecte cu strictețe Statutul Grupului Egmont care stipulează expres obligația de independență a Unității de Informații Financiare și neadmisibilitatea interferenței în activitatea sa de orice tip. În caz de schimbări în structura organizațională, mandatul și modul de operare a membrilor Egmont, aceștia sunt obligați să informeze Secretariatul Grupului Egmont despre aceste schimbări, ceea ce poate conduce inclusiv la suspendarea calității de membru.

Totodată, încălcarea gravă a prevederilor menționate, constituie o

premisă determinantă de pierdere a calității de membru a Republicii Moldova din cadrul Grupului, datorită incompatibilității cu principiile fundamentale în baza cărora acesta își desfășoară activitatea.

Suplimentar menționăm că, art. 32 a Directivei UE 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului prevede ”Fiecare unitate de informații financiare este independentă și autonomă, ceea ce înseamnă că aceasta are autoritatea și capacitatea de a-și exercita funcțiile în mod liber, inclusiv abilitatea de a lua decizii autonome de a analiza, solicita și comunica informații specifice. Unitatea de informații financiare, în calitate sa de unitate centrală națională, este responsabilă de primirea și analizarea rapoartelor privind tranzacții suspecte și a altor informații relevante pentru spălarea banilor, infracțiuni principale asociate sau finanțarea terorismului. Unitatea de informații financiare este responsabilă de comunicarea către autoritățile competente a rezultatelor analizei sale și a oricăror informații suplimentare relevante, în cazul în care există motive de a suspecta spălarea banilor, infracțiuni principale asociate sau finanțări ale terorismului. Aceasta

		este în măsură să obțină informații suplimentare de la entitățile obligate.” Astfel, încălcarea prevederilor sus-menționate pot atrage consecințe negative asupra sistemului național, afectând grav situația Republicii Moldova pe plan internațional. Art. 269 din Codul de procedură penală prevede organul de urmărire penală a Centrului Național Anticorupție. De menționat că, diseminările se efectuează către autoritățile publice, confrom competenței deținute în virtutea legii.	
516.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 20 alin. (1) Ce ține de propunerea specificată în pct. 22, art. I din proiect, aferent art. 20 propunem prevederea drepturilor Serviciului în raport cu autoritățile publice în conformitate cu cadrul european aplicabil.</p>	Din cauza lipsei argumentării, propunerea de modificare nu poate fi analizată.	Se acceptă poziția SPCSB
517.	<p>SPCSB La articolul 21 la alin. (2), textul ”reglementate de legislația specială” se substituie cu următorul text: ”supuse reglementărilor Legii nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege.”</p>		Se acceptă
518.	<p>Centrul Național Anticorupție Art. I pct.25 25. La articolul 21 alineatul (9) litera f) se exclude. Obiecții: Conform prevederilor art.21 alin.(2) al Legii supuse modificării, Funcția de director al Serviciului și cea de director adjunct al Serviciului sînt funcții de demnitate publică, reglementate de legislația specială. Potrivit, art. 21-22 al Legii Nr.199 din 16-07-2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică: Articolul 22. Încetarea mandatului (1) Exercițarea mandatului încetează la expirarea termenului, dacă mandatul nu este prelungit în modul stabilit de lege, sau înainte de termen.</p>	Nu se acceptă în contextul citării prevederilor Legii nr. 199/2010, nu se atestă astfel de prevederi ”a pierdut încrederea”, fiind o normă în contradicție cu cadrul legal existent. Totodată, în partea ce ține de ”apreciere a rezultatelor activității acestora și eventualei sancționări prin demitere(revocare)”, intervenim cu observația că ”încrederea” nu este un indicator care ar putea fi evaluat, avînd	

	<p>(2) În cazul demnitarului ales, încetarea înainte de termen a mandatului are loc în condițiile prevăzute de legislația specială ce reglementează activitatea demnitarului respectiv.</p> <p>(3) În cazul demnitarului numit, încetarea înainte de termen a mandatului are loc prin revocarea sau, după caz, eliberarea din funcție a demnitarului în temeiul actului administrativ al autorității care l-a numit în funcție.</p> <p>(4) Dispozițiile alin. (3) nu se aplică demnitarilor pentru care legea specială ce reglementează activitatea acestora prevede o altă procedură de încetare a mandatului înainte de termen.</p> <p>Articolul 23. Răspunderea demnitarului</p> <p>(1) Demnitarul își exercită mandatul cu bună-credință. În cazul încălcării acestei prevederi, demnitarul poartă răspundere personală.</p> <p>(2) Încălțările comise în exercițiul mandatului atrag răspunderea disciplinară, civilă, contravențională sau penală în condițiile legii.</p> <p>(3) Neexecutarea sau executarea necorespunzătoare de către persoana cu funcție de demnitate publică a obligațiilor, prerogativelor și competențelor sale, indiferent de prezența culpei, poate atrage după sine revocarea sau eliberarea din funcție. Temeiul și cauzele revocării sau eliberării din funcție din motive imputabile demnitarului se vor indica în actul administrativ corespunzător.</p> <p>(4) Demnitarul are dreptul să atace în instanța judecătorească actul administrativ de eliberare din funcție doar în cazul când legea statuează acest drept.</p> <p>În context, se remarcă faptul că operarea amendamentului propus, condiționează abrogarea unui temei de revocare din funcție a directorului Serviciului sau a directorului adjunct al Serviciului și lipsa unui mecanism legal de evaluare și apreciere a rezultatelor activității acestora și eventualei sancționări prin demitere(revocare). Conștientizarea impunității personale pentru eventualele abuzuri săvârșite în procesul de aplicare a legii, poate determina multiple riscuri aferente activității agentului public vizat, periclitând atât integritatea profesională a agentului public vizat, cât și integritatea instituțională în cadrul entității publice.</p> <p>Recomandări: Reconsiderarea amendamentului propus prin prisma riscurilor delimitate supra și excluderea acestuia din cuprinsul proiectului.</p>	<p>un sens echivoc. Iar pentru careva încălcări ale legislației, sunt norme care prevăd răspunderea pentru aceste fapte.</p> <p>De asemenea, din analiza legislației naționale, nu s-au constatat cazuri similare.</p>
--	--	--

	Se acceptă prin excluderea propunerii de modificare	Se acceptă	Se acceptă
<p>519. Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova La art. 25 alin. (1) lit. e) și i), excluderea literei i) trezește dubii la transparența angajării și integrității angajatului SPCSB.</p>			
<p>520. Guvernul RM La pct. 26: La art. 25 alin. (1) lit. m) se propune de expus în următoarea redacție: „,m) reducerea efectivului de personal sau lichidării funcției;”;</p> <p>La art. 25 alin. (1) lit. k) propunerea de substituire a cuvântului „pierdere” cu cuvântul „retragere” nu poate fi susținută, deoarece potrivit art. 24 din Legea nr. 1024/2000 cu privire la cetățenia Republicii Moldova, cetățenia Republicii Moldova se pierde: a) prin renunțare; b) prin retragere; c) în temeiul acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte. Astfel, opinăm că activitatea în cadrul Serviciului nu poate fi desfășurată în toate cazurile de pierdere a cetățeniei Republicii Moldova, și nu doar în cazul retragerii acesteia.</p>	<p>Se acceptă</p>	<p>Se acceptă</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>521. EBA Art. 33 alin. (3) Este necesară clarificarea când Serviciul emite decizia de sistare în termenul celor 5 zile lucrătoare și când informează entitatea raportoare?</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Perioada respectivă este stabilită pentru entitățile raportoare. În perioada acestui termen, în baza unei analize detaliate, SPCSB urmează să întreprindă măsurile ce se impun conform legislației în vigoare.</p>		<p>Se acceptă</p>
<p>522. SPCSB De asemenea, se propun următoarele modificări la art. 33: la alineatul (1) după cuvintele ”entitățile raportoare” se completează cu următoarele cuvinte ”, Agenția Servicii Publice,” la alineatul (2), după cuvintele ”Entitățile raportoare” se completează cu următoarele cuvinte ”și Agenția Servicii Publice”, cuvintele ”până la” și ”pertinente” se exclud; alineatul (3) se expune în următoarea redacție: ”(3) Măsurile aplicate conform prevederilor alin. (2) încetează din oficiu la expirarea termenului pentru care au fost aplicate. Măsurile aplicate conform</p>			<p>Se acceptă</p>

	<p>alin. (2) pot înceta înainte de expirarea termenului doar în baza permisiunii scrise a Serviciului.”</p> <p>la alineatul (4), cuvântul ”pertinente” și textul ”, fapt despre care notifică persoana fizică sau juridică subiect al sistării” se exclud;</p> <p>la alineatul (5), după cuvintele ”entitatea raportoare” se completează cu următorul text ”, autoritatea și/sau instituția de drept public”;</p> <p>la litera c), cuvântul ”inclusiv” se substituie cu cuvântul ”sau”;</p> <p>litera d) se expune în următoarea redacție:</p> <p>”d) în momentul parvenirii solicitărilor din partea clientului sau reprezentantului acestuia privind efectuarea unor activități, tranzacții sau operațiuni cu bunuri sistate, să elibereze o copie a deciziei Serviciului.”;</p> <p>alineatele (8) și (9) se exclud;</p> <p>la alineatul (10), sintagma ”alin. (9)” se substituie cu sintagma ”alin. (4)”, iar după cuvântul ”organele” se completează cu sintagma ”de drept sau autoritățile”;</p> <p>alineatul (11) se expune în următoarea redacție:</p> <p>”(11) Deciziile Serviciului, emise în baza prevederilor alin. (4) al prezentului articol, pot fi contestate în modul stabilit de legislație.”</p> <p>alineatele (12) - (16) se exclud;</p> <p>alineatul (17) se expune în următoarea redacție</p> <p>”(17) Prin derogare de la prevederile alin. (2), entitatea raportoare și Agenția Servicii Publice, efectuează activitatea sau tranzacția suspectă atunci când abținerea de la executarea acestora este imposibilă sau poate crea impedimente la urmărirea beneficiarilor unei activități sau tranzacții suspecte de spălare a banilor, de infracțiuni predicat, de finanțare a terorismului sau a proliferării armelor de distrugere în masă, cu informarea imediată, dar nu mai târziu de 24 de ore a Serviciului atât despre activitatea sau tranzacția efectuată dar și despre motivele neabținerii. Prevederile date nu aduc atingere obligațiilor ce rezultă din executarea sancțiunilor financiare aferente activităților teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă.”</p>		
523.	<p>Guvernul RM</p> <p>La pct. 28 considerăm că obligația Serviciului de a informa persoana despre sistarea activităților suspecte urmează a fi menținută, deoarece decizia</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Art. 33 alin. (5) lit. d) prevede obligația entității raportoare de a informa clientul despre aplicarea măsurilor</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	respectivă constituie act administrativ, prin prisma art. 33 alin. (11) din Legea nr. 308/2017.	asiguratorii. Astfel, această normă a fost exclusă în vederea evitării dublării prevederilor.	Se acceptă poziția SPCSB
524.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 33 alin. (4) Cu referire la propunerea excluderii din pct. 26, art. I din proiect, aferent art. 33, alin. (4) din Legea nr. 308/2017 a prevederii „fapt despre care notifică persoana fizică sau juridică subiect al sistării” menționăm următoarele. Conform prevederilor art. 61 alin. (2) din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică „În cazul în care prestatorul de servicii de plată refuză executarea unui ordin de plată, el notifică pe utilizatorul serviciilor de plată cu privire la refuz și, dacă alte legi nu interzic, comunică motivele refuzului, precum și procedura de remediere a oricăror erori de fapt care au determinat refuzul”. Astfel, excluderea prevederii sus-vizate din Legea nr. 308/2017 va genera contradicție cu normele Legii nr. 114/2012, precum ar putea crea impedimente pentru activitatea prestatorilor de servicii de inițiere a plății, în special interacțiunea acestor prestatori cu prestatorii de servicii de plată care oferă servicii de administrare cont plătiturilor (conform modificărilor operate la Legea nr. 114/2012 prin Legea nr. 209/2022, care vor intra în vigoare din 05.08.2024).</p>	<p>Nu se acceptă Art. 33 alin. (5) lit. d) prevede obligația entității raportoare de a informa clientul despre aplicarea măsurilor asiguratorii. Astfel, această normă a fost exclusă în vederea evitării dublării prevederilor.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
525.	<p>Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției În punctul 28 nu este justificată excluderea obligației Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor de a informa persoana fizică sau juridică despre sistarea activităților suspecte.</p>	<p>Nu se acceptă Conform prevederilor art. 33 alin. (5), la recepționarea deciziei Serviciului, entitatea raportoare are obligația de a informa clientul privind aplicarea măsurilor asiguratorii. Această excludere a fost efectuată în vederea evitării dublării acestor acțiuni.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
526.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 33 alin. (5) Tot cu referire la pct. 26, art. I din proiect, aferent art. 33, alin. (5) urmează a fi revăzută includerea autorităților publice în sfera destinatarilor deciziilor corespunzătoare ale Serviciului, cel puțin în partea care vizează</p>	<p>Nu se acceptă Deciziile vor fi transmise către destinatar, conform subiectului vizat în decizie și a competențelor deținute.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>BNM, pentru a nu admite situații în care deciziile care vizează măsurile ce urmează a fi luate de entitățile raportoare sunt adresate BNM.</p>		
527.	<p>Banca Națională a Moldovei La Articolul 33 alin. (5) – a se preciza că autoritatea și insuția de drept public sunt cele, prevăzute la alin. (1).</p>	<p>Nu se acceptă Decizia privind aplicarea măsurilor poate fi expediată către orice autoritate, după caz, în dependență de subiectul și obiectul deciziei. Alin. (1) nu prevede o listă de autorități.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
528.	<p>EBA Art. 33 alin. (17) Propunem menținerea în norma examinată, după sintagma „entitatea raportoare și Agenția Servicii Publice”, a sintagmei „în baza permisiunii scrise a Serviciului”. Nu este clară și, prin urmare, poate fi interpretată sintagma „când abținerea de la executarea acestora este imposibilă”. Suplimentar, entitatea raportoare poate să nu cunoască, dacă abținerea de la executarea acestora poate crea impedimente la urmărirea beneficiarilor unei activități sau tranzacții suspecte de spălare a banilor, de infracțiuni predicat, de finanțare a terorismului sau a proliferării armelor distrugere în masă. Astfel, efectuarea activității sau tranzacției suspecte în baza permisiunii scrise a Serviciului va exclude o posibilă interpretare a deciziei/acțiunilor entității raportoare și, eventual –a oricaror neconformari cu normele legale în vigoare.</p>	<p>Nu se acceptă Prevederea respectivă stabilește posibilitatea efectuării activității sau tranzacției suspecte în cazul în care abținerea sau neexecutarea este imposibilă, cu informarea SPCSB.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
529.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 33 alin. (17) Propunem menținerea în norma examinată, după sintagma „entitatea raportoare și Agenția Servicii Publice”, a sintagmei „în baza permisiunii scrise a Serviciului”. Nu este clară și, prin urmare, poate fi interpretată sintagma „când abținerea de la executarea acestora este imposibilă”. Suplimentar, entitatea raportoare poate să nu cunoască, dacă abținerea de la executarea acestora poate crea impedimente la urmărirea beneficiarilor unei activități sau tranzacții suspecte de spălare a banilor, de infracțiuni predicat, de finanțare a terorismului sau a proliferării armelor de distrugere în masă,</p>	<p>Nu se acceptă Prevederea respectivă stabilește posibilitatea efectuării activității sau tranzacției suspecte în cazul în care abținerea sau neexecutarea este imposibilă, cu informarea SPCSB.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>Astfel, efectuarea activității sau tranzacției suspecte în baza permisiunii scrise a Serviciului va exclude o posibilă interpretare a deciziei /acțiunilor entității raportoare și, eventual – a oricaror neconformari cu normele legale în vigoare.</p>		
530.	<p>BC MAIB SA Art. 33 alin. (17) Propunem menținerea în norma examinată, după sintagma „entitatea raportoare și Agenția Servicii Publice”, a sintagmei „în baza permisiunii scrise a Serviciului”. Nu este clară și, prin urmare, poate fi interpretată sintagma „când abținerea de la executarea acestora este imposibilă”. Suplimentar, entitatea raportoare poate să nu cunoască, dacă abținerea de la executarea acestora poate crea impedimente la urmărirea beneficiarilor unei activități sau tranzacții suspecte de spălare a banilor, de infracțiuni predicat, de finanțare a terorismului sau a proliferării armelor de distrugere în masă, Astfel, efectuarea activității sau tranzacției suspecte în baza permisiunii scrise a Serviciului va exclude o posibilă interpretare a deciziei /acțiunilor entității raportoare și, eventual – a oricaror neconformari cu normele legale în vigoare.</p>	<p>Nu se acceptă Prevederea respectivă stabilește posibilitatea efectuării activității sau tranzacției suspecte în cazul în care abținerea sau neexecutarea este imposibilă, cu informarea SPCSB.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
531.	<p>Serviciul de Informații și Securitate La pct. 29, articolul 34: - propunem completarea cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins: ”(5¹) În ceea ce privește contractele, obligațiile sau acordurile încheiate anterior aplicării sancțiunilor în temeiul Rezoluțiilor Consiliului de Securitate al ONU 1718 (2006) și 2231 (2015): a) în privința conturilor blocate în temeiul Rezoluțiilor 1718 (2006) sau 2231 (2015), sunt acceptate dobânzile sau alte venituri acumulate pe conturi sau plăți care decurg din contracte, obligații sau acorduri încheiate anterior aplicării sancțiunilor, cu condiția că aceste dobânzi, venituri sau plăți în continuare fac obiectul măsurilor restrictive și sunt blocate; b) măsurile restrictive aplicate în temeiul Rezoluției 1737 (2006) și continuate prin Rezoluția 2231 (2015) nu împiedică ca persoana, grupul sau entitatea desemnată să efectueze plăți care derivă din contracte încheiate anterior includerii acestora pe lista de la pct. 1 l lit. b), cu condiția că:</p>	<p>Luând în considerare că Hotărârea Guvernului nr. 792/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de implementare a sancțiunilor financiare aferente activității teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă reglementează aspectele respective, se consideră oportun includerea propunerilor respective în proiectul de modificare a hotărârii respective.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>- autoritățile competente au confirmat că contractul nu are legătură cu niciunul dintre articolele, materialele, echipamentele, bunurile, tehnologiile, asistența, instruirea, asistența financiară, investițiile, brokerajul sau serviciile interzise prin rezoluțiile relevante ale Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite;</p> <p>- plata nu este primită direct sau indirect de către persoane, grupuri sau entități desemnate prin Rezoluția 2231 (2015);</p> <p>- autoritățile competente au notificat cu 10 zile înainte organismele relevante ale Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, cu privire la intenția de a efectua sau a primi astfel de plăți sau de a autoriza, după caz, deblocarea fondurilor, altor active sau resurse economice în acest scop.”</p> <p>Includerea acestor prevederi rezultă din pct. 10 și 11 ale Notei de interpretare INR. 7 a Recomandărilor FATF care cer statelor să adopte norme juridice vizând contractele, obligațiile și acordurile/angajamentele încheiate de către persoanele sau entitățile desemnate, anterior includerii acestora pe listele de sancțiuni de către Consiliul de Securitate al ONU pentru finanțarea proliferării armelor de distrugere în masă.</p> <p>Raportul Moneyval privind Republica Moldova din luna mai 2022 atenționează despre necesitatea ajustării cadrului legal național la aceste norme (criteriul 7.5 (a) și (b)).</p> <p>Mai mult decât atât, menționăm că un studiu al rapoartelor de progres al altor state e relevant că includerea acestor modificări în legislația națională a fost calificată de Comitetul Moneyval al consiliului Europei ca fiind în totalmente conform (cazul Albaniei).</p> <p>- propunem completarea cu alineatul (61) cu următorul cuprins: “(61) Dacă, din cauza erorii de identificare, au fost aplicate măsuri restrictive în privința bunurilor persoanelor, grupurilor sau entităților care nu cad sub incidența listei menționate la alin. (11)”;</p> <p>Astfel, în scopul eficientizării mecanismului de reacție la erori de identificare, în cazurile în care sunt vizate persoane, grupuri sau entități de bună-credință, se propune ca Serviciul de Informații și Securitate să întreprindă măsurile corespunzătoare astfel încât să fie ridicate măsurile restrictive aplicate din greșeală.</p>	
--	--	--

Totodată, potrivit pct. 8 al Notei de interpretare INR. 7 al Recomandărilor FATF, pentru persoanele sau entitățile cu nume/denumire același (similar) cu cel al persoanelor sau entităților desemnate, care sunt afectate din greșeală de un mecanism de înghețare (fals pozitiv), țările trebuie să dezvolte și să implementeze proceduri publice cunoscute de deblocare în timp util a fondurilor sau activelor ale acestor persoane sau entități, după verificarea/confirmarea faptului că persoana sau entitatea nu este o persoană sau entitate desemnată;

- la alineatul (11), se propune excluderea lit. e) propusă pentru completare ("lista Uniunii Europene și a Consiliului Europei cu privire la persoanele, grupurile și entitățile implicate în activități teroriste");

Necesitatea de excludere este argumentată de faptul că "lista Uniunii Europene" este deja prevăzută ca temei la art. 34 alin. (11) lit. c) din Legea nr. 308/2017.

În partea ce vizează "lista Consiliului Europei cu privire la persoanele, grupurile și entitățile implicate în activități teroriste" prezintă incertitudini faptul existenței la moment a unei liste aprobate de către CoE.

- la alineatul (19), considerăm potrivită revizuirea acestuia și expunerea cu următorul conținut:

"(19) Persoanele, grupurile și entitățile desemnate în listă în mod eronat sau în privința cărora există temeiuri de excludere din listă, pot adresa Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova o cerere scrisă motivată de solicitare a excluderii din listă. Cererea se examinează în termen de până la 10 zile lucrătoare, iar decizia motivată este adusă la cunoștința solicitantului și poate fi contestată conform legislației în vigoare.";

Primul argument în susținerea acestei formulări, constă în aceea că nu există "lista organizațiilor și persoanelor cu privire la care există informații despre implicarea lor în proliferarea armelor de distrugere în masă", la moment se operează cu "lista persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă". Prin referirea la "organizații" devine neclar pe cine încearcă autorul să îl vizeze.

Tot în această ordine de idei, în redacția propusă de autor, acesta se referă doar la list ace vizează doar persoanele implicate în proliferarea armelor de distrugere în masa, ignorând persoanele implicate în activități teroriste care

	de asemenea pot fi în mod eronat incluse în liste și care trebuie să aibă posibilitatea de a cere excluderea. Concomitent, regulamentul privind procedura de implementare a sancțiunilor financiare aferente activității teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masa, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 792/2020, la pct. 44 conține prevederi similare. Respectiv, o eventuală detaliere a normei propuse, urmează a fi realizată în conținutul Regulamentului specificat.		
532.	Uniunea Avocaților Referitor la art. 34 alin. (1), (4), (5) și (7), referința la autoritatea prevăzută la alin. (6) art. 4 este una deficientă, deoarece în această normă juridică este vorba despre două autorități publice.	Se acceptă	
533.	Uniunea Avocaților Referitor la art. 34 alin. (1), (4), (5) și (7), referința la autoritatea prevăzută la alin. (6) art. 4 este una deficientă, deoarece în această normă juridică este vorba despre două autorități publice. Conform alin. (6) art. 4, în versiunea din proiectul de lege în cauză, este vorba despre 2 autorități publice, și anume: "(6) Agenția Servicii Publice comunică imediat, dar nu mai târziu de 24 ore, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, informațiile referitoare la cazurile suspecte identificate în procesul de prestare a serviciilor publice." Prin urmare, referința la autoritatea publică "prevăzută la alin. (6) art. 4", în condițiile în care în alineatul respectiv sunt menționate 2 autorități publice, poate genera interpretări echivoce.	Se acceptă prin completarea cu autoritatea „Agenția Servicii Publice”	Se acceptă poziția SPCSB
534.	Uniunea Avocaților La alin. (11) art. 34 se propune completarea cu o nouă literă care să se refere la lista Uniunii Europene și a Consiliului Europei cu privire la persoanele, grupurile și entitățile implicate în activități teroriste.	Se acceptă	Se acceptă
535.	Asociația pentru protecția vieții private Art. 36: -Textul „se încadrează în activitatea specificată la art. 2 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal” de substituit cu textul: „este considerată o chestiune de interes public în temeiul legislației privind protecția datelor cu caracter personal” – modificările propuse vor oferi dreptul entităților raportoare să acționeze în baza temeiului legal prevăzut la art. 5 alin. (5) lit. e) din Legea nr. 133/2011	Nu se acceptă În sensul Legii nr. 308/2017, entitățile raportoare trebuie să utilizeze datele cu caracter personal doar în scopul prevăzut de legea menționată. Astfel, extinderea acestei prevederi, pot încălca drepturile subiecților datelor cu caracter personal.	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>privind protecția datelor cu caracter personal, în corespundere cu art. 43 din Directiva 2015/849</p> <p>-„Articolul 43 Prelucrarea datelor cu caracter personal pe baza prezentei directive în scopul prevenirii spălării banilor și a finanțării terorismului astfel cum este menționat la articolul 1 este considerată a constitui o chestiune de interes public în temeiul Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului.</p>		
536.	<p>Asociația Businessului European Art. 36: Textul „se încadrează în activitatea specificată la art. 2 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal” de substituit cu textul: „este considerată a constitui o chestiune de interes public în temeiul legislației privind protecția datelor cu caracter personal” corespunzător „Articolul 43 Prelucrarea datelor cu caracter personal pe baza prezentei directive în scopul prevenirii spălării banilor și a finanțării terorismului astfel cum este menționat la articolul 1 este considerată a constitui o chestiune de interes public în temeiul Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului (*).”</p>	<p>Nu se acceptă În sensul Legii nr. 308/2017, entitățile raportoare trebuie să utilizeze datele cu caracter personal doar în scopul prevăzut de legea menționată. Astfel, extinderea acestei prevederi, pot încălca drepturile subiecților datelor cu caracter personal.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
537.	<p>SPCSB La pct. 34 (referitor la art. 36) se completează cu următorul text: „alin. (2) se abrogă”</p>		Se acceptă
538.	<p>Asociația pentru protecția vieții private La art. 36 alin. (4), textul „alin. (7) și alin. (9) lit. e) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, în adresa țărilor (jurisdicțiilor) care asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal.” Se substituie cu textul „art. 32 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.” Propunerea se impune a fi operată pe motiv că prin Legea nr. 175/2011, art. 32 din Legea nr. 133/2011 a fost modificată, alin. (7) lipsește.</p>	Se acceptă	Se acceptă
539.	<p>Asociația Businessului European La alin. (4), textul „alin. (7) și alin. (9) lit. e) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, în adresa țărilor (jurisdicțiilor) care asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal.” Se substituie cu textul „art. 32 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.” Propunerea se impune a fi operată pe motiv că prin</p>	Se acceptă	Se acceptă

	Legea nr. 175/2011, art. 32 din Legea nr. 133/2011 a fost modificată, alin. (7) lipsește.		
540.	Asociația pentru protecția vieții private Art. 36 alin. (6) se exclude. Conform modificărilor aduse Legii nr. 133/2011 prin Legea nr. 175/2017, a fost anulat dreptul CNPDCP de a autoriza prelucrarea de date, motiv pentru care, norma vizată este desuetă.	Se acceptă	Se acceptă
541.	Asociația Businessului European Alin. (6) se exclude. Conform modificărilor aduse Legii nr. 133/2011 prin Legea nr. 175/2017, a fost anulat dreptul CNPDCP de a autoriza prelucrarea de date, motiv pentru care, norma vizată este desuetă.	Se acceptă	Se acceptă
542.	Art. II Legea nr. 75/2020		
543.	Banca Națională a Moldovei La art. II din proiect (Legea nr. 75/2020): 1. Pe tot parcursul textului proiectului de modificare a Legii nr. 75/2020, referința la art.4 alin. (1) literele o) și p) din Legea nr. 308/2017 se exclude.	Se acceptă	Se acceptă
544.	CNPF Reiterăm asupra faptului că furnizorii de servicii de finanțare participativă au fost incluși în calitate de entități raportoare-art. 4 alin. (1) lit. r) din proiectul de lege, astfel, se relevă necesitatea includerii acestora pe tot parcursul Legii nr.75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor, și anume: 1) Punctul 4, Articolul 5, la alineatul (5) sintagma „lit. c)” se substituie cu sintagma „lit. c) d), f) și r)” 2)Punctul 16, Articolul 26, alineatul (2) litera b), sintagma „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu sintagma „lit. a), c) –h), i) și r)” 3) Punctul 18, Articolul 34, alineatul (6), se propune substituirea textului „și h)”cu textul „și r)” 4)Punctul 21, Articolul 39, alineatul (1) litera a), sintagma „lit. c)” se substituie cu sintagma „lit. c), d), f) și r)” –ținând cont de entitățile raportoare din aria de supraveghere a CNPF prevăzute de art. 4 alin. (1) din Legea nr. 308/2017. 5)Punctele 22–45 din proiectul de lege, substituirea sintagmei „lit. a), c)–h) și i)” cu sintagma „lit. a), c) –h), i) și r)”.Adițional, se remarcă necesitatea contrapunerii repetate a Tabelului de sinteză cu proiectul de lege ajustat,	Se acceptă	Se acceptă

	<p>întrucât se atestă unele cazuri de omisiune între propunerile acceptate de către autor(inclusiv cele menționate supra la pct. II) și redacția normelor corespunzătoare din proiect (a se vedea pct. 2, 23 și 25 din Tabelul de sinteză).</p>		
545.	<p>Uniunea Avocaților Se propune ca despre inițierea procedurii de control al avocaților și efectuarea vizitei de control să fie informat în prealabil și organul de supraveghere a entității raportoare – Uniunea Avocaților din Republica Moldova, cu expedierea copiei ordinului de efectuare a vizitei de control.</p>	<p>Nu se acceptă Conform procedurii, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, care dețin competențe de efectuare a controalelor la entitățile supravegheate, furnizează Serviciului: - planurile anuale de control, cel târziu până la data de 31 decembrie a anului care precedă controlul, precum și actualizările planurilor, în termen de 14 zile de la aprobarea acestora; - notificarea privind controlul inopinat intenționat, cel târziu până în ziua începerii controlului, cu excepția cazului în care controlul rezultă din planul de control actualizat; - informația privind rezultatele controlului, în cazul constatării încălcării de către entitățile raportoare a prevederilor legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, în termen de 14 zile de la data întocmirii actului de control. Corespunzător, la întocmirea planului anual de control, SPCSB ia în considerare planul anual de control elaborat de către Uniunea Avocaților.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
546.	<p>Uniunea Avocaților Cu referire la amendamentele propuse la Legea nr. 75/2020, propunem ca despre inițierea procedurii de control al avocaților și efectuarea vizitei de</p>	<p>Nu se acceptă Conform procedurii, organele cu funcții de supraveghere a entităților</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>control să fie informat în prealabil și organul de supraveghere a entității raportoare – Uniunea Avocaților din Republica Moldova, cu expedierea copieii ordinului de efectuare a vizitei de control. Existența sau lipsa unui plan anual de control al organului de supraveghere a entităților raportoare nu este în măsură să condiționeze informarea organului de supraveghere de către SPCSB despre controalele inițiate de către cea din urmă, inclusiv în cazul controalelor inopinate, or SPCSB nu este obligată să coordoneze planurile sale de control cu organul cu funcții de supraveghere.</p>	<p>raportoare, care dețin competențe de efectuare a controalelor la entitățile supravegheate, furnizează Serviciului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planurile anuale de control, cel târziu până la data de 31 decembrie a anului care precedă controlul, precum și actualizările planurilor, în termen de 14 zile de la aprobarea acestora; - notificarea privind controlul inopinat intenționat, cel târziu până în ziua începerii controlului, cu excepția cazului în care controlul rezultă din planul de control actualizat; - informația privind rezultatele controlului, în cazul constatării încălcării de către entitățile raportoare a prevederilor legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, în termen de 14 zile de la data întocmirii actului de control. <p>Corespunzător, la întocmirea planului anual de control, SPCSB ia în considerare planul anual de control elaborat de către Uniunea Avocaților.</p>
547.	<p>Ministerul Finanțelor Art. 2 Referitor la modificarea Legii nr. 75/2020: La pct.1, art.2 din proiect, urmează de revăzut definiția noțiunii de „proces-verbal de efectuare a vizitei de control”. Conform proiectului, acesta constituie actul în care se înregistrează constatările pe parcursul procedurii de control. Or, în urma vizitei de control se întocmește proces-verbal de efectuare a vizitei de control, iar în urma procedurii de control se întocmește raport de control. Astfel, considerăm oportun substituirea sintagmei „procedurii de control” cu textul „vizitei de control”.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p> <p>Vizita de control este distinctă ca mecanism privind procedura de control</p>

548.	<p>Banca Națională a Moldovei La Articolul 4, propunem completarea enunțului al treilea cu textul ”fără a aduce atingere art. 34 alin. (3)”. Al patrulea enunț se propune să fie expus în următoarea redacție ”Dispozițiile alin. (2) din prezentul articol și capitolul II din prezenta lege nu se aplică controalelor efectuate de către Banca Națională a Moldovei”. Raționamentul modificărilor propuse derivă din prima parte a alienatului dat, care prevede că BNM efectuează verificarea conformității entităților raportoare supravegheate conform Legii nr. 548/1995, Legii nr. 202/2017, Legii nr. 62/2008, Legii nr. 114/2012 și actelor normative emise în acest scop.</p>	<p>Nu se acceptă Conform normelor existente la elaborarea proiectelor de acte normative, nu se admite dublarea normelor. Alin. (4) prin norma ”Banca Națională a Moldovei efectuează verificarea conformității entităților raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a), b) și i) din Legea nr. 308/2017, constată încălcările și emite deciziile corespunzătoare în conformitate cu Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară și Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică. Intrarea în vigoare, executarea și contestarea deciziilor Băncii Naționale a Moldovei privind aplicarea sancțiunilor se realizează în conformitate cu legile la care se face referire în prezentul alineat.” stabilește foarte clar domeniul de competență al BNM. Inclusiv. De remarcat și faptul că, de la momentul intrării în vigoare a legii nr. 75/2020, nu s-au atestat interferențe la aplicarea acestor prevederi.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
549.	<p>Asociația Businessului European Art. 5 alin. (10) Excluderea punctului în acuza aduce la încălcarea drepturilor unității raportoare. Efectuarea controlului fără un reprezentant al unității raportoare creează condiții pentru depășirea atribuțiilor autorității de reglementare, corupție și scăderea calității controlului (persoana desemnata poate sa</p>	<p>Nu se acceptă Excluderea respectiva se refera la procedura de control planificata care se efectuează din oficiu in termen de 30 zile. Cu referire la vizita de control,</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	clarifice unele momente din activitatea ceea ce poate se usureze procesul de control).	nu se exclude posibilitatea de participa a entității raportoare.	
550.	BC MAIB SA Art. 8 alin. (1) propunem ca după sintagma „10 zile” să fie introdus cuvântul „lucrătoare”.	Se acceptă	Se acceptă
551.	Asociația Băncilor din Moldova Art. 9 alin. (3) Se propune: Menținerea alineatului (3) din art. 9, conform redacției actuale Argumentare: Considerăm că urmează să rămână neschimbat analogic cu alin (3) art. 11. Dreptul de a contesta un act administrativ defavorabil este un drept ocrotit conform art. 13 din CEDO.	Se acceptă	Se acceptă
552.	Asociația Businessului European Art. 10 alin. (3¹) Pentru a nu se admite abuzuri, este oportun a fi stabilită o limită/ un termen al suspendării procedurilor de control.	Nu se acceptă În cazul suspendării procedurii de control, din anumite cauze obiective, nu poate fi previzionat (de ex. concediu medical al persoanei responsabile, pandemie etc). Astfel, pentru fiecare caz individual, conform deciziei de suspendare, se va stabili termenul.	Se acceptă poziția SPCSB
553.	Asociația Băncilor din Moldova Art. 10 alin. (3¹) Propunerea de completare a art.10 cu alin. (3 ¹) nu se susține, deoarece considerăm nejustificat de mare termenul de prelungire a controlului, precum și stabilirii dreptului de suspendare a procedurii de control. Adicional prevederea respectivă contravine cu propunerile de modificare a art.11.	Nu se acceptă În cazul suspendării procedurii de control, din anumite cauze obiective, nu poate fi previzionat (de ex. concediu medical al persoanei responsabile, pandemie etc). Astfel, pentru fiecare caz individual, conform deciziei de suspendare, se va stabili termenul. Art. 11 se referă la vizita de control.	Se acceptă poziția SPCSB
554.	Asociația Băncilor din Moldova Art. 10 alin. (3¹)	Nu se acceptă În cazul suspendării procedurii de control, din anumite cauze obiective,	Se acceptă poziția SPCSB

	Comentariu: Pentru a nu se admite abuzuri, este oportun a fi stabilită o limită/ un termen al suspendării procedurilor de control.	nu poate fi previzionat (de ex. concediu medical al persoanei responsabile, pandemie etc). Astfel, pentru fiecare caz individual, conform deciziei de suspendare, se va stabili termenul.	
555.	Asociația Băncilor din Moldova Art. 10 alin. (5) Comentariu: Excluderea alineatului va conduce la încălcarea drepturilor unității raportoare. Efectuarea controlului fără un reprezentant al unității raportoare creează condiții pentru depășirea atribuțiilor autorității de reglementare, corupție și scăderea calității controlului (persoana desemnata poate sa clarifice unele momente din activitatea ceea ce poate să faciliteze procedura de control)	Nu se acceptă Excluderea respectiva se refera la procedura de control planificata care se efectuează din oficiu in termen de 30 zile. Cu referire la vizita de control, nu se exclude posibilitatea de participa a entității raportoare.	Se acceptă poziția SPCSB
556.	Asociația Băncilor din Moldova Art. 10 alin. (5) Propunerea de excludere a alin.(5) din art.10 se acceptă parțial, urmând a fi menținut dreptul entității supuse vizitei de control de a participa la aceasta.	Nu se acceptă Excluderea respectiva se refera la procedura de control planificata care se efectuează din oficiu in termen de 30 zile. Cu referire la vizita de control, nu se exclude posibilitatea de participa a entității raportoare.	Se acceptă poziția SPCSB
557.	BC FINCOMBANK SA Art. 10 alin. (5) Excluderea punctului in acuza aduce la încălcarea drepturilor unității raportoare. Efectuarea controlului fără un reprezentant al unității raportoare creează condiții pentru depășirea atribuțiilor autorității de reglementare, corupție și scăderea calității controlului (persoana desemnata poate sa clarifice unele momente din activitatea ceea ce poate se usureze procesul de control).	Nu se acceptă Excluderea respectiva se refera la procedura de control planificata care se efectuează din oficiu in termen de 30 zile. Cu referire la vizita de control, nu se exclude posibilitatea de participa a entității raportoare.	Se acceptă poziția SPCSB
558.	Ministerul Finanțelor Art. 11 alin. (7) La pct. 7, art. 11, alin. (7) din proiect, considerăm oportun de a reglementa și posibilitatea semnării electronice a procesului-verbal de efectuare a vizitei de control.	Nu se acceptă Procedura vizitei de control presupune vizita la oficiul entității raportoare.	Se acceptă poziția SPCSB
559.	BC FINCOMBANK SA	Se acceptă	Se acceptă

	<p>Art. 11 alin. (9) Excluderea acestei sintagme "cu confirmare de primire" luând în considerare cazurile frecvente de muncă de proastă calitate a agentului poștal, luând în considerare dimensiunea sancțiunilor în cadrul legii a 75-a - nu este acceptabilă.</p>		
560.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 11 alin. (9) sintagmele "respectiv și se certifică" și "cu confirmare de primire" se exclud. Se propune menținerea sintagmei Argumentare: Excluderea acestei sintagme nu este acceptabilă luând în considerare cazurile frecvente de muncă de proastă calitate a agentului poștal, iar în final responsabilitatea va reveni entității raportoare, care riscă să fie sancționată, iar mărirea sancțiunilor este exagerat de mare.</p>	Se acceptă prin excluderea propunerii.	
561.	<p>Asociația Businessului European Art. 11 alin. (9) Excluderea acestei sintagme luând în considerare cazurile frecvente de muncă de proastă calitate a agentului poștal, luând în considerare dimensiunea sancțiunilor în cadrul legii a 75-a - nu este acceptabilă</p>	Se acceptă prin excluderea din proiect	
562.	<p>Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției La punctul 9, privind completarea articolului 14 din Legea nr.75/2020, referitor la drepturile și obligațiile entităților raportoare supuse controlului, este necesară excluderea sintagmei despre posibilitatea controlului în lipsa avocatului sau reprezentantului împuternicit, deoarece diminuează dreptul la apărare. Din textul modificării art.14, alin. (11), lit. d) se exclude a doua propoziție.</p>	<p>Nu se acceptă Prezența avocatului în cadrul controlului este un drept al entității raportoare, care poate fi angajat la orice etapă a controlului, care conform legislației, durează 5 zile în cazul vizitei de control. Astfel, nu poate fi calificat ca temei lipsa avocatului pentru neefectuarea controlului. De menționat că, prevederea respectivă nu se referă la prezența reprezentantului împuternicit.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
563.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 14 alin. (1) Se propune: 1) În textul literei a), după textul "ordinul de control" de completat cu textul " și ordinul de efectuare a vizitei de control"</p>	<p>Se acceptă parțial La pct 1 vor fi efectuate modificările propuse. La pct. 2, Legea 75/2020 stabilește proceduri distincte decît cele</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>2) Substituirea ultimei propoziții din lit.d) cu următoarea redacție: ”Dacă entitatea raportoare la care se efectuează controlul (în cazul vizitei de control) solicită prezența avocatului, acțiunea procesuală se întrerupe până la prezentarea avocatului, dar nu mai mult decât pentru 2 ore”.</p> <p>Argumentare: Ajustarea redacției literei d) în corespundere cu prevederile Codului de procedură penală</p>	<p>prevăzute de Codul de procedură penală.</p>	
564.	<p>AMCHAM Art. 14 alin. (11) Se propune: (i) în textul literei a), după cuvintele „ordinul de control” de completat cu următoarele: „și ordinul de efectuare a vizitei de control”; (ii) expunerea ultimei propoziții din lit. d) în următoarea redacție: „Dacă entitatea raportoare la care se efectuează controlul (în cazul vizitei de control) solicită prezența avocatului, acțiunea procesuală se întrerupe până la prezentarea avocatului, dar nu mai mult decât pentru 2 ore”. Ultima propunere vine să implementeze în textul legii unele garanții procesuale astfel cum sunt reglementate în Codul de procedură penală.</p>	<p>Se acceptă parțial La pct (i) vor fi efectuate modificările propuse. La pct. (ii), Legea 75/2020 stabilește proceduri distincte decât cele prevăzute de Codul de procedură penală.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
565.	<p>BC MAIB SA La art. 21 alin. (4) propunem să fie exclusă sintagma „iar cuvântul „calendaristic” se exclude”, deoarece în art. 21 alin. (4) din Legea nr.75/2020 nu este utilizat cuvântul „calendaristic”.</p>	<p>Se acceptă</p>	<p>Se acceptă</p>
566.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare La Articolul II: Punctul 16, Articolul 26 alin. (2) lit. b), sintagma „lit. a), c), h) și i)” se substituie cu sintagma „lit. a), c) –h), i) și t)”.</p>	<p>Se acceptă prin introducerea entităților raportoare corespunzătoare.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
567.	<p>Banca Națională a Moldovei Art. 34 alin. (3) – (5) De asemenea, tot cu referire la art. II din proiect, având în vedere prevederile art. 34 alin. (3) - (5), care prevăd dreptul și discreția exclusivă a BNM de a aplica anumite sancțiuni unor entități raportoare, atenționăm asupra prevederilor din Capitolul IV din Lege care induc concluzia posibilității Serviciului de a aplica aceste sancțiuni. Considerăm necesară revederea acestor prevederi, pentru asigurarea uniformizării cadrului legal și</p>	<p>În lipsa unei propuneri de modificare, nu este clar care prevederi urmează a fi amendate.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

	<p>excluderii echivocului. Drept reper pot fi preluate prevederile corespunzătoare din proiectul de lege 406/2022, referit supra.</p>		
568.	<p>Banca Națională a Moldovei Având în vedere prevederile art. 34 alin. (3) – (5), care prevăd dreptul și discreția exclusivă a BNM de a aplica anumite sancțiuni unor entități raportoare, atenționăm asupra prevederilor din Capitolul IV din Lege care induc concluzia că și Serviciul este abilitat de a aplica aceste sancțiuni. Considerăm necesară revederea acestor prevederi, pentru asigurarea uniformizării cadrului legal și excluderii echivocului. Drept reper pot fi preluate prevederile corespunzătoare din proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative nr. unic 406/MF/BNM/2022 (modificările propuse la Capitolul IV din Legea nr. 75/2020).</p>	<p>În lipsa unei argumentări sau propuneri de modificare, obiecția nu poate fi analizată.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
569.	<p>Banca Națională a Moldovei Considerăm necesară revizuirea modificării din pct. 19 aferent excluderii angajatului entității raportoare din lista subiecților care pot fi supuși sancțiunii.</p>	<p>Se acceptă prin excluderea propunerii respective.</p>	<p>Se acceptă</p>
570.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare Complementar, în vederea perfecționării cadrului normativ, în condițiile identificării de către CNPF a unor incertitudini în aplicare a normelor aferente procesului de sancționare a încălcărilor conexe spălării banilor și finanțării terorismului, CNPF consideră necesar a se interveni cu următoarele propuneri de amendare a Legii nr. 75/2020.a) La art. 34, propunem completarea cu următoarele alineate: ”(1¹) Aplicarea sancțiunilor prevăzute la alin. (1) lit. c) și e) din prezenta lege nu este condiționată de existența unor alte sancțiuni anterioare. (6) Prin derogare de la prevederile art. 26, 27 și 28, comiterea de către entitățile raportoare prevăzute la art.4 alin.(1) lit. c), d), f) h) și t) din Legea nr.308/2017 sau de către alți subiecți supuși sancțiunii din cadrul acestor entități raportoare a oricăror încălcări ale prevederilor legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului poate fi sancționată de către Comisia Națională a Pieței Financiare, cu oricare dintre sancțiunile prevăzute la alin.(1) din prezentul articol, ținând cont de prevederile alin.(2).(7) În aplicarea prevederilor alin.(6), sancțiunile prevăzute la alin.(1) lit.c) și d) pot fi dispuse ca sancțiuni complementare.”</p>	<p>Se acceptă</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

571.	<p>Uniunea Avocaților</p> <p>Cu referire la propunerea de a exclude lit. d) art. 35, menționăm că aceasta nu ține cont de principiul răspunderii personale pentru faptele comise cu intenție, caz în care răspunderea și sancțiunea aplicată entităților raportoare pentru anumite încălcări datorate faptelor intenționate comise de persoanele investite cu atribuții de executare a Legii nr. 308/2017, precum ar fi angajatul entității raportoare abilitat cu funcții de asigurare a conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, nu poate fi pusă pe seama entității raportoare. La evaluarea vinovăției și răspunderii pentru încălcările în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, există riscul că pentru anumite fapte, precum ar fi de exemplu omisiunea de a include anumite date în evidența tranzacțiilor, persoanelor expuse politic sau altă informație care trebuie păstrată, încălcarea obligației de confidențialitate, în lipsa calității de subiect al răspunderii al angajatului entității raportoare, să fie imposibilă identificarea altei persoane vinovate și aplicarea unei sancțiuni pentru încălcarea constatată.</p>	Se acceptă prin excluderea propunerii respective.	Se acceptă poziția SPCSB
572.	<p>Uniunea Avocaților</p> <p>Art. 35 lit. d)</p> <p>Cu referire la propunerea de a exclude lit. d) art. 35, menționăm că aceasta nu ține cont de principiul răspunderii personale pentru faptele comise cu intenție, caz în care răspunderea și sancțiunea aplicată entităților raportoare pentru anumite încălcări datorate faptelor intenționate comise de persoanele investite cu atribuții de executare a Legii nr. 308/2017, precum ar fi angajatul entității raportoare abilitat cu funcții de asigurare a conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, nu poate fi pusă pe seama entității raportoare. La evaluarea vinovăției și răspunderii pentru încălcările în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, există riscul că pentru anumite fapte, precum ar fi de exemplu omisiunea de a include anumite date în evidența tranzacțiilor, persoanelor expuse politic sau altă informație care trebuie păstrată, încălcarea obligației de confidențialitate, în lipsa calității de subiect al răspunderii al angajatului entității raportoare, să fie imposibilă identificarea altei persoane vinovate și aplicarea unei sancțiuni pentru încălcarea constatată.</p>	Se acceptă prin excluderea propunerii respective.	Se acceptă poziția SPCSB

573.	SPCSB La pct. 34 (referitor la art. 36): „la alin. (2) textul „la art. 2 alin. (2) lit. d) din” se substituie cu cuvântul „în”.		Se acceptă
574.	Comisia Națională a Pieței Financiare Punctul 22, Articolul 39 alin. (1) lit. a), sintagma „lit. c)” se substituie cu sintagma „lit. c), d), f), h) și t)” –entitățile raportoare din aria du supraveghere a CNPF potrivit proiectului de lege	Se acceptă prin introducerea entităților raportoare corespunzătoare. Totodată, se propune modificarea art. 38 alin. (1) lit. a) după cum urmează: ”la litera a), textul „lit. c)” se substituie cu textul „lit. c), d), f) și p)”.”	Se acceptă poziția SPCSB
575.	Comisia Națională a Pieței Financiare Punctele 24 – 45 din proiectul de lege, substituirea sintagmei „lit. a), c), h) și i)” cu sintagma „lit. a), c) –h), i) și t)”.	Se acceptă prin introducerea entităților raportoare corespunzătoare.	
576.	Comisia Națională a Pieței Financiare La art. 37 alin. (1): - după cuvintele „încălcarea comisă și” se completează cu textul „în funcție de incidență”, - se completează cu lit. a ¹) cu următorul conținut: „a) solicită respectarea necondiționată a cadrului normativ conex.”.	Nu se acceptă In cazurile de incidențe, se vor aplica prevederile privind individualizarea sancțiunilor Cu referire la solicitarea respectării cadrului normativ, aceasta este o obligație generală a subiecților legii.	Se acceptă poziția SPCSB
577.	Guvernul RM La art. II, referitor la art. 40 din Legea nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor, în vederea conformării la prevederile directivelor UE în domeniul AML și art. 35 al Legii nr. 308/2017, se propune completarea alin. (1) al acestuia cu următorul text: „dar nu mai mult decât mărimea dublă din valoarea beneficiului rezultat din încălcarea obligațiilor prevăzute de prezenta lege și Legea nr. 308/2017, în cazul în care beneficiul respectiv poate fi stabilit”.	Se acceptă	Se acceptă poziția SPCSB
578.	Uniunea Avocaților La articolul 40 din Legea nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor, în vederea conformării la prevederile directivelor UE în domeniul AML și art. 35 al Legii 308/2017, se propune	Se acceptă	Se acceptă poziția SPCSB

579.	<p>completarea alineatului (1) al acestuia cu următorul text: „dar nu mai mult decât mărimea dublă din valoarea beneficiului rezultat din încălcarea obligațiilor prevăzute de prezenta lege și Legea nr. 308/2017, în cazul în care beneficiul respectiv poate fi stabilit”</p> <p>AMCHAM Art. 40 alin. (1) Articolul 40 în vigoare nu este pe deplin alineat la prevederile art. 35 alin. (2) lit. e), care stabilește că „(2) În cazul nerespectării prevederilor prezentei legi și ale actelor subordonate acestei legi, față de entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a)–l) sunt aplicate următoarele tipuri de sancțiuni: [...] e) sancțiuni pecuniare sub formă de amendă: – în mărime dublă din valoarea beneficiului rezultat din încălcarea obligațiilor prevăzute de prezenta lege, în cazul în care beneficiul respectiv poate fi stabilit, sau în mărimea echivalentului în lei al sumei de până la 1000000 de euro, calculat conform cursului oficial al leului moldovenesc la data comiterii încălcării.” Aceași regulă este prevăzută și în art. 59 alin. (1) lit. e) din Directiva (UE) 2015/849. Credem că respectiva regulă generală urmează a fi reflectată și în conținutul art. 40 alin. (1) din Legea nr. 75/2020.</p>		
580.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare Art. 40 se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins: “(7) Organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare pot aplica sancțiunea sub formă de amendă până la cuantumul maxim al acesteia indiferent de numărul și tipul încălcărilor constatate în cadrul controlului, conform criteriilor generale de individualizare a sancțiunilor, în cazul când există suspiciuni pertinente că fapta materializată prin acțiune sau inacțiune a subiectului supus sancțiunii a fost asociată unor acțiuni de spălare a banilor, infracțiuni asociate acestora, acțiuni de finanțare a terorismului sau a proliferării armelor de distrugere în masă, în curs de pregătire, de tentativă, de realizare ori deja realizate. Pertinența suspiciunilor se stabilesc de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.”</p> <p>Banca Națională a Moldovei După art. 42, se introduce un articol nou în următoarea redacție:</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea în redacția: „la alineatul (1) se completează cu textul „, dar nu mai mult decât mărimea dublă din valoarea beneficiului rezultat din încălcarea obligațiilor prevăzute de prezenta lege și Legea nr. 308/2017, în cazul în care beneficiul respectiv poate fi stabilit”;</p>	Se acceptă poziția SPCSB
581.		<p>Se acceptă, cu expunerea ultimei propoziții în următoarea redacție: „ Pertinența suspiciunilor se stabilesc de către organele cu funcții de supraveghere”.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
		Se acceptă	Se acceptă

	<p>„Articolul 42¹. Încălcarea interdicțiilor privind relațiile de afaceri și tranzacțiile asociate activelor virtuale</p> <p>(1) Încălcarea interdicției de a deschide/ține conturi pentru/la prestatorii de servicii privind activele virtuale din alte state, clienților rezidenți care efectuează tranzacții în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale din alte state, de a efectua tranzacții ocazionale în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale din alte state, precum și de a admite efectuarea tranzacțiilor pentru clienții rezidenți în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state cu un volum ce depășește cumulativ echivalentul în lei a sumei de 50 mii lei/lunar, se sancționează cu:</p> <p>a) prescripție sau amendă de la 20000 de lei până la 50000 de lei aplicată persoanei cu funcție de răspundere, persoanei cu funcție de conducere de rang superior din cadrul entității raportoare;</p> <p>b) prescripție sau amendă de la 50000 de lei până la 1000000 de lei aplicată entității raportoare, alta decât cele prevăzute la art.4 alin.(1) lit.a), c)-h) și i) din Legea nr.308/2017;</p> <p>c) prescripție sau amendă de la 50000 de lei până la 5000000 de lei aplicată entității raportoare prevăzute la art.4 alin.(1) lit.a), c)-h) și i) din Legea nr.308/2017.</p> <p>(2) Aceași faptă, dacă constituie încălcare gravă, se sancționează cu:</p> <p>a) amendă de la 50000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 1000000 de euro aplicată persoanei cu funcție de răspundere, persoanei cu funcție de conducere de rang superior din cadrul entității raportoare, alta decât cele prevăzute la art.4 alin.(1) lit.a), c)-h) și i) din Legea nr.308/2017;</p> <p>b) amendă de la 20000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 5000000 de euro aplicată angajatului entității raportoare prevăzute la art.4 alin.(1) lit.a), c)-h) și i) din Legea nr.308/2017;</p> <p>c) amendă de la 50000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 5000000 de euro aplicată persoanei cu funcție de răspundere, persoanei cu funcție de conducere de rang superior din cadrul entității raportoare prevăzute la art.4 alin.(1) lit.a), c)-h) și i) din Legea nr.308/2017;</p>	
--	--	--

	<p>d) amendă de la 1000000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 1000000 de euro sau până la 5% din cifra de afaceri anuală totală, dar nu mai mult de echivalentul în lei al sumei de 1000000 de euro, aplicată entităţii raportoare, alta decât cele prevăzute la art.4 alin.(1) lit.a), c)-h) și i) din Legea nr.308/2017;</p> <p>e) amendă de la 5000000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 5000000 de euro sau până la 10% din cifra de afaceri anuală totală, dar nu mai mult de echivalentul în lei al sumei de 5000000 de euro, aplicată entităţii raportoare prevăzute la art.4 alin.(1) lit.a), c)-h) și i) din Legea nr.308/2017.</p>		
582.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. 51 Se propune: Ajustarea referinței la art. 11 alin. (3) din Legea 308/2017, specificată în redacția alin.(1), art. 51 al Legii. Argumentare: Norma din art. 51 stabilește sancțiuni pentru încălcările aferente raportării tranzacțiilor realizate în numerar, iar alineatul (1) face trimitere la art.11 alin. (3) al Legii 308/2017, în redacția proiectului, care se referă la tranzacțiile prin virament. Astfel, este necesar de efectuat ajustările corespunzătoare</p>	Se acceptă prin expunerea în redacție	
583.	<p>AMCHAM Art. 51 alin. (1) Sugerăm ajustarea referinței la art. 11 alin. (3) din Legea nr. 308/2017, specificată în redacția alin. (1) al art. 51 din lege. Norma din art. 51 stabilește sancțiuni pentru încălcările aferente raportării tranzacțiilor realizate în numerar, iar alin. (1) face trimitere la art. 11 alin. (3) al Legii nr. 308/2017, în redacția proiectului, care se referă inclusiv la tranzacțiile prin virament. Astfel, ar fi oportun de efectuat ajustările corespunzătoare.</p>	Se acceptă prin expunerea în redacție	
584.	<p>SPCSB În vederea ajustării la modificările operate la Legea 308/2017, la art. 51 în denumirea cuvintele ”în numerar” se exclude.</p>		Se acceptă

	Partea introductivă a alin. (1) din art. 51 va avea următorul cuprins: „Neinformarea Serviciului în termenele stabilite despre activității sau tranzațiilor conform prevederilor art. 11 alin. (2) ȘI (3) din Legea 308/2017 se sancționează cu.” Respectiv art. 52 se abrogă.		
585.	Banca Națională a Moldovei Art. 63 Tot în contextul art. II din proiect, considerăm necesară revizuirea modificării din pct. 47 aferent excluderii textului „și juridice în conformitate cu legislația, precum și a informațiilor referitoare la cazurile identificate de introducere și/sau scoatere ilegală în/din țară a valorilor valutare” din art. 63 din Legea nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor, având în vedere cele menționate în pct. 6.4. de mai sus.	Se acceptă	Se acceptă
586.	Banca Națională a Moldovei Reevaluarea termenilor de implementare a noilor cerințe din proiect, în special, într-o perioadă mai scurtă, bunăoară pentru implementarea măsurilor de precauție față de clienți utilizând instrumentele de identificare la distanță sau aplicarea cerințelor de identificare a clienților Unităților de Schimb Valutar.	Se acceptă parțial Pentru anumite prevederi, nu este relevant diminuarea termenului de implementare, deoarece este necesar elaborarea și aprobarea cadrului legal secundar.	Se acceptă poziția SPCSB
587.	Asociația Businessului European Ținând cont de indicarea unui singur termen pentru intrarea în vigoare a legii și a termenului acordat autorităților de reglementare, entitățile raportoare se pot afla într-o situație în care este imposibil să se respecte termenele de punere în aplicare a prevederilor Legii în special la adoptarea cerințelor care necesită a fi automatizate. Propunerea: (4) Entitățile prevăzute la art.15 din Legea nr. 308/2017, în termen de 4 luni de la data publicării prezentei legi, vor aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.	Se acceptă parțial prin stabilirea unui termen de 6 luni.	Se acceptă poziția SPCSB
588.	Asociația Băncilor din Moldova Art. IV. Se propune următoarea redacție a alin. (1):	Se acceptă	Se acceptă

	<p>(1) Prezentă Lege întră în vigoare în termen de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial.</p> <p>Comentarii:</p> <p>1. În practică, atunci când li se acordă aceeași perioadă de conformitate pentru unitățile raportoare și alte autorități de reglementare, unitățile raportoare ajung să fie nevoite să-și schimbe din nou reglementările interne după publicarea documentelor de reglementare secundare.</p> <p>Exemplu: Legea 308/2017 – a intrat în vigoare în februarie 2018 - a fost stabilită o perioadă de 6 luni pentru alinierea reglementărilor interne atât pentru entitățile raportoare, cât și pentru autoritățile de reglementare.</p> <p>Drept urmare, Regulamentul BNM 200/2018 a fost publicat în prima decada a lunii august 2018 și a intrat în vigoare la 23 august 2018. Acest lucru a necesitat eforturi semnificative din partea unităților raportoare pentru nu numai alinierea cadrului de reglementare, dar și să seteze echipamente și să formeze personalul.</p> <p>2. Din art. IV nu este clar la ce lege se face trimiterea și la ce unități raportoare se aplică.</p>	
589.	<p>BC FINCOMBANK SA</p> <p>Art. IV.</p> <p>În redactia prezentata nu este clar la ce lege se face trimiterea și la ce unități raportoare se aplică.</p> <p>În practică, atunci când li se acordă aceeași perioadă de conformitate pentru unitățile raportoare și alte autorități de reglementare, unitățile raportoare ajung să fie nevoite să-și schimbe din nou reglementările interne după publicarea documentelor de reglementare secundare.</p> <p>Exemplu: Legea 308\2017 – a intrat în vigoare în februarie 2018 - a fost stabilită o perioadă de 6 luni pentru alinierea reglementărilor interne atât pentru entitățile raportoare, cât și pentru autoritățile de reglementare.</p> <p>Drept urmare, Regulamentul BNM 200/2018 a fost publicat în prima decada a lunii august 2018 și a intrat în vigoare la 23 august 2018. Acest lucru a necesitat eforturi semnificative din partea unităților raportoare pentru nu numai alinierea cadrului de reglementare, dar și să seteze echipamente și să formeze personalul.</p>	Se acceptă
590.	<p>BC MAIB SA</p> <p>La art. IV al proiectului Legii:</p>	Se acceptă

	<p>13.1. Considerăm necesară stabilirea unui termen de intrare a Legii în vigoare, de cel puțin 3 luni după publicarea în Monitorul Oficial. Propunerea reiese din faptul că, proiectul Legii stabilește unele reguli noi în privința raportării tranzacțiilor, fapt care necesită implementarea de către entități raportoare a unor dezvoltări în sistemul informațional, care să permită automatizarea procesului de raportare. 13.2. Alin. (3), după sintagma “art. 15” propunem de completat cu sintagma “din Legea nr. 308/2017”, pentru a fi stabilit actul normativ aplicabil.</p> <p>13.3. La alin. (3), propunem de redus termenul preconizat pentru aducerea actelor normative ale organelor cu funcții de supraveghere, în concordanță cu Lege, de la 3 luni până la cel mult 2 luni. Propunerea este legată de faptul introducerii prin Lege a posibilității utilizării mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere relevante sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic. Deoarece reglementarea acestor procese de către organele cu funcții de supraveghere, va atrage întreprinderea de către entitatea raportoare a unor măsuri de ordin tehnic, de implementare a mijloacelor electronice respective, este necesară stabilirea unui termen rezonabil pentru implementare, după aprobarea și publicarea actelor normative respective.</p> <p>13.4. Alin. (4), după sintagma “art.4 alin. (1) și (6)” propunem de completat cu sintagma “din Legea nr.308/2017”, pentru a fi stabilit actul normativ aplicabil.</p>		
591.	<p>Asociația Băncilor din Moldova Art. V Dispoziții finale</p> <p>Ținând cont de stabilirea aceluiași termen (6 luni) pentru intrarea în vigoare a legii și pentru aducerea actelor normative ale autorităților de reglementare în concordanță cu prezenta lege, entitățile raportoare se vor putea afla în imposibilitatea respectării termenelor de punere în aplicare a prevederilor Legii în special la aplicarea cerintelor care necesită a fi automatizate.</p> <p>Propunerea: (4) Entitățile prevăzute la art. 15 din Legea nr. 308/2017, în termen de 4 luni de la data publicării prezentei legi, vor aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.</p>	Se acceptă	Se acceptă
592.	<p>Ministerul Finanțelor Art. V</p>	Se acceptă	Se acceptă

	<p>Totodată, este de menționat faptul că art.56 alin. (1) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative conchide că, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării.</p> <p>La fel, în concordanță cu alin.(3) din același articol, intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective. Astfel, intrarea în vigoare a actului normativ la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova urmează a fi argumentată în nota informativă.</p>		
593.	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare Redacția propusă în proiectul de lege (după prima rundă de consultări) la art. V alin. (2) comportă riscul unui potențial vid legislativ –având în vedere că în perioada dintre publicarea modificărilor la Legea nr.308/2017 și, respectiv, la Legea nr. 75/2020 și data de 1 iulie 2023 redacția actuală a ambelor acte legislative, în speță, art. 4 alin. (1) din Legea nr.308/2017 nu va corespunde cu atribuțiile de supraveghere atât a CNPF, cât și a Băncii Naționale a Moldovei(a se vedea,spre exemplu, art.15 alin. (1) lit. a) și lit. b) din Legea nr.308/2017, art. 38, art. 39 din Legea nr.75/2020). Mai mult, în contextul prenotat Banca Națională a Moldovei a elaborat un proiect de lege (număr unic 406/MF/BNM), care vine să coroboreze Legea nr.178/2020 pentru modificarea unor acte normative, cu Legea nr. 308/2017, în speță transferul de competențe aferente domeniilor asigurări și creditare nebanară de la CNPF la BNM.</p>	<p>Termenul propus a rezultat ca urmare a propunerilor de la sistemul bancar</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
594.	<p>Banca Națională a Moldovei La art.VI din proiect: 1. Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, va identifica și aloca mijloace financiare în scopul desfășurării de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în comun cu alte</p>	<p>Nu se accepta În contextul prevederilor art. 6 alin. (8) este prevăzută obligația SPCSB, în comun cu organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, organele de drept și alte instituții</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

	<p>autorități de supraveghere a procesului de identificare și evaluare a riscurilor de SB/FT pe teritoriul Republicii Moldova care derivă din activitățile/tranzacțiile cu active virtuale, precum și pentru procurarea/crearea instrumentelor IT necesare pentru analiza și înțelegerea trasabilității tranzacțiilor cu acestea.</p>	<p>competente, să organizeze, efectueze și actualizeze evaluarea riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului la nivel național, care include și evaluarea sectorială.</p> <p>De asemenea, menționăm că, la moment, Republica Moldova beneficiază de un proiect al OSCE în comun cu UNODC, care vizează de asemenea aspecte ce țin de evaluarea sectorului respectiv. Cu referire la soluțiile IT, de menționat că, art. 32 alin. (4) prevede că "Finanțarea și asigurarea tehnico-materială a Serviciului trebuie să acopere costul estimativ al tuturor activităților sale, astfel încât acesta să exercite efectiv, eficient și plenar activitățile sale, inclusiv cele care țin de reprezentare și participare în cadrul organizațiilor internaționale de profil."</p>	
595.	<p>Banca Națională a Moldovei Propunem includerea unor dispoziții tranzitorii care vor reglementa situația conturilor deschise la data intrării în vigoare a legii (în cazul existenței acestor categorii de conturi), care cad sub incidența interdicțiilor propuse prin alineatele (4)¹ și (4)⁵ din art. 5.</p>	<p>În lipsa unei formulări, nu poate fi examinată propunerea de modificare.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
596.	<p>Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică La pct. 2, ce ține de modificarea art. 3, la noțiunea "client" cuvântul "alte" se exclude.</p>	<p>Nu se acceptă. În vederea păstrării sensului definiției, se consideră oportun păstrarea redacției actuale.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
597.	<p>Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică La art. 5 alin. (1) lit. g), considerăm necesar de a prevedea suma minimă pentru tranzacțiile ocazionale când sunt aplicate măsurile de precauție privind clienții de către furnizorii de servicii privind monedele virtuale.</p>	<p>Se acceptă parțial prin excluderea prevederii respective.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

598.	Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică La art. 5 alin. (2) lit. a) și lit. b), catalogăm ambigui textele ”dintr-o sursă sigură și independentă”, ”serviciilor de încredere relevante” și ”măsuri adecvate”. Recomandăm revizuirea conceptuală a acestor norme, or nefiind definite sursele sigure, independente și serviciile de încredere relevante, formularea respectivă creează situații imprevizibile, ba chiar cu caracter coruptibil pentru entitățile raportoare.	Nu se acceptă De menționat că, textele menționate se regăsesc în redacția legii în vigoare și transpun terminologia utilizată în Directiva 2015/849.	Se acceptă poziția SPCSB
599.	Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică Art. 5 alin. (3) textul ”nu vor finaliza” se va substitui cu textul ”vor stopa”.	Nu se acceptă. În vederea păstrării sensului definiției, se consideră oportun păstrarea redacției actuale.	Se acceptă poziția SPCSB
600.	Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică Pentru o comprehensivitate accesibilă art. 5 alin. (4) se va expune în următoarea redacție: ”alineatul (4), după textul ”să țină conturi anonime” se completează cu textul ”, casete de siguranță anonime și carduri preplătite””.	Se acceptă la alineatul (4), după textul „conturi anonime,” se introduce textul „casete de siguranță anonime, iar după cuvintele „economii anonime” – să emită și să accepte plăți efectuate prin utilizarea de carduri preplătite anonime.”;	Se acceptă poziția SPCSB
601.	Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică La art. 5 alineatul (5), ultima propoziție la final se va completa cu textul ”, inclusiv a documentelor prezentate prin mijloace electronice.”	Se acceptă în următoarea redacție: „Corectitudinea și veridicitatea documentelor prezentate, inclusiv a documentelor prezentate prin mijloace electronice, sunt certificate de către clienți în mod obligatoriu.”	Se acceptă
602.	Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică În art. 5 alin. (6), textul ”nu doar tuturor” se va substitui cu textul ”atî”.	Se acceptă	Se acceptă
603.	Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică La art. 5 alin. (9), textul ”pot aplica măsuri” se va substitui cu textul ”aplică măsuri”.	Nu se acceptă Art. 5 alin. (9) prevede o posibilitate de aplicare cu excepție a măsurilor respective, în dependență de riscurile stabilite de către entitatea raportoare.	Se acceptă poziția SPCSB
604.	Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică	Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție:	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>Art. 5¹ lit. a), c) și d) din alin. (2) stabilesc metodele aplicate de către entitățile raportoare în procesul de aplicare a măsurilor de precauție. Astfel, recomandăm ca textul lit. a), c) și d) să fie expus la început fără prepoziția "la". De exemplu: "a) utilizarea mijloacelor de identificare" și mai departe după text.</p>	<p>"(2) Identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice se realizează în baza unei evaluări corespunzătoare a riscurilor și prin utilizarea uneia sau a mai multor dintre următoarele metode, în funcție de risc:</p> <p>a) prin mijloace de identificare electronică cu un nivel de securitate suficient și conform cu standardele stabilite în Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;</p> <p>b) prin mijloace electronice care asigură cumulativ transmiterea directă a video și audio sau foto cu elementele de verificare a prezenței fizice, înregistrarea originalului actului de identitate în timpul transmisiunii directe și captarea imaginii faciale a clientului;</p> <p>c) prin alte mijloace electronice oferite de către un prestator de servicii de încredere calificat, acreditat în condițiile Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere."</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție:</p> <p>"(2) Identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice se realizează în baza unei evaluări corespunzătoare a riscurilor și prin utilizarea uneia sau a</p>
<p>605.</p>	<p>Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică Art. 5¹ la lit. c), considerăm neclară procedura "înregistrarea originalului actului de identitate" și ce presupune această înregistrare.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>	

		<p>mai multor dintre următoarele metode, în funcție de risc:</p> <p>a) prin mijloace de identificare electronică cu un nivel de securitate suficient și conform cu standardele stabilite în Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;</p> <p>b) prin mijloace electronice care asigură cumulativ transmiterea directă a video și audio sau foto cu elementele de verificare a prezenței fizice, înregistrarea originalului actului de identitate în timpul transmisiunii directe și captarea imaginii faciale a clientului;</p> <p>c) prin alte mijloace electronice oferite de către un prestator de servicii de încredere calificat, acreditat în condițiile Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.”</p>	<p>Se acceptă parțial prin expunerea în următoarea redacție: “(2) Identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice se realizează în baza unei evaluări corespunzătoare a riscurilor și prin utilizarea uneia sau a mai multor dintre următoarele metode, în funcție de risc: a) prin mijloace de identificare electronică cu un nivel de securitate suficient și conform cu standardele stabilite în Legea nr. 124/2022 privind</p>	<p>606.</p> <p>Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică La art. 5¹ nu este clar ce presupune formularea ”nivel de securitate suficientă”. Sugerăm detalierea acesteia.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
--	--	---	---	---	---------------------------------

		<p>identificarea electronică și serviciile de încredere;</p> <p>b) prin mijloace electronice care asigură cumulativ transmiterea directă a video și audio sau foto cu elementele de verificare a prezenței fizice, înregistrarea originalului actului de identitate în timpul transmisiunii directe și captarea imaginii faciale a clientului;</p> <p>c) prin alte mijloace electronice oferite de către un prestator de servicii de încredere calificat, acreditat în condițiile Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.”</p>	
607.	<p>Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică La art. 5¹ alin. (7) și (8) – considerăm judicioasă reglementarea prin lege și nu prin acte interne departamentale a cerințelor privind aplicarea măsurilor de precauție privind clienții prin intermediul mijloacelor de identificare electronică.</p>	<p>Au fost excluse alineatele respective.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
608.	<p>Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică La art. 6 – respectând prevederile art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit căruia ”conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație”, recomandăm revizuirea textului alin. (1) al art. 6, or redacția propusă face dificilă percepția acestuia.</p>	<p>Se acceptă, în cadrul redactării</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
609.	<p>Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică La art. 6 alin. (3), sugerăm completarea alineatului cu prevederi ce vor indica cine va semna procedura de identificare și diminuare a riscului de</p>	<p>Nu se acceptă Pentru asigurarea funcționalității activității entității raportoare este obligatoriu numirea persoanei respective. Astfel, în cazul lipsei</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>

	spălare a banilor și de finanțare a terorismului în lipsa persoanei de conducere responsabile de asigurarea conformității politicilor.	temporare, conform ordinelor interne stabilite va fi semnat acest document. Se acceptă prin excluderea sintagmei "după caz".	Se acceptă poziția SPCSB
610.	Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică La art. 8 alin. (2) lit. c) și alin. (5) lit. c) textul "și, după caz, a averii" este unul care lasă loc de interpretare și depășirea unor prevederi legale. Atenționăm asupra necesității indicării cazurilor când se va obține informația privind averea clientului. Atragem atenția că nota informativă nu argumentează necesitatea introducerii normei respective.	Se acceptă prin excluderea sintagmei "după caz".	Se acceptă poziția SPCSB
611.	Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică Art. 8 lit. f) a alin. (2), considerăm irațională substituția cuvântului "timpului" și cuvântul "frecvenței". Conform Dicționarului explicativ al limbii române "frecvență" este repetarea deasă și regulată a unei acțiuni, a unui fapt. La momentul adoptării legii, legiuitorul prin textul "creșterea numărului verificărilor efectuate" a prevăzut că verificările pot fi multiple și frecvente.	Nu se acceptă Cuvântul "timp" exprimă o perioadă anumită. Cuvântul "frecvență" este efectuarea periodică a acțiunii de monitorizare. Corespunzător, cuvântul "frecvență" este oportun în acest caz.	Se acceptă poziția SPCSB
612.	Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică La pct. 10 relevăm că doctrina juridică definește persoanele expuse politic – persoane fizice care exercită sau care au exercitat pe parcursul ultimului an funcții publice importante la nivel național și/sau internațional, precum și membri ai organelor de conducere ale partidelor politice; membrii ai familiilor persoanelor expuse politic: soțul/soția, copiii și soții/soțiile acestora sau concubinul/concubina, părinții persoanei expuse politic; Persoanele asociate persoanelor expuse politic: persoane fizice cunoscute ca fiind, împreună cu o persoană expusă politic, beneficiari efectivi ai unei persoane juridice sau anagajați în relații comune de afaceri, precum și persoane fizice cunoscute ca fiind singurii beneficiari efectivi ai unei persoane juridice despre care se știe că a fost înființată în beneficiul de facto al unei persoane expuse politic. În acest sens, recomandăm autorilor revizuirii art. nou 8 ¹ . Tot la acest articol se vor detalia termenii "persoană considerată ca fiind echivalent al soțului/soției", "legătură apropiată" și "persoane apropiate", "persoanele apropiate care împărtășesc idei culturale-religioase similare", care le considerăm depășite din punct de vedere juridic	Se acceptă parțial prin expunerea art. 8 ¹ în următoarea redacție: Articolul 8 ¹ . Persoanele expuse politic (1) Persoană expusă politic este persoana fizică care exercită sau a exercitat funcții publice importante și include: a) șefi de stat, șefi de guvern, miniștri și miniștri adjuncți sau secretari de stat; b) membri ai Parlamentului sau ai unor organe legislative similare; c) membri ai organelor de conducere ale partidelor politice; d) membri ai curților supreme, ai curților constituționale sau ai altor instanțe judecătorești de nivel înalt ale căror hotărâri nu fac obiectul altor căi	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>și vin în contradicție cu prevederile Codului familiei nr. 1316/2000, Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, Legii nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie ș.a.</p>	<p>de atac decât în circumstanțe excepționale;</p> <p>e) membri ai curților de conturi sau ai consiliilor băncilor centrale;</p> <p>f) ambasadori, însărcinați cu afaceri și ofițeri superiori în forțele armate;</p> <p>g) membri ai organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale întreprinderilor publice;</p> <p>h) directori, directori adjuncți și membri ai consiliului de administrație sau membri cu funcții echivalente în cadrul unei organizații internaționale.</p> <p>(2) Lista funcțiilor publice importante la nivel național care determină calitatea de persoană expusă politic în conformitate cu prevederile prezentei legi se elaborează de către Serviciu și se publică pe pagina sa web oficială.</p> <p>(3) Membri de familie ai persoanei expuse politic sunt:</p> <p>a) soțul/soția unei persoane expuse politic sau o persoană aflată în relații asemănătoare celor dintre soți cu persoana expusă politic;</p> <p>b) copiii și soții/soțiile lor sau cu care copiii se află în relații asemănătoare celor dintre soți;</p> <p>c) părinții și frații/surorile unei persoane expuse politic.</p>	
613.	<p>Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică Art. 8²</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>R. 19 – LC, 19.1 There is no express requirement for FIs to apply ECDD measures towards customers from</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>Republica Moldova, prin intermediul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, la capitolul cooperare internațională conlucrează cu The Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism - MONEYVAL, Grupul Egmont - organizația internațională a Unităților de Informații Financiare (FIU), The Eurasian Group on Combating Money Laundering and financing of terrorism. Republica Moldova nu este membru al Grupului de Acțiune Financiară (GAFI), însă acest fapt nu ne interzice aplicarea recomandărilor pe segmentul controlului spălării banilor, fapt valabil și pentru colaborarea cu organisme internaționale expuse mai sus. Nediminuând importanța articolului, sugerăm autorilor o altă redacție a denumirii articolului și anume "Contramăsuri aplicate cu privire la țările/jurisdicțiile cu risc sporit conform recomandărilor entităților și organismelor internaționale", iar în textul articolului cuvintele "Grupul de Acțiune Financiară Internațională" se va substitui cu cuvintele "entităților și organismele internaționale".</p>	<p>countries for which is called for by the FATF. 19.2 There are no provisions that provide for the application of the relevant risk-mitigating countermeasures when this is called for by the FATF or independently, except in one case. Proiectul propus nu conține modificări necesare pentru realizarea recomandării Comitetului MONEYVAL și a FATF-GAFI - R. 19 – LC". În acest sens, considerăm necesar suplینirea proiectului propus cu prevederi care să stabilească obligația entităților raportoare și organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, de a întreprinde, în limitele competențelor stabilite de legislație, contramăsuri de atenuarea riscurilor aferente apelurilor lansate de FATF sau aferente circumstanțelor de risc major identificate la nivel de țară/sector.</p>	
614.	<p>Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică Atenționăm asupra formulării ambigue a textului „sau de la data unei tranzacții ocazionale” din alin.(i) art.9 (a se vedea pct.12 din proiect).</p>	<p>Se acceptă prin completare a propunerii cu cuvântul "efectuării"</p>	Se acceptă poziția SPCSB
615.	<p>Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică La pct.13 cu privire la art.10 din lege. Pentru a facilita percepția conținutului articolului, recomandăm expunerea art.10 în redacție nouă.</p>	<p>Nu este clară oportunitatea propunerii</p>	Se acceptă poziția SPCSB
616.	<p>Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică La pct. 16, atenționăm asupra necesității examinării suplimentare a alin. (49-(44) al art. 13 privind desemnarea de către entitățile raportoare a persoanelor</p>	<p>Se acceptă prin excluderea propunerii respective.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	<p>responsabile de executarea și implementarea Legii nr.308/2017. Ținem să reamintim că notarii, avocații, sunt liberi profesioniști și nu este clară procedura cum acești subiecți vor desemna „persoanele investite cu atribuții de executare a prezentei legi” în conformitate cu art. 13 alin. (4).</p>		
617.	<p>Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică Pct. 17 care prevede crearea Centrului de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (art.131). Ținem să menționăm că Nota informativă nu vine cu argumente în vederea necesității creării Centrului nominalizat. Din redacția articolului nu este clar statutul Centrului, de ce regulamentul acestuia trebuie aprobat de către Guvern, dacă centru este creat de către SPCSP. La fel, nu este clar dacă instruirea va fi contra plată sau gratuită, și dacă finalizarea instruirii este atestată printr-un act. Articolul necesită examinare suplimentară, inclusiv la capitolul selectarea formatorilor. Recomandăm revizuirea acestei norme prin prisma Codului educației ai Republicii Moldova nr.152/2014.</p>	<p>Se acceptă prin excluderea propunerii respective.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
618.	<p>Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică La pct. 19 din proiectul de lege, care se referă la art. 14² alin. (1) lit. a) se va revede textul „bună reputație și competență”, or nu este clar care sunt elementele aprecierii bunei reputații. În opinia noastră, formularea îndoielnică a unor norme poate crea situații coruptibile pe segmentul eliberării autorizațiilor de funcționare furnizorilor de servicii.</p>	<p>Se acceptă prin excluderea propunerii respective.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
619.	<p>Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică Cu titlu de informare, introducerea unor prevederi noi în Legea nr.308/2017 prin acordarea unor organe a funcției de supraveghere a entităților raportoare, presupune modificarea obligatorie în acest sens a legilor speciale (a se vedea pct.20 din proiect).</p>	<p>Nu se acceptă Propunerile date se vor reflecta în cadrul legal secundar.</p>	<p>Se acceptă poziția SPCSB</p>
620.	<p>Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică La pct. 26, în conformitate cu art. 24 din Legea nr. 1024/2000 cu privire la cetățenia Republicii Moldova, cetățenia Republicii Moldova se pierde: a) prin renunțare; b) prin retragere; c) în temeiul acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte. Optăm pentru menținerea redacției</p>	<p>Se acceptă</p>	<p>Se acceptă</p>

621.	<p>actuala a lit.k) alin.(i) din art.25 din Lege, or considerăm că activitatea în cadrul Serviciului nu poate fi desfășurată nu doar în cazul retragerii acesteia, dar în toate cazurile prevăzute de Legea nr. 1024/2000.</p> <p>Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică La pct. 28, nu susținem excluderea obligației Serviciului de a informa persoana despre sistarea activităților suspecte. Anume această prevedere acordă persoanelor posibilitatea de a-și exercita dreptul constituțional la apărare și de a contesta în judecată actele administrative.</p>	<p>Nu se acceptă Art. 33 alin. (5) stabilește obligația entității raportoare de a informa subiectul referitor la sistarea activităților suspecte. Corespunzător, excluderea respectivă este necesară în vederea evitării dublării obligației.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
622.	<p>Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică Cu referire la Articolul II din proiectul de lege ce vine să modifice Legea nr.75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor. în temeiul art. 15, art. 19 alin. (1) lit. u), art. 22 alin. (1) lit. k) și art. 35 din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului a fost aprobat Regulamentul privind efectuarea procedurilor de control la entitățile raportoare, individualizarea și aplicarea sancțiunilor pentru faptele ce constituie încălcări ale prevederilor legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (Ordinul Directorului SP C S B Nr. 50/2020). Conform prevederilor acestuia "Serviciul organizează și efectuează următoarele tipuri de control a entităților raportoare: a) control inopinat; b) control planificat; c) control suplimentar." Întrucât nota informativă nu vine cu argumente în favoarea excluderii controlului suplimentar, sugerăm autorilor examinarea suplimentară a necesității excluderii acestuia, ținând cont că proiectul de lege vine cu abordări noi asupra frecvenței efectuării controalelor. (a se vedea pct. i ce completează legea cu noțiunea control inopinat și planificat.)</p>	<p>Nu se acceptă. Aplicarea normelor respective privind efectuarea controalelor se vor reglementa prin cadrul normative secundar.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
623.	<p>Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică Art. II Nu vedem raționamentul expunerii în redacție nouă a alin. (1) din art.8, or acesta nu vine să schimbe esența acestuia.</p>	<p>Nu se acceptă Se consideră oportun păstrarea redacției existente.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

624.	<p>Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică Art. II Cu referire la termenul de 30 de zile prevăzut la alin. (3') a art.10, se va prevedea expres dacă aceste zile sunt lucrătoare sau calendaristice.</p>	<p>Nu se acceptă. Conform legislației în vigoare, în cazul în care nu este indicat expres tipul de zile, se consideră că sunt calendaristice.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
625.	<p>Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică Art. II Atenționăm asupra necesității ajustării termenilor prevăzuți în alin. (3')</p>	<p>Nu se acceptă Prevederile ambelor alienate se referă la situații diferite.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
626.	<p>Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică Art. II întru evitarea dublării prevederilor, a doua propoziție din alin.(7) al art. 11 se va reexamina prin prisma alin.(9) al aceluiași articol.</p>	<p>Nu se acceptă. Prevederile ambelor alienate se referă la situații diferite.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
627.	<p>Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică Art. II în art.14 alin.Ci1) lit.d) stabilește că "entitatea raportoare arc dreptul să fie asistată de un avocat, de alți reprezentanți împuterniciți conform legislației. Lipsa acestora nu poate fi invocată de către cantitatea raportoare drept temei pentru amânarea controlului", considerăm că formularea lit.d) creează o coliziune juridică ce trebuie înlăturată, or ea încalcă vădit dreptul la apărare și asistență juridică.</p>	<p>Nu se acceptă În vederea excluderii unei posibilități de tergiversare a procedurii de control, este necesară păstrarea redacției respective.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
628.	<p>Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică Art. II Nu există explicație juridică la excluderea alineatului (6) din art.15, considerăm judicioasă menținerea acestuia întrucât pe parcursul efectuării vizitei de control, inspectorii și experții autorizați sunt obligați: să informeze subiectul supus controlului despre drepturile și obligațiile acestuia; să efectueze vizita de control potrivit împuternicirilor atribuite, ținând cont de obiectul și scopul acesteia; să întocmească procesul-verbal de efectuare a vizitei de control.</p>	<p>Se acceptă prin excluderea propunerii.</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	Secretariatul Parlamentului Direcția generală juridică Art. II Nota informativă nu conține informații și nu argumentează scoaterea răspunderii angajatului entității raportoare în cazul încălcării legislației și în acest sens nu înțelegem logica excluderii acestor prevederi din textul Legii nr.75/2020	Au fost excluse prevederile respective din proiect	Se acceptă poziția SPCSB
629.	SPCSB la noțiunea „activitate sau tranzacție suspectă”, de exclus cuvântul „rezonabil”;		Se acceptă poziția SPCSB
630.	SPCSB la noțiunea „bancă fictivă”, cuvântul „efectuează” de substituit cu cuvântul „exercită”;		Se acceptă poziția SPCSB
631.	SPCSB la noțiunea „bunuri suspecte”, cuvintele „rezonabil de suspiciune că acestea poartă un caracter ilicit” de substituit cu cuvintele „de suspiciune că acestea ar putea fi bunuri ilicite”;		Se acceptă poziția SPCSB
632.	SPCSB după noțiunea „finanțare a terorismului” de introdus noțiunea ”infracțiune predicat” cu următorul cuprins: ”infracțiune predicat – orice infracțiune prevăzută de Codul penal susceptibilă să genereze bunuri care pot face obiectul infracțiunii de spălare a banilor prevăzute la art. 243 din Cod penal;”		Se acceptă poziția SPCSB
633.	SPCSB noțiunile „infracțiuni asociate spălării banilor”, ”certificat în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului” și ”construcție juridică” de exclus din proiect;		Se acceptă poziția SPCSB
634.	SPCSB noțiunea de „tranzacții/operațiuni care au legătură între ele” se expune în următoarea redacție: ”tranzacții/operațiuni a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse de prezenta lege), care au în comun cel puțin unul dintre următoarele elemente: contractul, părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate.”		Se acceptă poziția SPCSB
635.	SPCSB noțiunea de „tranzacții/operațiuni care au legătură între ele” se expune în următoarea redacție: ”tranzacții/operațiuni a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse de prezenta lege), care au în comun cel puțin unul dintre următoarele elemente: contractul, părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate.”		Se acceptă poziția SPCSB
636.	SPCSB		Se acceptă poziția SPCSB

La articolul 4:

alineatul (1) se expune în următoarea redacție:

”(1) Sub incidența prezentei legi cad următoarele persoane fizice și juridice, denumite în continuare entități raportoare:

- a) băncile;
- b) unitățile de schimb valutar (altele decât băncile);
- c) societățile de investiții;
- d) societățile de registru, Depozitarul central unic al valorilor mobiliare;
- e) asiguratorii sau reasiguratorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții;
- f) administratorii fondurilor de pensii facultative, societățile de administrare a investițiilor;
- g) organizațiile de creditare nebanară, asociațiile de economii și împrumut;
- h) agenții imobiliari, inclusiv atunci când acționează în calitate de intermediari în închirierea de bunuri imobile, dar numai în ceea ce privește tranzacțiile pentru care valoarea chiriei lunare este mai mare de 200 000 de lei;
- i) societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică și furnizorii de servicii poștale, cu excepția prestatorilor de servicii de informare cu privire la conturi și a prestatorilor de servicii de inițiere a plății, care activează în conformitate cu Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;
- j) avocații, notarii, administratorii autorizați executorii judecătorești și alți liber profesioniști, în cazul în care acordă asistență pentru întocmirea sau perfectarea de operațiuni pentru clienții lor privind cumpărarea ori vânzarea de bunuri imobile, acțiuni sau părți sociale ori elemente ale fondului de comerț, administrarea instrumentelor financiare, a valorilor mobiliare sau a altor bunuri ale clienților, operațiuni sau tranzacții care implică o sumă de bani sau un transfer de proprietate, constituirea sau administrarea de conturi bancare, de economii ori de instrumente financiare, organizarea procesului de subscriere a aporurilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți, pentru constituirea, administrarea ori conducerea unor astfel de societăți, a organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare, precum și în cazul în care

	<p>participă în numele sau pentru clienții lor în orice operațiune cu caracter financiar ori vizând bunuri imobile, creare, funcționare sau administrare de fiducii, societăți, fundații sau structuri similare;</p> <p>k) organizatorii jocurilor de noroc;</p> <p>l) auditorii, persoanele juridice și întreprinzătorii individuali care prestează, ca activitate economică sau profesională principală, servicii de contabilitate și consultanță fiscală;</p> <p>m) alte persoane fizice și juridice care comercializează bunuri (inclusiv persoanele fizice și juridice care practică activități cu metale prețioase și pietre prețioase) în sumă de cel puțin 200000 de lei sau echivalentul acesteia numai în cazul în care plățile sunt efectuate în numerar, indiferent dacă tranzacția este efectuată printr-o operațiune sau prin mai multe operațiuni care au legătură între ele;</p> <p>n) persoane fizice/juridice care desfășoară activitate fiduciară, alții decât cei prevăzuți la lit. f) și j);</p> <p>o) persoanele care depozitează, comercializează opere de artă sau care acționează ca intermediari în comerțul de opere de artă, inclusiv atunci când această activitate este desfășurată de galerii de artă și case de licitații și de rezidenții din zone economice libere, dacă valoarea tranzacției sau a tranzacțiilor/operațiunilor ce au legătură între ele este de 200000 de lei sau mai mult;</p> <p>p) furnizori de servicii de finanțare participativă.”</p>	
637.	<p>SPCSB</p> <p>La articolul 5: în cuprinsul articolului, inclusiv în denumire, cuvintele „măsuri de precauție”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „măsuri standard de precauție” la forma gramaticală corespunzătoare;</p>	Se acceptă poziția SPCSB
638.	<p>SPCSB</p> <p>Art. 5 alin. (2), literele a)–c) vor avea următorul cuprins: „a) identificarea și verificarea identității clienților în baza actelor de identitate, precum și a documentelor, a datelor sau a informațiilor obținute dintr-o sursă sigură și independentă, inclusiv, dacă sunt disponibile, a mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere relevante sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic,</p>	Se acceptă poziția SPCSB

	reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele cu funcții de supraveghere; b) identificarea beneficiarului efectiv și adoptarea de măsuri rezonabile, adecvate și bazate pe risc pentru verificarea identității acestuia, utilizând documente, date și informații relevante obținute dintr-o sursă sigură, astfel încât entitatea raportoare să aibă certitudinea că știe cine este beneficiarul efectiv și înțelege structura proprietății și structura de control ale clientului; c) evaluarea și înțelegerea scopului și a naturii dorite a relației de afaceri și, dacă este necesar, obținerea de informații suplimentare despre acestea.”		
639.	SPCSB La art. 5 alineatul (3), suplimentar se propune substituirea cuvintelor „să termine” – cu cuvintele „să înceteze”, iar cuvintele „să aibă în vedere transmiterea formularelor” – cu cuvintele „să transmită formularele”;		Se acceptă poziția SPCSB
640.	SPCSB la art. 5 alineatul (3 ¹) se substituie textul ”avea în vedere transmiterea” cu cuvântul ”transmite”		Se acceptă poziția SPCSB
641.	SPCSB la art. 5 alineatul (4), textul „conturi pe nume fictive, carnet de economii anonime,” se substituie cu textul „casete de siguranță anonime, conturi pe nume fictive, carnet de economii anonime, să emită și să accepte plăți efectuate prin utilizarea de carduri preplătite anonime.”;		Se acceptă poziția SPCSB
642.	SPCSB La art. 5 alineatul (9), suplimentar la modificările existente, se propune excluderea literelor c) și d)		Se acceptă poziția SPCSB
643.	SPCSB Articolul 5 ² se propune în următoarea redacție: ”Articolul 5 ² . Beneficiarul efectiv (1) Beneficiarul efectiv este orice persoană fizică ce deține sau controlează în ultimă instanță clientul și/sau persoana fizică în numele ori în interesul căruia/căreia se realizează, direct sau indirect, o activitate sau o tranzacție. (2) Noțiunea de beneficiar efectiv include cel puțin: 1) în cazul persoanelor juridice cu scop lucrativ (comercial): a) persoana fizică/persoanele fizice care deține/dețin sau controlează în ultimă instanță o persoană juridică prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unei cote-părți din numărul de acțiuni ori din		Se acceptă poziția SPCSB

drepturile de vot sau prin participația în capitalul social al persoanei juridice respective, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace, alta decât o societate cotate pe o piață reglementată care face obiectul cerințelor de divulgare a informațiilor în conformitate cu standardele internaționale echivalente care asigură transparența corespunzătoare a informațiilor privind exercitarea dreptului de proprietate.

Deținerea a 25% plus o acțiune sau participarea în capitalul social al unei persoane juridice cu peste 25% de către o persoană fizică este un criteriu al exercitării directe a dreptului de proprietate.

Deținerea a 25% plus o acțiune sau participarea în capitalul social al unei persoane juridice cu peste 25% de către o altă persoană juridică care se află sub controlul unei persoane fizice sau de către mai multe persoane juridice care se află sub controlul aceleiași persoane fizice este un criteriu al exercitării indirecte a dreptului de proprietate;

b) persoana fizică care ocupă funcția de administrator al clientului, în cazul în care, după epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune, nu se identifică nicio persoană în calitate de beneficiar efectiv. Entitățile raportoare țin evidența măsurilor luate în vederea identificării beneficiarilor efectivi pentru fiecare client în parte și o prezintă, la cerere, Serviciului și/sau organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare;

2) în cazul fiduciarilor sau construcțiilor juridice similare, toate persoanele fizice, după cum urmează:

a) constituitorul/constitutorii, precum și persoanele desemnate să îi/le reprezinte interesele în condițiile legii;

b) fiduciarul/fiduciarii;

c) protectorul/protectorii (dacă există);

d) beneficiarul/beneficiarii fiduciarilor sau construcțiilor juridice similare sau, în cazul în care identitatea acestuia/acestora încă nu este identificată, categoria de persoane în al căror interes principal se constituie sau funcționează fiducia ori construcția juridică similară;

e) oricare altă persoană fizică care exercită controlul în ultimă instanță asupra fiduciei sau a construcției juridice similare prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate sau prin alte mijloace;

3) în cazul organizațiilor necomerciale, persoana fizică/persoanele fizice care exercită controlul în ultimă instanță asupra organizației necomerciale;

4) în cazul persoanelor juridice, altele decât cele prevăzute la pct. 1)–3) și al entităților care administrează și distribuie fonduri:

a) persoana fizică beneficiară a cel puțin 25% din bunurile, respectiv, părțile sociale sau acțiunile unei persoane juridice sau ale unei entități fără personalitate juridică, în cazul în care viitorii beneficiari au fost deja identificați;

b) grupul de persoane în al căror interes principal se constituie ori funcționează o persoană juridică sau entitate fără personalitate juridică, în cazul în care persoanele fizice care beneficiază de persoana juridică sau de entitatea juridică nu au fost identificate;

c) persoana sau persoanele fizice care exercită controlul asupra a cel puțin 25% din bunurile unei persoane juridice sau entități fără personalitate juridică, inclusiv prin exercitarea puterii de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor organelor de administrație, conducere sau supraveghere a entității respective.

(3) În cazul în care, în cadrul aplicării măsurilor de precauție privind clienții, entitățile raportoare constată neconcordanță între informațiile disponibile în Registrul de stat al unităților de drept privind beneficiarul efectiv și informațiile prezentate de către client privind beneficiarul efectiv, acestea informează în termen de 5 zile lucrătoare Serviciul Fiscal de Stat și Agenția Servicii Publice. În acest caz, entitățile raportoare sunt obligate să nu efectueze nicio activitate sau tranzacție, inclusiv printr-un cont de plăți, să nu stabilească nicio relație de afaceri ori să înceteze o relație de afaceri existentă și să solicite imediat clientului actualizarea datelor privind beneficiarul efectiv la organul înregistrării de stat.

(4) În baza informațiilor transmise de entitățile raportoare, Agenția Servicii Publice efectuează, în termen de 5 zile lucrătoare, o înscriere provizorie în Registrul de stat al unităților de drept privind existența unei neconcordanțe. După soluționarea neconcordanței, Agenția Servicii Publice radiază, în termen de 5 zile lucrătoare, înscrierea provizorie.

(5) Până la soluționarea neconcordanței, Agenția Servicii Publice nu efectuează nicio înregistrare în Registrul de stat al unităților de drept

644.	<p>referitoare la operarea modificărilor în actele de constituire ale persoanei juridice, reorganizarea sau radierea acesteia.”</p> <p>SPCSB</p> <p>Articolul 8¹ se propune în următoarea redacție: „Articolul 8¹. Persoanele expuse politic (1) Persoană expusă politic este persoana fizică care exercită sau a exercitat funcții publice importante după cum urmează: a) șefi de stat, șefi de guvern, miniștri și miniștri adjuncți sau secretari de stat; b) membri ai Parlamentului sau ai unor organe legislative similare; c) membri ai organelor de conducere ale partidelor politice; d) membri ai curților supreme, ai curților constituționale sau ai altor instanțe judecătorești de nivel înalt ale căror hotărâri nu fac obiectul altor căi de atac decât în circumstanțe excepționale; e) membri ai curților de conturi sau ai consiliilor băncilor centrale; f) ambasadori, însărcinați cu afaceri și ofițeri superiori în forțele armate; g) membri ai organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale întreprinderilor publice; h) directori, directori adjuncți și membri ai consiliului de administrație sau membri cu funcții echivalente în cadrul unei organizații internaționale. (2) Lista funcțiilor publice importante la nivel național care determină calitatea de persoană expusă politic în conformitate cu prevederile prezentei legi se elaborează de către Serviciu și se publică pe pagina sa web oficială. (3) Membri de familie ai persoanei expuse politic sunt: a) soțul/soția unei persoane expuse politic sau o persoană aflată în relații asemănătoare aceluia dintre soți cu persoana expusă politic; b) copiii și soții/soțiile lor sau cu care copiii se află în relații asemănătoare aceluia dintre soți; c) părinții și frații/surorile unei persoane expuse politic. (4) Persoane cunoscute ca fiind asociați apropiați, atât din punct de vedere profesional, cât și social, ai persoanelor expuse politic includ: a) persoanele fizice cunoscute ca fiind beneficiarii efectivi, împreună cu o persoană expusă politic, ai unei persoane juridice sau ai unei construcții juridice ori ca având orice altă relație strânsă de afaceri cu o astfel de persoană;</p>	Se acceptă poziția SPCSB
------	---	--------------------------

	<p>b) persoanele fizice care sunt singurii beneficiari efectiv ai unei entități juridice sau ai unei construcții juridice cunoscute ca fiind înființate în beneficiul de facto al unei persoane expuse politic.</p> <p>(5) Organizațiile internaționale acreditate pe teritoriul Republicii Moldova întocmesc lista funcțiilor publice importante, în sensul alin. (1) lit. h), pe care o transmit Serviciului. Serviciul actualizează această listă pe baza datelor și informațiilor comunicate de organizațiile internaționale acreditate pe teritoriul Republicii Moldova, transmise nu mai târziu de 5 zile de la data intervenirii de modificări.</p> <p>(6) Pentru o perioadă de 12 luni de la încetarea exercitării funcției publice importante la nivel național sau internațional, entitățile raportează în considerare riscul sporit pe care persoana expusă politic îl prezintă. După expirarea acestei perioade, în baza unei evaluări a riscului, entitățile raportează pot decide dacă persoana respectivă mai prezintă sau nu mai prezintă un risc specific persoanelor expuse politic.</p>		
645.	<p>SPCSB</p> <p>La articolul 9 alineatul (1) se propune următoarea redacție:</p> <p>„(1) În dependență de metoda de identificare aplicată, entitățile raportoare păstrează, pe o perioadă de 5 ani de la încetarea relației de afaceri sau de la data efectuării unei tranzacții ocazionale, toate datele aferente tranzacțiilor naționale și internaționale în măsura în care să poată răspunde operativ solicitărilor Serviciului, organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare și organelor de drept. Datele păstrate trebuie să fie suficiente ca să permită reconstituirea fiecărei tranzacții în maniera în care să servească în caz de necesitate ca probă în cadrul procedurii penale, contravenționale și altor proceduri legale.”</p>		Se acceptă poziția SPCSB
646.	<p>SPCSB</p> <p>Se propune completarea articolului 9 cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(2¹) Serviciul sau organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare pot solicita, pentru anumite tipuri de documente și informații dintre cele prevăzute la alin. (1) și (2), prelungirea termenului lor de păstrare pentru o perioadă care nu poate depăși 5 ani suplimentari.”</p>		Se acceptă poziția SPCSB
647.	<p>SPCSB</p> <p>La art. 9 alineatele (5), (6) și (7) se abrogă.</p>		Se acceptă poziția SPCSB
648.	<p>SPCSB</p>		Se acceptă poziția SPCSB

	<p>Articolul 11: se propune expunerea alineatelor (2) și (3) în următoarea redacție: „(2) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar în valoare de cel puțin 200000 de lei, efectuate printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, în decursul unei luni, începând cu prima zi și terminând cu ultima zi a lunii. Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului până la data 5 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate activitățile sau tranzacțiile. (3) Entitățile raportoare au obligația de a raporta Serviciului tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune a cărei valoare de cel puțin 200000 de lei și care nu se încadrează în prevederile alin. (2). Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului până la data de 10 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate tranzacțiile.”</p>	
649.	<p>SPCSB Se propune completarea articolului 11 cu alineatele (3¹) și (3²) cu următorul cuprins: „(3¹) Entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i) au obligația de a raporta Serviciului remiterile de bani cu o valoare care reprezintă echivalentul a cel puțin 40000 de lei. Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului în termen de 5 zile din momentul efectuării tranzacției. (3²) În situația în care tranzacțiile prevăzute la alin. (3) sunt derulate prin intermediul unei entități raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și i), obligația de raportare revine acesteia. Prin excepție, obligația de raportare se menține pentru notari în calitate de entitate raportoare prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. j).”</p>	Se acceptă poziția SPCSB
650.	<p>SPCSB la art. 11 alineatul (6), textul „alin. (1)–(3)” se substituie, în ambele cazuri, cu textul „alin. (1)–(3³)”, iar cuvântul „canalul” – cu cuvintele „un canal”;</p>	Se acceptă poziția SPCSB
651.	<p>SPCSB la art. 11 alineatul (9), ultimul enunț se exclude;</p>	Se acceptă poziția SPCSB
652.	<p>SPCSB</p>	Se acceptă poziția SPCSB

653.	<p>La art. 11 alineatul (10), cuvântul „periodic” se substituie cu cuvântul „anual”;</p> <p>SPCSB</p> <p>Art. 11 alineatul (11) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(11) Prevederile alin. (1)–(3³) nu se aplică entităților raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. j) și l) numai în măsura în care informațiile sunt primite de la unul dintre clienții lor sau sunt obținute în legătură cu acesta în cursul evaluării situației juridice a clientului respectiv sau al îndeplinirii sarcinii de apărare ori de reprezentare a clientului în procese de judecată sau în legătură cu acestea, inclusiv de consiliere privind înfișierea sau evitarea proceselor de judecată, indiferent dacă aceste informații sunt primite sau obținute înaintea proceselor de judecată, în timpul acestora sau după acestea.”</p>		Se acceptă poziția SPCSB
654.	<p>SPCSB</p> <p>La articolul 13:</p> <p>alineatul (1) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) Entitățile raportoare stabilesc politici, proceduri și efectuează controale interne pentru a atenua și a gestiona cu eficacitate riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului identificate la nivel național, precum și, nemijlocit, în cadrul entităților raportoare.”</p> <p>la alineatul (4), primul enunț va avea următorul cuprins: „Entitățile raportoare, cu excepția celor prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. j), l) și m), desemnează persoanele învestite cu atribuții de executare a prezentei legi, inclusiv cele cu funcții de conducere de rang superior, ale căror nume se comunică, în decurs de 5 zile lucrătoare din data desemnării, Serviciului și organelor cu funcții de supraveghere prevăzute la art. 15 alin. (1), împreună cu natura și limitele responsabilităților.”</p> <p>Se propune excluderea alineatelor (41), (42) și a modificării de la alin. (13) propuse în proiectul inițial.</p> <p>la alineatul (11), cuvântul „credibilitatea” se substituie cu cuvântul „reputația”.</p>		Se acceptă poziția SPCSB
655.	<p>SPCSB</p> <p>Articolul 14:</p> <p>la alineatul (1), cuvintele „persoanelor juridice și ai întreprinzătorilor individuali” se substituie cu textul „persoanelor juridice, ai întreprinzătorilor individuali și ai organizațiilor necomerciale”;</p>		Se acceptă poziția SPCSB

	<p>la alineatul (2), cuvintele „Persoanele juridice și întreprinzătorii individuali” se substituie cu textul „Persoanele juridice, întreprinzătorii individuali și organizațiile necomerciale”;</p> <p>la alineatul (3), cuvintele „persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali” se substituie cu textul „persoanelor juridice, a întreprinzătorilor individuali și a organizațiilor necomerciale”;</p> <p>alineatul (4) se abrogă;</p> <p>la alineatul (5), textul ”, precum și altor persoane în cazul existenței unui interes legitim” se exclude;</p> <p>articolul se completează cu alineatul (21) cu următorul cuprins:</p> <p>„(21) Serviciul Fiscal de Stat creează, gestionează și actualizează Registrul fiduciilor, care conține inclusiv informațiile privind beneficiarul efectiv al fiduciilor conform art. 52 alin. (2) pct. 3.”</p>		
656.	<p>SPCSB</p> <p>articolul 15 alineatul (1) se propune expunerea în următoarea redacție:</p> <p>„(1) Organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare sunt:</p> <p>a) Banca Națională a Moldovei – pentru entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a), b), e), g) și i);</p> <p>b) Comisia Națională a Pieței Financiare – pentru entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. c), d), f), și p);</p> <p>c) Camera Notarială – pentru notarii prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. j);</p> <p>d) Uniunea Avocaților – pentru avocații prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. j);</p> <p>e) Uniunea administratorilor autorizați – pentru administratorii autorizați prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. j);</p> <p>f) Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești – pentru executorii judecătorești prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. j);</p> <p>g) Consiliul de supraveghere publică a auditului – pentru entitățile de audit prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. m);</p> <p>h) Serviciul – pentru toate entitățile raportoare, cu excepția celor care nu sunt supuse supravegherii autorităților prevăzute la lit. a) - g) din prezentul articol, în limita monitorizării și verificării respectării prevederilor prezentei legi.”</p> <p>- la articolul 16 alineatul (3) va avea următorul cuprins:</p>		Se acceptă poziția SPCSB

657.	<p>„(3) Informațiile obținute în temeiul prezentei legi și transmise (diseminate) de către Serviciu în adresa organelor de drept sau altor autorități competente nu pot fi divulgate ulterior fără acordul prealabil, scris, al Serviciului. De asemenea, acestea nu pot fi admise ca probe în cadrul procedurilor judiciare, civile, administrative sau penale și nu pot fi puse la baza sentinței, cu excepția documentării faptelor ce constituie încălcări în conformitate cu prevederile Legii nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor. Organele cu funcții de supraveghere pot utiliza, în conformitate cu prevederile prezentei legi, informația transmisă de către Serviciu în procesul de autorizare/licențiere/emitere a unei permisiuni de achiziționare a cotei într-o instituție licențiată/autorizată și la aprobarea persoanelor cu funcții de conducere de rang superior.”</p> <p>la alineatul (5), textul „și au dreptul să proceseze această informație în urma autorizării prealabile obținute de la conducerea Serviciului” se exclude;</p> <p>la alineatul (6), cuvintele „Schimbul informațional” se substituie cu cuvintele „Schimbul de informații”, iar după cuvântul „protejat” se completează cu cuvântul „astfel”;</p> <p>la alineatul (8), cuvântul „terminării” se substituie cu cuvântul „încheierii”.</p>	
<p>SPCSB</p> <p>la articolul 17 alineatele (1)–(5) vor avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) Serviciul poate face schimb de informații, din proprie inițiativă sau la cerere, în baza reciprocității, prin canale protejate de comunicare, cu instituții similare sau cu alte autorități competente din alte țări (jurisdicții), care au obligația păstrării secretului în condiții similare, dacă asemenea solicitări sunt făcute în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului, inclusiv în ceea ce privește recuperarea produselor acestor infracțiuni.</p> <p>(2) Informațiile primite de Serviciu de la o instituție similară prevăzută la alin. (1) pot fi transmise doar organelor de drept și autorităților competente, numai cu autorizația prealabilă a unității de informații financiare care a furnizat informațiile, și pot fi utilizate numai în scopul pentru care au fost solicitate.</p>		Se acceptă poziția SPCSB

	<p>(3) Serviciul desemnează cel puțin o persoană de contact, responsabilă pentru primirea solicitărilor de informații din partea unităților de informații financiare din alte țări (jurisdicții).</p> <p>(4) Serviciul, la cererea organelor de drept sau a autorităților competente la nivel național, motivată de suspiciuni de spălare a banilor, infracțiuni precum sau de finanțare a terorismului, va disemina informațiile deținute către acestea. Cererea de informații cuprinde, în mod obligatoriu, cel puțin următoarele elemente: faptele relevante, contextul, motivele cererii și modul în care se vor utiliza informațiile furnizate.</p> <p>(5) Decizia privind transmiterea informațiilor prevăzute la alin. (4) aparține Serviciului, iar în cazul netransmiterii, acesta motivează organelor de drept și autorităților competente solicitante refuzul schimbului de informații.”</p> <p>alineatul (6) se exclude.</p> <p>alineatele (7) și (8) vor avea următorul cuprins:</p> <p>„(7) Pentru toate informațiile primite de la Serviciu în cadrul cooperării naționale și internaționale, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare și organele de drept prezintă Serviciului, în termene rezonabile, informații detaliate cu privire la rezultatul examinării acestora. Lipsa informației detaliate cu privire la rezultatul examinării informațiilor furnizate anterior poate constitui temei pentru suspendarea schimbului informațional în cadrul cooperării naționale și internaționale.</p> <p>(8) În cazul în care există motive de fapt pentru a presupune că furnizarea informației ar avea un impact negativ asupra investigațiilor penale sau analizelor în curs de desfășurare ori, în circumstanțe excepționale, în cazul în care divulgarea informațiilor ar fi în mod clar disproporțională față de interesele legitime ale unei persoane fizice sau juridice ori ar fi irelevantă în ceea ce privește scopurile pentru care a fost solicitată, Serviciul nu dă curs cererilor de informații prevăzute la alin. (1).”</p> <p>alineatele (9), (10) și (11) se abrogă;</p>	
658.	<p>SPCSB</p> <p>la articolul 18 alineatul (1), textul „(în continuare – Serviciu)” se exclude;</p> <p>la alineatul (3), după cuvintele „să asigure activitate” se substituie cu cuvintele „să asigure o activitate”.</p>	Se acceptă poziția SPCSB
659.	<p>SPCSB</p> <p>la articolul 19 alineatul (1) litera b) va avea următorul cuprins:</p>	

	„b) informează organele de drept competente imediat ce stabilește suspiciuni cu privire la spălarea banilor, finanțarea terorismului sau la alte infracțiuni ce s-au soldat cu obținerea bunurilor ilicite, precum și Serviciul de Informații și Securitate în partea ce ține de finanțarea terorismului;” iar textul „ce s-au soldat cu obținerea bunurilor ilicite” se exclude; la alineatul (5), după cuvântul „parvenite” se introduce cuvântul „și”.		
660.	SPCSB articolul 20 alineatul (1) punctul 2) litera d) și punctul 4) se abrogă.		Se acceptă poziția SPCSB
661.	SPCSB la articolul 28 alineatul (2), după cuvântul „organul” se introduc cuvintele „de drept”.		Se acceptă poziția SPCSB
662.	SPCSB articolul 33: la alineatul (2), cuvintele „pînă la” și ”pertinente” se exclude; alineatul (3) va avea următorul cuprins: „(3) Măsurile aplicate conform prevederilor alin. (2) încetează din oficiu la expirarea termenului pentru care au fost aplicate. Măsurile aplicate conform alin. (2) pot înceta înainte de expirarea termenului doar în baza permisiunii scrise a Serviciului.” la alineatul (4), cuvântul „pertinente” se exclude; alineatul (5): la litera c), textul „, inclusiv” se substituie cu cuvântul „sau”; litera d) va avea următorul cuprins: „d) în momentul parvenirii solicitărilor din partea clientului sau a reprezentantului acestuia privind efectuarea unor activități, tranzacții sau operațiuni cu bunuri sistate, să elibereze o copie a deciziei Serviciului.” alineatele (8) și (9) se abrogă; la alineatul (10), textul „alin. (9)” se substituie cu textul „alin. (4)”, iar după cuvântul „organele” se introduc cuvintele „de drept sau autoritățile”; alineatul (11) va avea următorul cuprins: „(11) Deciziile Serviciului emise în baza prevederilor alin. (4) pot fi contestate în modul stabilit de legislație.” alineatele (12)–(16) se abrogă; alineatul (17) va avea următorul cuprins:		Se acceptă poziția SPCSB

	<p>„(17) Prin derogare de la prevederile alin. (2), entitatea raportoare și Agenția Servicii Publice efectuează activitatea sau tranzacția suspectă dacă abținerea de la executarea acesteia este imposibilă sau poate crea impedimente la urmărirea beneficiarilor unei activități sau tranzacții suspecte de spălare a banilor, de infrațiuni predicat, de finanțare a terorismului sau a proliferării armelor de distrugere în masă, cu informarea imediată, dar nu mai târziu de 24 de ore, a Serviciului atât despre activitatea sau tranzacția efectuată, cât și despre motivele neabținerii. Prevederile prezentului alineat nu aduc atingere obligațiilor ce rezultă din executarea sancțiunilor financiare aferente activităților teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă.”</p>		
663.	<p>SPCSB la articolul 35 alineatul (1), textul „contravențională,” se exclude; la alineatul (2), textul „lit. a)–l)” se exclude; alineatul (3) va avea următorul cuprins: „(3) Procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor sunt reglementate prin Legea nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor.” alineatele (4)–(12) se abrogă.</p>		Se acceptă poziția SPCSB
664.	<p>SPCSB la articolul 36 alineatul (2) textul „la art. 2 alin. (2) lit. d) din” se substituie cu cuvântul „în”;</p>		Se acceptă poziția SPCSB
665.	<p>SPCSB în cuprinsul legii, cuvintele „asociate acestora” și „asociate spălării banilor” se substituie cu cuvântul „predicat”, iar sintagma „Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvântul „Serviciu” la forma gramaticală corespunzătoare.</p>		Se acceptă poziția SPCSB
666.	<p>SPCSB ART. II 1. Articolul 51, în denumire, cuvintele „în numerar” se exclud; la alineatul (1): partea introductivă va avea următorul cuprins:</p>		Se acceptă poziția SPCSB

	<p>„Neinformarea Serviciului în termenele stabilite despre activități sau tranzacții conform prevederilor art. 11 alin. (2) și (3) din Legea nr. 308/2017 se sancționează cu:”;</p> <p>2. Articolul 52 se abrogă.</p>		
667.	<p>SPCSB</p> <p>Se propune completarea proiectului cu un nou articol, în următoarea redacție:</p> <p>”Art. VII. – Legea nr. 209/2022 pentru modificarea unor acte normative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 246–250, art. 480) se modifică după cum urmează:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Articolul VI se abrogă. 2. La articolul VII alineatul (3), ultima liniuță se abrogă.” 		Se acceptă poziția SPCSB
668.	<p>SPCSB</p> <p>conform propunerilor înaintate de Banca Națională a Moldovei în cadrul ședinței care a avut loc pentru finalizarea textului proiectului respectiv, se consideră oportun excluderea definiției de ”furnizori de servicii pentru fiducii, societăți și alte entități sau construcții juridice” și a prevederii de la art. 4 alin. (1) care stabilea calitatea de entitate raportoare a acestor persoane fizice și juridice.</p>		Se acceptă poziția SPCSB

Lilian CARP
Președintele Comisiei

